

Λ Ο Γ Ι Ο Σ Ε Ρ Μ Η Σ .

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ὑπό

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ,

Ἀμφισσέως.

—
Τόμ. Α'. — Τεῦχ. Α'.
—

ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ὑπό

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ,

Ἀμφισσέως.

Τόμ. Α'. — Τεῦχ. Α'.

Παναθηναϊκῶν

Ἐν Λουγδούνῳ τῶν Βατάβων.

Τύποις

Ε. Ι. ΒΡΙΑΛΛΙΟΥ.

—
1866.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

παρὰ τῷ

ΚΑΡΟΛΩ ΟΥΙΑΒΕΡΓΩ.

(KARL WILBERG).

C. G. Cobet

ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ.

Σελ. 68,	σίχ. 21	γραπτέον	πρέπει
» 96	» 30	»	Βατραχομουμ.
» 137	» 1	»	ἀρχέγονου
» 139	» 37	»	τοῦ Σοφοκλέους
» 165	» 22	»	ὕηνά
» »	» 25	»	ἀπορραθυμοῦμεν

Τὸ ἐν σελ. 154, σίχ. 37 » Ἐν Ἀλκήστιδι κτέ." μεταθετέον εἰς
σελ. 147, σίχ. 28 ἀρχ.

Ἄλλα σφάλματα ἐλάττονος λόγου ἄξια θὰ διορθωθῶσιν ἐν τέλει
τοῦ τόμου.

Λ Ο Γ Ι Ο Σ Ε Ρ Μ Η Σ .

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Μ Ε Ν Α .

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΥΤ ΕΝ ΤΗ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΕΛΛΑΔΙ ΟΥΤ ΕΝ ΤΗ ΔΟΥΛΗ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΩΣ. ΑΙΤΙΟΝ ΤΟΥΤΟΥ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΙΝΕ ΟΤΙ ΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΔΑΧΗΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΤΕΡΟΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΔΕΟΥΣΗΣ ΑΡΕΤΗΣ. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑ ΒΡΑΧΕΩΝ ΜΕΝ ΑΛΛ ΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΔΗΛΩΣΩΣΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑ. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Πολλοῖς ἴσως θαυμαστὸν Φανῆ ὅπερ μέλλομεν νὰ εἴπωμεν, ἀλλ' εἶνε ἀληθέστατον, ὅτι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καθόλου εἰπεῖν οὔτ' ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι οὔτ' ἐν τῇ δούλῃ διδάσκονται ὅπως δύναται τις νὰ νομίσῃ ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους μάλιστα πρέπον καὶ ἀναγκαῖον εἶνε. Τὸ δ' αἴτιον τούτου, ἵνα μηδὲν περὶ τῶν διδασκάλων εἴπωμεν, εἶνε ὅτι τὰ βιβλία, ἅπερ πρὸς διδαχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ συντεταγμένα οἷ τε διδάσκοντες καὶ οἱ διδασκόμενοι μεταχειρίζονται, δὲν ἔχουσι τὴν προσήκουσαν ἀρετὴν. Οὔτε γραμματικὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εὐδόκιμος παρ' ἡμῖν ὑπάρχει οὔτε χρηστομάθεια ἀξιόλογος οὔτε λεξικὸν γενναῖον. Πάντα ὡς εἰπεῖν τὰ παρ' ἡμῖν ὑπάρχοντα ἢ ὀλίγου ἢ οὐδενὸς λόγου ἄξια εἶνε, καίτοι τινὰ αὐτῶν μεγάλων καὶ οὐ τῶν τυχόντων ἐπαίνων ἠξιώθησαν τε καὶ ἀξιοῦνται. Ὅτι δὲ μάλιστα παράδοξον φαίνεται εἶνε ὅτι τὰ νεώτατα τῶν συγγραμμάτων τούτων εἶνε καὶ τὰ ἀδοκιμώτατα, εἰ μὴ πάντα, τὰ πλεῖστα τοῦλάχιστον. Οὕτως εἰκῆ ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἡμελημένως τὰ ἐν αὐτοῖς καθόλου ἔχουσιν, ὥστε ὑγιᾶς μὲν διδασκαλία περὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἢ τι ἢ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν πορίζεται,

τὰ δ' ἑτέρας ἔχοντα οὐκ ὀλίγα οὐδὲ πεφεισμένως προσφέρονται. Ἄλλοτε μὲν εὐρίσκει τις ἐν αὐτοῖς τὰ εὐχρηστα εἰς τὰ ἄχρηστα τὰ δ' ἄχρηστα εἰς τὰ εὐχρηστα καταλεγόμενα ἢ τὰ ἔκφυλα καὶ ἀπόβλητα ὡς ἑλληνικὰ ἀνυπόπτως μνημονευόμενα, ἄλλοτε δὲ τὰ συνήθη ὡς σπάνια τὰ δὲ σπάνια ὡς συνήθη νομιζόμενα, ἐνίοτε δὲ τὰ κυριολεκτούμενα ὡς μεταφορικὰ καὶ τὰν ἀπαλιν ὑπολαμβάνόμενα ἢ τὰ πρότερα τῶν σημαινομένων ὕστερα τὰ δ' ὕστερα πρότερα καταχωριζόμενα ἢ τὰ ταυτοσήμαντα ὡς ἑτεροσήμαντα καὶ τούναντιον ἐκλαμβάνόμενα ἢ καὶ τινὰ ἀπροσδιονύσως ὅλως ἀκουόμενα, ἐνίοτε δὲ τὰ κατὰ χρόνους καὶ διαλέκτους ἀπεσχοινισμένα εἰς τὸ αὐτὸ ἀτόπως συναγόμενα ἢ τὰ πάντοτε ὁμοῦ ὄντα καὶ πως συνοικοῦντα βιαίως διαχωριζόμενα καὶ τὰ κοινὰ ἴδια ὀνομαζόμενα, πολλάκις δὲ τὰ ποιητικὰ καὶ τὰ λογογραφικὰ οὐδαμῶς διαστελλόμενα καὶ τὰ ἐπαμφοτερίζοντα μόνοις τοῖς ποιηταῖς ἢ τοῖς πεζολόγοις προσνεμόμενα, οὐχὶ δ' ὀλιγάκις μετὰ τῶν γνησίων καὶ δοκίμων νόθα καὶ ἀδόκιμα ἀναμιξ κείμενα, ἀσύφυλα καὶ ἀσυνάρμοστα εἰς τὸ αὐτὸ ἀκρίτως συναυνοόμενα καὶ ἀδιακρίτως συνταραττόμενα, ἢ μόνα τὰ ἀδόκιμα καὶ ὑποβάρβαρα ἀναφερόμενα ἢ περὶ δοκίμων λέξεων τε καὶ χρήσεων μαρτύρια ἐξ ἀδοκίμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων παρατιθέμενα. Καὶ περὶ τὰ πνεύματα δὲ καὶ τοὺς χρόνους καὶ τοὺς τόνους καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον ἰῶτα καὶ τινὰ ἄλλα τῆς ὀρθογραφίας δὲν φαίνεται ἐν αὐτοῖς πολλὴ φροντίς καὶ ἀκριβεία, ἀμέλεια δὲ πολλάκις καὶ ὀλιγωρία ἀσύγγνωστος. Περὶ δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐτυμολογιῶν τί πρέπει νὰ εἴπῃ τις; Λί πλείστα εἶνε τῆς φαντασίας παίγνια, εὐφυΐας ἢ ἀφυΐας αὐτοσχεδιάσματα, εἶδωλα μορφούμενα κατὰ τὴν μέθοδον τὴν τῶν οὐκ ὄντων εὐρετικὴν, οὐδενὸς λόγου πείθοντος, οὐδεμιᾶς ἀναλογίας διδασκούς, οὐδεμιᾶς πιθανότητος παραφαινομένης. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὑπαρχόντων μὲν ἐν αὐτοῖς οὐχὶ καλῶς δ' ἔχοντων. Ἄλλὰ καὶ ἄλλη οὐ μικρὰ πλημμέλεια εὐρίσκειται ἐν αὐτοῖς οὕσα, ὅτι, καίτοι πολλὰ περιττὰ καὶ ἀνωφελῆ, εἰ μὴ ἐπιβλαβῆ, ἐν αὐτοῖς κεῖνται, ἐλλείπουσιν ὅμως οὐκ ὀλίγα ἀναγκαιότατα καὶ χρησιμώτατα, ὧν ἄνευ ἢ ἐκμάθησις τῆς ἑλληνικῆς φωνῆς δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ κατορθωθῇ.

Καὶ ἔχομεν μὲν πάμπλειστα εἰς βεβαίωσιν τῶν λεγομένων νὰ εἴπωμεν· ἀλλὰ νῦν μὲν μέτριον λόγον ποιούμενοι ὀλίγα αὐτῶν θ' ἀρκεσθῶμεν ἀναφέροντες, ὅσα νομίζομεν ἱκανὰ νὰ ἐμφανίσωσι καθόλου τὸ πρᾶγμα ὁποῖόν τι εἶνε, ἔπειτα δὲ τῶν βιβλίων τινὰ

τούτων ἴδια ἕκαστον ἐπικρίνοντας καὶ μετ' ἀκριβείας τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξετάζοντες πολλὰ καὶ πλείστα, ὡς εἰκός, θὰ εἴπωμεν.

Ἐν τῇ γραμματικῇ τοῦ ἀοιδίου Γ. Γενναδίου, ἣν καὶ ἡμεῖς ποτε ὅλην ἀπὸ στόματος ἐμάθομεν, ἐν τῇ τοῦ Δ. Βερναρδάκη καὶ ἐν ἄλλαις ὡς παράδειγμα τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀφωολήκτων βαρυτόνων ῥημάτων λαμβάνεται τὸ λείπω σχηματιζόμενον οὕτως

Ἐνεργητικὴ Φωνή.

Ἐνεστ. λείπω, λείπεις, κτέ. προστ. λείπε, λειπέτω· λείπετον, λειπέτων, κτέ.

Παρατ. ἔλειπον, ἔλειπες, ἔλειπε(ν)· ἐλείπομεν, ἐλείπετον, ἐλειπέτην, κτέ.

Μέλλ. α'. λείψω, λείψεις, κτέ.

Μέλλ. β'. λιπῶ, λιπέεις, κτέ. εὐκτ. λιποῖμι, λιποῖς, κτέ. ἀπαρφ. λιπεῖν. μετ. λιπῶν-οῦντος, κτέ.

Ἄδρ. α'. ἔλειψα, ἔλειψας, κτέ. ὑποτ. λείψω, λείψης, κτέ. προστ. λείψον, λειψάτω, κτέ. εὐκτ. λείψαιμι, λείψαις καὶ λείψειας, κτέ. ἀπαρφ. λείψαι. μετ. λείψας, κτέ.

Ἄδρ. β'. ἔλιπον, ἔλιπες, ἔλιπε(ν)· ἐλίπομεν, ἐλίπετον, ἐλειπέτην, κτέ. προστ. λίπε, λιπέτω· λίπετον, λιπέτων, κτέ.

Παρακ. α'. λέλειφα, λέλειφας, κτέ. ὑποτ. λελείφω, λελείφης, κτέ. προστ. λέλειφε, λελειφέτω, κτέ. εὐκτ. λελείφοιμι, λελείφοις, κτέ. ἀπαρφ. λελειφέναι. μετ. λελειφῶς, κτέ.

Παρακ. β'. λέλοιπα, λέλοιπας, κτέ. προστ. λέλοιπε, λελοιπέτω· λελοιπέτον, λελοιπέτων· λελοιπέτε, λελοιπέτωσαν καὶ λελοιπόντων, κτέ.

Ἰπερσ. α'. ἐλελείφειν, ἐλελείφεις, κτέ.

Ἰπερσ. β'. ἐλελοίπειν, ἐλελοίπεις, ἐλελοίπει, κτέ. ἐλελοίπειμεν, ἐλελοίπετε, ἐλελοίπεσαν καὶ ἐλελοίπεσαν.

Παθητικὴ Φωνή.

Ἐνεστ. λείπομαι, λείπη(ει), λείπεται· (λειπόμεθον), λείπεσθον, κτέ.

Παρατ. ἐλειπόμην, ἐλείπου, ἐλείπετο· (ἐλειπόμεθον), ἐλείπεσθον, ἐλειπέσθην, κτέ.

Μέλλ. α'. λειφθήσομαι, λειφθήσῃ(ει), λειφθήσεσθαι· (λειφθησόμεθον), λειφθήσεσθον, κτέ.

Μέλλ. β'. λιπήσομαι, λιπήσῃ(ει), κτέ. εὐκτ. λιπησοίμην, λιπήσοιο, κτέ. ἀπαρφ. λιπήσεσθαι. μετ. λιπησόμενος, κτέ.

Μέσ. μέλλ. α'. λείφομαι, λείψη (ει), λείφεται (λειφόμε-
θον), κτέ.

Μέσ. μέλλ. β'. λιποῦμαι, λιπή (εἶ), κτέ. εὐκτ. λιποίμην,
λιποῖο, κτέ. ἀπαρφ. λιπεῖσθαι. μετ. λιπούμενος, κτέ.

Μετ' ὄλ. μέλλ. λελείφομαι, λελείψη (ει), κτέ.

Ἄορ. α'. ἐλείφθην, ἐλείφθης, κτέ.

Ἄορ. β'. ἐλίπην, ἐλίπης, κτέ. ὑποτ. λιπῶ, λιπῆς, λιπή,
κτέ. προστ. λίπηθι, λιπήτω, κτέ. εὐκτ. λιπέην, λιπέης, κτέ.
ἀπαρφ. λιπήναι. μετ. λιπέεις, κτέ.

Μέσ. ἄορ. α'. ἐλειψάμην, ἐλειψω, κτέ. ὑποτ. λείψωμαι,
λείψη, κτέ. προστ. λείψαι, λειψάσθω, κτέ. εὐκτ. λειψαίμην,
λείψαιο, κτέ. ἀπαρφ. λείψασθαι. μετ. λειψάμενος, κτέ.

Μέσ. ἄορ. β'. ἐλιπόμην, ἐλίπου, κτέ.

Παρακ. λέλειμμαί, λέλειψαι, λέλειπται (λελείμμεθον), κτέ.
λελείφαται.

Ἰπερσ. ἐλελείμμην, ἐλέλειψο, ἐλέλειπτο (ἐλελείμμεθον), κτέ.
ἐλελείφατο.

Ὁ δεύτερος ἐνεργητικὸς μέλλων λιπῶ (λιποῖμι, λιπεῖν,
λιπῶν), ὁ μέσος λιποῦμαι (λιποίμην, λιπεῖσθαι, λιπού-
μενος), ὁ πρῶτος ἐνεργητικὸς παρακείμενος λέλειφα (λελεί-
φω, λελείλοιφι, λέλειφε, λελείφεναι, λελείφως) καὶ
ὁ ὑπερσυντέλικος ἐλελείφειν εἶνε τύποι τερατώδεις, οὐδέποτε
ὑπάρξαντες, οὐδαμοῦ τῆς ἐλληνικῆς γῆς φανέντες. Καὶ ὁ δεύτε-
ρος δὲ παθητικὸς ἀόριστος ἐλίπην δὲν εἶνε τούτων κρείττων, ἂν
καὶ παρὰ Δίωσι τῷ Κασσίῳ (ΛΖ', 45) ἀναγινώσκηται: καίτοι
μηδεμίαν αὐτῷ νύκτα ἀπολιπήναι ἐκ τῆς πόλεως ἐξόν. "Ὅμοιος
τῷ ἐλίπην εἶνε ὁ τοῦ ἀλείφομαι κομψὸς ἀόριστος ἠλίφην
ἀναγινωσκόμενος καὶ αὐτὸς παρὰ τῷ αὐτῷ Κασσίῳ ΜΖ', 15 »πολ-
λοὶ μὲν τῶν τὸ πρῶτον εἰς τὰ λευκώματα ἐγγραφέντων ἀπηλί-
φησαν" καὶ ΝΕ', 15 »οὗτ' ἄκουτες ἀπηλίφησαν." Οἱ πα-
λαιοὶ ἔλεγον πάντοτε ἐλείφθην καὶ ἠλείφθην, ὡς ἔλεγον πάν-
τοτε ἀνέψθην, ἠγγέλην, κτλ., οὐχὶ ἠνοίγην, ἠγγέλην,
κτλ., ἅπερ οἱ μεταγενέστεροι ἐνίστε μετεχειρίζοντο. Κακῶς ἐν τῷ
Φαίδρῳ τοῦ Πλάτωνος (σ. 258, β') ἀντὶ τοῦ »ἐὰν δ' ἐξαλειφθῆ"
ἐγράφη ὑπὸ τε τοῦ Βεκκίρου καὶ ἄλλων »ἐὰν δ' ἐξαλιφῆ" ἐκ
τῶν ἀρίστων, ὡς λέγονται, ἀντιγράφων, ὡς ἂν τὰ ἀρίστα ἀντί-
γραφα ὅπως καθαρὰ ἀμαρτημάτων ἦσαν ἢ ὡς ἂν ἡ μαρτυρία αὐ-

τῶν, ὧν ἡ πίστις πολλάκις οὐδὲ τριχῶς ἀξία ἀποδείκνυται, ἢ το
ἱκανῆς νὰ μετακινήσῃ ὅτι ἀσφαλῶς ἐπὶ τῆς ἀπαραβάτου τῶν πα-
λαιῶν χρήσεως ἐρείδεται καὶ ἀσάλευτον ἴσταται. Τἀντίγραφα
πάντα τὰ τε χεῖριστα καὶ τὰ ἀρίστα εἶνε τοσούτων καὶ τοιούτων
σφαλμάτων ἀνάμεσα, ὥστ' οὐδαμῶς ἔλλογον φαίνεται ὅπως ἐξ
αὐτῶν νὰ ἐκκρεμώμεθα καὶ εἰς αὐτὰ ἐκάστοτε κεχρηστές καὶ ἐπτοη-
μένοι ν' ἀποβλέπωμεν, προκειμένου περὶ πράγματος συμφανοῦς καὶ
ἀναντιλέκτου. Ὅταν αὐτὸ τὸ πρῶγμα βοᾷ, ἢ μαρτυρία τῶν ἀν-
τιγράφων εἶτε κακῶν εἶτε καλῶν εἶτ' ὀλίγων εἶτε πολλῶν εἶνε οὐ-
δενὸς λόγου ἀξία οὐδὲν κῦρος ἔχουσα οὐδὲ δύναμιν οὐδεμίαν οὔτε
νὰ πείσῃ οὔτε νὰ μεταπείσῃ. "Ἄν τις ἐν ἀντιγράφοις ἀντὶ τοῦ
ἐλείφθην εὖρη ἐλίφθην, ὅπερ συμβαίνει ἐνίστε, πρέπει νὰ πο-
λυπραγμονήσῃ ἐξετάζων ἂν τὰ φέροντα αὐτὸ ἀντίγραφα εἶνε τὰ
ἀρίστα, ἵνα παραλάβῃ δηλονότι, ἢ παραχρήμα ἄνευ ὄκνου καὶ δια-
τριβῆς ἀποστρεφόμενος αὐτὸ ν' ἀπορρίψῃ; Ὁ λίαν σεβασμὸς ἢ κα-
θόλου τῶν ἀντιγράφων ἢ ἰδίᾳ τῶν ἀρίστων ἢ τῶν πολλῶν ἐγένετο
πολλοῖς πολλάκις αἴτιος νὰ πάθωσιν ὅ τι ὁ Ἰξίωσι ὁ τὴν νεφέλην
ἀντὶ τῆς Ἡρας λαβῶν καὶ τοὺς Κενταύρους οὕτω γεννήσας. Τοιοῦ-
τόν τι ἔπαθε καὶ ὁ ἐπιφανὴς Βοϊκίσιος γράφας παρὰ Πινδάρῳ
Ἰολυμπ. Β', 45 »λείφθῃ δὲ Θέρσανδρος ἐριπέντι Πολυνείκει"
ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ἐριπόντι. Ὁ Ἀπολλώνιος περὶ Συντάξ. (σ. 280,
16 κέξ.) γινώσκει ἀμφοτέρως τὰς γραφὰς, Φιλοσοφῶν δὲ περὶ
αὐτῶν ἢ μᾶλλον παραφιλοσοφῶν εὕρισκει τὸ ἐριπέντι ἀναλογώ-
τερον. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἰλιάδ. Π, 542 (σ. 453 Βεκκ.) »Κι-
χείς: ἀπὸ τοῦ κίχημι· ἢ τῆς κίχων παθητικόν, ὡς τῆς
λιπῶν ἢ λιπέεις, τῆς ἐριπῶν ἢ ἐριπέεις. Α. ἐριπέντι Πο-
λυνείκει. V". Συνήθη τοῖς γραμματικοῖς τὰ τοιαῦτα ὄνειροπο-
λήματα εἶνε, οἵτινες ὑπὸ πλημμελῶν γραφῶν πολλάκις ἀπατάμε-
νοι ἀναλογίας αὐτοσχεδιάζουσιν ἢ ἄλλως πλανώμενοι πλάνως ἐν
πλάσμασι διδάσκουσιν. Οὐδεὶς τῶν παλαιῶν εἶπεν ἠρίπην, ἀλλ'
ἠριπον ὑπ' αὐτῶν ἐλέγετο πάντοτε (ἐξῆριπον, κατῆριπον,
ὑπήριπον), ὡς ἔπταρρον, οὐχὶ ἐπτάρην, ἔδαρθρον κατῆ-
δαρθρον, οὐχὶ ἐδάρθην κατεδάρθην (ὅπερ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ
Ἀριστοφάνει ἀνέχονται τινες!), ἔπαρδρον, οὐχὶ ἐπάρδην, κτλ.
Οὐ μόνον δ' ὁ δεύτερος ἀόριστος ἠρίπην εἶνε βάρβαρος ἀλλὰ καὶ
ὁ πρῶτος ἠρείφθην ὁ ἀναγινωσκόμενος παρὰ Σοφοκλεῖ Αἴ. 509
»ἐν δ' ἐρειπίοις νεκρῶν ἐρειφθεῖς ἔζετ' ἀρνείου φόνου" (φέρεται
καὶ γραφὴ ἐριφθεῖς καὶ ἐρριφθεῖς). Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων

εἶνε προσγεγραμμένον »γρ. ἐρεισθεῖς.» Καὶ ἐν τοῖς σχολίοις δ' ἀναγινώσκειται »Ἐρειφθεῖς δὲ ἀντὶ τοῦ καταπεσῶν, ἐρριμμένος, κτέ. Τινὲς δὲ ἐρεισθεῖς γράφουσιν, οἷον ἐπερεισάμενος.» Ὑπάρχει ἀμφιβολία τις ὅτι τὸ ἐρεισθεῖς εἶνε ἢ γνησία γραφή, ἥτις τάχιστα πρέπει ν' ἀποκατασταθῆ, ἀπελαυνομένου τοῦ βαρβαρόφωνου τὸν Σοφοκλέα καθιστᾶντος ἐρειφθεῖς; Ἄν ὁ Ἀρριανὸς καὶ ἄλλοι μεταγενέστεροι μετεχειρίσθησαν τὸν ἀόριστον ἤρειφθην (κατηρέιφθην. Ἴδε Λεννέπιον Φαλάριδ. Ἐπιστολ. σελ. 19 καὶ Ἑλλένδετον Ἀρριαν. Ἀναβ. Τόμ. Α', σελ. 105), οὐδὲν θαυμαστόν. Πολλὰ οὗτοι καὶ ἄλλα περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκαινοτόμησαν τῆς τῶν παλαιῶν ἀκραιφνοῦς συνηθείας ὑπ' ἀγνοίας μάλιστα ἀφιστάμενοι. Μεταχειριζόμενοι τὸν δεῦτερον ἀόριστον ἤριπον κατ' ἤριπον μεταβατικῶς παρὰ τὴν τῶν παλαιῶν χρῆσιν¹⁾ ἐσχημάτισαν ἀναγκασζόμενοι πως καὶ τὸ πρᾶγμα εὐλογον νομίζοντες παθητικὸν ἀόριστον ἤρειφθην (κατὰ τὸ ἔλιπον ἐλείφθην) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἔπεσον ἢ κατεβλήθην καὶ μέσον ἤριπόμην.

Ὁ πρῶτος ἀόριστος ἐλείψα παρ' οὐδενὶ τῶν ἐνδόξων εὐρίθαι, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς μεταγενεστέροις, οἵτινες πολλαχῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν παρέφθειραν καὶ ἀσχήμονα κατέστησαν. Μυριόλεκτος παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἶνε ὁ ἀόριστος ἔλιπον (διέλιπον, ἐξέλιπον, ἐπέλιπον, κατέλιπον, ἐγκατέλιπον, παρέλιπον, κτλ.). Πολλῶ σπανιώτερος εἶνε ὁ μέσος ἐλιπόμην ἀπαντῶν μάλιστα παρ' Ὀμήρῳ καὶ Ἡροδότῳ. Ὁ παράσημος ἐλείψα εὐρίθαι συχνάκις παρὰ τῷ χαρίεντι ποιητῇ Νόννῳ ἐν τῇ συνθέτῳ μετοχῇ καλλείψας, καλλείψαντες, καλλείψασα. Γ', 184: τόφρα δὲ καλλείψας ἀγορὴν καὶ νείκα λαῶν. Ε', 456: χαμαιγενέας δὲ γυναικας καλλείψας ἐτέροισι (Ἴδε καὶ Θ', 266. ΠΓ', 462. ΙΔ', 249. ΙΖ', 87. ΚΓ', 115. ΚΕ', 382. ΚΖ',

1) Τὸ ἤριπον παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἔχει πάντοτε τὴν σημασίαν τοῦ ἔπεσον, οὐδέποτε τὴν τοῦ κατέβαλον. Παρ' Ἡροδότῳ Θ', 70 ὀρθῶς γράφεται νῦν ἤριπον ἀντὶ τοῦ ἤριπον (Ἴδε Βρεδὸβριον περὶ Διαλ. Ἡροδ. σελ. 350 καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Δ', σελ. 521 ἐκδ. β'). Ἡ παρὰ Σιμωνίδῃ τῷ Κεῖφ Λυρ. Ποιητ. Βερκ. σελ. 885 ἐκδ. β' ἐξ εἰκασίας γραφὴ »ἀνεμὸς τέ μιν πνέων κινηθεῖσά τε λίμνα δείματι ἤριπεν» διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν εἶνε ἀποδοχῆς ἀξία, διότι ἀνάγκη κατ' αὐτὴν εἶνε τὸ ἤριπεν μεταβατικῶς νὰ ἐκκληφθῆ.

39. ΚΘ', 110. ΛΓ', 151, 194. ΛΗ', 259. ΛΘ', 274. ΜΓ', 446. Μς', 82. ΜΖ', 529). ΙΓ', 155: καὶ χθόνα καλλείψαντες ἀλικύστου Μαραθῶνος (Ἴδε καὶ ΛΗ', 368). Ε', 608: νήματα καλλείψασα πεπαρμένα Παλλάδος ἰστῶ (Ἴδε καὶ Η', 159. Κ', 241. ΛΒ', 150. ΜΕ', 49). Παρὰ τοῖς ἄλλοις μεταγενεστέροις ποιηταῖς σπανιώτερον ἀπαντᾷ. ΨευδοΦακυλίδ. 72: μὴ μιμοῦ κακότητα, Δίκη δ' ἀπόλειψον ἄμυναν. Πυθαγορ. Χρυσ. Ἐπ. 70: ἦν δ' ἀπολείψας σῶμ' εἰς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθης. Ἀνθολογ. Παλατ. ε', 87: καλλείψας σὸν χορὸν ἐκ Παφίης. Ζ', 545, 9: λεῖψε Φίλοις δὲ τοκεῦσι γόνου καὶ πένθος ἄλαστον. Η', 150: ἐπεὶ ζῶν μὲν ἔλειψεν (Πρβ. καὶ »δάκρυα καὶ στοναχὰς λείψας αἰῶνι γονεῦσιν» παρ' Ἰακωφίῳ Append. 238). Κόιντ. Γ', 299: μηδὲ τί με . . . καλλείψης θανέσθαι ἀμειλίκτῳ ὑπὸ πότμῳ. Ὀππιαν. Κυνηγετ. Β', 53: οὐ γὰρ τις κέντροισι δαμῆις ἀγρῆς ἐρατεινῆς αὐθῆς ἐκὼν λείψειεν. Δ', 379: ὅπου λοχῶντες ἔλειψαν. Μανέθ. Α', 155: εἰ δὲ Κρόνον λείψειε Σεληναίη κατὰ μοῖραν. Α', 158: Ἄρηα δ' ἦν λείψασα Σεληναίη Φορέοιτο. Πρβ. καὶ Τζέτζ. Χιλ. Ε', 428, κτλ. Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων πεζολόγων ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς παραδείγματα. Πολύβ. ΙΒ', ιε', 12: τὰ δ' οἰκεία τῆς προθέσεως αὐτῶν οὐ παρελείψαμεν. Λουκιαν. Ἐταιρ. Διαλ. Ζ', 5: ἐχρῆν Χαιρέαν καταλείψασαν παραδέξασθαι τὸν ἐργάτην ἐκεῖνον κινάβρας ἀπόζοντα; περὶ Παρασίτ. § 42: Φημί τοῦτον λείψαντα τὴν τάξιν ὑποστρέφειν. Διονύστ. Ἀλικαρν. Ῥωμ. Ἀρχαιολ. Ις', 5: καὶ καταλείψαντες τὰ τε ὄπλα κτέ. Πλούτ. Παραλλ. Ἑλλ. καὶ Ῥωμ. 54 (Ἠθ. σ. 386, 15 Διδ.): ὁ δὲ καταλείψας Ἀθήνας κτέ. καὶ (σ. 386, 27): ἐπιστολὰς καταλείψασα ψευδεῖς. Φιλόστρ. Βί. Σοφ. Β', α', 28 (σ. 561 Ὀλεαρ.): καὶ μετέωρον καταλείψας πολὺ τοῦ ὕδατος. Ἡλιόδ. Β', 18: καιροῦ δὲ λαβόμενον ἐγκαταλείψαι διαλαθόντα. Ἰώστηπ. Ἀρχαιολ. Γ', ια', 7: ταῦτα πάντα ἐκεῖνος . . . συγγράφας κατέλειψεν. ΙΒ', θ', 5: τὴν μὲν πάτριον αὐτῶν καταλείψαντες θρησκείαν. Ἰουδ. Πολ. Α', κε', 5: καταλείψας γοῦν Ἀλέξανδρον προσέφυγεν Ἀρχελάφῳ. Ὀριγέν. κατὰ Κέλσου Α', σελ. 40 Οὐτεστ.: ἵνα μὴ καταλείψωσι δόγματα δευσοποιήσαντα (Ἴδε καὶ κατὰ Μαρκ. Δ', σελ. 89. σελ. 98. Ε', σελ. 147). Χάραξ παρὰ τῷ Σχολιαστῇ Ἀριστοφ. Νεφ. 508 (σ. 105 Διδ.): ᾧ καταλείψαντες ἀρμόν λίθινον. Ἀνώνυμ. Τέχνη-Ῥητορ. παρὰ Σπευγγέλω Τόμ. Α', σελ. 458: ὅταν παραλείψω-

μέν τινα τῶν πραγμάτων (Πρβ. καὶ σελ. 457 »προνοητέον δὲ ἐν τοῖς ἐπιλόγοις ὅπως . . . εὖνον ἑαυτοῖς τὸν ἀκροατὴν καταλείψωμεν», ἐνθα ἠδύνατο νὰ τεθῆ ὁ συνήθης ἐν τοῖς τοιοῦτοις μέλλων, δηλαδὴ ὅπως καταλείψωμεν). Ζηνόβ. Παροιμ. Α', 51 (Τόμ. Α', σελ. 11 Λευσχ. καὶ Σχυνειδ.): ἐπιγγέλλετο τὴν οὐσίαν ἱερὰν τῇ Ἀφροδίτῃ καταλείψαι (Πολλῶ κάλλιον καὶ ἑλληνικώτερον θὰ εἶχεν ὁ λόγος κατὰ μέλλοντα ἐκφερόμενος, ἦγουν ἐπιγγέλλετο καταλείψειν). Πράξ. Ἀποστόλ. ς', 2: οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπεζίαις. Ἄλλα παραδείγματα θὰ καταλεχθῶσι ἀλλαχοῦ.

Ἐσχημάτισαν δ' οἱ μεταγενέστεροι τὸν ἀόριστον ἔλειψα ἐκ τοῦ μέλλοντος λείψω, ὡς καὶ ἐπ' ἄλλων βημάτων τῆς τῶν παλαιῶν χρήσεως ἀφροντιστοῦντες ἐκ τοῦ μέλλοντος πρῶτον ἀόριστον ἔπλασαν, π. χ. ἀμαρτάνω ἀμαρτήσομαι (μεταγεν. ἀμαρτήσω) ἡμάρτισα (ἀντὶ τοῦ ἡμαρτου), ἄγω ἄξω ἤξα (ἀντὶ τοῦ ἡγαγον), ὀλισθάνω ὀλισθήσω ὀλίσθησα (ἀντὶ τοῦ ὀλισθον), ὀφλισκάνω ὀφλήσω ὀφλησα (ἀντὶ τοῦ ὀφλον), ἀποδιδράσκω ἀποδράσομαι ἀπέδρασα (ἀντὶ τοῦ ἀπέδραν), ὀσφραίνομαι ὀσφρήσομαι ὀσφρησάμην (ἀντὶ τοῦ ὀσφρόμην), κτλ. Πρβ. καὶ ἔκραξα ἀντὶ τοῦ ἔκραγον, ἔρρευσα ἀντὶ τοῦ ἔρρῦην, κτλ. Ἄλλοτε ἀκριβῆς περὶ τούτων λόγος θὰ γένη, ὡς καὶ περὶ τοῦ ἐβλάστησα, ἐβίωσα, ἀπεδυσάμην, κτλ.

Τὸν ἀόριστον ἔλειψα (ἐλείψάμην) φέρουσιν ἐνίοτε τῶντιγράφα καὶ ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν συγγραμμάσιν ἐξ ἀκαθίας ἢ καὶ ἀπροσεξίας τῶν ἀντιγράφων παρεισφρήσαντα. Οὕτω π. χ. παρ' Ἀριστοφάνει Ἐκκλησι. 1145 ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »οὐκουν ἅπασι δῆτα γενναίως ἐρεῖς καὶ μὴ παραλείψῃς μηδέν, ἀλλ' ἐλευθέρως καλεῖν γέροντα, μειράκιον, παιδίσκον»; Ἄλλ' ὀρθῶς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, τοῦ Βρουγκίου ὑφηγησαμένου, γράφεται ἐν ταῖς ἐκδόσεσι μὴ παραλείψεις, ὅπερ, καίτοι ὑπὸ τοῦ προηγουμένου μέλλοντος ἐρεῖς δορυφορούμενον, δὲν ἔμεινεν ὁμως ἀβλαβές. Καὶ τὸ καλεῖν δὲ εἶνε πλημμελές, ἀνθ' οὗ κατὰ Κόβητον γραπτέον καλεῖς. Παρ' Ἡροδότῳ Ζ', 8, 1 ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων φέρεται »τοῦτο ἐφρόντιζον, ὅπως μὴ λείψωμαι τῶν πρότερον γενομένων ἐν τιμῇ τῆδε» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ ὅπως μὴ λείψομαι. Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Δ', ε', 49 πλὴν τοῦ ὀρθοῦ κούτω προθυμίας οὐδὲν ἐλλείψωμεν» ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις

καὶ οὐδὲν ἂν λείψωμεν. Παρὰ τῷ αὐτῷ αὐτόθι Β', δ', 11 εὐρίσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον τὸ ὀρθὸν »ὅπως σὲ μὴ ἐπιλείψει χρήματα» ἀλλὰ καὶ τὸ διττῶς ἡμαρτημένον ὅπως σὲ μὴ ὑπολείψῃ, τῆς προθέσεως ἐπὶ εἰς ὑπὸ μεταβληθείσης, ὅπερ συχρὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις. Ἐν βιβλίῳ Η', α', 1 ἐτηρήθη μὲν ἡ πρόθεσις ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις ἀμετάβλητος, ἀλλ' ὁ μέλλων ἐν τισὶ μετεβλήθη εἰς ἀόριστον, »ὅπως μήποτ' αὐτοὺς τὰγαθὰ ἐπιλείψῃ». Ἐν Ἀναβάσει ς', ς', 18 ἀντὶ τοῦ »οἴτινες, ἂν τι ἐγὼ παραλείπω, καὶ λέξουσιν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ πράξουσιν» φέρεται ἐν τῷ ἀρίστῳ κώδικι Α (παρὰ Δινδορφίῳ) παραλείψω. Κατὰ Κόβητον (Νου. Lect. σελ. 526) ἀντὶ τοῦ παραλείπω γραπτέον παραλίπω. Παρὰ Πλάτωνι Γοργ. σ. 505, γ' ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκειται »τί οὖν δὴ ποιήσωμεν; μεταξὺ τὸν λόγον καταλείψωμεν»; Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ καταλύομεν καὶ καλύωμεν, δηλ. καταλύωμεν, καὶ ποιῶμεν ἀντὶ τοῦ ποιήσωμεν ἢ ποιήσομεν. Ὁ Κορνάριος ἠθέλε νὰ γραφῆ καταλείψομεν. Ὁ Στέφανος ἔγραψε καταλύσομεν. Ὁ Εἰνδόρφιος καὶ ὁ Βουτμαννὸς ἠρέσκοντο μᾶλλον τῷ καταλίπωμεν. Ἄλλοι παρέλαβον τὸ καταλύομεν. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε »τί οὖν δὴ ποιῶμεν; μεταξὺ τὸν λόγον καταλύωμεν»; Παρ' Ἰσοκράτει Εὐαγόρ. § 3 ἐν τοῖς πλείοσι τῶν ἀντιγράφων φέρεται »καὶ πάντα ποιῶντας ὅπως ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείψουσιν» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ καταλείψουσιν, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἀποκατέστη ἐν ταῖς ἐκδόσεσι (Κοραῖς Ἰσοκράτ. Τόμ. Β', σελ. 146 »Καταλείψουσιν.) Ἐξ ἐτέρων διορθώσεως, παρείληφεν ὁ πρὸ ἐμοῦ ἀντὶ τοῦ, Καταλείψουσιν». Τὸ καταλείψουσιν εὐρέθη καὶ ἐν τῷ ἀρίστῳ τοῦ Ἰσοκράτους ἀντιγράφῳ). Παρ' Αἰσχίνῃ περὶ Παραπροσβ. § 117 κούς δ' ἐγκαταλείψεις, ἀδικήσας χρήσει ἐχθροῦς μείζουσιν» ἐξέδωκεν ὁ Ρεῖσκιος ἐξ ἀντιγράφου κούς δ' ἐγκαταλείψας ἀδικήσεις, κτέ.»! Παρ' Ἀριστοτέλει Πολιτ. Α', ε', 9 (Τόμ. Α', σελ. 495, 48 Διδ.) ἀναγινώσκειται »ὅπως μήτε δι' ἀκολασίαν μήτε διὰ δειλίαν ἐλλείψῃ τῶν ἔργων». Ἄλλὰ γραπτέον ἐλλείψει, ὅπερ καὶ φέρεται ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων, γεγραμμένου ὁμως ἢ ἀναθεν τοῦ εἰ, ἐκ διορθώσεως δηλονότι. Οὕτως ἀσάθμητον καὶ ἀβέλτερον τὸ γένος τῶν ἀντιγραφέων ἦτο, ὥστε, καὶ ἂν ποῦ κατὰ τύχην ἢ ὀρθὴ γραφὴ ἐσώζετο, οἷον ἀδημονοῦντες καὶ δυσχεραίνοντες ἐπὶ τούτῳ ἔσπευδον νὰ διαφθείρωσιν αὐτήν. Καὶ

τὸ ἐν ἐπιγράμματι τοῦ Φιλοδήμου καὶ δ' ἀπολείψης οὐθατά", ὅπερ καὶ ὁ Λοβέκιος παρὰ Φρυνίχῳ σελ. 715 ἀναφέρει, νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῆ εἰς εἰ δ' ἀπολείψεις, καίτοι καλῶς γινώσκουμεν ὅτι οὐδαμῶς τοῦτο τοῖς εὐλαβεστέροις ἀρέσκει καὶ σφόδρα φοβούμεθα μὴ τις αὐτῶν μετὰ θυμοῦ ἀντιταχθῆ λέγων ὅτι οὔτε ὁ ἀόριστος ἀπέλειψα τοῦ Φιλοδήμου ἀνάξιος εἶνε οὔτε ἡ μεθ' ὑποτακτικῆς τοῦ εἰ σύνταξις ἀήθης¹⁾ καὶ ὅτι ὁ ἐπιχειρῶν ἀπλῶς οὕτω τοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν μεταγενεστέρων ν' ἀποτρέψῃ ῥύτους μεταρρυθμίζων καὶ μετακοσμῶν αὐτὰ κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν ὀρθοποιούντων παλαιῶν τοιμᾶ ἔργον ἀποπάτατον καὶ θρασύτατον ἀναλαμβάνων αὐτὸς νὰ θεραπεύσῃ τὰ ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγραφέων πλημμελῶς γεγραμμένα. Προσδόκιμος τοιαύτη τις ἀντίρρηση εἶνε, καὶ πολλὴν τὴν εὐπρέπειαν ἔχουσα ἄλογον τὴν προτεινομένην μικρὰν μεταβολὴν ἤθελεν ἀποδείξῃ. Καὶ γὰρ ἂν δόξειεν οὕτω γ' εἶναι ἄλογος· Οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον. Πλημμελήματα περὶ τὴν γλῶσσαν εὐρηται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις καθόλου ὅσσα τε φύλλα καὶ ἀνθεα γίγνεται ὄρη. Ἀλλὰ καὶ σφάλματα τῶν ἀντιγραφῶν ὑπάρχουσι παρ' αὐτοῖς ὅση ψάμαθός τε κόνις τε. Καὶ ὡς ἀνοία μεγίστη θὰ ἦτο, ἂν τις τὰ πλημμελήματα αὐτῶν τῶν συγγραφέων ἐπεχειρεῖ νὰ ἐπανορθώσῃ μεταγράφων κατὰ τὴν τῶν παλαιῶν συνήθειαν, οὕτως ἀφροσύνη οὐχὶ μικρὰ εἶνε νὰ καταλείπῃ παρ' αὐτοῖς ἀνέπαφα καὶ τὰ σφάλματα τῶν ἀντιγραφῶν. Ἀλλ' εἶνε πάντοτε εὐκολον νὰ διαγινώσκῃ τις ἂν σφάλμα τι εἶνε τῶν ἀντιγραφῶν ἢ αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως; Καὶ τυφλῶ δῆλον ὅτι τῷ πείρας καὶ ἔξεως στερουμένῳ οὔτ' εὐκολον οὔτε δυνατὸν τὸ πρᾶγμα εἶνε. Τῷ τετριμμένῳ ὅμως περὶ τὴν τῶν μεταγενεστέρων γλῶσσαν καὶ ἐμπειρίαν τινὰ τῆς ποιίλης αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους περὶ τὴν χρῆσιν διαφορᾶς ἔχοντι, ἀποτελέσματος τῆς τῶν χρόνων διαφορᾶς ἢ τῆς περὶ τὴν λέξιν πλείονος ἢ ἐλάττονος ἐπιμελείας ἢ καὶ ἀμφοτέρων, δὲν ἀποβαίνει πάντοτε δύσκολον, ἀλλ' εὐδῆλον ὡς τὰ πολλὰ καὶ εὐτέκμαρτον αὐτῷ εἶνε τὸ τε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως πλημμεληθὲν καὶ τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἀμαρτηθὲν. Ἐσφάλλοντο μὲν περὶ πολλὰ

¹⁾ Ἴδε Ἰακώβιον *Act. Philol. Monacens.* Τόμ. Α', σελ. 150. Περὶ τῆς συντάξεως ταύτης τοῦ εἰ κατ' ἀκρίβειαν ἄλλοτε θὰ διαλάβωμεν.

οἱ νεώτατοι καὶ ἔσχατοι ἢ οἱ ἀμελέστατοι τῶν μεταγενεστέρων, ἀλλὰ δὲν ἐσφάλλοντο περὶ τὰ αὐτὰ καὶ οἱ νεώτεροι ἢ οἱ ἀμελέστεροι, ὡς καὶ οὗτοι περὶ πολλὰ ἡμάρτανον, περὶ ἃ ἀναμάρτητοι ἦσαν οἱ παλαιότεροι ἢ οἱ ἐπιμελέστεροι. Οὔτε πάντες οἱ μεταγενέστεροι τοῦ αὐτοῦ κόμματος εἶνε οὔτε τὰ ἀμαρτήματα πάντα παρὰ πᾶσιν ἀνεκτὰ εὐλογον φαίνεται νὰ νομίζονται. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν εἶνε μὲν ἴσως ἀπίθανον οὐδὲ τοιμᾶμεν ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἡδύνατο ὁ Φιλόδημος νὰ μεταχειρισθῆ τὸν ἀόριστον ἀπέλειψα· ὅτι ὅμως μετεχειρίσθη τὴν ῥῆσιν εἰ δ' ἀπολείψῃ ἀντὶ τῆς ὀρθῆς καὶ προχειροτάτης εἰ δ' ἀπολείψει, τοῦτο καὶ ἀπίθανον ἡμῖν φαίνεται καὶ πως ἀλλόκοτον. Μόλις παρὰ Βυζαντίῳ τινὶ ἢ ῥῆσις αὕτη θὰ ἦτο ἀνεκτὴ. Ἄλλως τε τίς ἀγνοεῖ τὸ τῶν ἀντιγραφῶν εὐεπίφορον εἰς τὸ νὰ μεταβάλλωσι τοὺς μέλλοντας εἰς ἀόριστους τῆς ὑποτακτικῆς βαρβάρους πολλάκις καὶ βαρβαρωτάτους; Ἀλλ' ἐπανιτέον ὅθεν παρεξέβημεν. Ἐν ἀποσπασματι τοῦ Φιλίμονος παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολογ. Ζ', 19 ἀναγινώσκειται:

Εἶτα μετὰ ταῦτ' εὐθύς (τις) εὐρέθη θανὸν

ἄλλοις καταλείψας εἰς τρυφὴν τὴν οὐσίαν.

Ὁ Δοβραῖος βραχυτάτα ἀποφαίνεται (*Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 290) ὅτι μόλις ἀπτικὸν εἶνε τὸ λεῖψαι ἀντὶ τοῦ λιπεῖν. Ὁ Μεινέκιος ἐν μὲν τῇ ἐκδόσει τῶν τοῦ Μενάνδρου καὶ Φιλίμονος (σελ. 596) λέγει ὅτι σπανιώτατος παρὰ τοῖς Ἀπτικοῖς εἶνε ὁ ἀόριστος οὗτος παραπέμπων εἰς Λοβέκιον παρὰ Φρυνίχῳ σελ. 715 κέξ., ἐν δὲ τῇ πολλῷ νεωτέρῃ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίου (Τόμ. Γ', σελ. XXXVI Τεῦβν.) ὅτι, ἂν εἶνε τοῦ Φιλίμονος, ἤθελε προτιμῆσθαι τὸ καταλιπών. Ὁ δὲ πολὺς Κόβητος νομίζει (Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 141) ὅτι γεγραμμένον κατ' ἀρχὰς ἦτο καταλείπων, ὅπερ, τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἐξαφανισθείσης, ἐγένετο ΚΑΤΑΛΕΙ*, ἐξ οὗ κακῶς ἀναπληρωθέντος προῆλθε τὸ καταλείψας.

Ὁρθῶς ὁ Φρυνίχος (σελ. 564 Λοβ.) καὶ Θαμᾶς ὁ Μάγιστρος (σελ. 156, 3 Ῥισχελ.) ἀποδοκιμάζουσι τὸν ἀόριστον ἐκλείψας ἀντὶ τοῦ ἐκλιπών. Τὸ παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 94 Σμιδ. »Ἐνέλειψε: παρέλειψε» οὐδενὸς λόγου ἄξιον εἶνε. Ὁ Μέγας Ἐτυμολόγος ἀναφέρει (σελ. 550, 15) ἰωνικὸν ἀόριστον ἐλείψασκον ἐκ τοῦ λείπω. Οὕτως ἔχει ὁ λόγος τοῦ Ἐτυμολόγου· »Ἐλείψασκον: λείπω, λείψω, ἔλειψα, ἔλειψαν, πλεονασμῶ ἐλείψασκον ἰωνικῶς». Σοφῶς γε νῆ τὰς χάριτας. Ἀλλὰ παρὰ τίνι, ὃ βέλτιστε, τὸν ἀόριστον

τοῦτον ἀνέγνως; Ἄν παρὰ παλαιῶν τιμὴ ἀόριστος ἐλείψασκον (ἢ μᾶλλον λείψασκον) ἔκειτο, ἦτο πάντως ἀόριστος τοῦ λείψω, οὐχὶ τοῦ λείπω. Πρβ. Ἰλ. Η, 481: πρὶν λείψαι ὑπερμενεΐ Κρονίω (= σπεῖσαι. Οὔτω καὶ Ω, 285. Ὀδ. Μ, 362. Ο, 149). Ἡσιόδ. Θεογ. 793: ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολείψας ἐπομόσση (= ἀποσπείσας). Ἴδε καὶ Εὐριπ. Ἀλκήστ. 1015, ἔνθα κεῖται ὁ μέσος ἐλείψαμην (= ἐσπείσαμην). Καὶ ὁ Μακρόβιος ποιεῖται μνεῖαν τοῦ ἐκ τοῦ λείπω ἀόριστου ἐλείψα (*De Diff. Verb.* σελ. 724: Item ἀπὸ τοῦ λείπω fit ἀόριστος ἐλείψα) καὶ ὁ Πρι- σκιανὸς (Η, 97: ut κρύβω ἔκρυψα, λείπω ἔλειψα, ἀλείφω ἤλειψα). Ἀλλὰ καὶ αὐτῶν οὐδὲν Φροντιστέον. Οἱ πλείστοι τῶν πα- λαιῶν γραμματικῶν ἐμπειρίαν περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν πολλὴν δὲν εἶχον καὶ σπουδὴν περὶ τὴν διάκρισιν τῶν δοκίμων καὶ τῶν ἀδοκίμων ὀλίγην ἐποιοῦντο, ὥστε πολλάκις ἐν τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀναφερομένοις παραδείγμασι φαίνονται τύποι μοχθηροὶ καὶ παρά- σημοι (ὡς τὸ κρύβω π. χ. παρὰ Πρισκιανῶ ἀντὶ τοῦ κρύπτω) ἢ καὶ ὅλως πλαστοί. Συγχέονται παρ' αὐτοῖς συχνάκις τὰ κάλ- λιστα καὶ ὀρθῶς κοπέντα καὶ κενωδωνισμένα μετὰ τῶν πονηρῶν καὶ κοπέντων τῶ κακίστῳ κόμματι. Ἐνὸς δ' ἔτι παλαιοῦ γραμ- ματικοῦ τὴν μαρτυρίαν παραθέμενοι καὶ τὸ ὕπουλον αὐτῆς κατα- δείξαντες θὰ καταλίπωμεν τὸ ἐλείψα, ἵν' εἰς ἄλλα μεταβῶμεν. Ὁ Ἀντιαττικιστὴς (ὀρθότ. Ἀντιαττικιστῆς) ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκῆρου (σελ. 106, 24) μαρτυρεῖ συντόμως καὶ ἀποτόμως κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔθος ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης μετεχειρίσθη τὴν μετοχὴν λεί- ψας: »Λείψας: ἀντὶ τοῦ λιπῶν. Ἀριστοφάνης Ἀνδρομέδα». Ὁ ἀδαμαντίνως ταύτην τὴν δόξαν ἔχων, ἵνα κατὰ Πλάτωνα εἴ- πωμεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τὸν ἀόριστον ἐλείψα μετεχειρί- σθη, ἀνέκπληκτος διατελεῖ ἂν ὑπὸ τοιούτων πλασματικῶν μαρτυ- ριῶν ἢ ἄλλως ἐπισφαλῶς ἐχουσῶν καὶ οὐδὲν ἰσχυρουσῶν. Δράμα Ἀριστοφάνους Ἀνδρομέδα καλούμενον οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν γινώσκει- ται (Πρβ. Δινδῶρφιον Ἀριστοφάν. Τόμ. Α', σελ. 501 κέξ. ἐκδ. Ὁξων.). Ὁ Μεινέκιος (Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Α', σελ. 525 καὶ Τόμ. Γ', σελ. 16) εἰκάζει ὅτι τὸ Ἀριστοφάνης εἶνε ἡμαρτημένον ἀντὶ τοῦ Ἀντιφάνης, ὡς καὶ ἐν ἄλλῃ κατ' αὐτὸν τοῦ Ἀντιαττικιστοῦ ῥήσει (σελ. 88, 24 »Διδούσιν: οὐ διδῶσιν. Ἀριστοφάνης Μητροφῶντι»). Ἀλλ' οὔτε δράμα Ἀντιφάνους Ἀνδρο- μέδαν γινώσκει τις οὔτε ὁ ἀόριστος ἐλείψα δυνατὸν ἦτο ὑπ' αὐτοῦ νὰ λεχθῆ. Πολλὰ ὡς ἀττικὰ ἀναφέρει ὁ Ἀντιαττικιστὴς,

ἄπερ οὐδαμῶς ἀττικὰ εἶνε, ἔνια δ' οὐδ' ἑλληνικὰ ὅλως, ἢ ἐκ πλημμελῶν γραφῶν ἀπατηθεὶς ἢ παρανοήσας καὶ ἄλλ' ἀντ' ἄλλαν ἐκλαβῶν. Οὔτω π. χ. ἀναφέρει ἡκροᾶσο ἀντὶ τοῦ ἡκροῶ ἐκ τοῦ Ἀντιφάνους (σελ. 98, 28 »Ἡκροᾶσο: ἀντὶ τοῦ ἡκροῶ. Ἀν- τιφάνης Ἐπιδαυρίῳ». Παρ' Ἀντιφάνει φαίνεται ὅτι ἔκειτο ὁ ὑπερ- συντέλικος ΗΚΡΟΑΣΟ, δηλ. ἡκρόασο, ὁ δ' Ἀντιαττικιστὴς καθ' ἣν εἶχεν ἐμπειρίαν τοῦ ἑλληνος λόγου ἀνέγνω ἡκροᾶσο. Ἴδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 525 καὶ 588 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 154 κέξ. Καὶ ἡκροᾶσαι ἀντὶ τοῦ ἡκροᾶ ἀναφέρει ὁ Ἀντιατ- τικιστὴς ἄλλ' ἀμάρτυρον, σελ. 77, 22 »Ἀκροᾶσαι σύ: ἀντὶ τοῦ ἡκροᾶ ἢ ἀκούεις»¹⁾, ἐγρηγόρησεν ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος (σελ.

¹⁾ Ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη γραμματικῇ, ἧς οὐτ' ἐφάνη ποτὲ οὐτ' ἐλπὶς εἶνε νὰ Φανῆ βιβλίον μαρότερον, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις (σελ. 98): »Ἐκ τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καθομιλουμένης παρέμει- ναν καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἀσύγκοπτοι καὶ ἀσυναίρετοι εἰς -σαι καὶ -σο τύποι, οἷον: ἡκροᾶσαι ἡκροᾶσο ἀνακτᾶσαι κτλ., ἀντὶ τῶν: ἡκροᾶ ἡκροῶ ἀνακτᾶ κτλ.» Ἀλλὰ ποῖοι εἶνε οἱ συγγραφεῖς οἱ μεταχειρισθέντες τοὺς τύπους ἡκροᾶσαι, ἡκροᾶσο, ἀνα- κτᾶσαι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συντομίας χάριν παραλειπομένους; Τίς παρὰ παλαιῶν τιμὴ εὔρεν ἢ θὰ εὔρη ποτὲ ἡκροᾶσαι ἢ ἡκρο- ᾶσο ἢ ἀνακτᾶσαι ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον; Ἀλλ' ὁ Βερναρδάκης εἶνε παιδάριον περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ Φρονεῖ ἀρχαϊκῶς. Τὸ ἡκροᾶσαι, τὸ ἡκροᾶσο, τὸ ἀνακτᾶσαι καὶ τὰ τούτοις ὅμοια εἶνε βαρβαροφάνια τῶν μεταγενεστέρων. Ἐπ' οὐδενὸς τῶν παλαιῶν οὐδεὶς τοιοῦτος τύπος ἐλέχθη, παρ' οὐδενὶ αὐτῶν οὐτ' ἔκειτο οὔτε δυνατὸν ἦτο νὰ κεῖνται τοιαῦτα ἐξαμβλώματα, κἂν μυρίοι Ἀντιαττικιστῆς τὸ ἐναντίον λέγασιν διατεινόμενοι καὶ ὑπερ- διατεινόμενοι. Ἡκροᾶ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ (Πλάτ. Εὐθύδ. σ. 304, δ'), πλανᾶ (Αἰσχύλ. Προμ. 475. Πλάτ. Ἀλκιβ. Α', σ. 117, γ'. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Β', δ', 27), αἰτιᾶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Ε', α', 15. Αἰσχύλ. περὶ Παραπρεσβ. § 125. Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 272, σ. 516. Ἐπερεῖδ. Ἀποσπ. 154, 9 Διδ.), ἐπαιτιᾶ (Αἰσχύλ. Προμ. 974), κατὰ αἰτιᾶ (Μένανδρ. Ἀποσπ. 655 Μειν.), μηχα- νᾶ (Εὐριπ. Βάκχ. 805. Ῥήσ. 855. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 445. Ξενοφ. Ἀπομν. Γ', ια', 5), ἀρᾶ (Εὐριπ. Ἀλκήστ. 714), καταρᾶ (Ἀ- ριστοφ. Νεφ. 871), ἀμιλλᾶ (Εὐριπ. Ἀνδρ. 127), ἀναβοᾶ (Εὐριπ. Ὀρέστ. 105), σταθμᾶ (Πλάτ. Λύσ. σ. 205, α'), πειρᾶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', δ', 7), καυχᾶ (Λυκοῦργ. Ἀποσπ. 78 Διδ.), κτλ., οὐχὶ ἡκροᾶσαι, πλανᾶσαι, αἰτιᾶσαι, κτλ. Πρβ. καὶ Ἰλ. Ω, 590 καὶ 455: πειρᾶ ἐμεῖο. Φ, 459: οὐδὲ μεθ' ἡμέων πειρᾶ ὡς κε κτέ. (Προτιμητέα φαίνεται μοι ἡ γραφὴ πει-

96, 27 »Έγρηγορήσεν [Γρ. έγρηγόρησαν]: Ξενοφών τε-
τάρτῳ Ἀναβάσεως), ἀπεδημηκότος ἀντὶ τοῦ ἀποδεδημη-

ρᾶς ὡς κτέ.). Ὀδ. Π. 451: μνάμ δὲ γυναῖκα (= μνά, κτλ.
Μοῖρ. σ. 16 Πειρσ. »Ἀκροᾶ ἄττικῶς, ἀκροᾶσαι ἑλληνικῶς”
(Πρβ. Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 27 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 497).
Ἐτυμ. Μέγ. σ. 201, 46 »Τὸ παθητικὸν βοῶμαι, τὸ δευτέρου
βοᾶ σύ, καὶ πειρᾶ σύ”. Φρύνηχ. ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 18, 9
»Ἀνακτᾶ τόνδε: ἀντὶ τοῦ ἀναλαμβάνεις κειμηλιότα. Οἱ δὲ
ἀμαθεῖς προσθέσει τῆς σαι ἀνακτᾶσαι λέγουσι. Δεῖ δὲ, ὡς περ
γελῶμαι γελᾶ γελᾶται καὶ ἀναβοῶμαι ἀναβοᾶ ἀνα-
βοᾶται, οὕτω καὶ ἀνακτῶμαι ἀνακτᾶ ἀνακτᾶται. Ὁ-
μοιοὶ καὶ τὸ θεῶμαι θεᾶ καὶ ὄρῶμαι ὄρᾶ”. Καὶ τῶν μετα-
γενεστέρων δὲ οἱ μὴ ὄλωσ ἀκομφοὶ καὶ πάσης χάριτος ἀπόκληροὶ
οὐδέποτε τὸν εἰς ᾶσαι τύπον μετεχειρίσθησαν, οἱ δὲ παλαιότεροι
αὐτῶν οὐδ’ ἐγίνωσκον τὸ παράπαν. Μόνοι οἱ ἔσχατοι καὶ κακο-
δαιμονέστατοι οἱ λήρου πολλοῦ καὶ κορύζης συγγραφικῆς γέμοντες
ἐφιλήθουν τοῖς τοιοῦτοις ῥύποις οὐ μόνον κατὰ τὴν ὀριστικὴν ἔγκλι-
σιν ἀκροᾶσαι καὶ τὰ λοιπὰ λέγοντες ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὑπο-
τακτικὴν, ὡς τεκμηριῶ μάλιστα ὁ Φρύνηχος ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ.
43, 26 διδάσκων τὴν ὀρθὴν χρῆσιν. »Ἴν’ ἀκροᾶ: Οὕτω τὸ ὑπο-
τακτικὸν χρῆ λέγειν τῶν δευτέρων προσώπων παθητικῶν ἐνικῶν·
ἵνα ἀκροῶμαι, ἵνα ἀκροᾶ, ἵνα ἀκροᾶται· καὶ ἵνα γελᾶ”.
Ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ οὐ μόνον καυχᾶσαι, κατακαυχᾶσαι
καὶ ὀδυνᾶσαι εὑρίνται ἀλλὰ καὶ Φάγεσαι καὶ πίεσαι.
Πρὸς Ῥωμ. Β’, 17: καυχᾶσαι ἐν θεῷ. Β’, 23: ὃς ἐν νόμῳ
καυχᾶσαι. ΙΑ’, 18: εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι. Α’ πρὸς Κορινθ.
Δ’, 7: τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβάν; Λουκ. Ις’, 25: σὺ δὲ ὀδυ-
νᾶσαι. ΙΖ’, 8: καὶ μετὰ ταῦτα Φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ.
Ἴδε καὶ Ῥοῦθ Β’, 14: καὶ Φάγεσαι τῶν ἄρτων. Δευτέρου. ΚΗ’,
39: καὶ οἶνον οὐ πίεσαι. Βασιλ. Γ’, ιζ’, 4: ἐκ τοῦ χειμάρρου
πίεσαι ὕδωρ. Ψαλμ. ΡΚΖ’, 2: τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου
Φάγεσαι, κτλ. Πρβ. καὶ Βασιλ. Γ’, ιδ’, 6: ἵνα τί σὺ τοῦτο
ἀποξενοῦσαι; κτλ. Παρ’ Ἠσυχίῳ Τόμ. Β’, σελ. 219 ἐκδ.
Σμιδίτ. λέγεται »Εὔδεις: κοιμᾶσαι”. Κακῶς ὁ Σμιδίτιος προ-
τείνει νὰ γραφῇ κοιμᾶ. Οἱ τοιοῦτοι ῥύποι δὲν εἶνε ἀνάξιοι τοῦ
Ἠσυχίου. Παρ’ Ἀλκίφρονι Γ’, 11, 3 ὁ ἄριστος κῶδιξ Β φέρει
»ἀμιλλᾶσαι ταῖς ἀστικαῖς ταυταισί” ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἄλλοις
ὄρθου ἀμιλλᾶ (Ἴδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 50). Παρ’ Αἰσχύ-
λῳ Χοηφ. 374 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »μείζονα φωνεῖ. ὁ
δυνᾶσαι γάρ” ἢ »μείζονα φωνεῖ (φωνεῖς), ὀδυνᾶσαι γάρ”. Ὁ
Ἐρμαννὸς Αἰσχύλ. Τόμ. Β’, σελ. 529 προτείνει νὰ γραφῇ »μεί-
ζονα φωνεῖς· δύνασαι γάρ” (Πρβ. καὶ Δινδάρφιον Αἰσχύλ. Τόμ.

κότος ἐκ τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Ξενοφώντος (σελ. 79, 26
»Ἀπεδημηκότος: Δημοσθένης κατὰ Λεπτίνου, Ξενοφῶν Ἀπο-
μνημονευμάτων τρίτῳ”. Ἄλλοι ἀναφέρουσιν ἀπεδημηκότες ἐκ
τοῦ Ἐρμίππου. Ἴδε Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 419, 26. Σουῖδ. Τόμ. Α’,
Μέρ. α’, σελ. 538 Βερν. κλπ. Περὶ τοῦ τύπου τούτου καὶ τῶν
ὁμοίων αὐτῷ, προσεπατταλευμέναι, ἐξεπίακεν, ἐνωγά-
λισται, ἐβούλευκεν, ἐχάλικευται, κτλ., θὰ διαλάβωμεν
ἀλλαχοῦ δι’ ἀκριβείας), διετίθουν ἀντὶ τοῦ διετίθεσαν ἐκ
τοῦ Ἀντιφῶντος (σελ. 90, 5 »Διετίθουν: διετίθεσαν. Ἀντιφῶν
Ἰάσονι”. Τὸ ἐτίθουν ἀντὶ τοῦ ἐτίθεσαν καὶ τὸ ἐδίδουν ἀντὶ
τοῦ ἐδίδοσαν εἶνε βαρβαροφώναι τῶν μεταγενεστέρων. Ἀναγι-
νώσκεται μὲν παρ’ Ἡσιόδῳ Ἔργ. 159 »οὔνεκα τιμὰς οὐκ ἐδίδουν
μακάρεσσι θεοῖς οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν”, ἀλλ’ ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε
ἐδίδον = ἐδίδοσαν. Πρβ. Ὀμηρ. Ἔμν. εἰς Δῆμ. 528 καὶ 457),
κάθου ἀντὶ τοῦ κάθησο ἐκ τοῦ Ἀλέξιδος καὶ τοῦ Διφίλου (σελ.
100, 31 »Κάθου: Ἀλεξίς Ταραντίνιος, Δίφιλος Εὐνούχῳ”. Ὁ
τύπος κάθου εἶνε παρακεκομμένος καὶ παράσημος· καὶ οὔτε ὁ
Ἀλεξίς αὐτὸν μετεχειρίσθη οὔτε ὁ Δίφιλος οὔτε ὁ Μένανδρος, ὡς
λέγει ὁ Εὐστάθιος σ. 1840, 2 »Τοῦ δὲ ἦσο σύνθετον τὸ κάθησο·
ὄθεν ἐνδεία, Φασί, καὶ συστολῇ κάθεο καὶ συναλοιφῇ κάθου
παρὰ Μενάνδρῳ”, οὔτε ὁ Ἀναξανδρίδης, ὡς ἀναφέρεται παρὰ Πο-
λυδεύκει Ι’, 59 »πυξίον λαβῶν κάθου”, οὔτε ὁ Ἀριστοφάνης, ὡς
λέγεται ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Ζωναρᾶ σ. 1168 »Κάθου καὶ κάθησο:
Ἄμφω ἑλληνικά. Ἀριστοφάνης οὐχ ὅ τι [ῥπερ Μειν.] ἐκεῖνος
ἔλαχεν· οἰμῶζων κάθου”. Τὸ δόκιμον καὶ ἀκριβὲς τὸν τύπον
εἶνε τὸ κάθησο. Ἡρωδιαν. σ. 463 Πειρσ. »Κάθησο ἔρεῖς, οὐχὶ
κάθου”. Μοῖρ. σ. 254 »Κάθησο ἄττικῶς, κάθου κοινῶς”),
κάθη ἀντὶ τοῦ κάθησαι ἐκ τοῦ Ὑπερείδου (σελ. 100, 52 »Κάθη:
ἀντὶ τοῦ κάθησαι. Ὑπερείδης ὑπὲρ Κρατίου”. Πρβ. καὶ Ζωναρ.
Λεξ. σ. 1168 »Κρατίνος τὴν χεῖρα μὴ πῖβαλλε, μὴ κλάων
κάθη. Λέγει γὰρ τὸ ὑποτακτικόν. Ἀπὸ τοῦ κάθημαι καὶ κά-
θη καὶ κάθηται ὀριστικῶς. Ἀριστοφάνης ἰδοὺ κάθημαι καὶ

Β’, σελ. 462). Ἄλλοι γράφουσιν ὀδυνᾶ γάρ ἢ φωνεῖς ὀδύνῃ
σᾶ [γάρ]. Ἴδε καὶ Εἰμσοῖθιον *Die Wiederherstell. der Dram.
des Aeschyl.* σελ. 198 κέξ. Ἄλλ’ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ χεί-
ρονες γραφαὶ τούτων φέρονται, αἰτιᾶς π. χ. καὶ καταμωκᾶς
κτλ. (Ἴδε *Act. Philol. Monac.* Τόμ. Α’, σελ. 147).

Ἵπερείδης ἀπόκριναί μοι, Ἑρμεία, ὥσπερ κάθη". Τὸ κάθη ὡς ὀριστική εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος, καθάπερ τὸ κάθου ἀντὶ τοῦ κάθησο. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἶνε μόνον ὑποτακτική, ὡς παρὰ Κρατίων καὶ παρ' ἄλλοις. Οὔτε δὲ τοῦ Ἀντιαττικιστοῦ ἀκουστέον οὔτε τοῦ Ζωναρᾶ οὔτ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων μαρτύρων, οἷς σύνηθες εἶνε νὰ καταφεύδωνται τῶν παλαιῶν παρατιθέμενοι πολλάκις καὶ παραδείγματα ἐξ αὐτῶν ἢ πεπλασμένα ἢ παρεφθαρμένα ἢ παρανενομημένα), λαβόμενος ἀντὶ τοῦ λαβῶν ἐκ τοῦ Ἀλεξίδος (σελ. 106, 16 »Λαβόμενος: ἀντὶ τοῦ λαβῶν. Ἄλεξις Ἀρχιλόχοις". Τὸ λαβόμενος φυλάττει πάντοτε τὴν αὐτοῦ σημασίαν καὶ οὐδέποτε ἀντὶ τοῦ λαβῶν λαμβάνεται, ὡς ὑπέλαβεν ὁ Ἀντιαττικιστὴς κακῶς εἰδώς. Τῶν μεταγενεστέρων ἴδιον εἶνε νὰ λέγωσι καταλαμβάνεσθαι, καταλαβεῖσθαι, κτλ. ἀντὶ τοῦ καταλαμβάνειν, καταλαβεῖν, κτλ.), ἕωνηκῶς ἀντὶ τοῦ ἕωνημένος ἐκ τοῦ Λυσίου (σελ. 95, 25 »Ἐωνηκῶς: ἀντὶ τοῦ ἕωνημένος. Λυσίας κατὰ Καλλίου ἐνδείξεως". Ἀπολλων ἀποτρόπαιε, τί εἶνε τοῦτο τὸ ἕωνηκῶς; Ἦτο δυνατόν, πρὸς θεοῦ, ὁ Λυσίας ἢ καὶ ἄλλος τις τοιαύτην παμμόχθηρον καὶ παμβδελυρὰν λέξιν νὰ μεταχειρισθῆ;), κτλ. Πρβ. καὶ »Ἀποκριθῆναι: οὐκ ἀποκρίνασθαι" (σελ. 77, 12), »Αἰρετίζειν: ἀντὶ τοῦ αἰρεῖσθαι" (σελ. 77, 23), »Ἀλήθειν: οὐκ ἀλεῖν" (σελ. 78, 32. Ἐν σελ. 109, 23 λέγεται »Νήθειν: οὐ μόνον νεῖν"), »Δεῖται: ἀντὶ τοῦ δεῖ. Ἀπελθεῖν με δεῖται" (σελ. 88, 21), κτλ. Δὲν ἀποδείκνυται ἐκ τούτων τρανότατα ὁ καλὸς Ἀντιαττικιστὴς οὐδαμῶς ἀξιόχρεως ὢν; Τίς ποτε μὴ διεφθαρμένος τὸν νοῦν δύναται καὶ μικρὸν νὰ πιστεύσῃ ἀνδρὶ παρ' ᾧ τοσοῦτον σκότος πρὸ τῆς ἀληθείας καθορᾶται ὢν, ὃς οὕτως ἀντικρὺς ἐξελέγχεται πλανώμενος καὶ κενεμβατῶν, οὗ οἱ δίκην βελῶν τῶν ἐξουσίαν λόγους πομφολύγων ἀποφαίνονται παφλάσματα, καθ' ὃν οὐδὲν ὡς εἶπεῖν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τοῖς παλαιοῖς καθόλου πάγιον ἦτο, ἀλλὰ τὰ πάντα ἔρρεον;

Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου πρέπει ἐκ τε τοῦ προκειμένου παραδείγματος καὶ ἐκ τῶν ἄλλων νὰ ἐξορισθῆ. Οὔτε λέλοιπε, λελοπέτω, κτέ. παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὑπάρχει οὔτε λέλυκε, λελυκέτω, κτέ. οὔτε τετίμηκε, τετιμηκέτω, κτέ. οὔτε πεποίηκε, πεποιηκέτω, κτέ. οὔτε δεδήλωκε, δεδηλωκέτω, κτέ. οὔτε τέθεικε, τεθεικέτω, κτέ. οὔτε

δέδωκε, δεδωκέτω, κτέ. οὔτε δέδειχε, δεδειχέτω, κτέ., ἄπερ ἀναφέρονται ἐν τοῖς παραδείγμασι τοῖς ἐν τῇ γραμματικῇ τοῦ Βερναρδάκη ¹⁾ καὶ ἐν ἄλλαις. Ὀλίγιστα παραδείγματα τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου εὔρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὁ δὲ τύπος αὐτῶν εἶνε -θι, -τω, π. χ.

Τέθναθι, τεθνάτω. Ἰλ. X, 365: τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι κτέ. Ο, 496: τεθνάτω· οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένω περὶ πάτρης τεθνάμεν. Πλάτ. Νόμ. Θ', σ. 874, γ': νηποινεῖ τεθνάτω (Πρβ. καὶ ΙΑ', σ. 953, ε'. ΙΒ', σ. 955, δ'. Δημοσθ. Φιλίππ. Γ', § 44, σ. 122, κτλ.) Παρὰ Φωτίω Λεξ. σελ. 573, 5 Πόρσ. ἀναγινώσκειται »Τέθνασο: προστακτικόν." Γραπτέον τέθναθι κατὰ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Ζ', σελ. 479.

Ἔσταθι, ἐστάτω. Ὀδ. X, 489: μηδ' οὔτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους ἔσταθ' ἐνὶ μεγάροισι. Ἀριστοφ. Ὀρν. 206: ᾧ φίλτατ' ὄρνιθων, σὺ μὴ νυν ἔσταθι (Πρβ. Ἀριστομέν.

¹⁾ Ἐν τῇ 98 σελίδι τῆς γραμματικῆς ταύτης εὐρίσκομεν τὰ ἐξῆς γεγραμμένα· »Ὁμοίως συγκόπτεται τὸ σ καὶ γίνεται συναίρεσις καὶ ἐν τοῖς τρίτοις πληθ. προσ. τῆς προστακτικῆς τῆς παθητικῆς Φωνῆς, καθὼς καὶ τῆς ἐνεργητικῆς μετὰ τροπῆς τοῦ -ε εἰς -ον, ὅθεν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀντὶ τοῦ γ'. πληθ. προσώπου τῆς προστακτικῆς -έτωσαν-άτωσαν καὶ -έσθωσαν-άσθωσαν-ωσαν εἶνε συνηθέστερα τὰ -όντων-άντων, καὶ -έσθων, -άσθων-ων οἶον: τυπτέτωσαν καὶ τυπτόντων, λαβέτωσαν καὶ λαβόντων, τετυφέτωσαν καὶ τετυφόντων, τυπτέσθωσαν καὶ τυπτέσθων, τυψάσθωσαν καὶ τυψάσθων, τετύφθωσαν καὶ τετύφθων. Πιθανότατα δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ -ήτωσαν τῶν παθητικῶν ἀορίστων ἦτο ἐν χρήσει μᾶλλον τὸ -έντων: τυφθήτωσαν καὶ τυφθέντων, τραπήτωσαν καὶ τραπέντων." Ἄτάλας ἀνὴρ, ὅστις κακὸν τοιοῦτον ἀγκαλιζέται! Ὡς παραδείγματα τῆς παρ' Ἀττικοῖς χρήσεως ἀναφέρονται καὶ τύποι, ὧν οἱ μὲν παρ' οὐδενὶ Ἀττικῷ εὔρηται, οἱ δὲ παρ' οὐδενὶ Ἑλληνι βάρβαροι καὶ ἐκφυλοὶ ὄντες! Ἐπειτα δὲ λέγων »καθὼς καὶ τῆς ἐνεργητικῆς μετὰ τροπῆς τοῦ -ε εἰς -ον" οὐδὲν διδάσκει περὶ τῆς τοῦ πρώτου ἀορίστου καταλήξεως. Μανθάνομεν μὲν εὐγνωμονοῦντες ὅτι ἢ κατάληξις ὄντων ἐγένετο ἐκ τῆς ἔτωσαν ἐκπτώσει τοῦ σ καὶ συναίρεσει τοῦ ωαν εἰς ων (ᾠ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν Φρενῶν!) καὶ τροπῆ τοῦ ε εἰς ον, ἀλλὰ δὲν μανθάνομεν πῶς ἢ ἀντων ἐγένετο ἐκ τῆς άτωσαν· διότι μετὰ τὴν τοῦ σ ἀποβολὴν καὶ τὴν τοῦ ωαν εἰς ων συναίρεσιν γίνεται άτων, οὐχὶ άντων. Περὶ τοῦ τετυφόντων ἀντιμαχομένου τῷ κανόνι οὐδὲν λέγομεν· διότι εἶνε ἴσως τυπογραφικὸν σφάλμα.

Ἄποσπ. 5 Μειν. » ὁ λαβὼν ἔσταθι. » Πρότερον ἀνεγινώσκειτο ἔνσταθι). Τυρταΐ. Ζ', 28 Βαχ.: μὴδ' ἐκτὸς βελέων ἑστάτω ἀσπίδ' ἔχων. Σοφοκλ. Ἠλ. 50: ὦδ' ὁ μῦθος ἑστάτω (Θωμ. Μάγιστρ. σ. 144, 15 » Ἐστάτω Ἀττικοί, οὐχ ἑστακέτω. Σοφοκλῆς ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ [1084] ἀλλ' ἑστάτω μοι καὶ δέος τι καίριον. » Ἀλλὰ τὸ ἑστακα εἶνε ἢ δωρικὸς τύπος τοῦ ἔστηκα ἢ μεταγενέστερος παρακείμενος μεταβατικὴν ἔχων σημασίαν. Ἄντι τοῦ ἑστακέτω ἔπρεπε νὰ κεῖται ἑστηκέτω, καὶ ἴσως οὕτως ἔγραψεν ὁ Μάγιστρος), κτλ. Πρβ. καὶ Ἰλ. Ψ, 443: μὴδ' ἑστατον ἀχνημένω κῆρ. Τὸ ἑσταθι ἀποκατέστησεν ὁ πολὺς Κόβητος παρὰ Πλάτωνι Φαίδρ. σ. 236, β' γράψας » σφυρήλατος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἑσταθι » ἀντὶ τοῦ στάθῃτι καὶ ἐν ἐπιγράμμ. Διοτίμου Ἄνθολ. Ἑλλην. Τόμ. Α', σ. 184 Ἰακ. γράψας » Φωσφόρος, ὦ σάτειρ', ἐπὶ Παλλάδος ἑσταθι κλήρου » ἀντὶ τοῦ ἴσταθι (Ἴδε Var. Lect. σελ. 196 κέξ. Πρβ. καὶ Ἑκκῆρον Comment. Crit. de Anthol. Graec. Μέρ. Α', σελ. 262 προτείνοντα νὰ γραφῆ παρὰ Πλάτωνι » χρυσήλατος ἐν Ὀλυμπίᾳ ἑσταθι » ἀντὶ τοῦ σφυρήλατος).

Τέτλαθι, τέτλατω. Ἰλ. Α, 586: τέτλαθι, μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο (Πρβ. καὶ Ε, 382). Ἡσιόδ. Ἔργ. 718: μὴδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ τέτλαθ' ὄνειδιζέιν. Ὀδ. Π, 275: σὸν δὲ Φίλον κῆρ τέτλατω ἐν στήθεσσι ¹⁾).

Κέκραχθι. Ἀριστοφ. Σφηξ. 198: ἔνδον κέκραχθι, τῆς θύρας κεκλημένης (Πρβ. καὶ Θεσμοφ. 692. Οὕτω καὶ Λουκιαν. Τίμ. § 53, κτλ.).

¹⁾ Παρ' Ἠσυχίῳ ἀναφέρεται καὶ τύπος τέτλα ἀντὶ τοῦ τέτλαθι. Τόμ. Δ', σελ. 145 Σμιδ. » Τέτλα: ὑπόμεινον, ἀνέχου. » Τὸν τύπον τοῦτον μετεχειρίσθη ὁ Ἄρατος καθ' ἃ λέγει ὁ Ἑλλάδιος παρὰ Φωτίῳ Βιβλιοθ. σελ. 551, 12 » Ἐστὶν εὐρεῖν τὸ τέτλα λεγόμενον παρὰ διαφόροις, ὡς καὶ Ἄρατος Φησὶν ἐν Χαρίτων πρώτῃ τέτλα. » Καὶ παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Δ, 412 ἀντὶ τοῦ τέτλα λέγει ὁ Ἑλλάδιος ὅτι τέτλα πρέπει νὰ γραφῆ. » τέτλα δεῖ γράφειν, τῆς ἐπὶ τέλους συλλαβῆς ἀποκοπείσης τοῦ τέτλαθι. » Πρβ. καὶ Σχολ. Ἰλ. Δ, 412 (σελ. 158 Βεκκ.) » Ἡ διπλῆ ὅτι προσφώνησις ἐστὶ φιλεταιρικὴ ἀμετάφραστος καὶ ἀμετάληπτος. Λέγουσι δὲ αὐτὸ τινες ἐπίρρημα σχετικόν. Οἱ δὲ κατὰ πάθος ἀπὸ τοῦ τέτλαθι φασι εἶναι. » Τὸ τέτλα δὲν εἶνε λέξις ἀλλ' ἐκτρομα, ὅποια πολλὰ ἐγέννησαν αἱ κεφαλαὶ ἀμούσων γραμματικῶν. Ἡ ἐνδοχὴ τοῦ τέτλα ἀντὶ προσφώνησεως ἀπήρεσκεν, ὡς εἰκός, τοῖς γραμματικοῖς τοῖς μὴ φιλοῦσι τὰ κοινὰ καὶ πεπατημένα ὡς

Μεμέατω. Ἰλ. Δ, 504: οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμέατω Τρώεσσι μάχεσθαι. Τ, 355: μεμέατω δὲ μάχεσθαι.

Ἄνωχθι, ἀνώχθω. Ἰλ. Ψ, 158: καὶ δεῖπνον ἀνώχθι ὄπλεσθαι (Πρβ. καὶ Κ, 67. Λ, 204. Ο, 160. Τ, 160. 171. Ὀδ. Α, 274. Β, 113. Ρ, 508. 569. Σ, 182. Χ, 485). Αἰσχύλ. Κοιφ. 772: ἀλλ' αὐτὸν ἐλθεῖν... ἀνώχθ' ὅσον τάχιστα (Πρβ. καὶ Εὐριπ. Ἀλκήστ. 1044 καὶ Ἄποσπ. 781, 33 Ναυκ. Οὕτω καὶ παρ' Ἀπολλων. Ῥοδ. Δ', 759). Ἰλ. Λ, 189: τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω μάρνασθαι. Ἠσύχ. Τόμ. Α', σ. 219 Σμ. » Ἄνωχθι: παρακελεύου » (Ἐν τῷ κώδικι » Ἀνώχθει: παρακελεύω. Πρβ. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 459 Βερν. » Ἄνωχθι: κέλευσον) καὶ » Ἀνώχθω: κελευέτω ».

Ἰσθι, ἴστω (Βοιωτ. ἴττω). Ὀδ. Β, 356: αὐτὴ δ' οἷη ἴσθι. Ἰλ. Ο, 36: ἴστω νῦν τόδε Γαῖα, κτλ. Πρβ. εὖ ἴσθι, σάφ' ἴσθι, κτλ.

Δέδιθι (ἐπικ. δείδιθι). Ἀριστοφ. Σφηξ. 575: μὴδὲν, ὦ τῶν, δέδιθι. Ἰππ. 250: καὶ μὴ δέδιθ'· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐξηκασμένος (Πρβ. καὶ Λουκιαν. Θεῶν Διαλ. Ε', § 5. Κ', § 7. Ἐταιρ. Διαλ. Π', § 4. Βίων Πράξ. § 7. Δις Κατηγορ. § 8: μὴ δέδιθι. Ῥητ. Διδασκ. § 3: ὅμως δὲ μὴ δέδιθι. Πλούτ. Ῥωμ. Τύχ. 6, Ἠθ. σ. 392, 57 Διδ.: καὶ δέδιθι μὴδὲν. Φιλόστρ. Ἀπολλων. Ε', 36, σ. 220: τὸ ἐξεῖναι σοι πᾶν ὅ τι βούλει δέδιθι, κτλ.). Ἰλ. Ε, 827: μήτε σύγ' Ἄρηα τόγε δείδιθι μήτε τιν' ἄλλον (Σχολ. σ. 175

μὴ ἔχουσα καινόν τι καὶ ἐφοκόν· ἐπιθυμοῦντες δ' αὐτοὶ νέον τι καὶ δεξιδὸν νὰ εἴπωσι συνέλαβον εὐκόλως καὶ ἐξήμβλωσαν εὐκολώτερον τὸ χαριέστατον τέτλα, ὅπερ δὲν ἄκνησεν ὁ Ἄρατος νὰ μεταχειρισθῆ κοσμήσας δι' αὐτοῦ τὴν πρώτην τῶν Χαρίτων. Οὐδεὶς σχεδὸν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἀπηλλαγμένος τῶν τοιοῦτων εἰκαιολογιῶν εὐρίσκειται, ὧν τινες νηπιωδέσταται καὶ καταγελαστόταται εἶνε. Δὲν ὑπάρχει τόπος ἐνταῦθα πολλοὶ αὐτῶν νὰ καταλεχθῶσι. Μία μόνη ἀρκεῖται. Ἐν τοῖς σχολίοις τῆς Ἰλιάδος Ι, 202 (σελ. 250 Βεκκ.) λέγεται » Καθίστα: Ὡς καθίστανε τὸ πλήρες, οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποκοπῆς. Εἰσὶ δὲ οἱ ἐκτείνουσιν ἀπὸ τοῦ ἴστω τὴν κλίσην παραλαμβάνοντες. » Τὸ καθίστα κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ καθίστανε! Ἐπῆρχεν ἄρα τὸ καθίστανε καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀμήρου! Ἄλλ' εἶνε ὀρθὸν τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἀναγινωσκόμενον καθίστα, οὐτινος ἢ κλίσις ἀπὸ τοῦ ἴστω (καθίστω) ὑπὸ τινῶν παραλαμβάνεται; Οὐδαμῶς. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε καθίστη.

Βεκκ. » Τὸ δειδίθι χρηστὸν εἰς μέτρον δακτυλικόν. " Ἄλλως δέ γε κοινότερον δέδιθι γράφεται. Μεταπλασμὸν γὰρ ἔπαθεν. Ὡς τὸ κλύε κλυθι, ἴε ἴθι ἀντὶ τοῦ ἐλλθέ· οὕτω καὶ δέδιε δέδιθι καὶ ἐπενθέσει δειδίθι, ὡς το ὀδοιδόκος, ὀδοιδόρος προσθέσει τοῦ ἰδιὰ τὸ μέτρον." Τὸ δειδίθι εἶνε ἀντὶ τοῦ δέδφιθι). Ξ, 342: " Ἡρῆ, μήτε θεῶν [Ἄλλ. θεῶν] τό γε δειδίθι μήτε τιν' ἀνδρῶν ὄψεσθαι. Ὀδ. Δ, 825: θάρσει μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δειδίθι λίην. Σ, 65: τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν δειδίθι· ἐπεὶ πλεονεσσι μαχίσεται (Πρβ. Ὑμν. εἰς Ἀφροδ. 194: θάρσει μηδέ τι σῆσι μετὰ φρεσὶ δειδίθι λίην. Θέογν. 1179: Κύρνε, θεοὺς αἰδοῦ καὶ δειδίθι. Ἀπολλών. Ῥόδ. Β', 617: μηκέτι δειδίθι τοῖον. Μόσχ. Β', 154: θάρσει, παρθενική, μὴ δειδίθι πόντιον οἶδμα. Ἀνθολογ. Παλατ. Ε', 122: τὴν φλόγα ῥιπίζειν δειδίθι, δαιμόνιε. Νόνν. ΛΓ', 351: τέτλαθι, Χαλκομέδη, μὴ δειδίθι Μορρέος εὐνήν. Ἴδε καὶ Β', 681. ΛΔ', 319. ΛΗ', 61. ΜΑ', 339. Μουσαῖ. τὰ καθ' Ἡρ. καὶ Λέανδρ. 247: λάξεο πῦρ, κραδίη, μὴ δειδίθι νήχυτον ὕδωρ. Μάξιμ. Φιλῆν Καταρχ. 55: δειδίθι ὀδοιπλανίην, κτλ.). Παρὰ Βαβρίῳ κεῖται τὸ δέδιθι μετὰ μακρᾶς τῆς παραληγουσῆς. ΟΕ', 2: πάντων λεγόντων μὴ δέδιθι, σωθήσῃ ("Ὁ Βοισσονάδης » μὴ δέδιθι· σωθήσῃ γὰρ" ἢ » μὴ σὺ δέδιθι." Ὁ Ἀρήσιος » μὴ τι δέδιθι"). Οὕτω καὶ παρὰ Νικάνδρῳ τὸ δειδίθι. Ἀλεξιφαρμ. 443: ἄσσα σὺ μὴ δειδίθι, μέλοιο δὲ πάμπαν ἀρωγῆς ("Ἴδε Κόβητον *Orat. de Art. Interpret.* σελ. 156 καὶ *Var. Lect.* σελ. 395). Ὁ Ὀθων Σχνειδῆρος (Νικάνδρ. σελ. 300) παρέλαβε τὸ ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων φερόμενον δειδίχθι, ὅπερ ἐγένετο κατ' αὐτὸν ἐκ τοῦ δειδίθια ὡς τὸ ἔϊκτον, ἔϊκτο ἐκ τοῦ ἔοικα καὶ τὸ ἐπέπιθμεν ἐκ τοῦ πέποιθα¹⁾. Νομίζει δ' ὅτι καὶ παρὰ Βαβρίῳ δέδιχθι πρέπει νὰ γραφῆ ἀντὶ τοῦ δέδιθι. Τὸ παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Α', σελ. 468 Σμ-» Δείληθι: φοβοῦ" εἶνε πλημμελὴς γραφὴ τοῦ δειδίθι σελ.

¹⁾ Ὁ Μέγ. Ἐτυμολόγος ἀναφέρει δέδοιγμεν συγκεκριμένον ἐκ τοῦ δεδοίκαμεν σελ. 253, 23 » Ἀπὸ τοῦ δεδοίκαμεν κατὰ συγκοπὴν δέδοιγμεν. Τὰ γὰρ εἰς μεν πληθυντικὰ καθαρῶς θέλουσιν. Ἐὰν δὲ που σύμφωνον γένηται, κατὰ πάθος λέγομεν εἶναι· φέρομεν φέρμεν, εἰοίκαμεν εἰοιγμεν, ἐπέπιθμεν ἐπέπιθμεν." Ἴδε Λέρσιον Ἡρωδιαν. περὶ Μονήρ. Λέξ. σελ. 80 ἐκδ. β' καὶ Λοβέκκιον *Elem. Τόμ. Α'*, σελ. 233.

467 » Δειδίθι: εὐλαβοῦ, φοβοῦ", τοῦ Δ εἰς Λ μεταβληθέντος, ὅπερ συχρὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις, καὶ τοῦ Ι εἰς Η, ὅπερ οὐχὶ σπάνιον ("Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 195 καὶ 469).

Πέπισθι (οὐχὶ πέπεισθι οὐδὲ πέποισθι, ὡς γράφει ὁ Φρίσχιος Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 255). Αἰσχύλ. Εὐμέν. 599: νεκροῖσι νυν πέπισθι μητέρα κτανάν. Κακῶς ἔγραψεν ὁ Τούρνεβος πέποιθε.

Τοῦ εἰς ε λήγοντος τύπου τοῦ δευτέρου ἐνικοῦ προσώπου δὲν ἔχει τις ἄλλα παραδείγματα νὰ εἴπῃ πλὴν τοῦ ἄνωγε καὶ τοῦ γέγωνε. Εὐριπ. Ὀρέστ. 119: εὐμενῆ δ' ἄνωγέ νιν κτέ. Αἰσχύλ. Προμ. 193: πάντ' ἐκκάλυψον καὶ γέγων' ἡμῖν λόγον. 784: καὶ τῆδε μὲν γέγωνε τὴν λοιπὴν πλάνην. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 238: γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ', ὅπως εἰδῶ τίς εἶ. Εὐριπ. Ὀρ. 1220: γέγωνέ τ' ἐς δόμους. Ἀναφέρουσι μὲν τινες τοὺς τύπους τούτους εἰς ἐνεστώτα ἀνώγω καὶ γεγώνω, ἀλλ' ἢ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς χρῆσις αὐτῶν δὲν εἶνε ἀποδεδειγμένη. Τὸ ἄνωγε Αἰσχύλ. Προμ. 947. 1037. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 96, κτλ. εἶνε προδήλως τρίτον πρόσωπον τοῦ παρακειμένου ἀνωγα, ἀνωγας (Σοφοκλ. Ἥλ. 1458. Φιλοκτ. 54, κτλ. Εὐριπ. Κύκλ. 340, κτλ.). Τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ γεγώνω εἶνε προφανῶς ὑποτακτικὴ (Οἶδ. Κολ. 214: τέκνον, ἄμοι, τί γεγώνω;). Ὁ παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἐνεστώτας εἶνε γεγωνῶ (ἔθεν γεγωνήσω, ἐγεγώνησα) καὶ γεγωνίσκω, περὶ ὧν ἄλλοτε κατ' ἀκρίβειαν.

Παρὰ Κοῖντῳ εὐρηται καὶ προστακτικὴ δειδίε. Ζ', 298: ἀλλὰ σὺ δειδίε, τέκνον. Ζ', 305: δειδίε δ' ἐν φρεσὶν ἧσιν ἰσημερίην ἀλεγεινήν (ἐν ᾧ Ζ', 309: ἦν ῥα καὶ αὐτὴν δειδίθι μαιμώωσαν ἔσω ἄλλος). Ἄλλ' ὁ Κοῖντος μεταχειρίζεται καὶ παρατατικὸν ἐδειδίον ἢ δειδίον ὡς ἐξ ἐνεστώτος δειδίω. Ε', 282: οὐδὲ μὲν Ἐκτορος ἔγχος ἐδειδίον. Ι', 450: οὐδέ τι θῆρας ἐδειδίε λαχνηέντας ἀντομένη ὑπὸ νύκτα. Ε', 217: σὺ δέ μιν περιδειδίεις αἰεὶ ("Ἴδε Λέρσιον *Quaest. Episc.* σελ. 274 κέξ., ἔνθα καὶ ἐκ τοῦ Νόννου παραδείγματα ἀναφέρονται καὶ ἢ παρ' Ὀμήρῳ χρῆσις τοῦ δειδίε ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐφοβεῖτο μνημονεύεται. Ἰλ. Σ, 34: δειδίε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ. Ω, 358: ὡς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δειδίε δ' αἰνῶς. Περὶ τοῦ ἐνεστώτος δειδίω ἴδε Λοβέκκιον Ῥηματα. σελ. 19. Λέρσιον Ἡρωδ. περὶ Μον. Λέξ. σελ. 152 ἐκδ. β', κλπ. Ἄλλοτε περὶ τούτων ἀκριβέστερον).

Τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ὁ μὲν Ἀπολλώνιος διατείνεται ὅτι εἰς ε ἐπερατοῦτο τὸ προστακτικὸν τοῦ παρακειμένου, ὁ δ' Ἡρωδιανὸς ἀπεφαίνεται ὅτι θι ἦτο ἡ κατάληξις αὐτοῦ. Σχολ. Ἰλιάδ. Κ, 67 (σ. 276 Βεκκ.) » Ἄνωχθι: Ἐνεστῶτός ἐστι καὶ παρατατικοῦ μᾶλλον ἢ περ παρακειμένου. Ἀναλογώτερον δὲ παρὰ Καλλιμάχῳ ἄνωγε δὲ πορθμέα νεκρῶν. Καὶ δῆλον ὅτι μεταβέβληται τὸ γ εἰς τὸ χ ἐν τῷ ἄνωχθι διὰ τὸ θ. Ὁ μὲν οὖν Ἀπολλώνιος εἰς ε βούλεται εἶναι τὰ τοῦ παρακειμένου προστακτικά, καὶ ἰκανῶς τῷ λόγῳ συνηγορεῖ. Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς εἰς θι τούναντίον· μηδὲ γὰρ εἶναι τὴν εἰς ε κατάληξιν". Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 1290 » Λέγουσι τινες ὡς εἰς θι εἰσὶ τὰ προστακτικὰ τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ· πᾶσα γὰρ μετοχὴ εἰς σ λήγουσα μετ' ὀξείας τάσεως εἰς θι ἔχει τὸ προστακτικόν, οἷον τυπεῖς τύπηθι, νυγεῖς νύγηθι, δαρεῖς δάρηθι. Εἰ οὖν τετυφῶς ἢ μετοχὴ εἰς σ μετ' ὀξείας τάσεως, δῆλον ὅτι καὶ τέτυφθι τὸ προστακτικὸν εἰς θι. Ὁ δὲ Ἀπολλώνιος οὐ βούλεται τοῦτο, ἀλλὰ λέγει ὅτι εἰς ε λήγει τὸ προστακτικὸν τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ ὁμοφώνως τῷ τρίτῳ προσώπῳ τῶν ἐνικῶν τοῦ ὀριστικοῦ· τότε γὰρ, Φησίν, εἰς θι ἐστὶ τὸ προστακτικόν, ἡνίκα οὐ μόνον εἰς σ δεύτονος ἢ μετοχὴ ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ντ κλινομένη. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. Ἡ δὲ χρῆσις διφορεῖται· καὶ εἰς θι γὰρ εὐρίσκειται καὶ εἰς ε, οἷον κέκλυθι νῦν Εὐμαίε [Ὀδ. Η, 462. Ο, 307] καὶ ἄνωχθι καὶ δειδίθι καὶ εὔρηκε σύ. Καὶ λέγει Ἡρωδιανὸς ὅτι ταῦτα τὰ εἰς ε προστακτικὰ οὐκ εἰσι παρακειμένου ἀλλ' ἐνεστῶτος, τοῦ παρακειμένου εἰς ἐνεστῶτα μετενεχθέντος· οἷον ἀπὸ τοῦ εὔρηκα γίνεται ὁ ἐνεστῶς εὔρηκω, καὶ ἐκ τούτου ὁ παρατατικὸς εὔρηκον εὔρηκες εὔρηκε· καὶ λοιπὸν τὸ προστακτικὸν εὔρηκε σύ". Πρβ. Κραμύρου Ἀνέκδ. Ὁξων. Τόμ. Δ', σ. 339, 14 » Καὶ ὑπερσυντελικοὶ δὲ εὐρέθησαν τινες, ὡς τὸ πέπειθι, κέχραθι [Γρ. πέπισθι, κέκραχθι] καὶ ἄλλα πολλά. Ἀπὸ μέντοι περισπωμένων οὐχ εὔρομεν χρῆσιν αὐτῶν. . . . Εἰώθασιν οἱ παρακειμένοι τρέπειν τὸ α εἰς ω καὶ ποιεῖν ἐνεστῶτα. Πολὺ δὲ τοιοῦτον [Γρ. ἴσως τὸ τοιοῦτον] ἔθος παρὰ Συρακουσίοις· ὄλωλα ὄλώλω, δέδοικα δέδοικω· καὶ τὸ κέκλυσε [Γρ. κέκλυκε] δὲ παρ' Ἐπιχάρμῳ ἀπὸ θέματος τοῦ κελύκω καὶ εὔρηκε ἀπὸ εὔρηκω" (Ἴδε Ἀρήσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 328). Ἐτυμ. Μέγ. σ. 520, 48 » Ἰστέον ὅτι τὸ κέκλυθι καὶ τὸ κέκραχθι, ὡς οἱ πλείστοι καὶ ἡ χρῆσις μαρτυρεῖ, παρακειμένου εἰσὶ· τοῦ γὰρ

παρακειμένου τὰ προστακτικὰ ποτὲ μὲν εἰς ε λήγει, οἷον τέτυφε, ποτὲ δὲ εἰς θι, οἷον τέτυφθι. Οὕτως οὖν καὶ κέκλυθι. Οὕτως εὔρον ἐν τῷ Ζηνοδότῳ" ¹⁾).

¹⁾ Ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη γραμματικῇ σελ. 126 (§ 389, σημ.) ἀναγινώσκωμεν τὰ ἐξῆς· » Τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ ἄλλων τινῶν περισπωμένων τε καὶ βαρυτόνων ῥημάτων οἱ παρακειμένοι, οἷον: δει- δέδια, δέδιθι, δεδιέναι, δεδιῶς, θαν-: τέθναμεν τέθνατε τεθνασιν(ν), τεθναίνην, τέθναθι, τεθναῖναι, τεθνεῶς, ὑπερσυντλ. ἐτέθνασαν. Ὁμοίως καὶ τὰ (μᾶλλον ποιητικὰ): τέτλαμεν, βέβαμεν, βεβρῶς, πεπτῶς, κέκλυθι, γέγαμεν γεγῶς, μέμαμεν μεμαῶς". Τὸ ἐν παρενθέσει κείμενον μᾶλλον ποιητικὰ ἐμφαίνει ὅτι τὸ τέτλαμεν, βέβαμεν, κτλ. ἀπαντῶσι μὲν καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις, μᾶλλον ὅμως παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Ἀλλὰ τίς ποτε τῶν πεζογράφων εἶπε τέτλαμεν ἢ βέβαμεν ἢ βεβρῶς ἢ πεπτῶς ἢ κέκλυθι ἢ γέγαμεν ἢ γεγῶς ἢ μέμαμεν ἢ μεμαῶς; Ἐν σελ. 145, ἐκτιθεμένων τῶν χρόνων τοῦ ἀνωμάλου ῥήματος βαίνω, λέγεται » βέβηκα (δυῖκ: καὶ πληθυντ. κατὰ συγκοπὴν βέβατον βέβαμεν, βέβατε κτλ. μτχ. βεβῶς § 389, καὶ σημ.). Μετεχειρίζοντο ἄρα κατὰ τὸν σοφὸν Βερναρδάκην οἱ Ἀττικοὶ πεζολόγοι τὸ βέβατον καὶ τὸ βέβαμεν καὶ τὸ βέβατε! Χρημάτων ἀελπτον οὐδὲν ἐστὶν οὐδ' ἀπώμοτον οὐδὲ θανασίον. Ἄλλ' ὅτι τούτων οὐδὲν οἱ Ἀττικοὶ πεζολόγοι μετεχειρίζοντο εἶνε καὶ τοῖς παιδαρίοις γνωστόν. Μόνη ἢ μετοχὴ βεβῶς καὶ ἡ ὑποτακτικὴ βεβῶ εὔρηται παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ σπανιώτατα. Πλάτ. Τιμ. σ. 63, γ': ἐπὶ γὰρ γῆς βεβῶτες. Φαίδρ. σ. 254, β': καὶ πάλιν εἶδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάρθρῳ βεβῶσαν. σ. 252, ε': ἐὰν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ἐπιτηδεύματι. Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ', β', 3: ἐπεὶ ὁ Ξεναγὸς τοὺς προδιαβεβῶτας λαβῶν ἀπολιπὼν αὐτοὺς ᾤχετο (Πρβ. καὶ Πλούτ. Ἄλεξ. ΛΓ', 3: καλὸν ἄνδρα καὶ μέγαν ἐφ' ἄρματος ὑψηλοῦ βεβῶτα. Μοσχίων. παρ' Ἀθην. Ε', σ. 208, β': πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος λέγει σ. 58, 19 » Βεβῶς Ἀττικοὶ λέγουσιν, οὐ βεβηκῶς, καὶ βεβᾶσιν, οὐ βεβήκασιν." Τὸ βεβᾶσι παρ' οὐδενὶ τῶν Ἀττικῶν λογογράφων εὔρηται, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς. Αἰσχύλ. Πέρσ. 1002. 1003. Σοφοκλ. Ἠλ. 1386. Τραχ. 345. Εὐρ. Ἰκέτ. 1139. 1140. Ἴφιγ. Ταύρ. 1289. Ἑλέν. 1613. Ἀνδρομ. 1021. Ῥήσ. 689, κτλ. Ἡ δὲ μετοχὴ βεβηκῶς οὐ μόνον παρὰ τοῖς πεζοῖς τῶν Ἀττικῶν ἀπαντᾷ, παρ' οἷς σπανιωτάτη εἶνε ἢ βεβῶς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς, παρ' οἷς καὶ ἡ βεβῶς δὲν εἶνε σπανία). Ἐπεὶτα δὲ διὰ τί, ὃ Βερναρδάκη, περισπᾶς τὸ τεθνάνα γράφων τεθναῖναι; Δὲν σημαίνει τοῦτο ὅτι σὺ ὡς κανονικὸν καὶ ὀρθὸν τύπον

Τοῦ τρίτου ἐνικοῦ προσώπου τοῦ λήγοντος εἰς ἔτω τὸ παλαιό-
τατον ἴσως παράδειγμα εἶνε τὸ παρ' Ἀριστοτέλει ἐπανατεταλ-

ὑπολαμβάνεις τὸν προπερισπώμενον, οὐχὶ τὸν παροξυνόμενον; Ἄν
ἔλεγεσ τεθνάναι καὶ διὰ τὸ μέτρον ἐνίστε παρὰ τοῖς ποιηταῖς
τεθνᾶναι, δὲν θὰ ἦτο τὸ σφάλμα οὕτω μέγα. Νῦν δ', ὃ μελίτ-
τιον, ἀμαρτάνεις ἀμάρτημα μέγιστον καὶ ἀσύγγνωστον. Πῶς εἶνε
δυνατὸν ποτε νὰ ἔχη τὸ τεθνάναι κανονικῶς μακρὰν τὴν παραλή-
γουσαν; Ποῖος ὁ λόγος τῆς μακρότητος ταύτης; Δέν σοι φαίνεται
παράδοξον νὰ λέγηται μὲν βραχυπαραλήκτως τέθναμεν τέθνατε
καὶ τέθναθι τεθνάτω, οὐχὶ δὲ τεθνάναι ἀλλὰ τεθῶναι;
Δέν νομίζεις θαυμαστὸν νὰ λέγηται μὲν βεβάναι καὶ ἐστάναι
καὶ δεδειπνάναι καὶ ἡριστάναι, οὐχὶ δὲ τεθνάναι ἀλλὰ
τεθῶναι; Ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν βεβάναι, οὐχὶ βε-
βᾶναι (Εὐριπ. Ἡρακλ. 610: οὐδὲ τὸν αὐτὸν αἰεὶ βεβάναι
δόμον), ἐστάναι, οὐχὶ ἐστᾶναι (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 640: γνώμης
πατρῶας πάντ' ὅπισθεν ἐστάναι. Αἴ. 117: τοιᾶνδ' αἰεὶ μοι σύμ-
μαχον παρῆσταναι. Εὐριπ. Ῥήσ. 92: δόλος κρυφαῖος ἐστᾶ-
ναι κατ' εὐφρόνην, κτλ.), δεδειπνάναι, ἡριστάναι, οὐχὶ
δεδειπνᾶναι, ἡριστᾶναι (Ἀθήν. Γ', σ. 422, ε' »Ἐπὶ τούτοις
ὁ Οὐλλπιανὸς ἔφη· ἐπεὶ δεδειπναμεν — εἶρηκε δὲ οὕτως Ἄλε-
ξις ἐν Κουρίδι ἐπεὶ πάλαι δεδειπναμεν. Εὐβουλος Πρόκριδι
ἡμεῖς δ' οὐδέπω δεδειπναμεν· καὶ πάλιν ὄν χρῆν δεδει-
πνάναι πάλαι· καὶ Ἀντιφάνης ἐν Λεωνίδῃ

ἀλλὰ πρὶν δεδειπνάναι

ἡμᾶς παρέσται

καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προάγωνι

ἄρα βαδίζειν μούστῃ πρὸς τὸν δεσπότην·

ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἶομαι δεδειπνάναι

καὶ ἐν Δαναΐσιν

ἤδη παροινεῖς εἰς με πρὶν δεδειπνάναι

καὶ Πλάτων Σοφισταῖς καὶ Ἐπιγράτης ὁ Ἀμβρακιώτης, μέσης
δ' ἐστὶ κωμῆδίας ποιητής, ἐν Ἀμαζόσι

δεδειπνάναι γὰρ ἄνδρες εὐκαίρως πάνυ

δοκοῦσί μοι.

... καὶ Ἑρμιππος ἐν Στρατιώταις· ἡριστάναι [καὶ παριστά-
ναι] τουτί!· οὕτως ἀναμφιβόλως ἐλέγετο ὑπ' αὐτῶν καὶ τεθῶ-
ναι, οὐχὶ τεθῶναι. Ἀριστοφ. Βατρ. 1012: τί παθεῖν φήσεις
ἄξιος εἶναι; — τεθῶναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα (Σχολ. Ἄλδ. »Βρα-
χυπαραλήκτεϊ δὲ ἐνταῦθα». Ὁ γράφας τὸ μικρὸν τοῦτο σχόλιον
ἐνόμιζε πάντως, καθάπερ καὶ ἄλλοι παλαιοὶ γραμματικοί, ὅτι τὸ
τεθῶναι μακρὰν ἔχει τὴν παραλήγουσαν· ἰδὼν δ' αὐτὸ παρ' Ἀρι-
στοφάνει βραχυπαραλήκτου ἑκατάσας αὐτὸς ἔκρινεν ἀναγκαῖον καὶ

κέτω ἐν Μετεωρολ. Γ', ε', 17 (Τόμ. Γ', σ. 607, 24 Διδ.) »Πά-
λιν ἔστω ὁ ὀρίζων μὲν ἐφ' οὗ τὸ ΑΒΓ, ἐπανατεταλκέτω δὲ

ἄλλους νὰ ὑπομνήσῃ περὶ τοῦ καινοῦ καὶ ἀήθους τοῦ πράγματος!).
Παρὰ Θεόγνιδι 181 ὁρθῶς γράφεται νῦν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου
»τεθῶμεναι, Φίλε Κύρνε, πενιχρῶ βέλτερον ἀνδρὶ», ὅπερ καὶ
ὁ Δαβίστιος πρὸ πολλοῦ προὔτεινεν (παρὰ Κικέρ. *Tuscul. Disp.*
I, 8), ἀπορριφθέντος τοῦ ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων τεθῶναι ὡς
παραλόγου καὶ τοῦ ἐν ἄλλοις τεθῶναι ὡς τῷ μέτρῳ ἀντιβαί-
νοντος. Ἐν ἀποσπασματι τοῦ Μιμνέρμου παρὰ Στοβαίῳ 7H, 13,
10 ἀναγινώσκειται »αὐτίκα τεθῶναι βέλτιον ἢ βίσιος». Ἄλλ'
ἢ γραφὴ αὕτη εἶνε τοῦ Στεφάνου καὶ τοῦ Ὁθ. Σχηνειδίου. Ἐν
τοῖς ἀντιγραφοῖς φέρεται δὴ τεθῶναι. Ὁ Βάχης ἔγραψε τε-
θῶμεναι. Ὁ Βέρκιος (Λυρ. Ποιητ. σελ. 328 ἐκδ. β') εἰκασε
δὴ θῶναι παραβάλλων τὸ τοῦ Ἡσυχίου (Τόμ. Β', σ. 318 Σμιδ.)
»Θῶναι [Ἐν τῷ κώδικι θῶναι]: θανεῖν [ἀποθανεῖν]». Ἄλλ' ἂν
τὸ τεθῶναι εἶνε βάρβαρον, τὸ θῶναι εἶνε τρισβάρβαρον. Ὁ
Κόβριτος νομίζει (*Var. Lect.* σελ. 390) ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε
αὐτίκα δὴ θῶνατος. Παρ' Αἰσχύλῳ Ἄγαμ. 539 φέρουσι τᾶν-
τίγραφα »χαίρω· τεθῶναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς» (Ἐν ἐνὶ δὲν
ὑπάρχει τὸ ἔτ'). Ὁ Ἑρμαννὸς (Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 412
κῆξ.) πολὺν περὶ αὐτοῦ λόγον ποιούμενος καὶ μὴ πειθόμενος ὅτι
ὁ Αἰσχύλος εἶπε τεθῶναι προτείνει δύο γραφάς, ὧν τὴν δευτέ-
ραν νομίζει ὀρθοτέραν· »χαίρω τε, τεθῶναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ
θεοῖς» καὶ »χαίρω· θεοῖσι τεθῶναι δ' οὐκ ἀντερῶ». Ὁ Εἰμ-
σοῖθιος (*Die Wiederherst. d. Dram. d. Aesch.* σελ. 91) εἰκασε
»χαίρω τε, τεθῶναι τ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς», ὅπερ ὑπὸ τοῦ
Μεινεκίου ἐπιδοκιμασθὲν παρέλαβε καὶ ὁ Ἐγγήρος (Ἄγαμέμν.
σελ. 38). Ὁ Καρστὴν (Ἄγαμέμν. σελ. 189 κῆξ.) γράφει
»χαίρω· τὸ τεθῶναι δ' οὐκέτ' ἀντερῶ θεοῖς». Ἡ τοῦ Ἀρτουγ-
γίου γραφὴ »χαίρω, θανεῖν ἂν δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς» δὲν
εἶνε οὐδενὸς λόγου ἀξία. Πᾶς τις βλέπει ὅτι πλατεῖα κέλευ-
θος ὑπάρχει πρὸς τὰς εἰκασίας. Τὸ βέβαιον καὶ ἀναντίλεκτον εἶνε
ὅτι ὁ Αἰσχύλος δὲν εἶπε τεθῶναι. Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ ἦσαν
ἀκριβέστατοι περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ φυλακτικώτατοι νόμους αὐ-
στηροὺς καὶ ἀπαραβάτους μεταχειριζόμενοι καὶ οὐδέποτε οὐδὲν
ἐτόλμων δυνάμενον νὰ διαφθεῖρη τὴν φύσιν αὐτῆν τῆς ἐλληνικῆς
γλώσσης. Οἱ μεταγενέστεροι ἐτάραξαν καὶ συνεκύνησαν τὰ πάντα.
Ἐπ' αὐτῶν οὐ μόνον τεθῶναι ἐλέγετο, ἀλλὰ καὶ ἀποδράναι
διαδράναι (ἀντὶ τοῦ -δράναι), κτλ., σημάναι (ἀντὶ τοῦ ση-
μᾶναι ἢ κάλλιον σημηναί), βάθαι (ἀντὶ τοῦ βῆθαι), κτλ. κτλ.
Ἴδε τὸ χαριέστατον ποίημα ὅπερ Χριστὸς Πάσχω ἐπιγράφε-
ται εἰχ. 473: ποθῶ τεθῶναι, ζῆν δ' ἔτ' οὐδαμῶς φέρω. 698:

τὸ Η'". "Ἄλλα τινὰ παραδείγματα αὐτοῦ εὑρίνται παρὰ Λουκίανῳ. Περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 42 (Τόμ. Α', σ. 434 Ἰακβ.) »ὁ δ' ἐραστὴς μόλις ἀνελθὼν καὶ πλησιάσας τῇ θύρᾳ τεθηπέτω ἀφορῶν ἐς τὸ χρυσίον". Πῶς δεῖ Ἱστορ. Συγγρ. § 45 (Τόμ. Β', σ. 41) »ἢ λέξις δ' ὄμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω". § 49 (Τόμ. Β', σ. 43) »καὶ ὄλως εἰοικέτω τότε τῷ τοῦ Ὀμήρου Διί'" (Ἐν τῇ αὐτῇ § »κακῆϊνο ἀκουέτω" φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀκηκόστω, ἀκήκουστο, ἀκηκούστο, ἀκήκοστο, ἡκήκουστο, ἀκηκούστω, ἀκηκούσθω, ἀκουσέτω καὶ ἀκηκούσθω. Ὁ πολὺς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 82 ἀποφαίνεται ὅτι ἐν τῷ ἀκηκόστω, ΑΚΗΚΟΣΤΩ, λαμβάνει ἢ ὀρθῇ γραφῇ ἀκηκοέτω, ΑΚΗΚΟΕΤΩ. Τὴν γνώμην τοῦ Κοβήτου ἐπιδοκιμάζει καὶ ὁ Φρίσχιος Λουκιαν. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 96). Ῥητόρ. Δίδασκ. § 23 (Τόμ. Γ', σ. 188) »καὶ αὐτὸ δέ σοι τὸ στόμα πρὸς ἅπαντα ὁμοίως κεχηνέτω". Κρονολόγ. § 18 (Τόμ. Γ', σ. 470) »ὁ οἰνοχόος δεξιὸν δεδορκέτω ἐκ περιωπῆς ἐς ἕκαστον". Ἴδε καὶ Ψευδιπποκράτ. Προρρητ. Β', 24 (Τόμ. Γ', σ. 384 Ἑρμερ.) »μήτε ξυμμεμυκέτω μήτ' ἐμπεπλίχθω". Πολλὰ παραδείγματα εὐρίσκει τις ἐν τοῖς Ἀρχιμηδεῖσι. Περὶ Ἐπιπ. Ἱσορρόπ. Πρωτ. ΙΒ', σ. 11 Τορέλλ. »καὶ γεγονέτω ὡς ἂν ΒΗ ποτὶ ΒΘ, οὕτως κτέ." (Παρὰ Πλάτωνι περὶ Νόμ. ΙΒ', σ. 953, γ': πρῶτον μὲν ἔλαττον ἐτῶν μηδὲν πεντήκοντα γεγονῶς ἔστω). Περὶ Κωνοειδ. Πρωτ. Γ', σ. 263 »καὶ παραπεπτωκέτω παρ' ἑκάσταν αὐτῶν χωρίου ὑπερβάλλον εἶδει τετραγώνῳ" (Ἴδε καὶ ΚΖ', σελ. 294). Η', σελ. 269 »ἀπὸ δὲ τῆς ΑΖ ἐπίπεδον ἀνεστακέτω ὀρθὸν ποτὶ τὸ ἐπίπεδον κτέ." (Ἴδε καὶ Θ', σ. 270. Ι', σ. 272 δις καὶ σ. 273 δις. Ις',

ποτῶ τεθναῖναι, ζῆν δ' ἐπ' οὐδαμῶς στέγω. 128: τί δήποτ' ἄρα σιμᾶναι νέον θέλει; 480: ὀπισθόπους δ' ἔξιθι καὶ σιγῇ βᾶθι (Παρατηρητέον καὶ τὸ μακροπαραληκτοῦν ἔξιθι. Ἴδε καὶ 1797: ἀπιθι καὶ δύναμιν ἀγγελλε βροτοῖς. 1957: ἀπιθ' ἀπιθι· προδραμοῦσά τι μάθοις ἀνδρῶν εἰσφέρουσα τὴν τολμηρίαν, κτλ.). 1918: τῆς καλλιφεγγούς ἡμέρας τὴν ἀκτίνα (ἀντὶ τοῦ ἀκτίνας), κτλ. κτλ. Ὁ μουσικώτατος ἀνὴρ ὁ τὸν κέντρωνα τοῦτον συρράψας, οὕτως ἢ ἄχαρις ὑπόθεσις καὶ ἢ ἄμετρος ψυχρολογία ἀγχοῦσι καὶ πνίγουσι τὸν ἀναγινώσκοντα, παντάπασιν ἀδιαφόρως, ὅπως ἀν τύχη, ἀντὶ μακρῶν ἢ βραχέων λαμβάνει τὰ δίχρονα ὀλίγον φροντίζων ἀν ταράττηται οὕτω καὶ σπαράττηται ἢ ἑλληνικῇ γλώσσᾳ.

σ. 280. ΚΒ', σ. 285. ΚΔ', σ. 289. ΚΗ', σ. 297, κτλ. Ἐν Κ', σ. 283 »ἀπὸ δὲ τῆς ΖΝ ἐπίπεδον ἔστω ἀνεστακέτω". Καὶ ἐν ΚΒ', σ. 285 »ἀπὸ δὲ τῶν ἀχθεισῶν ἐπίπεδα ἀνεστακέτων παράλληλα τῷ κατὰ τὴν ΑΓ ἐπίπέδῳ" γραπτέον ἀνεστακέτω, ὡς ὀρθῶς ἀναγινώσκειται ἐν ΚΑ', σ. 284 »ἀπὸ δὲ τῶν ἀχθεισῶν ἐπίπεδα ἀνεστακέτω ὀρθὰ ποτὶ τὴν ΒΔ". Πρβ. καὶ Ἰῶβ ΙΒ', 5 »ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀθῶος ἔσεσθαι", κτλ. Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Πυθαγορείου Περμπέλου παρὰ Στοβαίου Ἀνθολογ. ΟΘ', 52 ἀναγινώσκειται »πᾶς δὲ νόον ἔχων τιμάτω καὶ σεβέτω καὶ δεδίετω γονέων εὐχὰς ἢ κατάρτας". Ἄλλα τὸ ὀρθὸν εἶνε δεδίετω (Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 467 καὶ Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 138). Τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἀνωγέτω (Ὀδ. Β, 195: μητέρ' ἐὼν ἐς πατρός ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι) πρέπει ν' ἀποδοθῇ τῷ ἐνεστῶτι ἀνώγω, ἀν ὄντως ὁ Ὀμηρος τοιοῦτον ἐνεστῶτα μετεχειρίσθη (περὶ οὗ ἄλλοτε. Ἴδε Βουτμαννὸν Γραμμ. Μεγ. Τόμ. Β', σελ. 116 ἐκδ. Λοβ.).

Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς εἶνε εὐχρηστότερος κατὰ συγκοπὴν, ὅσον: ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν καὶ ἀνωχθε γυναῖκας (Ὀδ. Χ, 437), ἄγ' οἱ μὲν Ἑλικῶν οἱ δὲ Παρνασοῦ πτύχας τέμνειν ἀνωχθ' ἐλθόντας ὑλοουργοὺς δρυὸς κορμούς (Εὐριπ. Ἡρακλ. Μαιν. 241), χωρεῖτε, συμμαχούς θ' ὀπλίξεσθαι τάχος ἀνωχθε (Εὐριπ. Ῥήσ. 987), Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δεῖδτε Πηλεῖωνα (Ἰλ. Υ, 366. Καὶ ἐν τῷ ἐπιγράμματι τῷ εἰς Σιμωνίδην ἀναφερομένῳ Ἀνθολογ. Παλατ. Θ', 147 »μηδ' ὕδατος προχοῆς δεῖδτε χεϊμερίους" γραπτέον δεῖδτε, καθὰ πρὸ πολλοῦ προὔτεινεν ὁ Βουτμαννὸς Γραμμ. Μεγ. Τόμ. Β', σελ. 145 Λοβ. Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 467. Πρβ. καὶ Φιλόστρ. Ἀπολλων. ς', 27, σελ. 267: μὴ δεῖδτε, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος), μηκέτι νῦν Τρώων ἐκὰς ἔστατε, δῖοι Ἀχαιοὶ (Ἰλ. Υ, 354), εὐ γέ τοι τόδ' ἴστε (Σοφοκλ. Τραχ. 1107), κτλ. Τὸ παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 335 »ὡς ἀποκτενῶ, κέκραχθ'· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀκούσομαι" δύναται καὶ ὡς ἐνικὸν νὰ ἐκληφθῇ (Ἴδε εἰχ. 366, κτλ.). Τοῦ μὴ συγκεκριμένου πληθυντικοῦ δύο μόνον παραδείγματα εὑρίνται ἀμφοτέρω παρ' Ἀριστοφάνει, τὸ μὲν ἐν Σφηξί 415 »ὄγαθοι τὸ πρᾶγμ' ἀκούσατ', ἀλλὰ μὴ κεκράγετε" (Ἐν τῷ ἀρίστῳ ἀντιγράφῳ κεκράγατε), τὸ δ' ἐν Ἀχαρνεῦσιν 133 »ὑμεῖς δὲ πρεσβεύεσθε καὶ κεχηνετε" (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κεχηνατε. Ἄλλ' ἴδε Ἡρωδιανὸν ἐν Ἀνεκδ. Βεκκ. σ. 1287 καὶ ἐν Ἀνεκδ. Κραμ. Ὁξων. Τόμ. Δ', σ. 415, 7 »λέγει

ὁ Ἡρωδιανὸς ὅτι εὐρίσκειται χρήσις τῆς διὰ τοῦ ε γραφῆς, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ὀρνισιν ἢ ὑμεῖς δὲ πρεσβεύετε καὶ κεχῆνετε ἀντὶ τοῦ κεχῆνατε". Ὁ διὰ τοῦ ε τύπος φαίνεται ἡμῖν ἀναλογώτερος. Δὲν πρέπει δ' ἴσως νὰ κανονίζηται ὁ παρακείμενος κατὰ τὸν πρῶτον ἀόριστον καὶ νὰ λέγηται ὅτι, ὡς ὁ ἀόριστος εἶνε λέξατε, οὕτω καὶ ὁ παρακείμενος ὀφείλει νὰ εἶνε κεκράγατε· διότι καὶ ἐν τῇ εὐκτικῇ σχηματίζεται μὲν ὁ πρῶτος ἀόριστος εἰς αιμι, αις, αι, κτέ. ἢ ειας, ειε(ν), ειαν, ἀλλ' ὁ παρακείμενος μὴ συμφωνῶν πρὸς αὐτὸν ἄλλας ἔχει καταλήξεις, οίμι, οίς, οί, κτέ. ἢ οίην, οίης, οίη, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ οὗτος μὲν εἰς ἐναί καὶ ὡς-ὄτος λήγει, ἐκείνος δ' εἰς αι καὶ ας-αντος. Πρὸς δὲ τούτοις τίς πρῶτος ἐνεργητικὸς ἀόριστος σχηματίζεται ἐν τῇ προστακτικῇ εἰς θι-τω, καθάπερ ὁ παρακείμενος;). Προστακτικὸν πεποιθατε ἴδε ἐν Ψαλλμῶ ΡΜΕ', 2 «μὴ πεποιθατε ἐπ' ἄρχοντας". Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ ΨευδοΦαλάριδος Ρ', σ. 290 Λευνεπ. ἀναγινώσκειται »Γαυρομενῖται μὲν οὖν καὶ τεθνηκότι Σησιχορῶ χάριν εἰδέτωσαν ὧν ἔτυχον". Τὸ εἰδέτωσαν εἶνε βαρβαρώτατον, ἂν δὲν εἶνε πλημμελὴς γραφὴ τοῦ ἐχέτωσαν. Περὶ τοῦ παρ' Ὀμήρῳ ἀνώγετε (Ὀδ. Ψ, 132: δμῶας δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἴμαθ' ἐλέσθαι) λέγομεν ὅτι καὶ περὶ τοῦ ἀνώγετω.

Δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν ἐν σιωπῇ τὸν σχηματισμὸν τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως. Καὶ ἐν τῇ τοῦ Γενναδίου γραμματικῇ καὶ ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη καὶ ἐν ἄλλαις ὁ τύπος αὐτῶν ἐκτίθεται οὕτως· ἔλειπον, ἔλειπες, ἔλειπε(ν)· ἔλείπομεν, ἔλείπετον, ἔλειπέτην, κτέ. ἔλιπον, ἔλιπες, ἔλιπε(ν)· ἔλίπομεν, ἐλίπετον, ἐλίπέτην, κτέ. ἐλελοίπειν, ἐλελοίπεις, ἐλελοίπει· ἐλελοίπειμεν, ἐλελοίπειτον, ἐλελοίπειτην, κτέ. ἐλειπόμην, ἐλείπου, ἐλείπετο· (ἐλειπόμεθον), ἐλείπεσθον, ἐλειπέσθην, κτέ. Ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς παραδείγμασι τῶν συνηρημένων καὶ ἐν τοῖς τῶν εἰς μι τὸ μὲν δευτέρου δυϊκὸν πρόσωπον τῶν παραγομένων χρόνων εἰς ον (τον, σθον) σχηματίζεται, τὸ δὲ τρίτον εἰς ην (την, σθην). Οὐδεὶς δὲ λόγος γίνεται περὶ τῆς εἰς ην (την, σθην) καταλήξεως τοῦ δευτέρου δυϊκοῦ προσώπου, ἥτις καὶ παρ' ἄλλοις ἐν χρήσει εἶνε καὶ μάλιστα παρὰ τῷ Πλάτῳ. Τίς δὲν ἀνέγνω τὸ περίφημον ἐκεῖνο εἰς Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα σκόλιον (παρ'

Ἀθηναίῳ ΙΕ', σ. 695, α'), ἐν ᾧ ὁ εἰς ην τύπος καὶ ὡς τρίτον δυϊκὸν πρόσωπον καὶ ὡς δευτέρου ἀπαντᾷ;

Ἐν μύρτου κλαδί τὸ ξίφος Φορήσω,
ὥσπερ Ἀρμόδιος κἀριστογείτων
ὅτε τὸν τύραννον κανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποίησάτην (Τρίτ. δυϊκ.).

Ἐν μύρτου κλαδί τὸ ξίφος Φορήσω,
ὥσπερ Ἀρμόδιος κἀριστογείτων
ὅτ' Ἀθηναίης ἐν θυσίαις
ἄνδρα τύραννον Ἰππαρχον ἐκαινέτην (Τρίτ. δυϊκ.).
Αἰεὶ σφῶν κλέος ἔσσεται κατ' αἴαν,
Φίλταθ' Ἀρμόδιος κἀριστογείτων,
ὅτι τὸν τύραννον κανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποίησάτην (Δεύτερ. δυϊκ.).

Οὕτω καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ Οἰδ. Τυρ. 1511 »σφῶν δ', ᾧ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἤδη φρένας, πόλλ' ἂν παρήνουν" (Κακῶς ὁ Βρούγκιος ἔγραψεν εἰ μὲν εἴχετόν γ'. Καὶ τὰ ἐν τῷ σκολίῳ δὲ δύο παραδείγματα μετέβαλεν οὗτος ἐν Ἀναλέκτ. Τόμ. Α', σελ. 156) καὶ παρ' Εὐριπίδῃ Ἀλκήστ. 661 »κἀντὶ τῶνδ' ἐμοὶ χάριν τοιάνδε καὶ σὺ χῆ τεκοῦσ' ἠλλαξάτην" (Κακῶς ὁ Βαλκενάριος Εὐριπ. Φοιν. σελ. 440 προτείνει νὰ μεταβληθῆ εἰς ἠλλάξατον νομίζων ὅτι ὁ εἰς ην τύπος εἶνε μόνον τοῦ τρίτου δυϊκοῦ προσώπου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ δευτέρου). Τὰ παρὰ Πλάτῳ παραδείγματα εἶνε τὰ ἑξῆς. Εὐθυδ. σ. 275, ε' »Πόθεν τοῦτο τὸ ἔρμαιον εὐρέτην; Ἐγὼ δὲ περὶ ὑμῶν διενουόμην ἔτι, ὥσπερ νυνδὴ ἔλεγον, ὡς τὸ πολὺ τοῦτο δεινοῖν ὄντοιν, ἐν ὅπλοις μάχεσθαι, καὶ τοῦτ' ἔλεγον περὶ σφῶν· ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον ἐπεδημησάτην [Ἀλλ. γραφ. ἐπεδημείτην], τοῦτο μέμνημαι σφῶ ἐπαγγελλομένω." σ. 294, ε' »Καὶ ὅτε παιδία ἦσθην καὶ εὐθύς γενόμενοι ἠπίστασθε πάντα"; (Ἐν ἐνὶ ἀντιγράφῳ φέρεται ἐκ διορθώσεως ἦτον). Συμποσ. σ. 189, γ' »σύ τε καὶ Πausανίας εἰπέτην." περὶ Νόμ. Δ', σ. 705, δ' »καὶ δὴ καὶ τοῦτ' ἐλεγέτην αὐτὸ εἶναι σφῶ τὸ πρὸς τὸν πόλεμον." ε', σ. 755, α' »τι δῆτ' οὐ καὶ σύ τε καὶ ὁ Μέγιστος, ᾧ ξένη, ἐκοινωνησάτην ἡμῖν τῆς πολιτείας;" (Πρβ. καὶ Ἐρυξ. σ. 399, δ' »σύ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ λόγου ἐπετελεσάτην"; Κακῶς ποιῶν ὁ Βεκκῆρος μετέβαλε τοὺς παρὰ Πλάτῳ τούτους τύπους γράψας εὔρετον ἀντὶ τοῦ εὐρέ-

την, ἐπεδημήσατον ἀντὶ τοῦ ἐπεδημησάτην, κτλ.).

Ὁ Ἐλμσλήϊος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. εἰχ. 755 καὶ Εὐριπ. Μηδ. εἰχ. 1041) διατεινόμενος ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ πάντων τῶν τῆς εὐκτικῆς τὸ δυϊκὸν δεύτερον πρόσωπον τὴν αὐτὴν κατάληξιν εἶχεν, ἦν καὶ τὸ τρίτον, εἰς ἣν (τὴν, σθην) τελευτῶν, ὁ δ' εἰς ον (τον, σθον) τύπος αὐτοῦ ἐπλάσθη ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀποφαίνεται ὅτι πάντα τὰ παραδείγματα ἐν οἷς ὁ εἰς ον (τον, σθον) τύπος φαίνεται εἶνε ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν παρεφθαρμένα καὶ πρέπει τὰ διορθωθῶσι. Τῷ Ἐλμσλήϊω συμφωνοῦσι καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὁ περιφανὴς Κόβητος ὁ τὸ μέγιστον κράτος καὶ ἀξίωμα ἐν τῇ κριτικῇ ἔχων (Ἴδε Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 408 κέξ.). Δὲν εἶνε ὀλίγα τὰ χωρία ἐν οἷς ὁ εἰς ον τύπος ἀναγινώσκειται. Πλάτ. Εὐθυδ. σ. 273, ε': εἰ δὲ νῦν ἀληθῶς ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἔχετον, ἴλεω εἶητον. περὶ Νόμ. Α', σ. 646, β': ἐπειδήπερ σφώ γε ἐβελήσειν ἔφατον ἀκούειν. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1207: ἦ καὶ τέκνων εἰς ἔργον ἤλθετον νόμω; (Ὁ Βουτλήρος ἔγραψεν »ἤλθετην ὁμοῦ», ὅπερ καὶ ὁ Βλομφεῖλδος ἀπεδέξατο καὶ ὁ Καρστὴν Ἀγαμέμν. σελ. 266 καὶ ὁ Ἐρουερδὴν *Exercit Crit.* σελ. 98. Ὁ Σχοιμαννὸς εἰκασε γάμω ἀντὶ τοῦ νόμω, *satis probabiliter*, ὡς λέγει ὁ Ἐγγῆρος Ἀγαμέμν. σελ. 78. Ἡμεῖς προκρίνομεν τὴν γραφὴν τοῦ Βουτλήρου, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ »τέκνων εἰς ἔργον» νομίζομεν ὅτι ὁ Αἰσχύλος ἔγραψε »τέκνων εἰς ἄροτον»). Σοφοκλ. Οἰδ. Κολ. 1579: εἰ τυφλοῦ πατρὸς τοιῶδ' ἔφυτον (Ἐλμσλ. ἐβήτην). 1695: οὐ τοι κατάμεμπτ' ἔβητον (Ἐλμσλ. ἐβήτην). 1759: καὶ πάρος ἀπεφύγετον κτέ. (Ὁ Βρούγκιος ἔγραψεν ἀπεφύγετον, ὁ Ἐλμσλήϊος ἀπεφυγέτην, ὁ Ἐρμαννὸς »Χορ. καὶ πάρος ἀπέφυγε. Ἀντιγ. τί; Χορ. τὰ σφῶν τὸ μὴ πίτνειν κακῶς», ὅπερ καὶ ὁ Δινδόρφιος ἀπεδέξατο καὶ ὁ Μεινέκιος καὶ ἄλλοι). 1746: μέγ' ἄρα πέλαγος ἐλάχετόν τι (Ἐλμσλ. ἐλαχέτην), Εὐριπ. Ἥλ. 1500: πῶς ὄντε θεῶ... οὐκ ἤρκεσατον κῆρας μελάθροις; (Ἐλμσλ. ἤρκεσάτην). Μηδ. 1073: εὐδαιμονοῖτον ἀλλ' ἐκεῖ (Ἐλμσλ. εὐδαιμονοίτην). Ἀлк. 272: χαίροντες, ὦ τέκνα, τῶδε φάος ὀρῶτον (Ἐλμσλ. ὀρῶτην). Ἀριστοφ. Σφηξ. 867: ὅτι γενναίως ἐκ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ νείκους ξυνέβητον (Ἐλμσλ. ξυνεβήτην). Ὀρν. 112: πράγους δὲ δὴ τοῦ δεομένου δεῦρ' ἤλθετον; (Ἐλμσλ. ἤλθετην). Θεσμοφ. 1157: εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπικῶ ἤλθετον, νῦν ἀφίκεσθον

(Ὁ Ἐλμσλήϊος ἔγραψεν ἤλθετην, ὁ δ' Ἐρμαννὸς καὶ ὁ Μεινέκιος ἤλθετε ἀποβαλόντες καὶ τὸ ἐν ἀρχῇ εἶ. Πρβ. καὶ Φρίσχιον Θεσμοφ. σελ. 528). Πλούτ. 105: οὐκ ἠγόρευον ὅτι παρέξειν πράγματα ἐμέλλετόν μοι; (Ἐλμσλ. ἐμελλέτην). 485: οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντες (Ὁ Ἐλμσλήϊος ἔγραψε φθάνοίτην. Ἀλλὰ προτιμητέα εἶνε ἢ ἐν τῷ ἀρίστῳ ἀντιγράφῳ γραφὴ φθάνοιτε). Καὶ ἐν Νεφέλαις 1506 νομίζει ὁ Ἐλμσλήϊος ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετην εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τῆς σελήνης ἐσκοπέισθε τὴν ἔδραν;» Τὴν γνώμην τοῦ Ἐλμσλήϊου ἐπεδοκίμασε καὶ ὁ Ἐρμαννὸς Νεφέλ. σελ. 207 ἐκδ. β'. Ἀλλ' ἄλλοι προκρίνουσι τὴν γραφὴν ἀντιγράφων τινῶν, ἐν οἷς καὶ τὸ ἀριστον. »μαθόντες (παθόντες) τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε κτέ. (Ἴδε Δινδόρφιον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 205). Ἐν Ἰππεῦσι 256 ἀντὶ τοῦ πρότερον ἐκιδδομένου »ὅτι ἔπι τῷ δήμῳ ξυνώμνυτον πάλαι» γράφεται νῦν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου καὶ ἐκ τοῦ Μοσχοπούλου περὶ Σχεδῶν σελ. 31 ξυνόμνυτον. Καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀριστοφάνους σωζομένῳ ἐν Βεκκήρου Ἀνεκδότοις σελ. 545, 21 εὐρηται ὁ εἰς ον τύπος. »τί γὰρ ἐπὶ κακώτροπον ἐμόλετον βίον ἀδικομηχάνῳ τέχνῃ;»

Παρ' Ὀμήρῳ ὁ Ζηνόδοτος ἤδη ἐν τρισὶ χωρίοις ἔγραφε τὸν εἰς ἣν λήγοντα τύπον ἀντὶ τοῦ εἰς ον. Ἰλ. Θ, 448: Τίφθ' οὕτω τετίησθον, Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη; οὐ μὲν θην κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανεῖρῃ ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε (Σχολ. σ. 255 Βεκκ. »Ἡ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει καμέτην διὰ τοῦ ἡ ἀντὶ τοῦ ἐκαμον. Τὸ δὲ κάμετον πρὸς τὸ πρόσωπον ἀντὶ τοῦ ἐκάμετε, ὁ καὶ συμφωνεῖ»). Κ, 545: εἶπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, ὅπως τοῦσδ' ἵππους λάβετον (Σχολ. σ. 299 »Ἡ διπλῆ ὅτι Ζηνόδοτος γράφει λαβέτην. Ἔστι δὲ τοῦτο τρίτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἔλαβον. Λέγει δὲ νῦν πρὸς αὐτούς»). Λ, 782: σφῶ δὲ μάλ' ἠθέλετον (Σχολ. σ. 351 »Ζηνόδοτος ἠθελέτην»). Περὶ τοῦ ἐν εἰχ. 776 »σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοῶς ἔπετον κρέα» οὐδὲν λέγεται ἐν τοῖς σχολίοις. Ὁ Ἐλμσλήϊος τοῦτο μὲν μεταβάλλει εἰς ἐπέτην, περὶ δὲ τοῦ ἐν Θ, 456 »οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραινωῶ ἄψ ἐς Ὀλυμπον ἴκασθον, ἴν' ἀθανάτων ἔδος ἐστίν» λέγει ὅτι ἀναμφιβόλως πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἴκησθον, ἴν' εἶνε ἂν ἴκησθον ἀντὶ τοῦ μέλλοντος ἴξεσθον. Ἀλλ' ἀναμφιβόλως ὁ λόγος ἐνταῦθα εἶνε περὶ παρελθόντος, οὐχὶ περὶ μέλλοντος. Ἰδὼν ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς Ἰδῆς τὴν

Ἦραν καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ὡς βοηθοὺς ἐρχομένους τοῖς ὑπὸ τῶν Τρώων κακῶς πάσχουσι καὶ ἀπολλυμένοις Ἀχαιοῖς ἀγανακτεῖ σφόδρα καὶ πέμπει τὴν Ἴριν παραγγέλλων ν' ἀποτρέψῃ αὐτὰς ἀπειλῶν οὕτω (σίχ. 401 κέξ.). » ἄδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται· γυιάσω μὲν σφωῖν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους, αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω κατὰ θ' ἄρματα ἄξω, οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς ἔλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτῃσι κεραυνός. » Ἦρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ὑπακούσασαι, ὡς εἰκός, ἐπανῆλθον εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ λελυπημένοι μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἐπὶ χρυσῶν ἀνακλίντρων ἐκάθισον. Ἐλθὼν δ' ἐπειτα καὶ ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς Ἰδῆς καὶ καθίσας ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου λέγει πρὸς τὰς ὑπ' ὄργῆς καὶ λύπης σιωπῶσας θεάς, ἐπισκώψας πρῶτον αὐτὰς καὶ τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ βραχέως δηλώσας, τί ἤθελον πάθῃ, ἂν μὴ τῇ προσταγῇ αὐτοῦ ἐπειθόντο· » ἄδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ κεν τετελεσμένον ἦεν· οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῶ ἄψ ἐς Ὀλυμπον ἴκεσθον, ἦν ἀθανάτων ἕδος ἔστίς. » Δὲν σημαίνεται προφανέστατα ὅτι » εἰ μὴ οὕτως ἐποιήσατε, ὡς ἐκέλευσα δηλονότι ἐγώ, ἐπλήγῃτ' ἂν κεραυνῶ καὶ οὐκ ἂν πάλιν εἰς τὸν Ὀλυμπον ἐπὶ τοῦ ὑμετέρου ἄρματος ἀφίκεσθε; » Τὸ παράδοξον δ' εἶνε ὅτι παρ' Ὀμήρῳ ἐνίοτε καὶ τὸ τρίτον δυϊκὸν πρόσωπον εὐρίσκειται εἰς ὁν περατούμενον. Ἰλ. Σ, 585: τὸ μὲν ἀναρρήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην ἔγκατα καὶ μέλαν αἶμα λαφύσσετεον (Σχολ. σ. 513 » Λαφύσσετεον: Ἔδει διὰ τοῦ η' ἢ τάχα ἐνεστῶς ἔστιν ἀντὶ παραφρηκτότος. — Ἦ διπλῆ ὅτι χρόνος ἠλλακταί· τὸ γὰρ λαφύσσετεον λαφύσσουσιν παρὲλιπται ὅμοιον τῷ λαοῦ ἀποτμήξαντε διώκετον»). Ν, 346 » τὸ δ' ἀμφίς φρονέοντε δῶα Κρόνου υἱε κραταιῶ ἀνδράσιν ἠρώεσσιν ἐτεύχετον ἄλγεα λυγρὰ (Σχολ. σ. 367 » Τετεύχετον: Ἦ διπλῆ ὅτι ἀντὶ τοῦ τετευχέτην ἢ τεύχουσι. Χρόνος δὲ ἠλλακταί· ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ ἔτευχον, ὡς ἐπὶ τοῦ ἠ κεμάδ' ἠε λαγῶν ἐπείγεται ἀντὶ τοῦ ἠπειγόν [Δηλαδὴ Ἰλ. Κ, 361 » ὡς δ' ὅτε κερκαρόδοντε δῶα κύνας εἰδότε θήρης ἠ κεμάδ' ἠε λαγῶν ἐπείγεται ἐμμενὲς αἰεὶ χῶρον ἀν' ὑλήεθ', ὁ δὲ τε προθέσι μεμηκώς. » Ἄλλ' ἐνταῦθα τὸ ἐπείγεται εἶνε ἐπείγεται καὶ οὐχὶ ἀντὶ τοῦ ἠπειγόν. Φαίνεται ὅτι ἀνθρώπινόν τι παθὼν ὁ γραμματικὸς ἀντὶ τοῦ ἐν σίχ. 364 διώκετον ἔλαβε τὸ ἐν σίχ. 361 ἐπείγεται. — Διὰ τὸ μέτρον ἀντὶ τοῦ ἐτετευχάτην (!). — Ἐν ἄλλῃ ἠρώεσσιν ἐτεύχετον»). Κ, 364: ὡς τὸν Τυδείδης ἠδὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς λαοῦ ἀπο-

τμήξαντε διώκετον ἐμμενὲς αἰεὶ (Σχολ. σ. 292 Βεκκ. » Ὅτι τὸ διώκετον σημαίνει διώκουσιν ἢ διώκετε, οὐ τὸ διωκέτην, ὡς Ἐρατοσθένης. Ἔστιν οὖν τὸν Δόλωνα διώκουσιν ἀντὶ τοῦ ἐδίωκον, ὃν τρόπον αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἐπὶ [Ὀδ. Η, 104] ἀντὶ τοῦ ἠλέτρευον [Ἄλλ' ὁ ἱστορικὸς καλούμενος ἐνεστῶς ἐν τῇ Ἰλιάδι οὐδαμοῦ φαίνεται]. — Τρία δὲ ῥήματα ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ τοῦ παρρηχόμενου δυϊκὸν τρίτον εἰς ὁν λῆγον ἔχοντα παραλόγως, τοῦτο καὶ τὸ ἀνδράσιν ἠρώεσσιν ἐτεύχετον καὶ τὸ ἔγκατα καὶ μέλαν αἶμα λαφύσσετεον. Οὐκ ἔστι μέντοι ἀντικρὺς δυϊκῆς σημασίας· ἀναθεώρησιν γὰρ ἔχει πληθυντικὴν παρατατικὴν· τὸ γὰρ διώκετον ἀντὶ τοῦ ἐδίωκον κεῖται καὶ τὸ ἀνδράσιν ἠρώεσσιν ἐτεύχετον ἀντὶ τοῦ ἔτευχον καὶ τὸ λαφύσσετεον ἀντὶ τοῦ ἐλάφυσσον. Ἔτυμ. Μέγ. σ. 280, 28 » Διώκετον: Ὅτι οἱ Ἀπτικοὶ καὶ ἐν τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν δυϊκῶν τοῖς δευτέροις χράνται, ὡς Ἀριστοφάνης κατανατιβολεῖτον [Γραπτέον κ' ἄτ' ἀντιβολεῖτον] αὐτὸν ὑποπεπτακότες. Ἐκμαίνεται τὸν πατέρα τοῖς ὀρχήμασιν. Τοιαῦτα καὶ τὰ παρὰ τῷ ποιητῇ διώκετον ἐμμενὲς αἰεὶ. Ἄπερ ἐνίοι φασι διὰ τὸν κρητικὸν πόδα, ἠγουν τὸν ἀμφίμακρον, μὴ δύνασθαι παραλαμβάνεσθαι εἰς σύμφωνον λήγειν¹⁾· οὐκ ἠδύνατο γὰρ εἶναι διωκέτην· ἀκάρθαρτον γὰρ ἂν ἦν ἀμφίμακρος»). Ἰδε καὶ Ν, 301: τὸ μὲν ἄρ' ἐκ Θωρήκης Ἐφύρους μετὰ θωρήσσεσθον. Πρβ. καὶ Π, 218: πάντων δὲ προπάροιθε δῶ ἀνέρε θωρήσσοντο (Σχολ. σ. 449 » Θωρήσσεσθον: Γράφεται θωρήσσοντο»). Ν, 613: ἄμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο

¹⁾ Τί σημαίνει τὸ εἰς σύμφωνον λήγειν; Ἰσως ἔγραψεν ὁ Ἔτυμολόγος » εἰς συνεσταλμένον (= βραχὺ) φωνῆεν λήγειν. » Οὕτω καὶ ἐν Σχολ. Ὀδυσσ. Λ, 221 (σ. 491, 10 Δινδ.) » Δαμνᾶ, ὡς κερνᾶ. Οἱ δὲ δάμναται ὡς κεν πρῶτα λίπη, ὡς Κράτης. Ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης συνεδάμνα. Ἦ κτέ.» γραπτέον ἴσως συνεσταλμένως δάμνα ἀντὶ τοῦ συνεδάμνα. Καὶ ἐν τούτοις μὲν μετεβλήθη εἰς τὴν πρόθεσιν σὺν τὸ συντετμημένως γεγραμμένον συνεσταλμένον (-ως), ἐν δὲ Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1 (σ. 1 Διδ.) τὸ συντετμημένως γεγραμμένον σύνδεσμος. » Ὅσα δὲ δέδιγμα: θαυμαστικὸν τὸ ὅσα ἀντὶ τοῦ πολλά. Ὁ δὲ δὴ συμπαραπληρωματικὸς αὐξήσιν δηλοῖ.» Γραπτέον σύνδεσμος παραπληρωματικὸς ἀντὶ τοῦ συμπαραπληρωματικῶς.

(Σχολ. σ. 576 »Ἐφίκοντο: Οὕτως Ἀρίσταρχος. "Ἄλλοι δὲ ἀφίκεσθον. Ἀριστοφάνης δὲ ἀφικέσθην". Γραπτέον ἐφίκεσθον καὶ ἐφικέσθην, ὅπερ καὶ φέρεται ἐν τῷ κώδικι τοῦ Βικτορίου). Ψ, 506: »τὰ δὲ σπεύδοντε πετέσθην" (Σχολ. σ. 617 »Πετέσθην: Ἐν ἄλλω πέτεσθον"). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἡσιόδου παρὰ τῷ σχολιαστῇ τοῦ Ἀπολλωνίου Β', 297 »ἐνθ' οἷγ' εὐχέσθην Αἰνιήφ [Ἐρίγγ. Αἰνιήσιφ] ὑψιμέδοντι" ὁ Βοισσονάδης ἔγραψεν ἐκ τοῦ παρισιανοῦ κώδικος εὐχεσθον! Ὁ Ματθίας Γραμματ. § 195, 1, σημ. 1 (σελ. 451 ἐκδ. γ') μετὰ τὸ διώκετον, ἐτεύχετον καὶ λαφύσσετον ἀναφέρει καὶ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ Ἔργ. 197 ἴτον προστιθεὶς »ἀλλὰ μετὰ διαφόρου γραφῆς ἴτην." Ἐὰν ὁ λόγος εἶνε περὶ παρρηχήμενου, ὡς διατείνεται ὁ Λέρσιος *Quaest. Epic.* σελ. 252, προτιμητέα πάντως εἶνε ἡ γραφὴ ἴτην· ἐὰν δὲ περὶ μέλλοντος, ὡς ἄλλοι διίσχυρίζονται καὶ ἡμεῖς πειθόμεθα, προφανέστατα μόνον τὸ ἴτον εἶνε ὀρθόν. »Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρουδείης λευκοῖσιν Φαρέεσσι καλυψαμένω χροῶ καλὸν ἀθανάτων μετὰ Φῦλον ἴτον προλιπόντ' ἀνθρώπους Αἰδῶς καὶ Νέμεσις." Συχνῆ καὶ γνωριματώτη εἶνε ἡ ἀντὶ μέλλοντος χρῆσις τοῦ εἶμι (Πρβ. καὶ Γοιτλίγγιον Ἡσιόδ. σελ. 182 ἐκδ. β'). Παρ' Ἀριστοφάνει Θεσμοφ. 1250 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »τὸ θεσμοφόρω δ' ἡμῖν ἀγαθὴν τούτων χάριν ἀνταδοῖτον." Ἀνταποδοῖτον ἀναγινώσκειται ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Βρουβαχίου (ὅπερ παρέλαβεν ὁ Δινδόρφιος Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 756, ὁ Φρίσχιος Θεσμοφορ. σελ. 575 καὶ ὁ Ἐγγῆρος Θεσμοφ. σελ. 205), ἀνταποδοῖτην προὔτεινεν ὁ Βεντλήσιος, ἀνταποδοῖτον ἢ ἀνταποδοῖτην ὁ Πόρσων (Ἀριστοφ. σελ. 222. Ἴδε καὶ Δοβραῖον *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 242. Καὶ ὁ Βοθίος καὶ ὁ Μεινέκιος ἀνταποδοῖτην ἐξέδωκαν. Ὁ Βρούγκιος ἔγραψεν ἀντιδιδοῖτην). Ὁ εἰς ἡν τύπος εἶνε ἴσως προκριώτερος. Καὶ παρὰ Πλάτωνι εὐρηται ἐπὶ τρίτου προσώπου ὁ εἰς ὄν τύπος καὶ παρ' Ἰσαίῳ. Πλάτ. Εὐθύδ. σ. 274, α' »ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὦ Σώκρατες, ἔφατον, τοῦθ' οὕτως ἔχον." Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Νικοστρ. Κλήρ. § 7 »ἐπειδὴ τὸ δύο ταλάντω ἐξ Ἀκῆς [οὕτως ἀριστα διώρθωσεν ὁ Βαλκιενάριος Διατριβ. σελ. 294 τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐξάκις] ἤλθετον." Ἄλλ' ἴσως καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ὁ εἰς ἡν τύπος πρέπει ν' ἀναγνωσθῆ. Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντᾷ ὁ εἰς ὄν τύπος ἐπὶ τρίτου προσώπου. Ἀππιαν. Ῥωμαϊκ. Η', 6 »λαμπρὰ

ἔργα ἀποδεικνυμένω ἐθνήσκειτον ἄμφω πρὸς τῶν πολεμίων." Ἰουλιαν. σ. 214, α' Σπανεμ. »τοιούτω δὲ τῷ ἀνδρὲ τῶδε γενομένω τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς οὐκ ἀκροατήρια συνεκροτεῖτον οὐδὲ . . . δι' εἰκόνων . . . τοῖς φίλοις συνεγίγγνεσθον" (Ἴδε Κόβητον Μνημοσ. Τομ. Η', σελ. 408 κέξ.).

Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐπερατοῦτο παρὰ τοῖς παλαιῶς πάντοτε εἰς εσαν, οὐδέποτε εἰς εισαν. Ὁ μεταγενέστερος καὶ ὑποβάρβαρος οὗτος τύπος ὁ καὶ εἰς τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν εὐδοκίᾳ τῶν χρηστῶν ἀντιγραφῶν παρεισφθαρεῖς, ἀλλὰ φυγαδευθεὶς ἤδη ὑπὸ τῶν ἀκριβοῦντων τὰ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τοῦ γνησίου ἀνακληθέντος, οὐδαμῶς ἀναγκαῖον φαίνεται ἐν τοῖς τῶν βημάτων σχηματισμοῖς νὰ μνημονεύηται. Καιρὸς ἤδη εἶνε νὰ καθαρθῆ ἡ γραμματικὴ πάντων τῶν ἐκφύλων καὶ μοχθηρῶν καὶ ἀποβλήτων τύπων, ἃν μάτην οἱ ταλαίπωροι μαθηταὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πληροῦσιν. Ὁρθότατα ὁ Φρύνιχος παραγγέλλει σελ. 149 Δοβ. »Ἠκικέεσαν, ἐγεγράφεσαν, ἐπεποιήεσαν, ἐνενοήεσαν ἐρεῖς, ἀλλ' οὐ σὺν τῷ ἰήκικέεσαν". Ὁ Χαιροβοσκὸς σελ. 606 Γαισφ. λέγει »Ἐτετύφεσαν λέγουσιν οἱ Ἴωνες χωρὶς τοῦ ἰ κατὰ τὴν παραλήγουσαν καὶ ἐγεγράφεσαν καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως, οἷσσι καὶ οἱ Ἀττικοὶ πολλάκις ἀκολουθοῦσιν ἐπεποιήεσαν λέγοντες. Ὁ δὲ κανὼν ταῦτα πάντα μετὰ τοῦ ἰ ἀπαιτεῖ κτέ.". Ἐὰν ἀντὶ τοῦ πολλάκις ἔλεγε πάντοτε, θὰ ἦτο ὁ λόγος αὐτοῦ ἀληθέστερος. Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Μέγ. σ. 386, 42 »Ἐτετύφεσαν κατὰ Ἴωνας καὶ Ἀττικούς οὐχὶ κατὰ κανόνα· ἐτετύφεισαν γάρ". Ὁ Ἀντιαττικιστὴς ὁ πολλάκις ὡσπερ ἐκ Φαρέτρας δύστηνά τινα λεξείδια, μορμόνας τινὰς, ἀνασπῶν καὶ κατὰ τῶν ἀττικιστῶν ἀγρίως ἀποτοξεύων ἀναφέρει ἐλελήθεισαν ἐκ τῶν Αἰγῶν τοῦ Εὐπόλιδος ἀντὶ τοῦ ἐλελήθεισαν (Βεκκ. Ἄνεκδ. σ. 91, 29). Ἐφ' ἐκάστῳ κεῖται ν' ἀποδεχθῆ, ἂν θέλῃ, τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀντιαττικιστοῦ καὶ νὰ νομίσῃ ὅτι ὄντως ὁ Εὐπόλις τὸν κίβδηλον τύπον ἐλελήθεισαν μετεχειρίσθη. Ἡμεῖς παρὰ τοῦ μεγάλου διδασκάλου Κοβήτου ἐμάθομεν νὰ νήφωμεν μᾶλλον καὶ ν' ἀπιστῶμεν καὶ μηδέποτε εἰκῆ καὶ ἀπλῶς μηδεμίαν μαρτυρίαν ν' ἀποδεχώμεθα ὑπ' ἀνδρὸς λεγομένην ὅστις πολλάκις ἐπ' αὐτοφῶρ καταλαμβάνεται ψευδολογῶν καὶ εἴτε ἐκῶν εἴτ' ἄκων ἀπατῶν ἢ καὶ παραληρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλοθεν καλῶς ἐγνωσμένην χρῆσιν ἀπο-

βλέποντες καὶ τοῦ βεβηλοῦ ἰσχυρῶς ἀντεχόμενοι τὴν τε μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδὲν ὑγιᾶς διδάσκουσιν ἢ ἀποπτύωμεν καὶ αὐτὸν τὸν ἐργάτην τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, ἂν δυνάμεθα, ἐς κάραιας ἢ ἀποδιοπομπώμεθα (Πρβ. Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 430 Κιδδ. καὶ Δοβραίου *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 516. — Κοραῆς Ἡλιοδ. Τόμ. Β', σελ. 173 »Εἰστήκεσαν.) Ἐξεῖλον τὸ ἰ τῆς παρατελευταίας. αὐτὸς γὰρ Ἡλιοδωρος ἐρεῖ προῖαν (σελ. 229) Εἰστήκεσαν, ὡς καὶ (σελ. 192) Ἐφέκεσαν· καὶ ὅπως κοινόν ἐστὶν Ἰωνῶν τε καὶ Ἀττικῶν τὸ μὴ διὰ τοῦ εἰσαν ἀλλὰ διὰ τοῦ εσαν ἐκφέρειν τοὺς Ὑπερσυντελικούς κατὰ τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν". Πρβ. καὶ σελ. 266 καὶ 276. — Ἄλλοτε θὰ διαλάβωμεν περὶ τούτου ἀκριβέστερον, ὡς καὶ περὶ τῶν ἄλλων προσώπων τοῦ πληθυντικοῦ¹⁾).

Ἄντὶ δὲ τοῦ ἐλελοίπειν πρώτου ἐνικοῦ προσώπου πρέπει νὰ λέγηται: ἐλελοίπη καὶ ἐλελοίπειν. Ὁ εἰς ἢ τύπος ὁ μόνος παρὰ τοῖς παλαιότεροις καὶ ἀξιολογωτέροις τῶν Ἀττικῶν εὐχρηστος ὢν οὐ μόνον νὰ παραλείπηται ἐν τοῖς σχηματισμοῖς δὲν ἀρμύζει ἀλλὰ καὶ νὰ προηγήται τοῦ ἐτέρου δίκαιον εἶνε. Ὁ μαθητὴς σχηματίζων τὸν ἐνεργητικὸν ὑπερσυντελικὸν ὀφείλει νὰ λέγῃ: ἐλελοίπη καὶ ἐλελοίπειν, ἐλελοίπεις, ἐλελοίπει καὶ ἐνίστε πρὸ Φωνήεντος ἐλελοίπειν, κτέ., ἐλελοίπεσαν. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἢ τύπος προῆλθε κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ εἰς εα ἐπικοῦ καὶ ἰωνικοῦ, ὁ δὲ εἰς εἰν ἐσχηματίσθη ὕστερον κατὰ τινα, ὡς φαίνεται, ἀναλογίαν ἐκ τοῦ τρίτου ἐνικοῦ τοῦ εἰς εἰ λήγοντος (ἐλελοίπει - ἐλελοίπειν), καθάπερ συνέβη ἴσως καὶ ἐν τῷ παρατατικῷ τοῦ εἶμι, ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου ἦει πλασθέντος τοῦ ἦειν ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἦα (ἐπικῶς καὶ ἰωνικῶς ἦῖα), καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐν τῷ παρατατικῷ τοῦ τίθημι καὶ ἴημι, ἀντὶ τοῦ ἐτίθην καὶ ἴην μορφωθέντος τοῦ βαρβάρου ἐτίθειν καὶ ἴειν ἐκ τοῦ τρίτου ἐτίθει καὶ ἴει (Πρβ. καὶ τὰ ἐπίσης βάρβαρα

¹⁾ Κατὰ τὸν Παμπούκην (Γραμματ. τῆς Ἀρχ. Ἑλλ. Γλώσσ. σ. 143 ἐκδ. β') ὁ εἰς εσαν τύπος εἶνε εὐχρηστος ὅταν ὁ ὑπερσυντελικὸς ἀφαιρῆται τὴν πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ συλλαβικὴν ἀύξισιν, ἀλλὰ καὶ τότε οὐχὶ πάντοτε. »Ἡ ἀύξισις τοῦ Ὑπερσυντελικῷ ἀποβάλλεται πολλάκις, ἐκλιβομένου ἐνίστε συγχρόνως καὶ τοῦ ἰ τῆς παραληκτικῆς εἰ ἐν τῷ γ' πληθυντικῷ προσώπῳ· οἶον, δεδίει, τετελευτήκει, διαβεβήκει, ἀντὶ ἐδεδίει, κτλ., καὶ γεγράφεσαν, πεπόνθεσαν, ἀντὶ ἐπεπόνθεισαν, ἐγεγράφεσαν". Τέτλαβι δὲ κραδίη καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων!

ἐτίθουν, ἴουν, ἀφίουν ἢ ἠφίουν, κτλ. ἀντὶ τοῦ ἐτίθην, ἴην, ἀφίην, κτλ. ἢ ἀντὶ τοῦ ἐτίθεσαν, ἴεσαν, ἀφίεσαν, κτλ. καὶ ἐδίδουν ἀντὶ τοῦ ἐδίδοσαν σχηματισθέντα κατὰ τὸ ἐποίει - ἐποίουν, ἐλύπει - ἐλύπουν, κτλ. καὶ ἐδήλουν - ἐδήλου - ἐδήλουν, κτλ.¹⁾). Οὕτω καὶ τὸ ἀδδίκιμον

¹⁾ Γραμματικὴ δὲ τίς ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ, καλῇ καὶ πείραι, περίρρυπος, οὐδὲν ἔχουσα πλὴν λήρων καὶ Φληνάφων. Ἐν τῇ γραμματικῇ ταύτῃ τοῦ κλεινοῦ Βερναρδάκη σελ. 126, § 390, α' ἀναγινώσκουμεν τὰ ἐξῆς· »Ὁ ἐνικὸς (καὶ μάλιστα τὸ β'. καὶ γ'. πρόσωπον) τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατατικῷ τοῦ τίθημι καὶ ἴημι πολλάκις, καὶ ὁ τοῦ δίδωμι πάντοτε, σχηματίζεται ὡσάν ἐξ ἐνεστῶτος περισπωμένου: [ἐτίθουν] ἐτίθεις ἐτίθει, ἠφίουν ἠφίεις ἠφίει, ἐδίδουν ἐδίδους ἐδίδου, καὶ οἱ σχηματισμοὶ οὗτοι εἶνε οἱ συνηθέστεροι" (Ἄλλ', ὡ θαυμάσις, διὰ τί ταράττεις τὰ πράγματα προστιθεὶς τὴν τελευταίαν παρατήρησιν »καὶ οἱ σχηματισμοὶ οὗτοι εἶνε οἱ συνηθέστεροι"; Σὺ αὐτὸς ὀλίγον πρότερον εἶπας »τοῦ τίθημι καὶ ἴημι πολλάκις, καὶ ὁ τοῦ δίδωμι πάντοτε". Πῶς συμβιβάζονται ταῦτα;). Πρβ. καὶ σελ. 136, § 394 »Παρατατ. (ἴην) ἴειν (καὶ ἴουν), (ἴης) ἴεις, (ἴη) ἴει". Τὸ ἠφίεις καὶ ἠφίει εἶνε βάρβαρα διὰ τὴν ἐν τῇ προθέσει γενομένην ἀύξισιν παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν παλαιῶν λεγόντων πάντοτε ἀφίεις καὶ ἀφίει, τὸ δὲ ἠφίουν εἶνε βαρβαρώτατον διὰ τε τὴν ἐν τῇ προθέσει πλημμελῆ ἀύξισιν καὶ διὰ τὴν Φθορὰν τῆς καταλήξεως (Γραμματ. Βερναρδ. σελ. 156, § 394, σημ. α' »Τὸ σύνθετον ἀφίημι λαμβάνει καὶ ἐκτὸς τῆς προθέσεως ἀύξισιν: ἠφίει ἠφίεσαν· ἀλλὰ συνηθέστερα καὶ ὀρθότερα τὰ: ἀφίει, ἀφίεσαν". Ἄν οἱ ἄνευ τῆς κατὰ τὴν πρόθεσιν ἀύξισις τύποι εἶνε οἱ συνηθέστεροι καὶ ὀρθότεροι, πρὸδηλον εἶνε ὅτι αὐτοὶ μάλιστα πρέπει, ὅταν τύχη, νὰ μνημονεύωνται· σὺ δ', ὡ Φιλότης, ἐπιλαθόμενος ὅπως αὐτῶν ἐν σελ. 126, § 390, α' ἀναφέρει μόνους τοὺς βαρβάρους ἠφίουν, ἠφίεις καὶ ἠφίει! Τί δὲ σημαίνει τὸ ἐκτὸς τῆς προθέσεως; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον βλέπομεν ὅτι ἡ ἀύξισις κεῖται ἐν αὐτῇ τῇ προθέσει καὶ οὐχὶ μετέωρος ποῦ ἐκτὸς τῆς προθέσεως). Οἱ παλαιοὶ πάντες καὶ πάντοτε ἔλεγον ἐτίθην ἐτίθεις ἐτίθει, ἴην ἴεις ἴει, ἀφίην ἀφίεις ἀφίει, οὐχὶ ἐτίθειν ἢ ἐτίθουν, ἴειν ἢ ἴουν, ἀφίειν ἢ ἠφίειν ἢ ἀφίουν ἢ ἠφίουν (ἢ ἠφίην), οὐδὲ ἐτίθης ἐτίθη, ἴης ἴη, ἀφίης ἀφίη. Ἀδίκως, ὡ Βερναρδάκη, περιεῖρας τὸ ἴην ἐν παρενθέσει. Ἀπάλλαξον αὐτὸ τῆς ἀτιμίας ταύτης· διότι εἶνε τὸ μόνον ὀρθὸν καὶ ἀμειμπτον. Ἀπέλασον δὲ τὸ ἴειν, ὅπερ σὺ νομίζεις τὸ κάλλιστον, καὶ τὸ ἴουν καὶ τᾶλλα τὰ βάρβαρα τὰ μολύνοντα τὸν τόπον. Καὶ ἀκριβῆς

ἔζην ἀντὶ τοῦ ἔζων παρήχθη ἐκ τοῦ ἔζη κατὰ τὸ ἔστι - ἔστην, ἔβη - ἔβην, κτλ., ὧν ἡ προστακτικὴ στήθι, βῆθι, κτλ. ἐγέννησε τὸ ζῆθι ἀντὶ τοῦ δοκίμου ζῆ· καὶ τὸ πονηρὸν ἀπέδρων ἀντὶ τοῦ ἀπέδραν παρεκότη ἐκ τοῦ ἀπέδρα κατὰ τὸ ἔδρα - ἔδρων, ἐπεῖρα - ἐπεῖρων, κτλ. Ἀλλὰ καὶ τιθέαμεν τιθέατε, διδόμεν διδάτε, ζευγνύαμεν ζευγνύατε ἐτόλμων κακοδαίμονές τινες τῶν μεταγενεστέρων νὰ λέγωσιν ἐκ τῶν τρίτων προσώπων τιθέασι, διδάσασι, ζευγνύασι αὐτὰ σχηματίσαντες κατὰ τὸ πεποιήκασι - πεποιήκαμεν - πεποιήκατε, κτλ. καὶ ἐνόμιζον οἱ ἄθλιοι ὅτι μᾶλλον οὕτως ἠτιμίζον!).

Ὡς ἐλέγετο ὑπὸ τῶν ἐπικῶν ποιητῶν ἀσυναίρετως ἡδεα (Ἰλ. Ξ, 71) ἢ κατ' ἐκθλιψιν ἡδε' (Ἰλ. Θ, 366. Ὀδ. Δ, 745. Ν, 340. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 265 Σμίδ. »Ἡδεα: ἡδεῖν, ἠπιστάμην»), ἠνώγεα (Ὀδ. Ι, 44. Κ, 265. Ρ, 55. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 285

μὲν περὶ τούτων λόγος θὰ γείνη ἄλλοτε, καὶ τὸ πρᾶγμα συμφανεστάτον θὰ καταστή. Νῦν δ' ὀλίγα τινὰ θὰ λεχθῶσιν ἢ μᾶλλον μαρτύρια δύο παλαιῶν γραμματικῶν θὰ παρατεθῶσιν, ἵνα δεῖχθῆ ἀπλῶς ὁποῖά τινα συνήθως διδάσκονται οἱ ἐκ τοῦ νεύματος οὕτως εἰπεῖν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἀπηρτημένοι καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενα ὡς ἀληθῆ πάντοτ' ἀποδεχόμενοι. Ἐν Βεκκίρου Ἀνεκδότοις σελ. 1292 λέγεται »Ὁ Ἡρωδιανὸς λέγει ὅτι τὸ ἐδίδων ἢ παραδόσις διὰ τῆς ου διφθόγγου οἶδεν, οἷον ἐδίδουν, ὡς ἀπὸ τοῦ διδῶ διδοῖς, ὥσπερ χρυσῶ χρυσοῖς· τὸ δὲ ἐτίθην καὶ ἴην διὰ τῆς ει διφθόγγου, οἷον ἐτίθειν καὶ ἴειν, ἐξ οὗ τὸ ἐτίθει καὶ ἴει, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ [Ἰλ. Α, 25] ἀλλὰ κακῶς ἀφίει» (Ἐλεγον μὲν πάντοτε οἱ παλαιοὶ ἐδίδουν ἐδίδους ἐδίδου, ἀλλ' οὐδέποτε ἐτίθειν καὶ ἴειν). Ὁ Μέγας Ἐτυμολόγος σελ. 177, 4 διδάσκει »Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ τίθημι καὶ δίδωμι καὶ ἴημι οἱ παρρηχόμενοι μᾶλλον ἀπὸ τῶν εἰς ω εἰσὶν ἐν χρήσει ἢ περ ἀπὸ τῶν εἰς μι. Ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει [Ἰλ. Α, 446] καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ραπίσματα [Εὐαγγ. Ἰωάν. ΙΘ', 3]» (Ὡ τῆς ἀπειροκαλίας καὶ ἀναισθησίας τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις περὶ τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως λόγον ποιούμενος μετὰ τὰ χρυσᾶ τοῦ θείου καὶ ἀθανάτου Ὁμήρου ῥήματα ἐπάγει τὴν βάρβαρον καὶ μοχθηρὰν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ῥῆσιν! Τίς ποτε τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων τῶν καὶ διάνοιαν λαμπροτάτην ἐχόντων καὶ γλωσσῶν καθαρωτάτην μεταχειριζομένων εἶπεν ἐδίδουν ἀντὶ τοῦ ἐδίδοσαν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον;).

»Ἡνώγεα: ἐκέλευον»), πεποιθεα (Ὀδ. Δ, 434. Θ, 181), ἐτεθήπεα (Ὀδ. Ζ, 166. Ω, 90. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 212 »Ἐτεθήπεα: ἐξεπλάγην, ἐθαύμασα») καὶ ὑπὸ τῶν Ἰώνων ἡδεα (Ἡρόδ. Β', 150), ἐώθεα (Ἡρόδ. Δ', 127) ¹⁾· οὕτως ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν συνηρημένως ἡδη (Μοῖρ. σελ. 173 Πειρσ. »Ἡδη Ἀττικῶς, ἡδεῖν ἑλληνικῶς»), ἐκεχήνη, ἐπεπόνθη, ἐγρηγόρη, ἠκηκόη, ἐπεφεύγη, ἀπωλώλη, ἐωράκη, ἐδεδοίκη, κτλ., οἷς ὅμοιον εἶνε τὸ ἢ παλαιὸς Ἀττικὸς παρατακτικὸς τοῦ εἰμί ἀντὶ τοῦ ἦν ἐκ τοῦ ἔα συναίρεθεις. Δὲν ἔμειναν ὅμως πανταχοῦ ἀνεπαφοὶ καὶ ἀδιάφθοροι οἱ τύποι οὗτοι, ἀλλὰ πολλαχοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν παρεφθάρησαν, οἵτινες συνήθειαν ἔχουσι τοὺς παλαιότερους καὶ πῶς ἀγνωστοτέρους τύπους εἰς ἄλλους νεωτέρους καὶ γνωριμωτέρους αὐτοῖς νὰ μεταβάλλωσι. Τῆς κριτικῆς δ' ἔργου εἶνε ν' ἀποκαθιστᾶ πανταχοῦ τὰ γνήσια καὶ ν' ἀποδίδῃ ἐκάστῳ τὰ ἴδια. Παρὰ Σοφοκλεῖ Οἶδ. Τυρ. 455 καὶ Οἶδ. Κολ. 944 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ὁ γνήσιος τύπος ἡδη. Ἐν Ἀντιγόνη 18 ἔχουσι μὲν τὰντιγράφα »ἡδεῖν (ἡδη) καλῶς· ἀλλ' ἐκ τῆς βραχυείας τοῦ σχολιαστοῦ ῥήσεως »ἀντὶ τοῦ ἡδεα» μανθάνομεν ὅτι ἐγράφετο πρότερον ἡδη, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἀποκατέστησεν ὁ Βρούγκιος, καθάπερ καὶ ἀλλαχοῦ, σίχ. 448 καὶ Ἡλ. 1018 (Παρὰ Θωμᾶ τῷ Μαγίστρῳ μνημονεύοντι τὸ χωρίον τοῦτο σελ. 145, 7 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἡδη, τουτέστιν ἡδη. Πρβ. Πόρσωνα *Adversar.* σελ. 210) καὶ 1185. Οὕτω καὶ ἐν Ἀντιγόνη 460 ἀποκατέστησε τὸ ἐξῆδη ἀντὶ τοῦ ἐξῆδεῖν, ἐν Οἰδίποδι ἐπὶ Κολωνῶ 948 τὸ ξυνῆδη ἀντὶ τοῦ ξυνῆδεῖν, ἐν Τραχινίαις 87 τὸ κατῆδη ἀντὶ τοῦ κατῆδεῖν ἢ κατῆδην. Εὐστάθ. σ. 50, 27 »Ἡ δὲ λοιπὴ σκευωρία τοῦ ῥήματος τοιαύτη ἐστίν. Ἔθος ἰωνικὸν ἐκράτησε τοὺς ἐνεργητικὸς ὑπερσυντελικὸς διὰ τοῦ ε καὶ α προάγειν κατὰ τὴν λήγουσαν τοῦ πρώτου προσώπου τῶν ἐνικῶν. Τὸ γοῦν ἐπεποιήκειν πεποιήκεα φασὶν Ἴωνες καὶ τὸ ἐτετύφειν τετύφεα [Πρβ. καὶ σ. 718, 15 καὶ Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 604, 20] καὶ τὸ ἡεῖν ἡεα, οἷον ἡεα πολλὰ γουνούμενος [Ὀδ. Δ, 455 »ἡῖα

¹⁾ Πρβ. καὶ Θεογν. 853: ἡδεα μὲν καὶ πρόσθεν. Ἐν σίχ. 667 ἀναγινώσκεται οἷά περ ἡδεῖν. Ἀλλ' ἡ γραφὴ δὲν εἶνε ὕγιής, καὶ τῶν κριτικῶν τινες ἐπειράθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτὴν ἄλλως. Ἐγὼ εἴκασα ἐνδοιάζων οἷά περ ἴδρις.

πολλά θεοὺς γουνούμενος". Τὸ ἦεα εἶνε πλασματῶδες καὶ βάρβαρον, ὡς καὶ τὸ ἐτετύφειν - τετύφεια, ὅπερ συχνάκις ὑπὸ τῶν γραμματικῶν ἀναφέρεται]. ὡσαύτως καὶ τὰ λοιπά. Οὕτω γοῦν καὶ τὸ ἦδειν διαλύοντες ἦδεα λέγουσιν, ὡς τὸ εἰ γὰρ ἐγὼ τὰδε ἦδεα [Ιλ. Θ, 366]. Τούτου δὲ κερασθέντος γίνεται ἦδη ἐν πρώτῳ προσώπῳ καὶ δηλοῖ τὸ ἠπιστάμην, οἷον ἦδη ἐγὼ, τουτέστιν ἐγίνωσκον. Καὶ εἰσὶ τούτου χρήσεις παρά τε ἄλλοις καὶ Σοφοκλεῖ". Παρ' Εὐριπίδῃ Ἰππολ. 405 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »τὸ δ' ἔργον ἦδη", ἐν ἐνὶ δ' αὐτῶν ἔγκειται καὶ σχόλιον »ἀντὶ τοῦ ἦδειν" (Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 1287 »Τὸ ἦδειν οἱ Ἴωνες λέγουσιν ἦδεα κατὰ διάλυσιν, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἦδεα μᾶλλον ἔγωγε. "Ἦδη ἐγὼ, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἰππολύτῳ τὸ δ' ἔργον ἦδη τὴν νόσον τε δυσκλεῶ"). Ἐν Ἡρακλειδαῖς 987 φέρουσι τάντιγραφα »ἦδη γε σοὶ μὲν αὐτανέφιος γεγώς", ἀνθ' οὗ ὀρθῶς ἔγραψεν ὁ Σχαιφῆρος ἦδη. Ἐν Ῥήσῳ (ὅν τινες ἀποξενοῦσι τοῦ Εὐριπίδου) 952 ἐν τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ ἦδειν ἔχει ἦδη, τουτέστιν ἦδη, ὅπερ τὸ μόνον ὀρθόν. Καὶ ἐν Τρωάδι 650 »ἦδειν δ' ἀμὲ χρῆν νικᾶν πόσιν" γραπτέον ἦδη, καθάπερ ὑπὸ τοῦ Ἐαθίου ἐγράφη ἐν Κύκλωπι 649 ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »πάλαί μὲν ἦδειν σ' ὄντα τοιοῦτον φύσει". (Ἴδε Βαλκενάριον Εὐριπ. Ἰππολ. σελ. 207)¹⁾ Παρ' Ἀριστοφάνει Ὀρν. 511 τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων φέρουσι »τουτὶ τοίνυν οὐκ ἦδη γῶ". Ὑπάρχει δὲ καὶ γραφὴ οἷδ' ἐγὼ καὶ εἰδ' ἐγὼ, γεγραμμένου ὅμως ἢ ὑπὲρ τὸ εἰ. Ἐν τῇ Ἀλδείῳ ἐκδόσει ἀναγινώσκεται ἦδειν γῶ! Ἐν Ἀχαρνέσιν 10 πάντα τάντιγραφα φέρουσι »ὅτε δὴ κεχήμεν προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον" πλὴν ἐνὸς ἔχοντος κεχήμεν. Σχολ. σ. 2 Διδ. »Ἦ συναίρεσις τοῦ κεχήμεν ἀττικῆ· τὸ γὰρ ε καὶ α εἰς ἠ συναιροῦσιν. — Εἰς τὸ αὐτό. Συναλοιφὴ ἀντὶ τοῦ κεχήμεν. "Ἔστι δὲ τὸ κεχήμεν ἰακόν· οἱ γὰρ Ἴωνες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου ἄρχονται". Δηλαδὴ τὸ κεχήμεν ἀντὶ τοῦ ἐκεχήμεν. Ἀλλὰ γραπτέον κεχήμεν κατὰ Βεντλήιον καὶ

¹⁾ Παρ' Αἰσχύλῳ Χοηφ. 197 ἔγραψεν ὁ Πόρσων *Adversar.* σελ. 159 »ἀλλ' εὐ σαφ' ἦδη τόνδ' ἀποπτύξαι πλόκον" ἀντὶ τοῦ »ἀλλ' εὐ σαφηνῆ κτέ.". Δὲν φαίνεται ἀποδοχῆς ἀξία ἢ γραφὴ τοῦ Πόρσωνος. Ἄλλως δὲ τὸ χωρίον πράγματα τοῖς Φιλολόγοις οὐκ ὀλίγα παρέσχευ. Ἴδε μάλιστα Μελλήρον Μνημοσ. Τόμ. 5', σελ. 108 κέξ.

ἄλλους. Φώτ. Λεξ. σ. 160, 6 Πόρσ. »Κεχήμεν: κεχήμεν ἦμην, ὡς τὸ ἦδη ἦδειν". Ἐτυμ. Μέγ. σ. 386, 30 »Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ διαλυθὲν ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ συναιροῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ποιοῦσιν εἰς ἠ πεποιήκη λέγοντες· ὅθεν παρὰ Ἀριστοφάνει ἐκεχήμεν προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον. Ἦν γὰρ ὁ ὑπερσυντέλικος ἐκεχήμεν καὶ διαλύσει ἐκεχήμεν καὶ κράσει ἐκεχήμεν". Πρβ. Χοιροβοσκὸν σ. 602, 5 Γαισφ. Κραμ. Ἀνεκδ. Ὁξων. Τόμ. Δ', σ. 417, 10 »Ἰστέον ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι τὸ διαλυθὲν ἐκ τῶν Ἰάνων συναιροῦσι καὶ ποιοῦσιν εἰς ἠ, οἷον ἐπεποιήκη λέγοντες [Ἦ τὸ οἶον ἢ τὸ λέγοντες κεῖται ἐκ περισσοῦ]. ὅθεν καὶ τὸ ἐκεχήμεν ἐγὼ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ἀχαρνέσιν. Ὅτε δὴ ἐκεχήμεν προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον. Ἦν γὰρ ἐκεχήμεν ὁ ὑπερσυντέλικος διὰ τῆς εἰ διφθόγγου· καὶ λοιπὸν ἐποίησαν αὐτὸ οἱ Ἴωνες κατὰ διάλυσιν ἐκεχήμεν, καὶ ἐκείθεν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεχήμεν κατὰ κράσιν τοῦ ε καὶ α εἰς ἠ, ὥσπερ τείχεα τείχη. Καὶ πάλιν τὸ ἦδειν οἱ Ἴωνες λέγουσιν ἦδεα κατὰ διάλυσιν, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἦδεα μᾶλλον ἔγωγε ἀντὶ τοῦ ἦδειν· καὶ λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ κράσιν τοῦ ε καὶ α εἰς ἠ ἦδη"). Ἐν Ἐκκλησιαζούσαις 32 ὀρθῶς ἀναγινώσκεται νῦν »ἐγὼ δέ γ' ὑμᾶς προσδοκῶς ἐγρηγόρη" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐγρηγόρησεν ἢ ἐγρηγόρουσιν¹⁾ καὶ 650 »δεινὸν μεντὰν ἐπεπόνθη" (Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέγ. β', σελ. 370 Βερν. »Ἐπεπόνθη ἀντὶ τοῦ ἐπεπόνθειν καὶ ἐωράκη ἀντὶ τοῦ ἐωράκειν καὶ ἦδη ἀντὶ τοῦ ἦδειν". Ἴδε Πόρσωνος

¹⁾ Τὸ ἐγρηγόρουσιν εἶνε παρατατικὸς τοῦ μεταγενεστέρου γρηγορέω-ω, ἀνθ' οὗ οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἐγρηγόρα (Ἴδε Φρύνιχον καὶ παρ' αὐτῷ τὸν Λοβέκκιον σελ. 118 κέξ.). Ὁ Ἀντιαττικιστῆς Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 96, 27 ἀναφέρει ἀόριστον τοῦ γρηγορῶ ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος· »Ἐγρηγόρησεν: Ξενοφῶν τετάρτῳ Ἀναβάσεως". Παρὰ Ξενοφῶντι Ἀναβ. Δ', 5', 22 φέρεται ἐν ἀπασι τοῖς ἀντιγράφοις »οἱ δὲ πολέμιοι ἐπεὶ ἦσθοντο ἐχόμενον τὸ ὄρος, ἐγρηγόρησαν καὶ ἔκαον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός", ὅπερ καὶ παρὰ τῷ Ἀντιαττικιστῇ γραπτέον. Ὅρθῶς ὁ Πόρσων ἔγραψε παρὰ Ξενοφῶντι ἐγρηγόρησαν ἐκ τοῦ ἐγρηγόρειν ὑπερσυντελικῶν τοῦ ἐγρηγόρα. Ὁ ἀόριστος ἐγρηγόρησαν οὐ μόνον βάρβαρος εἶνε ἀλλὰ καὶ ἄλλας ἀνοικεῖας τῆς προκειμένης ῥήσεως, ἐν ἣ προφανέστατα λέγεται ὅτι ἠγρύπνουσιν καὶ ἔκαον, οὐχὶ ἠγρύπνησαν καὶ ἔκαον (Πρβ. καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 325 καὶ *Nou. Lect.* σελ. 774).

Ἀριστοφάνεια ὑπὸ Δοβραίου σελ. 202) καὶ ἐν ΣΦηξί 801 »ἡκηκόη γὰρ ὡς Ἀθηναῖοι ποτε κτέ.» καὶ ἐν Εἰρήνῃ 616 »οὐδ' ὅπως αὐτῇ προσήκει Φειδίας ἡκηκόη» (Σχολ. σ. 190 Διδ. »Τὸ δὲ ἡκηκόειν οὕτω διὰ τοῦ ἡ Φρύνιχος ἀναγινώσκει». Ὁ Δινδόρφιος Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 558 Ὁξ. προτείνει νὰ γραφῆ »τὸ δὲ ἡκηκόη κτέ.» Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Φρυνίχου ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀρκτικὴν συλλαβὴν, δηλ. ἡκηκόειν ἀντὶ τοῦ ἀκηκόειν). Περὶ τῆς παρὰ Πλάτωνι χρήσεως σώζεται παρ' Εὐσταθίῳ μαρτύριον τοῦ Παναϊτίου πολλοῦ λόγου ἄξιον. σ. 1946, 20 »Διαρθρωτέον δὲ μάλλον ἐνταῦθα ὅτι οὐχ ἀπλῶς τὸ ἡδεῖν καὶ ἐνενοήκειν καὶ ἐπεποιήκειν διαλύει τὸ ἡδεα καὶ ἐνενοήκεα καὶ ἐπεποιήκεα, ἀλλὰ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀττικὰ τὰ διὰ τοῦ ἡτα. Παραδίδωσι γὰρ Ἡρακλείδης ὅτι Ἀττικοὶ τοὺς τοιοῦτους ὑπερσυντελείκους ἐν τῷ ἡτα μόνῳ περατοῦσιν ἡδη λέγοντες καὶ ἐνενοήκη καὶ ἐπεποιήκη. Καὶ οὕτω Φησὶ Παναϊτίος ἔχειν τὰς γραφὰς παρὰ Πλάτωνι. Καὶ Θουκυδίδης δὲ κέχρηται τῷ τοιοῦτῳ ἀττικῷ ἔθει [Ποῦ τοιοῦτος τύπος παρὰ Θουκυδίδη κεῖται ἀγνωῶ]. Καὶ τὰς τμήσεις ἐκ τούτων, Φησίν, Ἰωνες οἰκείως προφέρονται ἡδεα λέγοντες ἀναλύσει τοῦ ἡτα εἰς ε καὶ ἄλφα ἀντὶ τοῦ ἡδη, ἡγουν ἡπιστάμην, οἶον εἰ γὰρ ἐγὼ τὰδε ἡδε' ἐνὶ Φρεσί, καὶ Καλλιμάχος ἡδεα μάλλον ἐγὼ κοτε. Οὕτω δὲ καὶ ἐνενοήκη ἐνενοήκεα ὁμοίᾳ ἰωνικῇ τμήσει ἡτοι διαλύσει καὶ ἐπεποιήκη ἐπεποιήκεα». Ἴδε καὶ Φώτιον Λεξ. σ. 48, 17 »Ἐωράκη τὸ πρῶτον πρόσωπον, ὡς ἐπεπόνθη καὶ ἐπεποιήκη καὶ ἡδη τὸ ἡδεῖν. Πλάτων τοῖς τοιοῦτοις χρῆται σχηματισμοῖς» (Ἐν τῷ κώδικι γράφεται κακῶς ἔωράκει, ἐπεπόνθει, ἐπεποιήκει, ἡδει. Πρβ. καὶ σ. 123, 19 »Καὶ τὸ ἡδη ἀντὶ τοῦ ἡδεῖν καὶ τὸ ἐπεπόνθη ἀντὶ τοῦ ἐπεπόνθειν». Ἐν τῷ κώδικι ἡδει, πεπόνθει. Οὕτω καὶ ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 420, 12 »Ἀπειρήκει: ἀπειρήκειν καὶ ἀπηγορεύκειν· ἔστι γὰρ ἀπρόσωπα» [Πρβ. καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 566 Βερν.]. Γραπτέον »Ἀπειρήκη: ἀπειρήκειν καὶ ἀπηγορεύκειν· ἔστι γὰρ α' προσώπου». Ἴδε Κόβητον Nov. Lect. σελ. 212). Πολλάκις ὁ Πλάτων τὸν τύπον τοῦτον μετεχειρίσθη, οἶον: ἐμαυτῷ γὰρ ξυνηδη οὐδὲν ἐπισταμένῳ ὡς ἔπος εἰπεῖν, τούτους δὲ γ' ἡδη ὅτι εὐρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπισταμένους (Ἀπολ. σ. 22, γ'), ἡδη γὰρ ὡς οὐ βῆδιον εἶη (Φαίδ. σ. 60, ε'. Πρβ. καὶ σ. 63, ε'), ὡς ἔγωγ' οὐδ' ἡδη πρὸ τοῦ (Εὐθύδ. σ. 271, γ'. Πρβ. καὶ σ. 302, α'),

καὶ εἰ μὴ ξυνηδη Σωκράτει τε καὶ Ἀγάθωνι δεινοῖς οὔσι περὶ τὰ ἔρωτικά (Συμποσ. σ. 195, ε'. Πρβ. καὶ σ. 199, α'. σ. 219, ε'), καὶ ταῦτ' ἐγὼ ἡδη τε καὶ τούτοις προύλεγον (περὶ Πολιτ. Α', σ. 337, α'), ἐγὼ δ' ἡδη μὲν που κτέ. (Ἐπιστ. Ζ', σ. 338, γ', ἐὰν εἶνε γνησία. Περὶ τοῦ ἐν τῇ Α' ἐπιστολῇ σ. 309, α' ὀλίγον φροντίζομεν· διότι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε ἀναντιρρήτως νόθος), πάλαι ἂν ἀπωλώλη καὶ οὐτ' ἂν ὑμᾶς ἀφελήκη οὐδὲν οὐτ' ἂν ἐμαυτῶν (Ἀπολ. σ. 31, ε'), ἀπεπεφεύγη ἂν (Ἀπολ. σ. 36, α'), ἔως δ' ἀφεστήκη πόρρωθεν (Θεαιτ. σ. 208, ε'. Οἱ ἀντιγραφεῖς νομίσαντες ὅτι τὸ ἀφεστήκη εἶνε ὑποτακτικὴ ἔγραψαν ἀφεστήκη, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Εἰνδόρφιος. Ἴδε Κόβητον Nov. Lect. σελ. 277), ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ τῇ ἀπορίᾳ ἐνεπεπτώκη (Εὐθύδ. σ. 292, ε'), ἡδη δ' ἀνεστήκη ὡς ἐξιών (Πρωταγ. σ. 355, δ'), εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ἡδη ἡκηκόη παρὰ Προδίκου τὴν πεντηκοντάδραχμον ἐπίδειξιν (Κρατύλ. σελ. 384, β'), ὥστ' ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὀμήρου ἐπεπόνθη (Συμποσ. σ. 198, γ'. Πρβ. καὶ περὶ Πολιτ. Α', σ. 329, β'), ἐπειδήπερ ἐγκεχειρήκη (Συμποσ. σ. 217, γ'), διὰ χρόνου γὰρ καὶ ἔωράκη αὐτόν (περὶ Πολιτ. Α', σ. 328, γ'. Πρβ. καὶ σ. 336, δ'. Ἐπιστ. Ζ', σ. 345, δ'), ἄκνου τε καὶ ἐδεδοίκη (περὶ Πολιτ. Ε', σ. 472, α'. Πρβ. καὶ Χαρμίδ. σ. 175, α'). Καὶ φέρουσι μὲν ἐν τισὶ τῶν χωρίων τούτων πάντα τὰντίγραφα τὸν νεώτερον τύπον τὸν εἰς εἰν λήγοντα, ἀλλ' ὀλίγον αὐτῶν φροντιστέον. Ἰκανὸν εἶνε τὸ τοῦ Παναϊτίου μαρτύριον ν' ἀντιταχθῆ πρὸς παμπληθεῖς ἀντιγράφων φάλαγγας. Ἴνα δὲ συμφανεστέρα ἡ τῶν ἀντιγράφων μοχθηρία γένηται καὶ εὐκολώτερον ἡ μαρτυρία αὐτῶν ἀποπτυσθῆ, ἀναφέρομεν ὅτι ἐν Φαίδωνι σ. 63, ε' ἔχουσι πάντα »ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἡδεῖν, ἔφη ὁ Κρίτων», ἐν ᾧ ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Φωτίου σ. 61, 12 τὸ χωρίον τοῦτο παρατίθεται ὡς παράδειγμα τῆς τοῦ ἡδη χρήσεως. »Ἡδη: ἀντὶ τοῦ ἡδεῖν. Εὐθύδημος. Καὶ τῶν δὴ περὶ ψυχῆς· ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἡδη (ἔφη) ὁ Κρίτων» (Ἀντὶ τοῦ καὶ τῶν δὴ περὶ ψυχῆς γραπτέον ἴσως Φαίδων δ' ἡ περὶ ψυχῆς. Ὁ πολὺς Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 379 ἔγραψεν »Εὐθύδημος· καὶ γὰρ ἡδη· περὶ ψυχῆς κτέ.» ᾧ ἡκολούθησε καὶ ὁ Ναβῆρος Λεξ. Φωτ. Τόμ. Α', σελ. 31 καὶ 254). Καὶ τυφλῷ δήλον ἐκ τοῦ λαμπροῦ τούτου μαρτυρίου γίνεται ὅτι ἔκειτο ἐν τῷ Φαίδωνι ὁ παλαιὸς τύπος ἡδη, ὃν ἀδιάφθορον ὁ παλαιὸς γραμματικὸς εὐρών, οὔτινος εἶνε τὸ παρὰ Φωτίῳ μαρτύριον, ὡς παράδειγμα μετεχειρίσθη τῆς παρὰ Πλάτωνι χρήσεως,

τὸ δὲ μωρότατον τῶν ἀντιγραφῶν γένος διέφθειρεν ἔπειτα μεταβαλὼν εἰς τὸν νεώτερον ἤδειν, καθάπερ καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀναξανδρίδου παρ' Ἀθηναίῳ ΙΔ', σ. 642, β' ἀναγινώσκεται »ὄσα μὰ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς οὐδ' ἔνδον ὄντ' ἤδειν ἐγώ» (Ἀντὶ τοῦ οὐδ' ἔνδον ὄντ' ἔγραψεν ὁ Ἰρσχίγιος οὐδ' εἰ γέγονεν, ἐπιδοκιμάζοντος καὶ τοῦ Κοβήτου Νου. *Lect.* σελ. 107). Ἀλλὰ παρ' Ἀναξανδρίδῃ ποιητῆ τῆς μέσης, ὡς λέγεται, καμφθίας δὲν πρέπει πανταχοῦ τὰ παλαιὰ ἀττικὰ νὰ ζητῶμεν. Πρβ. καὶ ἀνών. κωμικὸν παρὰ Πλουτάρχῳ ἠθ. σ. 777, γ' (σ. 949, 45 Διδ.) »τουτὶ μὲν ἤδειν πρὶν Θεογονίᾳ γεγεμέναι» (Ἐνθα οὐδὲν μὲν κωλύει νὰ μεταβληθῆ τὸ ἤδειν εἰς ἤδη, ἀλλὰ δὲν φαίνεται καὶ ἀναγκαῖον). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μάχωνος παρ' Ἀθηναίῳ ΙΓ', σ. 580, γ' ὀρθῶς ἔγραψεν ὁ Κασαύβων »εἰ, Φησίν, ἤδειν, ἢ Γνάθαινα, τοῦτ' ἐγώ» ἀντὶ τοῦ ἤδη, ἢ Γνάθαινα (Ἴδε Δαβησιῦ *Miscell. Crit.* σελ. 428 κέξ. Κιδδ.). Καὶ ἐκ τοῦ Μενάνδρου ἀναφέρεται παρὰ Φωτίῳ ἡ γρηγορεῖν καὶ ἐγρηγορεῖν σ. 59, 6 »Ἡγρηγορεῖν καὶ ἐγρηγορεῖν Φησὶ Μενάνδρος» (Ἐν τῷ κώδικι ἡγρηγορεῖν καὶ ἐγρηγορεῖν). Ὁ Ναβῆρος Φωτ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 252 νομίζει ὅτι τὸ ὄρθον εἶνε: ἡγρηγορεῖν καὶ ἐγρηγορεῖν. Ἀλλ' ὁ εἰς εἰν τύπος οὐ μόνον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μενάνδρου ἀλλὰ καὶ πρότερον ἤδη ἐν πολλῇ ἤτο χρήσει. Καὶ ἀπῆειν δ' ἀναφέρεται ἐκ τοῦ Μενάνδρου ἀντὶ τοῦ ἀπῆειν ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 1294 (ὑπὸ τοῦ Χοιροβοσκίου. Πρβ. καὶ Χοιροβοσκ. Γαισφ. σ. 585, 9 καὶ σ. 872, 1) »Ἐξ οὗ ὁ ὑπερσυντέλικος ἦειν ¹⁾ διὰ τοῦ η καὶ ι κατὰ τὴν ἀρχουσαν καὶ

¹⁾ Τῶν παλαιῶν γραμματικῶν τινες τὸ ἦα (ἦϊα) λέγουσι παρακείμενον καὶ τὸ ἦειν ὑπερσυντέλικον. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 121, 59 »Τούτου ὁ μέσος παρακείμενος εἶα καὶ κατ' ἔκτασιν ἦα καὶ κατὰ διάλυσιν ἦϊα πολλὰ θεοὺς γουνοῦμενος. Τοῦτο τὸ ἦα τρέπει τὸ α εἰς εἰν καὶ ποιεῖ τὸν ὑπερσυντέλικον ἦειν καὶ ἐν συνθέσει ἀπῆειν καὶ παρήειν καὶ ἐξήειν τὸ τρίτον πληθυντικὸν ἀπῆισαν καὶ κατὰ συστολήν ἀπῆεσαν». Εὐστάθ. σ. 849, 38 »Ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου εἶω, οὗ καὶ χρήσις προσεσημειώται που, καὶ τὸ ἦειν ἀντὶ τοῦ ἦλλον μέσος ὑπερσυντέλικος ἀπὸ τοῦ ἦϊα μέσου παρακείμενου» (Ἀλλὰ σ. 955, 58 »Τοῦ δὲ ἦϊσαν τὸ θέμα εἶω, ἐξ οὗ καὶ ὑπερσυντέλικος ἦττειν ἐντὶ τοῦ ἦλλον. Ὡσπερ δὲ τὸ ἦϊσαν συναϊρεθὲν γίνεται ἦσαν, οὕτω καὶ τὸ ἦττειν ἦειν σὺν προσγραφῇ τοῦ ἰῶτα. Ἐν Ὀδυσσεΐᾳ δὲ καὶ παρατακτικὸς κείται

ἐν συνθέσει παρήειν καὶ ἐξήειν, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ ἀπῆειν τῶν τόκων ἔχων τόκους».

Παρὰ Ξενοφῶντι ἀναγινώσκεται ὁ εἰς εἰν τύπος. Κύρ. Παιδ. Α', ε', 45 »ὄσα τε γὰρ ἔγωγ' ἤδειν πολλάκις ἀκήκοας» (Πρβ. καὶ Ἑλλην. Β', γ', 39. 42, κτλ.). Α', γ', 10 »ἐδεδοίκειν μὴ ἐν τῷ κρατῆρι φάρμακα μεμιγμένα εἶη». Οἰκονομ. ΙΗ', 9 »ταῦτα τοῖνον, ἔφην ἐγώ, ἐλελήθειν ἐμαυτὸν ἐπιστάμενος», κτλ. (Ὁ Λ. Δινδῶρφιός Ξενοφ. Ἀπομνημ. σελ. 165 ἀποφαίνεται ὅτι πανταχοῦ παρὰ Ξενοφῶντι ὁ εἰς η τύπος πρέπει νὰ γραφῆ. Ἴδε καὶ Σχαιφῆρον Γρηγορ. Κορ. σελ. 125). Πρβ. καὶ Οἶκον. ε', 15: τούτω προσῆειν καὶ ἐπειράμην καταμανθάνειν (ἐν ᾧ Κύρ. Παιδ. Ε', δ', 10 καὶ 11 »Ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ ἦα ἐπισκεψόμενος ὅπως ἔχεις. Ἐγὼ δὲ γ', ἔφην ὁ Γαδάτας, καὶ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα ὁποῖός τις ποτε κτέ.». Ἀναβ. Ζ', ε', 55 »ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲν πρότερον ἀπῆα οἰκάδε κτέ.». Αὕτη ἡ γραφὴ εἶνε προτιμητέα τῆς ἐτέρας ἀπῆρα. Ἐν τῷ μεταπίῳ ἐνὸς τῶν ἀντιγράφων φέρεται καὶ σχόλιον »ἀντὶ τοῦ ἀπῆειν ἀττικῶς». Πρβ. καὶ Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 507). Καὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσι καθόλου ὁ διὰ τοῦ εἰν τύπος εὐρίσκεται. Ἀντιφῶν Τετραλ. Α', β', § 5: λαθῶν τε σαφῶς ἤδειν τήνδε τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ ἰούσαν (Πρβ. καὶ § 6. § 9. περὶ τοῦ Ἡρόδ. Φόν. § 74). περὶ τοῦ Ἡρόδ. Φόν. § 52: εἴ τι σὺν ἡδειν ἐμαυτῷ (Πρβ. καὶ § 95). Περὶ τῆς παρ' Ἀντιφῶντι χρήσεως σφόδρα ἀμφιβάλλομεν. Τὸ παρὰ Σουΐδα Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 822 Βερν. ἀπόσπασμα αὐτοῦ ἐκ τῆς Μύρρου ἀπολογίας »οὐ γὰρ ἐγὼ ἐπεπόνθειν ταῦτα ἄττα νῦν πέπονθα ὑπὸ τούτου» διορθοῖ ὁ Κόβητος Νου. *Lect.* σελ. 277 οὐ γὰρ πω ἐπεπόνθειν ταῦτα ἀρνούμενος τὴν παρ' Ἀντιφῶντι χρῆσιν τοῦ ἐπεπόνθειν. Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. Φόν. §. 41: οὐ γὰρ ἤδειν (Πρβ. καὶ § 42. κατὰ Θεομν. Α', § 50. Β', § 2. § 11. κατ' Ἐρατοσθ. § 15. κατὰ Παγκλ. § 6). ὑπὲρ Μαντιθ. § 1: εἰ μὴ συνῆδειν, ᾧ βουλή, κτέ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. Φόν. § 42: καίτοι γε εἰ προῆδειν

μετὰ προσγραφῆς ὁμοίας ἐν τῷ ἦομεν ἀνὰ δρυμά. Ἔστι δὲ καὶ ἀόριστος τοῦ εἶω ἦϊα. Δῆλον δὲ ὡς καὶ τὸ εἶω συναϊρεθὲν εἶω γίνεται, οὗ χρήσις ἐν τῷ ἐγκίκρα, ὡς εἶω, ἦγον κίρα, ὅπως πορευθῶ. Τούτου δεύτερος ἀόριστος ἐνεργητικὸς ἴσον, οὗ μετοχὴ ἰών, ὡς λείβω ἔλιβον λιβῶν [καὶ τοῦτο τῆς κεφαλῆς τοῦ Εὐσταθίου ἔκγονον], λείπω ἔλιπον λιπῶν], κλπ.

κτέ. ¹⁾ περὶ τοῦ Σηκ. § 19: ἐγὼ μὲν παρειστήκειν. Ἰσαϊ. περὶ τοῦ Ἀστουφίλ. Κλήρ. § 19: ἀκριβῶς μὲν ἤδειν. περὶ τοῦ Φιλοκτ. Κλήρ. § 1: προήδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύνους. Ἰσοκράτ. Παναθην. § 85: νῦν δ' ἀκριβέστερον ἤδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολμησόντων. § 127: ὃν οὐ προήδειν ἐσόμενον. Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 20: ὃν ἤδειν συνειπόντα μὲν Φιλοκράτει κτέ. (Πρβ. καὶ § 40). § 120: ἐγὼ δ' ὑπειλήθειν δεῖν κτέ. § 142: ὦν τοὺς μὲν ἐξεβεβλήκειν τοὺς δ' ἐκώλυσα κατελθεῖν. Δημο-

¹⁾ Τὸ καίτοι γε ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ κατὰ Θεομνήστ. Β', § 7 «Καίτοι γε τοῦτον μὲν ἐδρακα ποιοῦντα» καὶ ἐν τῷ κατ' Εὐάνδρ. § 16 «καίτοι γε αὐτὸν ἀκούω λέξεν» καὶ ἐν τῷ κατὰ Φίλων. § 10 «Καίτοι γε ὅστις εὐτυχοῦντας ὄρων ὑμᾶς ἐτόλμα προδιδόναι» (Καὶ κατὰ τὴν Κοβήτειον ἔκδοσιν καίτοι γε ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ἀναγινώσκεται, σελ. 10, σελ. 85, σελ. 214 καὶ σελ. 257). Ἐν τῇ Κατηγ. πρὸς τοὺς Συνουσ. Κακολ. § 11 Φέρουσι τάντιγραφα «καίτοι γε ἐφ' ὧν γε αὐτῶν κατηγόρου», ἀνθ' οὗ εὐστοχάτατα ὁ Δοβραῖος (*Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 208) ἀποβαλὼν τὸ πρῶτον γε ἀνέγνω «καίτοι σφῶν γε αὐτῶν κατηγόρου» (ΣΦΩΝ-ΕΦΩΝ). Πρβ. καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 60. Ἀλλαχὼ παρὰ Λυσία τὸ καίτοι-γε εὐρίσκειται, οὐχὶ τὸ καίτοιγε. Κατ' Ἀγοράτ. § 29: καίτοι νῦν γε βία Φησὶν ἀφαιρεθῆναι. Περὶ Δημοσ. Ἀδικ. § 4: καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὐγνωστον. Ἐπὲρ Πολυστρ. § 10: καίτοι ἐν γε ταῖς πρότερον κατηγορίαις κτέ. § 54: καίτοι ὀρωμέν γ' ὑμᾶς. Κατὰ Φίλων. § 26: καίτοι δικαίως γ' ἂν κτέ. (Κόβητ.: καίτοι δικαίως γ' ἂν ἦν). Καὶ ἐν τῇ Ἀπολογ. Δωροδ. § 18 ἔγραψεν ὁ Κόβητος (Λυσ. σελ. XXII) «καίτοι τουτό γε οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις» ἀντὶ τοῦ τοῦτο δ' οὐκ ἂν (Ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 243: οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γε). Ὁ περικλητὸς κριτικὸς Πόρσων ἀποφαίνεται ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς μετὰ τὸ καίτοι, καὶ μὴν, μέντοι (οὐ μέντοι), οὐ μὴν, κτλ., νῆ Δία, μὰ Δία, κτλ. δὲν ἐπιφέρεται εὐθὺς τὸ γε ἀλλὰ παρεμπιπτούσης λέξεως (Ἰδε *Adversar.* σελ. 55 κέξ. καὶ τὰ τοῦ Δοβραίου Προσθετέα εἰς τὰ τοῦ Πόρσωνος Ἀριστοφάνεια σελ. 146). Τῷ Πόρσωνι ὁμογνωμονοῦσι καὶ ἄλλοι καὶ ὁ πολὺς Κόβητος (Ἰδε *Var. Lect.* σελ. 60 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 684). Ἀντιλέγουσι δ' ὁ Ρεισίγιος (*Conjectan.* σελ. 296), ὁ Ἐρμαννὸς (Ἀριστοφάν. Νεφέλ. σελ. 170 ἐκδ. β'). Πρβ. καὶ σελ. 115 καὶ τὰ παρὰ Βιγήρω σελ. 859 ἐκδ. γ'), ὁ Λοβέκκιος (Φρυνίχ. σελ. 542) καὶ ἄλλοι (Ἰδε Κλότζιον παρὰ Δεβαρίφ Τόμ. Β', σελ. 654 κέξ). Ἄλλοτε περὶ τούτου ἀκριβέστατος λόγος θὰ γείνη.

σθέν. περὶ Παραπρεσβ. § 151, σ. 588: ἤδειν γὰρ ἀκριβῶς (Πρβ. καὶ § 40, σ. 555. πρὸς Ὀνήτ. Α', § 26, σ. 871. πρὸς Πανταίν. § 25, σ. 975. κατ' Εὐέργ. § 65, σ. 1159. § 75, σ. 1161. πρὸς Τιμόθ. § 65, σ. 1205). περὶ τοῦ Στεφ. § 66, σ. 247: ὃς συνήδειν μὲν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου κτέ. (Πρβ. περὶ Συντάξ. §. 54, σ. 176. κατὰ Μειδ. § 80, σ. 540. πρὸς Ἀφοβ. Γ', § 1, σ. 844). κατὰ Μειδ. § 25, σ. 522: εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν ταῦτα (Πρβ. καὶ § 51, σ. 550. § 111, σ. 551, κτλ.). § 126, σ. 556: ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν. περὶ τοῦ Στεφ. 25, σ. 232: ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ. κατὰ Κόν. § 7, σ. 1258: ὥσπερ εἰώθειν. περὶ Παραπρεσβ. § 154, σ. 389: ἀλλὰ τότε εὐθὺς ἐγνώκειν καὶ προεωρώμην (Πρβ. καὶ § 225, σ. 411. κατὰ Κόν. § 6, σ. 1258). § 171, σ. 595: τούτοις ὁμολογῆκειν, οὐς ἐλυσάμην. πρὸς Νικόστρ. § 14, σ. 1251: ἄς εἰλήχουν αὐτοῖς. κατ' Εὐέργ. § 55, σ. 1155: οἷς οὐδεμίαν δίκην ἀφλήκειν (Πρβ. καὶ § 65, σ. 1158 δις). § 66, σ. 1159: καὶ ἐπηγγέλκειν αὐτοῖς. πρὸς Ἀπατούρ. § 28, σ. 901: ὃν αὐτὸς ἠναγκάκειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι. Πρβ. καὶ ἀπήειν Ἰσαϊ. περὶ τοῦ Δικαιογ. Κλήρ. § 24, εἰσήειν Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. Φόν. § 42, εἰσήειν Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 233, σ. 305. κατ' Εὐέργ. § 58, σ. 1150, προσήειν πρὸς Φορμίαν. § 12, σ. 911, ἀπήειν κατὰ Στεφ. Α', § 6, σ. 1105 (ἐν ᾧ § 17, σ. 1106 ἦα), διεξήειν Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 50. § 114, κατήειν Δείναρχ. Ἀποσπ. 85 Διδ. Καὶ παρὰ Πλάτωνι Λύσ. σ. 206, ε' ἀναγινώσκεται «καὶ ἅμα λαβὼν τὸν Κτήσιππον προσήειν εἰς τὴν παλαιστραν». Ἄλλ' οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὁ Πλάτων, ὡς ἐν Συμποσίῳ σ. 219, ε' ἔγραψε περιῆα, οὕτω καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ τοῦ Λύσιδος προσῆα. Τὸ ἦα εἶνε πλατωνικόν, οὐχὶ τὸ ἦειν. Ἰδε Ἀπολογ. σ. 21, δ': ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἦα. σ. 21, ε': μετὰ ταῦτ' οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἦα. σ. 22, α': μετὰ γὰρ τοὺς πολιτικούς ἦα ἐπὶ τοὺς ποιητάς. σ. 22, γ': τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοὺς χειροτέχνους ἦα, σ. 36, γ': ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἦα. Θεαιτ. σ. 180, γ': ὅπερ ἦα ἐρῶν. Χαρμίδ. σ. 155, α': ἄσμενος ἦα ἐπὶ τὰς ξυνήθεις διατριβάς. περὶ Πολιτ. Ε', σ. 449, α': καὶ ἐγὼ μὲν ἦα τὰς ἐφεξῆς ἐρῶν. Η', σ. 562, γ': ὅπερ ἦα νυνδὴ ἐρῶν. ¹⁾ Ἐγένετο δὲ τὸ

¹⁾ Σημειωτέον ὁδοῦ πάρεργον ὅτι ὁ περικλητὸς κριτικὸς Πόρσων ἐπλασε δεῦτερον πρόσωπον ἦας γράψας (*Adversar.* σελ. 509)

ἦα κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ἦια (Ὀδ. Δ, 427. 433. 572. Κ, 509. Ἡρόδ. Α', 42. 111. Δ', 82. Ε', 62). Ἴδε Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 1294 »καὶ χωρὶς τοῦ ἦα, ὃ σημαίνει τὸ πορεύομαι, ὃ κατὰ διάλυσιν γίνεται ἦια, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ ἦια πολλὰ θεοὺς γουνοόμενος ἀντὶ τοῦ ἐπορευόμεν» (Πρβ. καὶ Χοιροβοσκ. Γαισφ. σ. 585, 3. 619, 1 καὶ 871, 51. Κραμ. Ἀνέκδ. Ὁξ. Τόμ. Β', σ. 575, 50. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 121, 59 καὶ σ. 420, 1. Τὸ ἦα ἐγένετο κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ἦια, οὐχὶ τὸ ἦια κατὰ διάλυσιν ἐκ τοῦ ἦα). Φώτ. Λεξ. σ. 57, 7 (Πρβ. Σχολ. Πλάτ. σ. 404 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 801 κέξ. Βερν.) »Ἡια δυσλλάβως τὸ ἐπορευόμεν σὺν τῷ ι γράφεται. Οἱ γοῦν Ἴωνες ἦια λέγουσι καὶ ἦισαν τὸ ἦεσαν. Καὶ παρὰ Θουκυδίδη οὕτως ἀναγνωστέον· ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτόν [Α', 1]. Οἱ δὲ Ἴωνες ἦεσαν καὶ ἦισαν. Ἀριστοφάνης Ὀλκάσιν ἐπεὶ δ' ἐγενόμην οἴπερ ἦ' ἐπὶ ξύλα» (Ὁ Κόβριτος γράφει »οἱ γοῦν Ἴωνες ἦια λέγουσι. καὶ ἦσαν τὸ ἦεσαν. καὶ παρὰ Θουκυδίδη οὕτως ἀναγνωστέον· ὅτι ἀκμάζοντές τε ἦσαν ἐς αὐτόν. οἱ δὲ Ἴωνες ἦισαν». Ἴδε Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 588 καὶ Τόμ. Γ', σελ. 85). Παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 262 Σμιδ. συγγέονται τὸ ἦα καὶ τὸ ἦα· »Ἡα: ἦμην καὶ ἐγενόμην ἢ ἦλθον ἢ ὑπῆρχον».

Τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον ἐπερατοῦτο, ὡς εἵπομεν, εἰς εἰ καὶ ἐνίοτε πρὸ Φωνήεντος (ἢ διφθόγγου) εἰς εἰν. Ὁ τύπος οὗτος προήλθε κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ εἰς εε, ὃν ἐτήρησαν οἱ Ἴωνες ἐγγόνεε λέγοντες (Ἡρ. Α', 11. 74, κτλ.) καὶ ἐληλυθῆεε (Ε', 98. Η', 114) καὶ ἐπεποιήκεε (Α', 85, κτλ.) καὶ ἐπεπόνθεε (Γ', 74. 156), κτλ. (Ἴδε Βρεδόβιον περὶ Διαλ. Ἡρόδ. σελ. 319 κέξ. Πρβ. καὶ Act. Philol. Monacens. Τόμ. Α', σελ. 259 κέξ.) καὶ ὁ Ὀμηρος ἐν τῷ ὑπερσυντελίῳ τοῦ οἶδα, οἶον Ἰλ. Β, 409: ἦδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονείτο (Πρβ. Γρηγορ. Κορίνθ. σ. 460 Σχαιφ.). Β, 852: ὅς περὶ πάντων ἦδεε μαντοσύνας (Πρβ. καὶ

ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀντιφάνους παρ' Ἀθηναίῳ Α', σ. 15, α' »Φαινίδα παίσων ἦας ἐκ Φαινιστίου» ἀντὶ τοῦ παίζων ἦεις ἐν Φαινιστίου. Τὸ ἦας εἶνε βάρβαρον. Ὁ Βαλκενάριος Εὐριπ. Φοιν. σελ. 384 εἶκασε παίσων ἦεν ἐς. Ἀλλὰ τίς ποτε τῶν Ἀττικῶν εἶπεν ἦε(ν); Ἴσως τὸ ἦεις (HICE) εἶνε πλημμελῆς γραφὴ τοῦ ἦκεε (HICEC).

Λ, 550. Ἠσύχ. Τόμ. Β', σ. 265 Σμ. [»Ἡιδεε: ἦδει, ἠπίστατο. Ἡιδεε μαντοσύνας»]. Ρ, 402: οὐδ' ἄρα πῶ τι ἦδεε Πάτροκλον τεθυηότα δῖος Ἀχιλλεύς. Σ, 404: οὐδέ τις ἄλλος ἦδεεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων. Ὀδ. Ψ, 29: Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἦδεεν ἔνδον ἔντα. Ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑπερσυντελίῳ μεταχειρίζεται ὁ Ὀμηρος τὸν συνηρημένον εἰς εἰ τύπον προστιθεὶς πρὸ Φωνήεντος τὸ εὐφωρικὸν λεγόμενον ν, οἶον Ἰλ. Ε, 661: βεβλήκειν· αἰχμὴ δὲ διέστυτο μαιμάωσα (Σχολ. ἐκ τῶν τοῦ Διδύμου σ. 168 Βεκκ. »Ἀρίσταρχος μετὰ τοῦ ν βεβλήκειν»). Ε, 899: ὡς φάτο καὶ Παιήον' ἀνώγειν ἰήσασθαι. Ζ, 170: δεῖξαι δ' ἠνώγειν ᾧ πενθερῷ, ᾧφ' ἀπόλοιτο (Σχολ. σ. 184 »Οὕτως σὺν τῷ ν ἠνώγειν Ἀρίσταρχος· ἠνώγειν γάρ». Κατὰ τινὰς ὀρθῶς ἴσως κρίνοντας δὲν εἶνε ἀναγκαῖον τὸ ν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, ὡς τῆς ἐπομένης λέξεως δίγαμμα ἐχούσης, ἠνώγειν ᾧφ' πενθερῷ. Ἴδε Ὀφμαννὸν Quaest. Homer. Τόμ. Α', σελ. 67 καὶ Ναύκιον Ἀριστοφ. Βυζαντ. σελ. 54. Καὶ ἐν ραψωδίᾳ Η, 594 γράφεται ὑπὸ τοῦ Σπιτζήνηρου, τοῦ Βεκκήρου καὶ ἄλλων »καὶ δὲ τὸδ' ἠνώγειν εἰπεῖν ἔπος», ὃ Πρίαμος δηλαδή, ἀντὶ τοῦ ἠνώγειν. Ὁ Ναύκιος ἐνθ. ἀνωτ. ἀποδοκιμάζων τὴν γραφὴν ἠνώγειν εἰπεῖν προτείνει τὰ γραφῆ ἠνώγει εἰπεῖν, τούτεστιν ἠνώγειν Γειπεῖν). Θ, 270: βεβλήκειν· ὃ μὲν αὐθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσεν (Ἐπὶ τινῶν γράφεται βαρβάρως ὄλεσκεν. Σχολ. σ. 250 »Βεβλήκει: Ἀρίσταρχος βεβλήκει». Γραπτέον βεβλήκειν). Ξ, 412: στῆθος βεβλήκειν ὑπὲρ ἄντυγος (Σχολ. σ. 404 »Οὕτως ἔξω τοῦ ν βεβλήκει καὶ ἄνευ τοῦ ε. Ζηνόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης σὺν τῷ ν βεβλήκειν»). Χ, 36: ἐστήκειν ἄμοτον μεμαῶς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι. Ψ, 691: ἐστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε Φαίδιμα γυῖα (Πρβ. Χοιροβοσκ. σ. 559, 54 κέξ.). Ὀδ. Ε, 112: τὸν νῦν σ' ἠνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅτι τάχιστα (Σχολ. σ. 255, 11 Δινδ. »ἠνώγειν ἀντὶ τοῦ ἠνώγειν, ὡς τὸ ἦσκειν εἶρια καλλά», δηλ. Ἰλ. Γ, 388)¹). Μ, 160: οἶον ἔμ' ἠνώγειν ὅπ' ἀκούμεν. Ρ, 359: εὐθ'

¹) Εὐστάθ. σ. 427, 46 »Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἦσκειν εἶρια μετὰ τοῦ ν γράφουσιν οἱ παλαιοὶ καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τοῦ ἦσκειε. Δοκεῖ δὲ ἰωνικῶς οὕτω λέγεσθαι, ὡς καὶ ἐτέρωθι ἔσται δῆλον. Μάλιστα δὲ αὐτὸ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ διευκρίνηται ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ὅπου περὶ τοῦ ἦν τρίτου προσώπου ἐγράφη ἐν τοῖς κατὰ τὸν μνηστῆρα Κτήσιππον». σ. 1892, 33 »Τὸ δὲ τρίτον οὐχ

ὁ δεδεϊπνήκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδός (Σχολ. σ. 646, 21 »Οὕτω δεδεϊπνήκειν ἀντὶ τοῦ δεδεϊπνήκει, ὡς τὸ ἤσκειν εἴρια καλὰ»). Σ, 344: ἐστήκειν ἐς πάντας ὁρώμενος. Χ, 258: βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν (Πρβ. καὶ 275). Χ, 469: τό θ' ἐστήκειν ἐνὶ θάμνῳ (Καὶ τὸ ἐν τέλει στίχου Ἴλ. Θ, 68 ἀμφιβεβήκει ἐγράφετο ὑπὸ τινων μετὰ τοῦ ν. Σχολ. σ. 220 Βεκκ. »Τὸ δ' ἀμφιβεβήκει γράφεται καὶ σὺν τῷ ν ἀμφιβεβήκειν»). Τὸ ἐν Ἰλιάδ. Σ, 557 »σηῖπτρον ἔχων ἐστήκει ἐπ' ὄγκου γηθόσυνος κῆρ' ἔχει τὴν λήγουσαν συνημένην, ὡς καὶ τὸ παρ' Ἡσιόδῳ Ἄσπ. 264 »πὰρ δ' Ἀχλὺς ἐστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνή». Τοῦ Ἀπολλωνίου λέγοντος Ἄργον. Δ', 247 »ἠνώγει Ἐκάτην» καὶ Β', 822 »ἠεῖδει· οἶος δὲ κατὰ πλατὺ βόσκειτο τίφος» οὐδὲν φροντιστέον. Παρ' αὐτῶ ὁ εἰς εἰν τύπος κεῖται ἀντὶ πληθυντικοῦ· Οὕτως ἠθέλησεν ὁ μέγας ποιητὴς τῶν Ἀργοναυτικῶν! Β', 65: οὐδέ τι ἦδειν νῆπιοι ὕστατα κείνα κακῆ δῆσαντες ἐν αἴσῃ (Σχολ. σ. 122 καὶ σ. 453 Σχαιφ. »Τὸ δὲ ἦδειν ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ κεῖται τοῦ ἦδειςαν, ὡς καὶ τὸ τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί», παρ' Ἡσιόδῳ δηλονότι Θεογ. 321). Δ', 1700: αὐτοὶ δ' εἴτ' Ἀἶδη

οὕτως ἔχει κατὰ τὸν Ἡρακλείδου λόγον ἔχοντα οὕτως· Τοῖς εἰς βραχὺ περαιουμένοις [Κακῶς ἀντὶ τοῦ περατοῦμένοις, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ] εἶτα συναίρεσι τοιοῦτοις προσώποις οὐκέτι μετουσία τοῦ νῦ ἐστίν· ὥστε ἐν τῷ ἦον ἦες ἦε καὶ συναίρεσι ἦν οὐκ ὀρθῶς ἔχει ἢ προσέλευσις τοῦ ν. Καινὸν δέ, Φησί, καὶ τὸ ἤσκειν εἴρια καλὰ· διαλυθὲν γὰρ εἰς τὸ ἤσκειε πῶς προσλήφεται τὸ ν, ὅπου γε οὐδεὶς παρατατικὸς εἰς ν περατοῦται ἐν τρίτῳ ἐνικῶ παρ' Ἑλληνισμῶν; Ἐτυμ. Μέγ. σ. 438, 47 »Ἡσκειν: Ἡσκειν εἴρια καλὰ. Ἀντὶ τοῦ εἰργάζετο . . . Ὁ παρατατικὸς ἤσκειον ἤσκουν, ἤσκειε· καὶ τὸ ν ἐφελκυστικὸν γίνεται ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ, καὶ γίνεται ἤσκειεν καὶ κατὰ συναίρεσιν ἤσκειν». Ἡ περὶ τοῦ ἤσκειν εἴρια καλὰ παρατήρησις τοῦ Ἡρακλείδου φαίνεται ὀρθοτάτη. Καινὴ ὄντως καὶ παράδοξος ἢ χρήσις αὕτη εἶνε, καὶ εὐλόγως δύναται τις περὶ αὐτῆς ν' ἀμφιβάλλῃ. Εἶνε εὐκόλον νὰ πεισθῇ τις ὅτι οὕτως ἰδιότροπος ὁ Ὀμηρὸς ἢ ἄτοπος ἦτο, ὥστε τὸ σύνθετος καὶ πρόχειρον ἤσκειεν καταλιπὼν ἀνευ οὐδενὸς λόγου μετεχειρίσθῃ τὸ ἤσκειν; Ὁ Ναύκιος Ἀριστοφ. Βυζαντ. σελ. 34 λέγει ὅτι, ἐὰν μὲν ἡ λέξις ἔριον εἶχε τὸ πάλαϊ ἐν ἀρχῇ δίγαμμα, πρέπει νὰ γραφῆ ἤσκει εἴρια (τουτέστιν ἤσκει Φείρια), ἐὰν δὲ μή, ἤσκειεν εἴρια.

εἶθ' ὕδατιν ἐμφορέοντο ἠεῖδειν οὐδ' ὄσσον. Δ', 947: ἄλλοτε δὲ βρύχιαι νεάτω ὑπὸ πυθμένι πόντου ἠρήρειν, τὸ δὲ πολλὸν ὑπείρεχεν ἄγριον οἶδμα (Πρβ. αὐτόθι Μερκέλιου σελ. 255).

Τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς ποιηταῖς παραδειγματῶν τοῦ εἰν εἰν τύπου πρὸ Φωνήεντος τινὰ μὲν ἀνέπαφα ἐφυλάχθησαν τινὰ δ' ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν παρεφθάρησαν. Ἀριστοφ. Σφίξ. 558: ὅς ἐμ' οὐδ' ἂν ζῶντ' ἦδειν εἰ μὴ διὰ τὴν προτέραν ἀπόφευξιν. 635: καλῶς γὰρ ἦδειν ὡς ἐγὼ ταύτη κράτιστός εἰμι. Εἰρήν. 1182: τῷ δὲ σιτὶ οὐκ ἐώνητ'· οὐ γὰρ ἦδειν ἐξιῶν (Σχολ. σελ. 205 Διδ. »Ὁ ὕ γὰρ ἦδειν: Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἦδει, ὡς τὸ ὁ δὲ θεὸς ὕμῖν οὐ προσήειν. — Ἐνταῦθα τῷ πρώτῳ ἀντὶ τοῦ τρίτου προσώπου ἐχρήσατο· τὸ γὰρ ὀρθὸν ἦν οὐ γὰρ ἦδει ἐξιῶν». Ἀμαρτάνει ἄρα κατὰ τὸν σχολιαστὴν ὁ Ἀριστοφάνης μεταχειρισθεὶς τὸ ἦδειν ἀντὶ τοῦ ἦδει! Τί πρέπει νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρωπίσκων, οἵτινες ἀμαθέστατοι καὶ βλακίστατοι ὄντες εἰς τοσοῦτο τόλμης καὶ ἀναισχυρίας προβαίνουσιν, ὥστε τὰ ὀρθότατα μὲν καὶ ἀττικώτατα ὄντα διαφέροντα ὅμως τῶν ἐν τῇ κοινῇ χρήσει ἀποκαλοῦσι πλημμελῆ καὶ διδάσκουσιν αὐτοὶ τὸν Ἀριστοφάνην, ἢ ὅς τὴν Ἀθηνῶν, τί ἦτο τὸ ὀρθόν! Ἄς μὴ φαίνεται λοιπὸν μηδενὶ θαυμαστὸν διὰ τί συνήθως ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οἱ παλαιοὶ καὶ γνήσιοι τύποι μεταβάλλονται εἰς νεωτέρους καὶ νόθους). Νεφέλ. 580: τουτί μ' ἐλελήθειν, ὁ Ζεὺς οὐκ ἂν κτέ. (Κατὰ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 217 καὶ Ἰπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 46 ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐλελήθει, ἀνθ' οὗ τινες τῷ Βρουγκίῳ ἀκολουθοῦντες ἔγραψαν ἐλελήθη, ἀττικῶς δηλονότι! Ἐρμαννὸς Ἀριστοφ. Νεφέλ. σελ. 57 ἐκδ. β' »Pro ἐλελήθει cum Brunckio Attice scripsi ἐλελήθη. Vide hunc ad Eccles. 650»). 1347: ὡς οὗτος, εἰ μὴ τῷ πεποιθεῖν, οὐκ ἂν ἦν οὕτως ἀκόλαστος (Κατὰ Δαβήσιον Miscell. Crit. σελ. 426 ἐκδ. Kidd. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται πέποιθεν, πέποιθ', πεποιθει). Ὀρν. 1298: Μεδίῳ δ' ἐκεῖ ὄρτυξ ἐκαλεῖτο· καὶ γὰρ ἦκειν ὄρτυγι (Οὕτως ἔγραψεν ὁ Δαβήσιος ἐν θ. ἀνωτ. σελ. 548. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀναγινώσκειται ἦκεν, ἦκεν, εἶκεν. Σχολ. σ. 238-9 »Ὁ δὲ Σύμμαχος ἦκεν, ἐφάκει». Ὁρθότερον »ἦκειν, ἐφάκει». Ἴδε Πόρσανος Ἀριστοφάν. σελ. 185. Φώτ. Λεξ. σ. 64, 16 »Ἡκειν τὸ ἐφάκει ἐπὶ γ' προσώπου. Οὕτως Ἀριστοφάνης». Γρ. ἦκειν. Πρβ. καὶ σ. 64, 11 »Ἡκειν: ὁμοίος ἦν». Γρ. ἦκειν. Ἴδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 451. Παρὰ Σουῖδα Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 828 Βερν.

ἀναγινώσκειται »*Ἡκει*: ἀντὶ τοῦ ἐφέκει, ὁμοίωτο. "Ορτυξ καλεῖται· καὶ γὰρ ἦκει ὄρτυγι. Ἀπὸ τοῦ εἶκω τὸ ὁμοίω". Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 1379 »*Ἡκει*: ἀντὶ τοῦ ἐφέκει. "Ορτυξ καλεῖτο· καὶ γὰρ ἦκει ὄρτυγι". Ὡς ἐκ τοῦ οἶδα-ἴσασι-εἰδέναι-εἰδώς-εἴσομαι ἐσχηματίσθη ὁ ὑπερσυντέλικος ἦδη καὶ γ' πρόσ. ἦδει ἢ ἦδειν, οὕτως ἐκ τοῦ εἰκα-εἴξασι-εἰκέναι-εἰκώς-εἴξω ὁ ὑπερσυντέλικος ἦκη = ἐφέκη καὶ γ' πρόσ. ἦκει ἢ ἦκειν = ἐφέκει ἢ ἐφέκειν. Τὸ τοῦ Φωτίου Λεξ. σ. 64, 15 »*Ἡκειν*: ἀντὶ τοῦ ἦκων" διορθοῖ ὁ Ναβήρος Τόμ. Α', σελ. 256 »*ἦκη*: ἀντὶ τοῦ ἦκειν"). Εὐριπ. Ἰων. 1187: κούδεις τὰδ' ἦδειν· ἐν χερσὶν ἔχοντι δὲ κτέ. (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἦδει, ὅπερ διόρθωσεν ὁ Πειρσὼν Μοίρ. σελ. 174). Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 422, 4 »*Ἀπερρωγεν*, οὐκ ἀπερρηκται, καὶ ἀπερρώγει καὶ σὺν τῷ ν ἀπερρώγειν τὸ τρίτον πρόσωπον. Κᾶτ' ἀπερρώγειν ὁ πούς" ¹⁾). Πρβ. προσήειν Ἀριστοφ. Πλούτ. 696 »ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσήειν; — οὐδέπω" (Σχολ. σ. 363 »Ἰωνικῶς, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἦσκειν εἴρια καλὰ. — Τὸ προσήειν ἐν ταῦθα τρίτου προσώπου διὰ τὴν χασμωδίαν προσλαβὼν τὸ ν, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθος ἔχουσι ποιεῖν οἱ Ἀττικοί". Μοσχόπουλ. περὶ Σχεδῶν σ. 143 »*Ἐφ'* ὧν τὸ πρῶτον εἰς εἰν λήγει, ἐπὶ τούτων τὸ τρίτον τὸ ν προσλαμβάνει καὶ ὁμοφανεῖ τῷ πρῶτῳ, χασμωδίας οὐσης ἐν τῷ λόγῳ, οἷον τὸ ἀπειλήφειν καὶ προσήειν παρ' Ἀριστοφάνει καὶ εἰστήκειν καὶ βεβλήκειν παρ' Ὀμήρῳ". Ἴδε καὶ Εὐστάθ. σ. 881, 65 »Τὸ μέντοι εἰρήκειν εἰρήκη λέγοντες Ἰωνες [Ἀττικοὶ ἤθελε νὰ εἶπη ὁ Εὐστάθιος] ὡς ἀπὸ τοῦ εἰρήκεια, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ εἰστήκειν εἰστήκη ὡς ἀπὸ τοῦ εἰστήκεια, ὅμως τὰ τούτων τρίτα καινότερον σὺν τῷ νῦ προῆγον ἀπὸ τοῦ εἰρήκεεν εἰστήκεεν, καθὰ καὶ τὸ ἦσκειν εἴρια καλὰ ἀπὸ τοῦ ἦσκειν. Τοιούτῳ δὲ λόγῳ κεῖται καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ τὸ εἶειν [Γρ. ἦειν] ὁ δεῖνα ἀντὶ τοῦ ἦλθε". Πρβ. καὶ σ. 1007, 5 »*Εἰ* δὲ ἀνάπαλιν τῷ η μὲν παραλήγεται, λήγει δὲ εἰς δίφθογγον [δηλ. ἦειν], ἵνα δηλοῖ τὸ ἦρχετο, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ νῦ καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ ἦσκειν εἴρια καλὰ").

¹⁾ Ἐν τῷ κώδιμῳ γράφεται »ἀπερρώγει καὶ σὺν τῷ ν ἀπερρώγειν τὸ τρίτον πρόσωπον. Κᾶτ' ἀπερρώγειν ὁ πούς", ὡς καὶ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ Σουῖδα Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 550 Βερν. Ἄλλ' ἴδε Βαλκενάριον Εὐριπίδ. Ἰππολ. σελ. 309.

Ὁ πολὺς Κόβητος *Nov. Lect.* σελ. 212 νομίζει ὅτι παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφιγ. Αὐλ. 1580 ἦτο γεγραμμένον »ἐμοὶ δ' ἐσήειν ἄλγος οὐ μικρὸν Φρενί" ἀντὶ τοῦ »ἐμοὶ δὲ τ' ἄλγος οὐ μικρὸν εἰσήει Φρενί". Ὁ αὐτὸς *Var. Lect.* σελ. 34 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 216 προτείνει νὰ γραφῆ παρ' Ἀριστοφάνει Θεσμοφ. 504 »ὁ δ' ἀνὴρ περιήειν ἀκυτόκι' ἀνούμενος" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις περιήρχετ' ὡς ἀχρήστου τοῖς Ἀττικοῖς ὄντος, ἀνθ' οὗ ὁ Ἑλμσλήϊος Εὐριπ. Ἡρακλειδ. 210 εἵκατε περιήειν ἢ περιήρρεν. Ὁ Μεινέκιος ἐνέκρινε καὶ εἰς τὸ κείμενον παρέλαβε τὸ περιέτρεχε', ὅπερ ὁ Ἀμακῆρος προὔτεινε (Μνημοσ. Τόμ. Ε', σελ. 297) προκριτότερον αὐτὸ τοῦ περιήειν νομίζων καὶ ὡς ἤττον τῆς τῶν ἀντιγράφων γραφῆς ἀφαστῶς καὶ ὡς προσφορώτερον τῇ ἐννοίᾳ ὄν. Ἄλλὰ πρῶτον μὲν λέξεις τοιαῦται, ὅποια τὸ περιέτρεχε, οὐδὲν τὸ ξένον καὶ ἄηθες ἔχουσαι, δὲν διαφθεύονται εὐκόλως ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν. Ἐπειτα δὲ οὔτε μᾶλλον τῇ ἐννοίᾳ ἀρμόζον τὸ περιέτρεχε φαίνεται οὔτε ἤττον τῆς κειμένης γραφῆς διαφέρει. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον εὐρίσκομεν πολλῶ πιθανωτέραν τὴν ἐκ τοῦ περιήειν διὰ παραφθορᾶς γένεσιν τοῦ περιήρχετ' ἢ τὴν ἐκ τοῦ περιέτρεχε', ἂν δὲν ὑποληφθῆ κατὰ τὸν κριτικώτατον Κόβητον ὅτι τὸ περιήρχετ' εἶνε ἐρμηνεία τοῦ περιήειν ἐκ τοῦ μετωπίου εἰς τὸ ἔδαφος παρεισδύσα. Τὸ περιήειν ἄηθες ἐν καὶ παράδοξον τοῖς ἀντιγραφεῦσι φαινόμενον ἔπαθεν ὑπ' αὐτῶν ὅτι καὶ ἄλλα ὅμοια, ἀπεστερήθη δηλονότι τὸ ν καὶ ἐγένετο ΠΕΡΙΗΕΙ· τοῦτο δὲ μεγάλην ἔχον πρὸς τὸ ΠΕΡΙΗΡΕΤ ὁμοιότητα (P = I. Πρβ. Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ', σ', 33, ἔνθα ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται ΑΠΗΙΑ καὶ ΑΠΗΡΑ, κτλ. T = I. Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σ. 134 Σμ. »ΤΑΧΗ: βοή" ἀντὶ τοῦ ΙΑΧΗ, δηλ. Ιαχή, κτλ.) ἄνευ πολλῆς δυσκολίας εἰς τὸ ΠΕΡΙΗΡΧΕΤ παρεφθάρη ὑπ' ἀντιγραφῶν ζητούντων λέξιν εἰς σύμφωνον διὰ τὴν χασμωδίαν λήγουσαν καὶ τῇ ἐννοίᾳ συνάδουσαν. Τρίτον πρόσωπον εἰσήειν ἴδε καὶ παρὰ Μελεάγγρω Ἀνθολ. Παλατ. Ε', 174: εἶθ' ἐπὶ σοὶ νῦν ἄπτερος εἰσήειν ὕπνος.

Ἐκ τῶν Ἀττικῶν πεζολόγων εὐρηται ὁ εἰς εἰν τύπος πρὸ Φωνήεντος παρὰ Πλάτωνι ἐν Κριτία σ. 112, β': τὸ μάχιμον αὐτὸ καθ' αὐτὸ μόνον γένος περὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς Ἡφαίστου τε ἱερὸν κατωκίηκειν οἷον μιᾶς οἰκίας κῆπον ἐνὶ περιβόλῳ προσπεριβεβλημένοι (κατὰ τὸν ἄριστον παρισιανὸν κώδικα Α. Ἰσως καὶ ἐν Συμποσίῳ σ. 220, α' γραπτῶν »Σωκράτη μεθύοντα οὐδέεις πάποθ'

ἑωράκειν ἀνθρώπων" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἑωράκει καὶ ἑώρακεν). Πρβ. καὶ σ. 114, δ': πολλὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς προσήειν ἔξωθεν. σ. 117, δ': διαβάντι δὲ τοὺς λιμένας ἔξω τρεῖς ὄντας ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἦειν ἐν κύκλῳ τεῖχος. Τιμαί. σ. 33, γ': ἀπῆει τε γὰρ οὐδὲν οὐδὲ προσήειν αὐτῷ ποθεν. σ. 38, γ': ἄς ἢ θατέρου περιόδου ἦειν ἐπτὰ οὐσας ὄντα ἐπτὰ. σ. 60, γ': ὄθεν ἀνήειν ὁ νέος ἀήρ. Ἐν δυσὶ τοῦ Τιμαίου χωρίοις ἀναγινώσκεται ὁ μετὰ τοῦ ν τύπος καὶ πρὸ συμφώνου. σ. 45, β' »πλανώμενα προήειν. πολλοῦ γὰρ ὄντος κτέ." καὶ σ. 76, β' »ὅσον εἰλικρινὲς ἀπήειν, τὸ δὲ μικτὸν κτέ." Καὶ ἐν σ. 59, α' ἐξεδόθη ὑπὸ τε τοῦ Βεκκῆρου καὶ ἄλλων ἐκ τοῦ παρισιανοῦ κώδικος Α »τὰ δὲ τὸν μείζονα βραδύτερον περιήειν. τῇ δὲ ταύτῃ Φορᾷ κτέ.", ὡς ἐν τῷ περὶ Πολιτ. Γ', σ. 617, ε' »τῷ δ' ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι ὀπόστος εἰλήχειν. μετὰ δὲ τοῦτο κτέ." ἀντὶ τοῦ εἰλήχε ('Ἄλλ' εἶνε πιθανὸν ὅτι ὁ Πλάτων καὶ πρὸ συμφώνου τὸν εἰς εἰν τύπον μετεχειρίσθη; Τοῦτο ὅπως ἀπίθανον ἡμῖν φαίνεται, οὐ μόνον διότι αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἄλογον εἶνε, ἀλλὰ καὶ διότι βλέπομεν παρ' αὐτῷ πολλάκις καὶ πρὸ Φωνήεντος τὸν ἄνευ τοῦ ν τύπου κείμενον). Γρηγόρ. Κορ. σελ. 121 Σχαιφ. »Ἀπτικῶν ἔστι καὶ τὸ ἦδειν ἀντὶ τοῦ ἦδει καὶ ἔτετύφειν ἀντὶ τοῦ ἔτετύφει· χράνται γὰρ ἐπὶ τῶν ὑπερσυντελικῶν τοῖς πρώτοις προσώποις ἀντὶ τῶν τρίτων". Ὁ πολὺς Κόβητος προτείνει νὰ γραφῆ καὶ ἐν Λύσιδι τοῦ Πλάτωνος σ. 206, ε' εἰστήκειν ἐν ἀντὶ τοῦ εἰστήκει καὶ ἐν Συμποσίῳ σ. 175, α' ἄρτι εἰσῆειν ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ εἰσῆει καὶ ἐν Φαίδρῳ σ. 228, β' εἰς περίπατον ἦειν ὡς μὲν κτέ. ἀντὶ τοῦ ἦει ἀποφαινόμενος ὅτι τὸ αὐτὸ πρέπει καὶ ἐν ἄλλοις τόποις νὰ γείνη ("Ἰδε *Nov. Lect.* σελ. 221). Ὡσαύτως κρίνει γραπτέον παρὰ Ξενοφῶντι Ἄναβ. Ζ', α', 55 »ὅς οὐ Φεύγων τὴν Ἑλλάδα περιήειν ἀλλὰ στρατηγῶν" ἀντὶ τοῦ περιήει λέγων ὅτι τοῦ περιήειν ἴχνη σώζονται ἐν τῇ γραφῇ περιήεισιν τῇ Φερομένῃ ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ("Ἰδε *Nov. Lect.* σελ. 488). Καὶ παρ' Αἰσχίνῃ κατὰ Τιμάρχ. § 64 τὰς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις γραφὰς παρήει ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ παρῆν ἐπὶ τὸ βῆμα συνάπτει εἰς μίαν, παρήειν ἐπὶ τὸ βῆμα ("Ἰδε *Nov. Lect.* σελ. 221). Καὶ παρὰ Δημοσθένει Φιλιππ. Α', § 5, σ. 41 »ἀλλ' εἶδεν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος κτέ.", ἀνθ' οὗ ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις ἀναγινώσκεται οἶδεν, νομίζει ἀναγκαῖον τὸν ὑπερσυντελικὸν ἦδειν ("Ἰδε *Nov. Lect.* σελ. 222),

ὃν πολλὰ τῶν ἀντιγράφων φέρουσιν ἐν τῷ πρὸς Πολυκλέα § 44, σ. 1220 »ἦδειν οὖν ὅτι οὗτος μὲν κτέ." ("Ἰδε *Nov. Lect.* σελ. 556) ¹⁾. Πλεῖστοι εἶνε παρὰ τοῖς Ἀπτικαῖς λογογράφοις οἱ τόποι, ἐν οἷς ὁ ἄνευ τοῦ ν τύπος ἀναγινώσκεται, καίτοι τῆς ἐπομένης λέξεως ἀπὸ Φωνήεντος ἀρχομένης. Πλάτ. Θεαιτ. σ. 154, β': ἐγεγόνει, αὐτό γε. Εὐθύδ. σ. 271, α': περιεστήκει, ὡστ' ἔγωγε. σ. 300, δ': παρηκηκόει· οὐ γὰρ ἔστιν. Χαρμίδ. σ. 171, δ': ἦδει ὁ σάφρων. Λάχ. σ. 185, α': ἐλελήθει, ἀλλ' οὐ τούτους γε. Συμποσ. σ. 217, α': ἦδει· ἐφρόνου γὰρ. σ. 223, δ': εἰώθει ἐπεσθαι. περὶ Πολιτ. Α', σ. 343, α': περιεστήκει, ὁ Θρασύμαχος. Β', σ. 574, β': πρὸς ὃ πεφύκει ἕκαστος. Ζ', σ. 538, α': καὶ ἐν ᾧ αὖ ἦδει; ἢ βούλει. Θ', σ. 587, γ': ἀφειστήκει· ἐν μέσῳ γὰρ. Γ', σ. 615, γ': ἐγεγόνει, ἦδη χιλιστὸν ἔτος. Ἐπιστολ. Ζ', σ. 552, δ': ξυνεβεβήκει οὕτως (Θεάγ. σ. 150, β': ἐγεγόνει. ἰδὼν. Ἰππ. Μείζ. σ. 282, δ': ἐλελήθει αὐτούς. Πρβ. καὶ Κρατύλ. σ. 428, γ': ἐλελήθει. — Ὡγαθὲ Κρατύλε). Φαίδ. σ. 58, ε': εἰσῆει· εὐδαίμων γὰρ. σ. 59, α': εἰσῆει, ὡς εἰκὸς. σ. 106, α': ὑπεξῆει ἂν ἢ χιών... ἐπήει, οὐποτ' ἂν (Ὁ Βεκκῆρος ἐπίοι). Πρωταγ. σ. 310, β': ἦει ἐπειγόμενος. Λύσ. σ. 205, γ': διήει, ὡς διὰ τὴν. Μενεξ. σ. 256, β': διήει, οἶα δέοι λέγειν. Πολιτ. σ. 275, α': ἦει ἐπιμέλειαν καὶ κράτος ἔχων. Συμποσ. σ. 220, β': ἐξῆει ἔχων ἰμάτιον. περὶ Πολιτ. Α', σ. 330, δ': εἰσῆει· οἳ τε γὰρ λεγόμενοι (Θεάγ. σ. 129, α': ἦει εὐθὺ. σ. 129, γ': ἦει ἀποθανούμενος). Θουκυδ. Β', 95: ὠμολογῆκει ὅτε τὴν ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο. Γ', 22: οὐ γὰρ ἦδει ὅ τι ἦν τὸ δεινόν. Γ', 25: ἐπεπήγει οὐ βέβαιος... ἐπεποιήκει, ὁ μόλις. Γ', 27: ἐπελελοίπει, ἀναγκάζονται. Γ', 31: ὕστερήκει, ὅτι τάχιστα. Γ', 52: εἰλήφει, ἀπέσφαξε. Γ', 36: ἐνενικήκει, ὡστ' ἀποκτεῖναι. Γ', 70: προεἰστήκει, ὑπάγουσιν. Δ', 68: ξυνήδει, ἔφασαν. Δ', 73: προῦκεχωρήκει, ἀρξασι. Δ', 75: ἐσεπεπλεύκει, ὡς ἠσθάνοντο. Δ', 90: κατεπεπτώκει. ἡμέρα δὲ. Δ', 103: καθεἰστήκει, ἦν βιασάμε-

¹⁾ Καὶ παρ' Ἀρριανῷ Ἄναβ. Ε', κα', 4 εὐρίσκεται ἐν ταῖς παλαιότεραις ἐκδόσεσιν »ἔστε μὲν πολέμια ξυνεἰστήκειν Ἀλεξάνδρῳ" ("Ἰδε Ἑλλένδετον Ἀρριαν. Ἄναβ. Τόμ. Β', σελ. 207). Ἀλλὰ νῦν ἐξ ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται ξυνεἰστήκει.

νος. Δ', 132: ξυνεβεβήκει, ἐνδηλόν τι. Ε', 10: προῦκεχωρήκει, εὐθὺς. Ε', 57: ξυνεβεβήκει αὐτοῖς. ς', 26: ἀνειλήφει ἢ πόλις. ς', 27: ἦδει οὐδεὶς. ς', 60: κατηγορήκει, ἔλυσαν. ς', 61: περιεστήκει ὑποψία. Ζ', 29: καθεστήκει δλέθρου. Ζ', 44: ἦδει; ἦν μὲν γὰρ ('Ἀλλ. εἰδείη). Ζ', 50: ἐξεπεπτώκει, ὁ δὲ Γύλιππος. Ζ', 86: ἐτεθνήκει, ἦκιστα δὴ. Η', 1: περιεστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ. Η', 100: ἀφειστήκει, ἐβούλετο. Η', 104: ὑπερεβεβλήκει ἦδη τὴν ἄκραν. Α', 64: ἐπεξήκει ἐς μάχην. Β', 6: ἐξήκει, ὁ δὲ δευτερος. Β', 50: οὐ προσήκει, ἢ γευσάμενα. Β', 75: ἀντανήκει αὐτῷ. ς', 55: ἦκει, κῆξήθησαν. ς', 74: ἀπήκει ἐκ τῆς ἀρχῆς. Ζ', 44: προσανήκει· ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο. Η', 22: παρήκει ἐπὶ Κλαζομενῶν. Η', 87: παρήκει ἐκεῖσε. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α', δ', 4: οὐχ ἂ κρείττων ἦδει ἄν... ἀλλ' ἄπερ εὖ ἦδει ἑαυτὸν ἤττονα ὄντα. Β', β', 5: εἰλήφει, ὅσον δ' ἔτι. Β', β', 9: ἦδει ὅπου. Β', γ', 16: προῦκεχωρήκει. ἐκάλεσε. Β', δ', 20: ὥσπερ εἰώθει ἐθήρα. Ε', α', 1: οὐς ἦδει οἰκειοτάτους. Ε', ε', 39: ἄν εἰλήφει ἐδωρεῖτο. ς', α', 54: συνειστήκει αὐτῷ. Ζ', δ', 8: ἀπεστάλλει Ἰστάσπαν. Η', α', 11: ἦδει ὅτι ἐκ τούτων... ἦδει ὅτι τούτων. Η', α', 13: ἦδει ὅτι ἀσχολίαν. Η', β', 25: ἦδει, ὁπότε τις. Η', γ', 25: ἐμεμελήκει αὐτῷ. Η', δ', 6: διεπεπόμφει ὁ Κῦρος. Ἄναβ. Α', η', 21: ἦδει αὐτὸν. Ζ', ε', 8: διεβεβλήκει ὡς οὐκ ἀσφαλές. Ζ', ς', 8: εἰστήκει ἔχων. Ἑλλην. Α', α', 32: ἠθροίκει ἀπὸ τῶν συμμάχων. Α', δ', 20: ἠσεβήκει, εἰπὼν ('Ἐν ἐνὶ ἀντιγράφῳ ἠσέβηκεν). Β', β', 6: ἀφειστήκει Ἀθηναίων. Β', β', 11: ἐπελελοίπει, ἔπεμψαν. Γ', δ', 20: διεληλύθει, ὥσθ' οἱ μὲν. Δ', η', 17: ἐπεπόνθει ἢ βασιλέως χώρα. Ε', α', 20: ἦδει ὅτι. Ε', β', 32: ἐπεπράχει. ὁ μέντοι Ἀγχιλάος. ς', α', 18: καθειστήκει. ἐπεὶ γε μὴν. ς', β', 31: ἠκηκόει, ὑπώπτει δὲ. ς', ε', 21: ἐμβεβλήκει εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. Ἄπομν. Α', γ', 5: ἦκει, ὥστε. Δ', α', 3: ἦκει, ἀλλὰ. Κύρ. Παιδ. Α', δ', 6: οὐ γὰρ προσήκει, εἰ μὴ ἴδοι εἰ καιρὸς εἶη (Γρ. ἴσως κεί μὴ ἦδει εἰ κτέ.). Γ', α', 7: προσήκει, ὅς καὶ σύνθηρος. Δ', α', 1: ὡς οὐδεὶς ἀντεξήκει, ἀπήγαγεν. Ε', β', 6: εἰσήκει. ἐπεὶ δ' εἰσήθεν. Ε', δ', 40: ἦκει ἔχων. ς', δ', 10: προήκει ἦδη τὸ ἄρμα. Ζ', α', 21: προήκει. ἐπεὶ δὲ. Ζ', α', 23: παρήκει· ὁ δὲ Κροῖσος. Ζ', β', 4: εἰσήκει εἰς τὴν πόλιν. Ζ', δ', 10: ἀπήκει ἄγων. Η', ε', 27: ἀπήκει ὁ Κῦρος. Ἄναβ. Α', ι', 10: συνήκει. ὡς δ' εἶδον. Δ', β', 19: παρήκει, οἱ δὲ ταῦτα

διελέγοντο. ς', α', 6: ἐξήκει ἄδων. ς', α', 17: εἰσήκει αὐτοῦς. Ζ', ζ', 57: οὐ προσήκει, ἀλλὰ φανερός ἦν. Ἑλλην. Α', β', 14: χειμῶν ἐπήκει, ἐν ᾧ. Β', δ', 26: ἐξήκει, οἱ δ' ἵππεῖς. Γ', α', 19: εὐθὺς ἦκει ἐπὶ τὴν Σκῆψιν. Γ', δ', 26: ἦκει ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν. Δ', α', 25: ἐπήκει, ὥσπερ οἱ νομάδες. Δ', α', 39: ἀπήκει, ὁ δ' ἐκ τῆς. Δ', δ', 10: ἦκει ἐναντίον. Δ', ε', 18: ἀπήκει, ἄλλην δὲ. Δ', ς', 12: ἀπήκει ἐκ τῆς χώρας. Δ', η', 3: παρήκει ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν. Ε', γ', 18: ἀντεξήκει αὐτῷ. Ε', δ', 58: ἦκει ἐπὶ τὴν τῶν Θιβαίων χώραν. Ε', δ', 49: ἀπήκει ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸ τεῖχος. ς', ε', 5: ἀπήκει ὀργιζόμενος. ς', ε', 12: εἰσήκει εἰς τὴν πόλιν. Συμποσ. Δ', 24: οὐδαμοῦ ἀπήκει ἀπ' αὐτοῦ, κτλ. Ἄντιφ. Κατηγορ. Φαρμακ. § 8: εὖ ἦδει ὅτι. § 19: οὐπω γὰρ ἦδει ὑπὸ τῆς μητρυῖας. Τετραλ. Α', α', § 8: σαφῶς δ' ἦδει ἀλωσόμενος. Λυσ. (Ἐπιταφ. § 22: δόξα παρειστήκει, ὡς.) περὶ Τραῦμ. § 15: ἦδει. ἔτι δὲ. (κατ' Ἄνδοκ. § 22: εὖ δ' ἦδει οὐ δυνησόμενος. Ἐν τῇ Κοβήτου ἐκδόσει σελ. 50: ἦδειν.) κατὰ Φίλων. § 21: εὖ ἦδει αὐτόν. Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Πύρρ. Κλήρ. § 74: ἦδει ὅτι δυοῖν θάτερον. περὶ τοῦ Φιλοκτ. Κλήρ. § 37: ἀπωλώλει ἂν ἅπαντα ἢ οὐσία. περὶ τοῦ Ἀστυφίλ. Κλήρ. § 11: ἦδει Ἀστυφίλον χρώμενον. Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 92: ἀπωλώλει; ἔπειτ' ὅισθε. κατὰ Κτησιφ. § 164: κατεβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος. § 165: μεθειστήκει, ὁ δ' Ἀντίπατρος. § 191: κατεληλύθει ὁ δῆμος. Δημοσθέν. περὶ Παραπρεσβ. § 70, σ. 363: ὡς οὐκ εὖ ἦδει· ὑπογραμματεῶν γὰρ. § 320, σ. 444: εἰστήκει, οὐκ ἔνεστι. κατὰ Μειδ. § 2, σ. 514: συνήδει, ὥστε. κατ' Ἀριστοκρ. § 142, σ. 667: ἐληλύθει. ἦκε μὲν γὰρ. § 155, σ. 671: περιεστήκει. αἰσθόμενος. § 165, σ. 674: ἐγεγόνει, ἦκε δὲ. κατὰ Τιμοκρ. § 30, σ. 709: ἦδει; ἢ πῶς. πρὸς Ἀπατούρ. § 8, σ. 894: προειλήφει οὔτος. § 25, σ. 900: ἐπεπράκει. εἰ δ' ἄρ'... ὠφλήκει αὐτῷ. πρὸς Φορμ. § 18, σ. 913: εἰρήκει. οὐ γὰρ. πρὸς Λάκρ. § 8, σ. 925: οὐδὲν ἦδει οἷος θηρίοις. πρὸς Σπουδ. § 22, σ. 1034: ἐγκειλήκει, ἐνήσαν. πρὸς Λεωχ. § 34, σ. 1091: ἐπανεληλύθει εἰς τοὺς Ἑλευσινίους. § 54, σ. 1096: διεμεμαρτυρήκει· εἶχεν ἂν. κατ' Ὀλυμπιοδ. § 24, σ. 1174: συνεβεβήκει, ὡς φόμεθα. § 40, σ. 1178: ἦδει ὅτι εὐθὺς. πρὸς Τιμόθ. § 11, σ. 1187: καθειστήκει, ἐξήκοντα. § 50, σ. 1199: καθειστήκει οὐδενί. § 62, σ. 1203: οὐκ ἀπενιγνόχει, οὐδ' ἦσαν. πρὸς Πολυκλ. § 5, σ. 1207: ἀφειστήκει ἀπὸ Κότους. (Ἰσοκράτ. Τραπεζίτ. § 14: οὐδ'

ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν. πρὸς Εὐθύν. § 11: καθειστήκει, ἐν ἧ.) Ἄνδοκιδ. περὶ τῶν Μυστηρ. § 36: ἦει, οἱ δ' ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον. § 111: προσῆει ὁ βασιλεύς. Ἰσαϊ. περὶ τοῦ Δικαιογ. Κλήρ. § 17: εἰσῆει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ. Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 168: διεξῆει ὡς. περὶ Παραπρεσβ. § 14: εἰσῆει ἢ γραφῆ. § 111: συμπάρηει ἐφ' ἵππου. κατὰ Κτησιφ. § 191: διεξῆει ἐπὶ σχολῆς. Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 319, σ. 331: ἀπήει, ἀλλ' ὅτι. περὶ Παραπρ. § 33, σ. 351: εἰσῆει, εἰ δεινῶν, κτλ.

Ὁ Ἐλμολήσιος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 55) νομίζει ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀριστοφάνους τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἔληγεν εἰς ἦν, ἦγουν ἦδην, ἐπεπόνθην, ἐπεποιθην, κτλ. ἀντὶ τοῦ ἦδει(ν), ἐπεπόνθει(ν), ἐπεποίθει(ν) κτλ., προτείνων νὰ γραφῆ καὶ ἐν Ἰππεῦσιν 1317 »καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν [Γρ. συγκλήειν], οἷς ἢ πόλις ἦδ' ἔγεγῆθη» ἀντὶ τοῦ γέγηθεν. Ἄλλ' οὔτε τὸ τρίτον πρόσωπον ἔληγε παρὰ τοῖς παλαιῶς εἰς ἦν¹⁾ οὔτε τὸ πρῶτον, καίτοι παράδοσις τοῦ Ἡρακλείδου παρ' Εὐσταθίου ὑπάρχει (σ. 1946, 27) ὅτι πολλοὶ τὴν διὰ τοῦ ἦ γραφῆν τοῦ πρώτου προσώπου μετὰ τοῦ ν προῦφενον. »Πολλοὶ δέ, Φησί, καὶ σὺν τῷ ν προφέρουσι τὴν εἰρημένην διὰ τοῦ ἦτα ἰωνικὴν [ἀττικὴν] γραφῆν τῶν ὑπερσυντελικῶν ἦδην λεγοντες καὶ ἐνενοήκην

1) Δὲν εἶνε ἴσως ἔλλογον εἰς ὑπεράσπισιν τῆς γραφῆς ταύτης νὰ μεταχειρισθῆ τις τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείδου ὡς δωρικὰ ἀναφερόμενα ἔπλην καὶ ἔρρη ἀντὶ τοῦ ἔπλεεν καὶ ἔρρεεν. Εὐστάθ. σ. 1892, 58 »Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως καὶ μετὰ τοῦ ν νοῆσαι τὸ ἦν δωρικῶς ἅμα καὶ ἀττικῶς κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡρακλείδην εἰπόντα οὕτω· Τὸ παρ' ἡμῶν ἔπλει καὶ ἔρρει παρὰ μὲν τοῖς Ἴωσιν ἔπλεεν ἔρρεεν, ὡς τῆς εἰ διφθόγγου τεμνομένης παρ' αὐτοῖς εἰς ἄμφω ταῦτα· παρὰ δὲ Δωριεῦσιν, ὧν τῆ διαλέκτῳ καὶ ἀρχαίῳ Ἀττικῷ χρῶνται, τὰ τοιαῦτα δύο εε εἰς ἦν [Γρ. ἦ] συναίρειται· τὸ γὰρ ἔπλεεν ἔρρεεν ἔπλην καὶ ἔρρη παρ' αὐτοῖς. Εἰ τοίνυν τοῦτο δέδοται, τί κωλύει κατὰ τὸ ἔπλεεν ἔπλην δωρικῶς καὶ ἔρρεεν ἔρρη, οὕτως εἶναι καὶ ἔεν ἦν; Περισπωμένως μένεται διὰ τὸ τοῦ ῥήματος μονοσύλλαβον. Χαρέντων τῆ δωρικῆ Φωνῆ καὶ τῶν Ἀττικῶν, οἱ καὶ τὸ Δάματερ δωρικὸν ὃν Φιλοῦσι λαλεῖν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη [σ. 12, 6. σ. 1585, 55], ὅτε τι θαῦμα πρόκειται, ὡς καὶ ὁ τοῦ κωμικοῦ Πλουῦτος δηλοῖ [555. 872]» (Πρβ. Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 201 καὶ 508 καὶ Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Β', σελ. 58 καὶ 195). Πάνθ' ὑπὸ μίαν Μύκονον.

καὶ ἐπεποιήκην. Ἄφ' ὧν καὶ αὐτῶν αἱ τμήσεις γένοιντ' ἄν, Φησίν, ἦδεα καὶ ἐνενοήκεα καὶ ἐπεποιήκεα κατὰ τὸ Ἄστυάγην Ἄστυάγεα παρὰ Ἡροδότῳ καὶ κατὰ τὸ ἦνται ἔαται καὶ ἦν ἔα. Ὡστε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἐκ τοῦ ἦδεα κέκραται τὸ ἦδη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἦδη πρώτου προσώπου ἀναλέλυται τὸ ἦδεα» (Παντάπασι ταῦτα προχείρως καὶ ἀσκέπτως εἶνε λελεγμένα. Θαυμαστὸν δὲ φαίνεται ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες οὐδόλως τὴν μεγίστην καὶ ἐπιδηλοτάτην τῶν λεγομένων ἀτοπίαν συνωρῶσιν. Οὕτω τοὺς διαφόρους τύπους συνήθως γενεαλογοῦσιν, ὥστε τοὺς ἀρχαίους πολλάκις καὶ πρωτογενεῖς ἐκ νέων καὶ νεωτάτων οὐδὲν φροντίζοντες παράγουσι, τοὺς γονεῖς εἰς τέκνα καὶ τὰ τέκνα εἰς γονεῖς εὐηθικάτατα καὶ καταγελαστοτάτα μεταβάλλουσι). Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις εὐρίσκεται πολλάκις τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον διὰ τοῦ ἦ γραμμένον, ὅπως ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν ἐγράφετο τὸ πρῶτον, ἦδη π. χ. ἀντὶ τοῦ ἦδει, εἰώθη ἀντὶ τοῦ εἰώθει, ἐλελήθη ἀντὶ τοῦ ἐλελήθει, καθειστήκει ἀντὶ τοῦ καθειστήκει, κτλ. Τὴν γραφῆν ταύτην ἀναφέρουσι καὶ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἔνιοι. Χοιροβοσκ. ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 1288 »Τὸ ἦδη ἐγὼ τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος ἐστὶ, τὸ δὲ ἦδη ἐκεῖνος τῆς νέας Ἀτθίδος ἐστίν· ὥστε οὖν οὐκ ἔστι κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον τὸ ἦδη ἐγὼ καὶ ἦδη ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ εὐρίσκομεν παρὰ τῷ ποιητῇ χρήσεις τοῦ τρίτου προσώπου, λέγω δὴ ἦδη ἐκεῖνος, οἷον ὃς ἦδη τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα [Ἰλ. Α, 70] καὶ πάλιν νῆπιος οὐδὲ τὰ ἦδη ἄρα Ζεύς [Ἰλ. Β, 58], ὅντος δὲ τοῦ ποιητοῦ τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος, λέγομεν ὅτι ἀριστάρχειόν ἐστι τὸ ἀμάρτημα. Ὁ γὰρ Ἀριστάρχος εἰδὼς τοῦτο τὸ ἰδίωμα τῆς νέας Ἀτθίδος ὑπάρχον, λέγω δὴ τὸ τρίτον πρόσωπον, οὐκ ἄφειλεν εἶσαι αὐτὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ὄντι τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος». Ἐτυμ. Μέγ. σ. 419, 10 »Ἡδη: Ἐκ τοῦ ἦδειν ὑπερσυντελικῷ. Διαλύουσι οἱ Ἴωνες τὴν εἰ δίφθογγον ἐν μὲν τῷ πρώτῳ προσώπῳ εἰς ε καὶ α, καὶ ἀποβολῆ τοῦ ν γίνεται ἦδεα, ὡς τὸ ἦν ἔα· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ εἰς δύο εε, καὶ γίνεται ἦδεε. Εἶτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ πρώτῳ προσώπῳ τὸ ε καὶ α εἰς ἦ συναίρουσιν, οἷον ἦδη ἐγὼ ἀντὶ τοῦ ἦπιστάμην· καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τὰ δύο εε εἰς ἦ, οἷον ἦδη ἐκεῖνος ἀντὶ τοῦ ἐγίνωσκε, καὶ ὁμοφωνεῖ τῷ πρώτῳ. Καὶ λέγουσι τινες ὅτι ἰδοῦ εἴρηται ὁμόφωνον, τοῦ τεχνικοῦ λέγοντος ὅτι οὐκ ἐνδέχεται κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἢ χρόνον ὁμοφωνεῖν. Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ τὴν αὐτὴν διά-

λεκτον τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον· ἢ γὰρ κρᾶσις τοῦ πρώτου προσώπου τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος ἐστὶν ἰδίωμα, τοῦ δὲ τρίτου τῆς νέας. Ὡστε παρὰ τῷ ποιητῇ ὅς ἤδη τὰ τ' ἐόντα καὶ οὐδὲ τὰ ἤδη ἀριστάρχειον ἐστὶν ἀμάρτημα· [καὶ] οὐκ ὤφειλε γὰρ εἶσαι αὐτὸ παρὰ τῷ ποιητῇ ὄντι τῆς παλαιᾶς Ἀτθίδος· ἢ γὰρ παλαιὰ Ἀτθίς, ὡς εἴρηται, τῷ πρώτῳ μόνῳ κέχρηται". σ. 586, 54 »Ἐφυλάχθη δὲ ἢ συναίρεσις καὶ ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ τῶν δύο εε εἰς η· τὰ γὰρ δευτέρα καὶ τρίτα πρόσωπα τῶν ἐνικῶν τὰ ἴσα φωνήεντα θέλει ἔχειν τῶν ἰδίων πρώτων, ἠνίκα ἰσοσυλλαβεῖ, οἷον ἔτυπτον ἔτυπτες ἔτυπτε, τέτυφα τέτυφας τέτυφε. Εἰ οὖν τὸ α' δι' ἐνὸς φωνήεντος, οἷον ἐκεχῆνη ἐγώ, δῆλον ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου δι' ἐνὸς φωνήεντος ἀναγνωσθήσεται" (Πρβ. Χοιροβοσκ. Γαισφ. σ. 562, 4 κέξ. καὶ σ. 602, 32 κέξ.). Ἴδε καὶ Εὐστάθ. σ. 50, 35 »Τοῦ τοίνυν πρώτου προσώπου τοῦ ἤδεα τὸ ε καὶ τὸ α εἰς η κεράσαντος, ἐκβαίνει καὶ τὸ τρίτον ὁμόφωνον καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει γραφήν. Εἰ δὲ ἀδύνατον κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον καὶ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ὁμοφωνεῖν τὸ τρίτον τῷ πρώτῳ, ἀλλ' ὁ τοιοῦτος κανὼν ἐπὶ τῶν ἀσυναιρέτων ῥημάτων εἴρηται· τὰ δὲ συναιρεθέντα, ἐπεὶ πάσχουσι καὶ οὕτω, τῆς πρωτοτυπίας κατ' ἀνάγκην ἐκπίπτουσι οὐδὲ τὴν τοῦ κανόνος φυλάττουσι παρατήρησιν" (Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 797, 15 »καὶ συναιρεῖται πάλιν τὰ δύο εε εἰς τὸ η, ὡς τὸ ἤδεε ἤδη"). Κραμ. Ἀνέκδ. Ὁξ. Τόμ. Β', σ. 374, 31 »Ἡ δὲ η: Γέγονε παρὰ τὸ εἶδα τὸ γινώσκω ὁ μέσος παρακείμενος εἶδα. Καὶ κανὼν ἐστὶν ὁ λέγων ὅτι οἱ Ἴωνες τὸ ε τῶν παρακείμενων μεταβάλλουσι εἰς η, οἷον τὸ ἐβουλόμην ἢ βουλόμην λέγουσι καὶ τὸ ἐδυνάμην ἢ δυνάμην καὶ τὸ ἔθελον ἢ θελον [Ἄλλ', ὄγαθέ, τὸ ἔθελον ὡς παρατατικὸς τοῦ θέλω παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν εὔρηται, τὸ δ' ἔθελον εἶνε παρατατικὸς τοῦ ἐθέλω]. Οὕτω καὶ τὸ εἶδα ἤδα [ἤδα] διὰ τοῦ η [η], ὁ ὑπερσυντελικὸς ἤδειν [Πρβ. Εὐστάθ. σ. 50, 18 κέξ.]. Καὶ πάλιν οἱ Ἀττικοὶ [Οὕτως ἀντὶ τοῦ οἱ Ἴωνες] διαλύουσι τὴν εἰ δίφθογγον τοῦ πρώτου προσώπου εἰς ε καὶ α· τὸ γὰρ α χαρακτηριστικὸν ἐστὶ τοῦ πρώτου προσώπου· καὶ γίνεται ἤδεα· ἢ δὲ διάλυσις ἀποβάλλει τὸ ν, οἷον ἠνεα ἠκεν ζωσαμενι νοσεα χαλκῶ τυπεῖσι [Γρ. »οἷον ἦν ἔα. Ἡ κε ζῶς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῦ τυπῆσιν", Ἰλ. Ε, 887], Ξέρξειν [Γρ. -ην] Ξέρξεα, Πολυδεύκειν [Γρ. -ην] Πολυδεύκεα. Οὕτως οὖν καὶ ἤδειν ἤδεα. Καὶ Ὀμηρὸς ἤδεα μὲν

γὰρ ὅτι πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνε. Τοῦτο δὲ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου [Γρ. τὸ δὲ τοῦ δευτέρου κτέ.] διαλύουσι εἰς δύο εε· ἐρχόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῦτα πάλιν κινῶσι εἰς η, ὡς ἐν τῷ ἔεμαι ἤμαι καὶ κάθημαι". Ἐπιτήδες τὰς ῥήσεις ταύτας παρεθέμεθα, ἵν' ἐμφανισθῆ πως τὸ εὔηθες καὶ κακόδαιμον παλαιῶν τινων γραμματικῶν, οἵτινες ὅπως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀτριβεῖς ὄντες ἐπεβάλλοντο ἀκρίτως καὶ ἡλιθίως ἢ τὰ ἀπλούστατα καὶ φανερώτατα νὰ σαφηνίσωσι ἢ τὰ πλημμελῆ καὶ βάρβαρα νὰ κανονίσωσι καὶ διευκρινίσωσι πολλὰς καὶ ποικίλας μηχανώμενοι μηχανάς, κανόνας μαρῶδες ἐπινοῦντες, τύπους τερατώδεις πλάττοντες, ἀναλογίας ἀνυποστάτους φανταζόμενοι, αἰτιολογίας καταγελάστους ἐξευρίσκοντες, ἐνὶ λόγῳ οὐδενὸς ἀπεχόμενοι ὅπερ ἐπιτήδειον αὐτοῖς ὅπως ἴδωσι· ἐφαίνετο ὡς ἀντηρῖς ἢ ὡς σφῆν τῶν σαθρῶν καὶ σφαλερῶν αὐτῶν θεωριῶν καὶ ὑποθέσεων νὰ χρησιμεύσῃ. Ἄν τι παρ' αὐτοῖς ὁρθῶς καὶ ἀνθρωπίνως εἰρημένον εὑρίσκηται, εἶνε ἢ παρὰ παλαιότερου τινὸς γραμματικοῦ παρελιημένον ἢ κατὰ τύχην οὕτω λελεγμένον. Πολλάκι τοι καὶ μαρῶδες ἀνὴρ μάλα καίριον εἶπεν.

Δὲν εἶνε ὀλίγα τὰ ὁμηρικὰ χωρία ἐν οἷς τὸ ἤδη ἀντὶ τοῦ ἤδει ἀναγινώσεται. Ἰλ. Α, 70: ὅς ἤδη τὰ τ' ἐόντα. Β, 58: οὐδὲ τὰ ἤδη, ἄρα. Β, 213: ἀκοσμά τε πολλά τε ἤδη. Ε, 64: θέσφατα ἤδη (Σχολ. σ. 147 Βεκκ. »Οὕτως Ἀριστάρχος διὰ τοῦ η ἤδη). Ε, 326: ἄρτια ἤδη. Ζ, 351: ὅς ἤδη νέμεσιν. Λ, 741: τόσα φάρμακα ἤδη, ὅσα. Ν, 355: πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ἤδη. Ν, 674: οὐδέ τι ἤδη. Τ, 115: ἐνθ' ἄρα ἤδη. Τ, 466: οὐδὲ τὸ ἤδη, ὁ. Ὀδ. Β, 16: μυρία ἤδη. Β, 108: ἢ σάφα ἤδη. Β, 122: οὔτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείη ἤδη· ἀτὰρ. Γ, 146: οὐδὲ τὸ ἤδη, ὁ. Ι, 189: ἀθεμίτια ἤδη. Ε, 453: αἰσίμα ἤδη. Τ, 248: ἄρτια ἤδη. Ψ, 220: εἰ ἤδη ὁ μιν (Ω, 144: ἢ σάφα ἤδη). Πρβ. καὶ Ρ, 317: καὶ ἴχνησι γὰρ περιῆδη. Ι, 206: οὐδέ τις αὐτὸν ἠεῖδη δμῶαν. Καὶ γινώσκω μὲν ὅτι μέγα εἶνε τὸ κῦρος τοῦ περιουστάτου γραμματικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἀριστάρχου (ἂν ὅπως οὗτος ἐδοκίμασε παρ' Ὀμήρῳ τὸ ἤδη ἀντὶ τοῦ ἤδει)· ἀλλ' εἶνε ἔλλογον νὰ ὑπολαμβάνηται ὅτι ὁ Ὀμηρὸς ὁ ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων ὑπερσυντελικῶν τὸ εε εἰς εἰ κατὰ τὸ τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον συναιρῶν ἐπὶ μόνου τοῦ ὑπερσυντελικοῦ τοῦ οἶδα μετεχειρίσθη τὴν εἰς η συναίρεσιν; Ὡς ἔλεγεν ὁ Ὀμηρὸς ἀρήρει, βεβήκει, βεβλήκει, βε-

βρίθει, γεγήθει, γεγόνει, δεδήει, έβεβρύχει, είλι-
λούθει, έκεκεύθει, έμεμύκει, έπεπήγει, έπεπόνθει,
έστηκει, έφκει, έώλπει, έώργει (Οί δμηρικοί τύποι φαίνε-
ται ότι είνε έοίκει, έόλπει, έόργει, ούχι έφκει, έώλπει,
έώργει. Καί τὸ έφνοχόει δὲ δὲν είνε ἴσως τῆς δμηρικῆς δια-
λέκτου. Έοινοχόει = έφοινοχόει νομίζομεν ότι έλεγεν ὁ ποιη-
τής), ήνώγει, μεμήλει, δδῶδει, δπῶπει, δρώρει, πε-
φύκει, τετρήχει, τετρίγει, κτλ., ούχι άρήρη, βεβήκη,
κτλ. ούτως έλεγε πάντως ήδει (όπερ αναγινώσκειται έν τῷ εἰς
Ἄφροδίτην ὕμνῳ παλαιῦ τινος αἰοιδῶς σίχ. 208) ή άνευ συναίρε-
σεως ήδεε(ν), ούχι ήδη. "Οθεν γραπτέον: ὅς ήδει τὰ τ' έόντα
(Ἰλ. Α, 70), άκοσμά τε πολλά τε ήδει (Ἰλ. Β, 213), κτλ. καί:
καί ἴχνεσι γάρ περιήδει (Ὀδ. Ρ, 517), ούδέ τις αὐτὸν ήείδει
δμῶν (Ὀδ. Ι, 206. Έτυμ. Μέγ. σ. 419, 55 »'Ηείδει: Ούδέ
τις άλλος ήείδει δμῶν. "Εστι καί πρὰ Ἄπολλωνίφ. "Ὡς
οἶμαι, πλεονασμός έστι τῆς ει διφθόγγου εκ τοῦ ήδει, ὡς καί ἐπὶ
τοῦ έξῆς έξείης"¹). Πρβ. καί Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 267 Σμ.

¹) Πρβ. καί Εὐστάθ. σ. 1269, 28 »"Οτι καί ένταῦθα λέξις
κεῖται δύσχρηστος καί καινόφωτος, τὸ ήείδεις αντί τοῦ ήπίστασο.
Καί έστιν ἴσως ἀπὸ τοῦ ήδεις πλεονασμῶ τῆς ει διφθόγγου" καί
σ. 1624, 18 »Τὸ δὲ ήείδει γραφόμενον έξ άρχῆς διὰ τοῦ η
εἶτα έφεξῆς διὰ δύο διφθόγγων έν τοῖς παλαιῶς άντιγράφοις δηλοῖ
μὲν τὸ ήπίστασο· γίνεται δὲ ή εκ τοῦ εἰδῶ εἰδήσω, οὔ ὑπερ-
συντέλικος εἰδήκειν εἰδήκεις εἰδήκει καί συγκοπῆ τοῦ ήτα
καί κάππα εἶδει ὁμοίως τῷ εἰδῆκῶς εἰδῶς καί προσελεύσει
τοῦ ήτα κατ' άρχήν, ὡς καί ἐπὶ άλλων γίνεται, ήείδει· ή ἀπὸ
τοῦ ήδει άττικῶ ὑπερσυντελικῶ επενθέσει τῆς διφθόγγου πολλα-
χοῦ τοῦτο ποιούσης. Οὐκ άν δὲ φιλοίη τήν τοιαύτην λέξιν άνήρ μη
ήραίζων". Οὔδεν ὕγιές. "Ο Οἰονόμος έν τῷ περὶ Γνυσ. Προφορ.
τῆς Ἑλλην. Γλώσσ. βιβλίῳ γράφει καί ήείδης, ήείδει, ήείδη,
ήήδει. Προτιθέμενος ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου, ὅπερ
πολλοὶ θαυμάζουσι, τινές δὲ καί ὑπερθαυμάζουσι, ν' άποδείξη ότι
ὁμοιόφωτος τὸ πάλαι ήτο ή δίφθογγος ει τῷ η, πρὸς ὃ καί άν-
ταλλάσσεται παρά τε τῷ Ὀμήρῳ καί έν ταῖς διαλέκτοις (σελ. 175),
γράφει πρὸς τοῖς άλλοις καί τὰ έξῆς (σελ. 174 κέξ.) »ήδειν (εἶδα,
οἶδα), ήδεις καί ήδειςθα, ήδει, καί άττικῶς, ήδην καί ήδη, ήδη-
σθα, ήδη, καί ήείδεις, ήείδης, ήείδει, ήείδη, ήήδει (Ἰλ. χ, 280,
Ὀδ. ι, 206, Ἄπολλων. β, 822). ὡσαύτως... καί έπεπόνθη =
θειν" (Ένταῦθα ὑπάρχει ή έξῆς ὑποσημείωσις: »Τὰ α καί β

»'Ηείδει: έγίνωσκεν". Έν τῷ κώδικι ήείδεν. Τὸ ήείδει, οὔ
δεύτερον πρόσωπον ήείδης Ἰλ. Χ, 280, είνε ἴσως αντί τοῦ έF-
Γείδει, ὡς τὸ βασιλῆος, κτλ. αντί τοῦ βασιλέFFος, κτλ.
Ἡδύνατο δὲ νὰ γραφῆ καί εὔείδει κατὰ τὸ εὔαδε = έFFαδε)
καί: νήπιος οὔδὲ τὰ ήδε', α (Ἰλ. Β, 58), ή τόσα Φάρμακα ήδε',
ἴσα (Ἰλ. Α, 741), κτλ. ("Ἰδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 218 κέξ.).
Δὲν είνε δὲ, νομίζομεν, λίαν τολμηρὸν νὰ εἴπη τις ότι, επειδή
ἐπ' οὔδενός άλλου ὑπερσυντελικῶ ὁ άσυναίρετος τύπος -εε(ν) παρ'
Ὀμήρῳ φαίνεται, πανταχοῦ ὁ συνηρημένος ήδει ή ήδειν πρέπει
νὰ γραφῆ, άποτριβομένου οὔτως ἀπὸ τῶν δμηρικῶν ποιημάτων τοῦ
τε ήδη καί τοῦ ήδεε(ν) (Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 6 Σμ. Φέρεται
έν τῷ κώδικι »Έγεγόναιεν: έσήμαιεν". Ὁ Μουσοῦρος έγραψεν
έγεγώνεεν, ὃ δ' Ἄλβερτος »έγεγώνεεν: έσήμαιον" παραβάλ-
λων Ὀδ. Ρ, 161: έφρασάμην καί Τηλεμάχῳ έγεγώνεεν). Παρὰ
Κοῖντῳ Ζ', 15 καί 522 ὑπάρχει ὁ τύπος ήδει («μήδεα ήδει". οὔδὲ
τι ήδει"), έν φ' έν Α', 96 αναγινώσκειται οὔδὲ τι ήδη εὔμμελιν
Ἄχιλῆα", καθάπερ καί έν Γ', 250 »ὡς έφατ' άκράαντον εἰς έπος·
οὔδὲ τι ήδη" καί Δ', 100 »ὡς άρ' έφη Τελαμώνος εὔς πάις οὔδὲ
τι ήδη". Καί τὸ άσυναίρετον ήδεε ήδεεν άπαντῶ παρ' αὐτῷ έν
Θ', 332 καί Α', 571. Παρὰ Βαβρίῳ ΙΓ', 2 έν τῷ κώδικι τοῦ Ἄθω
Φέρεται »γεράνους σποραίων πολεμίας συνειλήΦη", ὅπερ ὀρθῶς ὁ
Βοισσονάδης μετέβαλεν εἰς συνειλήΦει. Πρβ. Α', 12: εἰστήκει.
Δ', 1: βεβλήκει. Ε', 7: έκεκράγει. ΙΓ', 4: ήλώκει. ΛΓ', 8: ήτή-
κει. ΛΔ', 2: κατεστρώκει. Λς', 4: εἰστήκει. Λς', 7: έπεπτῶ-
κει. Μς', 10: γεγηράκει. Ν', 2: έκεκμήκει. ΝΒ', 2: έτετρίγει.
ΝΗ', 7: κατειλήΦει. ΞΗ', 8: εἰστήκει. Ο', 3: κατειλήΦει. ΟΒ',
6: εἰστήκει. ΟΔ', 7: εἰστήκει, κτλ.¹). Παρατηρητέον έν τέλει

πρόσωπ. τοῦ ἰωνικ. ὑπερσυντελ. εἰς εα, εας, συναιροῦνται εἰς ειν,
εις, καί άττ. εἰς η, ης· τὰ δὲ τρίτα πρόσωπ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
εἰς ει (έκ τοῦ εε), βλ. Εὐστάθ. εἰς Ὀδ. ψ, 220, καί Βρούγκιον
(Brunk) εἰς Ἄριστοφ. Έκκλ. 650, καί Ἄχαρ. 60") . . . οὔτω
καί τὰ εἰς η δεύτερα καί γ πρόσωπα τῶν εἰς μι συμπίπτουσι με-
τὰ τῶν εἰς εω, έτίθην, θης, θη, καί έτίθεις, έτίθειν, θει, ει = η.
καί Φίλη, νόη = έΦίλει, ένόει". Ω Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν
λήρων ὄσον!

¹) Γρηγόριος ὁ Κορίνθου λέγει ότι τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ὑπερ-
συντελικῶν διὰ τοῦ η ὑπὸ τῶν Δωριέων έγράφοντο σ. 256 Σχαίφ.

ὅτι παρὰ Σοφοκλεῖ Οἶδ. Τυρ. 1525 ἀναγινώσκεται ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων

ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ', Οἰδίπους ὄδε,
ὅς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἤδη καὶ κράτιστος ἦν ἀνὴρ,
ὅστις οὐ ζήλω πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων,
εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν.

Ἐν ἄλλοις φέρεται ἡδεῖ. Ἐὰν εἶνε ὀρθὴ ἡ γνώμη τῶν νομιζόντων ὅτι ὑπὸ τοῦ χοροῦ ταῦτα πρὸς τοὺς Θεβαίους λέγονται, πρόδηλον ὅτι ἡ γραφὴ ἡδεῖ δὲν ἔχει ὀρθῶς. Ἄλλ' ὁ Κόβριτος ὁ κράτιστος τῶν τοιούτων ἐπιγνώμων διατείνεται ὅτι δὲν εἶνε τοῦ χοροῦ ταῦτα λόγοι ἀλλὰ τοῦ Οἰδίποδος (ὅπερ βεβαιούται καὶ ἐξ

»Τῶν ὑπερσυντελικῶν τὰ τρίτα πρόσωπα διὰ τοῦ η γράφουσιν, ὡς Θεόκριτος καὶ πόκα τῆνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπάπη» Ἄλλ' ἡ σημασία τοῦ ὑπερσυντελικῶν εἶνε ξένη τοῦ χωρίου τούτου. Ὁ Ῥώστις Γραμματ. σελ. 385 ἐκδ. ζ' λέγει »Ὁ ἐνικός τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου εὐρίσκειται παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ καὶ τοῖς Σικελιώταις Δωριεῦσιν ἐνίοτε μετὰ καταλήξεως ἐνεστῶτος, π. χ. δεδοίκα (Θεόκρ. ΙΕ', 58, ἀντὶ δέδοικα), πεπόνθης ἢ πεπόνθεις (Θεόκρ. Ζ', 85, Ι', 1, ἀντὶ πέπονθας), πεποίηθ (Θεόκρ. Ε', 28, ἀντὶ πέποιθε [Σχολ. σ. 188 Ἀρήνσ. »Ἀπὸ τοῦ πέποιθα πεποίηθ ἐνεστῶς, ὡς ἀπὸ τοῦ δέδοικα δεδοίκα»]), γεγάθει (Ἐπίχαρμ. 70, ἀντὶ γέγηθε), πεφύκει ἢ πεφύκη (Θεόκρ. Ε', 55 καὶ 95, ΙΑ', 1, ΙΓ', 40, ἀντὶ πέφυκε), λελόγη ἢ λελόγη (Θεόκρ. Δ', 40, ἀντὶ λέλογχε) καὶ ὀπάπει ἢ ὀπάπη (Θεόκρ. Δ', 7, ἀντὶ ὀπωπε)». Ἄν εἶνε παρακειμένοι μετὰ καταλήξεως ἐνεστῶτος ἢ ἄλλως ἐνεστῶτες ἐκ παρακειμένων γενόμενοι (κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν Συρακουσίων), μόνῃ ἢ διὰ διφθόγγου γραφῆ εἶνε ὀρθή (Ἴδε Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 329. Πρβ. καὶ Κοίνιον Γρηγορ. Κορ. σελ. 190 Σχαιφ. Ἄλλ' ὁ Κόβριτος ἀποφαίνεται ὅτι ὁ Θεόκριτος ἔγραψε δέδοικα, οὐχὶ δεδοίκα, πέπονθας, οὐχὶ πεπόνθεις, κτλ., ὀπωπεν, οὐχὶ ὀπάπει. Ἴδε Μνημοσ. Τόμ. Ι', σελ. 227 καὶ 349 κέξ. Πρβ. καὶ Var. Lect. σελ. 64). Ὑπερσυντελικῶν παραδείγματα παρὰ Θεοκρίτῳ γραφόμενα καὶ διὰ διφθόγγου καὶ διὰ τοῦ η ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς. Α', 139: τὰ γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει (λελοίπη). Ζ', 14: ἐπεὶ αἰπόλω ἔξοχ' ἐφίκει (ἐφίκη). Ι', 39: ἡ καλὰς ἀμὲ ποιῶν ἐλελήθει (ἐλελήθη, Ἀρήνσ. ἐλελάθη) βούκος αἰοδάς. ΙΓ', 40: περὶ δὲ θρύα πολλά πεφύκει (πεφύκη. Κακῶς ὁ Ῥώστις καταλέγει τοῦτο ἐν τοῖς παραδείγμασι τοῦ κατάληξιν ἐνεστῶτος ἔχοντος παρακειμένου). Ἴδε Ἀρήνσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 332. Ἡ διὰ διφθόγγου γραφὴ φαίνεται ἡμῖν ὀρθότερα.

ῶν παλαιὸς κριτικὸς ἐν τοῖς σχολίοις λέγει ψέγων τὸ τέλος τοῦ δράματος. σίχ. 1523 »Καὶ αὐτάρκως ἔχει τὸ δράμα· τὰ γὰρ ἐξῆς ἀνοικία γνωμολογοῦντος Οἰδίποδος», ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ἡδεῖ - ἐλήλυθα καὶ ὅτι ὁ στίχος »ὅστις οὐ ζήλω πολιτῶν καὶ τύχαις ἐπιβλέπων» δὲν εἶνε τοῦ Σοφοκλέους, καθάπερ καὶ ὁ Ἰακώφιος ἀπεφαίνεται (Ὁ Βλαυδήσιος Σοφοκλ. Τόμ. Α', σελ. 203 ἐπαινεῖ σφόδρα τὴν Μουσγραβίου εἰκασίαν »ὅν τις οὐ ζήλω πολιτῶν τῆς τύχης ἐπέβλεπεν», ἦν καὶ εἰς τὸ ἔδαφος παρέλαβε θαυμάζων ὅτι παρεῖδον αὐτὴν οἱ ἐκδότηι). — Περὶ τοῦ δευτέρου ἐνικῶν προσώπου -ης θὰ λεχθῶσιν ἄλλοτε τὰ δέοντα.

Τοῦ ἐνικῶν δευτέρου προσώπου τοῦ παθητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως καὶ τοῦ παθητικοῦ, τοῦ μέσου καὶ τοῦ μετ' ὀλίγον μέλλοντος δὲν πρέπει ν' ἀναφέρηται ἐν τοῖς παραδείγμασι ὁ εἰς η τύπος, λείπη, λειφθήση, λείψη, λελείψη, ἀλλὰ μόνος ὁ εἰς ει, λείπει, λειφθήσει, λείψει, λελείψει, ἄτε μόνος αὐτὸς τοῖς Ἀττικῶν εὐχρηστος ὢν, ὡς ἀκριβέστατα ἀλλαχοῦ θ' ἀποδειχθῆ¹⁾. Τὸ δυϊκὸν πρῶτον πρόσωπον τῆς πα-

¹⁾ Ἐν τῷ περὶ Γνησ. Προφορ. τῆς Ἑλλην. Γλώσσ. βιβλίῳ τοῦ Οἰκονόμου σελ. 175 ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ὑποσημείωσις· »Ὅθεν τὰ τρία δευτεροπρόσ. βούλει, οἶει, ὄψει, ἐπικράτησε [Γρ. ἐπεκράτησε] νὰ γράφονται ἀττικῶς διὰ τῆς ει καθ' ὅλας τὰς διαλέκτους· τὰ δὲ βούλη, οἶη, ὄψη ἔμειναν ὑποαττικὰ· ἀλλὰ καὶ οἱ παρακειμ. τέθεικα, εἶκα, δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τοὺς ἀορίστ. ἔθηκα, ἦκα, εἰμὴ κατὰ τὴν τροπὴν τοῦ η εἰς τὸ ὁμοίφθογγον ει, μόνον πρὸς τὴν τοῦ χρόνου διαφορὰν». Τὸ καθ' ὅλας τὰς διαλέκτους εἶνε λίαν ἀπλῶς καὶ ἀσκέπτως εἰρημένον ἀντὶ τοῦ καὶ ἐν τῇ κοινῇ διαλέκτῳ. Τὰ δὲ περὶ τῶν παρακειμένων τέθεικα καὶ εἶκα λεγόμενα εἶνε ἀκριτότατα καὶ καταγελαστότατα καὶ ὅλων τοῦ Μεγάλου Οἰκονόμου ἀνάξια. Κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ οἱ παρακειμένοι οὗτοι τούτου μόνου ἔνεκα διὰ διφθόγγου γράφονται, ἵνα διαφέρωσι δηλονότι τῶν ἀορίστων ἔθηκα καὶ ἦκα. Ἄλλὰ δὲν εἶνε καὶ τυφλῶ δῆλον ὅτι καὶ διὰ τοῦ ἦτα ὁ παρακειμένος τέθεικα ἂν ἐγράφετο, θὰ διεστέλλετο ἀρκοῦντως τοῦ ἀορίστου ἔθηκα; Ἦτο δυνατόν ποτε νὰ συγχυθῆ τὸ τέθεικα πρὸς τὸ ἔθηκα; Ἐπειτα δέ, ἂν μόνον πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως ἐγράφετο ὁ παρακειμένος εἶκα διὰ διφθόγγου ὀφείλων ἄλλως διὰ τοῦ η νὰ γράφηται, τίς ἢ αἰτία τῆς διὰ διφθόγγου γραφῆς τοῦ δευτέρου ἀορίστου εἶμεν, εἶσαν, ὡς καὶ τοῦ μέσου εἶμην, εἶσο, εἶτο, κτλ. οὐδόπως οὕτω τοῦ ὑπερσυντελικῶν διαφέροντος;

θητικής Φωνῆς ἔθηκεν ἐν παρενθέσει ὁ Παπασλιώτης ἐν τῇ διασκευῇ τῆς τοῦ μακαρίτου Γενναδίου γραμματικῆς ἀκολουθήσας τῷ Κρυγῆρῳ. Ἄλλ' ἴσως κάλλιον εἶνε νὰ μὴ φαίνεται παντάπασιν ἐν τοῖς παραδείγμασιν ὡς σπανιότατον καὶ ἀμφίβολου ὄν. Ἰλ. Ψ, 485: δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον ἢε λέβητος. Σοφοκλ. Ἡλέκτρ. 950: μόνα λελείμεθον. Φιλοκτ. 1079: νὰ μὲν οὖν ὀρμώμεθον (Καὶ ὁ ὀνοματοθήρας Πομπηϊανὸς ὁ Φιλαδελφεὺς εἶπε συντριβησόμεθον καὶ ἀπολούμεθον. Ἀθῆν. Γ', σελ. 97, σ' κέξ.: Τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἕτερός ἐστι ζηλωτής, Πομπηϊανὸς ὁ Φιλαδελφεὺς, ἄνθρωπος οὐκ ἀπάνουργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. Ὅστις πρὸς τὸν οἰκέτην διαλεγόμενος . . . ἔφη . . . πρότερον γὰρ συντριβησόμεθον, ἔπειθ' οὕτως ἀπολούμεθον). Ὁ Ἐλμολήϊος (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. εἰχ. 753) νομίζων ὅτι τῶν γραμματικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας πλάσμα εἶνε τὸ δυϊκὸν πρῶτον πρόσωπον ἀποφαίνεται ὅτι πανταχοῦ ὁ πληθυντικὸς ἀντὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ πρέπει ν' ἀποκατασταθῆ. Παρὰ Σοφοκλεῖ Φιλ. 1079 ἐν ἐνὶ τῶν ἀπογράφων φέρεται ὀρμώμεθα, καθάπερ καὶ Ἡλ. 955 τὸ πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ δυϊκοῦ ἐν ἐνὶ ἀναγινώσκεται. Καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἀντὶ τοῦ περιδώμεθον εὔρηται ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων περιδώμεθα (Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 312 Σμ.), ἀνθ' οὗ ὁ Ἐλμολήϊος προτείνει νὰ γραφῆ περιδώμεσθ'.

Ὅτι εἶπομεν περὶ τοῦ δυϊκοῦ πρῶτου προσώπου τῆς παθητικῆς Φωνῆς, τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τοῦ δυϊκοῦ τρίτου τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς. Δὲν ὑπάρχει ἴσως παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄλλο παράδειγμα αὐτοῦ παρὰ τὸ ὀμηρικόν (Ἰλ. Θ, 109) »τούτω μὲν θεράποντε κομείτων, τῶδε δὲ νῶϊ Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν» (Εὐστάθ. σελ. 702, 26 »θεράποντες κομείτων, ἦτοι ἐπιμελείσθωσαν». Ἐν τοῖς σχολίοις σελ. 223 Βεκκ. ἀναγινώσκεται »Ἀρίσταρχος κομείτων». Ἐν εἰχ. 113 »Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην» ὑπάρχει τὸ ἐξῆς σχόλιον·

Δὲν εἶνε ἴσως ἀπίθανον νὰ εἴπη τις τῶν εὐκόλως τὰ πάντα εὐρισκόντων καὶ προχείρως περὶ πάντων γνωμοτυπούντων κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Οἰκονόμου ὅτι καὶ ὁ μέσος ἀόριστος εἶμην καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς εἶμην διὰ τοῦ ἢ τὸ πρῶτον ἐγράφωντο, δηλ. ἦμην· ἔπειτα δέ, ἵνα διαφέρωσι τοῦ ἦμην τοῦ σημαίνοντος ἐκαθήμην, μετεβλήθη ἢ παραλήγουσα αὐτῶν, ἀντὶ τοῦ ἢ τῆς διφθόγγου εἰ τεθείσης. Περὶ τῆς ὑποτακτικῆς ὀψι τοῦ ἀόριστου ὠψάμην ἀντὶ τοῦ εἶδον θὰ διαλάβωμεν ἄλλοτε.

»Τὸ δὲ κομείτην Ἀρίσταρχος μὲν κομείτων, Ζηνοδοτος δὲ κομείτην». Ὁ Εὐνιος ὑπέλαβεν ὅτι τὸ σχόλιον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὸν 109 εἰχον, συναινοῦντος καὶ τοῦ Δυντζήρου Ζηνοδ. σελ. 64. Ἴδε καὶ Σπιτζήρον Ἰλιάδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 49. Ἄλλ' οὕτω σαφὲς καὶ ὀφθαλμοφανὲς εἶνε ὅτι περὶ προσταγῆς ἐν εἰχ. 109 πρόκειται, ὁ δὲ παρατατικὸς οὐδένα τόπον ἔχει, ὥστε θαυμαστοτάτη τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἀτοπωτάτη θὰ ἦτο ἡ γνώμη τοῦ Ζηνοδότου, ἂν ἀπεφαίνετο ὅτι κομείτην ἀντὶ τοῦ κομείτων πρέπει νὰ τεθῆ. Ἐὰν ἐλέγετο ὅτι ὁ Ζηνοδοτος ἤθελε νὰ γραφῆ κομοίτην ἀντὶ τοῦ κομείτων, δὲν θὰ ἀκνοῦμεν οὐδόπως ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ Εὐνίου. Νῦν δ' ἐπέχομεν. Πιθανὸν ἡμῖν φαίνεται ὅτι ἐν εἰχ. 113 ἐφέρετο καὶ γραφῆ κομείτων, τὸ δὲ σχόλιον εἶχεν οὕτω· »Τὸ δὲ κομείτην Ἀρίσταρχος μὲν κομείτων, Ζηνοδοτος δὲ κομείτην». Ἴδε τὰ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα σελ. 33 κέξ.). Χαιρέτω Μάξιμος ὁ Τύριος λέγων Λόγ. Κ', 1 »οὐκοῦν καὶ τούτω διαφερέτων σχήματι καὶ βλέμματι». Παρὰ Σουῖδα (Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 695 Βερν.) ἀναγινώσκεται »Ἐχετον ἀντὶ τοῦ ἐχέτωσαν δυϊκῶς. Λέγετον τοῦτο Τίμαιος καὶ Ἀναξιμένης, ἔχετον δὲ καὶ Κλείταρχον αὐτοῖς νοοῦντα εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτήν». Γραπτέον ἐχέτων ἀντὶ τοῦ ἔχετον καὶ λεγέτων ἀντὶ τοῦ λέγετον. Ὁ μέγας ποιητὴς τοῦ Χριστοῦ τοῦ Πάσχοντος δὲν ἀκνησε νὰ γράψῃ ἐν εἰχ. 2502 »αὐτοὶ παρόντες τοὺς λόγους ποιησάτων» διὰ τὸ μέτρον πάντως (!) ἀντὶ τοῦ ποιησάντων ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ μέσου ποιησάσθων.

Τοῦ πληθυντικοῦ τρίτου προσώπου τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου λελείμμαι καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐλελείμμην δὲν φαίνεται ἐν τῷ παραδείγματι ὁ περιφραστικὸς τύπος λελείμμένοι εἰσὶ(ν) καὶ λελείμμένοι ἦσαν. Δὲν εἶνε ἀτοπον ν' ἀναφέρηται μὲν ὁ μονολεκτικὸς τύπος ὁ ἰωνικὸς μᾶλλον ὢν, νὰ παραλείπηται δ' ὁ περιφραστικὸς ὁ συχνότατος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀπαντῶν; ¹⁾. Ὁ-

¹⁾ Γραμματ. Βερναρδάκη σελ. 101, § 351 »Ἡ κατάληξις τοῦ γ'. πληθ. προσ. τοῦ παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντελικοῦ: -νται, -ντο μένει μόνον ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ περισπωμένοις, ἐν δὲ τοῖς ὑγροῖς καὶ ἀφωολήκτοις ἢ τὸ ν τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ, ὅτε τὰ χειλεόφωνα καὶ οὐρανισκόφωνα δασύνονται, οἶον:

λίγιστα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εἶνε τὰ τοῦ μονολεκτικοῦ τύπου παραδείγματα τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ παθητικοῦ παρα-

ἔ-Φθαρ-νται ἐΦθάραι, τέ-τραπ-νται τετράφαται, τέ-ταυ-νται τετάχαται, ἐτέ-ταυ-ντο ἐτετάχατο· ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, ἐκφράζονται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ: τετάχαται τεταγμένοι (-αι-να) εἰσίν, ἐτετάχατο = τεταγμένοι (-ναι-να) ἦσαν κτλ.". Παρατηρητέον πρῶτον τὸ σκαιὸν καὶ πλημμελὲς τῆς συντάξεως »ἐν δὲ τοῖς ὕγρασι καὶ ἀφωολήκτοις ἢ τὸ ν [τῆς καταλήξεως νται καὶ ντο] τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ ... ἢ, ὅπερ καὶ συνηθέστερον, ἐκφράζονται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ". Ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἐκφράζονται τί πρέπει τις νὰ ἐννοήσῃ; Πάντως τὸ »ἢ κατάληξις τοῦ παρακειμένου καὶ ἢ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐν τῷ γ' πληθ. προσώπῳ τῶν παθητικῶν" ἢ τὸ »τὸ γ' πληθ. πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ τὸ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ"! Ἀρίστη τῇ ἀληθείᾳ λόγου πλοκῆ καὶ ἀξία ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησιν νὰ προτίθεται. Πόσον ὁμαλῶς καὶ εὐρύθμως θὰ εἶχεν ὁ λόγος, ἂν ἐξεφέρετο οὕτως: »ἐν δὲ τοῖς ὕγρασι καὶ ἀφωολήκτοις ἢ τὸ ν τρέπεται εἰς α ἰωνικῶ τῷ τρόπῳ ἢ ... γίνεται περίφρασις (εἶνε εὐχρηστος περίφρασις, κτλ.) διὰ τῆς κτέ.". Ἄλλ' ὀρθοπέπειαν καὶ καλλιπέπειαν τρέπει νὰ ζητῇ τις ἐν τῷ παλλωβήτῳ τούτῳ καὶ ἀπροσίτῳ μορμολυκίῳ, τῇ γραμματικῇ τοῦ Βερναρδάκη; "Ἐπειτα δὲ τί σ' ἠνάγκασεν, ὦ βέλτιστε, νὰ εἴπῃς »ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ περισπωμένοις"; Δέν σοι ἐφάνη ἀρκούν τὸ ἐν τοῖς καθαροῖς; Δέν περιέχονται ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ τὰ περισπώμενα; Αὐτὸς σὺ ἐν σελ. 103, § 342 λέγεις »Τὰ καθαρὰ ῥήματα, βαρύτερονά τε καὶ περισπώμενα, δὲν ἔχουσι δευτέρους χρόνους" (Πρὸς τὴν παράγραφον ταύτην παραβληθῆτω ἡ κομψότατα συντεταγμένη 334, σελ. 102 »Οἱ δευτέροι χρόνοι δὲν εἶνε κοινοὶ εἰς πάντα τὰ ῥήματα, ἀλλ' εἰς μόνον τὰ βαρύτερα, καὶ ταῦτα ὅχι πάντα οὐδὲ πάντες". Ἐπρεπε, νομίζομεν, νὰ εἶνε γεγραμμένον μᾶλλον »εἰς μόνον τὰ συμφωνόληκτα [ἢ τὰ μὴ καθαρὰ] βαρύτερα", ἵνα συνάδωσιν ἀλλήλαις αἱ δύο παράγραφοι). Τῶν περισπωμένων ἐν τοῖς καθαροῖς περιεχομένων, δὲν εἶνε ἄλογον νὰ λέγεται »ἐν τοῖς καθαροῖς καὶ (τοῖς) περισπωμένοις"; "Ἄν ἐλέγετο »ἐν τοῖς βαρυτόνοις καθαροῖς καὶ τοῖς περισπωμένοις" ἢ »ἐν τοῖς καθαροῖς τοῖς βαρυτόνοις καὶ τοῖς περισπωμένοις", δὲν θὰ εἶχεν ἀλόγως ὁ λόγος οὐδ' ἀνάξιος θὰ ἦτο τοῦ τὴν λογικὴν τοῦ Ἐγέλου ἀεὶ διὰ στόματος ἔχοντος καὶ ἐπιτρίβοντος Βερναρδάκη. Ἡ ἀκριβεία καὶ ἡ σαφήνεια εἶνε τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐν τοῖς διδακτικοῖς λεγομένοις βιβλίοις. Τὰ βαρύτερα διαιροῦνται εἰς καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα, ὑγράληκτα καὶ ἀφωολήκτα. Γραμματ. Βερναρδ. σελ.

κειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ τῶν συμφωνόληκτων ῥημάτων. Θουκυδ. Γ', 13: νόσῳ τε γὰρ ἐΦθάραι Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων δαπάνῃ· νῆές τ' αὐτοῖς αἱ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν εἰσίν, αἱ δ' ἐΦ' ἡμῖν τετάχαται (Φώτ. Λεξ. σ. 42, 21 »ἘΦθάραι Φησὶ Θουκυδίδης καὶ τετάχαται. Πάντα τὰ τοιαῦτα ἀρχαῖκά"). Δ', 31: ἄδε γὰρ διετετάχατο. Ε', 6: οἱ δ' ἄλλοι ἐν Ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδα ἐτετάχατο. Ζ', 4: ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιεῖ πολίχνῃ ἐτετάχατο (Μοῖρ. σ. 154 »Ἐτετάχατο ἀττικῶς, τεταγμένοι ἦσαν ἐλληνικῶς". Οὐδὲν λέγει ὁ Μοῖρις. Τὸ τετάχαται, τὸ ἐτετάχατο καὶ τὰ ὅμοια εἶνε ἰωνικὰ μᾶλλον καὶ ἀρχαιοπρεπῆ. Ἴδε Γρηγόρ. Κορ. σ. 483 Σχαιφ. Εὐστάθ. σ. 234, 10. σ. 1568, 33. σ. 1895, 44, κλπ. Πρβ. Βρεθόβιον Διαιλ. Ἡροδ. σελ. 527 κέξ. Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 214 Σμ. ἀναγινώσκεται »Ἐτετάχατο: τεταγμένοι ἦσαν ἢ τεταγμένοι". — »Ἐτετάχατο: ὁμοίως". — »Ἐτετεύχατο: πεποίηκεν". Τὸ ἐτετάχατο καὶ τὸ ἐτετεύχατο εἶνε πλημμελεῖς γραφαὶ τοῦ ἐτετάχατο. Πρβ. Πειρσῶνα Μοῖρ. σελ. 154. Ἴδε καὶ Τόμ. Β', σ. 2 »Ἐανται: κάθηνται" ἀντὶ τοῦ ἔαται καὶ σ. 172 »Ἐπιτετετράφανται: ἐπιτεταγμένοι εἰσίν" ἀντὶ τοῦ ἐπιτετετράφαται. Καὶ ἐν Τόμ. Α', σ. 236 λέγεται »Ἀπεσπάδαντο: ἀπέστησαν", ὅπερ ὁ Λοβέκκιος Σοφοκλ. Αἴ. σελ. 405 ἐκδ. β' καὶ Elem. Τόμ. Α', σελ. 486 μετέβαλεν εἰς ἀπεσπάδατο. Φαίνεται δ' ὅτι δύο ὑπερσυντελικῶν ἐρμηνεῖαι τοῦ ἐτετετράφατο καὶ τοῦ ἐτετάχατο συνελθοῦσαι καθὼς εἰς ἐν ἐτέθησαν ὡς διττὴ ἐρμηνεῖα μόνου τοῦ ἐτετάχατο. Ἀντὶ τοῦ »ἐτετεύχατο: πεποίηκεν" ὁ Κουστῆρος καὶ ὁ Ἄλβερτος ἔγραψαν »ἐτετεύχατο: πεποιημένοι ἦσαν". Τὸ

88, § 288 »Τὰ βαρύτερα ὑποδιαίρουνται: α'. Εἰς καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα, ὅσα πρὸ τοῦ ω ἔχουσι φωνῆεν, οἷον λύω, τίω [Ἄλλὰ διὰ τί, ὦ φίλη κεφαλῇ, ἀναφέρεις ὡς παράδειγμα τὸ ποιητικὸν τίω; Δὲν ὑπάρχουσι ἄλλα ῥήματα εἰς ἰω καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις εὐχρηστα;], β'. Εἰς [ὑγρά ἢ] ὑγράληκτα, ὅσα ἔχουσι σύμφωνον ὕγρον πρὸ τοῦ ω, οἷον: κρίν-ω σπεῖρ-ω ἀγγέλλ-ω, καὶ γ'. Εἰς ἀφωολήκτα, ὅσα ἔχουσι ἀφωον πρὸ τοῦ ω, οἷον: πείθ-ω τρέφ-ω κτλ.". Καὶ ὑγράληκτα μὲν καὶ ἀφωολήκτα δύναται τις ἀπλῶς νὰ λέγῃ ἄνευ τῆς προσθήκης τοῦ βαρύτερα· διότι οὐδεμία ἐκ τούτου προέρχεται σύγχυσις· οὐχὶ ὅμως καὶ καθαρὰ· διότι γίνεται σύγχυσις, ἅτε καὶ τῶν περισπωμένων καθαρῶν ὄντων.

(ἐ)τετεύχαστο ἴδε παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Λ, 808. Σ, 574 καὶ παρ' Ἡσιόδῳ Θεογ. 581. Πρβ. καὶ Μόσχ. Β', 43). Πλάτ. περὶ Πολιτ. Ζ', σ. 555, β': ἅπασαι τετράφασται. Ξενοφ. Ἀναβ. Δ', η', 5: τί ἀντιτετάχασται καὶ χρήζουσιν ἡμῖν πολέμιοι εἶναι. Πολλοὺς τοιοῦτους τύπους βλέπει τις παρὰ τε ἄλλοις τῶν μεταγενεστέρων καὶ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ, παρ' ᾧ καὶ τὰ ὄλως ἰωνικὰ εὐρίσκονται ἄνομάδαται, κεχωρίδαται, κτλ. Λουκιαν. Ἀληθ. Ἱστορ. Α', § 13 (Τόμ. Β', σ. 59 Ἰακβ.): ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κεγχροβόλοι ἐτετάχαστο καὶ οἱ σκωροδομάχοι. Ἀρριαν. Ἀναβ. Γ', η', 5 (ἐκδ. Διδ.): οἱ δ' ἀνάσπαστοι Κἄρες καὶ Σιτακινοὶ σὺν Βαβυλωνίοις ἐτετάχαστο. Γ', ια', 5: ἐπὶ δὲ τούτοις Πέρσαι ἐτετάχαστο. Γ', ια', 4: οἱ τε ἐκ Κοίλης Συρίας καὶ οἱ ἐκ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν ἐτετάχαστο. Γ', ια', 5: οἱ τε ξυγγενεῖς οἱ βασιλέως ἐτετάχαστο κτέ. Γ', ια', 6: προετετάχαστο δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ εὐανύμου κτέ. Γ', ια', 7: οἱ τε Ἀρμενίων καὶ (οἱ) Καππαδόκων ἰππεῖς προετετάχαστο. Γ', ιβ', 5: οὗτοι κατὰ ἄρματα τὰ δρεπανηφόρα ἐτετάχαστο. Γ', ιβ', 4: οἱ τε Θραῖκες ἐτετάχαστο κτέ. Δ', κγ', 1: ὅσοι μὴ σὺν Ἡφαιστίῳ ἐτετάχαστο. Ε', ιβ', 1: Μελέαγρος τε καὶ Ἄτταλος καὶ Γοργίας ξὺν τοῖς μισθοφόροις ἰππεῦσι τε καὶ πεζοῖς ἐτετάχαστο. Ε', ιγ', 2: οἱ γὰρ ἰππεῖς πῶτοι ἐτετάχαστο αὐτῷ ἐκβαίνειν. Ε', ιε', 7: ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐτετάχαστο. Ἀππιαν. Συριακ. 52: δρεπανηφόρα τε ἄρματα . . . τετάχαστο. Μιθριδ. 45: αἱ ἐτετάχαστο ἐφεδρεύειν. Λιβυκ. 41: οὕτω μὲν οἱ πεζοὶ διετετάχαστο τῷ Σικιπῶνι. Συριακ. 51: ἄδε μὲν δὴ διετετάχαστο Ῥωμαῖοι. Μιθριδ. 95: ἄδε μὲν αὐτῷ διετετάχαστο οἱ στρατηγοί. Συριακ. 15: ὡς δὲ αὐτοῖς τὰ ἐς τὴν ἀρχὴν συνετετάχαστο πάντα. 52: ἰππεῖς δ' ἐκατέρωθεν αὐτοῦ παρετετάχαστο. 34: καὶ ὅσοι Ῥωμαίων αὐτῷ καὶ Ἰταλῶν παρετετάχαστο. Ἐμφυλ. Γ', 15: εἴ τινες ἐφθάραστο ὑπ' ἐκείνων. Δ', 85: νῆες δ' ἐκατέρωθεν ἴσαι διεφθάραστο. Ε', 99: διεφθάραστο δ' αὐτῷ νῆες. 124: ὡς δὲ αὐτῷ διεφθάραστο πολλοί . . . ὅσοι διεφθάραστο (Πρβ. καὶ ἀγνηγέραςτο Ἰβηρ. 40, ἀνεμεμίχαστο Λιβυκ. 40. Συριακ. 51. Ἐμφυλ. Β', 75). Αἰλιαν. περὶ Ζῳ. Γ', 15: μέσαι δὲ αὐτῶν αἱ νέαι τετάχασται. Γ', 8: καὶ τῆς μὲν πρώτης τετάχασται οἱ νέοι καὶ ἀπαλοί. Φιλόστρ. Ἀπολλων. Α', 3 (σ. 5): καὶ διαθῆκαι δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ γεγράφαται. Α', 24 (σ. 51): καὶ οἱ τάφοι δὲ οἱ ἀρχαῖοι σφῶν ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος γεγράφα-

ται. Β', 20 (σ. 71): γεγράφαται δὲ ὀρειχάλλῳ καὶ ἀργύρῳ κτέ. Εἰκόσ. Α', 9 (σ. 776): καὶ γὰρ δὴ κἀκείνοι γεγράφαται. Ἀπολλων. Ζ', 39 (σ. 519): καὶ ἀναγεγράφαται τισιν. Φιλόστρ. Νεώτ. Εἰκόσ. 5 (σ. 866): οἷα θρηνοῦντες τὸν Μαρτύαν γεγράφαται. 9 (σ. 872): γεγράφαται δὲ ὁ μὲν ὑβριστικῶς ἐπιταθάζων κτέ. 17 (σ. 888): γεγράφαται δὲ ἡ μὲν Δηϊάνειρα κτέ. Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδαγωγ. Β', σ. 224 Ποττ.: τὰ τῶν παλαιῶν συμπτώματα . . . εἰς τὴν ἡμετέραν ἀναγεγράφαται νοουθεσίαν, κτλ. (Ἰδε Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 484 κέξ.). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΖ', ι', 2: οἱ πρὸς πάντας συνειλέχαστο. ΙΘ', α', 15: δορυφόροι δὲ ἦσαν οὗτοι ὁμώνυμοι τῷ ἔθνει ἄφ' οὗ κατεiléχαστο. Δίων Κάσσ. ΜΘ', 30: ἐν μέσῳ τοῦ στρατεύματος τετάχασται. ΛΖ', 26: οἱ ὕπατοι τότε παρὰ τῆς βουλῆς προσετετάχαστο. ΜΒ', 45: αἱ τῷ τῆς Βιθυνίας νομῶν προσετετάχαστο. ΜΖ', 20: ἄς προσετετάχαστο. ΜΑ', 60: πεζοὶ . . . ἐπ' αὐτὸ τοῦτο συνετετάχαστο. ΜΗ', 56: ἐξωπλισμένοι παρετετάχαστο. ΛΗ', 55: οἱ δὲ καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ ποταμῷ συνειλέχασται (Πρβ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 485). ΜΗ', 22: πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν τοιοῦτων ἐς τὸ βουλευτήριον . . . κατελελέχαστο. ΛΘ', 5: ἐπειδὴ δὲ οὗτοί τε κατεστράφατο. ΜΘ', 36: καὶ οἱ ἄλλοι κατεστράφατο. Ν5', 32: κληρονόμοι μὲν δὴ οὗτοι ἐγεγράφατο. ΝΓ', 26: οἱ πλείους αὐτῶν ἐσεγεγράφατο. ΝΔ', 14: ἐπειδὴ τε πολλοὶ καὶ ὡς διεγεγράφατο. ΝΘ', 6: ἐς ὃν ἀπεδεδείχαστο (Πρβ. καὶ ἄνομάδαται ΛΖ', 16. ΜΘ', 56. ΝΕ', 23, κεχωρίδαται ΛΖ', 17, παρεσκευάδαται Ν', 29, νενομίδαται ΝΑ', 23, διακεκρίδαται ΜΒ', 5, ἐστάλατο ΛΘ', 15. Ἄριστα οὕτως ἀπτικίζει ὁ Κάσσιος, ὅστις ἐν ΝΕ', 12 λέγει «καὶ τῶν Ἑλλήνων δὲ τινες, ὧν τὰ βιβλία ἐπὶ τῷ ἀπτικίσειν ἀναγινώσκομεν, οὕτως αὐτὸ ἐκάλεσαν»). Πρβ. καὶ Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμίν. Β', 2: παρθένου τέτταρες ἐγεγράφατο στοιχηδόν. Β', 5: οἱ δὲ γε δάκτυλοι πρὸς τὸ παρθενοῖον ἐγεγράφατο. Δ', 16: τέλος κρατῆρες πυρὸς ἐγεγράφατο, κτλ.

Παρατηρητέον πρὸς τούτοις ὅτι ἐν τῇ τοῦ Βερναρδάκη γραμματικῇ ἢ εὐκτικῇ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου σχηματίζεται οὕτω: λειφθεῖην, λειφθεῖης, λειφθεῖη· λειφθεῖητον, λειφθεῖητην· λειφθεῖημεν, λειφθεῖητε, λειφθεῖησαν καὶ λειφθεῖεν. Ἀλλὰ διὰ τί τοῦ μὲν τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου ἀναφέ-

ρονται ἀμφοτέροι οἱ τύποι, τοῦ δὲ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου μόνος ὁ ἐκτενέστερος, ὡς καὶ τοῦ δυϊκοῦ δευτέρου καὶ τρίτου; Αὐτὸς ὁ Βερναρδάκης ἐν σελ. 99, § 322 λέγει »Αἱ ἐν τῇ εὐκτικῇ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου πάσχουσι καὶ συγκοπὴν ἐν τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ: εἶτον, εἶτην, εἶμεν, εἶτε ἀντὶ τῶν: εἶητον εἶητην, εἶημεν εἶητε. Ἡ τοῦ γ'. πληθ. εἶησαν εἶνε σπανιωτέρα τῆς εἶεν". Οὐκ ὀλίγα παραδείγματα τοῦ βραχυτέρου τύπου παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς εὔρηται τοῖς τε ποιηταῖς καὶ τοῖς πεζολόγοις. Αἰσχύλ. Πέρσ. 786: οὐκ ἂν Φανεῖμεν πῆματ' ἔρξαντες τόσα ("Ἴδε περὶ τοῦ χωρίου τούτου Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 597 ἐκδ. Kidd.). Εὐριπ. Ἴφιγ. Ταύρ. 1025: ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθεῖμεν ἂν; 1028: οἴμοι, διεφθάρμεσθα· πῶς σωθεῖμεν ἂν; Ἡρακλῆιδ. 174: ἐν ᾧ διεργασθεῖτ' ἂν. Ἐλέν. 771: δις δὲ λυπηθεῖμεν ἂν. 815: ἡ μόνη σωθεῖμεν ἂν. 1047: ἡ σωθεῖμεν ἂν. Τρω. 1244: οὐκ ἂν ὑμνηθεῖμεν ἂν. Ἀριστοφ. Βατρ. 1450: εἰ . . . τούτοισι χρῆσαιμεσθ', ἴσως σωθεῖμεν ἂν (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ σωθείημεν ἂν καὶ σωθῶμεν ἂν καὶ χρῆσαιμεσθα, σωθείημεν ἂν. Ἴδε Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 452 Kidd. Πρβ. καὶ Φρίσχιον Ἀριστοφ. Βατρ. σελ. 459 προτιμῶντα τὴν γραφὴν χρῆσαιμεσθα, σωθείημεν ἂν). Σφηξ. 484: ἄρ' ἂν, ᾧ πρὸς τῶν θεῶν, ὑμεῖς ἀπαλλαχθεῖτέ μου; ¹⁾ Πλάτ. Εὐθύφρ. σ. 7, β': ταχὺ ἂν ἀπαλλαγεῖμεν (Σχολ. »Ἀττικὸν ἢ συγκοπὴ τοῦ η ἢ κατὰ κρᾶσιν". Ὁ Ἰρσχίγιος ἔγραψε διαλλαγεῖμεν). σ. 7, γ': διακριθεῖμεν ἂν. Θεαιτ. σ. 195, δ': ἴππον οὐκ ἂν ποτ' οἰηθεῖμεν εἶναι. σ. 200, δ': ἡμιστ' ἂν

¹⁾ Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς μόνος ὁ ἄνευ τοῦ η τύπος τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου εὔρηται, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Β, 126. Γ, 102, κτλ.). Καὶ τὸ τοῦ Μενάνδρου ἀπόσπασμα (Σχολ. Ἀριστοφ. Ὀρν. 574, σ. 219 Διδ. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέμ. α', σ. 559 Βερν.) »Οὐχ ὄθεν ἀπωλόμεσθα σωθείημεν ἂν;" ἀνέγνω ὁ Πόρσων (Ἀριστοφ. Βατρ. σελ. 80) »Οὐχ ὄθεν ἀπωλόμεσθ' ἴσως σωθεῖμεν ἂν". Ὁ Δοβραῖος (Πόρσων. *Miscellan.* σελ. 582) προτείνει νὰ γραφῆ »Οὐχ ὄθεν ἀπολλύμεσθα, καὶ σωθεῖμεν ἂν". Ἀλλὰ προκριτωτέρα εἶνε ἡ γνώμη τοῦ Μεινεκίου (Μενάνδρ. καὶ Φιλῆμ. Λειψ. σελ. 272) καὶ τοῦ Κοβήτου (*Var. Lect.* σελ. 328) νομιζόντων ὅτι ὑπὸ τοῦ Μενάνδρου ἐγράφη »Οὐχ ὄθεν ἀπωλόμεσθα καὶ σωθεῖμεν ἂν;" (Πρβ. καὶ Βοιμέλιον Δημσοθέν. κατ' Αἰσχίν. σελ. XVII, § 150).

ἡμῖν αὐτοῖς ἐναντιωθεῖμεν. Σοφιστ. 249, ε': δικαίως ἂν ἐπερωτηθεῖμεν. σ. 260, α': φιλοσοφίας ἂν στέρηθεῖμεν. Φιλῆβ. σ. 44, δ': εἰ βουλευθεῖμεν ὄτουσιν εἶδους τὴν φύσιν ἰδεῖν ("Ἴδε καὶ σ. 44, ε'). Ἀλκιβ. Α', σ. 111, δ': εἰ βουλευθεῖμεν εἰδέναι ("Ἴδε καὶ σ. 111, ε'). σ. 128, δ': ποῖα ποτ' ἂν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμεληθεῖμεν; σ. 152, β': ὄντιν' ἂν τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν ἡμῶν αὐτῶν. Πολιτ. σ. 298, α': εἰ πάντες περὶ αὐτῶν διανοηθεῖμεν. σ. 304, ε': καὶ πῶς ἂν ἄτεχρον διανοηθεῖμεν; Μίν. σ. 321, δ': τί ἂν ἀποκρινάμενοι οὐκ ἂν ἀίσχυνθεῖμεν; Συμποσ. σ. 219, ε': ὅποτε γοῦν ἀναγκασθεῖμεν ἀποληφθέντες που. περὶ Νόμ. Ζ', σ. 791, δ': ὅπτερον βουλευθεῖμεν τῷ νεογενεῖ. Γ', σ. 898, β': οὐκ ἂν ποτε Φανεῖμεν Φαῦλοι δημιουργοί (Ἐν Δ', σ. 712, γ' φέρουσι πάντα τάντιγραφα »ὡς γ' ἡμεῖς ἂν οἰηθείημεν" ἀλλ' ἐν ἐνὶ αὐτῶν ὑπὲρ τὸ οἰηθείημεν εἶνε γεγραμμένον ἐκ διορθώσεως οἰηθεῖμεν, ὅπερ εὔ ποιῶν παρέλαβεν ὁ Βεκκῆρος. Ὁ Ἰρσχίγιος ἔγραψεν ἐν Ἀπολογία σ. 17, α' »ὡς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατηθεῖθ' ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν" ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐξαπατηθῆτε). Ἰσοκράτ. Πανηγυρ. § 99: εἰ τῶν κακῶν πλείστον μέρος μετασχόντες ἐν ταῖς τιμαῖς ἔλαττον ἀξιώθεῖμεν καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἐτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν. § 160: τί γὰρ ἂν βουλευθεῖμεν κτέ.; πρὸς Φίλιππ. § 97: καὶ μὴν εἰ βουλευθεῖμεν ἐξετάσαι. Ἀρχιδ. § 47: εἰ μνησθείημεν ¹⁾, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν. περὶ Εἰρήν. § 18: τί ἂν ἐν τῷ παρόντι γενέσθαι βουλευθεῖμεν ἡμῖν. § 24: πολλοὺς ἂν τόπους τοιούτους κατασχεῖν δυνηθεῖμεν. § 65: ὡς δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι παιδευθεῖμεν. § 69: πῶς ἂν ταύτην ἐκ τῆς παρούσης ἀπορίας κτήσασθαι δυνηθεῖμεν; § 89: Φανεῖμεν ἂν μικροῦ δεῖν ἀντιλλαγμένοι. § 155: οἴουσπερ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι βουλευθεῖμεν. Παναθην. § 236: καὶ συνιδεῖν δυνηθεῖμεν ἂν. περὶ Ἀντιδόσ. § 84: καὶ χρησιμώτεροι Φανεῖμεν ὄντες. § 154: ὑπενεγκεῖν ἂν δυνη-

¹⁾ Ὁ ἐκτενέστερος τύπος εὔρηται παρ' Ἰσοκράτει καὶ ἀλλαχοῦ. Ἀρχιδ. § 57: μνησθείημεν. Βουσίρ. § 20: βουλευθείημεν. περὶ Εἰρήν. § 69: δυνηθείημεν. περὶ Ἀντιδόσ. § 218: ἡσθείημεν. Αἰγινητ. § 16: πεισθείητε. ἴσως δὲ καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ὁ βραχυτέρος πρέπει ν' ἀποκατασταθῆ.

θεῖμεν. § 158: οὐδ' ἡμεῖς εὐρεθεῖμεν ἄν. § 171: οὕτως ἔχοντες ἄν εὐρεθεῖμεν. § 219: ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἄν θαυμασθεῖμεν. . . ἀλλὰ πολὺ ἄν μᾶλλον καταφρονηθεῖμεν καὶ μισηθεῖμεν. Εὐστάθ. σ. 1907, 45 »ἐγκρίνει δὲ (ὁ Ἡρακλείδης) τὸ εἶτε ἀντὶ τοῦ εἵητε λέγων ὅτι ἡ ἀρχαία Ἄτθις τὰ εὐκτικὰ συγκόπτει κατ' ἕξαρσιν [Κάλλιον ἕξαιρέσιν] μιᾶς συλλαβῆς τὸ τε κοσμηθεῖμεν καὶ διακριθεῖμεν ἀκολούθως δὲ καὶ τὸ εἵημεν κοσμηθεῖμεν καὶ διακριθεῖμεν καὶ εἶμεν λέγοντες καὶ τὰ τούτων δεύτερα κοσμηθεῖτε καὶ διακριθεῖτε καὶ εἶτε». Θωμ. Μάγιστρ. σ. 54, 18 »Βλαβεῖμεν, βλαβεῖτε, βλαβεῖεν, οὐχὶ βλαβεῖμεν, βλαβεῖητε, βλαβεῖσαν· οἱ γὰρ Ἄττικοὶ ἐν πᾶσι πληθυντικοῖς τῶν εὐκτικῶν βαρυτόνων τε καὶ περισπωμένων καὶ τῶν εἰς μι παραληγομένοις τῷ η [παραληγομένων τὸ η Βρεδόβιος Διαλ. Ἡροδ. σελ. 357] ἀποβάλλουσιν αὐτό, οἷον τυφθεῖμεν, ποιοῖμεν, βαῖμεν. Πλὴν φυλάττεσθαι δεῖ τὸ κακόφωρον, ἔνθα ἄν τύχη, ὡς ἐπὶ τοῦ βαῖτε καὶ σταῖτε καὶ τῶν ὁμοίων». Μοῖρ. σ. 93 »βαλεῖμεν, βαλεῖτε, βαλεῖεν ἄττικῶς, βαλεῖμεν, βαλεῖητε ἑλληνικῶς» (Γραπτέον βλαβεῖμεν, κτλ. Ἴδε Κόβητον Νου. Lect. σελ. 494). Τοῦ μὴ συγκεκομμένου πληθυντικοῦ τρίτου προσώπου τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου ἰκανὰ παρὰ τοῖς Ἄττικοῖς εὐρίηται παραδείγματα. Θεουκδ. Α', 38: ὡς οὐκ ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκπεμφθεῖσαν. Β', 45: ὁπότε καὶ πείρα του σφαλεῖσαν. Γ', 42: ἐλάχιστα γὰρ ἄν πεισθεῖσαν ἀμαρτάνειν. ε', 64: ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γνωσθεῖσαν. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Β', α', 8: πολὺ γὰρ ἄν θᾶπτον οἱ ὀλίγοι ὑπὸ τῶν πολλῶν τιτρωσκόμενοι ἀναλωθεῖσαν. Η', α', 2: ἢ ποῖο οἶκοι σωθεῖσαν (ἄν); Ἀναβ. Γ', δ', 29: δεδοκότες μὴ ἀποτμηθεῖσαν. Γ', δ', 55: εἰ λυθεῖσαν. Δ', γ', 21: δεῖσαντες μὴ ἀποκλεισθεῖσαν. Ε', ζ', 20: ὅπως ἄν ταφείησαν οἱ τῶν Ἑλλήνων νεκροί. Ἑλλην. Α', γ', 17: καὶ ὅπως ἄλλαι ναυπηγηθεῖσαν. Β', γ', 18: μὴ συρρευθεῖσαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται. Β', δ', 28: εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλεισθεῖσαν. Δ', β', 18: ἵνα μὴ διασπασθεῖσαν. Δ', η', 15: μὴ ἀναγκασθεῖσαν ἀφεῖναι κτέ. Ε', α', 29: μὴ ὡς πρότερον καταπολεμηθεῖσαν. ε', ε', 25: εἰ μόνον φανεῖσαν εἰς τὴν χώραν. ε', ε', 54: ὑφ' ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες προκριθεῖσαν. ε', ε', 42: εἰ κακοὶ φανεῖσαν περὶ ὑμᾶς.

Ζ', α', 39: οὐκ ὁμούμενοι ἀλλ' ἀκουσόμενοι πεμφθεῖσαν. Δημοσθ. πρὸς Πολυκλ. § 16, σ. 1211: εἴ ποτε λειφθεῖσαν ὑπ' ἐμοῦ (κατὰ Νεαίρ. § 124, σ. 1387: καὶ εἴ τι ἐκ τῶν βασιάνων βλαφθεῖσαν οἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅτι βλαβεῖσαν). Πρβ. καὶ Ἀριστοτ. Ἀναλυτ. Πρωτ. Α', ιθ', 4 καὶ 6: εἰ δ' ἀμφοτέραι στερητικαὶ τεθείησαν. Μετεωρολ. Δ', ιβ', 5: καθάπερ καὶ αὐλοὶ λίθινοι λεχθεῖσαν (ἄν). Θεόφρ. περὶ Αἰσθήσ. ΙΔ' (Ἀποσπ. Α', 80): εἰ τεθείησαν οὕτως, ὥστ' ἐπισκιάζειν, κτλ. Ἄλλοτε ἀκριβέστατα θὰ διαλάβωμεν περὶ τε τοῦ ἐκτενεστέρου καὶ τοῦ βραχυτέρου τύπου τῆς εὐκτικῆς κατὰ τὰ δυνικὰ καὶ πληθυντικὰ οὐ μόνον τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου τῶν εἰς μι καὶ τοῦ παρακειμένου τοῦ κατὰ τὰ εἰς μι ἐν τῇ εὐκτικῇ σχηματιζομένου.

Ἐν τῇ τοῦ Γ. Χρυσοβέργη γραμματικῇ (Παραρτ. Ἐγχειρ. Ἑλλην. Γραμματ. σελ. 45) ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις: »τοῦ ἄγνωμι [ἄγω] ἡ αὐξήσις εὐρίσκεται καὶ εἰς τοιοῦτους σχηματισμοὺς, οἵτινες δὲν ἐπιδέχονται αὐξήσιν· οἷον, κατεαγεῖς [καταγεῖς] Λυσί, καὶ Πλάτ. Ἰωάν. ΙΘ'. 51¹). εὐρίσκεται ἐν τούτοις ἐνίοτε καὶ ὁ κανονικὸς τύπος· οἷον, ἤξα, ἄξαι, ἄξας· ὡς, προσήξαν (Θουκ. Β'. 97). ἄξαι (Ἀντιφῶν 5, 36). κατᾶξαντες (Ξενοφ. Ἑλλ. Β'. 2. 20)».

Διαλαμβάνων ὁ σοφὸς γραμματικὸς ἐν τῇ σημείωσει ταύτῃ περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἄγνωμι καὶ διδάσκων ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν σχηματισμοῖς αὐτοῦ ἀνεπίδεκτοις ἄλλως αὐξήσεως ἐπιφέρει ἔπειτα ὅτι ἐνίοτε εὐρίσκεται καὶ ὁ κανονικὸς τύπος ἤξα, ἄξαι,

¹) Ἐν μὲν τῇ τοῦ Ματθαίου ῥήσει κεῖται ὁ μέλλων κατεάξει («ἀλάμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει». Πρβ. καὶ Ἀπολλινάρ. Μεταφρ. Ψαλμ. ΜΔ', 25), ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἰωάννου ὁ ἀορίστος κατεαγῶσιν («ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη»). Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος ἀποφαίνεται ὅτι ἀντὶ τοῦ κατεαγῶσι(ν) πρέπει νὰ γραφῆ κατεάγωσι(ν) σ. 192, 10 »Ὡστε καὶ ἐν Εὐαγγελίῳ κατεάγωσι δεῖ λέγειν, ὡς τετύπωσιν, οὐ κατεαγῶσι». Χάριν οὐ μικρὰν θὰ ὀφείλομεν τῷ Μαγίστρῳ, ἄν μὴ ἐκίνει τὸ κακὸν τὸ εὐ κείμενον μὴδ' ἐπειράτω ὅλας τὴν βάρβαρον τοῦ Εὐαγγελίου γλῶσσαν κατὰ τὴν θείαν τῶν Ἑλλήνων Φωνὴν νὰ κανονίσῃ. Βαρβαρίζειν δ' ἔξῃστι, δοκῶ, τοῖς βαρβάροις.

ἄξιας παρατιθέμενος τρία μαρτύρια, τὸ τοῦ Θουκυδίδου προσῆξαν, τὸ τοῦ Ἀντιφῶντος ἄξαι καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος κατὰ ξαντες(-ας). Ἀλλὰ τὶ κοινὸν ἔχουσι τὰ παραδείγματα ταῦτα πρὸς τὸν ἀόριστον τοῦ ἄγνωμι; Ἀναφέρουσι μὲν καὶ ἄλλοι αὐτὰ ἄλλ' εἰς πίστωσιν τῆς παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσεως τοῦ πρώτου ἀορίστου ἤξα τοῦ ῥήματος ἄγω ἀντὶ τοῦ ἡγαγον· ὁ δ' ἀπροβούλευτος Χρυσοβέργης ἰδὼν αὐτὰ παρὰ τινι ὡς εὔρημα μέγα ἀσπασάμενος ταχέως καὶ ἀπερισκέπτως ἀρπάσας οὐδὲν ὑποπτέυσας οὐδ' ἐπιστήσεως ὅλως τὴν διάνοιαν μετεχειρίσθη εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἐνίοτε χρήσεως τοῦ κανονικοῦ τύπου τοῦ ἀορίστου τοῦ ἄγνωμι! Πολλὰ τὰ δεινὰ κούδεν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει! Ἀλλὰ μετεχειρίζοντο ὄντως οἱ παλαιοὶ τοὺς μετ' αὐξήσεως τύπους τοῦ ἄγνωμι (κατὰ γνωμι) καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι πλὴν τῆς ὀριστικής καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ἢ τοῦ ἄγω τὸν πρῶτον ἀόριστον ἤξα (προσῆξα, κατῆξα, κτλ.); Ἄν εἰς τὴν πολλὴν καὶ ἀναμφίλεκτον ἀποβλέψωμεν χρῆσιν καὶ τὴν φύσιν αὐτῆν τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης περὶ ὀλίγου ποιούμενοι τάντιγραφα, ἅτινα παντοδαπῶν ἄλλαν ἀμαρτημάτων γέμοντα οὐδὲ τούτων τῶν βαρβαροφωνῶν ἀπηλλαγμένα εἶνε, οὐδὲν ἄλλο νὰ εἴπωμεν δυνάμεθα εἰ μὴ ὅτι ἀμφοτέρων ἢ χρῆσις εἶνε ξένη τῶν παλαιῶν παρὰ μόνους τοῖς μεταγενεστέροις καθ' ὑπόστασιν ὑπάρχουσα τοῖς διαφθορεῦσι τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης. Ἴνα δὲ τὸ πρᾶγμα φανερώτερον καταστή, ἀναγκαῖον εἶνε μετὰ τινος ἀκριβείας νὰ ἐξετασθῶσι πρῶτον μὲν τὰ κατὰ τὸν ἀόριστον τοῦ ἄγνωμι, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν πρῶτον ἀόριστον τοῦ ἄγω.

Κατεαγείς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Χρυσοβέργη ἐκ τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ κατεάξαντες [ἐκ τοῦ Λυσίου]. Κατεαγείς παρὰ Πλάτωνι οὐδαμοῦ κεῖται, ἀλλὰ κατεαγῆναι ἐν Γοργία σ. 469, δ', ἀνθ' οὗ νῦν ὀρθῶς ἐξ ἀντιγράφων ἀναγινώσκειται κατεαγέναι· »κἂν τινὰ δόξῃ μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεαγέναι». Τὰ χωρία τοῦ Λυσίου εἶνε τὰ ἐξῆς. Πρὸς Σίμων. § 40 »πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ κατεαγείς τὴν κεφαλὴν ὑπ' αὐτοῦ». § 42 »ἔτυχον ἀλλήλων κατεάξαντες τὰς κεφαλὰς». Ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 198 κελεύει ν' ἀναγνωσθῇ κατεαγείς ἀντὶ τοῦ κατεαγείς καὶ κατὰ ξαντες ἀντὶ τοῦ κατεάξαντες. Τὸ κατεαγείς εἶνε καὶ ὑπὸ τοῦ διορθωτοῦ τοῦ λαυρεντιανοῦ κώδικος εἰς κατεαγείς μεταβεβλημένον. Ὁ πολὺς Κόβητος *Orat. de Art. Interpret.* σελ. 91 θέλει νὰ γραφῇ κατεαγῶς ἀντὶ τοῦ κατεαγείς, ἀλλ' ἐν τῇ ἐκδό-

σει τοῦ Λυσίου (σελ. 58) γράφει κατεαγείς. Θωμ. Μάγιστρο. σ. 191, 8 »Κατεαγέναι καὶ κατεαγῆναι καὶ κατὰ ξαι. Πλάτων ἐν Γοργία κἂν τινὰ δόξῃ μοι τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεαγέναι δεῖν, κατεαγῶς ἔσται αὐτίκα. Οὐ κατεαγῆναι οὐδὲ κατεάξαι· βάρβαρα γὰρ ἀμφοτέρω». Ὁρθότατα ταῦτα ὁ Μάγιστρος διδάσκει. Ἄξω, κατὰ ξω, κτλ. ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, οὐχὶ ἐάξω, κατεάξω, κτλ. Ἴλ. Ε, 161: ὡς δὲ λέων ἐν βουσί θορῶν ἐξ αὐχένα ἄξῃ πόρτιος ἢ βός. Ζ, 506: ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος. Φ, 178: τὸ δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ ἄξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλιον Αἰακίδαο. Ζ, 40: ἀγκύλον ἄρμα ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ¹). Ἡσιόδ. Ἔργ. 434: εἴ χ' ἔτερον γ' ἄξαις (Ὁρθότερον εἶνε τὸ ἔτερον ἄξαις, δηλ. ἔτερον *Ἰάξαις*). 440: οὐκ ἂν τῶγ' ἐρίσαντ' ἐν αὐλακι καμ μὲν ἄροτρον ἄξαιαν (Πρβ. καὶ 666 »οὔτε κε νῆα καυάξαις» καὶ 695 »ἄξαινα καυάξαις», ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἢ κατὰ *Ἰάξαις* ἀντὶ τοῦ κατὰ *Ἰάξαις* ἐκ τοῦ κατὰ *Ἰάξαις*²). Πρβ. εὐάδεν ἀντὶ τοῦ ἐ *Ἰάξαις* καὶ αὐερώ ἀντὶ τοῦ ἀ *Ἰάξαις* ἐκ τοῦ ἀν *Ἰάξαις*, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀνα *Ἰάξαις*). Εὐριπ. Ἐλέν. 1598: ὁ δὲ ζῦγ' ἄξας. Ἰκέτ. 508: ἦν αὐξέιν χρεῶν καὶ μὴ κατὰ ξαι. Φρύνηχ. παρ' Ἀθηναίῳ Β', σ. 52, γ': οὐκ ἂν δυναίμην ναξίαν ἀμυγδάλην κατὰ ξαι. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 928: ἴνα μὴ κατεαγῆ φορούμενος

¹) Ἐν τῷ εἰς Ἀπόλλωνα Πύθιον ὁμηρικῷ ὕμνῳ στίχ. 57 φέρουσι πάντα τάντιγραφα »εἰ δὲ κεν ἄρματ' ἄγῃσιν ἐν ἄλσει δεινρήεντι», ἀνθ' οὗ ὁ Βαρνέσιος εἰκάσεν »εἰ δὲ κεν ἄρματ' ἄγῃσιν», ἀποδεξαμένου καὶ τοῦ Βαουμειστήρου. Ὁ πολὺς Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 298 προτείνει νὰ γραφῇ »εἰ δὲ κεν ἄρματ' ἄγῃσιν» ἐκ τοῦ ἐάγῃν, δηλ. ἐὰν δὲ τὰ ἄρματα κατεαγῆ.

²) Οἰκονόμ. περὶ Γνησ. Προφ. τῆς Ἑλλ. Γλώσσης. σελ. 148 »Βάγω, βάγος (Λάκιωνες) = *Ἰάγω*, ἄγω (ἀγνώω, ὄθεν), καυάξαις (Ἡσιόδ. ἔργ. 606, ὡς ἐκ τοῦ καυάξω, καυάγω = καυινάγω, καββάγω = κατ-βάγω, καταβάγω, κατα*Ἰάγω*, ἀντὶ κατὰγω· ὡς, κάββαλεν = κάτβαλε, κατέβαλε)». Οὗτοσί μοι βόρβορος φαίνεται πατοῦντι. Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπλούστατον καὶ εὐκόλωτον νὰ διδαχθῆ. Τίς ἀνάγκη τοσοῦτος ὄχλος τερατωνῶν καὶ βδελυρῶν τύπων νὰ κινῆται καὶ ν' ἀνακινῆται, καυάξω καὶ καυάγω κτλ.; Δὲν ἦτο ἱκανὸν νὰ λεχθῆ »βάγνωμι, βάγος, καυάξαις = κατὰ *Ἰάξαις* = κατὰ *Ἰάξαις*, κατα*Ἰάξαις*, ὡς κάββαλεν = κάτβαλε, κατέβαλε»;

(Ὁ στίχος οὗτος νομίζεται ὑπὸ πολλῶν ὡς παρεμβεβλημένος). 932: ὅπως ἂν μὴ φέρων κατάξῃ. 944: οὐκ ἂν καταγείη ποτ' (Ὁ Κόβητος γράφει καταγείη ἀντὶ τοῦ καταγείη ὡς μαχομένου πρὸς τὸ μέτρον. Ἴδε καὶ Ἄλβ. Μυλλῆρον Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σελ. 179 κέξ. γράφοντα κατάξειας, εὐφυῶς πάνυ!). 1166: εἶτα κατάξειέ τις αὐτοῦ μεθύων τὴν κεφαλὴν Ὀρέστης μαινόμενος (Ὁ Μεινέκιος ἀκολουθῶν τῷ Δινδორφίῳ γράφει πατάξειε). Λυσιστρ. 557: οὐ περικατάξαι τὸ ξύλον κτέ. (Παρ' Ἀλκίφρονι Γ', 45, 2 ἀναγινώσκεται »ἀκούω γὰρ τὸν καταπύγονα καὶ θηλυδρίαν περικατεάξαι σοι τὴν φιάλην". Ἄλλ' ὁ Μεινέκιος ἔγραψε περικατάξαι. Ἴδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν τοῦ Ἀλκίφρονος σελ. 142. Πρβ. καὶ Θησαυρ. Στεφάν. Παρισ. Τόμ. 5', σελ. 841). Ἀποσπ. παρ' Ἀθηναίῳ Β', σ. 55, α': ἄγε νῦν τὰς ἀμυδαλὰς λαβὼν τασδὶ κάταξον τῇ κεφαλῇ σαυτοῦ λίθῳ (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τὴν κεφαλὴν, ὅπερ διόρθωσεν ὁ Δοβραϊὸς Ἀριστοφ. Πλούτ. σελ. 38. Πρβ. καὶ *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 297). Ἀποσπ. παρὰ Πολυδεύκει Β', 59: ἵνα μὴ καταγῆς τὸ σκάφιον πληγείς ξύλῳ. Πλάτ. Φαίδ. σ. 86, α': ἐπειδὴν οὖν ἢ κατάξῃ τις τὴν λύραν κτέ. Κρατύλ. σ. 389, α': ἂν καταγῆ αὐτῷ ἢ κερκίς ποιοῦντι (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ καταγῆ καὶ καταγῆ¹). Πρβ. καὶ Θεόφραστ. περὶ Μικρολογ.: οἰκέτου χύτραν ἢ λοπάδα κατάξαντος. Ἐπιγρ. παρὰ Βοικκίῳ 545: ἐὰν δέ τις κατάξῃ (Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 358 Σμιδ. ἀναγινώσκεται »Βᾶξον: κατᾶξον. Λάκωνες". Ἐν τῷ κώδικι φέρεται »Βᾶξον: κατᾶξιον. Λάκωνες". Ἴδε Ἀρήσιον περὶ Δωρ. Διαλ. σελ. 45 ἐπιδοκιμάζοντα εἰκότως τὴν ὑπὸ τοῦ Κουστήρου μεταβολὴν τοῦ κατάξιου εἰς κάταξον). Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πολλὰκις ὁ ἄνευ αὐξήσεως τύπος εὐρίσκεται. Καλλιμάχ. Ἀποσπ. ἐν Ἀνεκδ. Ὁξων. Κραμ. Τόμ. Δ', σ. 399: δίφρον ἄξωσιν (Πρβ. Σχηνειδεβίνου *Conject. Crit.* σελ. 151). Ἀπολλών. Γ', 96: ἄξαι

¹) Παρὰ Σοφοκλεῖ Φιλοκτ. 639 ἐξέδωκεν ὁ Ἄλδος »οἰκοῦν ἐπειδὴν πνεῦμα τοῦκ πῶρας ἀγῆ, τότε στελοῦμεν· νῦν γὰρ ἀντιοστατεῖ", ὅπερ φέρεται ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων. Ἐν ἄλλοις γράφεται ἄη (μετὰ γλασσ. παρῆι), ἄη, ῥάη. Τὸ ἀληθές εὗρεν ὁ Πειρσὸν *Verisim.* σελ. 63 γράψας ἀνῆ, δηλ. χαλάση (Ἴδε Βαλκενάριον *Διατριβ.* σελ. 234. Πρβ. καὶ Πόρσωνα *Adversar.* σελ. 200 καὶ Δινδόρφιον Σημειώσ. εἰς Σοφοκλ. σελ. 358).

οἰστούς. Κόϊντ. ΙΔ', 615: ἄξαντες περὶ νῆας (Ἐν Δ', 226 »ὄψε δ' ἄρ' Αἴας Τυδείδην συνέμαρψεν ἐνὶ στιβαρῆσι χέρεσσιν ἄξαι ἐπειγόμενος" ὀρθῶς ἴσως ὁ Παούβιος ἔγραψεν ἄγξαι, ὅπερ καὶ ἄλλοι παρέλαβον. Ὁ Σπιτζνῆρος ὅμως *Observat. Crit. et Gramm. in Quint. Smyrn.* σελ. 58 κέξ. ὑπερασπίζει τὴν γραφὴν ἄξαι). Βάβρ. Μύθ. ΜΖ', 7: ῥάβδους κατᾶξαι δεδεμένους σὺν ἀλλήλαις. ΜΖ', 9: ἐκάστης δ' εὐχερῶς καταγείσης. ΡΙΘ', 5: χρυσὸς δὲ κεφαλῆς ἐρρῦ καταγείσης (Ὁ Ἐκκῆρος *Comment. Crit. de Anthol. Graec.* Μέρ. Α', σελ. 555 προτείνει νὰ γραφῆ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χωρίοις κατηγυίης, ὅπερ εὐρίθαι παρὰ Φοίνικι τῷ Κολοφώνῳ¹). Ἄλλ' οὐδαμῶς ἀναγκαῖον εἶνε νὰ μεταβληθῆ ἢ κειμένη γραφὴ. Ὁ Βάβριος μετεχειρίσθη τὸ καταγείσης μετὰ μακρᾶς τῆς προπαραληγουμένης). Πρβ. Τζέτζ. τὰ μεθ' Ὀμηρ. 709: κατᾶξαι. Ἀνθολογ. Πλανουδ. 187, 5: καταγέντος, κτλ. Χρῦσιππ. παρ' Ἀθηναίῳ Δ', σ. 157, 5: τὸν κέραμον κατᾶξαι (Πρβ. Φώτ. Λεξ. σ. 140, 1 »Κατᾶξαι: συντρίψαι"). Λουκιαν. Πῶς δεῖ Ἱστορ. Συγγρ. § 25 (Τόμ. Β', σ. 26 Ἰακβ.): κατᾶξαντα τὸν μέγιστον τῶν σκύφων κτέ. Ἄλεξ. ἢ Ψευδομ. § 14 (Τόμ. Β', σ. 178): κατᾶξας αὐτὸ (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ κατεάξας). Ἐπιστολ. Κρον. Α', § 25 (Τόμ. Γ', σ. 474): ἀνατρέψαντα τὸν ἀμφορέα κατᾶξαι. Δίων Χρυσόστ. Λόγ. ΛΒ', Τόμ. Α', σ. 683 ῤεσκ. (Τόμ. Α', σ. 421, 18 Δινδ.): διαθρύψαντες καὶ κατᾶξαντες τὸ σεμνὸν τοῦ μέλους. Δίων Κάσσ. Μ5', 19, 8: οὐ σκέλος ἄλλως κατᾶξαντος. Ο5', 7, 2: καὶ τὸ σκέλος κατᾶξαι. Ἀππιαν. Μιθριδ. 82: εἰς τὸ σάγμα κατᾶξαντες. Ἐμφουλ. Δ', 105: τὸ ἄρμα τὸν ζυγὸν ἄξαι λέγουσι. Πausan. Η',

¹) Παρ' Ἀθηναίῳ ΙΑ', σ. 495, ε' »ἐκ πελλίδος δὲ τάργανον κατηγυίης χαλοῖσι δακτύλοισι τήτῃρ σπένδει" (Ἐκ διορθώσεως τοῦ Πόρσωνος *Miscellan.* σελ. 243 ἀντὶ τοῦ καὶ τηγυίης. Ἴδε καὶ Μεινέκιον Ποιητ. Χωλιάμβ. σελ. 144). Πρβ. καὶ Εὐστάθ. σ. 564, 16 »Ἰστέον δὲ ὅτι παροιμία ἐκ τοῦ τοιοῦτου ἔθνους φέρεται αὕτη· ὁσφὺν καταγῶς [Γρ. κατηγῶς], ἤγουν καταγῶς, ὥστε Μύσιος ὄνος [Γρ. ἴσως Μυσίας ὄνος]· ἐν Μυσίᾳ γὰρ, Φασί, σπανιότατον εὑρεῖν ὄνον ὀρθῆν ἔχοντα τὴν ὀσφύν" (Ἴδε Παροιμιογράφ. Ἑλλην. ὑπὸ Λευσχ. καὶ Σχηνειδ. Τόμ. Β', σελ. 762). Ὁ Ἄλβερτος παρ' Ἡσυχίῳ ἀντὶ τοῦ »Ἠγόν: καταγῶς" (Τόμ. Β', σ. 264 Σμ.) ἔγραψεν »Ἠγός: καταγῶς", ἐγκρίνοντος καὶ τοῦ Λοβεκκίου *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 59.

μβ', 13: ὑπὸ τούτων δὲ καταγῆναι. Ἀρεταῖ. Α', 6 (σ. 10 Ἑρμερ.): ζῶντα ἂν διατμήξαι καὶ κατάξαι τὸν ἄνθρωπον. Παρθέν. περὶ Ἑρωτ. Παθῆμ. Κ': ἐκφρονα γενόμενον τὸν Ὀρίωνα κατὰξαι τὸν θάλαμον. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Γ', κδ', 84: ὅταν καταγῆ. Δ', ι', 34: ἂν δ' ἢ χύτρα, ἐν ἣ ἤψετό σοι τὸ κρέας, καταγῆ. Σιμπλικ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. κς' (σ. 68, 48 Διδ.): ὅταν γὰρ ἄλλου παιδάριον κατὰξῃ ποτήριον. Στέφαν. Βυζάντ. σ. 482, 12 Μειν.: τινὲς δὲ διὰ τὸ καταγῆναι τὸν τόπον καὶ κρημνάδι ὑπάρχειν (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατὰ γῆν εἶναι). Ζηνοβ. Παροιμ. Β', 48 (Τόμ. Α', σ. 45): Ἡρακλεῖ δέδωκεν ἀντίλυτρον περιάξαντι θάτερον τῶν κεράτων αὐτοῦ. Ψευδαριστοτέλ. Μιχαυ. 23 (Τόμ. Δ', σ. 66, 34 Διδ.): ἔτι δὲ σκληρῶ καὶ βαρεῖ συνθλίβων θάττον ἂν κατὰξαι ἢ ξυλίνω καὶ κούφω τῶ ὄργανω. Ἴδε καὶ Βασιλ. Β', κβ', 35: καὶ κατὰξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου. Παρὰ Ψευδιπποκράτει ἀναγινώσκειται πολλάκις ὁ ἄνευ αὐξήσεως τύπος. Περὶ Τόπ. τῶν κατὰ Ἀνθρ. ΛΑ' (Τόμ. Β', σ. 421 Ἑρμερ.) »ἦν μὲν τὸ ὀστέον καταγῆ καὶ ξυντριβῆ». Περὶ Ἀγμ. καὶ περὶ Ἀρθρ. Ζ' (Τόμ. Γ', σ. 13) »ἦν γὰρ τὰ μὲν ὀστέα ἀμφοῦ καταγῆ» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κατηγῆ). Η' (σ. 13) »ἦν δὲ ὁ βραχίον καταγῆ». ΙΕ' (σ. 22) »ἐπὶν δὲ κνήμης ὀστέα ἀμφοτέρα καταγῆ». ΙΘ' (σ. 27) »ἦν δὲ τὸ τοῦ μηροῦ ὀστέον καταγῆ» καὶ »ἀμφοτέρα καταγῆναι τὰ σκέλεα». ΜΖ' (σ. 53) »βραχίων ἐπεδείτο καταγεῖς καὶ πῆχυς». ΜΗ' (σ. 54) »ἦν τε καταγῆ ἦν τε ἐκστή». ΞΒ' (σ. 72) »κνήϊς δὲ καταγεῖσα» καὶ (σ. 73) »ὦν δ' ἂν παράμηνες τὸ ὀστέον καταγῆ» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κατεαγῆ) καὶ »ὅταν μὲν οὖν νεωστὶ καταγῆ» καὶ (σ. 76) »ὅταν οὖν καταγῆ ἢ κνήϊς». ΞΓ' (σ. 76) »εἰ μέντοι τινὶ ἐπὶ τάναντία ἢ κνήϊς καταγεῖη». ΞΔ' (σ. 77) »εἰ δὲ μὴ καταγεῖη μὲν οὕτως». Ξς' (σ. 78) »ὁ βραχίων καταγεῖς ἐπιδέεται». Π' (σ. 84) »ἦν δὲ καταγῆ ἢ κάτω γνάθος» καὶ (σ. 85) »ἐπίδεις ὀνοῖων γνάθω καταγεῖση». ΠΑ' (σ. 87) »ἐπίδεις γὰρ γνάθον καταγεῖσαν ποικίλως καὶ καλῶς καὶ κακῶς· πᾶσα γὰρ ἐπίδεις γνάθου οὕτω καταγεῖσης κτέ.". ΠΓ' (σ. 88) »ἦν δὲ ἢ ρίς καταγῆ». ΠΕ' (σ. 90) »ὀκόσοι μὲν οὖν ρίς ἐς τὸ κάτω καὶ ἐς τὸ σιμὸν ῥέπουσα καταγῆ» καὶ »κάρτα γὰρ οἷη τε ρίς καταγεῖσα ἀναπλάσσεσθαι» καὶ (σ. 91) »ἦτις οὕτω καταγεῖσα οὐκ οἷη τε κτέ.". Πς' (σ. 92) »ἦν δὲ που κατὰ τὸν χόνδρον ἐς τὰ πλάγια καταγῆ». ΠΗ' (σ. 94) »ἦν δὲ οὖς κατα-

γῆ» καὶ »τούτων δὲ ἥμιστα οὖς καταγῆν προσδέεται». ΛΔ' (σ. 102) »ὥστε πρόσθεν ἂν αὐτὸ καταγῆναι» καὶ (σ. 103) »ὅταν οὖν τι τούτων τῶν ὀστέων τῶν ὑπερρχόντων ἰσχυρῶς καταγῆ». ΛΖ' (σ. 111) »οἷσι μὲν γὰρ ἂν καταγῆ πλευρῆ». ΛΗ' (σ. 112) »ἦν πλευρῆ καταγῆ αὐτοῖσι». ΡΛΔ' (σ. 155) »οἷσι ἂν μάλιστα καταγεῖσι» (Πρβ. καὶ ΜΕ', σ. 52: ὅταν δὲ ἀπαγῆ ταύτη). Μοχλικ. Β' (Τόμ. Γ', σ. 159) »οὖς καταγῆν μὴ ἐπιδέειν». ΚΘ' (σ. 173) »οἷσι ἂν καταγεῖσι». ΛΔ' (σ. 175) »οἷσι μὲν οὖν καταγῆντων τῶν ὀστέων». ΛΕ' (σ. 176) »οἷον πλευραὶ καταγεῖσαι μὲν... μὴ καταγεῖσαι δέ». ΛΖ' (σ. 179) »καταγῆντων τῶν σπονδύλων». ΛΗ' (σ. 180) »ἢ πεσόντος ἢ κατὰξαντος». ΛΘ' (σ. 181) »τὰ καταγῆντα θάσσον καὶ βραδυτέρον φυόμενα» καὶ »οἷσι καὶ ὀστέα καταγεῖσι» καὶ »οἷσι καταγῆντα ἐξέσχε». περὶ Ἐλκῶν Α' (Τόμ. Γ', σ. 247) »τοῖσι ἐν κεφαλῇ καὶ μηρῶ καταγεῖσι» (Ἐπάρχει καὶ γραφῆ κατεαγῆντι). Καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ χωρίοις ὁ ἄνευ αὐξήσεως τύπος πρέπει νὰ γραφῆ. Ἐπίδημ. Δευτ. Ε', 4 (Τόμ. Α', σ. 500) »ἦν τῆς κεφαλῆς τὸ ὀστέον καταγῆ». περὶ Ἀγμ. καὶ Ἀρθρ. Δ' (Τόμ. Γ', σ. 7) »ἦν δὲ ἀμφοτέρα καταγῆ (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατεαγῆ). Η' (σ. 15) »ἐπὶν καταγῆ». ΙΖ' (σ. 26) »ἦν δὲ τὸ ἕτερον ὀστέον καταγῆ ἐν κνήμῃ» (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις κατεαγῆ, κατεγῆ). ΙΗ' (σ. 26) »ἦν δὲ τὸ ἕξω ὀστέον καταγῆ» (Κοινῶς κατεγῆ. Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων καταγῆ ἀλλὰ μεταβεβλημένον εἰς κατεγῆ). ΞΓ' (σ. 76) »εἰ μέντοι τινὶ ἐπὶ τάναντία ἢ κνήϊς καταγεῖη (Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων καταγῆ ἀλλὰ μεταγεγραμμένον εἰς κατεαγῆ). ΡΙΖ' (σ. 158) »καταγῆντων τῶν ὀστέων» (Κοινῶς κατεαγῆντων. Ἐπάρχει καὶ γραφῆ κατεαγῆντων καὶ κατηγῆν τῶν ὀστέων, τῆς τοῦ κατηγῆντων ληγούσης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τῶν καταποθείσης, ὅπερ σύνητες ἐν τοῖς ἀντιγράφοις). Μοχλ. Α' (Τόμ. Γ', σ. 159) »ρὶς δὲ καταγεῖσα (Κοινῶς κατεαγεῖσα. Ἐν ἐνὶ ἀντιγράφων καταγεῖσα). Ἐν Ἐπίδημ. Δευτ. Β', 9 (Τόμ. Α', σ. 475) γράφεται κοινῶς »τοῦ τὴν κεφαλὴν καταγῆντος». Εἰς τῶν κωδίκων ἐν μὲν τῶ ἐδάφει ἔχει κατεαγῆς, ὅπερ παρέλαβεν ὁ Ἑρμερίσιος, ἐν δὲ τῶ μετωπίῳ κατεαγῆς, ὅπερ ὁ Λιτραῖος ἐξέδωκε.

Παρ' Ἀπολλωνίῳ Ἀργον. Δ', 1686 ἀναγινώσκειται »πρυμνόθεν ἐξεαγεῖσα κατήριπεν» (Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 468).

ἀλλὰ φέρεται καὶ γραφὴ ἐξαγεῖσα, ἣν καὶ προῦκρινεν ὁ τελευταῖος τοῦ Ἀπολλωνίου ἐκδότης Μερκέλιος (Περὶ τῆς μακρότητος τοῦ α πρβ. τὸ παρὰ Βαβρίω καταγείσης). Παρ' Ἀπολλοδώρου Βιβλ. Β', ε', 7 εὐρίσκεται »καὶ τὰς πλευρὰς κατεάξας» (Ἴδε αὐτόθι Εὐνιον σελ. 201). Πρβ. καὶ Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ε', ς', 5: καὶ τοὺς ἀμφορέας κατεάξαντες. Ἐπικτ. Ἐγχειρίδ. Γ': κατεαγεῖσης γὰρ αὐτῆς. Κς': ὅταν ἄλλου παιδάριον κατεάξῃ τὸ ποτήριον ... ὅταν καὶ τὸ σὸν κατεαγῆ. Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. Γ', 10: τὰ δὲ καὶ κατεάξαντες ὑπὸ ῥύμης (Ἐν ᾧ ΙΕ', 15 »κατᾶξαι μὲν αὐτοῦ τὴν ῥάχιν»¹). Ὁ Ἐρχῆρος καὶ τὸ κατεάξαντες μεταβάλλει εἰς κατᾶξαντες. Ἴδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ

¹) Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις παρὰ τε τῷ Αἰλιανῷ καὶ παρ' ἄλλοις γράφεται κατᾶξαι. Ἄλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε κατᾶξαι, ἅτε τῆς παραληγούσης φύσει μακρᾶς οὔσης. Ἡρωδιαν. περὶ Διχρόν. σ. 361 ἐκδ. Λερσ. β' »Τὸ α ἔχον ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ τὸ ξ ἢ τὸ ψ μὴ ἐν ῥηματικῇ κλίσει φιλεῖ συστέλλεσθαι ἄξων, ἄξιον, ἄξινη, ἄψις, ἄψια, ἄψυρτος, ἄψευδής. Τὸ δὲ ἄξον ἔγχος Διομήδεος [Ἰλ. Ζ, 306] καὶ τὸ κρᾶξον [Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἔκραγον, οὐχὶ ἔκραξα. Τὸ δ' ἐκέκραξα εἶνε βδελυρώτατον] ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ α. Διὸ ἔφην μὴ ἐν ῥηματικῇ κλίσει». περὶ Ἰλιακ. Προσφδ. σ. 310 Λερσ. (Σχολ. Ἰλιάδ. σ. 511 Βεκκ.) »Ἐκτατέον τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ἄρδμός, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄρδω ἔχει ἐκτεταμένον τὸ α· τὸν νοῦν ἴν' ἄρδω καὶ λέγω τι δεξιόν [Ἀριστοφ. Ἰππ. 96]. Οὐχ ὅσα μέντοι ἐν ῥήμασιν ἔκτασιν ἔχει, καὶ ἐν ὀνόμασι· παρὰ γὰρ τὸ ἄσσω καὶ κατᾶσσω καὶ μέλλοντα τὸν ἄξω καὶ προστακτικὸν τὸ ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος ἢ ἄξινη συστέλλει τὸ α κτέ.». Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 4 »Ἄξον: Ἐκ τοῦ ἄσσω τὸ κλάνω ὁ μέλλον ἄξω, ὁ ἀόριστος ἦξα καὶ τὸ προστακτικὸν ἄξον. Διὰ τί περισπᾶται; Διὰ τὴν συνέμπτωσιν· ἔστι γὰρ ἄξον ἀπὸ τοῦ ἄγω τὸ κομίζω» (Τὸ ὀμηρικὸν ἄξον ἐκ τοῦ βαρβάρου ἄσσω! Περισπᾶται δέ, ἵνα μὴ συγχέηται μετὰ τοῦ ἄξον ἀπὸ τοῦ ἄγω! Λῆροι καὶ Φλύναφοι). Πρβ. τὸν παρακείμενον ἔαγα, ἰων. ἔηγα, τὸ ἀγῆ (α μακρόν. Περὶ τοῦ περιαγῆ ἴδε Ἑρμαννὸν Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 206, ἔνθα καὶ περὶ τοῦ περιαγῆς γίνεται λόγος. Ὁ Ἐκκῆρος *Comment. Crit. de Anth. Gr.* Μέρ. Α', σελ. 346 προτείνει νὰ γραφῆ ἐν ἀποσπασματι τοῦ Ἀρχιλόχου 42, σ. 544 Λυρ. Ποιητ. Βερκ. ἐκδ. β' »ἴστι κατ' ἡγῆν κύματός τε κήμερον» ἀντὶ τοῦ »κατ' ἡκῆν κύματός τε κήμερον», τὸ ἀαγῆς, τὸ κυματοαγῆς, τὸ ναυαγῆς, ἰων. ναυηγῆς (καὶ τὸ ὄσφυῆξ. Ἴδε καὶ Λοβέκκιον *Παραλειπομ.* σελ. 399 κέξ.).

ἐκδοσιν τοῦ Αἰλιανοῦ ἐν Παρισ. σελ. XXXVI). Καὶ παρὰ Πλουτάρχου Ἠθικ. σ. 212, 1 Διδ. (Ἀποφθέγμ. Φιλίππ. τοῦ Ἀλεξ. πατρὸς 9) ἀναγινώσκειται »τῆς δὲ κλειδῶς αὐτῷ κατεαγεῖσης ἐν πολέμῳ», ἐν ᾧ σ. 618, 55 (Περὶ Ἀδολεσχ. 17) »ἐκέλευσε καταβραῦσαι καὶ κατᾶξαι συνδεδεμένην καὶ ἀθρόαν». σ. 636, 54 (Περὶ Φιλοπλ. 7) »ἐκκόψας τὸν φυλάττοντα καὶ κατᾶξας». Τόμ. Ε', σ. 2, 51 (Πότερ. Ψυχ. ἢ Σώμ. Ἐπιθυμ. καὶ Λύπ. Δ', 2) »μηδὲ τὴν κεφαλὴν ὅταν κατᾶξωμεν». Καὶ παρὰ Γαληνῷ Τόμ. Δ', σ. 10 εὔρηται μετοχὴ κατεαγέντα. Προστακτικὴν ξυνέαξον ἴδε παρ' Ἀπολλωνιάρχου Μεταφρ. Ψαλμ. ΚΑ', 25 »γαμφιλᾶς ξυνέαξον ὄρειχάλκοισι χαλινοῖς». Παρ' Ἡσυχίου κεῖται »Ἐαγῆ: κλασθῆ, κατεαγῆ, θραυσθῆ, συντριβῆ» (Τόμ. Β', σ. 1 Σμ. Πρβ. καὶ »Ἐαλείς: συσταλείς, συστραφείς» αὐτόθι. ?Ἐαγῆ καὶ Ἐαλείς. Ὁ Σμιδίτιος Τόμ. Α', σ. 220 ἔγραψεν »Ἄξαντες: κατᾶξαντες» ἀντὶ τοῦ »Ἄξαντες: κατεάξαντες». Ἀδικεῖται, νομίζομεν, ὁ Ἡσύχιος στερούμενος τὸ κατεάξαντες. Πρβ. Μέγ. Ἐτυμ. σ. 418, 1: τὴν κατεαγεῖσαν. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 555 Βερν.: ἀντὶ τοῦ μειώσας, κατεάξας, κτλ.

Πρὶν εἰς τὸν ἀόριστον ἦξα τοῦ ῥήματος ἄγω μεταβῶμεν, ἃς ἐπιτραπῆ ἡμῖν νὰ ἐπεξέλθωμεν ὅσα ὁ Σκαρλάτος Βυζάντιος γράφει ἐν τῷ λεξικῷ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκδ. στερεοτ. σχηματίζων τὸ ἄγνυμι καὶ τὸ σύνθετον κατᾶγνυμι, ἵνα καταδειχθῶσιν αἱ ἐν αὐτοῖς ἀποπῆαι καὶ ἀκρισίαι οὗτ' ὀλίγαι οὔτε μικραί. Σελ. 12 »Ἄγνυμι [ἄγω], (ὄθ. ὁ) Μ. ἄξω (παρτ. Ἐάγνυον καὶ Ἐάγνυον καὶ [σπν.] Ἡγνυον, ἀόρ. α' ἦξα καὶ Ἐαξα, πθ. πρκ. Ἐαγμαί, καὶ μσ. Ἐαγα, καὶ ἰων. Ἐηγα καὶ πθ. ἀόρ. Ἐάγην. Ἡ αὔξησις φυλάττεται πολλάκις εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις». Σελ. 667 »Κατ-άγνυμι καὶ Κατ-αγνύω Μ. Κατᾶξω (ἀόρ. Κατέαξα, καὶ πθ. Κατεάχθην, πρκ. Κατέαγα κτλ.)». Πρβ. καὶ σελ. 688 »Κατᾶσσω, Μ. ἄξω, = Κατᾶγνυμι». Τίνα ἀφέλειαν παρέχουσι ταῦτα τοῖς περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν σπουδάζουσι νεανίσκοις; Δὲν γίνονται βλάβης μᾶλλον καὶ διαστροφῆς πρόξενα οὕτως ἀνεπιστάτως καὶ ἀνεπιλογίστως λεγόμενα; Πρῶτον μὲν περιττὸν νομίζει ὁ μέγας λεξικογράφος νὰ διδάξῃ ὅτι οἱ Ἀπτικοὶ πεζολόγοι οὐδέποτε τὸ ἀπλοῦν ἄγνυμι μεταχειρίζονται¹). Δεύτερον δὲ

¹) Οἱ Ἀπτικοὶ πεζολόγοι μεταχειρίζονται πάντοτε τὸ σύνθετον κατᾶγνυμι, ἐξ οὗ τὸ κατακτῶς (Ἀριστοτ. Μετεωρολ. Δ', θ', 10: καὶ τὰ μὲν κατακτᾶ καὶ θραυστὰ ἄμα ἢ χωρὶς, οἷον ξύ-

δὲν ἀναφέρει παρὰ τίνι ἢ παρὰ τίσι τῶν παλαιῶν κεῖται ὁ συνήθης παρατακτικὸς ἐάγνυον ἢ ἐάγνυυ καὶ ὁ σπάνιος ἡγνυυ, ἵνα

λον μὲν κατακτόν, θραυστόν δ' οὐ, κρύσταλλος δὲ καὶ λίθος θραυστόν, κατακτόν δ' οὐ, κέραμος δὲ καὶ θραυστόν καὶ κατακτόν. Δ', θ', 12: ὅσα δ' εἰς πολὺ κατακτά. περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Δ', α', 2: θραυστόν ὄν καὶ κατακτόν, ἀλλ' οὐ θλαστόν. Πρβ. Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 1228 Βερν.) καὶ μετὰ τοῦ δυσκατάκτος (Θεόφραστ. περὶ Φυτ. Ἱστορ. Γ', ζ', 4: ἔτι δὲ συκαμινῶδες ἄλλο τῆ μορφῆ πλὴν σκληρὸν καὶ δυσκατάκτον. Πρβ. καὶ εὐκατάκτος παρὰ Φίλωνι Τόμ. Β', σ. 509, 53. Καὶ παρ' Ἀρτεμιδώρῳ Ὀνειροκρ. Α', 66 ἀντὶ τοῦ εὐκατέακτον ἔγραψεν εὐκατάκτον ὁ Ἐρχῆρος σελ. 61, 5). Τὸ κατάγνυμι-μαι εὐρηται καὶ μετὰ τῆς περὶ συνθετιμένον, περικατάγνυμι-μαι. Θεόφραστ. περὶ Φυτ. Ἱστορ. Γ', ζ', 4: περικατάγνυμένον δ' ἐνδοθεν ἔχει πυρῆνος ἐλάας ἰσοφυῆς. Ἴδε καὶ Ἀθήν. Α', σ. 17, γ': ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλοισ περικαταγνύναι (Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου περικατᾶξι ἴδε παρ' Ἀριστοφάνει Λυσιστρ. 357 καὶ παρ' Ἀλκίφρονι Γ', 45, 2. Παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἀλικαρνασσεῖ Ῥωμ. Ἀρχ. Η', 67 κεῖται ἡ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου περικατεαγῶς). Τὸ ἀπλοῦν ἡγνυμι-μαι εἶνε ἰωνικὸν καὶ ποιητικόν. Ἡρόδ. Α', 185: περὶ καμπᾶς πολλὰς ἡγνύμενος. Ἰλ. Μ, 148: δοχμῶ τ' αἴσسونτε περὶ σφίσι ἡγνυτον ὕλην. Π, 769: πάταγος δέ τε ἡγνυμενάων. Ὀδ. Κ, 125: νηῶν θ' ἄμα ἡγνυμενάων (Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 27 Σμ. »ἡγνυμενάων: κλωμένων, συντριβομένων»). Ἡσιόδ. Ἄσπ. 279 καὶ 348: περὶ δὲ σφίσι ἡγνυτο ἡχώ (Καὶ ἐν σίχ. 205 ἔγραψάν τινες ἐξ εἰκασίας τοῦ εἰνσίου »θεῶν δ' ἔδος ἡγνυτ' Ὀλυμπος» ἀντὶ τοῦ »θεῶν δ' ἔδος ἡγνυτ' Ὀλυμπος», ἀνθ' οὗ φέρεται ἐς τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἡγνυτ' Ὀλυμπον. Οὐδὲν ἀποδεκτὴ φαίνεται ἡμῖν ἡ γραφὴ τοῦ εἰνσίου). Πρβ. καὶ Ἀπολλών. Ἀργον. Γ', 1534. Κόϊντ. ΙΔ', 517, κτλ. Εὐριπ. Ἐλ. 410: ναῦς δὲ πρὸς πέτρας πολλοὺς ἀριθμοὺς ἡγνυται ναυαγίων (Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 27 »ἡγνυται: κλᾶται.» Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 329, 29 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 63 Βερν.). Ἀχαιοὺς παρ' Ἀθηναίῳ ΙΕ', σ. 668, α': ῥιπτοῦντες, ἐκβάλλοντες, ἡγνύντες. Ἀνώνυμ. παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Οὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως κτέ. 6 (Ἠθ. σ. 1540, 52 Διδ.): εὐρύσπα κέλαδον ἀκροσφῶν ἡγνύμενον διὰ στομάτων (Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 27 »ἡγνύμενον: κλωμένο» καὶ »ἡγνυσθαι: συντρίβεσθαι». Ἐν Ἀνθολ. Παλατ. Ζ', 702, β' ἀναγινώσκειται »ἡγρυμένη δ' ὑπ' ὀδόντι κατέκτανεν κτέ.", ἀνθ' οὗ παρὰ Πλανούδῃ φέρεται ἡγνυμένη, ὅπερ πολλοὶ ἐνέκριναν. Ἴδε Μεινέκιον *Delect. Poet. Anthol. Graec.*

μὴ περὶ τῆς παρὰ τοῖς παλαιῶς χρήσεως αὐτῶν ἀμφιβολία τις ὑπάρχη. Ἐπειτα δὲ μνημονεύει ἀπλῶς τοὺς δύο τύπους τοῦ ἐνερ-

σελ. 201 καὶ Δυβνῆρον Ἀνθολογ. Παλατ. Τόμ. Α', σελ. 503), κτλ. Ἀπαντᾷ δὲ καὶ παρ' Ἰωσήφῳ Ἰουδ. Πολ. Γ', θ', 5: πολὺς δὲ ἡγνυμένων ὁ ψόφος (Πρβ. καὶ Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδαγωγ. Β', σ. 187 »ἄστε ὅτω [Πειρτῶν Μοίρ. σελ. 198 οἴω] τρώπῳ Ἑλληνῶν ἀστράγαλον ἐάγη καταπεσὼν ὑπὸ μέθης, κτέ."). Ἡ τοῦ Βαλκεναρίου εἰκασία προτεινόντος παρ' Ἀρμωνίῳ σελ. 22 νὰ γραφῆ ἡγνύοιεν ἀντὶ τοῦ ἀνύτοιεν ἐν τῷ Οἰκονομικῷ τοῦ Ξενοφῶντος ΙΗ', 5 »στρέφοντες γὰρ καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας ὑποβάλλοντες τᾶτριπτα αἰεὶ δῆλον ὅτι μάλιστα ὀμαλίζοιεν ἂν τὸν δῖνον καὶ τάχιστα ἀνύτοιεν» διὰ τοῦτο μάλιστα δὲν φαίνεται ἀποδεκτὴ, διότι τὸ ἀπλοῦν ἡγνύναι ἄχρηστον τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις ἦτο. Πρβ. Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 599. Τὸ τὸν δῖνον εἶνε εὐστοχος τοῦ Ῥουγκενίου εἰκασία Ἐπιστ. Κριτ. Β', σελ. 180 ὑπὸ πολλῶν ἐπιδοκιμασθεῖσα ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τὸ δεῖνόν, ἀνθ' οὗ ὁ Λεουκλάβιος εἰκασε τὸ δεόμενον, ὃ δὲ Ζεύσιος τὸ δέον, ἀμφότεροι ἀστόχως. Πρβ. Μελλῆρον Μνημοσ. Τόμ. Β', σελ. 62. Ὁ πολὺς Κόβητος *Nov. Lect.* σελ. 592 ἀναγινώσκει τὴν ὅλην ἐξισιν οὕτω »... μάλιστ' ἂν ὀμαλίζοιεν τὸν δῖνον καὶ τάχιστ' ἂν ἀνύτοιεν»). Ῥηματικὸν ἐκ τοῦ ἡγνυμι-μαι ἐπιθετον μετὰ τοῦ μέσσοις συνθετιμένον εὐρίσκειται ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Αἰσχύλου παρ' Ἀθην. Θ', σ. 594, α': μέσσακτα πλευρά (= ἐν μέσῳ κατεαγῶτα). Ὁ Ἡσύχιος ἀναφέρει καὶ »Ἄακτον: ἄθραυστον, ὑγιές» (Τόμ. Α', σ. 4 Σμ. Ἐν σελ. 412 λέγεται »Γακτός: κλάσμα», τουτέστι Γακτός. Ἴδε Ἀρήσιον Δωρ. Διαλ. σελ. 53 καὶ Σμιδίτιον Ἡσύχ. Τόμ. Α', σελ. 354. Πρβ. μουκηροβάκτας = καρυκατάκτης [νῦν καρυδοσπάστης]. Ἀθην. Β', σ. 53, β' »Πάμφιλος ἐν γλώσσαις μουκηροβάτον [Γρ. μουκηροβάκταν] Φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρυκατάκτην ὑπὸ τῶν Λακωνῶν ἀντὶ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτην· μουκήρους γὰρ Λάκωνες καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα». Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 123 »Μουκηρόβας [Γρ. μουκηροβάκτας]: καρυκατάκτης». Ἴδε Λοβέκκιον Φρυν. σελ. 610. [Πρβ. ὅμως καὶ Παραλειπ. σελ. 277]. Δοβραῖον *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 297 καὶ Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 599. Ὁ Ἀρήσιος Διαλ. Δωρ. σελ. 45 καὶ 125 γράφει μουκηροβαγός κατὰ τὸ ναυαγός, ἐγκρίνοντος καὶ τοῦ Σμιδίτιου Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 123). Τὸ ἡγνυμι-μαι καὶ μετ' ἄλλων προθέσεων πλὴν τῆς κατὰ καὶ τῆς διττῆς περὶ-κατὰ εὐρηται σύνθετον, οἷον περιἡγνυμι-μαι, προσἡγνυμαι, κτλ. Ἄλλ' οὐδὲν τούτων εἶνε ἀττικόν. Ἰλ. Π, 78: ἀλλ' Ἐκτορος ἀνδροφόνιο Τρωσὶ κελεύοντος περιἡγνυται. Ἀπολλών Β', 791: ὄσσοις Βιλλαίοιο μέλαν περιἡγνυται ὕδαρ

γητικοῦ ἀορίστου ἤξα καὶ ἕαξα μὴ ὀρίζων τὴν χρῆσιν ἑκατέρου. Πρὸς τούτοις δὲ λίαν ἀνεπισκέπτως ῥίπτει τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ αὔξις Φυλάττεται πολλάκις εἰς ὅλας τὰς ἔγκλισεις. Τέλος δὲ δὲν λέγει ὅτι ὁ ἀόριστος κατεάχθην, ὁ παρακείμενος κατέαγμα καὶ ὁ ἐνεστὼς κατὰσσω εἶνε μεταγενέστεροι καὶ ἀδόκιμοι.

Τῶν τριῶν τοῦ παρατατικοῦ τύπων οὐδένα οὐδέποτε παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν ἡμεῖς τοῦλάχιστον εὔρομεν, οὔτε τὸν σπάνιον δηλονότι ἤγνυον οὔτε τοὺς ἄλλους δύο τοὺς συνήθεις, τὸν ἔαγνυον

(Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 309 Σμ. »Περιάγνυται: περικλᾶται, συντριβέται, περιέρχεται, περιηχεί» [Ἐν τῷ κώδικι περιάγνυται] καὶ »Περιάγνυτο: περιεκλᾶτο καὶ τὰ ὅμοια» [Ἐν τῷ κώδικι περιάγνυτο]. Πρβ. καὶ Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 192 Βερν. »Περιάγνυται: περι[κατα]κλᾶται, οἶονε περιίσχεται [?] περιηχεῖται]. Καὶ περιαγνυμένου: περικλωμένου. Πρὸς τὴν ἐσπερίαν τοῦ κόλπου ἀκτὴν τοῦ πρὸς τῆ Αἴγυ τῆ πόλει περιαγνυμένου». Ἐτυμ. Μέγ. σ. 12, 6 »Ἄγνυμι: Ὄιον πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων. Συντριβομένων. Γίνεται ἀπὸ τοῦ ἀγνύω. Ἔστιν ἄγω τὸ κλῶ καὶ ἀγνῶ, ἀγνύω καὶ ἄγνυμι. Καὶ περιαγνύμενος σημαίνει τὸ περιτριβόμενος, περικλωόμενος»). Ἄπτιαν. Ἐμφυλ. Β', 150: ἐκέλευε τὰς ναῦς περιαγνύουσι. Ζηνόβ. Παροιμ. Β', 48: περιάξαντι θάτερον τῶν κεράτων αὐτοῦ (Πρβ. καὶ Σχολ. Διον. Περιηγ. 11 σ. 524, 11 Βερν. »καὶ περιάγνυσθαι τῷ σχήματι». Ἐν σ. 552, 7, σίχ. 121 ὑπάρχει »συμπεριαγνυμένω τῷ κόλπῳ»). Κόιντ. Γ', 510: προσαγνυμένης ἀλδὸς αἰεί. ΙΔ', 626: ἀνιρῆσι προσαγνύμενοι περὶ πέτρης. Ὀπτιαν. Ἀλιευτ. Δ', 655: χῶρον κοιλοφυῆ κευθμῶσιν ὑπαγνύμενον θαμέεσσιν. Ἰώσηπ. Ἰουδ. Πολ. Δ', 1, 5: καὶ τοῖς ἀντικρυς ἔρκεσιν ἀμφιαγνύμενον. Εὐστάθ. Διον. Περιηγ. 254 (σ. 135, 26 Βερν.): οἷς καὶ προσαρασόμενα τὰ κύματα καὶ ἀμφιαγνύμενα. Ψευδιπποκράτ. περὶ Ἀγμ. καὶ περὶ Ἀρθρ. ΜΖ' (Τόμ. Γ', σ. 5, 3 Ἐρμερ.): δόσσα ἀπάγνυται (Πρβ. ΜΕ', σ. 52: ὅταν δὲ ἀπαγῆ ταύτη. Μοχλ. ΛΗ', σ. 180: καὶ οἷσι ἐπίφυσις ἀπέαγε). Ὀρειβάσ. σ. 88 »ἐν δὲ τῆ κατ' ἀγκῶνα διαρθρώσει ποτὲ μὲν τὸ τοῦ πήχεως ὁστοῦν ἀπάγνυται, ποτὲ δὲ τὸ τοῦ βραχίονος. Ἀπάγνυται δὲ ὁ πήχους κατὰ τρεῖς ἑαυτοῦ τρόπους» (Παρ' Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 225 Σμ. ἀναγινώσκειται »Ἀπάγλαυται: διόλου κατάνυται». Γραπτέον ἴσως »ἀπάγνυται: διόλου κατάνυται»). Μοχλ. ΛΘ' (Τόμ. Γ', σ. 180): καὶ οἷσι ἡ κοτύλη παρέαγε.

καὶ τὸν ἔαγνυον. Ἐὰν δὲ σύ, Βυζάντιε, κάλλιον ἄλλων τὰ τῶν παλαιῶν γινώσκης μὴ ἀναγνοὺς ἀναγνόντων, ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σευ. Τῶν δύο τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου τύπων οἱ Ἄπτικοὶ μεταχειρίζονται μόνον τὸν ἔχοντα τὴν συλλαβικὴν αὔξισιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἕτερον. Ἄριστοφ. ΣΦηξ. 1455: γυνή ποτε κατέαξ' ἐχίνον. Θουκυδ. Γ', 89: καὶ δύο νεῶν ἀνικυσμένων τὴν ἑτέραν κατέαξεν. Πλάτ. Κρατύλ. σ. 389, β': πρὸς ὅπερ καὶ ἦν κατέαξεν ἐποίει. Ξενοφ. Ἄναβ. Δ', β', 20: κατέαξαν τὸ σκέλος, κτλ. (Πρβ. καὶ Λουκιαν. Συμποσ. ἢ Λαπίθ. § 45: εἰ μὴ κατέαξε τὴν βακτηρίαν. Δί. Κάσσ. ΞΘ', 10, 2: καὶ γὰρ τὴν κλεῖν ἐν ταύταις κατέαξε, κτλ.). Ὁ Ὀμηρος συνήθως τὸν μετὰ συλλαβικῆς αὔξεως τύπον μεταχειρίζεται, σπανίως τὸν μετὰ χρονικῆς. Ἰλ. Η, 270: εἴσω δ' ἀσπίδ' ἕαξε (Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 2 Σμ. »Ἐαξεν: ἔκλασε, συνέτριψεν»). Λ. 114: ῥηϊδίως συνέαξε. Λ, 175: τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἕαξε. Ν, 166: ὁ ξυνέαξεν. Ν, 257: τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔχεσκον (Σχολ. σ. 565 Βεκκ. »Πληθυντικῶ ἐνικὸν ἐπήγαγεν. Καὶ Εὐριπίδης Ἰωνί [590] καλυόμεσθα μὴ μαθεῖν ἀβούλομαι. Τινὲς δὲ κατέαξα μὲν, ἵνα ἢ ὁ μὲν γὰρ εἶχον κατέαξα. — Ἡ διπλῆ ὅτι πληθυντικῶς κατεάξαμεν καὶ ἐνικῶς οἰσόμενος καὶ ἔχεσκον». Ὁ Θείρσχιος Act. Philol. Monac. Τόμ. Α', σελ. 179 θέλει νὰ γραφῆ κατεαξάμεν ἀντὶ τοῦ κατεάξαμεν, ἵν' εἶνε ἀντὶ τοῦ κατεαξάμεν, κατὰ συστολὴν δηλονότι τῆς ληγούσης. Ἄλλὰ ῥῆμα ἢ θαῦμα εἶνε τὸ κατεαξάμεν τοῦτο; Τίς εἶπέ ποτε κατεαξάμεν; Ἡ τίς ποτε συνέστειλε τὴν λήγουσαν τοῦ μέσου ἀορίστου πρώτου; Ἄλλὰ τοιαῦτα οὐκ ὀλίγα προήλθον ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Θεῖρσχιου). Ρ, 65: τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἕαξε. Ὀδ. Γ, 298: ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἕαξαν. Ε, 316: μέσον δὲ οἱ ἴστων ἕαξεν. Ε, 585: πρὸ δὲ κύματ' ἕαξεν. Ι, 283: νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων (Ὁ Γέντιος Μνημοσ. Τόμ. Γ', σελ. 277 νομίζει ὅτι ὁ ποιητὴς εἶπεν NEFAMENKATEFAΞE κτέ., τουτέστι νῆF' ἀμὴν κατέFαξε κτέ.). Ξ, 383: τὰς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι¹⁾. Ἰλ. Ψ, 592: ἴππειον δὲ οἱ ἤξε

¹⁾ Ὁ Ζηνόδοτος ἔγραφε ξυνέηξεν ἐν Ἰλ. Ν, 166 καὶ κατεήξαμεν ἐν Ἰλ. Ν, 257 (Σχολ. Βεκκ. σ. 361 »Ζηνόδοτος ξυνέηξε». σ. 565 »Ζηνόδοτος κατεήξαμεν διὰ τὸ καὶ ἐν τοῖς ἔμ-προσθεν ὁ ξυνέηξε λέγειν» (Πρβ. Δυντζήρου Ζηνοδ. σελ. 61).

θεὰ ζυγόν. Ὀδ. Γ, 539: πᾶσι κατ' αὐχένιας ἤξε καὶ ἔκτανεν (Ἐν μὲν τῷ τῆς Ἰλιάδος χωρίῳ προτείνει ὁ Ὀφμαννὸς *Quaest. Homer.* Τόμ. Β', σελ. 77 νὰ γραφῆ ἡ ἴππειον οἱ ἔαξε", ἐν δὲ τῷ τῆς Ὀδυσσεύς ὁ Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 298 »πᾶσι κατ' αὐχέν' ἔαξε" νομίζων καὶ τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν αὐχένια ἀναγκαῖον ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ αὐχένιας¹⁾). Ἐν Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 244 Κιδδ. γράφεται κατ' αὐχένια *Fāξε* καὶ ἴππειον δέ τε *Fāξε*). Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς συνήθως ὁ τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν ἔχων τύπος ἀπαντᾷ. Ἀπολλών. Ἀργον. Β', 1109: ἠδὲ καὶ αὐτὴν νῆα διάνδιχ' ἔαξε τινασσομένην βόθιοισιν. Θεόδωρ. ΚΕ', 256: διὰ δ' ἀνδιχα τριχλὺν ἔαξα κτέ. Κόιντ. Γ', 27: ἡ καὶ συνέαξεν ὀχῆας δόχμιος ἐγχιρμιφθεῖς. σ', 288: ὑψὺ ἀειράμενος κρατερῆς συνέαξε χέρεσσι. ΙΑ', 463: μεγάλη δὲ βίη κρατερόφρονος ἀνδρὸς κλίμακκά οἱ συνέαξεν. ΙΑ', 488: συνέαξε δὲ πάντα ὀστέα σὺν πῆλκι. Νόνν. ΛΖ', 426: μεσσοπαγῆ συνέαξε βαλὼν τροχοειδέϊ κύκλω, κτλ. Παρ' Ἀπολλωνίῳ Α', 1168

¹⁾ Πρβ. Ἰλ. Β, 560: Ἐρμιόνην Ἀσίνην τε βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχοῦσας. Κ, 259: ἦτε καταίτυξ κέκληται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηνῶν. Ὀδ. Β, 276: παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται. Γ, 57: πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν ἀμφοτέρων ἔλε χεῖρα, κτλ. Οὔτω καὶ Εὐριπ. Φοῖν. 1242: ἠδὲ δ' ἐκρυπτον σῶμα παγγάλκοις ὄπλοις δισσοὶ γέροντος Οἰδίπου νεανίαι (Πρβ. καὶ 1363). Ἡρακλ. Μαιν. 705: ἐξ ὄτου πέπλοις κοσμεῖσθε σῶμα καὶ νεκρῶν ἀγάλλμασιν (Πρβ. καὶ Τρω. 377. 592. Μιδ. 1042, κτλ.). Ἀριστοφ. Ὀρν. 641: εἰσέλθετ' εἰς νεοττιάν τε τὴν ἐμὴν . . . καὶ τοῦνομ' ἡμῖν φράσατον. Πλούτ. 529: ὀπότεν νύμφην ἀγάγησθον, κτλ. Ἡρόδ. σ', 58: κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναικες περιῖουσαι λέβητα κροτέουσι, κτλ. (Παρὰ Δημοσθένει κατ' Ἀριστοκρ. § 61, σ. 639 φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς »πάντες οἱ στρατεύματα ἔχοντες" ἀλλὰ καὶ ὁ πληθυντικὸς »οἱ στρατεύματα ἔχοντες". Οὔτω καὶ παρ' Ἡροδότῳ σ'. 156 ἐν δυσὶ μὲν »ἔσχον ἐν στόματι" ἀναγινώσκεται, ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ »ἔσχον ἐν στόμασι", ἐν ᾧ ἐν Γ', 157 φέρουσι πάντα »εἶχον ἐν στόμασι"). Ἀλλὰ καὶ: τοῖτ' ἀλόωνται ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες (Ὀδ. Γ, 74), κτλ. Ἴδε μάλιστα Ὀδ. Κ, 259 »οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς Φωνῆν τε τρίχας τε καὶ δέμας (Πρβ. καὶ Ἰλ. Σ, 594 »ἔνθα μὲν ἦθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι ἄρχευντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουτες").

ἀναγινώσκεται »μεσσοθεν ἔαξεν ἐρετμόν". Παρὰ Βαβρίῳ Γ', 5 »τὸ κέρασ κατέαξε μακρόθεν λίθω πλήξας" (ἀνθ' οὗ ὁ Φίξιος μεταβείβει τὰς λέξεις ἔγραψε »κατέαξε τὸ κέρασ κτέ.") ἐξέδωκεν ὁ Λαχμαννὸς »τὸ κέρασ κατῆξε κτέ.". Χρήσις τοῦ κατῆξα εὐρηγται παρὰ Ψευδιπποκράτει Ἐπιδημ. Πέμπτ. Κς' (Τόμ. Α', σ. 729 Ἐρμερ.) »καὶ κατῆξε τῶν πλευρῶν".

Ἀρίστος παθητικὸς κατεάχθη παρὰ τοῖς παλαιοῖς οὐδαμῶς κεῖται μεταχειριζομένοις ἀείποτε τὸν δεῦτερον κατεάγη. Ἀριστοφ. Σφηξ. 1428: καὶ πῶς κατεάγη τῆς κεφαλῆς μέγα σφόδρα. Λυσ. πρὸς Σίμων. § 14: οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν οὔτ' ἄλλο κακὸν οὐδὲν ἔλαβεν. Ἀνδοκίδ. περὶ Μυστηρ. § 61: καὶ τὴν κλεῖν συνετρίβην καὶ τὴν κεφαλὴν κατεάγη, κτλ. Ὁ ἀπλοῦς ἐάγη ἀπαντᾷ παρ' Ὀμήρῳ, παρ' ᾧ βλέπει τις ἐνίοτε καὶ τὸν ἀνευ αὐξήσεως τύπον ἄγη. Ἰλ. Ν, 162 (Πρβ. καὶ Ρ, 607): ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ. Ὀδ. Κ, 560 (Πρβ. καὶ Λ, 66): ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν ἀστραγάλων ἐάγη. Ἰλ. Δ, 214: πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι (Σχολ. σ. 150 Βεκκ. »Τὸ πάλιν εἰ μὲν τοῖς ἡγουμένοις συντάττοιμεν, ἔσται τὸ ἄγεν ἀντὶ τοῦ κατεάχθησαν, ὡς νῦν δὲ μοι ἐν χεῖρεσσι ἄγη ξίφος, ἦτοι συνεσταλμένης τῆς ἀρχῆς ποιητικῶς ἢ τοῦ εἰρημένου ἀπὸ τοῦ ἔαγεν. Ἐὰν δὲ τοῖς ἐξῆς προσδῶμεν αὐτό, ἔσται εἰς τοῦπίσω ἠχθησαν, τουτέστιν ὑπέστρεψαν". Πρβ. Νικάνορ. περὶ Ἰλιακ. Στιγμ. ὑπὸ Φρειδλαινδῆρου σελ. 89 καὶ 113. Ἀλλὰ τὸ χωρίον εἶνε σαφέστατον καὶ ἀπλούστατον οὔτε διττὴν σύνταξιν ἐπιδεχόμενον οὔτε διπλὴν ἐρμηνείαν. Τὸ ἄγεν εἶνε ἀντὶ τοῦ ἄγησαν ἢ μετ' αὐξήσεως ἐάγησαν, ὡς τὸ ἄλεν ἀντὶ τοῦ ἄλησαν ἢ ἐάλησαν, κτλ. καὶ οὔτ' ἔχει οὔτε δύναται νὰ ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ ἠχθησαν. Πρβ. καὶ Εὐστάθ. σ. 464, 43 »Ἔστι δὲ τὸ πάλιν ἄγεν ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ ἔμπαλι ἐκλάσθησαν. Τοῦτο δὲ εἴρηται πρὸς διαστολὴν τῆς πρώτης περιαγωγῆς καὶ κλάσεως, ἢν οἱ ὄγκοι πάσχουσι γλωχινούμενοι ἐν τῷ χαλκεύεσθαι· τότε μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ ἄνα ἀφορῶντες γωνιοῦνται, νῦν δὲ θραυόμενοι ἔμπαλι ἄγονται. Ποιητικὴ δὲ λέξις καὶ τὸ ἄγεν· καὶ ἔστιν, ὡσπερ τραφεῖς τραφέντος τράφεν, ὃ ἔστιν ἐτράφισαν, οὔτω καὶ ἀγείεις ἀγέντος ἄγεν". Παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 18 Σμ. λέγεται »ΑΓΕΝ: κατεαγέν, θραυσθέν, ὡς τὸ τοῦ δ' ἐξελκομένοιο πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι". Ἡ γνώμη τοῦ Κοκκηίου ὅτι μετὰ τὸ θραυσθὲν ἐλλείπει τι εἶνε πιθανωτάτη). Π, 801: πᾶν δὲ οἱ ἐν χεῖρεσσι ἄγη ἔγχος (Ἐὰν πάν-

τοτε παρ' Ὀμήρῳ ἡ λέξις αὐτὴ ἔχει τὸ δίγαμμα, πρέπει νὰ γραφῆ χειρέσσι ἄγη [Ἴδε Δαβησιῦ *Miscell. Crit.* σελ. 244 Kidd.] ἢ μάλλον χειρέσσο' ἑάγη, ὅπερ καὶ φέρεται ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων. Οὕτω καὶ ἐν Γ, 367 γράφεται οὐ μόνον »νῦν δέ μοι ἐν χειρέσσι ἄγη ξίφος» ἀλλὰ καὶ »ἐν χειρέσσο' ἑάγη ξίφος». Ὁ Εὐστάθιος εὗρεν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τόποις ἄγη σ. 424, 58 »τὸ δὲ ἄγη Ἀττικοὶ ἑάγη φασίν». σ. 1087, 38 »πᾶν δὲ οἱ ἐν χειρέσσι ἄγη, τούτέστιν ἑάγη, αὐτόματον δηλαδὴ». Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 20 Σμ. »Ἄγη: . . . Ἔστι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ κατεάγη, ὡς τὸ νῦν δέ μοι ἐν χειρέσσι ἄγη ξίφος». Ἀντὶ τοῦ κατεάγη ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι κατεαγῆναι, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Βαλκηνάριος Διατριβ. σελ. 254. Ὁ Εὐνιος διατείνεται ὅτι ἡ παλαιὰ γραφὴ ἦτο χερσὶν ἄγη, τούτέστι χερσὶν ἑάγη. Ἄλλ' ὁ ἀόριστος ἑάγην ἢ ἄγην ἔχει τὸ α πανταχοῦ παρ' Ὀμήρῳ βραχὺ πλὴν ἐνδὸς καὶ μόνου χωρίου Ἰλ. Α, 559 »ῶ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἑάγη», ἐνθα φαίνεται ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ἑάγη, ἂν καὶ ἄλλο παράδειγμα τοῦ παρακειμένου ἑαγα παρ' Ὀμήρῳ δὲν εὐρίσκηται. (Ἴδε καὶ Δαβησιῦ *Miscell. Crit.* σελ. 244 Kidd.). Πρβ. καὶ Ἀπολλών. Γ', 954: ἡ θαμὰ δὴ στηθέων ἑάγη κέαρ. Θεόκρ. ΚΒ', 190: δούρ' ἑάγη σακέεσσιν ἐνι δεινοῖσι παγέντα. Τρυφιδῶρ. 586: ἐπαυχενίους δὲ λυθέντες ἀστραγάλους ἑάγησαν, κτλ. Καὶ παρὰ Κοῖν-τω ΙΔ', 595 »ὡν δὲ που ἴστοι ἐκ κεράτων ἐράγησαν, ἐπισπέρχοντος ἀήτεω» ἀποφαίνεται ὁ Σπιτζιῆρος *Observ. in Quint.* σελ. 60 ὅτι τὸ ὀρθὸν εἶνε ἐκ κεράων ἑάγησαν¹⁾. Παρ' Ἡσυ-

¹⁾ Ἄν τις ἐπιθυμῆ νὰ μάθῃ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐμορφώθη ὁ ἀόριστος ἑάγην, ἄς ἀκούσῃ τοῦ Μεγάλου Ἐτυμολόγου τὰ σοφὰ ῥήματα »Ἐάγη: Ἔστιν ἄγω τὸ κλάνω, ὁ μέλλων ἄξω, ὁ ἀόριστος ἦξα, ὁ β' ἦγον, ὁ παθητικὸς ἦγην ἦγης ἦγη καὶ κατὰ διάλυσιν ἑάγη» (σ. 306, 54). Μεγάλῃ τῷ ὄντι τοῦ Μεγάλου Ἐτυμολόγου ἡ ἀγχινοια εἶνε καὶ ἡ δεξιότης καθ' ἣν οὕτω πιθανῶς ἐκ τῶν μὴ ὄντων τὰ ὄντα παράγει, ὥστε μόνος ὁ μὴ ἔχων τὸν νοῦν παρεξηγημένον δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ. Δὲν εἶνε εὐφρέστατα καὶ λογικώτατα ἐξευρημένοι ὅτι τὸ ἑάγη προῆλθε κατὰ διάλυσιν ἐκ τοῦ ἦγη τοῦ ἐν Σκυθίᾳ ἴσως ἢ ἐν Παφλαγονίᾳ λεγομένου, ὅπερ ἐγένετο ἐκ τοῦ οὐδέποτε ὑπάρξαντος δευτέρου ἀόριστου ἦγον τοῦ πλαστοῦ ἐνεστῶτος ἄγω τοῦ σημαίνοντος κλάνω; Βδε-λυγμία μ' ἔχει. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Πλούτ. 345 (σ. 353

χίφ Τόμ. Γ', σ. 308 Σμ. ἀναγινώσκειται »Περάγην: διέρρωγα. Ῥίνθων» (Ἐν τῷ κώδικι φέρεται »Περάγειν: διερρωγέρειν θω». Ὁ Μεινέκιος εἶκασε »Περίεαγεν: διέρρωγε. Ῥίνθων»). Ὁ πρῶτος ἀόριστος κατεάχθην εἶνε ἴδιος τῶν μεταγενεστέρων ἀπαν-τῶν πρῶτον παρ' Ἀριστοτέλει περὶ Ζφ. Μορ. Α', 1 (Τόμ. Γ', σ. 220, 1 Διδ.) »ὅτι στραφέντος καταχθῆναι συνέβη». Ἴδε Δίαν. Χρυσόστ. Λόγ. ΙΑ', Τόμ. Α', σ. 559 Ῥεισκ. (Τόμ. Α', σ. 190, 24 Διδ.): ὡς τοῦ ξίφους καταχθέντος. Σιμπλίκ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. Κς', σ. 68, 52 Διδ.: καὶ τὸ ὑάλινον προσκρουσθὲν ἢ ἀφθὲν καταχθῆναι. Ὅταν δὲ τὸ ἡμέτερον καταχθῆ, κτέ. Πρβ. καὶ Ἱερεμ. ΛΑ', 25: κατεάχθη κέρας Μωάβ, καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη (Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 438 Σμ. »Κα-τεά(χ)θη: κατεθλάσθη»). Παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ Στρω-ματ. Β', σ. 492 Ποττ. ἀναφέρεται ἀπόσπασμα τραγωδίας, ἐν ᾧ κεῖται ἡ μετοχὴ ἀχθέντες. »Ἐμφαντικῶς Διογένης ἐν τινὶ τραγωδίᾳ γράφει

οἱ τῆς ἀνάδρου καὶ διεσκατωμένης
τρυφῆς ὑφ' ἠδοναῖσιν ἀχθέντες κέαρ
πονεῖν θέλοντες οὐδὲ βαιά».

Ἄλλ' ὁ Μεινέκιος *Philol. Exercit. in Athen. Deipnos. Spec. Prim.* σελ. 47 προτείνει νὰ γραφῆ »τρυφῆς ὑφ' ἠδοναῖσι σαχθέν-τες κέαρ» πηραβάλλον Κερκιδᾶν παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Δ', 43 »ὡν τὸ κέαρ παλῶ σέσακται καὶ δυσκενίπτω τρυγί» (Ὁ Βεν-τλήϊος: παλῶ . . . καὶ δυσκενίπτω τρυγός). Ἴδε καὶ Ναύκιον Τραγ. Ἑλλ. Ἀποσπ. σελ. 628, 1.

Καὶ ὁ παθητικὸς παρακειμένος κατεάγμαι παρὰ μόνους εὕρη-ται τοῖς μεταγενεστέροις. Λουκιαν. Τίμων. ἢ Μισανθρ. § 10 (Τόμ. Α', σ. 47 Ἰακβ.): κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀπεστομαμέ-ναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγισται (Ἐν ᾧ § 48, σ. 67 »κατεάγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου», ὅπερ ὑπὸ Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου ὡς παράδειγμα μνημονεύεται τῆς μετὰ γενικῆς τοῦ κατεάγα συντάξεως σ. 192, 17¹⁾). Πρβ. καὶ Ἐταιρ. Διαλ. ΙΕ', § 1, Τόμ.

Διδ.) »Ἄγω τὸ συντρίβω, ὁ μέλλων ἄξω, ὁ μέσος παρακει-μένος ἦγα καὶ ἀττικῶς ἑαγα»! (Ἴδε Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 56).

¹⁾ Περὶ τῆς συντάξεως ταύτης τοῦ κατεάγα ποιεῖται λόγος

Γ', σ. 418: ἢ πόθεν κατεαγότας τοὺς αὐλοὺς Φέρις; § 2, σ. 419: κατεαγότας μοι τοὺς αὐλοὺς προσρίψας. Ἐπιστ. Κρον. Γ', § 35, Τόμ. Γ', σ. 485: ἐπὶ κατεαγότι καὶ ταῦτα τῶ ἀμφορεῖ). Πausan. Η', μς', 5: τοῦ δὲ ὕδρος τῶν ὀδόντων κατεᾶχθαι μὲν τὸν ἕτερόν Φασιν οἱ ἐπὶ τοῖς θαύμασιν. Γ', λα', 11: τῆ δὲ γραῖ κατεᾶχθαι τὴν ὕδριαν εἰκάσεις (Ἐν ᾧ Θ', λ', 2: καὶ λύρας κατεαγυίας ἐφαπτόμενον. Γ', λ', 8: κατεαγότες αὐτῆς οἱ πήχεις. Γ', λα', 9: ἐν κατεαγόσιν ὀστράκοις. Γ', λς', 4: κατεάγασιν οἱ πολλοί). Ἄρτεμιδ. Ὀνειροκρ. Δ', 58 (σ. 237, 12 Ἐρχ.): καὶ πάλιν αὐτὸς ἔδοξε τις τὸν κύβου αἰφνίδιον κατεᾶχθαι. Ε', 32 (σ. 260, 4): καταλαβεῖν τὸν ἐν αὐτῶ λίθον κατεαγμένον εἰς πολλά. Ε', 51 (σ. 263, 11): ἔδοξε τις τὸ βάντρον αὐτοῦ κατεᾶχθαι (Πρβ. καὶ σ. 265, 15. Ὁ Ἐρχῆρος ἐξέδωκε πανταχοῦ κατεᾶχθαι). Πολυδεύκ. Δ', 148: τῶ δὲ παρσίτῳ μᾶλλον κατέακται τὰ ὄτα. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον πάντοτε ἔαγα, κατέαγα (ἰων. κατέγηγα. Ἡρόδ. Ζ', 224: δόρατα μὲν νυν... ἐτύγχανε κατεηγότα ἤδη!). Ἡσιόδ. Ἔργ. 534: οὐτ'

καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ Τόμ. Δ', σ. 50 Ἰακβ. καὶ ὁ Ἡρωδιανὸς Φιλεταίρ. σ. 448 Πειρσ. Πρβ. καὶ Μοῖρ. σ. 233 Πειρσ. Σχολ. Πλάτ. Γοργ. σ. 469, δ'. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1167. Γραμματικὸς τις ἐν Ἀνεκδότοις Βεκκῆρου σ. 153, 21 ὡς παράδειγμα τῆς μετὰ γενικῆς συντάξεως τοῦ κατεᾶγη παρατίθεται χωρίον τοῦ Προκοπίου! »Κατεᾶγη: Γενικῆ Προκόπιος. Ἐκ τῆς μονοφθίας Ἀντιοχείας ἄλλος κατεᾶγη τῆς κεφαλῆς τοῦ σώματος τὰ καίρια παρασπώμενος». Καὶ ὁ Προκόπιος νομοθέτης τοῦ ἑλληνισμοῦ! Ἰκανῶς καὶ ἐκ τούτου μόνου τεκμηριούται πόση ἦτο ἡ περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν προκοπὴ τοῦ γραμματικοῦ.

1) Ἐν τῶ τοῦ Ψευδιποκράτους περὶ Ἀγμῶν καὶ περὶ Ἀρβρων Φέρουσι τάντιγραφα οὐ μόνον κατεηγέναι ἀλλὰ καὶ κατεαγέναι καὶ κατηγέναι (καὶ καταγέναι). Ὁ Ἐρμερίσιος ἔγραψε πανταχοῦ κατεηγέναι. Α' (Τόμ. Γ', σ. 3): χεῖρα κατεηγυῖαν. Γ' (σ. 7): χεῖρα κατεηγυῖαν. Δ', (σ. 7): ὦν μὴ ἀμφοτέρα κατέγηγε. (σ. 8): πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ κατεηγότος. ε' (σ. 10): τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα. Ζ' (σ. 13): κατεηγότων τῶν ὀστέων. ΙΕ' (σ. 22): κνήμης ὀστέα κατεηγυῖης. (σ. 23): ὀστέα κατεηγότα. Ις' (σ. 24): τὰ σκέλεα τὰ κατεηγότα. ΙΗ' (σ. 26): τούτου κατεηγότος. (σ. 27): τοῦ μὲν ἔξωθεν

ἐπὶ νῶτα ἔαγε. Σαπφ. Β', 9: ἀλλὰ καὶ μὲν γλῶσσα ἔαγε (= κατὰ μὲν γλῶσσα ἔαγε, γλῶσσα μὲν κατέαγε). Χοιρίλ. παρ' Ἀθην. ΙΑ', σ. 464, β': κύλικος τρύφος ἀμφὶς ἔαγός (Πρβ. καὶ Ἄρατ. Φαιν. 46: περὶ τ' ἀμφὶ τ' ἔαγός. Κρίντ. Α', 204: ὁ δ' ἄρ' ἄχνητο θυμὸν ἔαγός. Νόνν. Ε', 151: ἔαγότα νῶτα. ΙΕ', 15: ἔαγότος ἀμφιφορῆος. Παρ' Ἡτυχίῳ Τόμ. Β', σ. 1 Σμ. ἀναγινώσκειται »Ἐαλός: τεθραυσμένος» ἀντὶ τοῦ ἔαγός) 1). Εὐριπ. Κύκλ. 684: τὸ κρανίον παίσας κατέαγα. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 1180: καὶ τῆς κεφαλῆς κατέαγε περὶ λίθον πεσῶν. Θεσμοφ. 403: τῶ κατέαγεν ἡ χύτρα; Πλούτ. 545: στάμνου κεφαλὴν κατεαγόςτος. Μνησίμαχ. παρ' Ἀθην. Γ', σ. 421, γ': δораτίων τε λείψανα κατεαγότ'. Πλάτ. Γοργ. σ. 515, ε': τῶν τὰ ὄτα κατεαγότων (Πρβ. καὶ σ. 469, δ': κατεαγῶς ἔσται αὐτίκα μάλα). Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 67, σ. 247: τὴν κλεῖν κατεαγότα (Πρβ. Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 590 καὶ 407). κατὰ Κόνων. § 35, σ. 1268: τὴν κεφαλὴν δὲ γ' ἡμεῖς ἢ ἕτερόν τι κατεαγέναι φήσομεν. Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πολλάκις εὐρίσκεται ὁ κατέαγα συνήθετος τοῦ κατέαγμαί ὦν. Διονύσ. Ἀλικαρν. περὶ Συνθ. Ὄνομ. ΙΗ', σ. 256 Σχαιφ.: κατεαγότων ἀνθρώπων (Πρβ. αὐτόθι Σχαιφῆρον σελ. 257). Ῥωμ. Ἀρχ. Η', 67: λόφος πολλαχῆ περικατεαγός. Πλούταρχ. περὶ Μουσ. ΙΕ' (Ἠθ. σ. 1389, 6 Διδ.): κατεαγυῖαν καὶ κατὶλην εἰς τὰ θέατρα εἰσάγουσι. Δίων Χρυσόστ. Λόγ. Β', Τόμ. Α', σ. 91 (Τόμ. Α', σ. 32, 19 Διδ.): καὶ κατεαγότα μέλη. Φιλόστρ. Ἡρωϊκ. ΙΔ', 2 (σ. 722): τὰ δ' ὄτα κατεαγῶς ἦν. Ἄρτεμιδ. Ὀνειροκρ. Α', 74: ἢ ἐκ κατεαγότων ὑγιᾶ. Ἀλκίφρ.

ὀστέου κατεηγότος... τοῦ δὲ ἔσωθεν κατεηγότος. ΚΒ' (σ. 30): τὰ ὀστέα τὰ κατεηγότα. Οὕτω καὶ ΚΔ' (σ. 31) τετράκις. Κς' (σ. 55). ΚΖ' (σ. 35). Λ' (σ. 38) δίς. ΛΒ' (σ. 42). ΛΕ' (σ. 45). ΛΖ' (σ. 46). ΜΑ' (σ. 49). ΜΒ' (σ. 51). ΜΗ' (σ. 54). ΞΔ' (σ. 77). ΠΓ' (σ. 88). ΨΔ' (σ. 104). ΡΙΕ' (σ. 156 καὶ σ. 137). ΡΙς' (σ. 138). Ὡφειλε δ' ἴσως, ἵνα συμφωνῇ ἑαυτῶ, καὶ τὸ παρῆαγε εἰς παρῆαγε νὰ μεταβάλλῃ καὶ τὸ ἀπέαγε εἰς ἀπέαγε, ἅπερ ἀναγινώσκονται ἐν τῶ Μοχλικῶ ΛΘ' (Τόμ. Γ', σ. 180).

1) Παρὰ Τζέτζη ἐν τοῖς μεθ' Ὀμηρ. 375 ἀναγινώσκειται »νῶτα δὲ τοῦτο ἔαγεν ὑπῆρεμα» ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἦσαν (κεκλασμένα) κεκαμμένα, κεκυρτωμένα.

Γ', 54, 1: ἢ πόθεν κατέαγα τὸ κρανίον (Ἐν Α', 7 φέρουσι τάντιγραφα »ἐπειδὴ τὰμὰ κατέαγετο» πλὴν τοῦ βενετικοῦ κώδικος ἔχοντος κατέαγι, ὅπερ ὅτε Σχειλῆρος ἐνέκρινε καὶ ὁ Μεινέκιος παρέλαβεν. Ὁ πολὺς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 43 λέγει ὅτι τὸ κατέαγι εἶνε εἰκασία ἀντιγραφῆως οὐχὶ ἰκανῶς εὐστοχος καὶ ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε κατέαγε σωζομένη ἐν τῇ πλημμελεῖ κατέαγετο. Κατέαγεν εἰκασε καὶ ὁ Ῥεῖσκιος). Ἐθύν. IV', σ. 524, 5': ἀνειμένοι τὴν δίαϊτάν εἰσι καὶ κατέαγότες (Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σ. 8 Σμ. »ἐν μὲν τὸ ἐπὶ διαβολῇ τῶν Σαμίων θρυλουμένων ὡς κατέαγόντων»), κτλ. (Πρβ. καὶ τὰ τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τοῦ Πανουσανίου παραδείγματα τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα). Ἐχει δὲ τὸ κατέαγμα ἢ πρὸς τὸ κατέαγα ὡς τὸ ἔρρηγμα (ἀπέρρηγμα, κατέρρηγμα, κτλ.) πρὸς τὸ ἔρρωγα (ἀπέρρωγα, κτλ.), τὸ πέπηγμα ἢ πρὸς τὸ πέπηγα, τὸ τέτηγμα ἢ πρὸς τὸ τέτηκα, τὸ σέσημμα ἢ πρὸς τὸ σέσηπα, τὸ ἔσταμα ἢ πρὸς τὸ ἔστηκα, κτλ., περὶ ὧν ἀλλαχοῦ ἀκριβῆς θὰ γείνη λόγος.

Ὁ ἐνεστὸς κατὰσσω εἶνε εἰδεχθὲς τῶν μεταγενεστέρων ἐξάμβλωμα ἀπαντῶν ἐνίοτε καὶ ἐν τερατωδεστέρῃ μορφῇ κατέασσω. Ἐχει δὲ τὸν αὐτὸν πρὸς τὸ κατὰγγυμι λόγον, ὃν τὸ ῤήσσω πρὸς τὸ ῤήγγυμι καὶ τὸ πήσσω πρὸς τὸ πήγγυμι, περὶ ὧν ἄλλοτε (Πρβ. τὸν πρόλογον τῆς ὑπὸ Κυνήνου καὶ Κοβήτου ἐκδοθείσης Καινῆς Διαθήκης σελ. LXXIX). Ὁριγέν. κατὰ Κέλσ. Ζ', σ. 369: ὅς, τοῦ δεσπότου στρεβλοῦντος αὐτοῦ τὸ σκέλος, ὑπομειδιῶν ἀνεκπλήκτως ἔλεγε κατὰσσεις. Καὶ κατὰξαντος, οὐκ ἔλεγον, εἶπεν, ὅτι κατὰσσεις; Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Α', 73: καὶ ὅσα κατὰσσεταί. Β', 39: ἀγαθὸν ἂν εἴη μήτε συντριβόμενα ἰδεῖν μήτε κατὰσσόμενα τὰ ἀγάλματα αὐτῶν. Α', 66: τοῖς δὲ πλέουσι τὸ δοκεῖν κατὰσσειν ποτήρια ναυάγιον προαγορεύει... ταῦτα κατὰσσόμενα πάσης θλίψεως καὶ στενοχωρίας λύσιν ὑπισχνεῖται (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ κατέασσειν, κατέασσόμενα). Β', 24: ὅθεν κατὰσσόμενον μᾶλλον τούτοις ἢ ὑγιῆς ὃν συμφέρει... ὅθεν οὔτε ἀπολυμένη ἐστὶν ἀγαθὴ [Κάλλιον ἀγαθὸν] οὔτε κατὰσσόμενη (Φέρεται καὶ γραφὴ κατέασσόμενον, κατέασσομένη). Καὶ ἐν Α', 66 ὁ Ῥεῖσκίος τῷ Ῥεῖσκίῳ ἀκολουθήσας ἔγραψεν (Ἀρτεμίδ. Τόμ. Β', σελ. 276) »ὅθεν εἰ κατὰσσηται» ἀντὶ τοῦ κατέασσηται, ἀνθ' οὗ ὑπάρχει καὶ γραφὴ κατέασσοιτο.

Ὁ Ἐρχῆρος (Ἀρτεμίδ. σελ. 61, 6) ἔγραψε κατὰσσοιτο. Καὶ ἐν Γ', 66 ἔγραψεν οὗτος (σελ. 194, 15) »ὅθεν συμπίπτον ἢ κατὰσσόμενον πονηρὸν ἂν εἴη καὶ ὀλέθριον» ἀντὶ τοῦ κατέασσόμενον καὶ ἐν Β', 5 (σελ. 90, 9) »ἀπολλύμενα δὲ ἢ κατὰσσόμενα» ἀντὶ τοῦ κατέασσόμενα ἢ κατὰγγύμενα. Καὶ τὸ ἐν Ε', 78 »ῤήξαι τε καὶ κατέαξαι τὸ κεράμιον» μετέβαλε (σελ. 270, 3) εἰς κατὰξαι (τὸ ὀρθὸν εἶνε κατὰξαι, οὐχὶ κατὰξαι). Καὶ παρ' Ἀππιανῶ Λιβυκ. 129 προτείνεται ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου Τόμ. Δ', σ. 1045 ἐκδ. Παρισ. νὰ γραφῇ ἐξ ἀντιγράφων »ἐς πολλὰ σχήματα κακῶν διεσπῶντο ῤηγγύμενοι τε καὶ κατὰσσόμενοι» ἀντὶ τοῦ κατὰσσόμενοι. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἰλιάδ. Λ, 651 (σ. 524 Βεκκ.) »Δηλοῖ δὲ ἡ λέξις ὅτε μὲν τὸ ἄλευρον ἀπὸ τοῦ κατὰσσεσθαι καὶ ἀλεῖσθαι τὸν σῖτον, ὅτε δὲ τὸν αἰγιαλὸν ἀπὸ τοῦ περικατὰσσεσθαι αὐτῷ τὰ κύματα». Ν, 322 (σ. 365) »τὸν σῖτον, ἐπεὶ κατὰσσόμενος καὶ ἀλούμενος ἄρτος γίνεταί», κτλ. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 10 »ἢ ἀπὸ τοῦ ἄσσω καὶ κατὰσσω τὸ κλῶ». σ. 494, 51 »κατὰγγυμι: κατὰσσειν, κατακλῶν». Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 100 Σμ. »Ἐνικλῶν: ἐμποδίζειν, ἐγκόπτειν: ἀπὸ τῶν κατὰσσομένων μεταφορικῶς», κτλ. Ὁ Ἡσύχιος ἀναφέρει καὶ τὸ ἀπλοῦν »ἄσσει: κατὰσσει» (Τόμ. Α', σ. 303. Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »ἄσσει: κατὰσσει»). Ἐν Τόμ. Α', σ. 27 κακῶς ἐξέδωκεν ὁ Σμιδίτιος »ἀγγυτον: κατὰσσουσιν, κλῶσιν» ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι κτεάσσουσιν, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ κατέασσουσιν. τὸ κατέασσεσθαι ἴδε παρὰ Ψευδαριστοτέλει Μιχαῆλ. 15 (Τόμ. Δ', σ. 63, 26 Διδ.) »Διὰ τί τὸ αὐτὸ μέγεθος ξύλου ῤῥον κατέασσεταί περὶ τὸ γόνυ κτέ;». Πρβ. καὶ Μύθ. Αἰσωπ. 7 Ἀλμ. »ἐκύλιε τὰ ῥᾶ καὶ κατέασσε». 105 »δοὺς αὐτοῖς ἀθρόας τὰς ῤάβδους ἐκέλευσε κατέασσειν». 179, γ': τὰ δένδρα ποτὲ κατέασσόμενα ὑπὸ τῶν ἀνέμων... διὰ τοῦτο κατέασσεσθε». Βαρβαρώτατον εἶνε καὶ τὸ κατέαγμα ἀντὶ τοῦ κατὰγμα (Πρβ. Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 59). Περὶ τοῦ παρ' Ἀρτεμιδάρι εὐκατέακτος ἐποισάμεθα λόγον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. Ὁμοίον τούτῳ εἶνε τὸ ἀπεωστός. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 259 Σμ. »Ἀπεωστόν: ἀπόθητον [Γρ. ἀπωθητόν]» (ἴδε Σουῖδαν Τόμ. Α', Μέγ. α', σ. 673 Βερν. »καὶ ἀπωστόν: τὸ ἀπωθητόν»). Πρβ. καὶ »λέγων γὰρ ἴσως ἐξεώσεις τὸν πόνον» (Θεόδωρ. Πρῶδρ. Α', 156. Ἀντὶ τοῦ ἐξεώσεις) καὶ »καὶ ἀπεώσομαι τὸ ὑπόλειμμα

τῆς κληρονομίας μου" (Βασιλ. Δ', κα', 14. Ἀντὶ τοῦ ἀπώσομαι). Ἄλλὰ καὶ ἐνεστῶτα ἐξεῶ, ἐξεοῖς, κτέ. κακοδαίμονες τινες τῶν Βυζαντιῶν ἐκ τοῦ ἀορίστου ἐξεῶσα ἐπλασαν! Δὲν εἶνε διάφορον τοῦ ἀπεώσειν, τοῦ κατεάξειν καὶ τοῦ κατεᾶξει τὸ παρὰ Κοῖντῳ ἀνωῖξαι ἀντὶ τοῦ ἀνοῖξαι. IB', 331: ἡμὲν ἀνωῖξαι κείνου πτύχας ἢδ' ἐπερεῖσαι (Πρβ. καὶ Βρεδὸβιον Διαλ. Ἡροδ. σελ. 341). Ἐν ἐπιγράμματι Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου Ἀνθολ. Παλατ. Η', 131, Τόμ. Α', σελ. 531 Δυβν. γράφεται »βίβλον ἐφέξας πᾶσαν ὄση θνητῶν". Ἄλλ' ἢ ὀρθῆ γραφῆ εἶνε »βίβλον ἐφέξας κτέ." (= ἀνέφεξας). Παρὰ Πολυαίνῳ Η', 7, 2 (σ. 286, 22 Τεῦβν.) ἀναγινώσκειται »ὅπως αἱ μάχαιραι ἀπολιθάνοιεν ἢ κατεάγνοιντο", ἀνθ' οὗ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ κατεάγνοιντο καὶ κατ'ἀγνοιντο. Ἄν τὸ κατ'ἀγνοιντο μεταβληθῆ εἰς καταγνύοιντο, ἀποκαθίσταται, νομιζομεν, παρὰ Πολυαίνῳ ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἦτο γεγραμμένον. Πόσον δὲ τυφλοὶ περὶ τὰ τοιαῦτα ἦσαν οἱ ἀντιγραφεῖς γίνεται φανερὸν ἐκ τῆς ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἐπίππου παρ' Ἀθην. Α', σ. 29, δ' τερατώδους γραφῆς ὑπανεφέγνυται ἀντὶ τοῦ ὑπανεφέγνυτο (Πρβ. Πόρσανα *Adversar.* σελ. 56 καὶ Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Γ', σελ. 328 ἐκδ. μεγ.).

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸν πρῶτον ἀόριστον ἦξα τοῦ ῥήματος ἄγω. Ὁ ἀόριστος οὗτος σχηματισθεὶς ἐκ τοῦ μέλλοντος ἄξω ὡς ὁ ἔλειψα ἐκ τοῦ λείψω, ὁ ὠλίσθησα ἐκ τοῦ ὀλισθήσω, κτλ., περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (σελ. 8), εἶνε συνήθης τοῖς μεταγενεστέροις καὶ μάλιστα τοῖς Βυζαντιοῖς. Νόνν. Α', 11: ἄξατέ μοι νάρθηκα (Ἴδε καὶ Α', 34). ΚΖ', 120: ἄξατέ μοι Κορύβαντας ἀτευχέας. ΛΘ', 35: αἰθόμενον δὲ ἄξατε πῦρ ἐς ἄρηα. ΜΔ', 148: ἄξατε πῦρ, θεράποντες. ΜΕ', 221: ἄξατέ μοι βαρύδεσμον κτέ. ΜΗ', 23: ἄξατέ μοι Διόνυσον. ΜΗ', 903: ἄξατε σύννομον ἄρκτον ἀταρβέα. Βαταχρμνομ. 115: τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν. 119: τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας. Θεόδωρ. Πρδρ. Ζ', 498: τί δ' οἱ θεοὶ παρῆξαν αὐτὸν ἐν βίῳ; Η', 120: οὐ τὸν λόγον προῆξεν αὐτὸς εἰς πέρας (Πρβ. καὶ Δ', 470, ἔνθα ὁ Ἐρχήρος ἔγραψε »μάχην συνῆξας, ὡς τὸ Ῥάμνον συλλάβης" ἀντὶ τοῦ κοινῶς γραφομένου συνῆξας. Ἄλλ' ἴσως εἶνε κάλλιον νὰ γραφῆ μάχην συνῆξας). Νικήτ. Εὐγεν. Α', 205: καὶ δὴ συνάξαι

τὰ διεσκορπισμένα. ς', 48: πῦρ ἐν πυρὶ προσῆξας, ἐν Φλογὶ Φλόγα. ς', 479: οὐς γὰρ πόθος συνῆψεν εἰς συζυγίαν, τούτους ἐκεῖνος ἦξεν εἰς συντυμβίαν. Θ', 294: εἰς τὸν νεὸν εἰσῆξεν ἄμα τοῖς ὄχλοις. Τζέτζ. Χιλ. Α', 666: κατὰ πετρῶν ἐκρήμνισεν ἐξάξας ἡμινῆτα. IB, 464: τὸν μέγαν τὸν Φιλόσοφον διάξαι Πυθαγόραν. Ἀκόλουθ. Γραμματ. εἰς τὰ Βρουμάλια 66: ἴνα σοὶ τεοὺς προσάξω, κτλ. Ἐπιγρ. Δελφ. ὑπὸ Οὐεσχέρου καὶ Φουκάρτου (Παρισ. 1863) 107, 17: τὸν Ἀρχέλαος συνᾶξε ὁ Πραόχου. 126, 8: τὸν συνᾶξαν Ἀθαμβος καὶ Εὐαγόρας. 213, 11: τὸν συνᾶξε Ἀμυνέας Χαριξένου. Ἐπιγρ. Δηλ. παρὰ Βοικκίῳ 2271: ἀπάντων τῶν ἐλευσομένων ἐμπόρων καὶ ναυκλήρων συναξάμενων ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, κτλ. Ἀθήν. Β', σ. 46, ε': Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει διὰ γῆρας ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν. Ἀλκίφρ. Ἐπιστ. Γ', 8, 2: δύο δὲ ὄντε καὶ ἐρρωμένῳ τάχιστα αὐτὴν καὶ ἄκουσαν ἀπάξιαιμεν (Ἐν τῷ βενετικῷ κώδικι φέρεται ἀπᾶξαι δυνησόμεθα. Οὕτω δ' ἔγραψε καὶ ὁ Μεινέκιος, τονίσας ὅμως ὀρθῶς ἀπάξαι, οὐχὶ ἀπᾶξαι. Ὁ περικλῆς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 57 νομίζει ὅτι ἡ ὀρθῆ γραφῆ εἶνε τάχιστ' ἂν αὐτὴν καὶ ἄκουσαν ἀρπάξιαιμεν). Διόδ. Σικελ. Θ', 6 Διδ.: ὃν ἀντεισῆξαν εἰς τοὺς ἐπὶ τὰ σοφούς. ΚΕ', 13: συνῆξαν λαὸν μυριάδας εἴκοσι (Πρβ. καὶ Ἐρουερδῆνα *Spicil. Vatic.* σελ. 47). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΖ', ιβ', 2: καὶ ὅς σε τοιαῦτα ἦξε τολμησαὶ διανοεῖσθαι (Ἴδε καὶ ΙΓ', ς', 3 »Φόβος οὐδεὶς ἔσται τηλικούτος, ὃς ταύτην ἡμῶν τὴν διάνοιαν ἐκβάλλῃ τῆς ψυχῆς, ἀντεισάξῃ δ' εἰς αὐτὴν Φιλοζωΐαν καὶ δόξης καταφρόνησιν". Ἄλλ' ἴσως ἔγραψεν ὁ Ἰώσηπος κατὰ μέλλοντα ἐκ βαλεῖ-ἀντεισάξει). Εὐνάπ. Βί. Φιλοσ. καὶ Σοφιστ. σ. 486, ὅ Διδ.: ἦξαν εἰς γειτόνων. Εὐστάθ. Ἰσμίν. καὶ Ἰσμιν. Ζ', 11: ἴν' ἐξάξῃς ἡμᾶς ἀπὸ ζάλης. Ἡλιόδ. Αἰθιοπ. Β', 28 (Ἐρωτ. Συγγρ. Ἰρσχιγ. σ. 264, 17): ἔως ἐπὶ τὴν διακεκαυμένην ζώνην συνάξωσι (Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ὀρθοτέρα συναρράξωσι, δηλ. συναράξωσι. Κοραῆς Ἡλιόδ. Τόμ. Β', σελ. 99 »Συναράξωσι.] Ἀρίστη γραφὴ ἐκ τῶν ΑΑ' τοῦτο δὲ ἐστὶ Συγκρούσωσι, ἀπὸ τοῦ Ἀράσσω. λέγεται δὲ ἀδιαφόρως καὶ, Συρράξωσι (ὡς σελ. 69), ἀπὸ τοῦ Ῥάσσω, ὅπερ οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ σχηματισμῷ διενήνοχε τοῦ Ἀράσσω. ἀποσκορακιστέον οὖν τό, τε Συναύξωσι τῆς Β, καὶ τὸ Συναξωσι τῶν λοιπῶν). Παροιμιογρ. Ἑλλ. ὑπὸ Λευσχ. καὶ Σχυνειδεβ. Τόμ. Α', σ. 191, 64: ὁ τοῖνον Ζεὺς μετὰ τὸ κατὰξαι τῶν οὐρανῶν

τὸν πατέρα (Πρβ. καὶ σελ. 124, 22 »ὄν ἔμελλον τῷ Ἡρακλεῖ προσάξει». Ἄριστα θὰ εἶχεν ὁ μέλλων προσάξειν, καὶ ἴσως οὗτος ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ζηνοβίου). Καὶ ἐν τοῖς αἰσαπειοῖς μύθοις τῆς τοῦ Φουρία ἐκδόσεως εὐρηγνταί τινα τοῦ ἀορίστου ἤξα παραδείγματα. Σελ. 42 (Μύθ. 7Δ') καὶ σελ. 45 (Μύθ. ΡΒ'): ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ δδόντων ἐξήξας κάραν σώαν. Σελ. 47 (Μύθ. ΡΘ'): ἡ δὲ ἅπαντα εἰς μίαν μερίδα συνήξε. Σελ. 82 (Μύθ. ΡΥΕ'): μύρμηξ δὲ πολλὰς συνάξας τροφὰς ... πῶς δ' οὐ συνήξας τροφὰς ἐν ἀμύτῳ; Πρβ. καὶ Σύγκελλον παρὰ Κ. Μυλλήρῳ Ἀπόσπ. Ἱστορ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 530 »ἂ καὶ συνήξαν» καὶ »συνήξαν ἔτη». σελ. 554 »ὁ χρόνος τὰ πάντα συνήξεν ἔτη», κτλ. Ἀρέθ. Βοισσον. Ἀνεκδ. Τόμ. Ε', σ. 45 »συνάξας Τιμόθεος ... πάντα τοὺς ὀρθοδόξους», κτλ. Καὶ τὴν Παλαιὰν καὶ τὴν Καινὴν Διαθήκην κοσμεῖ ἐνιαχοῦ ὁ βάρβαρος ἀόριστος ἤξα. Ἐσθρας Η', 15 »καὶ συνήξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμόν», κτλ. Λουκ. ΙΓ', 54 »ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου». Β' Πέτρ. β', 5 »κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας». Παρὰ τοῖς γραμματικοῖς οὐκ ὀλίγα παραδείγματα αὐτοῦ ἀπαντῶσι. Φώτιος Λεξ. σ. 551, 13 »Συναλίσας: συνάξας, ἀθροίσας». Ἦσυχ. Τόμ. Β', σ. 5 Σμιδ. »Ἐβίωσα: ἔξισα, διῆξα». σ. 57 »Εἰσφρήναι: εἰσάξαι, ἐνεγκεῖν» καὶ »Εἰσφρήση: εἰσαγάγη, εἰσάξῃ». Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 397 Βερν. »ἐπάξας μάλα δικαίως τὴν τιμαρίαν». Σχολ. Ὀδυσσ. Α, 5 (σ. 12, 10 Δινδ.) »ὡς ὅταν τις ... γνῶσιν συνάξῃ». Σχολ. Αἰσχύλ. Χοιφ. 554 (σ. 116, 20 Δινδ.) »ὅτι ἀπὸ τῆς ὄψεως παρήξε τὸ ὄψανον». Ἐπτ. Θήβ. 660 (σ. 374, 11) »ἐὰν αὐτὸν κατὰξῃ εἰς τὴν πατρίδα». 662 (σ. 374, 21) »καὶ εἰσάξαι εἰς τὴν πατρίδα». Σχολ. Σοφοκλ. Φιλοκτ. 1402 (σ. 505 Ἑλμσλ.) »ἀπατᾶ δὲ καὶ θέλει ἄξαι εἰς τὴν Τροίαν». Σχολ. Εὐριπ. Ἴππολ. 428 (Τόμ. Α', σ. 150, 18 Δινδ.) »ὁ χρόνος εἰς Φῶς ἐξήξεν». Ἐκάβ. 1132 (Τόμ. Α', σ. 489, 9) »ἵνα μὴ ὁ παῖς καταλειφθεὶς σὸς ἐχθρὸς συνάξῃ τὴν Τροίαν». 1159 (σ. 490, 10) »ἀθροίσῃ: περισυνάξῃ». Φοιν. 455 (Τόμ. Γ', σ. 143, 6) »συνάξασαν ἡμᾶς εἰς Φιλίαν». Μηδ. 564 (Τόμ. Δ', σ. 41, 20) »εἰς τὴν αὐτὴν αὐτοῖς τύχην προάξαιμι», κτλ. Ἄλλοτε θὰ μνημονευθῶσι καὶ ἄλλα χωρία, ἐν οἷς ὁ ἀόριστος ἤξα εὐρηταί κείμενος.

Φρύνιχος σ. 287 Λοβ. »Ἴνα ἄξωσιν οὐ χρῆ λέγειν, ἀλλ' ἵνα ἀγάγωσιν». »Ἐὰν ἄξῃς οὐδεὶς ἀνφαίη, ἀλλ' ἔὰν ἀγάγῃς».

Θωμάς Μάγιστρος σ. 5, 12 Ἴριχ. »Ἴνα ἀγάγωσιν, οὐχ ἵνα ἄξωσιν. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὁ μὲν πρῶτος ἀόριστος καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ ἄχρηστοι τοῖς λογογράφοις, ὁ δὲ δεύτερος ἀόριστος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ χρόνοι ἐν χρήσει». Τὰ αὐτὰ σχεδὸν ἀναγινώσκονται καὶ παρὰ Φιλήμονι Λεξ. Τεχνολ. σ. 224 Ὅσανν. Ὁ Μέγας Ἐτυμολόγος ἀναφέρει προστακτικὴν ἄξον ἐν οἷς διδάσκει τὴν αἰτίαν τῆς τοῦ ἄξου (= θραῦσου) περισπάσεως σ. 9, 6 »Διὰ τί περισπᾶται; Διὰ τὴν συνέμπτωσιν. Ἔστι γὰρ ἄξον ἀπὸ τοῦ ἄγω τὸ κομίζω». Ὁ δυνάμενος ἄς μὴ γελᾷ ἐπὶ τοιαύταις αἰτιολογίαις. Τὸ ἄξον οὐδεὶς τῶν παλαιῶν εἶπε. Τὸ δ' ἄξον περισπᾶτο διὰ τὸ φύσει μακρὸν τῆς παραληγοῦσης. Καὶ παρ' Ἠσυχίῳ ἀναφέρεται προστακτικὴ ἄπαξον, ἐκ μεταγενεστέρου πάντως συγγραφῆς. Τόμ. Α', σ. 226 Σμ. »Ἀπαξον: ἀπορρίπισον». Δὲν εἶνε δὲ σπάνια τὰ τοιαῦτα παρ' Ἠσυχίῳ. Καὶ ἀόριστος ἔλειψα ἀναφέρεται παρ' αὐτῷ (Τόμ. Γ', σ. 22 »Λεῖψαν: κατέλιπον». Τόμ. Β', σ. 94 »Ἐνέλειψε: παρέλειψε» καὶ σ. 158 »Ἐπιλειψάσης: καταλ[ε]ιπούσης, παρελθούσης») καὶ ἀόριστος ἡμάρτησα (Τόμ. Α', σ. 139 »Ἀμαρτήσαι: στερηθῆναι». Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Μέγ. σ. 78, 19) καὶ ἀόριστος ἤρησα-ἀμην (Τόμ. Α', σ. 85 »Αἶρησαμένων: βουλευσαμένων» [Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 356, 30 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 51 Βερν.]. »Αἶρησαντας: πορθήσαντας». »Αἶρησασθαι: λαβεῖν, βουληθῆναι» καὶ »Αἶρησάμην: ἐξελεξάμην». σ. 531 »Ἀφαιρήσασθαι: λαβεῖν, στερησασθαι». Τόμ. Γ', σ. 377 »Προηρήσαντες [ἀντὶ τοῦ προαιρήσαντες]: θελήσαντες» Ἐν Τόμ. Β', σ. 115 ἀναγινώσκειται »Ἐξαίρησοντες: πορθήσαντες». Ὁ Μουσοῦρος ἔγραψε πορθήσοντες, ὁ δὲ Σμιδίτιος ἐξαίρησαντες. Περὶ τοῦ ἀορίστου τούτου θὰ γείνη ἀλλαχοῦ ἀκριβέστερος λόγος ¹⁾), κτλ.

¹⁾ Τοῦτο μόνον ἐνταῦθα σημειωτέον, ὅτι ὁ Μέγας Ἐτυμολόγος, ὅστις συνήθως ἢ μαρολογεῖ ἢ οὐδὲν ὑγιᾶς λέγει, ὀρθότατα ἀποκαλεῖ τὸν ἀόριστον ὑπεξαίρησαν ἀνελληνιστον. Σελ. 777, 55 »Ἐπεξαίρησαν ἀντὶ τοῦ ὑπεξελεδὸν ἀνελληνιστόν ἐστι. Τοῦ γὰρ ἀορίστου μὴ ὄντος, λέγω δὴ τοῦ ἤρησα, οὐδὲ ἢ μετοχὴ αἶρησας οὐδὲ οὐδέτερον τὸ αἶρησαν». Μετὰ ταῦτα ἐπιφέρεται ἢ Φιλοσοφικωτάτη αἰτιολογία »Καθόλου γὰρ τῶν διὰ τοῦ αἰρω περισπωμένων βημάτων, οἷον καθαιρῶ, ἀναιρῶ καὶ τῶν ὁμοίων, ἐκλείπειν ὁ πρῶτος ἀόριστος καὶ τὰ τούτου κινήματα».

Τὰ συνήθως ἀναφερόμενα παραδείγματα εἰς ἀπόδειξιν τῆς παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς χρήσεως τοῦ πρώτου ἀορίστου ἤξα εἶνε τὸ τοῦ Θουκυδίδου Β', 97 »Φόρος τ' ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων, ὅσον προσῆξαν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλείστον δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναμις», τὸ τοῦ Ἀντιφῶντος περὶ τοῦ Ἡρόδ. Φόν. § 46 »μηδ' ἐμοὶ ἐγγενέσθαι παρόντι ἄξαι τὸν ἄνδρα καὶ βασανίσαι αὐτόν» καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος Ἑλλην. Β', β', 20 »καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς Φυγάδας κατὰξεντας κτέ.". Ἀλλὰ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν πολλοῖς τῶν ἀντιγράφων φέρεται καθέντας (ἐν τισὶ δὲ κατὰθέντας)¹⁾, οὗ τὸ κατὰξεντας εἶνε προδήλως γλῶσσημα (Πρβ. Φώτ. Λεξ. σ. 121, 24 »Καθέντες: καταγαγόντες». Παρὰ Πλουτάρχῳ Λυσάνδρ. ΙΔ', 7 ἀναγινώσκειται »ταῦτά κα δρῶντες τὰν εἰράναν ἔχοιτε, αἱ χρήδδοιτε, καὶ τοὺς Φυγάδας ἀνέντες»). Ὡς λέγεται διίημι ἀντὶ τοῦ ἐῶ διίεναι (Ξενοφ. Ἀναβ. Δ', α', 8 »εἴ πως ἐθελήσειαν οἱ Καρδοῦχοι διίεναι αὐτοὺς ὡς διὰ Φιλίας τῆς χώρας». Ἐν Ε', δ', 2 φέρουσι τάντιγραφα »οἱ δ' εἶπον ὅτι οὐ διοίσειεν» πλὴν ἐνὸς ἔχοντος δεήσειεν. Ὁρθότατα ἔγραψεν ὁ Ἰακώφιος Ἀθην. σελ. 265 διήσειεν = διίεναι ἐάσειεν. Πρβ. καὶ Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 146, σ. 276 »μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων μήτε Θηβαίων διίέντων». § 213, σ. 299 »ἢ διέντας αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀττικὴν», κτλ.), παρίημι ἀντὶ τοῦ ἐπιτρέπω παρίεναι (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α', δ', 6 »καὶ ἂ πρόσθεν τῶ Σάκας ἐμέμφετο, ὅτι οὐ παρίει αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ἤδη Σάκας ἑαυτῶ ἐγγίγνετο· οὐ γὰρ προσῆει κτέ.", κτλ. Εὐριπ. Ἡρακλ. 153 »τούσδε τ' ἐς γαῖαν παρείς». Ἡρόδ. Θ', 1 »καὶ τότε ἐκ τοῦ Φανεροῦ παρήκε Μαρδόνιον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα», κτλ. Ἴδε Βαίριον Ἡρόδ. Τόμ. Β', σελ. 145 καὶ 555 ἐκδ. β'), ἀφίημι ἀντὶ τοῦ συγχωρῶ ἀπιέναι, κτλ.²⁾ οὕτω καὶ καθίημι

¹⁾ Περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διαφθορᾶς τοῦ καθήκε, καθείναι, καθείς, κτλ. εἰς κατέθηκε, κατὰθεῖναι, κατὰθείς, κτλ. Ἴδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 784.

²⁾ Πρβ. καὶ Ἡρόδ. Γ', 158 »ὁ δὲ Ζώπυρος τὰς τε Κισσίας καὶ Βηλίδας καλεομένας πύλας ἀναπετάσας ἐσήκε τοὺς Πέρσας ἐς τὸ τεῖχος» = εἰσήγαγεν ἢ εἰσεδέξατο, οὗ τὸ ἐναντίον ἐξήκε

ἀντὶ τοῦ δίδωμι ἐξουσίαν κατιέναι (ψηφίζομαι καθοδον, καταδέχομαι). Καὶ ἐν Ἀπομνημ. Δ', β', 8 ἀποκατέστη πρὸ πολλοῦ ἢ ὀρθή γραφὴ »πολλὰ γράμματα συνήχας κτέ.» ἀντὶ τῆς βαρβάρου συνήχας (Πρβ. Βαλκενάριον αὐτόθι σελ. 242 Ἀπομνημ. Ξενοφ. ὑπὸ Λ. Δινδορφίου). Παρ' Ἀντιφῶντι προτείνει ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 171 νὰ γραφῆ ἐλέγξαι λέγων ὅτι μόλις ἄττικόν εἶνε τὸ ἄξαι ἀντὶ τοῦ ἀγαγεῖν καὶ ἄλλως ἀνάρμοστον ἐν τῶ προκειμένῳ χωρίῳ. Τὴν γραφὴν τοῦ Δοβραίου ἐπεδοκίμασε καὶ ὁ πολλὸς Κόβητος *Nov. Lect.* σελ. 699. Ὅσα δ' ὁ Μαιτζνήρος παρ' Ἀντιφῶντι γράφει σελ. 222 ἀντιτασσόμενος πρὸς τὴν τοῦ Δοβραίου γνώμην εἶνε τοιαῦτα, ὅποια πολλοὶ τῶν Γερμανῶν μάλιστα Φιλολόγων δὲν ἀπαξιοῦσι νὰ γράφωσι προφανῶν πολλάκις τῶν ἀντιγραφῶν σφαλμάτων ἐκθύμως ὑπερμαχοῦντες καὶ λόγοις ταῦτα εὔπως εἰς τὸ πιθανὸν περιπέττοντες. Παρὰ Θουκυδίδῃ πρέπει νὰ γραφῆ »Φόρων τ' ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων, ὅσοι προσῆσαν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλείστους δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μάλιστα δύναμις». Τὸ προσῆσαν εἰς προσῆξαν παραφθαρὲν ἐγένετο αἴτιον καὶ ἄλλαι λέξεις νὰ μεταβληθῶσι κατ' αὐτὸ ρυθμιζόμεναι. Παρατηρητέον δ' ὅτι, ἂν καὶ τάντιγραφα φέρωσι παρὰ Θουκυδίδῃ τὸν τύπον ἤεσαν (ἀπῆεσαν, προσῆεσαν, κτλ.), ὁ Θουκυδίδειος ὅμως καὶ παλαιὸς καθόλου τύπος εἶνε ἦσαν (ἀπῆσαν, προσῆσαν, κτλ.) ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ ἦσαν συναιρεθεῖς (Ἴδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 32 κέξ. καὶ 580. *Nov. Lect.* σελ. 344 κέξ. Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 159. Τόμ. Θ', σελ. 388 καὶ Τόμ. Ι', σελ. 85 κέξ.)¹⁾. Ματαιοπονεῖ

Γ', 146 »τοὺς δὲ ἐπικούρους πάντας ὀπλίσας ὁ Χαρίλεως [καὶ] ἀναπετάσας τὰς πύλας ἐξήκε ἐπὶ τοὺς Πέρσας». Ἐν Ζ', 210 ἀναγινώσκειται παρεξήκε ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἴασεν ἢ ἠνέσχετο ἢ περιεῖδε παρεξελθεῖν. »Ἐσσερας μὲν δὴ παρεξήκε ἡμέρας». Πρβ. Δίων. Κάσπ. Μ', 2 »ἔπειτα δὲ διίστάμενοι καὶ ἐκεῖνά τε παρεξείντες καὶ τοὺς παραθέοντας ἐς τὰ πλάγια βάλλοντες» καὶ Ν', 31 »καὶ μετὰ τοῦτο ἐβουλεύσατο μὲν παρεξείναι αὐτούς».

¹⁾ Καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ προοιμίου τοῦ Θουκυδίδου (Α', 1) »ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφότεροι παρασκευῆ τῆ πάση κτέ.» ἢ ὀρθή γραφὴ εἶνε ἦσαν ἐς αὐτόν (= ἄρμων εἰς αὐτόν, καθί-

ὁ Ἐρφτιος *Ueber C. G. Cobets Emendat. im Thukyd.* σελ. 7 ἀγωνιζόμενος ν' ἀποδείξῃ ἐκ τῆς ἐν πᾶσι τοῖς χωρίοις ὁμοφώνου τῶν ἀντιγράφων μαρτυρίας ὅτι ὁ γνήσιος τύπος παρὰ Θουκυδίδη εἶνε ἤεσαν (ἀπῆεσαν, κτλ.), οὐχὶ ἦσαν, (ἀπῆσαν, κτλ.). Πρβ. καὶ Πόππου Θουκυδ. Ἐκδ. Μεγ. Μέρ. Α', Τόμ. α', σελ. 229 κέξ. καὶ Μέρ. Γ', Τόμ. α', σελ. 18 κέξ. καὶ ἄλλ. Πόσον ἀποπῶν εἶνε ἡ ὁμοφώνος τῶν ἀντιγράφων μαρτυρία ὡς ἀποχρῶσα πάντοτε τῆς ὀρθότητος τύπου τινὸς ἀπόδειξις νὰ ὑπολαμβάνηται καὶ οὕτω μέγα κύρος νὰ νομίζεται ὅτι ἔχουσι τὰντίγραφα, ὥστε παντάπασι ὑπ' αὐτῶν συμφωνούντων ὁ ὀρθὸς λόγος νὰ παρευδοκιμῆται! Παγγέλιον τῆ ἀληθείᾳ φαίνεται τὸ μὲν ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων ὁμοφώνως μαρτυρούμενον εἶτ' ἀληθὲς εἶτε ψευδὲς ἀσπαστὸν παραχρήμα καὶ ἀποδεκτὸν νὰ γίνηται, τὸ δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὀρθοῦ λόγου βεβαιούμενον καὶ λαμπρότατον ἐν ἑαυτῷ τὸν τύπον τῆς ἀληθείας φέρον νὰ παρωθῆται καὶ ν' ἀποβάλληται, ἂν τυχὸν δὲν ἔχη ἀντίγραφα τινὰ συμμαρτυροῦντα. Πολλὰ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὑπάρχουσι οὕτως ἐναργῆ καὶ βέβαια, ὥστ' ἄλλογον περὶ αὐτῶν ὅλως εἶνε καὶ ἐλάχιστον ν' ἀμφιβάλλῃ τις καὶ εἰς τὰ μυριάκις ψευδόμενα ἀντίγραφα νὰ καταφεύγῃ ἐλπίζων ἀληθέστερόν τι καὶ βεβαιότερον παρ' αὐτῶν νὰ μάθῃ. Νοῦς ὀρθὴ καὶ νοῦς ἀκούει. Τᾶλλα κωφὰ καὶ τυφλά. Ὁ νοῦς ὀρθῶ καὶ διδάσκει ὅτι ὁ ὀρθὸς καὶ

σταντο εἰς αὐτόν, ἐπεχείρου αὐτῷ, ἤπτοντο αὐτοῦ. Φώτ. Λεξ. σ. 57, 9 »καὶ παρὰ Θουκυδίδη οὕτως ἀναγνωστῆον ὅτι ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτόν». Ἴδε τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα σελ. 48. Καὶ σχόλιον δ' ὑπάρχει διττόν, τὸ μὲν εἰς τὴν κοινὴν γραφὴν ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἀναφερόμενον, τὸ δ' εἰς τὴν γνησίαν ἦσαν. Σελ. 15 Διδ. »Ἀκμάζοντες τε ἦσαν: ἀντὶ τοῦ ἡκμάζον». »Ἦσαν: μετὰ σπουδῆς ἐπορεύοντο». Ἴδε καὶ Λ. Δινδῶρφιον Ξενοφ. Ἀναβ. σελ. X). Πρβ. Α', 78 »ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς τοὺς πολέμους κτέ.". Α', 118 »όντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ μὴ ταχεῖς ἰέναι ἐς τοὺς πολέμους". Α', 123 »ἀλλὰ θαρσύντας ἰέναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον" (Ἴδε καὶ Α', 121 »ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελλόμενα ἰόντας"). Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ', α', 27 »ἡμεῖς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἤλθομεν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους ἔχοντες τριήρεις μὲν κτέ." (Ἵπάρχει καὶ γραφὴ εἰσηλθομεν. Τὸ σύνθετον ἀναγινώσκεται καὶ παρ' Ἰσοκράτει Εὐαγῶρ. § 64 »ὥνπερ ἦν καὶ πρὶν εἰς τὸν πόλεμον εἰσελ-

γνήσιος παρὰ Θουκυδίδη τύπος εἶνε ὁ ἦσαν, οὐχὶ ὁ ἤεσαν. Ἄν εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὴν παλαιὰν ὁ Θουκυδίδης ἀττικὴν διάλεκτον ἔγραψε τὴν εὐθὺς ἐκ τῆς ἰωνικῆς προελθοῦσαν, πρὸδηλον εἶνε ὅτι δὲν εἶχεν ἄλλον τύπον νὰ μεταχειρισθῆ παρὰ τὸν παλαιὸν ἀττικὸν ἦσαν τὸν εὐθὺς ἐκ τοῦ ἰωνικοῦ ἦσαν διὰ συναιρέσεως γενόμενον, ὡς τὸ ἦα ἐκ τοῦ ἦϊα, τὸ ἐπεπόνθη ἐκ τοῦ ἐπεπόνθεα, κτλ.

Ὁ Βαλκενάριος Σημειώσ. εἰς Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', β', 8 (σελ. 242 ἐκδ. Δινδῶρφ. ἐν Ὁξων.) δύο παραδείγματα τοῦ ἀορίστου ἦξα ἀναφέρει, τὸ τοῦ Θουκυδίδου προσῆξαν καὶ τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους Βατρ. 471 (468) ἀπῆξας. Ἄλλὰ παρ' Ἀριστοφάνει ὀρθῶς νῦν γράφεται »ὅς τὸν κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν κέρβερρον ἀπῆξας ἄγχιων κάποδρὰς ὄχου λαβῶν" (Ἴδε Φρίσχιον Ἀριστοφ. Βατρ. σελ. 205. Πρβ. καὶ σελ. 240), ὡς καὶ παρὰ Θουκυδίδη Η', 25 »τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρρ προεξάξαντες" ἀντὶ τοῦ προεξάξαντες, ἀνθ' οὗ ὁ Λοβέκκιος Φρυνίχ. σελ. 287 ἀποφαίνεται ὅτι »πάντων σχεδὸν τῶν κωδικῶν τῆ συμφωνίᾳ πρέπει ν' ἀποκατασταθῆ τὸ προεξάρξαντες" ἀναφέρειν δύο τοῦ προεξάρχειν παραδείγματα, τὸ μὲν ἐκ τοῦ Συντίπα Μύθ. 242, σ. 160, τὸ δ' ἐκ τῆς Ἀννης τῆς Κομνηνῆς σ', 167, γ'! Τὸ προεξάρξαντες (ΠΡΟΕΞΑΡΞΑΝΤΕΣ) οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ πλημελῆς γραφὴ τοῦ προεξάξαντες (ΠΡΟΕΞΑΙΞΑΝΤΕΣ. Ἐν τῷ βατικανῷ κώδικι φέρεται προεξαῖξαντες, γεγραμμένου ὅμως ἀ ἄνωθεν τοῦ αἶ), τοῦ ἰ εἰς ρ μεταβληθέντος, ὅπερ δὲν εἶνε σπάνιον ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ¹⁾). Πρβ. Ἠρδ. Θ', 62 »προεξαῖσσον-

θεῖν"). Πλάτ. Ἀλκιβ. Α', σ. 109, α' »οὐδ' οἶσθα, ἐπειδὴν πόλεμον ποιόμεθα, ὅ τι ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις πάθημα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν;" (Ἴδε καὶ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 487). Οὕτω καὶ εἰς κίνδυνον ἰέναι, εἰς μάχην ἐλθεῖν, κτλ. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Β', γ', 11 »παραβαλλόμενοι δὲ οὐκ ἴσα εἰς τὸν κίνδυνον ἴμεν" (Ἵπάρχει καὶ γραφὴ ἴομεν!). Ἀριστοτ. Πολιτ. Ε', β', 11 (Τόμ. Α', σ. 568, 16 Διδ.) »ἔστασίασαν καὶ εἰς μάχην ἤλθον", κτλ. Συχνότερον παρὰ Θουκυδίδη εἶνε τὸ ἐς (τὸν) πόλεμον καθίστασθαι. Α', 25: ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον κατέστησαν. Β', 9: πόλεις δ' ἐκάτεροι τάσδ' ἔχοντες ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο. Ἴδε καὶ Β', 15. Γ', 4. β. 86. Δ', 25. Ε', 25. 31. 36. 44. 84. σ', 6.

¹⁾ Πρβ. Εὐριπ. Φοιν. 1460 »ἀνῆξε δ' ὀρθὸς λαδς εἰς ἔριν λόγων", ἔνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀνήρξε (Ἴδε Βαλκενάριος

τες κατ'ένα κτέ." ("Ιδε Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 699 και 'Υπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 52). Και ἐν τῷ Ε' τοῦ Θουκυδίδου βιβλίῳ (Κεφ. 6) ἐγράφετο πρότερον »ἄξαντα μισθοῦ Θράκας ὡς πλείστους"! ἀντὶ τοῦ ἄξοντα. Παρὰ Σοφοκλεῖ Αἴ. 448 »κεί μὴ τὸδ' ὄμμα και Φρένες διάστροφοι γνώμης ἀπῆξαν τῆς ἐμῆς κτέ." Φέρεται και γραφῆ ἀπῆξαν και ἀπεῖρξαν (Πρβ. και Σχολ. Τόμ. Α', σ. 230 και Τόμ. Β', σ. 209 Ὁξων. »Γνώμης ἀπῆξαν [Γρ. ἀπῆξαν] τῆς ἐμῆς: Οἶον εἰ μὴ δι' ἔκστασιν τοῦ δέοντος ἐξέπεσον αἱ διάνοιαι μου, κτέ.". »Ἀπῆξαν: Ἀπήγαγον. Γράφεται και ἀπεῖρξαν, ὅ ἐστιν ἐκόλυσαν". "Ιδε Λοβέκιον Αἴαντ. σελ. 261 ἐκδ. β'. Τὸ ἀπεῖρξαν προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀπῆρξαν, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀπῆξαν. Πρβ. και Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 281 Σμ. »Ἡαρεῖρξαν: ἐκόλυσαν" και σ. 284 »Παρήϊξαν: ἐκόλυσαν". σ. 285 »Παρηῖξαν: ἐκόλυσαν"). Πολλάκις ὁ τοῦ ἄσσω-ἄττω¹⁾ ἀόριστος ἦξα (ἄξαι, κτλ.) ἀπολέσας τὸ ὑπογεγραμμένον

Φοιν. σελ. 467 και 494). Παρὰ Δίανι τῷ Κασσίῳ ΛΘ', 29 »πρὸς δὲ δὴ τὸ συνέδριον ἄρξας ὀλίγου διεφθάρη" πρὸ πολλοῦ εὐρέθη ἡ ὀρθὴ γραφῆ ἄξας ("Ιδε Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 425). Παρ' Ἡσυχίῳ οὐκ ὀλίγαι λέξεις ἀναγινώσκονται, ἐν αἷς τὸ ι εἰς ρ εἶνε μεταβεβλημένον. Τόμ. Α', σ. 187 Σμ. »Ἀνδεργμα: ὁ ἐπὶ τῆς τραγικῆς σκηνῆς παραγόμενος παράκοτος [Ὁ Γουῦητος παρὰ κόπος]" ἀντὶ τοῦ ἄνδειγμα = ἀνάδειγμα (Πρβ. σ. 170). Τόμ. Β', σ. 192 »Ἐρκάζειν: σκόπτειν" ἀντὶ τοῦ εἰκάζειν. σ. 480 »Κίενεν: ἐπετέλεσεν" ἀντὶ τοῦ κῆνεν. Τόμ. Γ', σ. 93 »Μερῶν: ἐλάσσω" ἀντὶ τοῦ μείων. σ. 217 »Ὀρεσι: προβάτοις" ἀντὶ τοῦ οἴεσι". σ. 285 »Παρημοσύνη: θεραπεία" ἀντὶ τοῦ παιηοσύνη (σ. 255 »Παιηοσύνη: ἰατρία"). Ἐν σ. 426 ἀναγινώσκεται »Ῥεπιδάω: τὸ πῦρ ἐκκαίουσι", τουτέστι »Ῥεπίδα: ᾧ τὸ πῦρ ἐκκαίουσι" ἀντὶ τοῦ ρεπίδα = ριπίδα ("Ιδε Πειρῶνα Μοίρ. σελ. XXI. σελ. 128 και σελ. 274. Σχαιφῆρον Γρηγορ. Κορ. σελ. 215. Βάστιον *Comment. Palaeogr.* σελ. 751 κέξ. Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 281). Ἐν Τόμ. Γ', σ. 42 ὑπάρχει »Λίξαντα: ὀρμήσαντα" ἀντὶ ἀΐξαντα ἢ ἄξαντα, τοῦ Α εἰς Λ μεταβληθέντος, ὅπερ σύνηδες ἐν τοῖς ἀντιγράφοις.

¹⁾ Καὶ τούτου πολλάκις τὸ ὑπογεγραμμένον ἰῶτα παραλείπεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ("Ιδε Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. 425 Κιδδ. Ἐρμαννὸν Ἀριστοφ. Νεφέλ. σελ. 154 ἐκδ. β'. Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 122 και ἄλλ.). Ἀντὶ τοῦ διᾶττειν ἀναγινώσκεται παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 487 Σμ. διαιτεῖν (»Διαι-

ἰῶτα ἐγένετο ἦξα ἢ ἦξα (ὡς ἐκ τοῦ ἦκα). Οὕτω παρ' Εὐριπίδῃ Ἴφιγ. Αὐλ. 426 »ταχεῖα δὲ διᾶξε Φήμη" Φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διᾶξε, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Αἶμ. Πόρτος ("Ιδε και Λοβέκιον Φρυνίχ. σελ. 745). Πρβ. και Φοιν. 1379 »ἦξαν δρόμημα δεινὸν ἀλλήλοις ἐπὶ", ἀνθ' οὗ τῶν ἀντιγράφων τινα ἔχουσιν ἦξαν ("Ιδε αὐτόθι Βαλκενάριον σελ. 467) και Αἰσχύλ. Προμ. 857 »κέλευθεν ἦξας πρὸς μέγαν κόλπον Ῥέας", ἐνθα ὑπάρχει και γραφῆ ἦξας και ἦξας, κτλ. Ἀλλαχοῦ περὶ τούτων ἐκτενέστερος θὰ γείνη λόγος. Ἐν ἀποσπάσματι ἀδεσπότη παρ' Εὐσταθίῳ σ. 1189, 25 »πανούχον ἄξαντες Φλόγα" προὔτεινεν ὁ Μεινέκιος νὰ γραφῆ ἄψαντες (Ἀποσπ. Καμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 378 ἐκδ. μεγ.), ὅπερ και ὁ Ναύκιος ἐνέκρινε (Τραγ. Ἑλλ. Ἀποσπ. σελ. 675, 132).

Παρ' Ἡροδότῳ Ζ', 60 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »συναγαγόντες ἐς ἓνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων και συνάξαντες ταύτην ὡς μάλιστα εἶχον περιέγραψαν ἔξωθεν κύκλον". Τὸ πρᾶγμα ὅμως αὐτὸ βοᾷ ὅτι δὲν εἶνε ἀόριστος τοῦ συνάγω ἀλλὰ τοῦ συννάσσω (= συμπυκνῶ, συνειλῶ, κτλ.) τὸ ἕτερον ν ὑπὸ τῶν χρηστῶν ἀντιγραφῶν ἀπολέσας, ὅπερ συχνάκις ὑπ' αὐτῶν γίνεται. Τοῦτο πρὸ πολλοῦ εἶδεν ὁ Ῥεῖσκιος και τὴν ὀρθὴν ἀποκατέστησε γραφῆν συνάξαντες τυχοῦσαν εἰκότως ἀποδοχῆς ὑπὸ τε τοῦ Βεκιήρου και ὑπ' ἄλλων. Οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἂν δὲν συνεπέσθη και ὁ ἐξελληνίστας τὸ περὶ Διαλέκτων τοῦ Κρυγῆρου λέγων σελ. γ' »συνάξας (ὡς παρ' Ἡροδ., ἐνθα ἴσως οὐκ ὀρθῶς διορθοῦνται συνάξας)". Πρβ. Ζ', 56 »κατανάξαντες δὲ και τὴν γῆν Φραγμόν παρείρυσαν ἐνθεν και ἔνθεν", ὅπερ ὁ Ἐρρικός Στέφανος Θησαυρ. Τόμ. Δ', σελ. 1157 Παρ. ὡς ἀόριστον τοῦ κατανάγω ἐξέλαβε! Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 429 Σμ. λέγεται »Κατανάξαντες: ἀνάξαντες, εἰς τοῦπίσω ἀναχωρήσαντες". Ὁ Ἀλβερτος θέλει νὰ γραφῆ νάξαντες ἀντὶ τοῦ ἀνάξαντες. Καὶ ὁ Σμιδίτιος δὲ περιέγραψεν αὐτοῦ τὸ ἀρκτικὸν α. Πρβ. και Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Γ', σελ. 509 ἐκδ. β'). Καὶ ἐν

τεῖν: διατρέχειν, διανύειν") και σ. 496 διαπτεῖν (»Διαπτεῖν: ὀρμᾶν". ΔΙΑΠΤΕΙΝ - ΔΙΑΠΤΕΙΝ. Π = ΙΤ). Περὶ τῆς τοῦ ἄττειν εἰς ἄπτειν διαφθορᾶς ἴδε Βαλκενάριον Εὐριπ. Φοιν. σελ. 468. Κοίνιον Γρηγ. Κορ. σελ. 177 Σχαιφ. και Μεινέκιον Σοφοκλ. Οἰδίπ. Κολ. σελ. 168 κέξ.

βιβλίω Α', 194 » τὰς δὲ διφθέρας ἐπισάξαντες ἐπὶ τοὺς ὄνους" φέρεται ἐν τῶν ἀντιγράφων ἐπισάξαντες! (Πρβ. Γ', 9 » ἄσκιους καμήλων πλήσας ὕδατος ἐπέσαξε ἐπὶ τὰς ζῶας τῶν καμήλων πάσας". Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 94, 23 » Ἐπισάξαι: ἀντὶ τοῦ ἐπιγεμίσαι. Ἡρόδοτος τρίτῳ"). Ἐν Ε', 54 ἀναγινώσκεται » ἐπεὶ μέντοι ἐπύθοντο (οἱ Νάξιοι), αὐτίκα μὲν ἐσηνεύοντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι καὶ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο" (Ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων γράφεται καὶ τὸ τεῖχος, ἐν ἄλλοις δὲ ἄνευ ἄρθρου καὶ τεῖχος). Ποικίλαι γινώμαι περὶ τοῦ χωρίου τούτου ὑπάρχουσιν. Ὁ Βαλκενάριος ὑποτοπεῖ ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἔγραψε » καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο", τουτέστιν » ἐς τὸ τεῖχος ἤξαντο". Οὐδ' ἐλέγχεως ἀξία εἶνε ἡ δοξασία τοῦ ἄλλως περιδόξου Βαλκεναρίου. Ὁ Ρεϊσκίος εἰκασεν ἐς τεῖχος. Καὶ ὁ ἡμέτερος Νέγγρις ἔγραψεν » ἐς τὸ τεῖχος ἐσάξαντο" ἐρμηνεύων εἰς τὸ τεῖχος ἡγαγον, ἔμβασαν εἰς τὸ φρούριον. Ὁ Οὐσελιγγίος ὑπέλαβεν ὅτι τὸ καὶ (τὸ) τεῖχος εἶνε ξένης χειρὸς παρέμβλημα. Ὁ Οἰγῆρος (*Act. Phil. Monac.* Τόμ. Γ', σελ. 492 κέξ.) νομίζει ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε » παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι καὶ σῖτα καὶ ποτὰ, καὶ τὸ τεῖχος ἐφράξαντο". Ὁ Βρεδόβιος (Ἡροδ. Διαλ. σελ. 551) δὲν μεταβάλλει τὸ ἐσάξαντο, ἀλλ' ἐκδέχεται ἀντὶ τοῦ ἐφράξαντο παραβάλλων τὸν Ἀρποκρατίωνα » ἀποσάξαντα: ἀντὶ τοῦ φράξαντα τὸ τῆμα καὶ ἀποπληρώσαντα" καὶ τὸν Σουῖδαν » σεσαγμένην: πεπληρωμένην, πεφορτωμένην". Ὁ Δείσσης γράφει κατὰ τάχος. "Ὅτι τὸ ἐσάξαντο δὲν εἶνε ἀόριστος τοῦ ἐσάγομαι δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν. Ἀκουστέον δ' ἴσως ἀντὶ τοῦ συνήθροισαν ἑαυτοῖς, (συνένησαν ἢ) ἐστοίβασαν χάριν ἑαυτῶν, ἀπεταμιεύσαντο, καὶ μεταβλητέον τὸ καὶ τὸ τεῖχος εἰς τὸ κατὰ τὸ τεῖχος ἢ ἀποδεκτέον τὴν γραφὴν τοῦ Δείσσης κατὰ τάχος. Πρβ. καὶ Α', 190 » οἱ Βαβυλώνιοι προεσάξαντο σῖτα ἐτέων κάρτα πολλῶν" (= προεθησαύρισαν. Ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων προσάξαντο) καὶ Η', 20 » οἱ γὰρ Εὐβοεὲς παραχρησάμενοι τὸν Βάκιδος χρησμὸν ὡς οὐδὲν λέγοντα οὔτε τι ἐξεκομίσαντο οὐδὲν οὔτε προεσάξαντο" (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ προσεσάξαντο καὶ προσετάρξαντο). Παρατηρητέον προσέτι ὅτι ἐν Γ', 155 ἔγραφετο πρότερον βαρβαρώτατα » ὅπως τε μὴ διαδρήσῃται (!) σφεας ὁ Δημοκίδης, ἀλλὰ μιν πάντως ὀπίσω ἀπάξω-

σι" ἀντὶ τοῦ διαδρήσεται καὶ ἀπάξουσι (Πρβ. Στρούβιον *Orusc.* Τόμ. Β', σελ. 72 καὶ Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 698), καθάπερ ἐν Γ', 56 » ὅρα ὅπως μὴ σευ ἀποστήσωνται Πέρσαι", ἀνθ' οὗ ὁ Οὐσελιγγίος ὀρθῶς ἐξέδωκεν ἀποστήσονται, ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγράφοις εὐρέθη, καὶ ἐν Ε', 25 » ποιέειν ὅπως μηκέτι ἐκεῖνος ἐς Ἑλλάδας ἀπίξῃται" ἀντὶ τοῦ νῦν ὀρθῶς ἐκδιδομένου ἀπίξεται τοῦ καὶ ἐν ἀντιγράφοις φερομένου. Ἄλλὰ περὶ τῶν τοιούτων ἀλλαχού ἐκτενέστατα.

Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις δ' ὑπάρχουσι χωρία, ἐν οἷς ὁ ἀόριστος ἤξα ἢ ἄμην ἐκ παραφθορᾶς προσθῶν κείται ἀλλ' οὐχὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγραφέων γραφείς. Οὕτω παρὰ Πλουτάρχῳ Συμποσ. Προβλήμ. Ζ', η', 4 (Ἡθ. σ. 869, 55 Διδ.) ἀναγινώσκεται » μόνον, ἔφην, σκοπῶμεν ὅπως συμπόταις διὰ λόγου καὶ φιλοσοφίας ἀλλήλους εὐφραίνειν δυναμένοις μηδὲν ἐπάξωμεν τοιοῦτον θύραθεν". Ἄλλὰ γραπτέον ἄνευ οὐδενὸς ὅκνου ἐπάξωμεν, ὡς καὶ ἐν τῷ Εἰ Πρεσβυτ. Πολιτ. ΙΗ', 1 (σ. 968, 44) » ἐκεῖνο σκοπῶμεν ἤδη καὶ φιλοσοφῶμεν, ὅπως μηδὲν ἀπρεπὲς μηδὲ βαρὺ τῷ γήρα προσάξωμεν ἀγώνισμα" προσάξωμεν ἀντὶ τοῦ προσάξωμεν. Ἐν βίῳ Εὐμένους Δ', 1 ὀρθῶς γράφεται νῦν » πιστεύων δι' αὐτοῦ προσάξεσθαι" (Κοραῖς Πλουτ. Παραλλ. Τόμ. Δ', σελ. 357 » Προσάξεσθαι.] Ἐξ ΕΔ, ΑΤ, Προσάξασθαι". Ἴδε καὶ Σχαιφῆρον Πλουτ. Παραλλ. Τόμ. Ε', σελ. 196), καθάπερ καὶ ἐν βίῳ Μαρκελλοῦ ΚΘ', 6 » πεπεισμένος ἐπάξεσθαι". Ὡσαύτως καὶ παρὰ Φιλοστράτῳ Εἰκόσ. Α', 16 (σ. 788) » οἰομένη προσάξεσθαι αὐτὸν τῷ εἶδει" (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις πλὴν τοῦ ὀρθοῦ προσάξεσθαι φέρεται καὶ προσάξασθαι καὶ προσάξαι) καὶ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ ΜΖ', 54 » ἐλπίδα ἔχων δι' ἐκείνων αὐτοὺς προσάξεσθαι" καὶ παρὰ Ξενοφῶντι τῷ Ἐφεσίῳ Α', 10 » μελλούσης δὲ τῆς νεῶς ἐπανάξεσθαι" (Ἴδε αὐτόθι Πηλεκάμπιον σελ. 154), κτλ. Καὶ παρ' Ἀρριανῷ Ἀναβ. Ε', ιθ', 6 ἀποκατέστη ἤδη τὸ ὀρθὸν » εἰ μὴ ἀπάξουσιν αὐτῶ τὸν ἵππον" (ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται, ἂν καὶ περὶ πράγματος οὕτω καταφανοῦς περιττὸν εἶνε τῆς τῶν ἀντιγράφων μαρτυρίας νὰ φροντίζωμεν) ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ ἀπάξωσιν (Ἴδε Ἑλλένδετον Ἀρριαν. Ἀναβ. Τόμ. Β', σελ. 201 καὶ Δουβνῆρον σελ. XXI ἐκδ. Διδ.).

Ὡς ἐπεξήλωμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅσα ὁ Σκαρλᾶτος Βυζάντιος γράφει ἐν τῷ λεξικῷ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης σχηματίζων τὸ

ἄγνωμι καὶ τὸ κατάγνωμι, οὕτω θὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα ὅσα ὁ αὐτὸς αὐτὸς λέγει τὰ κινήματα τοῦ ἄγω ἐκτιθεῖς.

Σελ. 16 » Ἄγω, Μ. ἄξω (πρκ. Ἦχα [ἄχρ. ὅθεν Συνήχας, Ξεν. καὶ Ἦρ.] καὶ Ἄττ. Ἀγύοχα, πθ. πρκ. Ἦγμαι, ἄδρ. α'. ἮΞα [ἄχρ. ὅθεν Προήξα, Θκ. καὶ πρστ. Ἀξατε, Ὁμ.] ἄδρ. β'. Ἦγαγον καὶ μσ. Ἦγαγῶμιν, πθ. ἄδρ. Ἦχθην, μέλλ. Ἀχθήσομαι)".

Ὁ μέλλων ἀχθήσομαι ἀναμιμνήσκουμε ἀμάρτημά τι τοῦ Βυζαντίου ἐν τῷ σχηματισμῷ τοῦ ῥήματος ἀχθομαι, καὶ ἐπιθυμῶ περὶ τούτου πρῶτον νὰ διαλάβω. Ἐν σελ. 212 τοῦ λεξικοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκεται » Ἀχθομαι [ἄχθος], Μ. ἀχθή(ε)σομαι καὶ ἀχθεσθήσομαι (ἄδρ. Ἦχθέσθην)". Τὸ ἀχθήσομαι ὡς μέλλων τοῦ ἄγομαι εἶνε κάλλιστον καὶ δοκιμώτατον, ὡς μέλλων ὅμως τοῦ ἀχθομαι κάκιστον καὶ ἀδοκιμώτατον. Ἄλλ' ὁ μὲν Βυζάντιος ποιεῖται τοῦλάχιστον μνεῖαν καὶ τοῦ δοκιμωτάτου ἀχθέσομαι, ἂν καὶ ἐν παρενθέσει αὐτὸ ὡς ἀτιμότερον τρόπον τινὰ περιεκλεισμένον ἔχη· τὸ δὲ μέγα ὄφελος τοῦ γένους καὶ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου Δ. Βερναρδάκης ἐν τῇ γραμματικῇ αὐτοῦ σελ. 145 ἐκτιθεῖς τοὺς χρόνους τοῦ ἀνωμάλου ῥήματος ἀχθομαι ἀναφέρει μόνον τὸ ἀχθήσομαι καὶ τὸ ἀχθεσθήσομαι, καίτοι ἐν σελ. 105 (§ 351, β') λέγει » ἀχθομαι (ἀχθέ-) ἀχθέσομαι". Ἀπειρότατος ἂν ὁ ἄνθρωπος περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἡ λευκὴ στάθμη πρὸς τὰ ὕψ' ἐτέρων λεγόμενα ἄλλοτ' ἄλλα περὶ τῶν αὐτῶν διδάσκει ἢ παρ' ἄλλων ἀκρίτως παραλαμβάνων ἢ αὐτὸς τὸ ἐπελθὼν ἐκάστοτε προφερόμενος¹⁾. Ἀχθέσομαι μόνον ἔλεγον οἱ παλαιοὶ οὔτε τὸ πονηρότα-

¹⁾ Πλεῖστα τούτου παραδείγματα προτιθέμεθα ἀλλαχοῦ νὰ καταλέξωμεν, ἵνα καὶ τοῖς τυφλοῖς γένηται φανερόν ὅτι ὁ Βερναρδάκης οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ κενεῆς οἰήσιος ἔμπλεος ἀσκόος. Νῦν δ' ἀρκείτωσαν τὰ ἐξῆς ὀλίγα. Ἐν σελ. 152 λέγει ὁ σοφὸς γραμματικὸς » κέχυκα κέχυμαι ἐχύθην [ἐχέθην] χυθήσομαι", ἐν δὲ σελ. 105 (§ 351, β') » ἄδρ. ἔχχα, ἐχέθην (τὸ: ἐχύθην εἶνε τῶν μεταγυνστρ.)". Ἐν σελ. 141 (§ 412) γράφει. » Ἡ δὲ μετάθεσις συμβαίνει συνήθως μετὰ τροπῆς ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ παθητικῷ ἀορίστῳ α'. τῶν ἐξῆς μάλιστα ῥημάτων: βάλ-λω, καλ-έω ... βέ-βληκ-α, ἐ-κλήθ-ην", ἐν δὲ σελ. 105 (§ 352) » Πολλὰ τῶν ῥημάτων τούτων διφοροῦνται, ἐν τισι μὲν χρόνοις ἐκτείνοντα, ἐν τισι δὲ φυλάττοντα βραχὺ τὸ φωνῆεν, οἷον: ... καλέω ... ἐκάλεσα ἐκαλεσάμην κέκληκα κέκλημαι κεκλήσομαι ἐκλήθην". Ἐν σελ. 125

τον ἀχθήσομαι γινώσκοντες οὔτε τὸ πονηρόν ἀχθεσθήσομαι τὸ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἐν χρήσει ἂν ἐκ τοῦ ἀορίστου ἢ χθέσθην παραβλαστῆσαν. Παρὰ Μοίριδι σελ. 21 ἀντὶ τοῦ » ἀχθήσεται ἀττικῶς, ἀχθεσθήσεται ἑλληνικῶς" πρέπει νὰ γραφῆ » ἀχθέσεται ἀττικῶς, κτῆ.", καθάπερ πρὸ πολλοῦ προὔτεινεν ὁ Πειρσὼν καὶ ἄλλοι μετ' αὐτόν. Παρὰ Θωμᾶ τῷ Μαγίστρῳ ἀποκατέστησεν ἐξ ἀντιγράφων ὁ Οὐδενδὸρπιος τὸ ὄρθον » ἀχθέσομαι κάλλιον ἢ ἀχθεσθήσομαι" (σελ. 12, 12 ῥισχ.) ἀντὶ τοῦ πλημμελοῦς ἀχθήσομαι (ὅπερ ἐν ὀλίγαις τῶν ἀντιγράφων φέρεται). Πόσον δ' εὐκατάφοροί τινες τῶν ἀντιγραφέων ἦσαν εἰς παραφθορὰν τῶν παλαιῶν καὶ γυνσίαν τύπων γίνεται μάλιστα φανερόν ἐκ τῶν ἐν ταῖς Νεφέλαις τοῦ Ἀριστοφάνους εἰσχ. 1442 (» καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσει παθὼν ἂ νῦν πέπονθας") διαφόρων γραφῶν ἀχθήση, ἀχθεσθήση, ἀπεχθέσει, ἀπεχθέση. Δὲν ἐμφαίνεται ἐναργέστατα ἐν τοῖς ἐκτρώμασι τούτοις τὸ ἡλίθιον καὶ βοσκοματῶδες τῶν ἀντιγραφέων, οὐς οὐδ' αὐτὸ τὸ μέτρον βοῶν ἠδυνήθη νὰ διδάξῃ ὅτι τὸ ἀχθέσει ἐγράψεν ὁ Ἀριστοφάνης, καθάπερ καὶ ἐν εἰσχ. 865 » ἢ μὴν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσει"; Πρβ. καὶ Ὁρν. 84: οἶδα μὲν σαφῶς ὅτι ἀχθέσεται. Παρὰ Πλάτωνι περὶ Πολιτ. Ι', σ. 605, ε' » πότερον οὐδὲν ἀχθέσεται" φέρεται καὶ γραφῆ ἀχθεσθήσεται. Πρβ. καὶ Ἰππ. Μείζ. σ. 292, ε', ἐνθα πλὴν τοῦ ὄρθου » οὐκ ἀχθέσει,

(§ 385) διδάσκει » Οἱ λοιποὶ χρόνοι πλὴν τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ καὶ β'. ἀορίστου, σχηματίζονται ἐκ τοῦ ἀκραιφνοῦς θέματος (§ 375) κανονικῶς, προσθετομένων εἰς αὐτὸ τῶν χρονικῶν καταλήξεων, καὶ ἐκτεινομένου τοῦ χαρακτῆρος, οἷον: ἴστημι σταστή-σω ἔ-στη-σα ἔ-στη-κα [Σφάλμα τυπογραφικὸν ἀντὶ τοῦ ἔστηκα] ἔ-στήθην", ἐν δὲ σελ. 126 (§ 317) » Ὁ θεματικὸς χαρακτῆρ δὲν ἐκτείνεται ἐν τῷ παθητικῷ ἀορίστῳ καὶ μέλλοντι τοῦ τίθημι ἴστημι δίδωμι καὶ ἴημι, καθὼς καὶ ἐν τῷ παθητ. παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ τοῦ ἴστημι καὶ δίδωμι, ἐτέθην τεθήσομαι, ἐστάθην σταθήσομαι, ἐδόθην δοθήσομαι, ἐθήναι ἐθήσομαι, ἔσταμαι ἐστάμην, δέδομαι ἐδεδόμην". Ὁ συκᾶμινος συκᾶμινα φέρεται, ὁ πρίνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μιμαίκυλα, ἡ κράνεια μέσπιλα, ὁ μαρὸς μαωρολογήματα. Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ παρακείμενος ἔσταμαι καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος ἐστάμην εἶνε ἴδιοι τῶν μεταγενεστέρων. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον πάντοτε ἔστηκα καὶ ἐ(εἰ)στήκη(ειν), ὡς ἀλλαχοῦ θὰ γείνη φανερόν.

ἂν εἶπω ταῦτα;» ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἀχθεσθήσει (ἐν δὲ ταῖς παλαιαῖς ἐκδόσεσι καὶ ἀχθήσει). Ἐν Γοργία σ. 506, γ' ἔχουσι πάντα τὰντίγραφα ἀχθεσθήσομαι σοι· ἀλλὰ τὸ ὄρθον καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος γραφὲν εἶνε ἀχθέσομαι σοι. Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Η', δ', 10 ἀναγινώσκεται »καὶ σὺ αὐτὸ οὐκ ἀχθεσθήσει (-η) μοι ἀκούων τάλιθῃ». Ἄλλ' ἐκ τῆς ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων γραφῆς ἀχθήσει γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἀχθέσει, οὐχὶ ἀχθεσθήσει ἔγραψεν. Οὕτω καὶ παρ' Αἰσχίνῃ κατὰ Κτησιφ. § 242 τὸ ἐν ἐνὶ τῶν κωδίκων φερόμενον συναχθισόμενος τεκμηριῶ ὅτι γεγραμμένον ἐν ἀρχῇ ἦτο »συναχθεσόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλείᾳ Ἀλεξάνδρου τελευτῇ», οὐχὶ συναχθεσθισόμενος. Καὶ παρ' Ἀνδοκίδῃ περὶ Εἰρήν. § 21 ἡ ὁρθὴ γραφὴ εἶνε »εἴ τις ὑμῶν ἀχθέσεται», καίτοι πάντα τὰντίγραφα φέρουσιν ἀχθεσθήσεται. Πιθανώτατον δ' ἡμῖν φαίνεται ὅτι οὐδὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Θεοφράστου ἐν χρήσει ἦτο ὁ μέλλων ἀχθεσθήσομαι καὶ ὅτι ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Φιλοπονηρίας δὲν ἔγραψεν »οὐχ ἔξομεν τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν συναχθεσθισομένους, ἂν τοὺς τοιοῦτους προώμεθα», ἀλλὰ συναχθεσομένους. Παρὰ Φιλοστράτῳ Ἀπολλων. ε', ια', 16 (σ. 248) ἀναγινώσκεται »εἰ δὲ μὴ ἀχθέσει, Θεσπεσίῳ, τῷ λόγῳ». Πρβ. καὶ Β', ζ', 3 (σ. 56): ἀχθέσεται, εὐ οἶδα, καὶ κτέ. (Ἵπάρχει καὶ γραφὴ ἀχθήσεται καὶ ἡσθ ὑπὲρ τὸ ἀχθέσεται τεθειμένον). Ε', κε', 1 (σ. 207): οὐ γὰρ ἀχθέσει περὶ τῆς μοίρας (φέρεται καὶ γραφὴ ἀχθεσθήσει). ε', λδ', 2 (σ. 272): οὐ γὰρ μοι ἀχθέσεται ὁ πατήρ ἀληθείας ἠττωμένῳ καὶ σοῦ (Ἵντίγραφα ἔχουσι καὶ ἀχθεσθήσεται. Πρβ. καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 170). Παρὰ Λουκιανῷ ἐν μὲν τῷ Περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 25 (Τόμ. Α', σ. 420 Ἰακβ.) κεῖται »εἰ καὶ πάνυ ἀχθέσει τῷ ὀνόματι», ἐν δὲ τῷ Ἡρακλ. § 5 (Τόμ. Γ', σ. 252) »εἰκότες ἀχθεσθισομένοις». Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀχθησομένοις, ἐξ ἧς τεκμαιρόμεθα ὅτι ἀχθεσομένοις, οὐχὶ ἀχθεσθισομένοις ἔγραψεν ὁ Λουκιανός (Πρβ. Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 156). Τὸν μέλλοντα ἀχθέσομαι ἴδε καὶ παρὰ Δίωνι τῷ Κασσίῳ NB', 29 (Τόμ. Γ', σ. 61 Δινδ.) »τινὲς τῶν τε Φόρων καὶ τῶν τελῶν καθισταμένων ἀχθέσονται». Παρὰ Θεμιστίῳ Λόγ. Δ', σ. 61, γ' ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »ἔτι οὖν ἀχθήσεται βασιλεύς», ὅπερ ὁ Πειρσῶν Μοίρ. σελ. 21 λέγει ὅτι πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀχθέσεται. Ἴδε καὶ Κόβητον

Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 403 ἀποφαινόμενον ὅτι καὶ ἐν Λόγ. ΙΑ', σ. 144, β' ἔγραψεν ὁ Θεμιστίος »ἀλλὰ δυσχερανεῖ καὶ ἀχθέσεται» ἀντὶ τοῦ ἀχθεσθήσεται. Παρ' Ἀψίνῃ Τέχν. Ῥητορ. Τόμ. Α', σ. 343, 25 Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. εὐρίσκεται »ἄμην μὲν ἔγωγε καὶ τοὺς συναχθεσθισομένους ἐμοὶ γεγενησθαι». Πρβ. καὶ Ἀριστείδ. Τόμ. Α', σ. 524, κτλ.

Εἰπόντες ὅσα εἶχομεν περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἀχθομαι νὰ εἴπωμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Βυζαντίου ἐξελέγχοντες περὶ τὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ πεπλημελημένα ἄς καταδείξωμεν ἤδη, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς προϋβουμέμεθα, καὶ ὅσα ὑπ' ἰδιωτείας καὶ ἀπειρίας ὁ δεῖνός οὗτος καὶ ἔμπειρος λεξικογράφος σφάλλεται τοὺς χρόνους τοῦ ἄγω ἐκτιθεῖς. Κατ' αὐτὸν ὁ μὲν παρακείμενος ἀγύχομα εἶνε ἀπτικός, ὁ δ' ἦχα ἀχρηστος πλὴν τοῦ ἐξ αὐτοῦ συνθέτου συνήχας τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι καὶ Ἡροδότῳ ἀπαντῶντος. Ἄλλὰ πρῶτον μὲν παρακείμενος συνήχα παρ' Ἡροδότῳ οὐδαμοῦ ὑπάρχει. Δεύτερον δὲ οὐ μόνον συνήχας εὔρηται ἀλλὰ καὶ προήχασι καὶ ἐξήχεν παρὰ Δημοσθένει. Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', β', 8 »πολλὰ γράμματα συνήχας κτέ.» (Αἴλ. Ἡρωδ. Σχηματ. Ὀμηρ. παρ' Οὐερφῆρῳ Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 28 »τὸ ξυνήχα παρὰ Ξενοφῶντι ἀντὶ τοῦ συνήγαγον». Ἐν τινι ἀντιγράφῳ εἶνε σύνηχας γεγραμμένον καὶ λο ὑπὲρ τὸ νη τεθειμένον, ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι ἠθελέ τις ν' ἀναγνωσθῇ συνήλοχας, τουτέστι συνείλοχας, ἀντὶ τοῦ συνήχας¹⁾. Καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Διφίλου παρ' Ἀθηναίῳ ε', σ. 228, β' ὁρθῶς ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Σχουερχαιουσήρου »συνήχας ἡμῶν εἰς τὰ λάχανα τὴν πόλιν» ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνήκας). Δημοσθέν. περὶ Πάραπρεσβ. § 18, σ. 546 »εἰς ἀ προήχασι τὴν πόλιν» (Πρβ. καὶ κατ' Ἀριστογείτ. § 8, σ. 772 »εἰς ὅσιν αἰσχύνῃν καὶ ἀδοξίαν προήχε τὴν πόλιν»). πρὸς Φαίλιππ. § 19, σ. 1044 »ὄν ἐξήχεν ἐκ τῶν οἰκημάτων σίτον κτέ.". Καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις δ' ἀπαντᾷ ἐνίοτε ὁ παρακείμε-

¹⁾ Ἐν Γ', ε', 22 ἀναγινώσκεται »καὶ πολλὰ μὲν οἶμαι σε τῶν πατρῶν στρατηγημάτων παρελιφότα διασάξειν, πολλὰ δὲ πανταχόθεν συνενηνοχέται». Ὁ πολὺς Κόβητος *Nov. Lect.* σελ. 700 ἀποφαινόμενος ὅτι ἐπὶ τοιοῦτου πράγματος ἢ τὸ συνάγειν τίθεται ἢ τὸ συλλέγειν νομίζει ὅτι ἡ ἀληθὴς γραφὴ εἶνε ἢ συνήχεναι ἢ συνείλοχεναι. Συνήχεναι ἐξέδωκε καὶ ὁ Λ. Δινδὸρφιος σελ. 120 Ὁξων.

νος ἤχα ἀπλοῦς τε καὶ σύνθετος. Πολύβ. Γ', 111, 3: εἰς τοιοῦτους τόπους ἤχασι τοὺς ἐχθρούς. IB', 26 γ', 5: ἐξ ὧν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς παραδοξολογίας εἰς διαβολὴν ἤχασι τὴν ὅλην αἴρεσιν. Θ', 22, 7: ἐπεὶ δ' ἡ πραγμάτων διάθεσις εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς ἤχε περὶ τῆς Ἀννίβου Φύσεως. IB', 16, 2: μετὰ βίας εἰς οἶκον ἀπιχέναι τὸν δοῦλον. Παυσαν. Γ', ια', 10: ὃν βασιλέων ἐς τοσοῦτον τιμῆς προήχασιν, ὥστε κτέ. Δ', λς', 6: εἰκάσι δὲ αἱ ἀνθρώπειαι τύχαι καὶ χωρία τέως ἄγνωστα ἐς δόξαν προηχέναι. Δίων Κάσσο. ME', 23, 4: ταύτην οὗτος πρυτανεύσαι κελευσθεὶς οὕτω διήχε. Πρβ. καὶ Πολυδεύκ. Β', 173 »διηχότα τὰ σκέλη». Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 917 Βερν. »Ἦχεν: ἐγεγαμῆκει" (?Ἦχεται: ἐγεγαμῆκει. Ἐν σ. 798 ἀναγινώσκεται »Εἶχεν: ἐγεγαμῆκει" ἢ »Εἶχεν: γυναικα ἐγεγαμῆκει", ἀνθ' οὗ ὁ Κουστῆρος ἔγραψεν »Εἶχεν γυναικα: ἐγεγαμῆκει") καὶ »Ἦχεν ἐπὶ τὸν οἶκον: ἀντὶ τοῦ ἐκόμισεν" (Ἐν Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 469 λέγεται »Προσῆχεν: ἀντὶ τοῦ προσῆγεν"!)). Ἐπειτα δὲ κακῶς ὁ παρακείμενος ἀγῆοχα λέγεται ἀττικῶς. Ὁμολογουμένως ἀττικῶς καὶ δόκιμος εἶνε ὁ ἤχα. Τοῦ δ' ἀγῆοχα ἢ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς χρήσις εἶνε ἀμφιβολωτάτη. Φρύνιχ. σ. 121 Λοβ. »Ἀγῆοχεν εἴ τις εἴποι ὅτι ἐν τῷ συνθέτῳ Λυσίας κέχρηται, καταγῆοχασι, μὴ πάνυ πείθου· ἤχε μὲν γὰρ λέγουσι, καὶ Δημοσθένης ἤχασι λέγει, ἀλλ' οὐκ ἀγῆοχασι" (Σφῶδρα ἀμφιβάλλομεν ἂν ὁ Λυσίας μετεχειρίσθῃ τὸ καταγῆοχασι). Μοῖρ. σ. 147 Πειρσ. »Εἰσῆχεν ἀττικῶς, εἰσαγῆοχεν ἐλληνικῶς". Θωμ. Μάγιστρ. σ. 123, 8 Ρισχ. »Εἰσῆχε κάλλιον ἢ εἰσαγῆοχεν. Ἀπὸ τοῦ εἰσάγω, εἰσάξω, εἰσῆχα". Ζωναρ. Λεξ. σ. 34 Τιτμ. »Ἀγῆοχασιν: ἤνεγκαν. — Παρ' οὐδενὶ εὐρίσκεται τῶν ἀκριβῶν ἀγῆοχασιν, ἀλλ' ἐν ἐπιστολῇ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνο. Οἱ δόκιμοι δὲ περὶ τὴν διάλεκτον ἤχα, συνῆχα, ἐξῆχα λέγουσιν". Ὁ παρακείμενος ἀγῆοχα οὐ μόνον ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Φιλίππου εὐρίσκεται (Δημοσθ. περὶ τοῦ Στεφ. § 59, σ. 238 »Φρουρὰς εἰσαγῆοχότας") ἀλλὰ καὶ ἐν ψηφίσματι τῶν Ἀθηναίων (Δημοσθ. αὐτόθι § 73, σ. 249 »ὁ παρὰ Φιλίππου στρατηγὸς Ἀμύντας καταγῆοχεν εἰς Μακεδονίαν"). Καὶ αἱ ἐπιστολαὶ ὅμως καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ οἱ νόμοι καὶ οἱ κατάλογοι καὶ τὰ δόγματα κτλ., ἅπερ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τούτῳ τοῦ Δημοσθένους λόγῳ παρέγκεινται, εἶνε νόθα πάντα καὶ πεπλασμένα πλὴν μόνου τοῦ ψηφίσματος τῶν Βυζαντιῶν (Ἴδε Κόβητου

Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 195 κέξ.). Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντᾷ μὲν, ὡς εἶδομεν, καὶ ὁ παρακείμενος ἤχα, συχνότερος ὅμως παρ' αὐτοῖς εἶνε ὁ ἀγῆοχα ἀναγινωσκόμενος καὶ ἐν τοῖς Ἀριστοτελείοις Οἰκονομικοῖς Β', β', 1 (Τόμ. Α', σ. 640, 20 Διδ.) »ἂ ὑπολαμβάνομεν ἀξιδόλογα αὐτῶν εἶναι συναγῆοχα μὲν". Ἴδε Πολύβ. ΚΔ', γ', 1: Φάσκοντες οὐδ' ἔτι καὶ νῦν αὐτὸν ἐξαγῆοχέναι τὰς Φρουρὰς ἐκ τῶν πόλεων (Πρβ. καὶ Α', δ', 17: ὑπὲρ ὧν ὁ χρόνος εἰς λήθην ἀγῆοχει τοὺς ὑπερέχοντας. Κς', σ', 5: οὗς πρότερον ἐξαγῆοχει). Δίων Χρυσόστ. Λόγ. ΛΒ', Τόμ. Α', σ. 659 Ῥεισκ. (Τόμ. Α', σ. 403, 20 Δινδ.): τινὲς δὲ ὀλίγοι παρρησίαν ἀγῆοχασι πρὸς ἡμᾶς. ΛΓ', Τόμ. Β', σ. 25 (Τόμ. Β', σ. 17, 31): ἢ μηδέπω τὴν τέχνην ἐπὶ τοσοῦτον προαγῆοχασιν. Πλούταρχ. Φωκίων. ΙΖ', 2: εἰς τὰ τοιαῦτα, ἔφη, τὴν πόλιν οὗτοι παραγῆοχασιν. Συμποσιακ. Προβλημ. Ζ', β', 1 (Ἠθικ. σ. 853, 14 Διδ.): ἐν οἷς πολλὰ συναγῆοχε καὶ ἰστόρηκε κτέ. Δημήτρ. Μάγνης παρὰ Διονυσ. Ἀλικαρν. Τόμ. Ε', σ. 631 Ῥεισκ.: ὁ δὲ τὰς περὶ Κρήτην συναγῆοχε μυθολογίας. Ἀθῆν. ΙΓ', σ. 592, ε': αὐτὸς γοῦν ἐν τῷ περὶ χρυσοῦ λόγῳ προαγῆοχε τὰ τέκνα ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΔ', ιε', 1 (Πρβ. καὶ Ἰουδ. Πολ. Α', ιε', 3): καὶ συναγῆοχῶς δύναιμι οὐκ ὀλίγην ξένων τε ἅμα καὶ ὁμοφύλων. ΙΕ', ια', 1: ὅσον οὐ πρότερον ἀγῆοχέναι τὸ Ἰουδαίων ἔθνος. Ἰουδ. Πολ. Α', λ', 1: ἀγῆοχέναι τε πρὸ δυοῖν ἡμερῶν τὴν μητέρα ταύτης κτέ. Ἀριστείδ. Τεχν. Ῥητορ. Β', 5 (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Β', σ. 525, 22): πρὸς τοῦτο ἀπιδὼν προαγῆοχε τὸν λόγον (Γρ. προαγῆοχε). Ἀλέξανδρ. περὶ Σχημ. ΙΑ' (Τόμ. Γ', σ. 18, 30): εἰς ἔννοιαν ἀκριβεστέραν αὐτῷ ἀγῆοχε. Ἡλιόδωρ. Αἰθιοπ. Θ', 24: ἀλλά σοι κόρη καὶ νεανίαν προαγῆοχότας. Διοσκορίδ. Α', σ. 2, δ': συναγῆοχα μὲν τὴν πραγματείαν ἐν πέντε βιβλίοις. Στέφαν. Βυζάν. σ. 167, 2 Μειν.: ἂ χρύσεια λέγεται Ἡρακλῆς ἐκ τῆς Λιβύης ἀγῆοχέναι. Ἰάμβλιχ. περὶ τοῦ Πυθαγ. Βίου ΛΕ' (254): μεγάλην μὲν εταιρείαν συναγῆοχότας. Σχολιαστ. Ἀπολλων. Β', 259 (σ. 403, 6 Κειλ.): κατηγοροῦσιν τινες τοῦ Ἀπολλωνίου ὡς οὐκ εὔ τὸν ὄρκον τοῦτον εἰσαγῆοχότος, κτλ. Γένεσ. Μς', 32: καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγῆοχασιν. Λευιτ. Γ', 19: εἰ σήμερον προαγῆοχασι τὰ περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. Βασιλ. Α', κα', 15: ὅτι εἰσαγῆοχάτε αὐτόν. Τωβίτ ΙΒ', 3: ὅτι με ἀγῆοχέ σοι ὕγι. Σειράχ ΚΕ', 4: ἐν νεότητι οὐ συναγῆοχάσα. Μακ-

καβ. Γ', ε', 45: εἰς κατάστημα μανιῶδες ἀγιοχώρας, κτλ. Πρβ. Βεκκ. Ἀνέκδ. σ. 325, 24 (Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σ. 54 Βερν.) »Ἀγιοχώρας: ἐνέγκας". Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 34 Σμ. »Εἰσαγιοχάσιν: εἰσήνεγκαν" καὶ »Εἰσαγιοχώρας: εἰσενεγκών" (Ἐν τῷ κώδικι εἰσαγεώχασιν, εἰσαγεωχώρας). Τόμ. Γ', σ. 384 »Προσαγιοχάσιν: προσήγαγον". Τόμ. Δ', σ. 104 »Συνηγιοχάσι: ἐκόμισεν" (Περὶ τοῦ ἠγιοχάειν ἴδε Φιλῆμ. Λεξ. Τεχνολ. σ. 229, 13 Ὅσανν. »Ἀλήλιφα ἠληλίφειν, ἀγιοχά ἠγιοχάειν ἀττικοί εἰσιν ὑπερσυντέλικοι. Ὅτε ὁ ἀττικός παρακείμενος ἄρχεται ἀπὸ Φωνήεντος, τότε αὐξάνει τὴν ἄρχουσαν ὁ ὑπερσυντέλικος. Σησημείωται δὲ ἐν τοῖς ἀπὸ Φωνήεντος ἀρχομένοις ὁ ἐληλύθειν ὑπερσυντέλικος· οὐκ αὐξάνει γὰρ τὴν ἀρχουσαν· καὶ ὁ ἐώλπειν καὶ ὁ ἐώργειν καὶ ὁ ἐώκειν, τῆς πρώτης συλλαβῆς συσταλείσης εἰς τὸ ε, τῆς δευτέρας ἐκταθείσης εἰς τὸ ω μέγα". Πρβ. Γοιτλίγγιον Θεοδοσ. Γραμματ. σελ. 247 κέξ.). Ἐν Τόμ. Α', σ. 21 ἀναγινώσκειται ἐν τῷ κώδικι »Ἀγιοχά: ἠνεγκα" καὶ »Ἀγιοχότων: κομισάντων, ἐνεγκάντων". Ὁ Μουσούρος ἔγραψεν ἀγιοχά καὶ ἀγιοχότων. Ὁ Σμιδίτιος ἀποδοκιμάζει τὴν μεταβολὴν ταύτην ἀναφέρων τὰ ἐν τῷ κώδικι γεγραμμένα εἰς τὴν βοιωτικὴν διάλεκτον· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἀγιοχότων προτιμᾷ τὸ ἀγιοχόντων ἢ μᾶλλον ἀγειοχόντων (Πρβ. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 34 »Τὸ μέντοι ἀγειοχά βοιωτῶν ἐστὶ, τροπῆ τοῦ ἠ εἰς τὴν εἰ δίφθογγον". Ἴδε Ἀρήσιον Διαλ. Αἰολ. σελ. 183 καὶ Βουτμαννὸν Λεξιλ. Τόμ. Α', σελ. 297). Περὶ τοῦ δωρικοῦ παρακείμενου ἀγιοχά ἴδε Βουτμαννὸν ἔνθ. ἀνωτ. Ματθίαν Γραμματ. § 186, σημ. β', σελ. 412 ἐκδ. γ'. Ἀρήσιον Διαλ. Δωρ. σελ. 357, κλπ.). Ἐγένετο δ' ὁ παρακείμενος ἀγιοχά κατὰ τινὰς μὲν τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἐκ τοῦ ἀγιοχά ἐπενθέσει ἢ πλεονασμῷ τοῦ ο. Μοσχόπουλ. περὶ Σχεδῶν σ. 187 »Ἡχά καὶ ἀττικῶς ἀγιοχά καὶ πλεονασμῷ τοῦ ο ἀγιοχά. Τὴν γὰρ τρίτην συλλαβὴν οἱ ἀττικοί (παρακείμενοι) σύνεσταλμένην θέλουσιν ἔχειν· ἀλήλιφα, ἀκήκοα, ἐλήλυθα" (Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Γουδ. σ. 4, 18 καὶ Αἴλ. Ἡρωδίου. παρ' Οὐερφῆρω Ἐτυμ. Μέγ. σ. 9, 28). Κατ' ἄλλους δὲ κάλλιον τὴν κηροπλαστικὴν τέχνην γινώσκοντας ἐκ τοῦ ἀγιοχά ἐπενθέσει ἢ πλεονασμῷ τῆς συλλαβῆς γο καὶ ἐκπτώσει ἢ ἀποβολῇ τοῦ γ. Ἐτυμολ. Μέγ. σ. 9, 28 »Ἀγιοχά: Ἀγω, ἄξω, ἦχα, ὁ ἀττικός ἀγιοχά. Καὶ ἐπειδὴ

ἔμελλεν ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ συλλαβῇ ἔχειν τὸ αὐτὸ σύμφωνον, ἐπλεόνασεν ἢ γο συλλαβή, καὶ ἐγένετο ἀγιοχά, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἔδω τὸ ἐσθίω ἔσω, ἦκα ὁ παρακείμενος καὶ ἀττικῶς ἔδηκα καὶ πλεονασμῷ τῆς δο συλλαβῆς ἐδήδοκα· καὶ ἀποβολῇ τοῦ γ ἀγιοχά" (Πρβ. καὶ Χοιροβοσκ. Καν. σ. 570. Ἴδε Λοβέκκιον Elem. Τόμ. Α', σελ. 476 κέξ. — Πρβ. καὶ Σμιδίτιον Διδύμ. σελ. 317).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ παρακείμενου ἦχα καὶ τοῦ ἀγιοχά. Ὑπολείπεται δὲ νῦν νὰ ἐλέγξωμεν καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀορίστου ἦξα ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Βυζαντίου εἰκαιολογούμενα. »Ὁ ἀόριστος ἦξα", λέγει ὁ σοφὸς λεξικογράφος, »εἶνε ἀχρηστος· ὅθεν τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ προσῆξα καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ προστακτικὸν ἄξατε". Τί λέγεις, ὦ δαιμόνιε; Τί σημαίνουσι ταῦτα; Ἄν τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ προσῆξαν εἶνε ὀρθόν, εἶνε ἐπίσης ὀρθόν καὶ τὸ παρ' Ἀντιφῶντι ἄξαι, κτλ. Πῶς λοιπὸν ὁ ἀόριστος ἦξα εἶνε ἀχρηστος πλὴν τοῦ παρὰ Θουκυδίδῃ προσῆξα; Ἄλλ' οὔτε ὁ Θουκυδίδης οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν παλαιῶν οὔτε ἀπλοῦν οὔτε σύνθετον τὸν ἀόριστον ἦξα μετεχειρίσθη, ὡς διὰ πολλῶν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἀπεδείχθη. Ὅθεν τὸ ὀρθόν εἶνε νὰ λέγηται »ὁ ἀόριστος ἦξα εἶνε ἀχρηστος τοῖς παλαιοῖς", ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως. Ἄν δὲ τις εὐλαβέστερος καὶ ψοφοδέστερος ἂν δυνῆ οὔτω πεποιθὼς νὰ ἐκφράζηται τολμηρὸν τοῦτο καὶ κινδυνῶδες νομίζων, ἄς λέγη »ὁ ἀόρ. ἦξα εἶνε σπανιώτατος παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἀμφιβολώτατος". Καὶ αὐτὸς ὁ Βυζάντιος, ἐλπίζομεν, θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι πολλῶν ὀρθότερον τοῦτο καὶ ἀκινδυνότερον εἶνε ἢ τὸ »ὁ ἀόρ. ἦξα εἶνε ἀχρηστος· ὅθεν προσῆξα, Θεουκ. κτέ.". Ἐπειτα δὲ τοῦ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων κεῖται τὸ προστακτικὸν ἄξατε; Ὁ ὁμηρικὸς καὶ ἐπικός καθόλου τῆς προστακτικῆς τοῦ ἀορίστου τύπος δὲν εἶνε ἄξατε, ἀλλ' ἄξετε, οὗ ἢ ἀπαρέμφατος ἀξέμεν ἢ ἀξέμεναι. Ἰλ. Γ, 105: ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην (Σχολ. σ. 101 Βεκκ. »Ἀξετε: Ἡ διπλῆ ὅτι τὸ ἄξετε οὐ τὸν μέλλοντα σημαίνει, ἀλλ' ἴσον τῷ ἄγετε". Ἀπολλών. Λεξ. Ὀμηρ. σ. 141. »Ἀξετε: ἄγετε. Ἀξετε δὲ Πριάμοιο βίην". Ἐτυμ. Μέγ. σ. 252, 15 »Καὶ τὰ παραγόμενα ἀπὸ μέλλοντος εἰς ἐνεστώτα, ὡς τὸ ὄρσω, ἐξ οὗ τὸ ὄρσοο, καὶ ἄξω. Ἀξετε Πριάμοιο βίην"). Ω, 778: ἄξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυδε. Ὀδ. Ξ, 414: ἄξεθ' ὕψον τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω. Ἰλ. Ψ, 111: οὐρήας τ' ἄτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην πάντοθεν ἐκ κλισίων. Ω, 665: τηλόθι δ'

ἕλη ἀξέμεν ἐξ ὄρεος (Πρβ. Εὐστάθ. σ. 1576, 2 »'Εν τῷ ἀγινέμεν ἕλην, ὃ ἔστιν ἄγειν, φέρειν, μετακομίζειν, δηλοῦται ὡς καὶ τὸ ἕλην ἀξέμεν τὸ ἀγαγεῖν μᾶλλον δηλοῖ, οὐ μὴν τὸ κλάσαι· πάντως γὰρ ἀγινεῖν μόνον τὸ ἀγειν, οὐ μὴν καὶ τὸ κλάσαι»). Ζ, 53: δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν. Ψ, 50: ἠῶθεν δ' ὄτρυνον... ἕλην τ' ἀξέμεναι παρά τε σχεῖν (Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 220 Σμ. »'Αξέμεναι: ἐνεγκεῖν'). Πρβ. Ὀμηρ. Ἰγν. εἰς Ἄπολλ. Δήλ. 102: αἰ δ' Ἴριον προὔπεμψαν εὐκτιμένης ἀπὸ νήσου ἀξέμεν Εἰλείθειαν. Εἰς Δήμητρ. 445: ταῖς δὲ μετ' ἀγγελον ἦκε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς Ῥεῖην ἠΰκομον Δημήτερα κυανόπεπλον ἀξέμεναι μετὰ Φύλα θεῶν. Οὕτω καὶ ἀξέσθε ἐπικῶς λέγεται ἀντὶ τοῦ ἀγάγεσθε καὶ ἄξοντο ἀντὶ τοῦ ἠγάγοντο. Ἰλ. Θ, 505: ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ Ἰφια μῆλα (Σχολ. σ. 237 Βεκκ. »'Ἡ διπλῆ ὅτι οὐ μέλλοντα σημαίνει τὸ ἀξέσθε, ἀλλ' ἐν ἴσῳ τῷ ἄγετε»)¹). Θ, 545: ἐκ πόλιος δ' ἄξοντο βόας καὶ Ἰφια μῆλα (Σχολ. σ. 258 »Τὸ ἄξαντο οὐ τὸν μέλλοντα σημαίνει, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἄγοντο». Ὅτι ὁ γράψας τὸ σχόλιον τοῦτο εὔρε παρ' Ὀμήρῳ ἄξοντο καὶ ὅτι τοῦτο κατ' ἀρχαῖς ἐν τῇ ῥήσει τοῦ σχολιαστοῦ ἔκειτο, οὐχὶ τὸ ἄξαντο, εἶνε ἡλίου φανότερον. Ἄλλὰ τί πρέπει τις μᾶλλον νὰ θαυμάσῃ; Τὴν μωρίαν τοῦ γραμματικοῦ τοῦ νομίσαντος δυνατὴν τὴν τοῦ ἄξοντο ἀντὶ μέλλοντος ἐκδοχὴν καὶ κρίναντος ἀναγκαῖον ὑπόμνησιν εἰς προφυλακὴν νὰ γράψῃ ἢ τὴν τῶν ἀντιγραφῶν εὐθύθειαν, οἵτινες οὐδόλως ὑπονόησαντες ὅτι ἀδύνατον ἦτο τοιοῦτον σχόλιον νὰ γραφῇ,

¹) Κοινῶς ἀναγινώσκειται βαρβάρως ἀξασθε, ὡς καὶ παρ' Εὐσταθίῳ, ὅστις λόγον περὶ αὐτοῦ ποιούμενος ἀποφαίνεται ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἶνε εἰρημένον ἀττικῶς (!) σ. 726, 52 »Τὸ δὲ ἀξασθε ἀττικῶς ἐρρέθη κατὰ πάθος. Ἄλλως γὰρ ἢ τοῦ ἀγειν κίνησις καὶ ἐνεργητικῶς κεῖται ἐν πολλοῖς παρὰ τῷ ποιητῇ». Ἄλλὰ πόσῃν περὶ τὰ τοιαῦτα ἐμπειρίαν ὁ Εὐστάθιος εἶχεν ἀρκούντως, νομίζομεν, ἐμφαίνουσι ὅσα περὶ τῆς χρήσεως τοῦ νεῖμον καὶ ἀνάτειλον παραδοξολογεῖ ἐν σελ. 1576, 18 »Ὅρα δὲ τὸ νεῖμον· οὐ γὰρ πάνυ σύνθετος τὸ ῥήμα, ὡς οὐδὲ τὸ ἀνάτειλον καὶ τὰ τοιαῦτα· νεῖμαι γὰρ καὶ ἀνάτειλαι τὸ κοινότερον». Πρβ. καὶ σελ. 985, 45 »Ὅθεν καὶ τὸ ἐνεγκε διὰ τοῦ ἐ φιλοῦ ὡς ἐπὶ πολὺ ἔχει τὴν λήγουσαν. Εἰ δὲ καὶ διὰ διφθόγγου διὰ τὸ ἠνεγκα καξέσωσα [Σοφοκλ. Ἡλ. 15], κτέ.". Περὶ τῶν τοιούτων πολὺς σὺν θεῷ λόγος θὰ γείνη ἀλλαχοῦ.

ἀν παρ' Ὀμήρῳ ἔκειτο ἄξαντο, μετέβαλον τὸ ἄξοντο εἰς ἄξαντο; Τὸ παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σ. 220 Σμ. »'Αξέσθαι: ἀγαγεσθαι, ἀφίξεσθαι, παραγενέσθαι' εἶνε κατὰ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 292 σύγκριμα δύο ὀμηρικῶν γλωσσῶν τῶν ἐξῆς· »'Αξέσθε: ἀγάγεσθε' καὶ »'Ιξέσθαι: ἀφίξεσθαι, παραγενέσθαι'. Τῷ ἀρίστῳ ἄξετε-ἀξέμεν-ἀξέμεναι ὅμοιος εἶνε ὁ οἶσετε-οἰσέμεν-οἰσέμεναι, οὗ καὶ ὁ ἐνικὸς τῆς προστακτικῆς οἶσε-οἰσέτω εὔρηται παρ' Ὀμήρῳ. Ὀδ. X, 106: οἶσε θέων εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' οἰστοί. X, 481: οἶσε θέιον, γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δὲ μοι πῦρ (Εὐστάθ. σ. 1934, 59 »Καὶ ὄρα τὸ οἶσε δις λεχθὲν τοῖς μετρικοῖς μόνοις ὄν χρήσιμον, οὐπερ ἢ γραφῇ διὰ φιλοῦ λόγῳ παρατατικοῦ, ὡς προδεδήλωται, ἀπὸ ἐνεστώτος τοῦ οἶσω»). Πρβ. καὶ Καλλιμ. εἰς Δήμ. 157: οἶσε θερισμόν¹). Ἰλ. T, 175: τὰ δὲ δῶρα ἀναξὶ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορῆν. Ὀδ. Θ, 255: Δημοδόκῳ δὲ τις αἴψα κῖαν Φόρμιγγα λήγειαν οἰσέτω. Ἰλ. Γ, 105: οἶσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκόν, ἕτερον δὲ μέλαιναν (Σχολ. σ. 101 Βεκκ. »Οἶσε-

¹) Το οἶσε εὔρηται καὶ παρ' Ἀριστοφάνει. Ἀχαρν. 1099: ἄλλας θυμίτας οἶσε, παῖ, καὶ κρόμμυα. 1101: θρήον ταρίχους οἶσε δεῦρο, παῖ, σαπρού. 1122: τοὺς κιλλίβαντας οἶσε, παῖ, τῆς ἀσπίδος. Βατρ. 482: ἀλλ' οἶσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σπογγίαν (Ὁ Μεινέκιος: σφογγίαν. Πρβ. Μοῖριν σ. 285 Πειρσ. »Οἶσε ἀττικῶς, φέρε ἑλληνικῶς καὶ κοινῶς»). Καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀλέξιδος παρ' Ἀθηναίῳ Γ', σ. 114, δ' προὔτεινεν ὁ Δοβραῖος (Adversar. Τόμ. Β', σελ. 303) νὰ γραφῇ »οἶσε δεῦρό μοι' ἀντὶ τοῦ οἶσω (ἢ οἶσο) δεῦρο καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μενάνδρου παρ' Ἀθην. ΙΕ', σ. 700, ε' »οἶσ' εἰσιῶν (ἢ οἶσ' ἰῶν) πανόν, λύχνον, κτέ." ἀντὶ τοῦ »εἰσιῶν πανόν κτέ." (Advers. Τόμ. Β', σελ. 271) καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀναξίππου παρ' Ἀθην. Δ', σ. 169, β' »ζωμήρυσιν φέρε', οἶσ' ὀβελίσκουσ δάδεκα' ἀντὶ τοῦ »ζωμήρυσιν φέροις, ὀβελίσκουσ κτέ.". Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Γ', σ. 190 Σμ. ἀναγινώσκειται »Οἶσον: κόμισον, φέρε' ἢ σχοινίον". Ἄλλὰ περὶ τοῦ ἀρίστου οἶσαι ἀντὶ τοῦ ἐνεγκεῖν ἀλλαχοῦ. — Περὶ τοῦ οἶσε, οἶσετε καὶ ἄξετε διέλαβε καὶ ὁ ἀοιδίμος Κοραῖς Ἀτάκτ. Τόμ. Α', σελ. 104 κέξ. Ἄλλὰ παρατηροῦνται τινὰ ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις προχειρότερον καὶ ἀτακτότερον εἰρημένα, ὅπερ σφόδρα λυπεῖ ἡμᾶς. Πρβ. καὶ Ἀσώπιον Εἰσαγ. Ἑλλην. Συντάξ. σελ. 539 κέξ. καὶ Σουτσ. σελ. 165 κέξ. Ἴδε καὶ Μουλλάχιον Δήμητρ. Ζήν. σελ. 60 καὶ Γραμματ. τῆς Κοιν. Ἑλλην. Γλώσσ. σελ. 227.

τε: Ἡ διπλῆ πρὸς τὸ οἴσετε ὅτι οὐ μέλλοντός ἐστι χρόνου, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ Φέρετε, ἀπὸ τοῦ οἴσε, ὅ ἐστι Φέρε. — Οἴσετε ἀπὸ τοῦ οἴσε, ὡς ἄξετε ἀπὸ τοῦ ἄξε'. Εὐστάθ. σ. 389, 44 »Ἐν δὲ τοῖς ῥηθείσι κειμένου καὶ τοῦ οἴσετε ῥήματος, οἶον οἴσετε δ' ἄρνε καὶ ἐξῆς, σημειῶσαι ὅτι οὐδὲ τοῦ Φέρω μέλλων ἐστίν, ὡς παρατετήρηται τοῖς παλαιοῖς, οὐδὲ τοῦ οἴσω, ὅ ἐστι κομίσω, εὔρηται ἐνεστώσ. Διό Φησιν ἄρνας Φέρειν καὶ οἴσετε ἄρνε. Καὶ ὅτι ἀλλήλαις ἰσοδυναμοῦσιν αἱ λέξεις αὗται. Διὸ καὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ συνοῖσον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαυνομένου τίθενται'. Ο, 718: οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' αὐτήν (Σχολ. σ. 435 »Ἡ διπλῆ ὅτι οἴσετε ἀντὶ τοῦ Φέρετε· οὐ γὰρ τὸν μέλλοντα δηλοῖ τὸ οἴσετε, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ οἴσε θέειον ἐστὶν ἀνάλογον [ἀναλόγου] τῶ Φέρε'). Ὀδ. Τ, 154: ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ ἔρχεσθε κήνηνδε καὶ οἴσετε θάσσον ἰοῦσαι (Εὐστάθ. σ. 1887, 64 »Τὸ δὲ οἴσετε ποιητικῶς κανονίζεται ὡς παρατακτικὸς ἀπὸ μέλλοντος ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστώτα. Οἴσω γάρ· οὐ παρατακτικὸς οἴσον, τὸ τρίτον οἴσε, τὸ προστακτικὸν ὁμοφώνως οἴσε, οὐ πληθυντικὸν τὸ οἴσετε ῥῆμα εἰς πεζολογίαν ἄχρηστον'. Πρβ. καὶ Ἐτυμ. Μέγ. σ. 619, 1. Ἴδε καὶ Θεόκρ. ΚΔ', 48: οἴσετε πῦρ ὅτι θάσσον ἀπ' ἐσχαρῶνος ἐλόντες. Καλλιμ. εἰς Λουτρ. Παλλ. 31: οἴσετε καὶ κτένα οἱ παγχρύσειον. Πρβ. καὶ 17 καὶ 48)¹⁾. Ὀδ. Γ, 429: εἶπατε δ' εἴσω δμῶῃσιν... καὶ ἀγαλὸν οἰσέμεν ὕδωρ (Πρβ. καὶ Καλλιμ. Ἀποσπ. 110, σ. 251 Βλομφ. »ὄγε τέθμιον οἰσέμεν ἄλλους [ἄλλοις] κτέ.''. Γρ. οἰσέμεν). Ἴλ. Γ, 120: ἠδ' ἄρν' ἐκέλευεν οἰσέμεναι (Πρβ. καὶ Ψ, 564. Ὀδ. Θ, 399. Μ, 10. Σ, 291. Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σ. 189 Σμ. »Οἰσέμεναι: κομίσαι καὶ τὰ ὅμοια'. Ἐν τῶ κώδικι οἰσέμεναι). Προστακτικὴ οἰσόντων εὔρηται ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀντιμάχου παρ'

¹⁾ Πρβ. Σχολ. Ἰλιάδ. Α, 120 (σ. 13 Βεκκ.) »Τὸ λεύσσετε Ἀρίσταρχος γράφει διὰ δύο σ· ἐγὼ δὲ ἐνεστώτα ἀπὸ τοῦ μέλλοντος, ὡς ἄξετε, οἴσετε, καταβήσεο δίφρου. — Ἀρίσταρχος μέλλοντά Φησιν, ἐγὼ δὲ ἐνεστώτα ἀπὸ τοῦ μέλλοντος, ὡς τὸ ἄξετε, οἴσετε'. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 562, 9 »Λεύσσετε: Ὁράτε. Ἄλλοι δι' ἐνὸς σ γράφουσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ λεύσω μέλλοντος· ὡσπερ καὶ τὸ ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην καὶ οἴσετε δ' ἄρν' καὶ καταβήσεο δίφρου'. Μόνον τὸ λεύσσετε εἶνε ὁρθόν.

Ἄθην. ΙΑ', σ. 468, β': ἄλλοι δὲ κριτήρα πανάργυρον ἠδὲ δέπαστρα οἰσόντων. Πρβ. καὶ Ἴξον, Ἴξε(ν). Ἴλ. Ε, 773: ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην Ἴξον κτέ. (Πρβ. καὶ Κ, 470, κτλ. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 362 Σμ. »Ἴξον: ἀφίκοντο, ἦλθον'). Β, 667: αὐτὰρ ὄγ' ἐς Ῥόδον Ἴξεν ἀλάμενος (Πρβ. καὶ Ζ, 172, κτλ. Ἡσιόδ. Ἀσπ. 32. Ἀποσπ. 82 Γοιτλ. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σ. 361 »Ἴξε: παρεγένετο, ἐνέβαλεν, ἦλθεν'). Τὸ δεύτερον πρόσωπον Ἴξεσ ἴδε ἐν τῶ εἰς Ἀπόλλωνα Πύθιον ὁμηρικῶ ὕμνῳ σίχ. 52 »Ὀρχηστὸν δ' Ἴξεσ' καὶ 100 »Ἴξεσ δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστῶν'. Ἐν σίχ. 45 Φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον τὸ ὀρθόν »τάχα δ' Ἴξεσ ἀπ' αὐτοῦ' ἀλλὰ καὶ τὸ βάρβαρον Ἴξας (Ἴδε Βαουμειστηρον Ἰμν. Ὀμηρ. σελ. 151. Πρβ. καὶ Σπιτζήνρον *Observat. in Quint.* σελ. 292 καὶ Βοιστονάδην Ἀνθολ. Παλατ. Τόμ. Α', σελ. 556 ἐκδ. Δυβν. Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Β', σ. 361 ἀναγινώσκεται »Ἴξαι: διηθῆσαι, ἕκειν'. Ὁ Ἐμστερροῦσιος εἶκασε θεηθῆναι ἀντὶ τοῦ διηθῆσαι, ὁ δὲ Σμιδίτιος »(ῥ)ίξαι: διηθῆσαι'. Ἄλλ' ἴσως ἐν τῶ »Ἴξαι: διηθῆσαι' λαμβάνει τὸ »ἦσαι: διηθῆσαι'. Περὶ τοῦ ἦσαι πρβ. Λοβέκκιον Ῥηματ. σελ. 90). Τῶ μέσῳ ἀορίστῳ ἄξοντο-ἄξεσθε ὁμοίος εἶνε ὁ (ἐ)βήσετο ἀντὶ τοῦ ἐβη καὶ ὁ (ἐ)δύσετο ἀντὶ τοῦ ἐδυ, ὧν ἡ προστακτικὴ βήσεο = βῆθι καὶ δύσεο = δῦθι. Ἴλ. Γ, 262: παρ δὲ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον (Γράφεται καὶ βήσατο βαρβάρως. Κραμ. Ἀνεκδ. Παρ. Τόμ. Γ', σ. 282, 17 »Ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἁμεινόν Φησι τὸ βήσετο, οὐ μεταποιεῖ δὲ τὴν γραφὴν. Σχολ. Ἰλιάδ. σ. 109 Βεκκ. »Προκρίνει μὲν τὴν διὰ τοῦ ε γραφὴν βήσετο, πλὴν οὐ μετατίθησιν ἀλλὰ διὰ τοῦ α γράφει Ἀρίσταρχος'. Πρβ. καὶ σελ. 49 [Β, 35] »Ἀπεβήσετο: εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ ἀπέβαινε παρατακτικῶ, διὰ τοῦ α γραπτέον ἀπεβήσατο¹⁾. Οὕτως Ἐπαφρόδιτος. — Ὁ μὲν Ζηνόδοτος διὰ

¹⁾ Ἡ ῥῆσις αὕτη, ἂν δὲν σφαλλώμεθα, ἦτο κατ' ἀρχὰς οὕτω γεγραμμένη· »εἰ μὲν ἀντὶ τοῦ ἀπέβαινε παρατακτικῶ, διὰ τοῦ [ε γραπτέον ἀπεβήσετο· εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀπέβη ἀορίστου, διὰ τοῦ] α γραπτέον ἀπεβήσατο'. Ἀποπλαυθεῖς ὁ ἀντιγραφεὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου διὰ τοῦ εἰς τὸ δεύτερον παρέλιπεν οὕτως ὑπερπληθῆσας τὰ ἐν τῶ μέσῳ καὶ ἀτελῆ τὴν ῥῆσιν καὶ πως ἀδιανόητον κατέστησεν. Ὁμοίως ἠφανίσθησαν λέξεις οὐκ ὀλίγαι ἐν Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Δ', σελ. 150 Δινδ. »Οὕτως τὸ μὲν ἰδοῦ καὶ ἰοῦ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ου ἀντωνυμίας ἢ τοῦ ου ἄρθρου ὑποτα-

τοῦ ε γράφει, ὃ καὶ ἄμεινον· οἱ δὲ ἄλλοι διὰ τοῦ α'. σελ. 190 [Z, 288] »Κατεβήσατο: Γράφεται καὶ κατεβήσατο'. σελ. 298 [K, 513] »Ἐπεβήσατο: Οὕτως Ἀρίσταρχος. Ἄλλοι δὲ

κτικοῦ", ὅπερ, τῶν ἔλλειπόντων προστιθεμένων, γίνεται »Οὕτως τὸ μὲν ἰδοῦ καὶ ἰοῦ πρὸς ἀντιδιαστολήν [τοῦ προστακτικοῦ ἰδοῦ καὶ ἰοῦ, τὸ δὲ οὐ πρὸς ἀντιδιαστολήν] τῆς οὐ ἀντανυμίας ἢ τοῦ οὐ ἄρθρου ὑποτακτικοῦ". Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ ἐν τῷ Α' προτρεπτικῷ τοῦ Λεσβώνακτος § 2 (Ῥήτ. Ἀττ. Διδ. Τόμ. Β', σ. 184) »Ἐπανευγκεῖν δὲ τὴν γνώμην ὑμῶν ἕκαστον βούλομαι, ὃ καὶ δεῖ σκέψασθαι [ἢ καὶ δεῖνδον σκέψασθαι], ἃ περὶ πλείστου ποιούμενοι κατελίπομεν, τοὺς γεννήσαντας πατέρας καὶ μητέρας. Ὁ δὲ υἱός τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσε, ὃ δὲ ὁμογενεῖς ἀδελφούς τε καὶ ἀδελφάς". Γραπτέον »ἃ περὶ πλείστου ποιούμενοι κατελίπομεν, ὃ μὲν τοὺς γεννήσαντας, πατέρα καὶ μητέρα, ὃ δὲ υἱός, οὗς τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσε, ὃ δὲ ὁμογενεῖς, ἀδελφούς τε καὶ ἀδελφάς". Παρὰ Πλουτάρχῳ Παρραλλ. Ἑλλ. καὶ Ῥωμ. 40 (Ἠθ. σ. 388, 14 Διδ.) ἀναγινώσκεται »Εὐνήνος Ἀρεῶς καὶ Στερόπης τὴν Οἰνομάου γήμας Ἀλκίππην ἐγέννησε θυγατέρα Μάρπησσαν, ἣν παρθένον ἐφρούρει. Ἰδᾶς δ' Ἀφάρητος καὶ ἀρπάσας ἐκ χοροῦ ἔφυγεν". Οὐδέεις, νομίζομεν, δύναται ν' ἀμφιβάλῃ ὅτι πρὸ τοῦ Ἰδᾶς ἐξέπεσε ἢ μετοχῇ ἰδᾶν, καθάπερ ἐν βίῳ Καμίλλου Δ', 5 »πλῶ τε χρυσάμενοι καὶ τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ τυχόντες κτέ." πρὸ τοῦ χρυσάμενοι τὸ ἐπίθετον χρυστῶ. Καὶ ἐν τῇ Ῥητορικῇ τοῦ Ἀριστοτέλους Γ', ε', 6 »ἄδηλον γὰρ τὸ αἰεὶ πρὸς ὀποτέρῳ διαστίξαι" φαίνεται ὅτι πρὸ τοῦ διαστίξαι ἐξερρῦν τὸ βῆμα δεῖ (ΔΕΙ = ΔΙ) καὶ ὅτι τὸ πλῆρες εἶνε »πρὸς ὀποτέρῳ δεῖ διαστίξαι". Ἐν πραγματεία τινὶ περὶ μέτρων ἐκδοθείσῃ ὑπὸ τοῦ Γαισφόρδου μετὰ τοῦ Ἡφαιστίανος λέγεται (Τόμ. Α', σελ. 322 ἐκδ. β') »ἢ ὅτι Δημήτηρ περίλυπος οὔσα ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τῆς κόρης παρεξενώθη γυναικὶ Νίβη καλουμένη κατὰ τὴν Ἀττικὴν". Τὸ Νίβη εἶνε παραφθορὰ τοῦ νείρη(-ρα), ὅπερ προῆλθεν ἐκ τοῦ Μετανείρη(-ρα) ἐκπτώσει τῶν δύο πρώτων συλλαβῶν. Ἀλλὰ πῶς ἐγένετο ἢ ἐκπτώσις αὕτη; Ἐν τοῖς σχολίοις τοῦ Ἡφαιστίανος (Τόμ. Α', σελ. 168-9) ἀναγινώσκεται »ὅτι ἡ Δημήτηρ περίλυπος οὔσα ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τῆς ἑαυτῆς θυγατρὸς καὶ πλανωμένη παρεξενώθη τινὶ ὀνόματι Κελεῶ καὶ τῇ αὐτοῦ γαμετῇ Νῆρι". Δὲν εἶνε φανερώτατον ὅτι αἱ δύο τελευταῖαι συλλαβαὶ τοῦ γαμετῆ κατέπιον τὰς δύο πρώτας συλλαβὰς τοῦ Μετανείρη(-ρα) καὶ ὅτι τὸ ὑπολειφθὲν νείρη(-ρα) ἐγέννησε τὰ δύο τέρατα Νῆρι καὶ Νίβη; Καὶ ἄλλα πλείστα τοιούτων ἐκπτώσεων ἢ καταπτώσεων λέξεων ἢ μερῶν λέξεων παραδείγματα ὑπάρχουσιν.

ἐπεβήσατο". σελ. 394 [Ξ, 229] »Ζηνόδοτος καὶ Ἀριστοφάνης εἰς πόντον ἐβήσατο, καὶ μήποτε ἄμεινον". Τὸ (ἐ)βήσατο (ἀπεβήσατο, κτλ.) ἀντὶ τοῦ ἐβη εἶνε ἀναυτιρρήτως βάρβαρον· καὶ ἂν που παρὰ παλαιῶ ἐπικῶ ἀναγινώσκηται, πρέπει ἀδιστακτως νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸ ὀρθόν (ἐ)βήσατο (ἀπεβήσατο, κτλ.). Κακῶς γράφεται παρ' Ἡσιόδῳ Ἀσπ. 33 »προσεβήσατο μητιέτα Ζεύς" ἀντὶ τοῦ προσεβήσατο καὶ 338 »εἰς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεᾶων" ἀντὶ τοῦ ἐβήσατο, ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγράφῳ φέρεται. Καὶ ἐν τοῖς ὁμηρικῶς ὕμνοις ὃ διὰ τοῦ ε τύπος πρέπει νὰ γραφῇ. Εἰς Ἀπόλλ. Δήλ. 49 »ἐπὶ Δήλου ἐβήσατο πότνια Λητώ" [Ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκεται ἐβήσατο, ἐν ἐτέρῳ δ' ἐβήσσατο. Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 575 Σμ. »Βήσατο: ἐπέβη"]. Εἰς Ἑρμ. 99 »ἢ δὲ νέον σκοπιὴν προσεβήσατο δῖα Σελήνη" [Ὁ εἷχος οὗτος νομίζεται ὑπὸ τινων ὑποβολιμαῖος]. 233 »σπύδων κατεβήσατο λαΐνον οὐδόν". Εἰς Ἀπόλλ. Δήλ. 141 »ἄλλοτε μὲν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσατο παιπαλόεντος". Ἴδε Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 291 καὶ 511. Τὸ ἐν Ὀδυσσεΐας Ο, 475 »οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρα κέλευθα νῶ ἀναβησάμενοι" ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἀναβιβασάμενοι ὡς μέσον τοῦ ἀνέβησα = ἀνεβίβασα). Ἰλ. Η, 465: δύσατο δ' ἥελιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν (Σχολ. σ. 215 Βεκκ. »Δύσατο: Σημειοῦνται τινες ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐδύσατο". Πρβ. καὶ σελ. 39 [Α, 496] »Ἀνεδύσατο: Παρατατικοῦ παθητικοῦ. Ὡς ἀπὸ τοῦ δύω ἐνεστῶτος τὸ παράγωγον δύμι, ὃ μέλλων δύσω. Καὶ ἐγένετο ὃ μέλλων ἐνεστῶς, οὐ ὃ παθητικὸς δύσομαι, ὃ παρατατικὸς ἐδυσόμην ἐδύσατο. Ὡςπερ καὶ ἐκ τοῦ βῶ βιβῶ βίβημι ὃ μέλλων βήσω· καὶ μετάγεται εἰς ἐνεστῶτα, οὐ παθητικὸς βήσομαι, ὃ παρατατικὸς ἐβησόμην ἐβήσατο". Σχολ. Ὀδυσσ. Β, 388, σ. 114, 51 Διδ. »Δύσατο τ' ἥελιος: Εἶωθεν ὃ ποιητὴς τοὺς μέλλοντας πολλάκις εἰς ἐνεστῶτας μετάγειν. Ἔστι οὖν τὸ ἐδύσατο παρατατικὸν ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ δύσω". Πρβ. καὶ σελ. 320, 6 [Z, 321] καὶ 348, 21 [H, 289]. Ἐτυμ. Μέγ. σ. 290, 6 »Δύσατο τ' ἥελιος: Ἐχρῆν δείλετο, εἰς δέλην ἐτράπη· ἡμέρα γὰρ ἦν ἔτι. Δύω, δύσω· καὶ μετάγεται ὃ μέλλων εἰς ἐνεστῶτα· δύσω, δύσομαι, ἐδυσόμην". Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Α', σ. 544 Σμ. »Δύσατο: κατῆλθε" καὶ Τόμ. Β', σ. 18 »Ἐδύσατο: ἐνεδύσατο". Ἐν τῷ κώδικι ἐδύσατο. Παρ' Ὀμήρῳ ἀναγινώσκηται ἐνιαχοῦ καὶ ἐδύσατο· ἀλλὰ μόνον τὸ ἐδύσατο εἶνε ὀρθόν. Τὸ ἐν Ἰλ. Ψ,

738 »καὶ ῥ' ἀπομορξαμένω κοινήν δύσαντο χιτώνας» μεταγραφτέον εἰς δύσαντο. Τὸ δ' ἐν Σ, 576 »ἄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα» μεταβλητέον εἰς δυσοίατ'. Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ δύσονται καὶ δύσωνται. Πρβ. Σχολ. σ. 500 Βεκκ. καὶ Εὐστάθ. σ. 1148, 6. Περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐα Α, 24 »οἱ μὲν δυσομένου Ἰπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος» καὶ τοῦ παρ' Ἡσίοδῳ Ἔργ. 384 »Πηϊάδων Ἀτλαγγενέων ἐπιτελλομένων ἀρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότιοιο δὲ δυσομενῶν» διαφέρονται οἱ Φιλολόγοι, οἱ μὲν ἀντ' ἀορίστων ἐκλαμβάνοντες, οἱ δ' ἀντὶ μελλόντων, οἱ δ' ἀντ' ἐνεστῶτων. Πρβ. καὶ Ψευδοπλούτ. περὶ τοῦ Βίου καὶ τῆς Ποιήσ. Ὀμήρ. ΝΔ' [Τόμ. Ε', σ. 116, 49 Διδ.] »Καὶ ὁ μέλλων ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος. Οἱ μὲν δυσομένου Ἰπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος»). Ἰλ. Ε, 221: ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσσο (Πρβ. καὶ Θ, 105. Λ, 512. Εὐστάθ. σ. 702, 13 »Τὸ δὲ ἐπιβήσσο, οὗ κρᾶσις τὸ ἐπιβήσου, ἀσυνήθως καὶ αὐτὸ ἔχει κανονισθὲν ὡς ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ ἐπιβήσω οὐκ ἔχοντος δύο σ, ἵνα τε μὴ ὁ βήσω μέλλων, ἐξ οὗ ἐκινήθη, ἀπολέσῃ τὸν οἰκείον χαρακτήρα καὶ ἵνα δὲ ἴσως μὴ συνεμπέσῃ τῷ βήσω βήξω, ἐξ οὗ τὸ βήξ βιχός». Λῆροι καὶ Φλήναφοι). Ἰλ. Ε, 109: ὄρσο, πέπον Καπαρηιάδῃ, καταβήσσο δίφρου. Τ, 36: αἴψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσο, δύσσο δ' ἀλκῆν (Πρβ. καὶ Ὀδ. Ρ, 276 καὶ Ἡσίοδ. Ἀσπ. 108. Εὐστάθ. σ. 1050, 6 »Τοῦ δὲ δύσσο ἐνεστῶς δύσω ἀναδραμῶν ἐκ μέλλοντος εἰς θέμα τὸ δύσω δύσομαι ἐδυσόμην ἐδύσου. Τοιοῦτον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ ἐβησόμην ἐβήσετο ἐξ ἐνεστῶτος τοῦ βήσω, οἷς ἐν ἀποκεκλήρωται σίγμα πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ α' μέλλοντος». Πρβ. καὶ σ. 1169, 58). Σ, 134: ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσσο μῶλον Ἄρηος (Εὐστάθ. σ. 1155, 7 »Τὸ δὲ καταδύσσο ἢ μὲν κοινὴ διάλεκτος εὐκτικὸν οἶδεν [Παρὰ τῷ πολυμαθεστάτῳ τῆς Θεσσαλονικῆς ἐπισκόπῳ τὸ καταδύσσο εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ καταδύσαιο!], ἢ δὲ ποιήσις τὸ ἐνδύσω [Ἐκ τοῦ καταδύσσο αἴφνης γίνεται μετάβασις εἰς τὸ ἐνδύσω!] εἰς ἐνεστῶτα προάγουσα ὡς παθητικοῦ ἐνεστῶτος προστακτικὸν ἐκείθεν προάγει αὐτό»). Πρβ. καὶ λέξεο (Ἰλ. Ι, 617: σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων. Ὀδ. Τ, 598: σὺ δὲ λέξεο τῶδ' ἐνὶ οἴκῳ. Εὐστάθ. σ. 1879, 51 »Τὸ δὲ λέξεο προστακτικὸν πάνυ καινῶς ἔχει. Γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ λέγω λέξω· οὗ ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστῶτα ἔστιν αὐτοῦ παθητικὸν τὸ λέξομαι· οὗ παρατακτικὸς ἐλεξόμην, τὸ τρίτον λέξετο, καὶ ἐξ αὐτοῦ προστακτικὸν τὸ λέξεο. Εἰ

δέ γε καὶ εὐκτικὸν που εὐρεθείη ἐν ἀντιγράφοις, εὐδοκὸν καὶ οὔτω τὸ μέτρον ἔσται διὰ συνιζήσεως». Πῶς γὰρ οὐ; Πρβ. καὶ σ. 778, 57), ὄρσο (Ἰλ. Γ, 250: ὄρσο, Λαομεδοντιάδῃ, καλέουσιν ἄριστοι. Πρβ. καὶ Π, 126. Σ, 170. Φ, 331. Ὀδ. Ζ, 255. Σχολ. Ἰλιάδ. σ. 109 »τὸ δὲ ὄρσο ἀπὸ τοῦ ὄρσω ἐνεστῶτος ἔστιν») ἢ ὄρσευ (Ἰλ. Δ, 264: ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ' οἷος πάρος εὔχεται εἶναι. Πρβ. καὶ Τ, 139).

Ἄν μεγάλη εἶνε καὶ παράδοξος φαίνεται ἡ τοῦ Χρυσοβέργῃ ἀκρισία καὶ ἀσυνεσία ἐν οἷς περὶ τῆς τοῦ ἄγγυμι αὐξήσεως λόγον ποιούμενος διδάσκει, δὲν εἶνε μικρὰ οὐδ' ἀναξία θαυμασμοῦ φαίνεται ἡ παρατηρουμένη ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένοις περὶ τῆς παρ' Ἀττικοῖς χρήσεως τοῦ κοινῶ λεγομένου μέλλοντος. Ἐν σελ. 67 τοῦ παραρτήματος αὐτοῦ εἶνε τὰ ἐξῆς σεσημειωμένα· »Ἀπαντᾶται ὅμως ἐνίοτε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὁ κοινὸς Μέλλων· οἶον, κατοικτίσειν, διολέσω, φροντίσει [Εὐριπ. Ἡρακ. 53. Ἐλ. 894. Τρ. 1254], ἀντὶ κατοικτιεῖν, διολῶ, φροντιεῖ. — καλέσω, χαρίσομαι (Ἀριστοφ. Πλούτ. 964. Θεσμ. 939), νεωτερίσειν, νομίσειν [Θουκ. Γ'. 66. Η'. 48], κομίσουσι, διατελέσουσι [Πλάτ. Πολιτ. Β'. 570. Δ'. 425]. Βλ. Συνακτ. Ἀσσωπ. σελ. 553-4". Βλέπομεν καθ' ἃ κελεύομεθα τὸ συντακτικὸν [ἢ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν] τοῦ Ἀσσωπίου καὶ εὐρίσκομεν ἐν αὐτῷ τὰ θαυμάσια ταῦτα γεγραμμένα (σελ. 553, § 143). »Περὶ δὲ τῶν Ἀττικῶν λεγομένων Μελλόντων σημειωτέον ὅτι δὲν ἀληθεύει ἡ γνώμη τοῦ Ελμολῦ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἐμεταχειρίσθησαν [οὔτω. Τὸ μετεχειρίσθησαν εἶνε λίαν ἑλληνικὸν καὶ οὐδαμῶς συμφθὸν οὔτε τῇ ἀφελείᾳ οὔτε τῇ γλαφυρότητι τοῦ δεξιωτάτου συγγραφέως τοῦ χαριέστατα πολλάκις τὸν λόγον ὑπογλυκαίνοντος διὰ τοῦ πολυθρυλήτου ναὶ μήν!] οὐδέποτε τὸν κοινὸν τύπον τοῦ χρόνου τούτου [Ποῖος εἶνε ὁ χρόνος ὁ δηλούμενος διὰ τοῦ »τοῦ χρόνου τούτου»; Τὸ προηγούμενον »περὶ δὲ τῶν ἀττικῶν λεγομένων μελλόντων» βοᾷ ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἄλλος χρόνος νὰ σημαίνεται ἢ ὁ ἀττικὸς μέλλων. Ἄλλὰ δὲν εἶνε ἄτοπον καὶ γελοῖον νὰ λέγηται »δὲν μετεχειρίσθησαν οὐδέποτε τὸν κοινὸν τύπον τοῦ ἀττικοῦ μέλλοντος»; »Ὡφείλε, νομίζομεν, ὁ συγγραφεὺς νὰ εἴπῃ »Περὶ δὲ τοῦ μέλλοντος σημειωτέον ὅτι δὲν ἀληθεύει κτῆ."]. οὔτω π. χ. ἀπαντᾶται κατοικτίσειν, διολέσω, φροντίσει (Εὐρ. Ἡρακ. 153. Ἐλ. 894. Τρ. 1254),

ἀντι κατοικτιεῖν, διολῶ, φροντιεῖ — καλέσω, χαρίσομαι (Αρισ. Πλούτ. 964. Θεσμ. 959) — νεωτερίσειν, νομίσειν (Θουκ. Γ', 66. Η', 48) — κομίσουσιν, διατελέσουσι [Ἐλλείπει ἐνταῦθα τὸ ἐκ τοῦ Λυκούργου παράδειγμα καταψηφίσεσθαι] (Πλατ. Πολιτ. Β', 370. Δ', 425 Λυκ. κατὰ Λεωκρ. ἐν τέλει. Ἴδε Λοβέκκιον εἰς Φρύνιχον σελ. 746). Δὲν πρέπει δὲ νὰ παρατρέξωμεν ὅτι καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν προηγουμένων πολλὰ γράφονται διαφόρως ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐκδοτῶν· οὕτω π. χ. τὸ τοῦ Λυκούργου καταψηφίσεσθαι γράφεται καὶ παρ' ἄλλων καὶ παρὰ Κοραῆ καταψηφίσεσθαι· τὸ τοῦ Σοφοκλέους κρυβεῖς γράφεται κρυφείς [Ἄλλ', ὦ μακάρις, τίς ὁ λόγος καὶ ποῖον τὸ ὄφελος τῆς παρατηρήσεως ταύτης; Τί διαφέρει πρὸς τὸ προκείμενον ἂν κρυβεῖς ἢ κρυφείς γράφηται; Δὲν μένει τὸ πρᾶγμα τὸ αὐτὸ ὁπότερος ἂν τῶν τύπων τούτων τεθῆ; Δὲν εἶνε καὶ τὸ κρυφείς δευτέρος ἀόριστος; Δὲν προτίθεσαι δὲ σὺ ν' ἀποδείξης ἐν σελ. 553, § 142 ὅτι οἱ τραγικοὶ μετεχειρίζοντο καὶ τὸν δευτέρον παθητικὸν ἀόριστον; Πόσον λογικὸν τῆ ἀληθείᾳ εἶνε νὰ λέγη τις »Ἄλλὰ καὶ ἐξύγην ἀπαντᾶται παρὰ τοῖς Τραγικοῖς, καὶ ριφέντα καὶ κρυβεῖς (Σοφ. Αἴ. 1145. Ἴδε Ερμ. εἰς Εὐρ. Εκ. 555). . . Δὲν πρέπει δὲ νὰ παρατρέξωμεν ὅτι τὸ τοῦ Σοφοκλέους κρυβεῖς γράφεται κρυφείς" !! "Ἄν ὑπῆρχε καὶ γραφὴ κρυφθείς, τοῦ μέτρου συγχωροῦντος, οὐ μόνον καλῶς ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίως θὰ εἶχεν ἢ διάφορος αὕτη γραφὴ νὰ μνημονευθῆ, ἅτ' ἐκ τῆς ἀλλοίας γραφῆς καὶ τοῦ πράγματος ἀλλοιουμένου. Νῦν δὲ οὔτε ὑπάρχει οὔτ' ἐπιτρέπει τὸ μέτρον νὰ ὑπάρχη. Τὰ δ' ὑπὸ τοῦ Ἀσωπίου γραφόμενα εἶνε ἄτοπα καὶ ἀλλόκοτα]· τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἰσχύσειν (Ἰππ. 182) γράφεται ἰσχύειν, κτλ.". Πᾶς τις βλέπει ὅτι ὅσα ὁ ταλαίπωρος Χρυσοβέργης ἐν τῷ παραρτήματι αὐτοῦ ἔγραψεν αὐτολεξεῖ ἐκ τῆς τοῦ Ἀσωπίου εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν παρέλαβεν εὐπιστότατα καὶ ἀνυποπότота κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀκρίτων. Καὶ οὕτω συνέβη τὸ τῆς παροιμίας »τυφλὸς τυφλὸν ὠδήγαε, κηῦραν τὸ Φῶς στὸ λάκκῳ". Ἄλλὰ πόθεν ὁ Ἀσώπιος ἐτρέγγησε τὰ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν; Ὁ Ἀσώπιος μικρὸν ἢ οὐδὲν τοῦ Χρυσοβέργη κατὰ τὸ ἀστάθμητον καὶ τὸ ταχυπειθὲς διαφέρων, ἂν καὶ σοφώτατος κατὰ τὴν Ἑλλάδα νομίζεται καὶ ἦρως τῶν ἑλληνικῶν γραμμᾶτων ὑπὸ τινῶν μαμμοθρέπτων ἀνακαλῆται (ὥστε με, νῆ τὰς χάριτας, πολλὰ πάνυ δακρῦσαι ὑπὸ

τοῦ γέλωτος), πάνθ' ὅσα μετὰ στόμφου προφέρεται ἐλέγχων δῆθεν τὸν Ἐλμοτλήιον ἐκαρπολόγησε, καθὰ καὶ ἡ παραπομπὴ αὐτοῦ ἐμφαίνει, ἀνεξετάστως καὶ ἀβασιανίστως ἐκ τῶν εἰς τὸν Φρύνιχον παρέργων τοῦ Λοβέκκιου. "Ὡστ' ἴσως ποτὲ ἐν τῷ ἄδῃ ὁ μὲν Χρυσοβέργης τὸν Ἀσώπιον θὰ ἄγχι ὡς ὑπ' αὐτοῦ ἀπατηθεῖς, ὁ δ' Ἀσώπιος τὸν Λοβέκκιον θὰ ἔλκη ὡς τὸ αὐτὸ ὑπ' αὐτοῦ παθῶν· καὶ πράγματα οὕτω τῷ Αἰακῷ καὶ ἀηδῖαν πολλὴν θὰ παρέχῃσι γραμματικὰς τερθρείας ἀναγκάζοντες αὐτὸν ν' ἀκούη. Ἄλλὰ τὰ μετὰ τὸν βίον εἶνε πως ἄδηλα καὶ οὐδεὶς γινώσκει ἂν αἱ ψυχὰ καὶ τῶν κεκμηκότων φροντίζωσιν ἐν τῷ ἄδῃ περὶ τῶν ἐν τῇ γῆ Φλυαριῶν οὐδ' ἂν ὅπως οἱ τεθνηκότες αἰσθησιν ἔχῃσιν, ἄνδρες ὡς φασὶν τινες. Διὸ καταλείποντες τὰ ἐν τῷ ἄδῃ ὡς ἐν σκότει ὄντα καὶ ἀγνοούμενα ἅς ἀποβλέψωμεν μᾶλλον εἰς τὰ ἐνταῦθα καὶ ἅς ἴδωμεν τί ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ Φωτὶ τοῦ προσφιλεστάτου ἡλίου κινούμενοι περὶ τε τοῦ Χρυσοβέργη καὶ τοῦ Ἀσωπίου ἔχομεν νὰ εἴπωμεν. Ἀμφότεροι, νομίζομεν, μομφῆς μεγάλης καὶ ἐπιτιμῆσεως σκληρᾶς ἄξιοι εἶνε ὅτι περὶ πράγματος ἀμφισβητούμενου λόγον ποιοῦμενοι οὐδ' ἐλάχιστον πόνον ἀναλαμβάνουσιν εἰς ἔρευναν καὶ ἔλεγχον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἔτοιμα μᾶλλον ὑπὸ ῥαθυμίας τρεπόμενοι προχείρως τοὺς ἀλλοτρίους λόγους ἀσπάζονται καὶ ἀνεπισκέπτως ἀποδέχονται. Ἄν δὲν ἐπελανθάνοντο οἱ σοφοὶ οὗτοι ἄνδρες τοῦ ἐπιχαρμείου »νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν" καὶ δὲν ἦτο παρ' αὐτοῖς ὅπως ἀταλαίπωρος ἢ ζήτησις τῆς ἀληθείας, ἄνευ πολλοῦ μόχθου θὰ εὕρισκον ὅτι τὸ ἐν τῇ Ἑλένη τοῦ Εὐριπίδου διολέσω (»τέλος δ' ἐφ' ἡμῖν εἶθ' ἂ βούλεται Κύπρις λέξασ' ἀδελφῶ σ' ἐνθάδ' ὄντα διολέσω εἶτ' αὖ μεθ' Ἡρας στᾶσα σὸν σώσω βίον") δὲν εἶνε μέλλον τῆς ὀριστικῆς ἀλλ' ἀόριστος τῆς ὑποτακτικῆς (Ὁ Πηλοῦγιος Εὐριπίδ. Ἑλέν. σελ. 115 ἐκδ. Κλοτζ. ἐκλαμβάνων αὐτὸ ὡς μέλλοντα, καθάπερ ὁ Λοβέκκιος, πικρατίζεται, ἴν' ἀναμφίβολον δῆθεν τὴν χρῆσιν τοῦ μέλλοντος καταστήσῃ, τὸ ἐξῆς τοῦ Ἡροδότου χωρίον· Η', 36 »ἐμαντεύοντο περὶ τῶν ἱρῶν χρημάτων εἶτε σφέα κατορύξουσι εἶτε ἐκκομίσουσι ἐς ἄλλην χώραν". Ἄλλ' ἄτοπος καὶ γελοῖος φαίνεται ὁ ἀνήρ σπουδάζων τὸ ἀμφίβολον δι' ἀμφιβολωτάτου νὰ καταστήσῃ ἀναμφίβολον. Τὸ χωρίον τοῦ Ἡροδότου φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ καθ' ὑποτακτικὴν γεγραμμένον· »εἶτε σφέα κατορύξουσι εἶτε ἐκκομίσουσι", ὅπερ καὶ ἡ φύσις καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἑλληνισμοῦ κηρύττουσιν ὅτι εἶνε τὸ μόνον ὀρθόν, ὡς διὰ πολλῶν ἄλλοτε θ' ἀποδείχθη)· ὅτι τὸ ἐν τῷ

Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους καλέσω («Φέρε νυν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινά») κἀκίστα ἐκλαμβάνεται ὡς μέλλων προφανέστατα ἄοριστος τῆς ὑποτακτικῆς ὄν, καθάπερ καὶ τὸ ἐν Λυσιστρατῇ 864 («Φέρε νυν καλέσω καταβᾶσά σοι». Πρβ. καὶ 851 »ἰδοῦ, κκαλέσω γὰρ Μυρρίνην σοι; σὺ δὲ τίς εἶ;») καὶ τὸ ἐν τῷ Φιλοκτῆτῃ τοῦ Σοφοκλέους 1452 («Φέρε νυν στείχων χῶραν καλέσω»)· ὅτι τὸ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις χαρίσομαι («τί σοι χαρίσομαι») εἶνε κακὴ γραφὴ τῆς ὑποτακτικῆς χαρίσωμαι (Πρβ. Δημοσθ. Ὀλυνθ. Γ', § 22, σ. 34 »τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν χαρίσομαι;», ἐνθα φέρουσι τάντιγραφα καὶ χαρίσομαι! Ὁ πολὺς Κόβητος Νου. Lect. σελ. 596 προτείνει νὰ γραφῇ »τί βούλεσθε γράψω, ἴν' ὑμῖν χαρίσωμαι;»)· ὅτι παρὰ Θουκυδίδῃ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀντὶ μὲν τοῦ νεωτερίσειν φέρεται καὶ νεωτερίσαι (Θησ. Στεφ. Παρ. Τόμ. Ε', σελ. 1478: νεωτεριεῖν), ἀντὶ δὲ τοῦ νομίσειν γράφεται καὶ νομίζειν· ὅτι παρὰ Πλάτωνι ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον κομίσουσι ἀλλὰ καὶ κομιοῦσι (καὶ κομισοῦσι, ἐν ᾧ ἐπ' αὐτοφῶρῳ καταλαμβάνεται ὁ ἀντιγραφεὺς παρεμβάλλων τὸ σίγμα εἰς τὴν παλαιὰν καὶ γνησίαν γραφὴν κομιοῦσι), κτλ. Οὕτω δὲ πολλὰ εἶνε ὅσα περὶ τοῦ προκειμένου πράγματος ἀναγκαῖον ἡμῖν φαίνεται νὰ λεχθῶσιν, ἵνα καταφανὲς γένηται πῶς ἔχει τάληθες καὶ μηδεμία μηδενὶ ἀμφιβολία ὑπολειφθῆ, ὥστε φοβούμενοι μὴ πέρα τοῦ δέοντος μακρὰ ἀποβῶσι τὰ προλεγόμενα νομίζομεν καλὸν αὐτὰ μὲν εἰς ἄλλον καιρὸν ν' ἀναβάλωμεν, εἰς ἕτερα δὲ νῦν τοῦ Ἀσωπίου εἰκαιολογήματα νὰ μεταβῶμεν, ἵνα μὴ τις τυχὸν ἡμᾶς μεμφθῆ ὅτι ἄνδρα σοφώτατον καὶ ἥρωα τῶν ἑλληνικῶν γραμμᾶτων ὀλίγου ἠξιώσαμεν λόγου καὶ οὐχ ἱκανὸν γεῦμα τῆς περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δεινότητος αὐτοῦ τοῖς ἀναγνώσταις προσηγέκομεν.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν σελ. 516, § 57 ἀναγινώσκονται τὰ ἐξῆς· »Καὶ ἐν τούτοις μὲν οὕτως· ἄλλων δὲ ρημάτων ὁ Μετ' ὀλίγου μέλλων ἐπέχει τόπον ἀπλοῦ παθητικοῦ μέλλοντος, ἀχρήστου γενομένου παρ' Ἀττικοῖς· ὡς τοιαῦτα ἀναφέρει ὁ Βουτυμᾶνος τὸ πεπράσομαι καὶ δεδήσομαι, ἀντὶ τῶν ἀχρήστων πραθήσομαι καὶ δεθήσομαι· ὡσαύτως πεπαύσομαι, κεκόψομαι καὶ εἰρήσομαι ἐκ τοῦ εἶρημαι, ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρου παρ' Ἀττικοῖς ρηθήσομαι (Ισ. πρὸς Φίλ.

ἄρχ. Θουκ. Α', 73. Αἴσχ. Κτησ. Δ')». Περὶ τῶν ἄλλων οὐδένα λόγον ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιούμεθα οὐδ' ἐξετάζομεν ἂν ὄντως ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ κεῖται. Μόνον περὶ τοῦ ρηθήσομαι λέγομεν ὅτι δὲν εἶνε σπανία παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς αὐτοῦ ἢ χρήσις καὶ ὅτι μεγάλως σφάλλεται ὁ Ἀσώπιος πιστεύων ὅτι »ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρου παρ' Ἀττικοῖς ρηθήσομαι εἶνε τὸ εἰρήσομαι ἐν χρήσει». Παρὰ Θουκυδίδῃ οὐ μόνον ἐν Α', 73 ἀναγινώσκειται »ρηθήσεται δ' οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἔνεκα», ἀλλὰ καὶ ἐν Η', 66 »καὶ τὰ ρηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προῦσκεπτο». Παρ' Αἴσχινῃ οὐ μόνον ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος εὕρηται § 8 »τῶν μελλόντων ρηθήσεσθαι λόγων» (Πρβ. καὶ § 147: εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναρρηθήσεται), ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου § 95 »οἱ δ' ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ρηθησόμενοι» καὶ § 192 »καὶ μοι σφόδρα τὸ μέλλον ρηθήσεσθαι διαμνημονεύετε». Παρ' Ἰσοκράτει οὐ μόνον ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον § 1 ἀπαντᾷ »τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν οὐ τοῦ πρὸς σὲ ρηθησομένου» (Πρβ. καὶ § 14: τῶν πραγμάτων τῶν ρηθησομένων. § 15: ὦν οἶμαι καὶ τὰ ρηθησόμενα προσδεήσεσθαι. § 140: τοὺς περὶ σοῦ ρηθησομένου), ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Παναηγυρικῷ § 13 »τῶν μελλόντων ρηθήσεσθαι» καὶ ἐν τῷ περὶ Εἰρήνης § 65 »ἀληθὲς μὲν ἐστὶ τὸ ρηθησόμενον» καὶ § 75 »καὶ τῶν ρηθήσεσθαι μελλόντων» καὶ ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ § 6 »τῷ λόγῳ τῷ μέλλοντι ρηθήσεσθαι» καὶ § 24 »τῶν ρηθήσεσθαι μελλόντων» καὶ § 56 »ἐκ τοῦ ρηθήσεσθαι μέλλοντος» καὶ § 258 »τὸ ρηθήσεσθαι μέλλον» καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀντιδόσεως § 55 »τὰ μέλλοντα ρηθήσεσθαι» καὶ § 240 »τῶν ρηθήσεσθαι μελλόντων» (Πρβ. καὶ Ἐπιστ. Α' Διονυσ. § 10). Οὕτω καὶ παρὰ Λυσία κατὰ Σιτοπωλ. § 14 »ἢ τὰς σπονδὰς μέλλειν ἀπορρηθήσεσθαι» καὶ παρὰ Δεινάρχῳ κατὰ Δημοσθ. § 54 »ἢ παρὰ τούτου ρηθησομένη κατὰ τοῦ συνεδρίου διαβολή» καὶ κατ' Ἀριστογείτ. § 17 »τῶν ἐν τῷ δήμῳ ρηθήσεσθαι μελλόντων λόγων» καὶ παρ' Ὑπερείδῃ Ἐπιταφ. σ. 2, 1 Κοβ. »τῶν μὲν λόγων τῶν μελλόντων ρηθήσεσθαι» καὶ σ. 2, 10 »οὐ γὰρ ἐν τοῖς τυχοῦσιν οἱ λόγοι ρηθήσονται» καὶ παρὰ Δημοσθένει (περὶ Συντάξ. § 18, σ. 171 »τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης πόλεως ρηθησόμενον λόγον»). κατ' Ἀνδρῶτ. § 4, σ. 594 »τῶν ὑπὸ τούτου ρηθησομένων». κατὰ Τιμοκράτ. § 104, σ. 752 »καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον εἶναι τὸ ρηθησόμενον δόξει». § 194, σ. 760 »Φενακισμοῦ καὶ παρακρούσεως ἔνεκα ρηθησόμενα». κατ' Ἀρι-

στογ. Α', § 1, σ. 770 »τοὺς ὑπ' ἐμοῦ μέλλοντας ρηθῆσεσθαι". κατ' Ἀφρόβ. Α', § 53, σ. 850 »εἰ δ' ὡς οὐ ρηθῆσομένωνων παραλίπομι". πρὸς Λεωχ. § 45, σ. 1094 »ἐξελέγξαι τὰ ὑπὸ τούτων ρηθῆσόμενα". § 51, 1095 »τὰ δ' αὐτίκα μάλα ρηθῆσόμενα". κατὰ Στεφ. Α', § 46, σ. 1116 »τοὺς ἐπ' ἐξαπάτη νῦν λόγους ὑπὸ τούτου ρηθῆσομένωνους". κατὰ Θεοκρίν. § 25, σ. 1329 »τοὺς ὑπὸ τούτου ρηθῆσομένωνους" (Ἐρωτ. § 34, σ. 1411 »τοῖς μέλλουσι ρηθῆσεσθαι. Προσμ. Γ', § 1, σ. 1425 »ὡς ἐκ τῶν ρηθῆσομένωνων δοκιμάσαι δέον". ΜΖ', § 2, σ. 1455 »ὡς ἐκ τῶν ρηθῆσομένωνων τὸ κράτιστον ἐλέσθαι δέον". Ὁ πολὺς Κόβητος ἀποφαίνεται Ἵπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 72 ὅτι ἐν τῷ περὶ Παραπρεσβ. § 179, σ. 597 »ἀπλοῦς γὰρ ἐστὶ ὁ μέλλων λόγος οὐτοσὶ πρὸς ὑμᾶς ἤδη" καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτίν. § 74, σ. 479 »καὶ πρὸς Διός, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδεὶς Φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ" πρέπει νὰ προστεθῆ τὸ ἀπαρέμφατον ρηθῆσεσθαι, δηλ. ὁ μέλλων ρηθῆσεσθαι λόγος καὶ τὸ μέλλον ρηθῆσεσθαι. Πρβ. καὶ Πλάτων. περὶ Νόμ. Γ', σ. 892, ε' »καὶ δὴ καὶ νῦν ὁ μέλλων ἐστὶ λόγος σφοδρότερος"). Οὐκ ὀλίγα τοῦ ρηθῆσομαι παραδείγματα εὐρίσκονται καὶ παρὰ τῷ ἀπτικωτάτῳ καὶ λαμπροτάτῳ Πλάτῳ. Φαίδ. σ. 88, γ' »εἰς τὰ ὕστερον μέλλοντα ρηθῆσεσθαι". Πολιτ. σ. 295, β' »ἐκ τῶν μελλόντων ρηθῆσεσθαι". Συμποσ. σ. 189, β' »περὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσεσθαι". Φαίδρ. σ. 259, ε' »τοῖς εὖ γε καὶ καλῶς. [? εὖ τε καὶ καλῶς] ρηθῆσομένοις". περὶ Πολιτ. Ε', σ. 473, ε' »ὡς πολὺ παρὰ δόξαν ρηθῆσεται". Κριτ. σ. 107, α' »περὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσεσθαι" καὶ »τὰ ρηθῆσόμενα πλείονος συγγνώμης δεῖται". σ. 108, α' »περὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσεσθαι". περὶ Νόμ. Δ', σ. 723, γ' »οὐ γὰρ σμικρὸν τὸ μετὰ τοῦτό ἐστι ρηθῆσόμενον". ε', σ. 768, ε' »περὶ τε τῶν εἰρημένωνων καὶ τῶν μελλόντων ρηθῆσεσθαι". Ζ', σ. 809, ε' »τοῖς μετὰ ταῦτα μέλλουσι ρηθῆσεσθαι". Θ', σ. 880, ε' »τοὺς μέλλοντας λόγους ρηθῆσεσθαι". ΙΒ', σ. 957, β' »τὰ δ' ἔτι πρὸς τῷ τέλει ρηθῆσεται" (Ἐπινομ. σ. 977, δ' »ἀλλὰ καὶ ὁ νῦν ὀρθῶς ρηθῆσεται". Ἐπιστ. Η', σ. 355, γ' »τὰ μέλλοντα ρηθῆσεσθαι". σ. 355, ε' »τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ρηθῆσομένου"). Φιλῆβ. σ. 19, δ' »τὸ προσρηθῆσόμενον ὀρθῶς". Πολιτ. σ. 259, β' »βασιλικὸς ὀρθῶς προσρηθῆσεται". σ. 301, β' »καὶ οὐδὲν ἕτερον προσρηθῆσε-

ται". περὶ Πολιτ. Ε', σ. 479, β' »ταῦτα προσρηθῆσεται ἢ τὰναντία". Ἴδε καὶ Ξενοφ. Ἑλλην. ε', γ', 7 »οὐ πρὸς χάριν ἡμῶν ρηθῆσεται". Καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει δέ, ἐξ οὗ ἄρχεται ἡ παρακμὴ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, πλείστα τοῦ ρηθῆσομαι παραδείγματα εὐρίνται. Κατηγορ. Β', 3 (Τόμ. Α', σ. 2, 7 Διδ.) »καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ρηθῆσεται" (Πρβ. καὶ Γ', 15, σ. 4, 53). Ε', 13 (σ. 10, 52 καὶ σ. 11, 4) »πρὸς αὐτὸ ρηθῆσεται" (Πρβ. καὶ Ε', 14, σ. 11, 7 καὶ 10). ε', 23 (σ. 16, 26. Πρβ. καὶ σ. 16, 30) »οὐδὲν μᾶλλον ἕτερον ἐτέρου ρηθῆσεται". Η', 16 (σ. 19, 45) »ἢ ἄψιν ἔχον ρηθῆσεται". Ἀναλυτ. Πρωτ. Α', α', 3 (σ. 39, 30) »ἐν τοῖς ἐπομένοις ρηθῆσεται". Τοπικ. Α', α', 10 (σ. 173, 8) »τῶν μετὰ ταῦτα ρηθῆσομένωνων". Α', δ', 5 (σ. 175, 2) »ἢ πρὸς τι ἴδιον ρηθῆσεται". Α', η', 6 (σ. 178, 54) »ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν ἐναντίων λεγομένοις ρηθῆσεται". Α', ιγ', 8 (σ. 182, 22) »πλεοναχῶς ρηθῆσεται" (Πρβ. καὶ § 9 καὶ § 10 τετράκις). Α', ιγ', 12 (σ. 183, 16) »τὸ μὲν γὰρ ζῶον ποιόν τι ρηθῆσεται". Α', ιγ', 16 (σ. 184, 2) »ἢ γὰρ ὁμοίως ρηθῆσεται κτέ.". Β', δ', 3 (σ. 190, 23) »ἀπὸ τίνος αὐτῶν ρηθῆσεται". Β', θ', 1 (σ. 195, 20) »ρηθῆσεται δὲ τὸ δικαίως κτέ.". Β', ια', 3 (σ. 197, 6 καὶ 8) »ἢ λευκὸν ρηθῆσεται... ἢ ἥττον ρηθῆσεται". Β', ια', 4 (σ. 197, 39) »ἀπλῶς ρηθῆσεται". Γ', α', 3 (σ. 198, 12) »πρὸς ὅ τι ἂν ἢ χρησιμὸν τὸ ρηθῆσόμενον". Δ', β', 10 (σ. 209, 40) »ἐπ' ἑλαττόν τε γὰρ ρηθῆσεται". Δ', δ', 9 (σ. 212, 35 καὶ 36) »καὶ τὸ ὑπερέχον ἡμίσεος ρηθῆσεται... πρὸς τὸ ἡμισυ ρηθῆσεται". Δ', ε', 3 (σ. 214, 31) »ἐπ' ἴσον ἢ ὑπόληψις καὶ ἢ πίστις ρηθῆσεται". Δ', ε', 2 (σ. 216, 51) »ἢ διαφορὰ τοῦ γένους ρηθῆσεται". Ε', γ', 3 (σ. 223, 10) »οὐ ρηθῆσεται τοῦνομα". Ε', δ', 1 (σ. 224, 34) »ἐν ἐκείνοις οὖν ρηθῆσονται". Ζ', δ', 1 (σ. 259, 8) »ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ρηθῆσομένωνων". Ῥητορ. Α', ι', 5 (σ. 333, 20) »ἐκ τῶν περὶ τὰ πάθη ρηθῆσομένωνων". Α', ιβ', 1 (σ. 338, 8) »ἐν τοῖς ὕστερον ρηθῆσεται". Α', ιγ', 8 (σ. 341, 7) »περὶ μὲν οὖν θυμοῦ ρηθῆσεται ἐν τοῖς περὶ τὰ πάθη" (Ῥητορ. πρὸς Ἀλέξ. Λε', 16, σ. 450, 42 »ἐκ τούτων τὰ ἐπίδοξα ρηθῆσεσθαι προκαταληπτέον"). Πολιτ. Β', γ', 15 (σ. 505, 40) »ἐκ τούτων Φανερόν καὶ τῶν ὕστερον ρηθῆσομένωνων". Ἠθικ. Νικομ. Β', β', 2 (Τόμ. Β', σ. 15, 41) »ρηθῆσεται δ' ὕστερον περὶ αὐτοῦ". Β', ζ', 6 (σ. 21, 17) »ὕστερον ρηθῆσεται". Β', ζ', 9 (σ. 21, 32) »ἐν τοῖς ἐξῆς ρηθῆσε-

ται". Δ', α', 14 (σ. 59, 56) »οὐκ ἔλευθέριος ἀλλ' ἄλλος τις [Κάλλιον ἄλλο τι] ῥηθῆσεται" (Ἠθικ. Εὐδ. Α', ε', 1, σ. 188, 37 »συνομολογούντας τοῖς ῥηθῆσομένοις"). περί Ζφ. Μορ. Α'. 1 (Τόμ. Γ', σ. 219, 5) »οὐδέ γε τὸ νῦν ῥηθῆσόμενον". περί Ἰπν. καὶ Ἐγρηγ. Β' (σ. 503, 57) »ῥηθῆσεται δὲ περί αὐτῆς ὕστερον καθ' αὐτήν". Πρβ. καὶ Θεόφρ. περί Φυτ. Ἱστορ. Α', β', 4 »αἱ γὰρ δυνάμεις καὶ ὧν χάριν ἕκαστον ὕστερον ῥηθῆσονται".

Ἐν τοῖς Σουτσειοῖς, περιβοήτῳ τοῦ Ἀσωπίου συγγράμματι, ἐξ οὗ καὶ γραμματοφάγος ὁ συγγραφεὺς ὑπό τινος ἐπεκλήθη, εἶνε τὰ ἐξῆς ὑπὸ τοῦ ἥρωος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων γεγραμμένα (σελ. 98). »Προσθήσομεν δὲ τοῖς προειρημένοις δύο ἄλλας παρατηρήσεις. α'. ὅτι ἐν πολλοῖς, ἐὰν ἀποβάλλωμεν τοὺς συνήθεις τύπους, ἵνα πλησιάσωμεν δῆθεν περισσότερο ἐν τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, θέλομεν ἀλλάξει γνήσια πρὸς κίβδηλα. Λέγοντες θέλω ἀκούει καὶ ἀκούσει, ἀγνοεῖ καὶ ἀγνοήσει, ἀποθνήσκει καὶ ἀποθάνει, πλέει καὶ πλεύσει, πίπτει καὶ πέσει, κτλ, μεταχειρίζομεθα τύπους ἀπ' αἰῶνων καθιερωμένους καὶ εἰς τὰ στόματα κυριάδων ἀνθρώπων ὑπάρχοντες, ἐν ᾧ ἀκούσω, ἀγνοήσω, πλεύσω, πέσω, ἀποθάνω, δὲν ὑπῆρξαν οὐδέποτε. Ἀρμόζουσι δ' ἐνταῦθα τὰ περί προφορᾶς τῆς ἀρχαίας γλῶσσης· οἱ ὀρθότατα δηλ. περί τούτου φιλοσοφῆσαντες εἶπαν ὅτι, εἰ μὲν ἢ προφορὰ τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων δὲν εἶναι ἢ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ Ὀμήρου, στηρίζεται τουλάχιστον εἰς χιλιάδων ἐτῶν ἱστορικὴν ἀπόδειξιν, ἀπ' ἐναντίου δὲ ἢ τῶν ἀλλοφύλων Εὐρωπαίων, τῶν ἠτακιστῶν, εἶναι προφορὰ οὐδέποτε ἐν χρήσει γενομένη, οὐδέποτε ζήσασα (Θείρχ. Ἑλλην. Γραμματ. σ. 30)· οὔτε = Ἀϊφρόσυνε, π. χ. οὔτε = Εὐφρόσυνε, οὔτε = Ἰουφρόσυνε προῦφρον βεβαίως οἱ ἀρχαῖοι τὴν Εὐφροσύνην, οὔτε αἰδίαν τὴν ἰδέαν· τὸ αὐτὸ δυνατὸν ἐφαρμόσαι καὶ εἰς τὰ προηγούμενα· ἀκούσω, δηλ. πλεύσω, κτλ, εἰσὶν ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις".

Τί θέλει διὰ τούτων ὁ ἥρωος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων νὰ διδάξῃ; Ἀρχόμενος μὲν τοῦ λόγου ἀποφαίνεται ὡς ἀπὸ τρίποδος ὅτι τὸ ἀκούσω, τὸ ἀγνοήσω, τὸ πλεύσω, κτλ. εἶνε κίβδηλα καὶ ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξαν· τελευτῶν δὲ λέγει ὅτι τὸ ἀκούσω, τὸ πλεύσω, κτλ. εἶνε ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν, τούτεστιν ἀπὸ πολλοῦ

χρόνου παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει, καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Δὲν εἶνε ταῦτα ἀντικρὺς ἀνδρὸς παραπαίουτος καὶ Φαρμακῶντος; Τίς ὑγιαίνων τὸν νοῦν δύναται περί τῶν αὐτῶν νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε κίβδηλα καὶ ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξαν καὶ πάλιν ὅτι εἶνε ἱστορικώτατα; Ἄλλ' ἴσως ἀπαντήσῃ τις ἡμῖν ὅτι ὁ Ἀσώπιος προτίθετο νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ θέλω ἀκούσει, τὸ θέλω πλεύσει, κτλ. εἶνε ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἀνθρώπινον δὲ τι παθὼν ἔγραψεν »ἀκούσω, δηλ. πλεύσω, κτλ, εἰσὶν ἱστορικώτατα παρ' ἡμῖν καὶ ἀνύπαρκτα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις". Ἔστω. Ἄλλὰ διὰ τί λέγει ὅτι τὸ ἀγνοήσω, τὸ πλεύσω καὶ τὸ ἀκούσω δὲν ὑπῆρξαν οὐδέποτε; Ὅτι πλάνην πλανᾶται μεγίστην ὁ πολυμαθὴς Ἀσώπιος νομίζων ὅτι δὲν ὑπῆρξαν οὐδέποτε οἱ μέλλοντες οὗτοι ἀποδείκνυται τρανότατα ἐκ τῶν ἐξῆς παραδειγμάτων. Βακχυλίδ. παρ' Ἠφαιστίανι Ἐγχευιδ. ΙΓ', 11 (Τόμ. Α', σ. 82 Γαισφ. ἐκδ. β') »ᾧ περικλειτὲ δ' ἄλλ' ἀγνοήσῃ μὲν οὐ σ' ἔλπομαι" (Ὁ Βέρκιος Ποιητ. Λυρ. σελ. 973 ἐκδ. β' ἐξέδωκεν »ᾧ Περικλειτε, τ' ἄλλ' ἀγνοήσῃ κτέ.". Ἡ ὀρθὴ γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε »ᾧ περικλειτὲ δ' ἄμ', ἀγνοήσῃ κτέ.". ΔΑΛΛ = ΔΑΜ. Τὸ Μ καὶ τὸ διπλοῦν ΛΛ μεγίστην ἔχοντα ὁμοιότητα καὶ οὐδὲν σχεδὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διαφέροντα πολλάκις συγχέονται πρὸς ἄλληλα). Πλάτ. Ἀλκιβ. Α', σ. 133, ε' »οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ τῶν πόλεων ἀγνοήσῃ". Ἰσοκράτ. Παναθην. § 251 (σ. 285, γ' Στεφ.) »οὐδὲν ἀγνοήσῃ τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαίνων αἰσθήσεσθαι κτέ.". Δημοσθέν. πρὸς Ζηνόθ. § 10, σ. 885 »οὐς οὐδ' ὑμεῖς ἀγνοήσετε ἰδόντες" (Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀγνοήσαίτε). κατὰ Κόνων. § 30, σ. 1266 »καὶ ἐπιγράφεται μάρτυρας ἀνθρώπους, οὐς οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοήσῃ οἶομαι, ἐὰν ἀκούσῃτε" (Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ ἀγνοεῖν). κατὰ Θεοκρίν. § 49, σ. 1337 »ᾧσπερ ὑμᾶς ἀγνοήσονται τὸν νόμον" (τὰντίγραφα ἔχουσι καὶ ἀγνοήσαντας. Ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 208, 29 ἀναγινώσκειται »Ἀπόκριναι γὰρ μοι δεῦρο ἀναστάς· οὐ γὰρ δι' ἀπειρίαν ἀγνοήσεις ὅ τι εἴπῃς· κτέ.". Ἡ ῥῆσις αὕτη εἶνε ἐκ τοῦ περί Παραπρεσβείας τοῦ Δημοσθένους § 120, σ. 378, ἐνθα ἢ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φερομένη γνήσια γραφὴ εἶνε »οὐ γὰρ δὴ δι' ἀπειρίαν γ' οὐ φήσεις ἔχειν ὅ τι εἴπῃς"). Ἀριστοτέλ. Ἀναλυτ. Πρωτ. Β', κγ', 6 (Τόμ. Α', σ. 113, 46 Διδ.) »ᾧσθ' ἅμα εἴσεται καὶ ἀγνοήσῃ ταυτόν". περί Ψυχ. Α', ε', 10 (Τόμ. Γ', σ. 442, 22) »γνώσε-

ται μὲν γὰρ ἐν ἑκάστῳ, πολλὰ δ' ἀγνοήσῃ" (Ῥητορ. πρὸς Ἀλέξ. Β', 9, Τόμ. Α', σ. 418, 28 »ὣν μὲν οὖν δρέγεσθαι δεῖ τοὺς νόμους καὶ τὴν πολιτικὴν κατασκευὴν ἐκ τούτων οὐκ ἀγνοήσεις". ΙΘ', 2, σ. 454, 13 »καὶ περὶ μὲν τούτων ἐκ τῶν εἰρημένων οὐκ ἀγνοήσομεν". ΚΒ', 5, σ. 456, 11 »περὶ μὲν οὖν τούτων ἐντεῦθεν οὐκ ἀγνοήσεις"). Ψευδοδορυ. ὑπὲρ Παλαμῆδ. § 2 (Ῥητ. Ἀττ. Διδ. Τόμ. Β', σ. 210) »ἀλλ' ἀγνοήσομεν τοὺς ἀλλήλων λόγους". Λουκιαν. Ἐνυπν. § 15 (Τόμ. Α', σ. 10 Ἰακβ.) »οἷα καὶ ἡλικία μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ ἀγνοήσῃν ἔμελλες". Θεῶν Διαλ. Α', § 2 (σ. 92) »οὐ γὰρ ἀγνοήσεις αὐθις". περὶ Ὀρχήσ. § 57 (Τόμ. Β', σ. 229) »οὐκ ἀγνοήσῃ δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας". § 61 (σ. 230) »οὐδὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου [καὶ] τῶν ἀρίστων ποιητῶν καὶ μάλιστα τῆς τραγῳδίας λεγομένων ἀγνοήσῃ". Ψευδοσοφιστ. § 4 (Τόμ. Γ', σ. 600) »καὶ μὴν εἰ ταῦτα ἀγνοήσομεν" (Ἐν Ψευδολογ. § 21 »ἀλλ' οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἴσως ἀγνοοῦσί σε" φέρεται καὶ καὶ γραφὴ ἀγνοήσουσί σε. Ἐν τοῖς πρὸς Κρόν. § 6 »πῶς ἀγνοήσεις [Κάλλιον πῶς ἂν ἀγνοήσεις] λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίω" ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀγνοήσῃ. Ἐν Δημοσθέν. Ἐγκωμ. § 22 ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »σὺ γὰρ, ἔφη, ἀγνοήσεις μοι τὸ παρὸν ἄπορον, εἶτα . . . ἄλλο θεραπεύεις" καὶ ἀγνοήσεις μοι καὶ ἀγνοήσημοι καὶ ἀγνοείσης μοι ἀντὶ τοῦ ὄρθου »ἀγνοεῖς, οἶμαι". Ἐν Ἐπιστ. Κρον. Β', § 25 ἀντὶ τοῦ »εἰ μόνος τῶν ἀπάντων ἀγνοεῖς" ἐξέδωκεν ὁ Ἰακωβίτζιος ἐξ ἀντιγράφων ἀγνώσεις. Ὁ Φρίσχιος προὔτεινε νὰ γραφῆ *Quaestion. Lucian.* σελ. 147 ἀγνοήσεις. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε ἀγνώς εἶ = ἀγνοεῖς. Πρβ. περὶ τῆς Συρ. Θεοῦ § 18 »ὁ μὲν ὧδε ἀγνώς ἐὼν ἐδέετο" = ἀγνοῶν, ὅπερ ὁμοῦς ὁ πολὺς Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 212 κελεύει νὰ μεταβληθῆ εἰς ἀγνώστων. Περὶ τῆς ἐνεργητικῆς τοῦ ἀγνώς σημασίας ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου τούτου ἀνδρὸς γεγραμμένα ἐν τῷ *Nov. Lect.* σελ. 596). Πλούταρχ. Ἀριστείδ. ΙΕ', 7 »νικῶσης δὲ τῆς Ἑλλάδος, οὐδένα τὴν Ἀλεξάνδρου προθυμίαν καὶ ἀρετὴν ἀγνοήσῃ". Παυσαν. Γ', ιδ', 3 »οὐ γὰρ τὸν πάντα ἔμελλε χρόνον ἀγνοήσῃν ἀπατάμενος". Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Α', β', 51 »καὶ ἡμῶν τοῖνον ὅστις ἂν ἔχη τοιαύτην παρασκευὴν οὐκ ἀγνοήσῃ αὐτήν". Ἐρμογέν. Προγυμν. Ζ' (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεργγ. Τόμ. Β', σ. 13, 21) »ἐντεῦθεν οὐκ ἀγνοήσεις ὅπως θεοὺς ἐγκωμιαστέον". Ἰώσηπ.

Ἀρχαιολ. Θ', δ', 3 »ἀχλὺν αὐταῖς ἐπιβαλόντα, ἀΦ' ἧς ἀγνοήσῃν αὐτὸν ἔμελλον", κτλ. (Θωμάς ὁ Μάγιστρος λέγει σ. 7, 1 Ῥισχ. »Ἀποφοιτήσομαι κάλλιον ἢ ἀποφοιτήσω, ἀπολαύσομαι ἢ ἀπολαύσω, ἀγνοήσομαι ἢ ἀγνοήσω". Ἄλλ' ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν ἐξελέγχει σφαλλόμενον τὸν Μάγιστρον). ΨευδοΦιλῆμ. Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Μειν. Τόμ. Δ', σελ. 41 ἐκδ. μεγ. »εἰς ὧρας ἐγὼ πλεύσω, φυτεύσω, τοῖχον ἄρας κτήσομαι (στήσομαι)" (Πρβ. Μεινέκιον Καλλιμ. σελ. 157). Πολύβ. Β', ιβ', 3 »μὴ πλεύσειν πλέον ἢ δυσι λέμβοις ἔξω τοῦ Λίσσου". Ἀρριαν. Ἀναβ. 5', κη', 6 (Διδ.) »τοῦτον μὲν δὴ καταπέμπει αὐθις ἐκπεριπλεύσοντα ἔστε κτέ.". Ἐπικτ. Διατρ. Β', κβ', 57 »καὶ συσκηγήσετε καὶ συμπλεύσετε κτέ.". Δίων Κάσσ. Ν', 50 »μὴ περιῖδωμεν ἄλλοσέ πη [Γρ. ποι] πλεύσοντας" (Ἄλλ' ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Δινδορφίου Τόμ. Β', σελ. 414 ὀρθότερον πλεύσαντας). Διδ. Σικελ. ΙΑ', οδ', 5 »νομίζων οὕτω τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νικῶντας Ἀθηναίους ἀποπλεύσειν εἰς τὰς Ἀθήνας κτέ.". ΙΓ', νδ', 5 »οὐ πάρεστιν ἐκείνοις πολεμήσαν οὐδὲ ναυτικῇ δυνάμει παραπλεύσων ἐπὶ Συρακούσας". Ἀνώνυμ. παρὰ Σουῖδα Τόμ. Α', Μέρ. β', σ. 151 Βερν. (Πρβ. καὶ Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 150. Αἰλιαν. Ἀποσπ. 370, σ. 475 Διδ.) »Ἐκπλεύσειν: Ἐξω γενέσθαι. Μὴ γὰρ ἂν ἐκπλεύσειν ποτὲ τῶν Φρενῶν ἐς τοσοῦτον κτέ." (Ὁ λόγος εἶνε βάρβαρος ἅμα καὶ σόλοικος. Οὔτε ἐκπλεύσειν ἀντὶ τοῦ ἐκπλεύσεσθαι ἔλεγον οἱ δοκιμοὶ οὔτε τὸ ἂν μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος συντάττον, ὡς ἀλλαχοῦ διὰ πολλῶν θ' ἀποδειχθῆ). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΕ', γ', 2 »ᾧ διαπλεύσειν εἰς τὴν Αἰγύπτου ἔμελλον". Ἰουδ. Πολ. Α', κδ', 4 »καὶ γὰρ εἰς Ῥώμην ἐκπλεύσειν ἔμελλε". Θεμιστ. σ. 540, β' »σύγε οὐ παραπλεύσεις τὴν νῆσον ἐκείνην" (Ὁ Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 455 νομίζει ὅτι ἐν τῷ παραπλεύσεις λαμβάνει ὁ ἀττικὸς τύπος παραπλεύσει). Ἀχιλλ. Γάτ. Γ', 9 »μεταστρέφει τὴν ναῦν ὡς ἐπαναπλεύσων εἰς τοῦπίσω". Χαρίτων Β', 11 »καὶ καταπλεύσεις λαμπρῶς ἐπὶ τριήρους μιλησίας". Γ', 2 »καταπλεύσουσιν ἤδη τριήρεις κτέ.". Εὐστάθ. Ἰσμίν. καὶ Ἰσμιν. 5', 2 »εἰ δέ μοι καὶ σὺ συνεκπλεύσεις κτέ.". 5', 16 »συνεκπλεύσεις ἡμῖν". Ζ', 5 »καὶ συνεκπλεύσει οὗτος ἡμῖν". Θ', 8 »καὶ νῦν ὁμόδουλος σοι ἐπὶ Δαφνήπολις συνεκπλεύσω σοι". Νικήτ. Εὐγεν. Γ', 404 »καὶ ναῦν ἀποπλεύσουσαν εἰσδεδορκότες". Θεόδωρ. Πρῶδρ. 5', 257 »ἐπεὶ δὲ μακρὸν ὑπερεκ-

πλεύσοι τόπον" (Σολοικόντατα καὶ αἰσχίστα). Λουκίλλ. Ἀνθολ. Παλατ. Β', σ. 389. »πλεύσει τάχα καὶ τις ἐν ἡμῖν" ("Ἴδε Μεινέκιον Ἀναλ. Ἀλεξάνδρ. σελ. 267. Πρβ. καὶ τὰ παρὰ Στεφάνω τῷ Βυζαντίῳ σελ. 524). Σιβυλλ. Χρησμ. Α', 195 »πλεύσει γῆ, πλεύσουσιν ὄρη, πλεύσει δὲ καὶ αἰθήρ" (Πρβ. καὶ Ζ', 9, περὶ οὗ ἴδε Βολκμαννὸν *de Oracul. Sibyll.* σελ. 32). Ἀνώνυμ. Σταδιασμ. τῆς Θαλάσσης. 275 (Γεωγρ. Ἑλλ. Μικρ. ὑπὸ Κ. Μυλλήρ. Τόμ. Α', σ. 497) »πλεύσεις δὲ ἔχων ἐκ τῶν εὐωγύμων κτέ.". 280 (σ. 498) »πλεύσεις δὲ εἰς Κάλυδναν· καταπλεύσεις δὲ ἐκ δεξιῶν κτέ.". 281 (σ. 498) »πλεύσεις δὲ διὰ τῶν Κορσικῶν". Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Α', σ. 457, 96 »καθ' ἣν ἡμέραν ἀποπλεύσουσιν". Σχολ. Θουκυδ. ε', 30 (σ. 106 Διδ.) »Διαβαλοῦσι: διαπλεύσουσι, διαπεραιωσομένοις" καὶ »Ἀναξόμενοι: ἤγουν μέλλοντες ἀναπλεύσειν". Εὐστάθ. σ. 461, 59 »ἐν αἷς οὐ πλεύσει ὁ ἀδελφὸς Μενέλαος". σ. 1442, 28 »ὡς τοῦ Τηλεμάχου δι' ἐκείνους πλεύσοντες". Προκῶπ. Τόμ. Β', σ. 116, 12 ἐκδ. Βόνν. »ἐφ' ᾧ πλεύσουσιν εἰς Ἰταλίαν". Καντακουζ. Τόμ. Γ', σ. 15, 22 Βόνν. »ὡς ἅμα ἦρι τοῦ ἔτους ἐκείνου μεγάλη δύναμις ναυτικῆ ἐπιπλεύσων Βυζαντίοις" (Πρβ. καὶ Πόππον. Θουκυδ. ἐκδ. μεγ. Μέρ. Γ', Τόμ. δ', σελ. 119), κτλ. Παρὰ Σουῖδα Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 940 Βερν. λέγεται »Ναῦς παλαιὰ πόντον οὐχὶ πλώσει". Ἀλλὰ παρ' Ἀποστολίῳ ΙΑ', 96 ἡ παροιμία αὕτη ἀναγινώσκεται οὕτως· »Ναῦς δὲ παλαιὰ πόντω οὐχὶ πλώιμη". Πρβ. καὶ Διογενιανὸν ε', 78, ἐνθα φέρεται καὶ γραφῆ »πόντον οὐχὶ πλεύσει" ¹⁾). Διονύς. Ἀλικαρν.

¹⁾ Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ γεραρὸς Ἀσώπιος ὁ διατεινόμενος ὅτι δὲν ὑπῆρξεν οὐδέποτε μέλλων πλεύσω ἀναφέρει Εἰσαγ. εἰς Ἑλλ. Σύντ. σελ. 552, § 139 (παραλαβὼν ἀκρίτως ἐκ τῶν τοῦ Λοβεκίου εἰς Φρύνιχον παρέργων σελ. 748) παράδειγμα ἐξ ἐνδόξου συγγραφέως ἔχον τὸ καταπλεύσειν. »Τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ τὰ ὁμοταγῆ... ἂν καὶ κανονικῶς συντάσσονται [Γρ. συντάσσονται] μετὰ Εὐεστῶτος καὶ Λορίστου... ἀπαντῶνται ὅμως ἐνίοτε καὶ μετὰ Μέλλοντος, οἷον... κωλύσει καταπλεύσειν (Δεῖν. Φιλοκλ. [§ 1 »Φάσκων κωλύσειν Ἀρπαλον εἰς τὸν Πειραιᾶ καταπλεύσειν"]). Δὲν εἶνε ἄτοπον νὰ πιστεῦῃ μὲν τις ἀνευδοιάστως ὅτι ὁ Δείναρχος εἶπε »κωλύσειν... καταπλεύσειν", ν' ἀποφαίνεται δὲ πάλιν πεποιθῶτως ὅτι ὁ μέλλων πλεύσω δὲν ὑπῆρξεν οὐδέποτε; Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι τῶν δοκίμων οὐδεὶς οὐδέ-

Ἄρχ. Ῥωμ. Ε', 57 (σ. 980 Ῥεϊσκ.) »ὡς ἐκεῖ τάξιν τε καὶ χώραν καὶ σύνθημα ληφομένους καὶ ἃ δεῖ πράττειν ἀκούσονταις" (Πρβ. Πόππον Θουκυδ. ἐκδ. μεγ. Μέρ. Α', Τόμ. α', σελ. 191 καὶ Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 581). Λουκιαν. Δίς Κατηγορ. § 17 (Τόμ. Γ', σ. 79 Ἰακβ.) »εἰ δὲ κάμοῦ μετ' εὐνοίας ἀκούσετε, εἴσεσθε ὡς κτέ." (Ἀλλὰ διορθοῦται ἀκούσαίτε. Πρβ. καὶ Πλοῖ. ἢ Εὐχ. § 11, Τόμ. Γ', σ. 351, ἐνθα τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ὑπακούσεις μεταβάλλεται εἰς ὑπακούσει, καὶ Βίαν Πρᾶσ. § 26, Τόμ. Α', σ. 335, ἐνθα πλὴν τοῦ ἀκούσεις ἢ ἀκούσοις φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἀκούσειας, ὅπερ καὶ προτιμᾶται εἰκότως. Καὶ ἐν Δημοσθέν. Ἐγκωμ. § 44, Τόμ. Γ', σ. 570 πλὴν τοῦ ἀκούσαις ὑπάρχει καὶ γραφῆ ἀκούσεις. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Περὶ τοῦ μὴ ῥαδίως πιστεύειν τῇ διαβολῇ § 8, Τόμ. Γ', σ. 271 »Φησὶ δὲ· μήτε δίκην δικάσης πρὶν ἄμφω μῦθον ἀκούσης" φέρουσι τὰντίγραφα καὶ ἀκούσεις! Παρατηρητέον δ' ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφῆ τοῦ ὅλου στίχου εἶνε »μηδὲ δίκην δικάσης πρὶν (ἂν) ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης". Πρβ. Ἀριστοφ. Σφηξ. 725 καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 363. Ἴδε καὶ Βέρκιον Ποιητ. Λυρ. σελ. 365 ἐκδ. β'. Ἡ χρῆσις τοῦ ἄμφω ἀντὶ τοῦ ἀμφοῖν ἀποδοκιμάζεται ὑπὸ τοῦ κρατίστου τοῦ ἐλλημισμοῦ ἐπιγνώμονος Κοβήτου Μνημοσ. Τόμ. Ι', σελ. 312). Ἐν Λουκίῳ ἢ Ὀναφ, οὐχὶ γνησίῳ τοῦ Λουκιανοῦ συγγράμματι, § 4, Τόμ. Β', σ. 413 ἀντὶ τοῦ κοινοῦ »εἰ μὴ τις ὑπακούσει αὐτῇ" ἔγραψεν ὁ Ἰακωβίτζιος

ποτε τὸν ἐνεργητικὸν τύπον μετεχειρίσθη καὶ ὅτι ἡ ῥῆσις »κωλύσειν... καταπλεύσειν" εἶνε ἡμιβάρβαρος καὶ ὑποσλόικος, εἰ μὴ σλόικος. Ὁ Δείναρχος ἀναμφηρίστως εἶπε »κωλύσειν... καταπλεύσειν", ὡς ἔγραψεν ὁ Βεκκῆρος καὶ ἄλλοι (Πρβ. Κόβητον Μνημ. Τόμ. Β', σελ. 328). Σημειωτέον δ' ἐν τέλει ὅτι ὁ Ἀσώπιος ἐν μὲν τῇ εἰσαγωγῇ εἰς τὴν ἐλληνικὴν σύνταξιν σελ. 252, § 17 λέγει ὅτι ὁ μέλλων τοῦ σιωπῶ εἶνε σιωπήσομαι (παρὰ τοῖς παλαιοῖς πάντως· διότι οἱ μεταγενέστεροι μετεχειρίζονται ἐνίοτε καὶ τὸν βάρβαρον σιωπήσω), ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τοῦ συντακτικοῦ περιόδῳ σελ. 518, § 7 ἐκδ. α' (σελ. 558, § 7 ἐκδ. β') ἀναφέρει παράδειγμα ἀδέσποτον ἔχον τὸν μέλλοντα σιωπήσω. »Ἦσαύτως ἐπὶ ἐρωτήσεως μετὰ μέλλοντος κατὰ προστακτικὴν ἔννοιαν· οὐ σιωπήσεις; = σιώπα". Ἄλλ' ἂν τὰ τοιαῦτα θελήσωμεν ἐν τοῖς τοῦ Ἀσώπιου συγγράμμασι νὰ ἐξουυχίσωμεν, φόβος πολλὸς εἶνε μὴ πάθωμεν ὅ τι ὁ ἐπιχειρῶν νὰ πλῆνη πλίνθου.

ἐξ ἀντιγράφων ὑπακούσῃ. Καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ περὶ Σαρκοφαγ. Β', ε', 2, ἠθ. σ. 1221, 51 Διδ. »εἴ τις... ἀκούσοι τινὸς λέγοντος» γραπτέον ἀκούσαι. Κακῶς δὲ Δοιῆρος ἐν βίῳ Δημοτηρίου ΚΗ', 2, σ. 1076, 52 Διδ. ἐξέδωκεν »ἀγωνιᾶς μὴ μόνος σὺ τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσεις» ἀντὶ τοῦ ἀκούσῃς. Καὶ ἐν ἠθικοῖς σ. 217, 39 Διδ. εἶνε κάλλιον νὰ γραφῆῃ »τί δέδοικας, εἶπέ μοι, μὴ μόνος τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσῃς;» ἀντὶ τοῦ ἀκούσῃς). Δίαν Κάσσ. Λς', 78 »ὡς καὶ ἐκείνων αὐτοῦ ἀκούσοντος». ΜΕ', 44 »ἢ ὅτι ὑπακούσει ποτὲ ὑμῖν καὶ αἰδεσθήσεται ποτε ὑμᾶς;». Νς', 3 »καὶ οἱ ἄλλοι ὑμῖν ὑπακούσουσι». Ος', 4 »παρεσκευάζετο ὡς καὶ ἀπολογουμένου αὐτοῦ ἀκούσαν». Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Β', ιγ', 17 »πῶς μ' ἀποδέξεται; πῶς μου ἀκούσει». Β', κα', 1 »πάντων ἀκούσεις λεγόντων». Γ', κβ', 62 »πυθομένου δὲ τοῦ νεανίσκου εἰ νοσήσας... ὑπακούσει» (Κάλλιον θὰ εἶχε τὸ ὑπακούσῃ). Ἐπικτ. Ἐγχειρ. ΛΒ', 2 »καὶ τίνων παρακούσεις ἀπειθήσας». Σιμπλικ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. ΙΒ' (σ. 49, 43 Διδ.) »ὅτι καλούμενος ὁ παῖς οὐχ ὑπακούσει» καὶ (σ. 50, 11) »ὅτι οὐ πάντως ὑπακούσει». Εὐστάθ. Ἰσμίν. καὶ Ἰσμίν. Γ', 4 »ἂν χαίροις εἶπη, ἐκατοντάκις χαῖρε ἀκούσει». Ψευδοπυθαγόρ. Στοβ. Ἀνθολ. Παραρτ. σ. 76 Γαισφ. »λάλει ἂν δεῖ καὶ ὅτε δεῖ, καὶ οὐκ ἀκούσεις ἂν μὴ δεῖ» (Πρβ. Σχηνειδεβῖνον Conject. Crit. σελ. 179 καὶ Παροιμιουργ. Ἑλλ. ὑπὸ Λευσχ. καὶ Σχηνειδ. Τόμ. Α', σελ. 397. Ὁ Μεινέκιος Στοβ. Ἀνθολ. Τόμ. Δ', σελ. 241 ἐξέδωκε »καὶ οὐκ ἀκούσει ἂν μὴ δεῖ»). Ματθ. Εὐαγγ. ΙΒ', 19 »οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάζει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν Φωνὴν αὐτοῦ». Ἰωάνν. Γ', 16 »καὶ τῆς Φωνῆς μου ἀκούσουσιν». Ις', 15 »οὐ γὰρ λαλήσει ἂν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούσει λαλήσει». Βασιλ. Β', ιδ', 16 »ὅτι ἀκούσει ὁ βασιλεύς». Ἡσαΐας ς', 9 (Πρβ. Ματθ. ΙΓ', 14) »ἀκοῆ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε». Ἰδβ. ΛΖ', 4 »ὅτι ἀκούσει Φωνὴν αὐτοῦ», κτλ. Λυκόφρ. 378 »ὅσων στεναγμῶν ἐκβεβρασμαμένων νεκρῶν σὺν ἡμιθραύστοις ἰκρίοις ἀκούσετε» (Πρβ. καὶ 686 καὶ 1575. Ἴδε καὶ Βαχμαννὸν Λυκόφρ. σελ. 92). Παλλαδ. Ἐπιγρ. 99 (Ἀνθολογ. Ἰακωψ. Τόμ. Γ', σ. 134) »ἦν δὲ θάνης παλάμησιν ἐμαῖς, μάτηρ μὲν ἀκούσω δύσμορος κτέ.», κτλ. (Ἴδε Ἰακώψιον Ἀνθολογ. Παλατ. Τόμ. Α', σελ. L καὶ Ὁσαννὸν Συλλογ Ἐπιγρ. σελ. 567). Σιβυλλ. Χρησμ. Η', 205 »καὶ κωφὸς ἀκούσει καὶ τυφλοὶ βλέψουσι κτέ.» (Πρβ. καὶ 345. Τὸ παρὰ

Νόννη ΛΓ', 256 »ἀργέγονον δὲ Ἴνδον ἀπορρίψας ἐμὸν οὖνομα Λυδὸς ἀκούσω» εἶνε ὑποτακτικτὴ ἀντ' εὐκτικῆς! Πρβ. καὶ ΜΗ', 908 »μὴ παλάμη θλίψαιμι νόθον γάλα, μηδ' ἐνὶ λόχμαῖς θηροφόνος γεγαυῖα γυνὴ Φιλότεκνος ἀκούσω»), κτλ. Σχολ. Σοφοκλ. Τραχ. 71 (Τόμ. Β', σ. 192, 11 Διδ.) »πᾶν ὄνειδος ἀκούσομεν». Σχολ. Εὐριπ. Ὀρέστ. 1568 (Τόμ. Β', σ. 297, 9 Διδ.) »οὐ πευσόμεθα: ἀφ' οὗ ἀκούσομεν κτέ.» (Πρβ. καὶ σ. 296, 15, σίχ. 1357), κτλ.¹⁾

¹⁾ Σημειωτέον δ' ὅτι τὸν ἀδόκιμον καὶ βάρβαρον μέλλοντα ἀκούσω φέρουσιν ἐνίοτε τάντιγραφα καὶ ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν συγγραμμάσιν ἐξ ἀπροσεξίας ἢ καὶ ἀμαθίας τῶν ἀντιγράφων παρεπιθάρεντα. Οὕτω παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Η, 129 »τοὺς νῦν εἰ πτόσσοντας ὑφ' Ἐκτορι πάντας ἀκούσαι» ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀκούσοι. Παρ' Αἰσχύλῳ Προμ. 283 »χρήζω διὰ παντὸς ἀκούσαι» φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἀκούσειν. Παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 295 'τῶν ἀντιγράφων τινὰ ἔχουσι »σοῦ γ' ἀκούσομεν;». Παρὰ Θουκυδίδῃ Α', 140 ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »οἷς [?] ὡς] εἰ ξυγχαρήσετε, καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε, ὡς Φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες» ἀλλὰ καὶ »ὡς Φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες», οὐπερ ἀπρὶξ ἔχεται ὁ Γάλλος Διδῶτος ταῦτα ὑπὲρ αὐτοῦ γράφων Θουκυδ. Τόμ. Α', σελ. 456: Bekker, Porro, Goeller et Haacke ont adopté la variante ὑπακούσαντες. *La leçon vulgaire est indispensable; car il s'agit d'un fait qui devait avoir lieu dans l'avenir: »ils vous donnerons des ordres plus rigoureux, croyant que, par crainte, vous leur obéirez encore».* Τὸ ὑπακούσαντες εἶνε βάρβαρον. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ὑπακούσαντες. Ἰνα δὲ μὴ εἰς τὸ παρελθὸν ἀναφέρηται (δηλ. δοκοῦντες Φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαι, δόξης οὔσης ὅτι ὑπὸ Φόβου καὶ τοῦτο ὑπηκούσατε), πρέπει τὸ καὶ νὰ μεταβληθῆ εἰς κ' ἂν, δηλ. »ὡς Φόβῳ κ' ἂν τοῦτο ὑπακούσαντες» (ὅ ἐστι: δόξαν παρέχοντες ὡς ὑπὸ Φόβου καὶ τοῦτ' ἂν ὑπακούσαντες, ἐλπίδος ὑπαρχούσης ὅτι ὑπὸ Φόβου καὶ τοῦτ' ἂν ὑπακούσατε). Παρὰ Πλάτωνι Λάχ. σ. 193, ε' ἔχουσι τάντιγραφα »ἔργα μὲν γάρ, ὡς εἶοικε, Φαίη ἂν τις ἡμᾶς ἀνδρείας μετέχειν, λόγῳ δ', ὡς ἐγῶμαι, οὐκ ἂν, εἰ νῦν ἡμῶν ἀκούσει διαλεγόμενων», ἀνθ' οὗ ὀρθῶς ὁ Ἰακώψιος ἔγραψεν ἀκούσειε. Πρβ. καὶ Εὐθύδ. σ. 285, ε', ἔθθα τῶν ἀντιγράφων τινὰ φέρουσιν »ἀληθῆ λέγεις, ἔφη, ἀλλὰ [Γρ. ἀλλ'] ἀκούσομεν νῦν» (Ἄλλ. ἀκούωμεν ἢ ἀκούω μὲν). Παρὰ Ξενοφῶντι Ἀπομν. Δ', δ', 9 ἐν ἐνὶ μὲν τῶν ἀντιγράφων ἀναγινώσκειται »ἀλλὰ, μὰ Δί', ἔφη, οὐκ

Ἐν σελ. 45 τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἐλέγχων ὁ Ἀσώπιος Γρηγόριον τὸν Κορίνθου ἀποφαινόμενον ὅτι οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὰ προστακτικὰ ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν λέγει τὰ ἑξῆς: »Ἐν § II [Γρ.: Ἐν § II τοῦ περὶ Ἀθίδος]. Ἀναφέρει ὡς ἰδιόζον τοῖς Ἀττικοῖς τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους μὴ ψεῦσον, τὴν χρῆσιν δηλ. τῶν προστακτικῶν ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν, ἐν ᾧ καὶ παρ' Ὀμήρῳ εὐρίσκονται πάμπολλα παραδείγματα (Ἰλ. Δ, 410. Ὀδ. Ω, 248, κλ.)». Πάμπολλα παραδείγματα παρ' Ὀμήρῳ! Τί λέγεις, καλέ μου Ἀσώπιε; Ποῖα εἶνε τὰ πάμπολλα ταῦτα παραδείγματα καὶ ποῦ κεῖνται παρὰ τῷ ποιητῇ κεκρυμμένα καὶ ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους λαθάνοντα; Καθ' ὅσον ἡμεῖς γινώσκουμεν οὔτε πάμπολλα οὔτε πολλὰ εἶνε τὰ παρ' αὐτῶ ἀπαντῶντα παραδείγματα, ἀλλ' ὀλίγα καί, ἴν' ἀκριβέστερον εἴπωμεν, ὀλίγιστα. Νομίζομεν δ' ὅτι τὸ ὀλίγιστα καὶ τὸ πάμπολλα οὐκ ὀλίγον ἀλλὰ πάμπλου

ἀκούσεις κτέ., ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις »οὐκ ἀκούση». Τὸ ὀρθὸν εἶνε ἀκούσει. Παρ' Ἰσαίῳ περὶ τοῦ Κλεων. Κλήρ. § 8 »ἐπειδὴν πάντων ἀκούσητε» ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀκούσετε! Πρβ. Βαλκενάριον Φαλάριδ. Ἐπιστ. ὑπὸ Λεννεπ. σελ. XXII. Δαβησίου *Miscell. Crit.* σελ. VII Kidδ. Σχαιφῆρον Μελετ. Κριτ. σελ. 128. Γρηγ. Κορ. σελ. 1065. Δημοσθ. Τόμ. Β', σελ. 252. Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. Δειψ. σελ. 20. Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 12 καὶ 540. Βρειτεμβάχιον Ξενοφ. Οἶκον. σελ. 56. Βοθίον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 178. Βοιμέλιον Δημοσθ. Δημηγορ. σελ. 255, κλπ. καὶ Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 581. Ἰπερείδ. Ἐπιταφ. σελ. 19 καὶ 29). Τὸ παρὰ Θεόγνιδι 531 »καί μοι φίλον ἦτορ ἰαίνεται, ὅππότε' ἀκούσω αὐλῶν φθεγγομένων ἡμερόεσσαν ὄπα» εἶνε προδήλως ἀόριστος τῆς ὑποτακτικῆς, ὡς καὶ τὸ παρ' Ὀμήρῳ Ἰλ. Φ, 475 »μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω», ὅπερ ὁ Γαυλῆρος *Particul. Graec. Serm. Negat.* σελ. 74 ὡς μέλλοντα ἐξέλαβεν!! — Ἐν Ἀνεκδ. Βεκκ. σ. 372, 14 ἀναγινώσκειται »Ἀκουσέτην Σοφοκλῆς ἔφη, ἀκούσεσθαι δὲ Ἀριστοφάνης». Τί εἶνε τὸ ἀκουσέτην τοῦτο, ὅπερ μετεχειρίσθη ὁ Σοφοκλῆς; Ἐν σελ. 369, 13 λέγεται »Ἀκουσείων: ἀντὶ τοῦ ἀκουσόμενος. Σοφοκλῆς». Ὅθεν ὁ Δοβραῖος ἐν τοῖς Προσθετέοις εἰς τὰ Πόρσωνος Ἀριστοφάνεια σελ. 147 εἵκασεν ὅτι ἀκουσεῖειν ἀντὶ τοῦ ἀκουσέτην πρέπει ν' ἀναγνασθῇ. Τὴν γνώμην τοῦ Δοβραίου ἐνέκριναν καὶ ἄλλοι. Ἴδε Δινδῶρφιον Σοφοκλ. Ἀποσπ. σελ. 179 ἐκδ. γ'. Ναύκιον Τραγ. Ἐλλ. Ἀποσπ. σελ. 270, 897, κλπ.

ἀλλήλων διαφέρουσι. Πλὴν τοῦ Ἰλ. Δ, 410 »τῷ μὴ μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἐνθεο τιμῇ» (Σχολ. σ. 138 Βεκκ. »Ἀρίσταρχος ἐν ποιῇ τὸ ἐνθεο ἀντὶ τοῦ ἐνθεου, ἵνα γένηται ἀττικὸν ὅμοιον τῷ μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ. Ἀπολλώνιος δὲ διαστέλλει τὸ ἐν, ἵνα γένηται ἐν ὁμοίᾳ». Πρβ. Μερκέλιον Ἀπολλων. Ροδ. σελ. LXXV) καὶ τοῦ Ἰλ. Σ, 134 »ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσειο μῶλον Ἄρηος» καὶ τοῦ Ὀδ. Ω, 248 »σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ» δὲν ὑπάρχει ἴσως ἄλλο παρ' Ὀμήρῳ παράδειγμα τῆς τοῦ μὴ συντάξεως μετὰ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ ἀορίστου τῆς προστακτικῆς. Περὶ τοῦ Ἰλ. Τ, 403 »ἄλλως δὲ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα... μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα» ἀναγινώσκονται τὰ ἐπόμενα ἐν τοῖς σχολίοις Ἰλ. Θ, 18 (σ. 218 Βεκκ.). »Εἶδετε: Ὡς λέγετε. Ἡ συστολὰς μὲν [? μᾶλλον] τὰ τοιαῦτα παραληπτέον ἢ ἐναλλαγὰς ἐγκλίσεων, ὡς τὸ ὄθ' ἢ δέ εἰ λέξεταί ὑπὸ νῶ [Ἰλ. Δ, 131]. ὄφρ' εὔπασσαι εἶδετ' ἀκούουσαι [Ἰλ. Σ, 52]. μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα [Ἰλ. Τ, 403]. ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο [Ἰλ. Ρ, 452]. αἶ κέν πῶς ἀρῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων βούλεται ἀντιάσας [Ἰλ. Α, 66]». Ὁ Βεκκῆρος *Homer. Blatt.* σελ. 89 ἐξαλείφει τὸ μετὰ τὸ Πάτροκλον κόμμα καὶ ἐκλαμβάνει τὸ λίπετ' ὡς ὀριστικὴν, ἐπιδοκιμάζοντος καὶ τοῦ Ἑρμαννοῦ *Opuscul.* Τόμ. Α', σελ. 272 (»μηδ', ὡς Πάτροκλον λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα» = ἐλίπετ'). Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος ἔγραφεν ἐν Ὀδυσσ. Β, 70 »μή μ' οἶον ἐάσατε» ἀντὶ τοῦ »καί μ' οἶον ἐάσατε» (Σχολ. σ. 85, 24 Δινδ. »Ἡ ὁ λόγος πρὸς τοὺς Ἰθακησίους, οἶον ἀντίσχεσθέ μου. Διὸ καὶ Ἀριστοφάνης γράφει μὴ μ' οἶον ἐάσατε, ὃ ἔστι καὶ ὑμεῖς συμπενθήσατε [Ἄλλ. ὑποσυμπαθήσατε]». Οὐ μόνον δὲ παρ' Ὀμήρῳ σπανιωτάτη εἶνε ἡ σύνταξις τοῦ μὴ μετὰ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ προστακτικοῦ ἀορίστου ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι καθόλου. Τέσσαρα παραδείγματα τῆς συντάξεως ταύτης εὐρίσκουμεν παρὰ τοῖς παλαιοῖς γραμματικῶς ἀναφερόμενα, τὸ τοῦ Σοφοκλέους ἐν Πηλεῖ μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, μὴ μ' ἔλῃς ἀνευ δορῆς, τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν Θεσμοφοριαζούσαις (870) μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος (Ὁ σίχρος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶνε παρῶδια τοῦ ἐν Πηλεῖ τὸ Σοφοκλέους. Ἴδε Φρίσχιον Θεσμοφορ. σελ. 536 καὶ Ἐγγῆρον Θεσμοφ. σελ. 146), τὸ τοῦ κωμικοῦ

Θουγενίδου (περὶ οὗ ἴδε Μεινέκιον Ἱστορ. Κριτ. Ἑλλ. Κωμ. σελ. 499) μὴ νόμισον καὶ τὸ τοῦ Καλλιμάχου μὴ πῖθι. Σχολ. Ἀριστοφ. Θεσμ. 870 (σ. 270 Διδ.) »Σύνηθες τὸ σχῆμα. Μένανδρος οἶσθ' ὃ ποιήσον; Σοφοκλῆς Πηλεῖ μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, μή μ' ἔλῃς ἄνευ δορός. Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; Εὐριπίδης Πολυῖδω". Σχολ. Εὐριπ. Ἐκάβ. 225 (Τόμ. Α', σ. 273, 27 Δινδ.) »Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; Οἱ Ἀττικοὶ χρωῶνται τοῖς προστακτικοῖς ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν καὶ αὐτοῖς τοῖς προστακτικοῖς [Γρ. καὶ αὖ τοῖς προστακτικοῖς] ἀντὶ ὀριστικῶν. Τοῦ μὲν οὖν πρώτου τὸ Ἀριστοφάνους ἐν Θεσμοφοριαζούσαις παράδειγμα μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἡμέρας. Τοῦ δευτέρου δὲ Μένανδρος οἶσθ' ὃ τι ποιήσον; ἀντὶ τοῦ ὃ τι ποιήσεις. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ Εὐριπίδης οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; ἀντὶ τοῦ δρᾶσεις ἐξήνεγκεν". Γρηγόρ. Κορ. σ. 14 Σχαιφ. »Χρῶνται τοῖς προστακτικοῖς οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ ὑποτακτικῶν ἀπαγορευτικῶν καὶ αὖ τοῖς προστακτικοῖς ἀντὶ ὀριστικῶν. Κάκεινου μὲν τὸ Ἀριστοφάνους ἐν Θεσμοφοριαζούσαις παράδειγμα μὴ ψεῦσον, ᾧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος ἀντὶ τοῦ μὴ ψεύσης, τοῦ δευτέρου δὲ πάλιν τὸ Μένανδρου οἶσθ' ὃ τι ποιήσον; ἀντὶ τοῦ ποιήσεις. Ἀλλὰ καὶ Εὐριπίδης ἐν Πολυῖδω τῷ δράματι οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; ἀντὶ τοῦ δρᾶσεις ἐξήνεγκεν" ¹⁾. Ἡρωδιαν.

¹⁾ Περὶ τοῦ οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; (= οἶσθ' οὖν ὃ σοι ποιητέον εἶναι ἠγοῦμαι; Πρβ. Εὐριπ. Ἰκέτ. 952 »ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶν σε βούλομαι τούτων πέρι;") λέγει ὁ Ἀσώπιος περὶ Ἑλλ. Συντ. Περ. Δευτ. σελ. 421, § 240 ἐκδ. β'; »Περὶ Φίμων ἐν τούτοις εἶναι τὸ τοῖς τραγικοῖς σύνηθες οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; (Εὐρ. Ἐκ. 225)". Ἡ ῥῆσις αὕτη εὐρίθεται παρὰ τῷ τραγικῷ Εὐριπίδῃ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ Ἀριστοφάνει. Ὅθεν ἀντὶ τοῦ τοῖς τραγικοῖς ἔπρεπε νὰ κεῖται μᾶλλον τοῖς δραματικοῖς. Εὐριπ. Ἑλέν. 515 »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; . . . πυθοῦ πόσιν σὺν Θεονόῃς κτέ.". 1235 »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; τῶν πάρος λαθώμεθα". Ἰφιγ. Αὐλ. 725 »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον, ᾧ γύναι; πιθοῦ δέ μοι . . . ἡμεῖς μὲν ἐνθάδ' κτέ.". (Τὸ πιθοῦ δέ μοι, ὡς καὶ ὁ σύνδεσμος ἐμφαίνει, κεῖται διὰ μέσου). Ἰων. 1029 »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; . . . κάθες βαλῶν ἐς πῶμα" (Πρβ. καὶ Ἡρακλ. 451 »ἀλλ' οἶσθ' ὃ μοι σύμπραξον; . . . ἔμ' ἔκδος Ἀργείοισιν ἀντὶ τῶνδ', ἀναξ"). Ἀριστοφ. Ἰππ. 1158 »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; . . . ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί". Ὀρν. 80 »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον, ᾧ τροχίλε; τὸν δεσπότην ἡμῖν κάλεσον" (Πρβ. καὶ 54 »ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον; τῷ σκέλει θένε τὴν

Φιλεταιρ. σ. 479 Πειρσ. (Πρβ. Κόκκιον Μοίρ. σελ. CVI κέξ.) »Τὸ μὴ ἀπαγορευτικὸν [?] ἀπαγορευτικὸν ὄν] οὐ συντάσσεται ὑποτακτι-

πέτραν". Εἰρ. 1061 »ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον; . . . μὴ διαλέγου"). Ἴδε καὶ Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 543 »οἶσθ' ὡς ποιήσον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων ἴσ' ἀντάκουσον, κᾶτα κρῖν' αὐτὸς μαθῶν" (Κοινῶς ποιήσων. Σχολ. Τόμ. Α', σ. 22 Ὁξ. »Ποιήσον. Ἀντὶ τοῦ ποιήσεις. Ἔστι δὲ ἀττικισμὸς". Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 1285 Βερν. »Σοφοκλῆς οἶσθ' ὡς ποιήσον; ἀντὶ τοῦ ποιήσεις ἀττικῶς"). Ἑρμιππ. παρ' Ἀθην. ΙΑ', σ. 476, δ' »οἶσθ' νυν ὃ μοι ποιήσον; τῆνδε νῦν μὴ μοι διδοῦ" (Ἴδε Πόρσωνος *Adversaria* σελ. 127. Πρβ. καὶ Ἀριστοφάνεια σελ. 170). Τρίτου προσώπου χρήσιν ἴδε παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφιγ. Ταύρ. 1204 »οἶσθ' νυν ἄ μοι γενέσθω; . . . δεσμὰ τοῖς ξένοις πρόσθε" (Πρβ. Πόρσωνος *Adversar.* σελ. 262), πληθυντικῷ δ' ἀριθμῷ παρ' Ἀριστοφάνει Ἀχαρν. 1064 »οἶσθ' ὡς ποιεῖτε τοῦτο; τῆ νύμφῃ φράσον κτέ." (Τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι ποιεῖται. Ὁ Ἑλμσλῆιος εἴκασε ποιεῖσθω. Ἴδε Δινδόρφιον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 441). Ἐν Εὐριπίδου Κύκλωπι 131 φέρουσι τᾶντίγραφα »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσεις, ὡς ἀπαίρωμεν χθονός; ὄδησον ἡμῖν σίτον, οὐ σπανίζομεν". Ἀλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον", ὡς πρὸ πολλοῦ εἶδεν ὁ Καντήρος καὶ ἄλλοι (Ἴδε Κοίνιον Γρηγ. Κορ. σελ. 18 Σχαιφ. Πρβ. καὶ Δινδόρφιον Εὐριπίδ. Τόμ. Γ', σελ. 224). Ὅτι δ' εὐκολωτάτη τοῖς ἀντιγραφεῦσιν ἡ τοῦ δρᾶσον εἰς δρᾶσεις μεταβολὴ ἦτο οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ, ἂν εἰς τὴν παρὰ τοῖς γραμματικοῖς περιφερομένην δόξαν ἀποβλέψῃ, ὅτι ἡ προστακτικὴ ἀντὶ τοῦ μέλλοντος ἐν τῇ ῥῆσει ταύτῃ κεῖται (Ἴδε Γρηγόρ. Κορ. σ. 14 κέξ. Σχαιφ. κλπ. Πρβ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Ἰππ. 1158 καὶ Ὀρν. 54). Οὕτω τὸ χωρίον τῆς Ἐκάβης (225) ἐν τοῖς πλείοσι τῶν ἀντιγράφων εἶνε κατὰ μέλλοντα γεγραμμένον »οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσεις" ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »ὃ δρᾶσον", περὶ οὗ ἐν τοῖς σχολίοις ἀναγινώσκειται (Τόμ. Α', σ. 273, 26 Δινδ.) »Τὰ καλὰ τῶν ἀντιγράφων δρᾶσον ἔχει" ἢ »Τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον ἔχουσιν" (Πρβ. καὶ Πόρσωνα Ἐκάβ. σελ. 21 Λειψ.). Καὶ ἐν Μηδείας σίχ. 600 »οἶσθ' ὡς μετεῦξαι καὶ σοφωτέρα φανεῖ;" ἔγραψεν ὁ Ἑλμσλῆιος »οἶσθ' ὡς μετεῦξαι" (Πρβ. καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 101). Τὸ τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταύροις 759 »ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσω; . . . λόγῳ φράσω σοι πάντ' ἀναγγεῖλαι φίλοις" ἔχει ὀρθότατα (= ὃ μέλλω δρᾶσειν. Πρβ. καὶ Πλάτ. Φαίδρ. σ. 237, α' »οἶσθ' οὖν ὡς ποιήσω; . . . ἐγκαλυψάμενος ἔρῳ"). Πρὸς τὸ ἐν Οἰδίποδι Τυράννω »οἶσθ' ὡς ποιήσον" παρέβαλεν ὁ Σειδλήρος τὸ ἐν Οἰδίποδι ἐπὶ Κολωνῶ »οἶσθ', ᾧ ξέν', ὡς νῦν μὴ σφαλῆς" (σίχ. 75). Περὶ τῆς ῥῆσεως »οἶσθ'

κῶ ἐνεστῶτι, προστακτικῶ δέ, καὶ ὑποτακτικῶ ἀορίστῳ. Οἶον μὴ ποιῆς οὐκ ἔρεῖς ἀλλὰ μὴ ποίει, μὴ ποιήσης δὲ ἔρεῖς καὶ μὴ ποιήσον οὐκ ἔρεῖς. Τὸ δὲ μὴ ψεῦσον καινόν". Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σ. 1711 Βερν. »Ψεῦσον: Σύνηθες τὸ σχῆμα. Μένανδρος οἶσθ' ὃ ποιήσον; Καὶ ὁ Σοφοκλῆς μὴ ψεῦσον, ὧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος". Φώτ. Λεξ. σ. 267, 8 »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Οὕτω Θεουκιδίδης" (Γρ. Θεουγενίδης. Ἴδε Πειρσῶνα Μοίρ. σελ. 334. Πρβ. καὶ Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 537. Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 593 ἐκδ. μεγ. Βερναρδῶν Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σελ. 834. Ναβῆρον Φωτ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 164 καὶ 421, καὶ ἄλλ.). Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σ. 834 »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Οὕτως Θεουγενίδης" (Γρ. Θεουγενίδης. Ἴδε Πειρσῶνα ἐνθ. ἀνωτ. κτλ.). Γραμματ. περὶ Βαρβαρισμ. καὶ Σολοικισμ. ἐν Ἀνεκδ. Βοισσον. Τόμ. Γ', σ. 239, 15 »Περὶ τὰς ἐγκλίσεις (σολοικίζουσιν), ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ ἴσχε, τέκνον, μὴ πῖθι, προστακτικὴ ἀνθ' ὑποτακτικῆς τῆς μὴ πίης". Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι καὶ ὁ Σοφοκλῆς εἶπε μὴ νόμισον ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης τεκμαιρόμενοι τοῦτο ἐξ ὧν λέγει ὁ Ἀντιαττικιστὴς ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σ. 107, 30 »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Σοφοκλῆς Πηλεῖ. Καὶ μὴ ψεῦσον". Ἄλλ' ἢ βῆσις αὕτη δύναται νὰ γραφῆ καὶ οὕτω »Μὴ νόμισον: Ἀντὶ τοῦ μὴ νομίσης. Σοφοκλῆς Πηλεῖ καὶ μὴ ψεῦσον", τουτέστι »Σοφοκλῆς δὲ Πηλεῖ καὶ μὴ ψεῦσον εἶπεν". Ἄλλως πρέπει νὰ ὑποληφθῆ ὅτι ἀμυδράν τινα καὶ οὐχὶ εὐκρινῆ τοῦ πράγματος γνώσιν ἔχων ὁ Ἀντιαττικιστὴς ἔγραψεν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων. Δὲν θὰ νομίση δὲ τις τοῦτο παράδοξον, ἂν ἐνθυμηθῆ τὸ ἄφροντι περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ὀλίγων τῶν γραμματικῶν καὶ τὸ εἰς τὴν σύγχυσιν καὶ παραχῆν εὐεπίφορον αὐτῶν. Οὕτως, ἵνα μὴ μακρόθεν ζητῶμεν παραδείγματα, ὁ μὲν Σουῖδας ἐν λέξ. ψεῦσον (ἀντὶ τοῦ μὴ ψεῦσον) ὡς χωρίον τοῦ Σοφοκλέους παρατίθεται τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Θεσμοφ. 870) »μὴ ψεῦσον, ὧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος" (ἐν ᾧ τὸ τοῦ Σοφοκλέους εἶνε »μὴ ψεῦσον, ὧ Ζεῦ, μὴ μ' ἔλῃς ἀνευ δорός"), ὁ δὲ σχολιαστὴς τοῦ Εὐριπίδου (Ἑκάβ. 225)

οὖν ὃ δρᾶσον", κτλ. διέλαβον καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ὁ ὕπατος τῶν κριτικῶν Κόβητος ἐν Μνημοσ. Τόμ. Δ', σελ. 175 (Var. Lect. σελ. 101) καὶ Τόμ. ΙΑ', σελ. 438 κέξ.

ἀναφέρων τὸν τοῦ Ἀριστοφάνους εἶχον γράφει »μὴ ψεῦσον, ὧ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἡμέρας" ἀντὶ τοῦ »τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος" (Πρβ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 17 καὶ Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 537). Καὶ τὸ τοῦ Μενάνδρου δὲ οἱ μὲν γράφουσιν »οἶσθ' ὃ ποιήσον", οἱ δὲ »οἶσθ' ὃ τι ποιήσον" (Πρβ. Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 297 ἐκδ. μεγ.)¹⁾.

¹⁾ Τὸ παρὰ Σοφοκλεῖ μὴτ' ἐπιλάθου (Ἡλέκτρ. 177 »μὴθ' οἷς ἐχθαίρεις ὑπεράχθεο μὴτ' ἐπιλάθου") δὲν εἶνε ἀορίστος ἀλλ' ἐνεστὸς δωρικός (= ἐπιλήθου). Παρὰ Πινδάρῳ Πυθιον. Δ', 99 Βερκ. »ἐχθίστοισι μὴ ψεύδεσιν καταμιάναις εἰπέ γένναν" δὲν ἀναφέρεται τὸ μὴ εἰς τὸ εἰπέ ἀλλ' εἰς τὴν μετοχὴν καταμιάναις (δηλ. »εἰπέ γένναν μὴ καταμιάναις ἐχθίστοις ψεύδεσιν". Ἴδε καὶ Διονύσιος. Καλλιφῶντ. Ἀναγρ. τῆς Ἑλλάδ. 21 »διὸ σεαυτὸν μὴ βραδὺν ὀλοσχερῶς ἐπὶ ταῦτα δούς καὶ σπουδάσας συμφιλομάθησον" = διὸ συμφιλομάθησον μὴ βραδὺν σεαυτὸν ὀλοσχερῶς ἐπὶ ταῦτα δούς κτέ. Πρβ. καὶ Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 193 »μὴ οὖν εἰς ἀθρόους ἀλλ' εἰς ἕνα ἀποσκήψατε" = μὴ οὖν εἰς ἀθρόους ἀποσκήψατε, ἀλλ' εἰς ἕνα ἀποσκήψατε. ἢ = ἀποσκήψατ' οὖν μὴ εἰς ἀθρόους ἀλλ' εἰς ἕνα. § 161 »μὴ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ πρᾶγμα νομίσαθ' ὄραν" = νομίσατε γὰρ ὄραν μὴ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ πρᾶγμα. Λουκιαν. περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 5, Τόμ. Α', σ. 405 Ἰακβ. »ἄκουσον ἐξ ἀρχῆς ἀπάντων καὶ τὸ δίκτυόν τε αὐτὸ καὶ τῶν κύρτων τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοσθεν ἐπὶ σχολῆς ἀλλὰ μὴ ἔνδοθεν ἐκ τοῦ μυχοῦ προεπισκόπησον" = καὶ τῶν κύρτων τὸ ἀδιέξοδον ἔκτοσθεν ἐπὶ σχολῆς — ἀλλὰ μὴ ἔνδοθεν ἐκ τοῦ μυχοῦ — προεπισκόπησον, κτλ.). Τὸ πρὸ τοῦ Βρουγκίου ἐν τῇ Ἀριστοφάνους Λυσιστράτῃ 1036 ἀναγινωσκόμενον μὴ Φίλησον εἶνε γραφὴ τοῦ Αἰμ. Πόρτου καὶ τοῦ Κουστῆρου. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται μὴ Φιλῆσης ἢ οὐ Φιλῆσεις (Ἴδε Πόρτωνα Εὐριπ. Ἑκάβ. σελ. 84 Λειψ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 17 καὶ Ἐγγῆρον Ἀριστοφ. Λυσιστρ. σελ. 152). Παρ' Εὐριπίδῃ Ἰων. 745 ἀντὶ τοῦ »ἀλλὰ μὴ πάρεσκε πά" ἔγραψεν ὁ Τυροῦιττος »μὴ πάρες κόπα", ὅπερ καὶ ὁ Δινδόρφιος ἐνέκρινε καὶ ὁ Φίξιος (Πολλῶ κάλλιον θὰ εἶχε τὸ μὴ παρῆς). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐριπίδου παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΡΙΑ', 2 »μὴ μοι προτείων ἐλπιδ' ἐξ ἄδου δάκρυ, γένοιτο κτέ." εἴκασεν ὁ Γεσηνῆρος »μὴ μοι πρότεινον ἐλπιδ', ἐξ ἧς οὐ δάκρυ γένοιτο", ὅπερ οὐτ' εὐστοχον εἶνε οὔτε πιθανότητά τινα ἔχει. Ἡ ἀληθὴς γραφὴ φαίνεται ὅτι εἶνε ἢ τοῦ Μουσγραβίου »μὴ μοι προτείων ἐλπιδ' ἐξ ἄγου δάκρυ", ἢν καὶ ἄλλοι ἐπεδοκίμασαν (Πρβ. Φρίσχιον Ἀριστοφ. Θεσμοφ. σελ. 499). Ὁ Βέρκιος Ἀνακρέοντ. Λειψ. σελ. 247 (1834)

Οὕτω δὲ σφόδρα τὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἀκριβοῦς ὁ Ἀσώπιος, ὥστ' ἀδιστακτικῶς πεπεισμένος εἶνε ὅτι καὶ ὁ Ξενοφῶν μετεχειρίσθη τὸ μὴ μετὰ δευτέρου προσώπου προστακτικῆς ἀόριστου συντεταγμένον! Περὶ Ἑλλιν. Συντάξ. Περ. Πρώτ. σελ. 86, § 14 ἐκδ. ε' »Ἀπαντᾶται δέ, ἀλλὰ σπανιώτερον, καὶ ἀόριστος προστακτικῆς· καὶ σὺ μὴ πρότερον ἐμβαλε τοῖς πολεμίοις (Ξ. Κ. Π. Ζ', α', 17)". Ἀλλὰ διὰ τί, ὦ Ἀσώπιε, προκρίνεις τὴν γραφὴν ταύτην τῆς ἐτέρας »καὶ σὺ μὴ πρότερον ἐμβαλλε τοῖς ἐναντίοις", ἣτις προφανέστατα εἶνε ἡ μόνη ὀρθή; (Πρβ. Κρατίν. Ζων. Λεξ.

προϋτείνε νὰ γραφῆ ἐν ἀποσπάσματι τῆς Σαπφύως παρ' Ἡρῳδιανῶ περὶ Μον. Λεξ. σ. 26, 22 »ἀλλὰ, μὴ κάμε τὸ στερέαν Φρένα" (ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κώδικι »ἀλλαν μὴ καμεστέραν Φρένα". Πρβ. καὶ Ποιητ. Λυρ. σελ. 692 ἐκδ. β'. Ὁ Ἀρήσιος Διαλ. Αἰολ. σελ. 270 ἔγραψεν »ἀλλαν, μήτι κατ' ἀμμετέραν Φρένα") καὶ παρ' Ἀριστοφάνει Εἰρ. 391 (387) »τοῦτο μὴ Φαῦλον νόμισον ἐν τούτῳ [Γρ. τουτῶ] τῷ πράγματι" (ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »τοῦτο μὴ Φαῦλον νομίζων ἐν τῷδε τῷ πράγματι" ἢ »ἐν γε τῷδε πράγματι". Νόμισον ἔγραψε καὶ ὁ Ρεῖσιος. Ἴδε Ἰούλ. Ριχτῆρον Ἀριστοφ. Εἰρ. σελ. 158 ἀναφέροντα καὶ ἄλλων γραφῶν). Οὐδετέρω τῶν γραφῶν τούτων εἶνε ἀποδοχῆς ἀξία, ἴσως δ' οὐδὲ λόγου. Ἐν τοῖς παρὰ Στοβαίου Ἀνθολ. ΞΘ', 16 στίχοις τῆς Ἐκάβης τοῦ Εὐριπίδου (1183 κέξ.) ἐξέδωκεν ὁ Γρότιος »μηδὲ... μὲ μψαι γένος" ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »μηδὲ τοῖς σαυτοῦ κακοῖς τὸ θῆλυ συνθεῖς ὡδε πᾶν μὲ μψη γένος" (Πρβ. καὶ Πόρσανα Ἐκάβ. σελ. 83 Λειψ.). Περὶ τοῦ παρὰ Ψευδομενάνδρου »μηδὲ βελόνης, ὦ φίλτατ', ἐπιθύμησον ἀλλοτριᾶς ποτέ" Ἴδε Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. σελ. 308. Ἐν Ἀνακρεοντείων ΛΑ', 11, σ. 821 Ποιητ. Λυρ. Βερκ. ἐκδ. β' ἀναγινώσκειται »βρέφος εἰμί· μὴ φόβησαι"! (περὶ οὗ ὁ Σκ. Βυζάντιος ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ραγκαβῆ ἐκδοθείσῃ ἑλληνικῇ χρηστομαθείᾳ Τόμ. Ε', σελ. 221 λέγει »φόβησαι], Αἰολ. ἀντὶ Φοβοῦ, ὅθεν τὸ παρ' ἡμῖν Φοβεῖσαι". Εὔ, νῆ τὸν Ἑρμῆν· ὅ τι λέγεις δ' οὐ μανθάνω). Παρὰ τῷ Νόννω εὐρηγνῆται τινα παραδείγματα τοῦ μὴ μετὰ δευτέρου προσώπου προστακτικοῦ ἀόριστου. ΚΖ', 89 »μὴ χθονίους Κύκλωπας ὀλέσσετε". ΛΕ', 175 »μὴ Σπάρτης ἐπίβηθι". ΜΖ', 275 »μὴ ῥόπτρα τινάξατε. ΜΖ', 291 »μὴ δεῦρο χορεύσατε". ΜΗ', 768 »μὴ κρύψατε νυμφίον Αὔρης". Πρβ. καὶ Ἰγνάτ. σίχ. εἰς τὸν Ἀδάμ 61 »μὴ δὴ σὺ ταῦτα σαῖς φρεσὶ λαβοῦ, γύναι". Παράδοξον ἡμῖν φαίνεται τὸ παρὰ Πλουτάρχου ἐν τῷ Εἰ καλῶς εἴρηται κτέ. Β', 1 (Ἠθ. σ. 1379, 43 Διδ.) »ἐγὼ δ' ἂν εἶποιμι· μὴ δὲ καλῶς βιάσασ λάθε". Γραπτέον ἴσως λάθος.

σ. 1168 »τὴν χεῖρα μὴ πίβαλλε, μὴ κλάων κάθη". Πλάτ. περὶ Πολιτ. ε', σ. 498, γ' »μὴ διάβαλλε, ἦν δ' ἐγώ, ἐμέ καὶ Θρασύμαχον κτέ.", κτλ. Κακῶς παρὰ Πλουτάρχου Ἠθικ. σ. 642, 13 Διδ., περὶ Δυσωπ. Δ', γράφεται »μὴ δυσωποῦ τὸν μισοῦντα μηδ' ὑπέμβαλε πιστεύειν δοκοῦντα" ἀντὶ τοῦ ὑπέμβαλλε). Ἡ νομίζεις ὅτι πρέπει ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα νὰ κενονίζηται κατὰ τὰς πλημμελεῖς τῶν ἀντιγραφῶν γραφῶν, ἀνθρώπων ἀμαθεστάτων ὡς τὰ πολλὰ καὶ εὐθεστάτων; Ὡς ἐν πολλοῖς ἄλλοις καταλαμβάνονται τὰ βωσκήματα ταῦτα ταραττόντα τὴν ἀκραιφνῆ τοῦ ἑλληνισμοῦ χρῆσιν καὶ διαφθείροντα τὰς γνησίας καὶ ὀρθὰς γραφὰς, οὕτω καὶ ἐν τῇ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μὴ συντάξει φαρῶνται πολλαχοῦ μὲν τὸν ὑποτακτικὸν ἀόριστον ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τὸν προστακτικὸν ἐνεστώτα εἰς ἀόριστον τῆς προστακτικῆς μεταβάλλοντα. Παρὰ Λυσίᾳ ὑπὲρ τοῦ Ἀδυνάτ. § 25 φέρεται ἐν ᾧ πασι τοῖς ἀντιγράφοις »μηδαμῶς, ὦ βουλή, ταῦτη θέσθε τὴν ψῆφον". Ἄλλ' ὀρθῶς ὁ Βεκκῆρος ἔγραψε θῆσθε, ὅπερ πάντες ἐνέκριναν οἱ ἐπαῖοντές τι περὶ ἑλληνισμοῦ. Οὐδὲν δὲ φροντιστέον τῶν ἀντιλογιῶν ἢ μᾶλλον τῶν κωγμῶν τοῦ Βρεμίου καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῶ, οἵτινες ἐκπαθεῖς, ὡς φαίνεται, πρὸς τὴν κόπρον τῶν ἀντιγράφων ὄντες δυσασποσπάστως αὐτῆς ἔχουσι. Παρὰ Σοφοκλεῖ Οἶδ. Τυρ. 1459 ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »παῖδων δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μὴ μοι, Κρέον, πρόσθη μέριμναν" ἀλλὰ καὶ πρόσθες (καὶ προσθει-η καὶ προύθη. Ὁ Ἑλμσλήσιος ἔγραψε προθη, ὅπερ ἐπεδοκίμασαν ὁ τε Δινδῶρφιός καὶ ἄλλοι). Παρ' Ἀριστοφάνει Νεφέλ. 614 πλὴν τοῦ ὀρθοῦ »μὴ πρίη, παῖ, δῆδ', ἐπειδὴ φῶς σεληναίας καλόν" ἔχουσι τάντίγραφα καὶ πρίω (καὶ πρίου καὶ πρίε καὶ πρί' ὦ. Πρβ. Κόβητον Νου. Lect. σελ. 156 καὶ Μνημ. Τόμ. Θ', σελ. 387. Παρ' Ἀποστολίῳ ΙΑ', 40, Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σ. 526 ἀναγινώσκειται »μὴ πρίω μικρὰν ἠδονὴν μεγάλου κινδύνου". Ἀλλὰ τοῦ Ἀποστολίου ὀλίγον φροντιστέον. Παρατηρητέον δ' ὅτι ἐν Ἀχαρνεῦσιν 650 φέρουσι τάντίγραφα μῆποτ' ἀφήσεθ' ἢ ἀφήσετ' καὶ μῆποτ' ἀφήσητ' καὶ μῆποτε δείσηθ'. Ὁ Τυρούιττος ἔγραψε μῆ ποτ' ἀφήθ', ὅπερ πολλοὶ ἐνέκριναν). Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Η', ε', 12 »κτᾶσθε δὲ καὶ παραδείσους καὶ θηρία τρέφετε καὶ μήτε αὐτοὶ ποτε ἄνευ πόνου σίτον παρὰθησθε μήτε ἴπποις ἀγυμνάστοις χόρτον ἐμβάλλετε" ὑπάρχει καὶ γραφὴ παρὰθεσθε. Παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀναβ. ε', ε', 18 »καὶ ὑμεῖς μὲν μὴ ἐκδῶτέ με" φέρεται

ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἐκδοτέ με καὶ ἐκδότε, ὅπερ καὶ ἐκ τοῦ τόνου γίνεται δῆλον ὅτι εἶνε αὐτὸ τὸ ἐκδῶτε πλημμελῶς γεγραμμένον. Παρὰ Δημοσθένει κατὰ Μειδ. § 220, σ. 585 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον τὸ ὄρθον »μὴ τοίνυν μηδ' ἐμέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόησθε τούτῳ» ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμαρτημένον μὴ... πρόεσθε. Ἐν § 160, σ. 566 πλὴν τοῦ »ὑβρίζειν δὲ μὴ δῶτε» ἔχουσι τὰντίγραφα καὶ τὸ ἐσφαλλμένον μὴ δότε. Καὶ ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτ. Α', § 53, σ. 786 τινὰ μὲν τῶν ἀντιγράφων φέρουσι τὸ ὄρθον »μὴ τοίνυν μηδὲ τούτῳ δῶτε νῦν», τινὰ δὲ τὸ πλημμελὲς μὴ... δότε, ὅπερ προὔτιμησεν (!) ὁ Δινδῶρφιος Δημοσθέν. Τόμ. Β', σελ. 822, 25 Ὁξων. καὶ ὁ Βοιμέλιος Δημοσθ. σελ. 410 Διδ. (Πρβ. καὶ Σχαιφῆρον Δημοσθ. Τόμ. Β', σελ. 25. Τόμ. Γ', σελ. 449 καὶ 492 καὶ Τόμ. Δ', σελ. 54). Καὶ παρὰ Λουκιανῶ περι Παρασ. § 13 (Τόμ. Γ', σ. 108 Ἰακβ.) τὸ ὄρθον εἶνε μὴ δῶτε, οὐχὶ μὴ δότε ("Ἴδε Κόβητον *Orat. de Art. Interpr.* σελ. 117. Καὶ ἐν τῷ Λουκίῳ ἢ Ὀνῶ § 59, Τόμ. Β', σ. 441 »μήτε ἀθυμία τοιαύτη δῶς σεαυτὸν» ἐν τῶν ἀντιγράφων ἔχει δῶς. Πρβ. καὶ Δημῶν. Βί. § 57, Τόμ. Β', σ. 286, ἔνθα ἀντὶ τοῦ »μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψιφίσισθε» φέρεται καὶ γραφὴ ψιφίσισσθε. Ἐν Δημοσθ. Ἐγκωμ. § 49, Τόμ. Γ', σ. 573 ὄρθῳς νῦν ἀναγινώσκεται ἐξ ἀντιγράφων »μὴ πρόσαγέ μοι τὴν χεῖρα» ἀντὶ τοῦ »μὴ πρόσαγαγέ μοι τὴν χεῖρα». Καὶ ἐν τῷ Ἐγχειριδίῳ τοῦ Ἐπιπτήτου ΚΘ', 7 ἢ ὄρθῳ γραφὴ εἶνε »εἰ δὲ μή, μὴ πρόσαγέ», οὐχὶ μὴ πρόσαγαγε, ὅπερ καὶ ἐν τῇ διδοτείῳ ἐκδόσει ἀναγινώσκεται). Καὶ τὸ παρ' Ἰουλιανῶ σ. 285, β' »ἄνδρες στρατιῶται καὶ ξένοι καὶ πολῖται, μὴ πρόδοτε τὸν αὐτοκράτορα» μεταγραφτέον εἰς μὴ προδῶτε ("Ἴδε Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 396). Κακῶς ὁ Ἐρμερίσιος παρὰ Ψευδιπποκράτει περι Νούσ. Β', 40 (Τόμ. Β', σ. 212) ἀντὶ τοῦ »τούτῳ μὴ δῶς Φάρμακον» ἐξέδωκε μὴ δῶς (»δῶς scripsi pro vulg. δῶς"! Πρβ. περι Νούσ. Γ', 6, Τόμ. Β', σ. 251 »καὶ μήτε Φάρμακον δῶς κτέ.", ἀνθ' οὗ ἐν ἐνὶ τῶν κωδίκων ὑπάρχει δοῖς, καὶ περι τῶν ἐντὸς Παθ. ΑΒ', Τόμ. Β', σ. 360 »πλὴν ἄνω Φάρμακον μὴ δῶς», ἔνθα φέρεται καὶ γραφὴ μηδαμῶς. Ἐν Τόμ. Β' τῶν Ἑλλ. Παροιμιογρ. σελ. 401, 24α' ἀναγινώσκεται »ἀντὶ τοῦ προχῶρει καὶ μὴ αἰτίαν δῶς πρὸ καιροῦ τελευτήσαι". Ἄν εἶνε σφάλμα τῶν ἀντιγραφῶν ἢ αὐτοῦ τοῦ Ἀποστολίου ἄς κρίνωσιν ἄλλοι. Πρβ. σελ. 529, 58 »Μὴ θεῶς ἀνθρώπου ὡς Ἀθάμας: Λεῖπει τὸ ἐλοῦ",

τουτέστι μὴ... ἐλοῦ!). Παρ' Αἰλιανῶ περι Ζφ. Γ', 48 ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »τῶν νεβρῶν μὴ ἄψη» ἀλλὰ καὶ »τῶν νεβρῶν μὴ ἄψαι". Παρὰ ΨευδοΦαλαρίδι Ἐπιστ. Δ' ἀντὶ τοῦ »μήτε ἐμέ μήτε τοὺς πρέσβεις ὑμῶν αἰτιῶσθε» φέρεται ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων αἰτιάσασθε, ὅπερ προὔκρινεν ὁ Λεννέπιος Φαλάρ. σελ. 15! Καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, ἀν καὶ εἶνε σύμμικτον εἶδος κάποφῶλιον τέρας, ἀντὶ τοῦ »καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δότε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν» ("Ἐσδρ. Θ', 12) νομίζομεν ὅτι κατ' ἀρχᾶς ἦτο γεγραμμένον μὴ δῶτε (Πρβ. καὶ Ἰησ. Ναυ. ΚΒ', 19 »μὴ ἀπὸ θεοῦ ἀποστάται γενήθητε καὶ ὑμεῖς μὴδ' ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου". Γρ. ἴσως γενηθῆτε καὶ ἀποστήτε), κτλ. Παρ' Ἀπολλωνίῳ Ἄργων. Β', 219 ἢ ὄρθῳ γραφὴ εἶνε »μηδέ μ' ἀκηδείησιν ἀφορμηθῆτε λιπόντες», οὐχὶ ἀφορμήθητε. Ἐν Γ', 109 »καὶ μή τι χαλέπτεο μηδ' ἐρίδηνε» ἔγραψεν ἐρίδηνον ὁ Βρούγιος. Τὸ ὄρθον εἶνε ἐρίδαινε, ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγράφοις εὐρέθη. Ἴδε καὶ Βεκκῆρον *Homer. Blatt.* σελ. 90. Πρβ. καὶ Ὀμηρ. Ἰμν. εἰς Ἀφροδ. 290, ἔνθα φέρεται ἐν τοῖς κώδιξιν »ἴσχεο μὴδ' ἐνόμηνε» ἀντὶ τοῦ ὄρθου ἐνόμηνε, ὅπερ πρῶτος ἀποκατέστησεν ὁ Ἐρμαννός. Παρὰ ΨευδοΦωκυλίδῃ 58 (Ποιητ. Λυρ. Βερκ. σ. 565 ἐκδ. β') »μηδέ τιν' αὐξόμενον καρπὸν λωβήσῃ ἀρούρης» ὑπάρχει καὶ γραφὴ λώβησον (!). Παρ' Εὐριπίδῃ Τρω. 170 ἀντὶ τοῦ »μὴ νῦν μοι τὰν βακχεύουσαν Κασάνδραν πέμψασθ' ἔξω» προὔτεινεν ὁ Ματθίας νὰ γραφὴ πέμψησθ' ("Ἴδε Δινδῶρφιον Εὐριπίτ. Τόμ. Γ', σελ. 657. Πρβ. καὶ Δοβραῖτον *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 88. Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ πέμψασθ' εἶνε γραφὴ τοῦ Μουσοῦρου. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται πέμψητ' ἢ πέμψετ'). Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐπόλιδος παρὰ τῷ Σχολ. Ἀριστείδ. Τόμ. Γ', σ. 672 Δινδ. ὄρθῳς ἔγραψεν ὁ Ἐλμσλήϊος (Εὐριπίτ. Μηδ. σελ. 145) »καὶ μηκέτ'... ἐάσετ' ἄρχειν μεράνια κτέ." ἀντὶ τοῦ ἐάσατ'. Ἐν ἐπιστολίῳ γυναικὸς Λακωνικῆς πρὸς τὸν ἑαυτῆς υἱὸν ἀναφεραμένῳ (δῖς) ὑπὸ τοῦ Τέλιτος παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολ. ΡΗ', 83 (Τόμ. Δ', σ. 51 Μειν.) ἀναγινώσκεται μὴδ' ἀμῖν φάνευ, ὡς ἐκ τοῦ ἐφανόμεν ἀορίστου ἀνελληνίστου· »ἀκούσασά τις (Λακωνικῆ γυνή) τὸν ἑαυτῆς υἱὸν σεσωσμένον καὶ πεφευγότα ἐκ τῶν πολεμίων γράφει αὐτῷ: Κακὰ φάμα τευ κακκέχυται. Τὸ ὦν ἢ ταύταν ἀπότριψαι ἢ μὴδ' ἀμῖν φάνευ". Ἄλλ' ἢ ὄρθῳ γραφὴ εἶνε μὴδαμᾶ (ἢ μὴδαμοῦ) φαίνευ ("Ἴδε Κόβητον Μνημ. Τόμ. Θ', σελ. 145), κτλ.

Καὶ τοῦτο δὲ τοῦ Ἀσωπίου δὲν φαίνεται ἡμῖν ἐπαινετόν, ὅτι περὶ τῆς μετὰ προστακτικῆς ἀρίστου συντάξεως τοῦ μὴ λόγον ποιούμενος ἐκφράζεται καθολικῶς καὶ δὲν διακρίνει τὴν μετὰ δευτέρου προσώπου καὶ τὴν μετὰ τρίτου σύνταξιν αὐτοῦ. Αἱ δύο αὗται συντάξεις πρέπει, νομίζομεν, ἀκριβῶς ἀλλήλων νὰ διαστέλλωνται· διότι ἢ μὲν πρώτη εἶνε σπανιωτάτη, ὡς εἶδομεν, καὶ παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς ἐν χρήσει, ἢ δὲ δευτέρα οὔτε σπανιωτάτη εἶνε οὔτε παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς εὐχρηστος ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Ἰλ. Π, 200: Μυρμιδόνες, μὴ τις μοι ἀπειλάων λελαθέσθω. Ὀδ. Π, 301: μὴ τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἔοντος. Πίνδαρ. Ὀλυμπ. Η', 55 Βερκ.: μὴ βαλέτω με λίθω τραχεῖ Φθόνος. Πυθιον. Ε', 25: τῶ σε μὴ λαθέτω Κυράνα κτέ. Αἰσχύλ. Προμ. 352: καὶ νῦν ἔασον, μηδέ σοι μελισσάτω. Ἐπτ. 1036: μὴ δοκησάτω τινί (Ἐν ᾧ 1040: μηδέ τω δόξῃ πάλιν). Ἰκέτ, 678: μηδέ τις ἀνδροκμῆς λοιγὸς ἐπελεθέτω. Σοφοκλ. Οἶδ. Τυρ. 1449: ἐμοῦ δὲ μή ποτ' ἀξιωθήτω τῶδε πατρῶον ἄστου ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. Αἴ. 1180: μηδέ σε κινήσάτω τις. 1334: μηδ' ἢ βία σε μηδαμῶς νικησάτω. Εὐριπ. Τρω. 1049: μὴ νυν νεῶς σοὶ ταυτὸν ἐσβήτω σκάφος. Διοκλῆς ἐν Βερκ. Ἀνεκδ. σ. 339, 18: μηδεῖς ποθ' ὑμῶν, ἄνδρες, ἐπιθυμησάτω γέρον γενέσθαι (Ἐν τῷ τοῦ Κλεοβούλου παρὰ Διογ. Λαερτ. Α', 91 »μὴ μάταιος ἀχαρις γινέσθω» ἔγραψεν ὁ Ἐμπέριος γενέσθω, ὅπερ καὶ ὁ Βέρκιος παρέλαβε Ποιητ. Λυρ. σελ. 738 ἐκδ. β'. — Πρβ. καὶ ΨευδοΦακυλ. 84 »μηδέ τις ὄρνιθας καλιῆς ἅμα πάντας ἐλέσθω». Μανέθ. ς', 202 »μὴ λαθέτω σε Κρόνος». Νόνν. ΙΖ', 172 »μηδέ τις ὑμείων πιέτω ξανθόχροον ὕδωρ», κτλ.). Πλάτ. Ἀπολ. σ. 17, γ': καὶ μηδεῖς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως. Κρίτ. σ. 45, β': μήτε ὁ ἔλεγεσ ἐν τῷ δικαστηρίῳ δυσχερές σοι γενέσθω. περὶ Νόμ. ΙΑ', σ. 931, α': μηδεῖς διανοηθήτω ποτέ κτέ. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Ζ', ε', 75: καὶ μηδεῖς γε ὑμῶν ἔχων ταῦτα νομισάτω ἀλλότρια ἔχειν. Η', ζ', 26: μηδεῖς ἔτ' ἀνθρώπων τοῦμὸν σῶμα ἰδέτω. Ἀγισιλ. Γ', 5: μὴ... θρήνῳ τις τοῦτον τὸν λόγον νομισάτω. Κυνηγετ. Β', 2: καὶ μηδεῖς αὐτὰ Φαῦλα νομισάτω εἶναι. Ἰππικ. Γ', 1: πρῶτον μὲν τοίνυν μὴ λαθέτω αὐτὸν τις ἢ ἡλικία (τὸ παρὰ Θεουκιδῆ Α', 129 »καὶ σε μήτε νῦξ μὴ θ' ἡμέρα ἐπισχέτω» δὲν εἶνε ἀρίστος, ἐπι-σχέτω, ἀλλ' ἐνεστώσ, ἐπ-ισχέτω). Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Ἀστουφ. Κλήρ. § 35: τοῦτο αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυ-

σάτω. Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 19: μηδὲ ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε... μηδὲ κηρυκευσάτω μηδὲ πρεσβευσάτω. § 20: μηδὲ γνώμην εἰπάτω μηδέποτε. κατὰ Κτησιφῶντ. § 60: ὅστις οὕτω διάκειται μήτ' ἀπογνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω. Δημοσθέν. περὶ Παραπρ. § 77, σ. 365: μὴ δότω δίκην (Φέρεται ὅμως ἐν οὐκ ὀλίγοις ἀντιγράφοις διδόντω ἀντὶ τοῦ δότω. Ἴδε Βοιμέλιον Δημοσθ. κατ' Αἰσχίν. σελ. 464. Πρβ. καὶ Κόβητον Μνημ. Τόμ. Η', σελ. 596) (Ἴδε καὶ πρὸς Φαίν. § 31, 1048 »δὲ μηδαμῶς νυνὶ γενέσθω». πρὸς Τιμόθ. § 1, σ. 1184 »μηδενὶ ὑμῶν ἄπιστον γενέσθω». Ἐπάρχει καὶ γραφὴ γινέσθω. Προσίμ. ΛΕ', § 2, σ. 1444 »καὶ μηδεμιᾶς λοιδορίας ὁ μέλλω λέγειν ἀρχὴ γενέσθω». Φέρεται καὶ γραφὴ γινέσθω). Ἀριστοτέλ. Ἀναλυτ. Πρωτ. Β', β', 3 (Τόμ. Α', σ. 90, 17 Διδ.): μὴ ὅτι δὲ κέται τὸ Α εἰς ὄρος ὑποληφθήτω ἐνδέχασθαι κτέ.¹⁾ Πρβ. καὶ Πολύβ. ΚΒ', κς', 6: μὴ ἐξαγα-

¹⁾ Καὶ προτεταχμένον δ' ἐνίοτε τὸ ῥῆμα εὐρίσκεται τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μορίου. Αἰσχύλ. Προμ. 1002: εἰσελεθέτω σε μή ποθ' ὡς ἐγὼ κτέ. Πλάτ. περὶ Νόμ. ΙΑ', σ. 924, γ': καὶ τοῦτ' ἐκλιπέτω μηδέποτε κατὰ δύναμιν. Ξενοφ. Συμποσ. Δ', 20: κρινάτω δὲ ἡμᾶς μὴ Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου (Ὅπερ ὅμως μᾶλλον = κρινάτω δὲ ἡμᾶς — μὴ κτέ. Πρβ. καὶ Δημοσθ. κατ' Ἀφόβ. Α', § 59, σ. 852 »δειξάτω μὴ διπλάσια μηδὲ τριπλάσια μοι γεγενημένα ἀλλ' αὐτὰ τάρχαϊά μοι πάντ' ἀποδομένα», κτλ.). Πρβ. καὶ Λουκιαν. Τοξάρ. § 50 (Τόμ. Β', σ. 400 Ἰακβ.) »ἀκουσάτω δὲ μηδεῖς», κτλ. Ἀλλὰ καὶ: νομίση τε μηδεῖς ἀλλοτρίας γῆς πέρι οἰκεῖον κίνδυνον ἔξειν (Θουκυδ. Γ', 15), παραστῆ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὡς κτέ. (Θουκ. Δ', 95. Πρβ. καὶ Διον. Ἀλικ. Ῥωμ. Ἀρχ. Γ', 23: παραστῆ δὲ μηδενὶ ὑμῶν δέος κτέ.), ὑπολάβῃ δὲ μηδεῖς ὡς κτέ. (Θουκ. ς', 84. Πρβ. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Η', ζ', 1: ὑπολάβῃ δὲ μηδεῖς ὅτι κτέ.), θαυμασῇ δὲ μηδεῖς ὑμῶν εἰ ἀκριβῶς ἴσμεν (Δημοσθ. πρὸς Τιμόθ. § 5, σ. 1186. Πρβ. Δί. Κάσο. Λς', 18: καὶ θαυμασῇ μηδεῖς ὅτι κτέ. ΟΕ', 13: καὶ θαυμασῇ μηδεῖς εἰ κτέ.). Πρβ. καὶ Ἐρμογένη. περὶ Ἰδεῶν Α', 1 (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεργγ. Τόμ. Β', σ. 267, 8) »ἐπιτιμῆσῃ δὲ μηδεῖς μήτε τῇ μεθόδῳ κτέ.», κτλ. Ἐπὶ δευτέρου προσώπου τίθεται ὑποτακτικῆ. Σοφοκλ. Φιλ. 352 »Φράσῃς μοι μὴ πέρα». Ἦλ. 452 »τύμβω προσάψῃς μηδέν'. Ἀντιγ. 84 »ἀλλ' οὐν προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδέν!' (Γράφεται καὶ προμηνύσεις). Οἶδ. Κολ. 1737 »Φίλοι, τρέσητε μηδέν'. Εὐριπ. Ἐκ. 871 »ξύνισθι μὲν γάρ... συν-

γέτω μηδὲν πλὴν τῶν ὄπλων. ΚΒ', ιε', 13: μηδὲν ἀπροσ-
λαβέτωσαν Αἰτωλοί. Λουκιαν. Ἑναλ. Διαλ. ΙΒ', § 2 (Τόμ.

δράσης δὲ μή". Ἰφιγ. Αὐλ. 651 »ὀργισθῆς δὲ μή". Ἰφιγ.
Ταύρ. 1220 »θαυμάσης μηδὲν". Τρω. 458 »δακρύσης μη-
δὲν, ὦ Φίλη πατρίς". Ἡρακλ. Μαιν. 215 »βία δὲ δράσης μη-
δὲν". 278 »ἡμῶν δ' ἕκατι δεσπότης θυμούμενοι πάθῃτε μηδὲν".
(Καὶ ἐν Μηδείᾳ 822 ὀρθῶς ἔγραψεν ὁ Ἐλμσλήϊος »λέξεις δὲ μη-
δὲν τῶν ἐμοὶ δεδογμένων" ἀντὶ τοῦ »λέξεις δὲ μηδὲν κτέ.".
Ἴδε Δινδορφίου Εὐριπίδην Τόμ. Γ', σελ. 235 κέξ. καὶ Ἐρ-
μαννὸν *Opusc.* Τόμ. Γ', σελ. 215). Θέοργ. 64 »χρήμα δὲ
συμμίξης μηδενὶ μηδ' ὀτιοῦν σπουδαίου" (Πρβ. Πυθαγορ.
Χρυσ. Ἐπ. 11 »πρήξις δ' αἰσχρὸν ποτε μήτε μετ' ἄλλου
μήτ' ἰδίῃ". Κοινῶς πρήξεις. Καὶ ἐν Μενάνδρ. Μονος. 397
»ξένον ἀδικήσεις μηδέποτε καιρὸν λαβῶν" τὸ ὄρθον εἶνε ἀδι-
κήσης. Πρβ. 742 »Φίλου τρόπους γίνωσκε, μιμήσης δὲ μή",
ὅπερ πιθανῶς εἶνε ἡμαρτημένον ἀντὶ τοῦ μιμήσει δὲ μή. Καὶ ἐν
535 »Φίλων τρόπους γίνωσκε, μὴ μίσει δ' ὄλωσ" Φαίνεται ὅτι
κατ' ἀρχὰς ἦτο γεγραμμένον μιμήσει δὲ μή. Τὸ μιμήσει εἰς
δύο λέξεις διασπασθὲν παρεφθάρη εἰς τὸ μὴ μίσει" ἔπειτα δὲ,
ἀτόπως ἔχοντος τοῦ μὴ μίσει δὲ μή, ἀντὶ τοῦ δὲ μὴ ἐτέθη τὸ
πρόσφορον τῷ λόγῳ Φαινόμενον δ' ὄλωσ. Πρβ. τὴν παροιμίαν
»ἦθι Φίλων γίνωσκε, μιμήσει δὲ μή"). Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ.
Φόν. § 18 »ψεύσει δὲ μηδὲν, ἀλλὰ πάντα τάλῃθ' ἔλεγε".
Πλάτ. περὶ Νόμ. ε', σ. 781, δ' »θαυμάσητε δὲ μηδὲν ἐάν
κτέ." (Πρβ. Φιλόστρ. Εἰκόσ. ΚΓ', 1, σ. 848 »ἀλλὰ δείσητε
μηδὲν". Ἀρριαν Ἐπικτ. Διατρ. Β', ιγ', 26 »καὶ ἐκείνων ἀπο-
στῆς μηδέποτε". Λουκιαν. Ῥητ. Διδασκ. § 22, Τόμ. Γ', σ.
187 Ἰακβ. »καὶ ἐπισείσης δὲ μὴ πολλάκις τὴν χεῖρα". πρὸς
τὸν Ἀπαίδ. § 28, σ. 265 »προσάψει δὲ μηδέποτε μηδὲ ἀνα-
γνώσ". Ἐν Τοξάρ. ἢ Φιλ. § 55, Τόμ. Β', σ. 590 »προσδο-
κήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτο παρ' ἡμῶν" πρέπει ν' ἀποκατασταθῇ
τὸ ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων φερόμενον προσδοκήσης. Καὶ ἐν Ῥητ.
Διδασκ. § 13, Τόμ. Γ', σ. 181 γραπτέον »προσδοκήσης δὲ
μηδὲν τοιοῦτον ὄψεσθαι κτέ." ἀντὶ τοῦ προσδοκήσεις. — Περὶ
τοῦ παρ' Ἀπολλων. Ἀργον. Α', 1332 »Αἰσονίδη, μὴ μοί τι χολώ-
σεται" ἀναγινώσκονται ἐν τοῖς σχολίοις τὰ ἐξῆς σ. 584, 24
Κεῖλ. »Διὰ μὲν τοῦ μὴ μοί χολώσεται τὸ ἀποφατικὸν τέτα-
χεν ἀντὶ τῆς ἀπαγορεύσεως· ἔδει γὰρ εἰπεῖν μὴ μοί χολοῦ
προστακτικῶς". Ἀλλὰ τὸ χολώσεται εἶνε ὑποτακτικὴ μετὰ συνε-
σταλμένης τῆς παραληγοῦσης. Πρβ. Ὀδ. Π, 255 »μὴ πολύπρα
καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσειαι ἑλθὼν" = ἀποτίση, κτλ. Καὶ παρ'
Ἐμπεδοκλεῖ 46, σ. 51 Στείν. ἔγραψεν ὁ Βέρκιος »μηδὲ σύγ' εὐ-

Α', σ. 178 Ἰακβ.): μὴ γὰρ ἀπολέσθω μήτε αὐτὴ κτέ. Πλούτ.
περὶ Μουσ. ΜΓ', 4 (Ἠθ. σ. 1401, 43 Διδ.): καὶ μοι μηδεὶς
ὑπολαβέτω. Δί. Χρυσόστ. Λόγ. ΙΒ', Τόμ. Α', σ. 581 Ῥεσκ.
(Τόμ. Α', σ. 219, 12 Δινδ.): μὴ τοῦτο ἡγήσασθω μηδεὶς. Λόγ.
ΛΕ', Τόμ. Β', σ. 65 (Τόμ. Β', σ. 40, 20): ὥστε μηδεὶς ἕνεκα
τοῦ σχήματος νομισάτω κτέ. Ἀλκίφρ. Β', 2, 6: μὴ σοι
ταῦτα ὑπελθέτω (Ὁ Δοβραῖος προκρίνει τὸ ἐπελθέτω. Ἴδε
καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 49). Β', 4, 8: μηδέ με Ἀθη-
ναῖοι διὰ ταῦτα μισήσασθωσαν. Αἰλιαν. περὶ Ζφ. ἸΔ', 29:
μηδὲ ἐξ ἡμῶν ἀγέραστοι γενέσθωσαν τῷ λόγῳ τῶδε. Ἰώσηπ.
Ἀρχαιολ. ΙΕ', ια', 1: καὶ μηδεὶς ἀμέλειαν εὐσεβείας τῶν πα-
τέρων καταγνώτω. Μάρκ. Ἀντωνῖν. Ε', 3: καὶ μὴ σε πα-
ρειπάτω κτέ. Ψευδιπποκράτ. περὶ Ἀφφρ. Ζ' (Τόμ. Β', σ. 664
Ἐρμερ.): καὶ μὴ ἀλειψάσθω μηδενί. Η' (σ. 665): μὴ ἔλ-
θέτω παρὰ τὸν ἄνδρα. Γυναικείαν Β', 54 (Τόμ. Β', σ. 756):
σίτου δὲ μὴ ἀψάσθω. περὶ Ἐπικυῖσ. ΚΕ' (Τόμ. Β', σ. 806):
μὴ ἀλειψάσθω δὲ μηδενί. ΨευδοΦάλαρ. Ἐπιστ. ΡΑΘ' (σ. 568
Λεννεπ.): καὶ μηδεὶς εὐτυχῆς... νομισθήτω. Ματθ. Εὐαγγ.
ς', 5: μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου κτέ. ΚΔ', 17-18: καὶ ὁ ἐπὶ
τοῦ δώματος μὴ καταβάτω... καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρε-

δόξιο βιήσεαι ἄνευ τιμῆς πρὸς θνητῶν ἀνελέσθαι" ἀντὶ τοῦ
»μηδὲ σέ γ' εὐδόξιο βιήσεται κτέ.". Πρβ. Μουλλάχιον *Fragn.*
Philos. Graec. σελ. 26. Παρατηρητέον δ' ὅτι παρὰ Λουκιανῶ
πῶς δεῖ Ἰστ. Συγγρ. § 58, Τόμ. Β', σ. 37 φέρεται ἐν τοῖς ἀν-
τιγράφοις »ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ μήτε Φίλιππος ἐκκεκομμένος
τὸν ὀφθαλμὸν... μήτε Ἀλέξανδρος [ἢ: μὴτ' ἀλεξάνδρος] ἀνιά-
σεται κτέ.". Ἀλλὰ τὸ ὄρθον εἶνε »μητ' εἰ Ἀλέξανδρος ἀνιά-
σεται κτέ.", ὡς εἶδεν ὁ Φρίσχιος *Quaest. Lucian.* σελ. 168).
Ἐν τῷ »κρίνον αὐτὴ μὴ μετ' ὄξυρεγμίας" (Ἀριστοφ. Ἀποσπ.
παρὰ Φωτ. Λεξ. σ. 540, 25) τὸ μὴ συνάπτεται στενωῶς μετὰ τοῦ
μετ' ὄξυρεγμίας (μὴ μετ' ὄξυρεγμίας = δίχα ἢ ἄνευ ὄξυ-
ρεγμίας). Πρβ. καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 446 »σὺ δ' εἶπέ μοι μὴ μῆ-
κος ἀλλὰ σύντομα". Τραχ. 1117 »δός μοι σεαυτὸν μὴ τοσοῦτον
ὡς δάκνει θυμῷ δύσσοργος". Θεουκδ. Δ', 17 »λάβετε δὲ αὐτοὺς μὴ
πολεμίας". ε', 87 »καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐ-
τά, πολλὸν δὲ πλείους τῶν ἑλλήνων καὶ ὠφελείν". Αἰσχίν. κατὰ
Κτησιφ. § 153 »γένεσθε δὲ μοι μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν μὴ ἐν
τῷ δικαστηρίῳ ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ" (Ψευδιπποκρ. Τόμ. Β', σ. 624
Ἐρμ. »πρὸς τὸν ὀμφαλὸν πρόσθε μὴ πουλὺν χρόνον"), κτλ.

φάτω κτέ. (Ἴδε καὶ Μάρκ. ΠΓ', 15. 16. Λουκ. ΙΖ', 31). Γένεσ. ΜΕ', 5: μὴ δὲ σκληρὸν ὑμῖν Φανήτω. Ἐξοδ. ΛΔ', 5: καὶ μὴ δεῖς ἀναβήτω μετὰ σοῦ μὴ δὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει (Ἴδε καὶ Ἀριθμ. ΚΖ', 3. Δευτερον. Δ', 9. ΛΓ', 6 καὶ 11. Ἰησ. Ναυ. ς', 10. Ζ', 5. Κριτ. ΠΓ', 14. Ρούθ. Γ', 14. Βασιλ. Α', β', 5. ιζ', 32. Β', α', 21. ιγ', 32 καὶ 33. Γ', ιγ', 25. Δ', θ', 15. ι', 19. κγ', 18. Παραλειπ. Β', ιδ', 11. Νεεμ. Θ', 32. ΙΓ', 14. Ἐσθῆρ Α', 19. Ἰώβ. ς', 9. ΙΑ', 14. Λς', 19. Ψαλμ. ΚΔ', 3. ΛΕ', 12. ΕΗ', 16. 29. ΟΓ', 21. ΡΙΗ', 122 καὶ 133, κτλ.).

Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ μνημονικώτατος Ἀσάπιος, καίτοι αὐστηρῶς ἐλέγχει τὸν Π. Σούτσον καὶ σφοδρῶς αὐτοῦ καθάπτεται ἐν Σουτσ. σελ. 23 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ μὴ ἀπόβαλε ἀντὶ τοῦ μὴ ἀποβάλλης, » — μὴ ἀπόβαλε. Ἡ μὴ ἀπόβαλλε ἢ μὴ ἀποβάλλης εἶναι ὀρθόν· διότι ἀπὸ μὲν ἐνεστώτος εἰς προστακτικὴν, ἀπὸ δὲ ἀορίστου εἰς ὑποτακτικὴν φέρεται τὸ μὴ. Οὗτός ἐστιν ὁ κανὼν τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν· οὐδὲ πιστεύομεν ὅτι θέλει προσπαθήσει ὁ συγγραφεὺς νὰ δικαιολογήσῃ τὰ [Γρ. τὸ] ἑαυτοῦ διὰ τοῦ μὴ ψεῦσον (Ἀριστοφ. Θ. 879)¹⁾, αὐτὸς ἐν Σουτ. Περ. Δευτ. σελ. 504, § 46 ἐκδ. β' λέγει »οὐ μὴ διατρίψεις; = μὴ ἀνάβαλε» καὶ σελ. 572, § 57 »ψηφίσασθε καὶ μὴ φοβήθητε». Δοκῶ δὲ τὸ ἐγκαλεῖν ἐτέροις, εἴτα περιπίπτειν αὐτὸν ὡς ἐγκαλεῖ καὶ μὴ φυλάττεσθαι τῶν ἐναντιωμάτων

¹⁾ Μεταχειρίζεται μὲν συνήθως ἀξιωματικὸν τινα καὶ σεμνὸν λόγον ὁ Ἀσάπιος καὶ μορμολύττεται οὕτως εἰπεῖν τοὺς ἀναγινώσκοντας καὶ καταπλήττει ὡς τὰ πολλὰ τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν ἐπίφωσιν τῆς ἀκριβολογίας, φωρᾶται ὅμως πολλάκις κατὰ τὸν κωμικὸν οὐδὲ τρί' εἰπεῖν ῥήματα οἷός τ' ὦν πρὶν ἐξαμαρτεῖν. Τί δηλοῖ τὸ »ἀπὸ μὲν ἐνεστώτος εἰς προστακτικὴν, ἀπὸ δὲ ἀορίστου εἰς ὑποτακτικὴν φέρεται τὸ μὴ»; Ἡμῖν τοῦλάχιστον ἀνοήτως γεγραμμένη ἢ ῥῆσις αὕτη φαίνεται καὶ ἀδιανοήτως ἔχουσα. Ὡφείλε, νομίζομεν, ὁ συγγραφεὺς νὰ εἴπῃ »ἐπὶ μὲν ἐνεστώτος εἰς προστακτικὴν, ἐπὶ δὲ ἀορίστου εἰς ὑποτακτικὴν φέρεται τὸ μὴ» ἢ μᾶλλον »ἐπὶ μὲν ἐνεστώτος μετὰ προστακτικῆς, ἐπὶ δὲ ἀορίστου μεθ' ὑποτακτικῆς συντάσσεται τὸ μὴ». Αὕτη εἶνε ἡ λογικὴ καὶ ὀρθὴ σύνταξις, καὶ δὲν πιστεύομεν ὅτι θέλει προσπαθήσῃ ὁ συγγραφεὺς νὰ δικαιολογήσῃ ὅπωςδήποτε τὰς ἑαυτοῦ ἀλογίας. Πρβ. Σχολ. Φιλοστρ. Ἡρωϊκ. σ. 570 Βοισσον. »Τὸ μὴ ἐπὶ μὲν ἀορίστου συντάσσεται μετὰ ὑποτακτικῆς, ἐπὶ δὲ ἐνεστώτος μετὰ προστακτικῆς», κτλ.

μέγιστον εἶναι καὶ τῶν διαπτωμάτων αἰσχιστον (Πλούτ. περὶ Σταίικ. Ἐναντ. ΚΘ, 2).

Ὅτι μὲν οὐδὲν ἀκριβὲς ὁ Ἀσάπιος γινώσκει καὶ οὐδὲν ἀληθὲς διδάσκει περὶ τῆς μετ' ἀορίστου συντάξεως τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μὴ ἀρκούντως, νομίζομεν, ἐγένετο φανερὸν ἐξ ὧν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διελάβομεν. Κατάλοιπον δ' εἶνε νὰ ἐλεγχθῇ ἢ τοῦ ἀνδρὸς ἀνεπιστημοσύνη περὶ τὰ τῆς μετ' ἐνεστώτος συντάξεως τοῦ μορίου τούτου.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν σελ. 554, § 98 κέξ. εἶνε γεγραμμένα τὰ ἑξῆς.

»... ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν ὅτι ὁ ἀνωτέρα κανὼν δὲν εἶναι πάντῃ [Κάλλιον πάντῃ] ἀνεξαίρετος· ἀπαντᾶται δηλ. τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ καὶ μετὰ ἐνεστώτος τῆς ὑποτακτικῆς, καὶ πολὺ συχρότερον μετ' ἀορίστου τῆς Προσακτικῆς.

Τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ μετὰ ἐνεστώτος τῆς ὑποτακτικῆς.

Ἔρωσ δὲ μὴ τις πρότερον ἐμπίπτῃ στρατῶ (Αἰσχ. Αγαμ. 349) — μὴ τις οὕτως οἴηται — μὴ οὖν κινῆτε ἀλλ' ἔἴατε (Πλάτ. Νομ. Θ', 861. Συμπ. 175) — καὶ Κερκυραίους τε τούσδε μῆτε ξυμμάχους δέχησθε βίᾳ ἢ μῶν, μῆτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι (Θουκ. Α', 43).

Ἄλλὰ τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλα ὡσαύτως τοιαῦτα τρέπουσιν εἰς Προσακτικὴν, μὴ κινεῖτε, κτλ. καὶ ἴσως ὄχι ὀρθῶς, διότι ὁ σκοπὸς ἐν τούτοις φαίνεται νὰ μετριάσωσι τὴν ἀπτόμον προσαγῆν, τρέποντες αὐτὴν (!) εἰς προτροπὴν καὶ παραίνεσιν· οὕτω π. χ. τὸ τοῦ Θουκυδίδου εἶναι = ὄρατε ἢ βλέπετε μὴ δέχησθε (Ἴδε Γραμ. Θειρσχ. σελ. 524)''.

Τὸ μὴ κινῆτε, τὸ μὴ δέχησθε καὶ τὰ ὅμοια εἶνε ἀναμφιβόλως σόλοικα. Ὅσα δὲ πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ ἐξήγησιν αὐτῶν γράφονται εἶνε Φιλοσοφικοὶ ὕθλοι δοκησίων ἀνδρῶν, οἵτινες οὐδαμῶς τὴν φύσιν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες οὐδὲ τὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἐπιρρεπὲς εἰς παραφθορὰν τῶν γνησίων γραφῶν ἐνθυμούμενοι ἐπιμελῶς τὰ νόθα καὶ ἀνελληνιστὰ περιστέλλουσι καὶ γναμιδιά τινα χάριν αὐτῶν μαρσόφα κηροχυτοῦσιν, ὧν τὸ κίβδηλον καὶ ὑπόχθαλον ὁ μὴ ὑπὸ τῆς Φιλοσοφίας τὴν διάνοιαν διεφθαρμένος παραχρῆμα διορᾷ. Παρὰ Θουκυδίδῃ ἀποκατεστάθη πρὸ πολλοῦ ἐξ ἀντιγράφων τὸ ὀρθόν »καὶ Κερκυραίους τούσδε μῆτε ξυμμάχους δέχεσθε βίᾳ ἢ μῶν, μῆτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι'', καθάπερ ἐν Ε', 103 τὸ »μὴ βούλεσθε

παθεῖν' ἀντὶ τοῦ μὴ βούλησθε καὶ ἐν ε', 17 τὸ »τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκετε'' ἀντὶ τοῦ μὴ μεταγιγνώσκετε (Πρβ. καὶ Α', 140, ἔνθα τῶν ἀντιγράφων τινὰ ἀντὶ τοῦ »μηδ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς αἰτίαν ὑπολίπησθε'' φέρουσι ὑπολείπησθε!). Καὶ ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος (σ. 175, β') ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἀναγιγνώσκεται ἐξ ἀντιγράφων »μη οὖν κινεῖτε, ἀλλ' ἔατε'', ἀποσκορακισθέντος τοῦ σολοῖκου κινεῖτε (Πρβ. Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 16). Καὶ ἐν τῇ Ἀπολογία σ. 21, α' ἀντὶ τοῦ πρότερον ἐκδιδομένου »μη θορυβῆτε, ὦ ἄνδρες'' γράφεται νῦν ὀρθῶς θορυβεῖτε, ὅπερ καὶ ὑπὸ τοῦ Βαστίου προὔταθι (Γρηγ. Κορ. σελ. 1005 Σχαιφ.) καὶ ἐν ἄπασι σχεδὸν τοῖς ἀντιγράφοις εὔρηται (Ἐν τῇ ἐλληνικῇ χρηστομαθεῖα τοῦ ἐλληνικῶν γραμμῶν ἀπειροτάτου Ῥαγκαβῆ Τόμ. Γ', σελ. 192 ἐκδ. στερ. ἐτηρήθη τὸ σολοῖκου μὴ θορυβῆτε). Τὸ ἐν Γοργία σ. 500, ε' »ἢ σύμφαθι ἢ μὴ συμφῆς'' μετεβλήθη ὑπὸ τοῦ Εἰνδορφίου εἰς »ἢ σύμφαθι, ἢ μὴ· συμφῆς'', ὑπὸ δὲ τοῦ Σταλβαύμου εἰς »ἢ σύμφαθι, ἢ μὴ· σύμφης;'' (= συμφωνεῖς; ὁμολογεῖς; κτλ. Γραπτέον ὅμως μᾶλλον συμφῆς ἢ συμφῆς, περὶ οὗ ἄλλοτε. Πρβ. σ. 501, δ', ἔνθα μὴ φάθι λέγεται, οὐχὶ μὴ φῆς· »ἢ μὲν ἄν σοι δοκῆ τούτων εἶναι, φάθι, ἢ δ' ἄν μὴ, μὴ φάθι''). Καὶ παρ' Ἡροδότῳ Η', 140 φαίνεται νῦν ἡ γνησία γραφὴ »μηδ' ὧν βούλεσθε παρὶσεύμενοι βασιλεῖ κτέ.'' ἐξ ἀντιγράφων ἀποκατασταθεῖσα ἀντὶ τῆς σολοῖκου »μηδ' ὧν βούλησθε κτέ.'' Παρὰ Ξενοφῶντι Ἀναβ. ε', ε', 18 φέρουσι τὰντίγραφα οὐ μόνον τὸ ὀρθὸν »τούτου ἕνεκα μήτε πολεμεῖτε Λακεδαιμονίοις κτέ.'' ἀλλὰ καὶ τὸ πλημμελὲς πολεμῆτε (Ἴδε Πόρσωνα Ξενοφ. Ἀναβ. σελ. LVI). Πρβ. καὶ Κύρ. Παιδ. Β', β', 25, ἔνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ »μηδὲ μέντοι σκοπῆτε''. Οὕτω καὶ παρὰ Δημοσθένει Ὀλυνθ. Γ', § 12, σ. 31 ἐν τισὶ τῶν ἀντιγράφων ἀναγιγνώσκεται »μη σκοπῆτε τίς εἰπὼν κτέ.'' (Ἴδε Σχαιφῆρον Δημοσθ. Τόμ. Α', σελ. 289 καὶ Βοιμέλιον Δημοσθ. Δημηγ. σελ. 383) καὶ παρ' Αἰσχύλῳ Προμ. 436 ἐν ἐνὶ τῶν ἀντιγράφων φέρεται »μη τοι χλιδῆ δοκῆτε κτέ.'' Παρὰ Σοφοκλεῖ Φιλ. 582 »μη με διαβάλλης στρατῶ'' ὑπάρχει καὶ γραφὴ διαβάλλης (καὶ διάβαλλε. Ἴδε Δινδόρφιον Σημεσιώσ. Σοφοκλ. σελ. 556). Παρ' Εὐριπίδῃ Ἐκάβ. 1184 πλὴν τοῦ »μηδὲ τοῖς σαυτοῦ κακοῖς τὸ θῆλυ συνθεῖς ὧδε πᾶν μέμψη γένος'' ἔχουσι τὰντίγραφα καὶ μέμφη. Ἐν Ἀλκήστιδι 1077 »μη νῦν ὑπέρβαιν', ἀλλ' ἐνασιμίως φέρε'' ἀνα-

γιγνώσκεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ »μη νῦν ὑπέρβαλ''. Πρβ. καὶ Ἴφιγ. Αὐλ. 1145, ἔνθα πάντα τὰντίγραφα ἀντὶ τοῦ »μη κάμης λέγων'' φέρουσι μὴ κάμης, ὅπερ πρῶτος παρετήρησεν ὁ κριτικώτατος Πόρσων Εὐριπ. Ἐκάβ. σελ. 83 Λειψ. (Ἐν Μηδείᾳ 215 ὑπάρχουσι τέσσαρες γραφαί· »Κορίνθιαί γυναῖκες, ἐξῆλλον δόμων, μὴ μοί τι μέμψησθ''' καὶ »μη μοί τι μέμφησθ''' καὶ »μη μοί τι μέμφοισθ''' καὶ »μη μοί τι μέμφοισθ''). Τὰ μέλη ὅμως τῆς ῥήσεως ταύτης δὲν εἶνε παράλληλα ἀλλ' ὑπάλληλα, ὧν τὸ δεύτερον ὑποτελὲς ὄν τῷ πρώτῳ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐμφαίνει. Δηλ. »ἐξῆλλον δόμων, ἴνα μὴ μοί τι μέμψησθε'' ἢ »φοβουμένη μὴ μοί τι μέμψησθε''. Σχολ. Τόμ. Δ', σ. 21, 27 Δινδ. »Ἐξῆλλον πρὸς ὑμᾶς, ὦ γυναῖκες, ἴνα μὴ μοί τι μέμψησθε ὡς δι' ὑπεριφανίαν μὴ προελθούση''. Ἴδε Μαθίαν Εὐριπ. Τόμ. ε', σελ. 452 καὶ Δινδόρφιον Εὐριπ. Τόμ. Γ', σελ. 204. Πρβ. τὸ ἐπιχάρμειον »ὦ πονηρέ, μὴ τὰ μαλακὰ μῶσο, μὴ τὰ σιλήρ' ἔχης''. Αἰσχύλ. Ἄγαμ. 1624 »πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ πταίσας μογῆς''. Χάρητ. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΛΗ', 3 »μη φθόνει τοῖς εὐτυχοῦσι, μὴ δοκῆς εἶναι κακός''. Ἀνώνυμ. αὐτόθι Γ', 1 »ὦ δεῖ παρὼν φρόντιζε, μὴ παρὼν ἀπῆς''. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Γ', γ', 13 »ἀλλ' ἴσως αἰσχύνει λέγειν ταῦτα, μὴ δοκῆς ἀχθόμενος κτέ''. Λυσ. κατ' Εὐάνδρ. § 5 »ταῦτα χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐθῆεις αὐτῶ εἶναι δοκῆτε''. Πλάτ. περὶ Πολιτ. Γ', σ. 391, ε' »ὦν ἕνεκα παυστέον τοὺς τοιοῦτους μύθους, μὴ ἡμῖν πολλὴν εὐχέρειαν ἐντίκτωσι τοῖς νέοις πονηρίας''. Πρβ. καὶ Ε', σ. 450, δ'. Κριτ. σ. 113, α'. περὶ Νόμ. ΙΒ', σ. 943, ε', κτλ. Ἴλ. Ζ, 331 »ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δήτιο θέρηται''. Ἡσίοδ. Ἐργ. 407 »χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι, μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾶ, ἢ δ' ὦρη παραμείβηται, μιν ὑθῆ δέ τε ἔργον''. Ἴδε καὶ εἰχ. 394. 399. 496. 747. Ἀλλαχοῦ πλείονα. — Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ Βαλκενάριος ἐν Ἰππολύτῳ 871 »μη σφάλλης δόμους'' ποιούμενος μνεῖαν τῆς διαφόρου γραφῆς σφάλλης λέγει ὅτι ἡδύνατο νὰ γραφῆ μὴ σφάλλης δόμους! Καὶ ὁ ἀκριβέστατος περὶ τὰ τοιαῦτα Πόρσων ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐριπίδου παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΛΔ', 2 ἀντὶ τοῦ μὴ λέγε ἔγραψεν *Adversar.* σελ. 274 μὴ λέγης! Τὸ ὀρθὸν εἶνε μὴ λέγ' εὔ, ὅπερ εὔρεν ὁ Βαλκενάριος). Καὶ περὶ τῆς παρ' Ἀριστοφάνει Ὀρν. 1534 πλημμελοῦς γραφῆς »ὕμεις δὲ μὴ σπένδησθ''' ἀντὶ τοῦ σπένδεσθ' ἐποίησατο λόγον ὁ Πόρσων

ἐν Ἐκάβ. σελ. 83 Λειψ. (τὸ ὄρθον σπένδεσθ' ἀναγινώσκειται καὶ ἐν τῷ βοσσιανῷ κώδικι ἐκ διορθώσεως). Πρβ. καὶ Βατράχ. 844 »καὶ μὴ πρὸς ὄργην σπλάγχνα θερμῆν ἰσθμῶν», ἐνθα ὑπάρχει καὶ γραφὴ θερμαίνης, τουτέστι θερμαίνης. Καὶ ἐν Πλούτῳ 598 τῶν ἀντιγράφων τινὰ φέρουσιν »ἀλλὰ φθείρου καὶ μὴ γρύζης» (Πρβ. καὶ Θωμ. Μάγ. σ. 377, 12 ῥισχ. Ἴδε Δοβραῖον Πλούτ. σελ. 78 καὶ Δινδῶριον Ἀριστοφ. Τόμ. Γ', σελ. 71 κέξ. Σημειωτέον δ' ὅτι παρὰ Σουΐδα Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 601 Βερν. τὸ ἐν Νεφέλαις 996 »μηδ' εἰς ὄρχηστρίδος εἰσάττειν» γράφεται »μηδ' εἰς ὄρχηστρίδος εἰσάττης [Γρ. εἰσάττης]», ἐν ᾧ ἐν σελ. 922 καὶ ἐν Μέρ. β', σελ. 781 ἀναγινώσκειται ὄρθως, καθάπερ καὶ παρὰ Μοσχοπούλῳ σελ. 54 Τζιτζ. Πρβ. καὶ Στοβ. Ἀνθολ. ΟΘ', 2, ἐνθα ἀναφερόμενον τὸ τοῦ Θεοκρίτου Η', 64 »μηδ' ἀδικεῖ μ' ὅτι μικρὸς ἔων πολλοῖσιν ὁμαρτέω» γράφεται »μηδ' ἀδικῆς με κτέ.". Τὸ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Εὐπόλιδος παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Δ', 33 »μὴ φθονῆθ' ὅταν τις κτέ.» διαρβῶθη ὑπὸ τοῦ Δοβραῖου Ἀριστοφ. Πλούτ. σελ. 150 μεταβληθὲν εἰς μὴ φθονεῖθ'. Καὶ παρὰ Φιλήμονι ἀντὶ τοῦ μὴ λυπῆς σαυτὸν ἔγραψεν ὁ Μεινέκιος Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 39 μὴ λυπεῖ σεαυτὸν, καθὰ καὶ ὁ Δοβραῖος εἴκασεν *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 291. Παρὰ ΨευδοΦακυλίδῃ 21, σ. 362 Ποιητ. Λυρ. Βερν. ἐκδ. β' »μὴτ' ἀδικεῖν ἐθέλοις μὴτ' οὖν ἀδικῶντας ἐάσης (? ἐάσαις)» φέρουσιν τάντιγραφα καὶ ἐθέλης (καὶ ἐθελε καὶ ἐθελήσης) καὶ 48, σ. 363 »μηδ' ἕτερον κεύθοις κραδίη νόον ἄλλ' ἀγορεύων κτέ.» ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κεύθης (Πρβ. καὶ Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 528) καὶ κεύθων... ἀγορεύεις ἢ ἀγορεύης(-ης) καὶ 57, σ. 364 πλὴν τοῦ »μὴ προπετῆς ἐς (ἢ εἰς) χεῖρα» φέρεται καὶ γραφὴ ἦς (Ὁ Ναύκιος προὔτεινε νὰ γραφῆ »μὴ προπετῆς ἐσο χεῖρα». Ἴδε Βέρκιον Ποιητ. Λυρ. σελ. 1081 ἐκδ. β'). Πρβ. καὶ 97, σ. 366, ἐνθα τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις »μηδὲ μάτην ἐπὶ πῦρ καθίσας μινύθης(-ης) Φίλον ἦτορ» μετεβλήθη εἰς μινύθοις κατ' εἰκασίαν τοῦ Ἑρμαννοῦ *Opusc.* Τόμ. Α', σελ. 275. Παρὰ Λουκιανῷ Δημόν. § 66 (Τόμ. Β', σ. 288 Ἰακβ.) »μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη» ὑπάρχει καὶ γραφὴ πολυπραγμονῆτε. Πρβ. καὶ Δίς Κατηγ. § 23 (Τόμ. Γ', σ. 86), ἐνθα ἀντὶ τοῦ »μὴ φιλονεικεῖτε (Φιλονικεῖτε)» ἀναγινώσκειται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ Φιλονεικῆτε, ἀντὶ δὲ τοῦ »μὴ ἀγανακτεῖτε» καὶ ἀγανακτῆτε, καὶ § 29

(σ. 90), ἐνθα φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐ μόνον »τοῦτο μὲν μὴ ἐπιτρέπετε» ἀλλὰ καὶ μὴ ἐπιτρέπτε, κτλ. Κοραῆς Ἴσοκρ. Τόμ. Β', σελ. 297 »Καὶ μὴ θαυμάσης.» Ἀπαντες σολοίκως κατ' ἐνεστώτα, καὶ μὴ θαυμάζης, πλὴν τῆς μικρᾶς Οὐλοφίου ἐκδόσεως. Τὸ γὰρ ἀπαγορευτικὸν, Μὴ, ὑποτακτικῆ μὲν ἐγκλίσει κατ' ἀρίστον συνάπτεται, προστακτικῆ δὲ κατ' ἐνεστώτα, οἶον, Μὴ θαυμάσης, καὶ Μὴ θαύμαζε· ὅπερ ἐδίδαξε καὶ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος¹⁾. Ἡ δὲ παρ' ἡμῶν συνήθεια ἀδιαφόρως συντάττει τὸ ἀπαγορευτικὸν· καὶ γὰρ καὶ, Μὴ θαυμάσης, καὶ, Μὴ θαυμάζης, Φαμὲν, σπανιώτερον δὲ τῷ, Μὴ θαύμαζε, χρώμεθα²⁾. σελ. 312

¹⁾ Θωμ. Μάγ. σ. 255, 12 ῥισχ. »Τὸ μὴ ἀπαγορευτικὸν ἐστὶ καὶ ἐπὶ μὲν ἐνεστώτος προστακτικῶ συντάσσεται, ἐπὶ δὲ ἀορίστου καὶ τῶν ἄλλων ὑποτακτικῶ. Οὐκ ἐρεῖς ἐπὶ ἐνεστώτος μὴ τύπτῃς ἀλλὰ μὴ τύπτει, μὴ τύψῃς δὲ ἐπὶ ἀορίστου καὶ τῶν ἄλλων χρόνων. Ἐδειξε δὲ ἀμφοτέρω Ἀριστείδης ἐν τῷ πρὸς Ἀχιλλέα πρεσβευτικῶ εἰπὼν μὴ δὲ ἀπέχου μὲν ὡς Φίλων, πρὸς δὲ ὡς πολέμους, ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος μὲν προστακτικὸν θεῖς, τὸ ἀπέχου, ἐπὶ παρωχημένου δὲ ὑποτακτικὸν ἐπενευκίαν, τὸ πρὸς ἡ». Παραδείγματα ὁμοία τῷ τοῦ Ἀριστείδου εὐρηγται παρὰ τοῖς ἐνδόξοις πλεῖστα, ὧν μέγας ἀριθμὸς θὰ προενεχθῆ ἀλλαχού, ἴν' ὑποδειχθῆ πως ἢ τοῦ Μαγίστρου καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῶ γραμματικῶν ἀβελτερία, οἵτινες τὰς καθαρωτάτας καὶ ἀφθονωτάτας τοῦ ἑλληνισμοῦ πηγὰς καταλείποντες ἀρύονται μαρτύρια ἐκ καινοδαιμόνων σοφιστῶν, οἷος ὁ Ἀριστείδης, ὁ Θεμιστίας, ὁ Λιβάνιος καὶ οἱ τούτοις παραπλήσιοι. Παρατηρητέον δ' ὅτι τὸ »ἐπὶ δὲ ἀορίστου καὶ τῶν ἄλλων ὑποτακτικῶ» εἶνε κάκιστα λελεγμένον. Ἐπὶ παρακειμένον τὸ μὴ συντάσσεται ἀείποτε μετὰ προστακτικῆς, ὡς μὴ ἐστᾶθι, μὴ δέδιθι, μὴ τέτλαθι, μὴ ἀλάλησο, μὴ ἦσο, μὴ ἐστάτω, μὴ ἴστω, μὴ κενώλωσθω, μὴ δεδόσθω, μὴ καταπέπληχθε, κτλ., περὶ ὧν ἄλλοτε.

²⁾ Πρβ. Ἴσοκρ. πρὸς Δημόν. § 44 »καὶ μὴ θαυμάσης εἰ κτέ.". πρὸς Φίλ. § 1 »μὴ θαυμάσης, ὦ Φίλιππε". § 81 »καὶ μὴ θαυμάσης ἄπερ κτέ.". § 116 »καὶ μὴ θαυμάσης εἰ κτέ.". (Ἴδε καὶ Ἐπιστ. Δ', § 13. Ζ', § 12 καὶ Θ', § 12). Καὶ ἐν Βουσίριδι § 50 γράφεται νῦν ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου »καὶ μὴ θαυμάσης εἰ κτέ." ἀντὶ τοῦ »καὶ μὴ θαύμαζε εἰ κτέ.", καθάπερ προτείνεται ὑπὸ τε τοῦ Βαιτήρου καὶ ἄλλων νὰ γραφῆ καὶ ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα § 40 ἀντὶ τοῦ »καὶ μὴ θαύμαζε εἰ κτέ." (Πρβ. Βεν-

Μὴ θαυμάσητε.] Ἐτρεψα καὶ πάλιν, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν (σελ. 297), τὸ παρ' ἅπασι σόλοικον Μὴ θαυμάζητε, εἰς τὸ Μὴ θαυμάσητε· ἢ γὰρ οὕτω καθ' ὑποτακτικὸν ἀρίστον γραπτέον, ἢ κατὰ προστακτικὸν ἐνεστώτα, Μὴ θαυμάζετε, καθὰ καὶ ἀλλαγῶ (σελ. 20, 1β') δῆλός ἐστι κεχρημένος τῆ συντάξει" (Πρβ. καὶ Ξενοφ. Ἄναβ. Α', γ', 5. Λυσ. ὑπὲρ Πολυστρ. § 18. Δημοσθ. κατὰ Στεφ. Β', § 17, σ. 1134. πρὸς Καλλικλ. § 31, σ. 1280, κτλ.). σελ. 320 »Μὴ θαυμάσητε.] Ἐτρεψα καὶ πάλιν τὸ παρ' ἅπασι σόλοικον Μὴ θαυμάζητε, εἰς τὸ Ἑλληνικόν, Μὴ θαυμάσητε, ὃ καὶ, Μὴ θαυμάζετε, ἔχοι τις ἂν γράφειν" (Πρβ. καὶ *Act. Phil. Monac.* Τόμ. Α', σελ. 273 κέξ.). Τὰ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ γεγραμμένα εἶνε ὀρθότατα· οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν ἂν ἀποδοκιμάζονται ὑπὸ τοῦ ἀκριτωτάτου Γαυλῆρου *Particul. Graec. Serm. Negat.* σελ. 70. Καὶ παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Δ', ε', 57 ἀνεγνωσμετο πρότερον »μὴ θαυμάζητε ὅτι κτέ.", ὅπερ πρῶτος ὁ Ζεύσιος μετέβαλεν ἐξ ἀντιγρ. εἰς θαυμάζετε. Νομίζομεν δ' ὅτι οὐδ' ὁ Καισαρείας Βασίλειος, καίτοι μαθητὴς ἀλιέων ἂν, μετεχειρίσθη ἐν τῇ πρὸς τοὺς νέους παραινήσει Β' τὸ »μὴ θαυμάζητε δὲ κτέ.", ὡς γράφεται ἐν τῇ ἀθλιωτάτῃ τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθεῖα Τόμ. Β', σελ. 233 ἐκδ. στερ. 1). Παρατηρητέον δ' ὅτι παρ' Ἀποστολῆ ΙΖ', 42 (Παροιμιογρ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σ. 696) λέγεται »Εὐριπίδης τὸν καλὸν Ἀγάθωνα περιλαμβάνων ἐν τῷ συμποσίῳ καὶ καταφιλῶν ἤδη γενειῶντα πρὸς τοὺς φίλους εἶπε· μὴ θαυμάζητε κτέ.", ἐν ᾧ παρὰ Πλουτάρχῳ

σελήρον *de Hiatt.* σελ. 35). Ἴδε καὶ Αἰσχύλ. Ἄγαμ. 879: μὴδὲ θαυμάσης τὸδε. Πλάτ. Φαίδρ. σ. 258, γ': μὴ θαυμάσης (Πρβ. καὶ σ. 274, α'. Συμπ. σ. 215, α'. Τιμ. σ. 29, γ'), κτλ. Τὸ μὴ θαύμαζε ἴδε παρὰ Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1119. Εὐριπ. Ἰκέτ. 909. Θεόγν. 191 καὶ 1549. Πλάτ. Κρίτ. σ. 50, γ'. Εὐθυδ. 277, δ'. Γοργ. σ. 482, α'. Συμπ. σ. 205, β'. σ. 207, γ' καὶ σ. 208, β'. περὶ Νόμ. Α', σ. 657, γ'. Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Ε', δ', 44. ε', β', 21, κτλ.

1) Πρβ. καὶ Τόμ. Α', σελ. 73, ἔνθα ἀναγινώσκειται »Ὅταν προσεύχησθε, μὴ βαττολογῆτε, ὡσπερ οἱ ἔθνηκοι". Ἐν Τόμ. Β', σελ. 275 εὐρίσκει τις τούναντίον »Φεῖσαι Κύριε τοῦ λαοῦ σου καὶ μὴ δὸς τὴν κληρονομίαν σου κτέ.". Δὲν εἶνε δυστυχεστάτη καὶ οἴκτου μεγίστου ἀξία ἢ εὐφύης τῆς Ἑλλάδος νεολαία διὰ τοιούτων βιβλίων διδασκομένη τὴν θείαν τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων γλῶσσαν;

Ἦθικ. σ. 177, α' (σ. 211, 1 Διδ.) κεῖται »πρὸς τοὺς φίλους εἶπε· μὴ θαυμάσητε κτέ." 1).

1) Παρὰ μόνοις τοῖς κακοδαίμοσι τῶν μεταγενεστέρων ἦτο συνήθης ἢ σόλοικος τοῦ μὴ σύνταξις μεθ' ὑποτακτικῆς ἐνεστώτος. Ὀπτιαν. Κυνηγ. Α', 29: μὴ μοι βροτολογῶν ἀείδης. Νόνν. Η', 361: μὴ πρὸ τόκου πυρέντας ἀπαιτίζης με Φονῆας. ΙΑ', 200: μὴ κοτέης ὅτι, ταῦρε, τὴν χρύσωσα κεραίην· μὴ Φθονέης ὅτι κτέ. ΙΑ', 321: ἐμοὶ μὴ δάκρυα λείβης. ΜΗ', 844: μὴ κοτέης ὅτι κτέ. Ἀνθολ. Παλατ. Ζ', 660: χειμερίας μεθῶν μηδαμὰ νυκτὸς ἴης. Χριστ. Πάσχ. 1244: καὶ μὴ πελάζειτ' ἐγγυς (Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ πελάζειτ'). Νικήτ. Εὐγεν. Γ', 345: Κλέανδρε, μὴ συνδακρύης. Ε', 42: ἐν δευτέρῳ με τῆς Χρυσίλλης μὴ τίθης. Ψευδομέν. Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. Μεν. σ. 306 καὶ σ. 308: μὴδὲ βελόνης ἔναμμ' [ἢ: ἐν ἄμμ'] ἐπιθυμῆς, Πάμφιλε (Πρβ. καὶ Στοβ. Τόμ. Δ', σ. 296 Μεν. καὶ Μεινέκιον Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. σελ. 322). Ἐπτ. Σοφ. Γνώμ. παρὰ Μουλλαχ. Ἄποσπ. Ἑλλ. Φιλ. σ. 215: ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαινῆς διὰ πλοῦτον. σ. 216: μὴ ἦς ἀπεχθῆς. Ταβιτ Γ', 3 (Παλ. Διαθ. ὑπὸ Ἰαγῆρ. Τόμ. Β', σ. 3 Παρ.): μὴ με ἐκδικῆς. Ὀβδ. Α', 12 (σ. 361): μὴ μεγαλορρημονῆς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. Ἰερμ. Ζ', 6 (σ. 473): ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων μὴ πορεύσθε. Γεώργ. Κεδρην. Τόμ. Α', σ. 686 Βόνν.: μὴ ἐπιχαίρης αἵμασι... μὴ ὑπερήφανος ἦς τοῖς ὁμοφύλοις, καὶ οὐχ ἀμάρτης (Καὶ τὸ οὐχ ἀμάρτης ἀντὶ τοῦ οὐχ ἀμαρτήσσει εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος). Τιμαρίων 1 (Ἑλλισθεν. Ἀναλ. Τόμ. Δ', σ. 41): ἡμᾶς τε γλιχομένους μαθεῖν μὴ ἐπὶ μάλλον ἐκκαίης καὶ ἀλύγνης ὡς μάλιστα (Πρβ. καὶ Βοισσινάδην Βαβρ. σελ. 246 κέξ.). Βαρνάβ. 21: μὴ ἐγκαταλείπητε (Ἐπάρχει ὄμως καὶ γραφὴ ἐγκαταλίπητε) καὶ: μὴ ἐλλείπητε (Παρ' Ἰμερίῳ Λόγ. ΙΗ', 5, σ. 85, 7 Διδ. γραπτέον »μήποτε ἡμᾶς λόγους ποιῶντας προλίπητε" ἀντὶ τοῦ προλείπητε). Ἐπὶ. Γ' Εἰδυλλ. Θεοκρ. (Σχολ. Θεοκρ. ὑπὸ Δυβνήρου σ. 69): Βάττος δέ, ἐπὶ τούτοις μὴ μεγαλορρημονῆς, ἔφη αὐτῷ (Ὁ Μεινέκιος Θεοκρ. σελ. 10 ἐκδ. γ' προτείνει μεγαλορρημονήσης. Ἄλλ' ἴδε Ἀρήνσιον Βουκολ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 457). Παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Γ', σ. 105 Σμιδ. ἀναγινώσκειται »Μὴ παραζήλου: μὴ ὁμοιοπαθῆς". Ἄλλ' ἡ γραφὴ αὕτη εἶνε τοῦ Μουσοῦρου. Ἐν τῷ κώδικι φέρεται ὁμοιοπαθεῖς. Τὸ ὀρθὸν ἴσως εἶνε ὁμοιωθῆς. Τὸ παρὰ Πολέμωνι Φυσιογνομ. Α', 6, σ. 202 »μὴδὲ γείτονα ἔχης" προτείνει ὁ Ἐρμαννὸς *Opuscul.* Τόμ. Α', σελ. 275 καὶ μεταβληθῆ εἰς σχῆς ἢ σχεῖν. Τὸ παρὰ Θεμιστίῳ σ. 51, β' Δινδ. »καὶ μὴ δυσχεραίνητε ἐπὶ τῷ λόγῳ" διωρθῶθη ὑπὸ τοῦ Κοβήτου Μνημ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 254 μεταγρα-

Ἵτι τὸ μὴ κινῆτε, τὸ μὴ δέχησθε καὶ τὰ τούτοις ἀδελφὰ εἶνε σόλοικα καὶ ἔκφυλα καὶ ὅτι οὔτε ὁ Πλάτων οὔτε ὁ Θουκυδίδης οὔτ' ἄλλος τις τῶν παλαιῶν οὔτε μετεχειρίσθη οὔτ' ἠδύνατο τοιαύτην ῥῆσιν νὰ μεταχειρισθῆ εἶνε, νομίζομεν, ἰκανῶς ἀποδεδειγμένον καὶ ἀνεπίδεκτον ἴσως ἀμφισβητήσεως. Ἐξέτασθῆ δὲ νῦν ἂν εἶνε ὁπωσδήποτε πιθανὸν ὅτι συνετάσσετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ μὴ μετὰ τρίτου προσώπου ὑποτακτικοῦ ἐνεστῶτος. Δύο παραδείγματα τῆς συντάξεως ταύτης ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ἀσωπίου, τὸ τοῦ Αἰσχύλου (Ἀγαμ. 541) »ἔρας δὲ μὴ τις πρότερον ἐμπίπτῃ στρατῶ» καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος περὶ Νόμ. Θ', σ. 861, ε' »μὴ τοίνυν τις τὰς βλάβας πάσας ἀδικίας τιθεῖς οὕτως οἴηται καὶ τᾶδικα ἐν αὐταῖσι ταύτῃ γίνεσθαι διπλᾶ». Ἄλλὰ παρ' Αἰσχύλου ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἐμπίπτοι, ἥτις ἀναμφιβόλως εἶνε ἡ μόνη ὀρθή, ἅτε εὐκτικοῦ τοῦ λόγου ὄντος, οὐχὶ προστακτικοῦ. Ἐμπίπτοι κελεύει νὰ γραφῆ καὶ ὁ Γ. Δινδῶριος ἀριστος τῶν τοκῶτων κριτής (Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 360. Ὁ Ἑρμαννὸς Αἰσχύλ. Τόμ. Β', σελ. 397 φιλοσοφῶν ἀποφαίνεται ὅτι, ἂν ἐννοῆται ῥῆμα φόβου σημαντικόν, ὀρθῶς ἔχει ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεστῶτος, ὃν μεταχειρίζεται ἡ Κλυταιμνήστρα, ὅτι τὰ παρόντα, οὐχὶ τὰ μέλλοντα φοβεῖται. Οὐδὲν ὑγιές). Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τοῦ Πλάτωνος φαίνεται ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »μὴ τοίνυν τις τὰς βλάβας πάσας ἀδικίας τιθεῖς οὕτω θῆται κτέ.". Τὸ ΘΗΤΑΙ (θῆται) εὐκόλως εἰς τὸ οὐδὲν σχεδὸν ἐν τοῖς ἀντιγράφοις διαφέρει ΟΙΗΤΑΙ (οἴηται) παραφθαρὲν εὐκολώτατα ἐγέννησε τὸ ΟΙΗΤΑΙ (οἴηται). Γνωστὸν δ' εἶνε ὅτι ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὑποθέτω οὐ μόνον τὸ

Φὲν εἰς δυσχεράνητε. Παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Οὐδὲ ζῆν κτέ. ΙΕ', 3 (Ἠθ. σ. 1541, 58 Διδ.) ἀναγινώσκειται »ἔτι δ' ἀμάρζων, ὦ μακάριε, χρῆσαι σεαυτῶ, καὶ μὴ δοκῆς ἀπομαλθακίζεσθαι". Ἄλλ' ἴσως πρέπει νὰ ἐκβληθῆ τὸ καὶ ὡς ξένης χειρὸς παρέμβλημα, ἵν' ἔχη ἡ ῥῆσις οὕτω »χρῆσαι σεαυτῶ, μὴ δοκῆς κτέ." (= ἵνα μὴ δοκῆς κτέ. Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 155). Ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐγενείας τοῦ Ψευδοπλουτάρχου Ι', 2 (Τόμ. Ε', σ. 69, 46) γραπτέον »μὴ σύγε νομίζεις ὅτι Ξέρξης εὐγενέστερος ἢν Κυνεγείρου;" ἀντὶ τοῦ »μὴ σύ γε νομίζεις... Κυναιγείρου". Τὸ παρὰ Διοσκορίδῃ Ἀνθολ. Παλ. Ε', 54 μῆποτε... κλίνης εἶνε προδήλως ἀορίστου χρόνου, καὶ μεγάλως σφάλλεται ὁ Ἑκκῆρος *Comment. Crit. de Anth. Gr. Mέρ. Α'*, σελ. 204 λέγων »*Pro κλίνης quod praesens post μῆ ferri nequit scribendum est κλιυῆς*".

τίθημι μετεχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ ἀλλὰ καὶ τὸ τίθεμαι. Ἴδε Πλάτ. Φαίδ. σ. 95, γ' »τῶν οὖν τιθεμένων τὴν ψυχὴν ἀρμονίαν εἶναι τί τις φῆσει ταῦτ' ὄντα εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς... δῆλον δ' ὅτι τοιαῦτ' ἄττ' ἂν λέγοι ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος", κτλ. Περὶ δὲ τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ῥῆσι τοῦ τε ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ μέσου χρήσεως Ἴδε Κρατύλ. σ. 458, γ' »εἴτ', οἶει, ἐναντί' ἂν ἐτίθετο αὐτὸς αὐτῶ ὁ θεὸς κτέ.;" (Πρβ. καὶ σ. 416, β', κτλ.). Παρὰ Ψευδοπλάτωνι Ἐπινομ. σ. 978, δ' ἀναγινώσκειται »καὶ ἐλίττων δὴ ταῦτα αὐτὰ ὄντα μὴ παύηται πολλὰς μὲν νύκτας πολλὰς δὲ ἡμέρας, ἄς οὐρανὸς οὐδέποτε παύεται κτέ." (Ἄλλ' ὁ Ἄστιος προὔτεινε νὰ γραφῆ »καὶ ἐλίττων δὴ ταῦτα ἐναντία ὄντα, πολλὰς μὲν νύκτας πολλὰς δὲ ἡμέρας, οὐρανὸς οὐδέποτε παύεται κτέ.", τοῦ μὲν παύηται καὶ τοῦ ἄς ἐκκοπτομένων, τοῦ δὲ αὐτὰ εἰς ἐναντία μεταβαλλομένου. Τὴν γνώμην τοῦ Ἀστίου ἐπεδοκίμασαν ὁ τε Βαιτιῆρος καὶ ὁ Κ. Φρ. Ἑρμαννὸς) καὶ σ. 989, β' »μείζον μὲν γὰρ ἀρετῆς μηδεὶς ἡμᾶς ποτε πείθη [τῆς εὐσεβείας] εἶναι τῶ θνητῶ γένει" (Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ γραφὴ πεισθῆ. ?μηδεὶς ἡμῶν ποτε πεισθῆ. Παρὰ Θεῶνι τῷ Σμυρναίῳ σ. 10 λέγεται »μηδεὶς ἡμᾶς ποτε... πειθέτω τῶ γεννητῶ γένει". Μὴ γραπτέον πείση ἀντὶ τοῦ πείθη;). Ὁ Ματθίας Γραμματ. § 511, 3 ἐκδ. β' παρέθετο καὶ τὸ ἐν Συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος σ. 213, ε' »καὶ μὴ μοι μέμφηται" ἄλλ' εὖ ποιῶν παρέλιπεν αὐτὸ ἐν τῇ γ' ἐκδόσει. Τὸ μὴ μοι μέμφηται, καθάπερ καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ κείμενον ἀναδήσω, κρέμαται ἐκ τοῦ τελικοῦ ἵνα (νῦν δὲ μοι, Ἀγάθων, Φάναι, μετὰδος τῶν ταινιῶν, ἵν' ἀναδήσω καὶ τὴν τούτου ταυτηνὴν τὴν θαυμαστὴν κεφαλὴν, καὶ μὴ μοι μέμφηται ὅτι σὲ μὲν ἀνέδησα κτέ." = ἵν' ἀναδήσας... μὴ μομφῆς ὑπ' αὐτοῦ τυγχάνω κτέ.). Παρὰ Θεόγνιδι 1297 εὐρίσκεται »ῶ παῖ, μὴ με κακοῖσιν ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίναις [Ὁ Βεκκῆρος ὀρίνης], μηδέ με σὴ Φιλότης δάματα Περσεφόνης οἴχηται προφέρουσα". Ὁ Βέρκιος Ποιητ. Λυρ. σελ. 449 ἐκδ. β' εἰκάζει οἴχοιτο (Ἡμῖν ἀρέσκει μᾶλλον τὸ »μὴ τί με σὴ Φιλότης... οἴχηται προφέρουσα". Πρβ. τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὕφ' ἡμῶν εἰ-

1) Παρὰ Νικάνδρῳ Ἀλεξιφ. 597 λέγεται »μηδὲ σέγ' ἐχθομένη λήθη πόσις". Πρβ. καὶ Ποιημ. Ἱατρ. Λείψ. σ. 96, 129 Διδ. »μηδὲ σε λήθη κτέ.". Ἐν τῷ ΙΒ' βιβλίῳ τοῦ Ἀθηναίου ἀναφέρεται ἐπιστολὴ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως, ἥς τὸ τέλος εἶνε (σ. 547,

ρημένα σελ. 155). Ἐκ τῶν δύο ἢ τριῶν τούτων ἀμφιβόλων παραδειγμάτων εἶνε δυνατόν νὰ πεισθῇ τις ὅτι συνετάσσετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀπαγορευτικὸν μὴ μετὰ τρίτου προσώπου ὑποτακτικοῦ ἐνεστῶτος; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὕτ' ἐπίσθημεν οὔτε θὰ πεισθῶμεν ποτε. Ἀποπτύοντες δὲ τὰς φιλοσοφικὰς τερθρείας καὶ τὰ τὴν ἀλήθειαν ἀμαυροῦντα διεντερεύματα διατεινόμεθα καὶ διίσχυριζόμεθα ὅτι ὁ ἐνεστὼς μετὰ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ μὴ συντασσόμενος ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου οὐδέποτε παρὰ τοῖς παλαιοῖς καθ' ὑποτακτικὴν ἐτίθετο, ἀλλ' αἰείποτε κατὰ προστακτικὴν, ὡς μυρία ἐπὶ μυρίοις παραδείγματα δεικνύουσιν. Ἐπὶ μόνου τοῦ πρώτου προσώπου ἐλαμβάνετο ἀναγκαιῶς ἡ ὑποτακτικὴ ἔγκλισις, οἷον μὴ δοκῶμεν, μὴ διώκωμεν, μὴ ἐπαυρώμεθα, κτλ., περὶ ὧν ἄλλοτε.

Ἐπειδὴ ἱκανὰ ἡμῖν τὰ εἰρημένα φαίνονται πρὸς τὸν προκείμενον σκοπὸν, νὰ ἐμφανισθῇ δηλονότι καθόλου ὁποῖά τινα βιβλία ἐν Ἑλλάδι οἷ τε διδάσκοντες καὶ οἱ διδασκόμενοι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μεταχειρίζονται, κρίνομεν καλὸν ν' ἀρκεσθῶμεν αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἵνα μὴ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὁ λόγος ἀπομηκνυόμενος ἀσυμμετρότερός πως καὶ ἀναρμωστότερος ὡς ἐν προλεγομένοις ἀποβῇ. Ἄν δὲ τοιαύτη συνήθως ἡ διδασκαλία εἶνε, ὁποῖα τὰ ἐπὶ τούτῳ συντεταγμένα καὶ ἀποδεδεγμένα βιβλία, εὐκόλως πᾶς τις συμπεραίνει πῶς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ ἑλληνικὰ γράμματα διδάσκονται. Καὶ ὅτι μὲν οὐχὶ περὶ πολλῶν βιβλίων λόγον ἐποίησάμεθα, αἴτιον τούτου εἶνε ὅτι προσφορώτερον εἰς τὸν καθόλου ἔλεγχον ὑπελάβομεν τὴν τῶν ἐν μείζονι τιμῇ καὶ πλείονι χρήσει βιβλίων ἐπίκρισιν· ἂν δὲ πολλὰ περὶ πραγμάτων ὀλίγων διελάβομεν, λόγος τούτου εἶνε ὅτι τελεσφορώτερον ἐνομίσαμεν ὀλίγα τινά, τὰ πρῶτα ὑπὸ τῆς μνήμης ὑποβαλλόμενα, μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριβολογίας νὰ ἐπεξέλθωμεν ἢ πολλὰ ταχέως καὶ ἐπιπολῆς νὰ ἐπιδράμωμεν.

Ἄλλ' ὁπωσδήποτε ἀρκούντως, νομίζομεν, ἐκ τῶν διειλημμένων

β') «καὶ μὴ ἄλλως γίνηται» (? γένηται). Παρὰ Δίῳ τῷ Χρυσοστόμῳ Λόγ. Μς', Τόμ. Β', σ. 215 Ῥεισκ. (Τόμ. Β', σ. 126, 6 Δινδ.) ἀναγινώσκειται «καὶ μηδεὶς ὑπὲρ ἐκείνου με Φῆ λέγειν» (= εἶπη, περὶ οὗ ἄλλοτε). Παρα Φιλοστράτῳ Βί. Σοφ. Α', κέ, 8 (σ. 534) «καὶ μηδεὶς αὐτὸν ἐκβάλλη» φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἐκβάλλη (καὶ ἐκβάλοι).

ἐδείχθη ὅτι τὰ πρὸς διδαχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχοντα βιβλία στεροῦνται τῆς δεούσης ἀρετῆς. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τοῦ ἀδοκίμου μάλιστα καὶ ἀπροσφυοῦς τῶν βιβλίων προέρχεται, ὡς τὸ εἶδος, ἡ κακὴ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκμελῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ ἐπινειδιστος τὰ πολλὰ διδασκαλία καὶ ἡ ὀλίγη αὐτῶν καθόλου γνῶσις ἢ καὶ παντελῆς ἄγνοια· ἀνάγκη μεγίστη εἶνε πρὸς ὀρθοτέραν καὶ ἐμμελεστέραν τοῦ ἑλληνισμοῦ παρὰ τοῖς Ἑλλησι διδαχὴν καὶ ἀκριβεστέραν αὐτοῦ γνῶσιν εὐδοκιμώτερα καὶ ἤττον τῆς προσηκούσης ἀρετῆς ἐνδεόμενα βιβλία νὰ συνταχθῶσι, καὶ ἄλλα μὲν πρὸ πάντων δὲ γραμματικὴ καὶ λεξικὸν καὶ χρηστομάθεια. Καὶ εἶνε μὲν τῷ ὄντι τοιούτων βιβλίων σύνταξις ἔργον μέγα καὶ οὕτ' ἀνευ πόνων πολλῶν οὕτ' ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ κατορθωτόν· ἀλλ', ἂν τις ἀληθῶς τῶν καλῶν καὶ ὠφελίμων ζηλωτῆς ὑπάρχη, οὔτε πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῶν ν' ἀποδειλιῇ ἀρμόζει καὶ νὰ δυσελπιστῇ οὔτε τὸ πλῆθος τῶν πόνων ἀναλογιζόμενος ν' ἀποκηῆ καὶ ν' ἀπομαλθακίζηται, ἐνθυμούμενος ὅτι χαλεπὰ τὰ καλὰ καὶ ὅτι τῶν πόνων παλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰθ' οἱ θεοί.

Ἴνα δὲ θάττον καὶ ὀλοσχερέστερον τοιαῦτα βιβλία συγκροτηθῶσι παρ' ἡμῖν, πρέπον καὶ ἀναγκαῖον εἶνε πάντες οἱ περὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀσχολούμενοι Ἕλληνες ἀφέντες τὴν εἰρωνεῖαν νὰ παράσχωμεν μετὰ προθυμίας ὅσον οἷόν τε πλείστην καὶ ἀρίστην ἕκαστος συμβολὴν φιλοτίμως ἀμιλλώμενοι τίς τίνος ἐπωφελέστερος τῇ φιλότῳ πατρίδι νὰ φανῇ καὶ θυμοειδῶς πως καὶ φιλονίκως ἀγωνιζόμενοι ν' ἀπαλλάξωμεν τὴν μητέρα τῶν μουσῶν γῆν τῆς παρεισφθαρείσης εἰς αὐτὴν ἀμουσίας καὶ ἀπειροκαλίας καὶ τῆς θράσος τικτούσης ἀμαθίας· φανερόν οὕτω τοῖς πᾶσι ποιούντες ὅτι ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλαθέσιν λόγοις φεύγομεν, τὸ ὄνειδος δηλονότι ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ πολλαῖς ἡμῖν ὑπὸ τῶν ξένων προφέρεται (καὶ μὰ τὸν Δία, οὐχὶ ἀπεικίωτος), ὅτι Ἕλληνες ὄντες ὀλιγαροῦμεν ἢ καὶ καταφρονοῦμεν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ πραγμάτων. Καὶ δὲν εἴμεθα τῇ ἀληθείᾳ πολλῶν ὄνειδισμῶν ἄξιοι, ἂν σεμνυνόμεθα μὲν καὶ μέγα φρονῶμεν ὡς τῶν Ἑλλήνων ἀπόγονοι ὄντες, φαινόμεθα δὲ τὰ τῶν προγόνων ἀτιμάζοντες καὶ τὴν θειοτάτην αὐτῶν περὶ ὀλίγου ποιούμενοι γλῶσσαν, ἥτις οὐ μόνον ἄλλως τὸ κάλλιστον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἐντρυφήμα εἶνε καὶ παντὸς ἄλλου μᾶλλον δύναται τὸν τε νοῦν ν' ἀδρύνῃ καὶ τὴν κρίσιν νὰ κρατύνη, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα συντελεῖ ἐπιμελῶς ἐξετα-

ζομένη καὶ ἀκριβῶς γινωσκομένη εἰς διόρθωσιν καὶ ἀραισμόν τῆς νέας ἡμῶν γλώσσης;

Ἐπιθυμοῦντες λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἅτε περὶ τὰ ἑλληνικὰ σπουδάζοντες γράμματα νὰ παράσχωμεν τὴν ὀφειλομένην συμβολὴν ἀπεφασίσαμεν τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος περιοδικοῦ συγγράμματος προτιθέμενοι ἐν αὐτῷ χάριν τῆς ἀκριβεστερίας τοῦ ἑλληνισμοῦ παρὰ τοῖς Ἑλλησι γνώσεως καὶ ἄλλας πραγματείας νὰ καταχωρίζωμεν καὶ τῶν παρ' ἡμῖν συγγραμμάτων ἐπιμελεῖς ἐπικρίσεις. Ἡ ἀφέλεια τῶν ἐπικρίσεων προσηκόντως γινομένων φαίνεται ἡμῖν μεγάλη καὶ ἀξιόλογος. Δι' αὐτῶν ἐρευνοῦνται τὰ πράγματα ὀξύτερον, ἐλέγχονται θυμικώτερον, βασανίζονται αὐστηρότερον, διασαφῶνται εὐκρινέστερον, καὶ ἀποδείκνυται τρανότερον καὶ ἀκριβέστερον οὐ μόνον τί πρέπει νὰ λέγηται ἀλλὰ καὶ τί πρέπει νὰ μὴ λέγηται. Καὶ περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς δ' ἑλληνικῆς γλώσσης θὰ φαίνονται ἐνίοτε διατριβαὶ ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ.

Καὶ ὅτε μὲν τὸ πρῶτον περὶ ἐκδόσεως περιοδικοῦ συγγράμματος διενουόμεθα, συνειδότες τὸ πενιχρὸν καὶ ἀνεπαρκὲς τῆς ἡμετέρας παρασκευῆς ἀπεβλέπομεν εἰς τὴν τοῦ περικλεοῦς ΚΟΒΗΤΟΥ τράπεζαν λέγοντες καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὅτι, ἂν τῶν μεγάλων τοῦ μεγάλου τούτου διδασκάλου δειπνῶν, ὧν ἡμεῖς ἐκάστοτ' ἐμφορούμεθα, τεμάχῃ τινὰ τοῖς Ἑλλησι νεανίσκοις προσενέγκωμεν, καὶ αὐτοὺς μεγάλως θὰ ὠφελήσωμεν καὶ ἡμεῖς ὅπωςδήποτε προθυμούμενοι θὰ φανῶμεν εἰς ἐπιτέλεισιν τοῦ πρὸς τὴν Φιλτάτην πατρίδα ἱεροῦ καθήκοντος. Ἀλλὰ νῦν τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως, καὶ ἀντὶ τεμαχίων πρόκειται τῇ προσφιλεστάτῃ τῆς Ἑλλάδος νεότητι εὐωχία δαφιλεστάτη καὶ πολυτελεστάτη. Ὁ μεγαλόψυχος καὶ εἴπερ τις ἄλλος Φιλέλλην ΚΟΒΗΤΟΣ, ὅστις εὐμενέστατα πρὸς με διατεθεὶς πλείστας καὶ λόγου κρείττους χάριτάς μοι παρέσχεν, ἅμ' ἀκούσας παρ' ἐμοῦ ὅτι ἐν νῷ ἔχω χάριν τῶν Ἑλλήνων Φιλολογικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ἔκδοσιν νὰ ἐπιχειρήσω οὐ μόνον ἐπήνεσε τὴν πρόθεσιν καὶ μ' ἐνεθάρρυνεν ἀλλὰ καὶ αὐτεπάγγελτος ἠξίωσε διὰ Φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν πραγματειῶν ἑλληνιστῶν συγγεγραμμένων νὰ κοσμήσῃ τὸν Λόγιον Ἑρμῆν. Τί τούτου κάλλιον καὶ τῇ ἐμῇ πατρίδι λυσιτελέστερον ἠδυνάμην ποτὲ νὰ ἐλπίσω; Εὐτυχῆ νομίζω ἑμαυτὸν ὅτι ἐγενόμην ὅπωςδήποτε αἴτιος νὰ συγγράψῃ ἑλληνιστῶν χάριν τῶν Ἑλλήνων ὁ πρύτανις τῶν κριτικῶν, ὁ μέγας καὶ θαυμάσιος τοῦ ἑλληνισμοῦ ἱεροφάντης. Καὶ ὅτι μὲν σφόδρα θὰ παροξυνθῶσιν οἱ Ἑλληνας νεανίσκοι καὶ μετὰ ζήλου θὰ τραπῶσιν εἰς τὴν περὶ τὰ τῶν προγόν-

νων ἐπιμελῆ σπουδῆν, ἐξ ἧς ἐλπίς εἶνε νὰ προέλθωσι ποτε ἄνδρες μεγάλοι καὶ ἄδρῳ τὴν ψυχὴν, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν σαφῶς τὴν Φιλότιμον αὐτῶν φύσιν γινώσκοντες καὶ τὸν εἰς τὰ καλὰ μέγαν αὐτῶν ὄργασμόν. Ὅτι δὲ ἀείμνηστον παρὰ τοῖς Ἑλλησι καὶ ἀγῆρων θὰ διαμῆνῃ τὸ ὄνομα τοῦ προσφιλεστάτου ἡμῖν διδασκάλου καὶ ἐς ἀεὶ ἀνάγραπτος ἢ εὐεργεσία αὐτοῦ θὰ κεῖται περιττὸν εἶνε καὶ νὰ εἴπωμεν, γνωστοῦ ὄντος τοῖς πᾶσι τοῦ γενναίου καὶ εὐγνώμονος τῶν Ἑλλήνων, ἂν καὶ διὰ τινὰ νοσήματα ὑπὸ τῆς μακρᾶς δουλείας αὐτοῖς ἐγγενόμενα, ἅπερ δυστυχῶς ἐν πολυετῇ βασιλείᾳ ἀνδρὸς βλακιστάτου καὶ μοχθηροτάτου οὐ μόνον δὲν ἐθεραπεύθησαν ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἔτι ἐδεινώθησαν, οὔτε ὅμως ἐνεσκιρρήθησαν οὔτε καρκινώματα ἀπέβησαν, ἀποστέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου σκληρῶς ὑβρίζοντες καὶ ἀπανθρώπως προπηλακίζοντες καὶ ἄλλοι μὲν πολλοί, οἵτινες πολλῷ ἀξιαγαστότερον καὶ θεοφιλέστερον ἔργον θὰ ἔπραττον, ἂν ἠλέουσι πᾶς αὐτοὺς ὑπὸ Φιλανθρωπίας καὶ οἶονεῖ ἀντιπελαργοῦντες ἀντίληψιν αὐτοῖς παρεῖχον πρὸς ταχέϊαν τῶν δυσκληρημάτων ἀπαλλαγὴν, μάλιστα δὲ οἱ τὰ τῆς εὐάνδρου καὶ μεγαλόφρονος Ἀγγλίας διέποντες, οἷς δὲν φαίνεται αἰσχρὸν ν' ἀποστρέφονται μὲν καὶ ἀπολακτίζωσι τοὺς ὀπωσδήποτε σπεύδοντας εἰς τὰ καλὰ Ἑλληνας, νὰ περιβάλπωσι δὲ καὶ πάντα τρόπον περιστέλωσι τὸ βαρβαρότατον καὶ ἀμότατον καὶ θηριωδέστατον τῶν ἔθνων, τὰ συνηθὰ τοῦ Μωάμεθ θρέμματα, ἄνδρας ἀγρίους οὔτε δίκας εὖ εἰδότες οὔτε θέμιστας, οἷσιν οὔτε βωμὸς οὔτε πίστις οὔθ' ὄρκος μένει! Ἄλλ' ἡμεῖς οὔτ' ἀπελπιζόμεθα οὔτ' ἀποραυνοῦμεν. » Δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασι ἀεὶ τοῖς καλοῖς τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέρειν δ' ἂν ὁ θεὸς διδῶ γενναίως».

Ἡ πρώτη τοῦ διδασκάλου χορηγία εἶνε πραγματεία περὶ τῶν τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἣν καὶ τάσσομεν εὐθὺς μετὰ τὰ προλεγόμενα.

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἡέρος υἱας Ἀχαιῶν,
ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

Ἐν Λουγδούνῳ τῶν Βατάβων τῇ 2 Νοεμβρίου 1866.

Κ. Σ. Κόντος,

Ἄμφιστεύς.

ΤΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

(ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ).

Ἐπιμελῶς καὶ ἀκριβῶς οὐ πρὸ πολλοῦ τὰ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως πάλιν ἐξ ἀρχῆς διανέγνωκα, ἀνδρὸς ἐλλογίμου καὶ Φιλομαθοῦς καὶ ἀναγνωσμάτων Ἑλληνικῶν πολυπραγμονήσαντος βάρθως ὡς ὀλίγοι τάχα πού τῶν πρὸ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ φιλοῦμεν τὸν ἄνδρα οἱ Φιλολογοὶ καὶ θαυμάζομεν, τὰ δὲ περὶ τῆς Γνώσεως καὶ τῶν Γνωστικῶν τερετίσματα καὶ μινυρίσματα (ὡς ἂν αὐτὸς εἶποι) μακρὰ χαίρειν ἐῶμεν. Γέμει μὲν οὖν τὰ τοῦ Κλήμεντος συγγραμματα, καθάπερ ἀμέλει καὶ τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπάντων, σφαλμάτων παντοδαπῶν τῶν τῆν τε λέξιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν διάνοιαν ἐκάστοτε κακῶς διαλυμνημαμένων. Γινώσκεν δ' οἶμαι τὸ καλῶς, ὃ βέλτιτε Κόντος, ἰατρὸν τῶν τοιούτων ἔοντα καὶ ταῖς ἐννεὰ δὴ πεφιλαιμένον ἔξοχα Μούσαις. Ἔδοξεν οὖν μοι ἐπὶ σχολῆς ἕνια τῶν παρὰ τῷ Κλήμεντι παρεφθαρμένων μετὰ σοῦ διευκρινεῖν καὶ τὰ τοῖς τε ἀντιγραφεῦσιν ἡμαρτημένα καὶ τοῖς ἐκδόταις παρημελημένα καθόσον ἂν δύναμαι διορθοῦν. Χρήσομαι δὲ τῇ τοῦ Ποττέρου ἐκδόσει τοῦ μετὰ τὸν Συλβούργιον, τὸν συνετώτατον καὶ κριτικώτατον, πολλὰ περὶ τὰ τοῦ Κλήμεντος πραγματευσαμένου καὶ οὐκ ὀλίγα ἔκ τε παλαιῶν ἀντιγράφων καὶ τῇ ἰδίᾳ συνέσει κατορθώσαντος. Διέλαθε δὲ κακείνου πάμπολλα, καθάπερ καὶ ἡμᾶς πλείσα διέφυγεν, ὧν περ ἄλλοις τισὶν ἴσως μελήσει ὑστερον. Πρὸς δὲ τὴν τῶν λόγων κρίσιν ἕκαστος ἡμῶν ὁ μὲν πλέον τι, ὁ δὲ ἔλαττον συμβάλλεται, οἱ δὲ τῶν τοιούτων κριταὶ τὸ τοῦ Παύλου πάντα μὲν δοκιμαζόντων, τὸ δὲ καλὸν κατεχόντων. Πρὸς δὲ τῇ τοῦ Ποττέρου ἐκδόσει ἐχρησάμην καὶ ἑτέρᾳ τινί, ἣν πρὸ τριάκοντά που ἔτων ἐν τῇ Λιψία ἐκδεδωκῶς ὁ Κλότζιος πολλὰ μὲν διώρθωσεν, ἕνια δὲ καὶ παραδιώρθωσεν.

Τὰ παρὰ τῷ Κλήμεντι θεολογούμενα καὶ τὰ περὶ τοὺς Γνωστικούς καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, ὡς προεῖπον, χαίρειν ἐάσας καὶ οἷς ταῦτα ἐπιμελῆς εἶδέναι καταλιπὼν οὐδὲ τῶν περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν τῶν τε Ἑβραίων καὶ τῶν Χριστιανῶν πολὺν λόγον ἐποίησάμην. Θαυμάσας δὲ πολλάκις ἐν τοῖς τοιούτοις τὴν ἄλλων τε πολλῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος εὐθείαν καὶ ἀκρισίαν πρὸς μὲν τὰ ἐναργέστατα ἀποτετυφλωμένου, τὰ δὲ ἀτοπώτατα καὶ περιφανῶς πεπλασμένα καὶ ἐψευσμένα γεροντικῶς, μᾶλλον δὲ γραϊκῶς, ἀποδεχομένου, βούλομαι πρῶτον ὀλίγα τινὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἰσορουμένων ἐξετάξω καὶ ἐλέγχειν. Ἐξαρκέσει δὲ βραχέως ἐπιδραμεῖν τὰ περὶ τοῦ Μαυσέως ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Στρωματέων διὰ πολλῶν τῷ Κλήμεντι γεγραμμένα. Ἀκολουθῶν γὰρ Ἰουδαίκοις τισὶ συγγραφεῦσι τοῖς πᾶν ὃ, τι ἂν ἐπ' ἀκαιρίμαν γλῶσσαν ἔβη τολμηρῶς καὶ ἀναισχύντως ψευδομένοις καὶ ἐπὶ τῷ τὰ οἰκία σεμνύνειν καὶ αὐξοῖν καὶ εἰς ὕψος αἴρειν οὐδ' ὀτιοῦν οὐχ ὅτι τάληθοῦς ἀλλ' οὐδὲ τοῦ πιθανοῦ καὶ τοῦ εὐλόγου πεφροντικῶσιν ὁ βέλτιτος Κλήμης οὐδὲν πώποτε τῆς τούτων πονηρίας καὶ ἀπιστίας καὶ ἀλαζονείας ἤσθετο, ἀλλ' ὡς τις τοῦ κρίνειν καὶ εὖ φρονεῖν παντάπασιν ἐσηρημένος καὶ τὰ ἀνοητότατα ταχυπειθῆς καὶ εὐθῆς ἂν ἐπιδοκιμάσας παρέλαβεν. Ἡμεῖς μὲν νῦν ἠδέως πάντες γελῶμεν ἐπὶ τε τοῖς Ἀριστοῦ καὶ Ἀριστοβούλου ψεύσμασι καὶ τοῖς τοῦ Ἐκαταίου τοῦ Ἀβδηρίτου τερατεύμασι καὶ τοῖς τοῦ Νουμηνίου καὶ Εὐπολέμου καὶ Ἀρταπάνου καὶ Δημητρίου ἀλαζονεύμασι καὶ ταῖς τοῦ Φίλωνος καὶ Ἰωσήπου (ἵνα μὴδὲν τραχύτερον εἶπω) εὐθειαις, ὁ δὲ Κλήμης οὐδὲν ὃ, τι οὐ τῶν τοιούτων εὐθῆς πάνυ ὑπερασπάζεται τε καὶ τέθηπεν. Οὐκ ἀτερπὲς δὲ ὀλίγ' ἄττα τούτων παραθέσθαι. Περὶ τῆς τοῦ Μαυσέως τροφῆς καὶ παιδείας (σελ. 415) τάδε γράφει κατὰ λέξιν: »ἐν δὲ ἡλικίᾳ γενόμενος ἀριθμητικὴν τε καὶ γεωμετρίαν — ἐδιδάσκειτο — τὴν δὲ ἄλλην ἐγκύκλιον παιδείαν Ἑλληγες ἐδίδασκον ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἂν βασιλικὸν παιδίον, ἧ Φησὶ Φίλων ἐν τῷ Μαυσέως βίῳ». Τοῦτο μὲν δὴ ἴσως σε ἐλελήθει, ὃ βέλτιτε Κόντος, ὁ Μωϋσῆς τῇ Φωνῇ ἐλληνίζων καὶ τὴν ἐγκύκλιον τῶν Ἑλλήνων παιδείαν ἐκδεδιδασκεμένος. Μάρτυς δὲ αὐτὸς ὁ Φίλων, ὁ Πυθαγόρειος, ὁ πάντων λογιώτατος, οὗ τὰ βιβλία ἀναγιγνώσκει μὲν οὐδεὶς, πάντες δὲ ἐγκωμιάζουσιν. Μὴ ἀπιστήσης οὖν, ἀλλὰ λαβὲ τὸ βιβλίον καὶ ἀνάγνωθι (Τόμ. Β. σελ. 84 ἐκδ. Μαγγ.): »Διδάσκαλοι δ' εὐθὺς ἀλαχόθεν ἄλλοι παρήσαν, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πλησιοχώρων καὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον νομῶν αὐτοκίλευσοι, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος

ἐπὶ μεγάλας δωραῖς μεταπεμφθέντες". Καὶ μετ' ὀλίγα: »τὴν δὲ ἄλλην ἐγκύκλιον παιδείαν Ἑλληνες ἐδίδασκον, οἱ δ' ἐκ τῶν πλησιοχώρων τὰ τε Ἀσσύρια γράμματα καὶ τὴν τῶν οὐρανίων Χαλδαϊκὴν ἐπιστήμην". Σαφῶς καὶ διαρρήδην μαρτυρεῖ ὁ ἀνὴρ καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀκριβῶς φαίνεται ἐπιστάμενος ὡς τὸ »ἐπὶ μεγάλας δωραῖς". Οὐδὲν μέντοι θαυμαστὸν τὸν σοφὸν Φίλωνα ταῦτα οὕτω καλῶς εἰδέναι. Γράφει γὰρ (ὡς αὐτὸς λέγει σελ. 82) »τὰ περὶ τὸν ἀνδρα μαθὼν αὐτὰ καὶ ἐκ βιβλῶν τῶν ἱερῶν καὶ παρὰ τινῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους πρεσβυτέρων". καὶ εὐθὺς ἐπάγει: »τὰ γὰρ λεγόμενα τοῖς ἀναγινωσκομένοις ἀεὶ συνύφαινον καὶ διὰ τοῦτ' ἔδοξα μᾶλλον ἐτέρων τὰ περὶ τὸν βίον ἀκριβῶσαι." Οὐ χαλεπὸν, οἶμαι, διαγινώσκειν τὰ ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλῶν καὶ τὰ καινὰ ταῦτα καὶ θαυμαστὰ, ἅπερ ὁ σοφὸς Φίλων παρὰ τῶν πρεσβυτέρων τούτων (τῶν τὰ πρὸ χιλιῶν καὶ πεντακοσίων ἐτῶν οὕτως ἀκριβῶς μεμνημένων) αὐτὸς τε πέπυσται καὶ τὸν Κλήμεντα πέπεικεν. Ἔσω δὲ τῶν Ἑλλήνων τινὲς μεγάλας δωραῖς ἐπαρθέντες τὸν Μωϋσῆν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐδίδαξαν. Ἄλλ', ὃ βέλτιτε Κλήμης, οὐ σὺ δῆτα ἀρτίως περὶ τῆς τοῦ Μωϋσέως ἡλικίας ἀκριβολογούμενος εἴρηκας ὅτι »κατὰ τὸν Ἰναχον" ὁ ἀνὴρ ἠκμασεν, »ὁ δὲ Προμηθεὺς ἐβδόμη γενεᾷ μετὰ Μωϋσέα ἐγένετο ὡς καὶ πρὸ τῆς καθ' Ἑλλήνας ἀνθρωπογονίας ὁ Μωϋσῆς ἠκμασέναι φαίνεται." Οὐ σὺ ταῦτα αὐτὸς γέγραφας κατὰ λέξιν (σελ. 382); Πῶς οὖν τῶν Ἑλλήνων τινὲς τῶν οὐπω γεγονότων τὴν οὐπω οὔσαν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐδίδασκον; εἶπέ μοι. Ἄλλ' ἐπλάσθησαν τότε πάλαι οἱ ἄνθρωποι (ἴσως ἑρεῖς) καὶ αὐτὸς (σελ. 379) τάδε γέγραφας: »εἰς δὲ τὸν χρόνον τῶν Τρωϊκῶν ἀπ' Ἰνάχου γενεαὶ μὲν εἴκοσιν ἢ πλείους δι-αριθμοῦνται, ἔτη δὲ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τετρακόσια καὶ πρόσω." Ἐπλάσθησαν οὖν τότε ἤδη οἱ ἄνθρωποι, ἢ δὲ ἐγκύκλιος παιδεία ἢ τῶν Ἑλλήνων ποῦ ποτὲ ἦν, ἔτεσι τετρακοσίοις πρὸ τῶν Τρωϊκῶν; Ἐμοὶ μὲν ἄπορον τὸ πρᾶγμα φαίνεται, οἱ δὲ τοῦ Φίλωνος πρεσβύτεροι ἴσως καὶ τούτου διεφύλαξαν τὴν μνήμην.

Ἄλλ' ἕτερός τις Ἑβραῖος προσέρχεται, ὁ Εὐπόλεμος, ἀκούωμεν δὲ τὰ παρ' αὐτοῦ (σελ. 415): »Εὐπόλεμος ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ βασιλέων τὸν Μωϋσῆν Φησὶ πρῶτον σοφὸν γενέσθαι καὶ γραμματικὴν πρῶτον τοῖς Ἰουδαίοις παραδοῦναι, καὶ παρὰ Ἰουδαίων Φοινίκας παραλαβεῖν. Ἑλλήνας δὲ παρὰ Φοινίκων." Οἶον ἡμῖν ἀπώλετο τοῦ Εὐπολέμου βιβλίον οὕτω καλὰ καὶ καινὰ καὶ χρήσι-

μα περιέχον! Ἄλλὰ πρῶτον σκοπῶμεν ὃ, τι καὶ λέγει ὁ ἀνὴρ ὁρῶ γὰρ τινὰς ἀκαίρως τὴν γραφὴν κινουντας καὶ ἀντὶ τοῦ γραμματικὴν μεταγράφοντας γράμματα οὐδὲν δεόν. Οὐ γὰρ τὴν γραμματικὴν τέχνην, ἣν ἐγὼ τε καὶ σὺ πρεσβεύομεν, πρῶτος ὁ Μωϋσῆς λέγεται τοῖς Ἰουδαίοις παραδοῦναι, ἀλλὰ τὰ γράμματα, τοὺς χαρακτῆρας, τοὺς τύπους τῶν γραμμάτων καὶ τὴν χρῆσιν. Οὕτω λέγουσι πολλάκις ἢ παλαιὰ γραμματικὴ, ἢ μετ' Εὐκλείδην γραμματικὴ¹⁾ ἀντὶ τοῦ τὰ Ἀττικὰ γράμματα, τὰ Ἰωνικὰ γράμματα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Παρὰ τὴν Πλουτάρχου μαρτυρίαν διορθώσεως δεομένην. Ἐν τῷ περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου τάδε γράφει (σελ. 579 Α): »τοὺς δὲ τύπους (τῶν γραμμάτων) εἶναι τῆς ἐπὶ Πρωτῆ βασιλευσάντι γραμματικῆς. Ἡρακλέα τὸν Ἀμφιτρώωνος ἐκμαθεῖν." Κακῶς νῦν ὁ δὲ παρεμβάλλεται »Ἡρακλέα (δέ)", γραπτέον γὰρ »(ἦν) Ἡρακλέα — ἐκμαθεῖν." Οὕτως οὖν καὶ ὁ Εὐπόλεμος ψεύδεται τοὺς τῶν γραμμάτων τύπους τοῦ Μωϋσέως εὕρημα γενέσθαι καὶ ὑπὸ τοῦ πάντων ἀγραμματοτάτου ἔθνους τὴν τῶν γραμμάτων χρῆσιν εἰς ἀνθρώπους προελθεῖν. Καταγελῶμεν δὲ τοῦ ἀναισχύντου γόητος καὶ ἐπὶ τὰ ἐξῆς μεταβαίνομεν. Ὁ Μωϋσῆς »ἐπέτεινε τὴν Φρόνησιν τὴν συγγενικὴν καὶ προγονικὴν ζηλώσας παιδείαν ἄχρι καὶ τὸν Αἰγύπτιον — πατάξας ἀποκτεῖναι." ὡς Φησιν ὁ Κλήμης (σελ. 413). Ἐνεργὸν ἄρα καὶ δραστήριόν τινα παιδείαν ἦσκει ὁ ἀνὴρ τὴν μέχρι Φόνου προχωροῦσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Φόνος τεράστιός τις ἦν καὶ οἷος οὐδεὶς ἄλλος. Ἐπάγει γὰρ τούτοις εὐθὺς τάδε: »Φασὶ δὲ οἱ μῦσαι λόγῳ μόνῳ ἀνελεῖν τὸν Αἰγύπτιον ὥσπερ ἀμέλει ὑπερον Πέτρος ἐν ταῖς Πράξεσι φέρεται τοὺς νοσφισαμένους τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου καὶ ψευσαμένους λόγῳ ἀποκτείνας." Ἐν τούτοις τὸ μὲν πρᾶγμα ὡς ἕκαστος ἑαυτὸν πείθει οὕτως ἐχέτω, ἢ δὲ λέξις ἡμάρτηται. »Φέρεται ἀποκτείνας" οὐδεὶς λέγει, ἀλλ' »ἀποκτεῖναι." Οὐ μέντοι τοῦτό γ' ἔγραψεν ὁ Κλήμης ἀλλ' ἕτερόν τι. Ἐόρακας, οἶμαι, πολλάκις ἤδη καὶ ὄψι ὑπερον

¹⁾ Ἐν τῷ τοῦ Ἀριστείδου βίῳ ὁ Πλούταρχος τάδε γράφει κεΦ. 1: »ὁ δὲ χρόνῳ πολλῷ νεώτερος τοῦ Ἀριστείδου, ὡς ἐλέγχει τὰ γράμματα τῆς μετ' Εὐκλείδην ὄντα γραμματικῆς." Παραβαλέτω δὲ τις τούτοις τὰ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἐν τῷ Ἀττικοῖς γράμμασι »τὴν τῶν κδ' φοιχείων γραμματικὴν ὀψέ ποτε παρὰ τοῖς Ἰωσιν εὐρεθῆναι."

ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχυθέντα Φέρω-Φαίνω καὶ Φέρομαι-Φαίνομαι. Γραπτέον καὶ νῦν: »Φαίνεται — ἀποκτείνας», Φανερὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Πέτρος ἐν ταῖς Πράξεσι προσειπὼν μόνον καὶ λόγῳ ἐπιπλήξας τὸν τε Ἀνανίαν καὶ τὴν Σάπφειραν ἀποκτείνας. Μετὰ δὲ ταῦτα τὰ τερατεύματα Ἀρτάπανός τις ἐπεισέρχεται μυθάρια δύσηνα καὶ γραῶν ὕλους περὶ τοῦ Μωϋσέως διηγούμενος οὓς οὐδεὶς ἂν τῶν νῦν οὐδὲ τῶν δεισιδαιμονεστέρων ἀνάσχοιτ' ἂν ἀκούων, οἷον καὶ τόδε· ἐμπεσόντα τὸν Μωϋσον εἰς δεσμοτήριον ὑπὸ τοῦ βασιλέως νύκτωρ τῶν θυρῶν πασῶν αὐτομάτως ἀνοιχθεῖσῶν ἐξελλόντα εἰς τὰ βασίλεια παρελθεῖν καὶ τὸν βασιλέα ἐξεγεῖραι. »Τὸν δὲ καταπλαγέντα τῷ γεγονότι κλεῦσαι τῷ Μωϋσῶ τὸ τοῦ πέμφαντος αὐτὸν Θεοῦ εἰπεῖν ὄνομα, τὸν δὲ προσκύψαντα πρὸς τὸ οὖς εἰπεῖν, ἀκούσαντα δὲ τὸν βασιλέα πεσεῖν ἄφωνον», ὅπερ ἐχρῆν πολὺ μᾶλλον τὸν μιᾶρον Ἀρτάπανον παθεῖν τοιαῦτα ψευδολογούντα. Τὰ δὲ πάγκαλα ταῦτα πάντα ὁ Κλήμης μεταγέγραφεν (οὐ γὰρ βούλομαι λέγειν κατ' αὐτὸν τὸν Κλήμεντα κ' ἐκκλοφεν) ἐκ τῶν τοῦ Πολυῆτορος Ἀλεξάνδρου, ἐξ οὗ ἕτερα ἢ πλεῖστα καὶ ταῦτ' αὐτὰ παρέθετο ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ καλουμένῃ Εὐαγγελικῇ Προπαρασκευῇ (Θ. κς. σελ. 431 C.). Ὁ δὲ Εὐσέβιος ὑπερβαυμάζει τὸν ἄνδρα πολύνουν τε καὶ πολυμαθῆ ὀνομάζων καὶ τὰς αὐτοῦ τερατείας καὶ ψευδολογίας ἄσμενος ἀποδεχόμενος. Οὗτος οὖν ἐστὶν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ τοῦς τε Εὐπολέμους καὶ τοῦς Ἀρταπάνους καὶ τοῦς Δημητρίους καὶ τοῦς Ἀριστέας οὐκ οἶδ' ὁπόθεν ἀνορύξας καὶ τούτοις προσθεῖς τὰ δύσηνα ποιημάτια τοῦ τε Φίλωνος καὶ τοῦ Θεοδότου καὶ τοῦς τοῦ Ἐζεκιήλου τοῦ Ἰουδαίου τραγικοῦ (ᾧ Μοῦσαι Φίλοι!) καταγελάσους ἰάμβους. Ὁ δὲ Κλήμης τούτων πάντων οὐδ' ὅτι οὖν ἀνεγνωκῶς οὐδὲν ἄλλο ἢ τὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ συνειλεγμένα μεταγράφη. Ἄξιον δὲ καὶ τὰ περὶ τοῦ Μωϋσέως ὀνόματος τῷ Κλήμεντι γεγραμμένα ἐξετάζειν τάδε (σελ. 412): »Εἶτα τίθεται τῷ παιδίῳ ὄνομα ἢ βασιλὶς Μωϋσῆν ἐτύμως διὰ τὸ ἐξ ὕδατος ἀνελεῖσθαι αὐτό· τὸ γὰρ ὕδωρ Μωϋ ὀνομάζουσιν Αἰγύπτιοι, εἰς ὃ ἐκτέθειται τεθνηξόμενος. καὶ γὰρ τοι Μωϋσῆν τὸν ἀποπνεύσαντα τῷ ὕδατι προσαγορεύουσιν.» Ἐσφαλταὶ καὶ συγκέχυται τούτων ἕνια, διορθωτέον δὲ ᾧδε: »διὰ τὸ ἐξ ὕδατος ἀνελεῖσθαι (τὸ γὰρ ὕδωρ Μωϋ ὀνομάζουσιν Αἰγύπτιοι), εἰς ὃ ἐξετέθη τεθνηξόμενος. Καὶ γὰρ τοι Μωϋσῆν τὸν ἐναποπνεύσαντα τῷ ὕδατι προσαγορεύουσιν.» Οὐ συνῆδει δὲ τούτοις ὁ Ἰώσηπος ἐν τῇ Ἀρχαιολογίᾳ (Β. θ. § 6) τάδε γράφων κατὰ λέξιν: »τὸ γὰρ ὕδωρ Μωϋ οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦ-

σιν, ὅσῃς δὲ τοὺς σωθέντας» ἀπιθάνως πάνυ τὸν Ἑλληνικὸν τοῦ ὀνόματος τύπον εἰς δύο Αἰγυπτιακὰ ῥήματα διατέμνων καὶ περιφανῶς περὶ ὧν οὐκ οἶδεν αὐτοσχεδιάζων· καὶ ἐν τῷ κατ' Ἀπίωνος (Α. λα'): »τὸ δ' ὄνομα δηλοῖ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα· τὸ γὰρ ὕδωρ οἱ Αἰγύπτιοι Μωϋ καλοῦσιν.» Πότερον οὖν δηλοῖ τὸ ὄνομα τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα ἢ τὸν ἐναποπνεύσαντα τῷ ὕδατι; οὐκ ὀλίγον γὰρ ταῦτα διαφέρει. Οὐκ οἶδα, ἑτέραν δὲ τινα σοι τούτων ψευδολογίαν διηγῆσομαι. Ὁ καλὸς Ἀρτάπανος, οὗ τὴν ῥῆσιν ὁ Πολυῆτωρ παρατίθεται (ἐν τῇ Εὐαγγ. Προπαρασκ. σελ. 432), διηγεῖται τάδε: »τὴν Μέρριν ὑποβαλέσθαι τινὸς τῶν Ἰουδαίων παιδίον, τοῦτο δὲ Μωϋσον ὀνομάσαι. ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων αὐτὸν ἀνδρωθέντα Μουσαῖον προσαγορευθῆναι, γενέσθαι δὲ — τοῦτον Ὀρφέως διδάσκαλον.» Ὁρᾶς, ἐξαίφνης ἡμῖν ὁ Μωϋσῆς ὁ κατὰ τὸν Ἰναχον ἡμικῶς Μουσαῖος ὡς ἀναπέφηνεν ὁ τὸν Ὀρφέα διδάξας. Τῶν τερατευμάτων! ἦν δὲ σὺ τούτοις συμμιγῆς ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον, κατὰ τὸν Θεογνιν. Τὰ δὲ τοιαῦτα μέντοι τὸν πολὺν χρόνον βοηθὸν λαβόντα καὶ τῶν φρονιμωτέρων ἐνίους τάληθοῦς ἀπεπλάνησεν, οἷον ἐστὶ τὸ τῷ Κλήμεντι ὀλίγον ἔμπροσθεν (σελ. 410) εἰρημένον περὶ τῶν ἐβδομήκοντα ἐρμηνέων: »ἐκάστου δὲ ἐν μέρει κατ' ἰδίαν ἐκάστην ἐρμηνεύσαντος προφητεῖαν συνέπνευσαν αἱ πᾶσαι ἐρμηνεῖαι συναντιβληθεῖσαι καὶ τὰς διανοίας καὶ τὰς λέξεις.» Σπουδάζων ταῦτα καὶ οὐδὲν ὑποπτεύων κανὸν ὁ βέλτιστος Κλήμης μαρτυρεῖ, μυριοὶ γὰρ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἰσόρησαν τὸ γεγονός, καθάπερ οὐκ ὀλίγοι μυριάδες τῶν μετ' αὐτὸν τὸ παράδοξον καὶ τερατώδες πρᾶγμα πάνυ ἀφελῶς καὶ εὐήθως ἀληθές εἶναι ἐπίσθησαν. Μειδιάσεις, οἶμαι, τοῦ σοφωτάτου Φίλωνος ἀκούων τάδε λέγοντος (ἐν τῷ τοῦ Μωϋσέως βίῳ Β. κεφ. ζ) περὶ τῶν ἐβδομήκοντα ἐν Φάρῳ τῇ νήσῳ καθημένων: »καθίσαντες δ' ἐν ἀποκρύφῳ καὶ μηδενὸς παρόντος ὅτι μὴ τῶν τῆς φύσεως μερῶν γῆς ὕδατος ἀέρος οὐρανοῦ» (μόνον ἄρα τῶν σοιχείων τὸ πῦρ ἀπῆν, θέρους δοκεῖ ἄρα γενέσθαι) »καθάπερ ἐνθουσιῶντες προεφήτεον οὐκ ἄλλα ἄλλοι, τὰ δ' αὐτὰ πάντες ὀνόματα καὶ ῥήματα ὥσπερ ὑποβολέας ἐκάστοις ἀοράτως ἐνηχοῦντος!» Τί δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἄλλο ἢ γραῶν ὕλοι;

1) Τῶν νῦν θεολόγων ἕνιοι οἶονται οὐ τὸν Φίλωνα ἀλλὰ τῶν μεταγενεστέρων τινὰς τοῦ Φίλωνος παρακούσαντας τὸ καταγελάσων πλάσμα τοῦτο πεπλακέναι. Διαρρήδην δὲ λέγει ὁ Φίλων οὐκ ἄλλα ἄλλοι, τὰ δ' αὐτὰ πάντες ὀνόματα καὶ ῥήματα, καὶ τὸν ὑποβολέα ὥσπερ κολοφῶνα ἐπέθηκεν.

Οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἰώσηπος τᾶλλα τὸν αὐτὸν τρόπον διηγούμενος τὸ τερατῶδες τοῦτο ἐτόλμησε προσδιγεῖσθαι, ἀλλὰ σιωπῇ παρήλθεν (ἐν τῇ Ἀρχαιολογίᾳ IB. β. § 6) εὖ εἰδὼς τοὺς Ῥωμαίους οἷς ἔγραφε τοῦτου γε τοῦ τερατεύματος οὐκ ἀνεξομένους, ἵνα δὲ μὴ ἀσύμβολος ἀπέλθοι ἕτερόν τι προσεπεψεύσατο τοιοῦτον. Φησὶ γὰρ ὅτι ὁ Φιλᾶδελφος τοὺς ἐβδομήκοντα Φιλοφρονούμενος ἐπηγγείλατο »τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἤλθον πρὸς αὐτὸν ἐπιφανῆ ποιήσειν καὶ κατὰ πᾶν ἔτος ἐπίσημον εἰς ὅλον τὸν τῆς ζωῆς χρόνον." Τὸ ἀπίθανον καὶ ἡλίθιον τοῦτων ἐξελέγχει ἄριστα ὁ Ἰώσηπος αὐτὸς τὰδε εὐθὺς ἐπάγων: »ἔτυχε γὰρ ἢ αὐτὴ εἶναι τῆς παρουσίας αὐτῶν καὶ τῆς νίκης ἦν Ἀντίγονον ναυμαχῶν ἐνίκησεν." Πανούργως οἱ ἀλαζόνες Ἰουδαῖοι ἀλλοτρίας δόξης ἀντιποιοῦνται τὰ μὴδὲν αὐτοῖς προσήκοντα σφετεριζόμενοι. Ἐτερόν τι τοιοῦτον κλέμμα τοῦ Φίλωνος ἄκουε. Διηγησάμενος τὰ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα τὰδε ἐπιφέρει: »ΔΙΟ καὶ μέχρι νῦν ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανηγυρις ἄγεται κατὰ τὴν Φάρων νῆσον, εἰς ἣν οὐκ Ἰουδαῖοι μόνον ἀλλὰ καὶ παμπληθεῖς ἕτεροι διαπλέουσι τὸ χωρίον σεμνύνοντες ἐν ᾧ πρῶτον τὸ τῆς ἐρμηνείας ἐξέλαμψεν." Ὁρᾷ τὴν τοῦ Φίλωνος εἴτε πανουργίαν εἴτε εὐήθειαν, τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πᾶσιν ἀναμιξέθως ἦν ἀκτάζειν, τὸ δὲ ἀκτάζειν ὅ, τι ἐστὶν αὐτὸς ὁ Φίλων ἐν τοῖς ἐξῆς οὕτω διαγράφει: »οἱ μὲν πηξάμενοι σκηνὰς ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς αἰγιαλίτιδος ψάμμου κατακλίναντες (γρ. κατακλιέντες) ἐν ὑπαίθρῳ μετ' οἰκείων καὶ Φίλων ἐσιῶνται." Οὐδεὶς δὲ αὐτῶν ἠδέως ἀκτάζειν ἐν τῇ νήσῳ εἰώθει σεμνύνειν βουλόμενος τὸ χωρίον ἔνθα προπάλαι οἱ ἐβδομήκοντα τὸν τοῦ Μαῦσέως νόμον διηρμήνευσαν, τίς γὰρ ἂν τοῦτου ἐφρόντισε τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες παμπληθεῖς, (ὡς αὐτὸς ἔφη) εἰς τὴν νῆσον διέπλεον, ἀλλ' ἠδονῆς οἶμαι ἔνεκα καὶ παλαιάν τινα ἑορτὴν τῶν ἐπιχωρίων ἐπιτελοῦντες διέπλεον κατ' ἔτος. Ὁ δὲ Φίλωνος Ἰουδαῖος πάση τέχνῃ καὶ μηχανῇ τοὺς ὁμοφύλους εἰς ὕψος αἴρειν Φιλοτιμούμενος καὶ τοῦτο παρεσπάσατο καὶ πάντας ἐξηπάτηκεν, ὁρῶ γὰρ τοὺς περὶ τῶν τοιούτων πραγματευομένους τῆς ἐν Φάρῳ ἀγομένης ἑορτῆς οὕτω μνημονεύοντας ὡς ἀναμφισβήτητον ὄν ὅτι διὰ τοὺς ἐβδομήκοντα ἐρμηνείας ὁσέτι ἐπετελεῖτο. Ὁ μὲν οὖν Ἰώσηπος αἰδοῖ τῶν συνετατέρων συντερατεύεσθαι τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο ἄκνησε καὶ ἠσχύνθη, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες οὐδὲν ὑποσειλάμενοι ἦτοι ἀναισχυντοῦσιν ἢ ἄκοντες μωρολογοῦσιν. Εἰς δὲ αὐτῶν καὶ γέλωτα ὀφλισκάνει, ὁ Ἰουστίνος ὁ μάρτυς ἐπικαλούμενος· διεξελθὼν γὰρ περὶ

τῶν ἐβδομήκοντα τὰ εἰωθότα ἐν τῷ Παραρτηρικῷ πρὸς Ἑλληνας λόγῳ εἶτ' ἐπιφωνεῖ (σελ. 17 D): »ταῦτα οὐ μῦθος (γρ. μύθους) ὑμῖν, ὧ ἄνδρες Ἕλληνες, οὐδὲ πεπλασμένους ἱστορίας ἀπαγγέλλομεν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ γενόμενοι καὶ τὰ ἴχνη τῶν οἰκίσκων ἐν τῇ Φάρῳ ἑωρακότες ἔτι σωζόμενα καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖ ὡς τὰ πάτρια παρεληφότων ἀκηκόοτες ταῦτα ἀπαγγέλλομεν." Πρὸς ταῦτα παρασηΐεται σοι τὸ τῶν Στωϊκῶν εἰσὶ βωμοί, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. Εὐτράπελός τις καὶ Φιλοπαίσμων, οἷον τὸ τῶν Ἀλεξανδρέων πλῆθος ἀεὶ ποτε ἐγένετο, ἐρείπια τινα δείξας ἄνθρωπον ἄκακον καὶ ταχυπειθῆ ἐξηπάτησεν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς τοιούτοις πειθόμενοι μάρτυσιν ἔτι καὶ νῦν ὄνται τινες τὰς νῦν περιφερομένας τῶν Ἰουδαϊκῶν συγγραμμάτων ἐρμηνείας τὰς παρακουσμάτων γεμούσας, τὰς μοχθηρῶς καὶ ἰδιωτικῶς γεγραμμένας, ἐνίας δὲ καὶ ἡμιβαρβάρους ἢ καὶ ἐσχάτως βαρβαριζούσας, ἐπὶ τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου συγγεγράφθαι, πολλὰ εἰς τοῦτο Φιλοτιμηθέντος τοῦ Φαληρέως Δημητρίου τοῦ χαρισιάτου καὶ καλλιπεῦς Ἀθηναίου. Οὐ γὰρ τολμῶσιν, ὡς Φασιν αὐτοί, τοσοῦτοις καὶ τηλικούτοις μάρτυσιν Ἰουδαίοις ἅμα καὶ Χριστιανοῖς ἀπιστεῖν. Ὅσης δὲ πίστεως εἰσὶν ἄξιοι φαίνεται δῆπου ἐξ ὧν προείπομεν καὶ προσέτι ἐν τῷ Εὐσεβίῳ ἐπισκέψασθαι ἄξιον. Ἐστὶ τις Ἀριστόβουλος, γόνος καὶ ἀπατεῶν εἶ τις καὶ ἄλλος, ὁ ψευδόμενος ὅτι καὶ πάλαι τὰ τῶν Ἰουδαίων ἐλληνιστῶν διηρμηνευμένα εἶη καὶ τὰ πλεῖστα καὶ κάλλιστα τῶν δογμάτων ἐντεῦθεν ὁ Πλάτων λάβοι. Προσφωνεῖ δὲ τὸ βιβλίον Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι, τῷ τῶν Πτολεμαίων ἕκτῳ, ᾧ καὶ ἐνίστε προσδιαλεγόμενος φαίνεται ἐν τοῖς παρὰ τῷ Εὐσεβίῳ σωζομένοις. Οὗτος οὖν ὁ Ἀριστόβουλος (εἶ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι ὁ Ἀνατόλιος, ᾧ χρῆται μάρτυρι ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ Z. κεφ. λβ.) τῶν ἐβδομήκοντα ἐρμηνείων εἰς ἐγένετο καὶ καθήμενος ἐν τινὶ τῶν οἰκίσκων, ὧν τὰ ἴχνη ὁ Ἰουστίνος αὐτὸς ἐδράκειν, ἤκουσε τοῦ παρὰ Φίλωνι ὑποβολέως καὶ αὐτῷ ἀοράτως ἐνηχοῦντος. Γράφει δὲ ὁ Ἀνατόλιος κατὰ λέξιν τὰδε: »(Ἀριστόβουλος) ὃς ἐν τοῖς ἐβδομήκοντα κατεἰλεγμένος τοῖς τὰς ἱερὰς καὶ θείας Ἑβραίων ἐρμηνεύσασι γραφὰς Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ τῷ τοῦτου πατρὶ καὶ βίβλους ἐξηγητικὰς τοῦ Μαῦσέως νόμου τοῖς αὐτοῖς προσεφάνησε βασιλεῦσιν." Ἐπ' αὐτοφάρῳ ἐάλωνεν, ὡς ὁρᾷ, πάντα ὁμοῦ συμφύρων πράγματα καὶ χρόνους¹⁾.

¹⁾ Ὁ Ἀριστόβουλος αὐτὸς πρὸς τὸν Φιλομήτορα τὰδε γράφει:

τοιούτων ἀνθρωπῶν καταφρονήσειεν ὁρῶν ἅπαντα ὁμοίως αὐτοῖς ἐσκευωρημένα καὶ ἐφευσμένα;

Καὶ ἡ διαβόητος τοῦ Ἀριστοβούλου μαρτυρία, ἣ χρῶνται πάντες αἰεὶ οἱ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα πραγματευόμενοι ὡς ἀληθεσάτη οὔση, μέρος τι ἔσφαλται, τᾶλλα δὲ ψεύδεται. Ἐρῶ δὲ διὰ βραχέων ὅ, τι μοι δοκεῖ. Ἐσφαλται γὰρ τὰ τελευταῖα, διορθωτέα δὲ ἄδε: »Ἡ δ' ὅλη ἐρμηνεία τῶν διὰ τοῦ Νόμου πάντων ἐπὶ τοῦ προσαγορευθέντος Φιλαδέλφου βασιλέως τοῦ σοῦ προγόνου (γέγονε), προσενεγκαμένου μείζονα Φιλοτιμίαν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως (καὶ) πραγματευσαμένου τὰ περὶ τούτων.»

Προσέθηκα τὸ γέγονε καὶ τὸν καὶ. Ἀδύνατόν ἐστι συντάττειν »ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως προσενεγκαμένου μείζονα Φιλοτιμίαν,» οὐ γὰρ; τὸ δὲ προσενεγκαμένου πάντως πρὸς τὸ Δημητρίου συντακτέον, ὡς παντὶ αὐτόθεν γενήσεται Φανερὸν. Ὅτι δὲ οὕτως καὶ οὐκ ἄλλως τῷ Ἀριστοβούλῳ γέγραπται δηλοῖ ὁ Κλήμης τὰ τοῦ Ἀριστοβούλου, ὡς ἔθος αὐτῷ, μεταγράφων (σελ. 410): »ἐρμηνευθῆναι δὲ τὰς γραφὰς — φασὶν ἐπὶ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Λάγου ἢ, ὡς τινες, ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου ἐπικληθέντος τὴν μεγίστην Φιλοτιμίαν εἰς τοῦτο προσενεγκαμένου Δημητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ τὰ περὶ τὴν ἐρμηνείαν ἀκριβῶς πραγματευσαμένου.» Ὅρθῶς ὅτι ταῦτα ἐξ ἐκείνων μεταγέγραπται. Οὐκοῦν ὁ μὲν βασιλεὺς οὐδὲν περὶ τὸ πρᾶγμα ἐσπούδασεν κατὰ τὴν τοῦ Ἀριστοβούλου μαρτυρίαν, ὁ δὲ Δημήτριος »ὅς ἦν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ βασιλέως» (ὡς οἱ Ἰουδαῖοι ψεύδονται) μείζονα Φιλοτιμίαν προσενεγκαμένος τὰ περὶ τούτων ἐπραγματεύσατο. Ὅτι δὲ καὶ τοῦτο ψεύδεται ὁ Ἀριστοβούλος οὐ χαλεπὸν ἀποδείξει. Ὁ γὰρ Δημήτριος οὔτε τῶν βιβλιοθηκῶν ἐπεσάτει (ἴσμεν γὰρ ἀκριβῶς πάντας ἐξῆς τοὺς ἐπισατήσαντας, ἐν οἷς ὁ Δημήτριος οὐδαμοῦ φαίνεται) καὶ ὁ

»Ἡ δ' ὅλη ἐρμηνεία τῶν διὰ τοῦ Νόμου πάντων ἐπὶ τοῦ προσαγορευθέντος Φιλαδέλφου βασιλέως, σοῦ δὲ προγόνου, προσενεγκαμένου μείζονα Φιλοτιμίαν, Δημητρίου τοῦ Φαληρέως πραγματευσαμένου τὰ περὶ τούτων.»

Ὁ Εὐσέβιος αὐτὸς ταῦτα ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοβούλου μετέγραψεν (ἐν τῇ Εὐαγγ. Προπαρ. Π. ιβ. σελ. 664. Β) ἀλλὰ τελῶς ἐπελάβετο τούτων ὕστερον καὶ τὸν ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίου, τὸν περιπατητικὸν Φιλόσοφον, τὸν κατὰ τὸν Φιλομήτορα γεγονότα ἕνα ποιεῖ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἐλεζάρου ἐξ Ἱεροσολύμων πρὸς τὸν Φιλάδελλον ἀπεσταλμένων.

Φιλάδελλος σφόδρα μισῶν τὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ τάχιςα εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, ἐξήλασεν αὐτὸν εὐθύς ἐκ τῆς πόλεως εἶτα μετ' οὐ πολὺ καὶ ἀπέκτεινεν. Οὐ θαῦμα μέντοι, παρ' ὀλίγον γὰρ ἦλθεν ὑπ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἐκπεσεῖν καὶ βασιλεὺς τις ἂν

ὅτε χῶσεται ἀνδρὶ χερῆϊ

εἶπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ
ἀλλὰ τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσῃ.

Ἀπεμνημόνευσεν οὖν καὶ ὁ Φιλάδελλος τῷ Δημητρίῳ καὶ ὅτε πρῶτον ἐδυνήθη ἐξελάσας εἶτ' ἀπέκτεινεν. Ὁ δὲ σοφὸς ἡμῖν Περιπατητικὸς τούτων ὡς ἔοικεν οὐδὲν ἐπισημάμενος ὅσα ἄλλα ἐν τῇ μαρτυρίᾳ ψεύδεται ἐπισκοπεῖν ἄξιον. »Φανερὸν (Φησὶν) ὅτι κατηκολούθησεν ὁ Πλάτων τῇ καθ' ἡμᾶς νομοθεσίᾳ καὶ Φανερὸς ἐστὶ περιειργασμένος ἕκαστα τῶν ἐν αὐτῇ.» Πεύδεται περιφανῶς. »Διηρμήνεται γὰρ (Φησὶν) πρὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως δι' ἑτέρων πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Περσῶν ἐπικρατήσεως. — ὡς εὐδὴλον εἶναι τὸν προειρημένον Φιλόσοφον εἰληφέναι πολλὰ γέγονε γὰρ πολυμαθῆς.» Αὐτοσχεδιάζων ταῦτα καὶ πλαττόμενος Φανερὸς ἐστίν. »Διηρμήνεται δι' ἑτέρων.» Διὰ τίνων, ποῦ, πότε; Οὐδεὶς ἂν εἴποι, ἀλλ' εἶπερ ὁ Πλάτων τὰ τοῦ Μαυσέως παρείληφεν (ὅπερ αὐτῷ Φανερὸν καὶ ἀναντίλεκτον) ἀνάγκη δήπου διηρμηνεῦσθαι αὐτὰ πρότερον ὁπωσδήποτε. Ἀλλὰ πότε διηρμήνεται, ὧ λῶσε Ἀριστοβούλε; »Πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Περσῶν ἐπικρατήσεως.» Τίνα μέντοι λέγεις ἐπικρατήσιν Ἀλεξάνδρου τε καὶ τῶν Περσῶν; Δῆλον ὅτι τὴν τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πάμπλου διαφέρει, ὁ μὲν γὰρ Ἀλέξανδρος τὴν Αἴγυπτον κατεσρέψατο ἔτει πρὸ Χρ. ἐπιφ. 332, οἱ δὲ Πέρσαι σχεδὸν τι διακοσίους ἔτεσι πρότερον, ἔτει 525. Λέγεις οὖν οἷον »πρὸ διακοσίων σχεδὸν ἢ τετρακοσίων ἐτῶν,» εὐηθέστερόν πως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Ἀλλὰ καὶ νῦν Φανερὸς εἶ οὐδὲν ἄλλο περὶ τούτων πεπυσμένος πλὴν ὅτι ὁ Πλάτων τὰ τοῦ Μαυσέως ἀνέγνωκεν. Ἀνάγκη ἄρα πρὸ τῆς τοῦ Πλάτωνος ἡλικίας διηρμηνεῦσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἐβραΐζειν ὁ Πλάτων ἠπίστατο καὶ οὐδεὶς τοῦτό γε τοῖς ἄλλοις ἐτόλμησε προσεπιψεύδεσθαι. Ὅτι δὲ τὸ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου ἐπικρατείας διηρμηνεῦσθαι οὐκ ἀπέχρη πρὸς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἡλικίαν διὰ τοῦτο καὶ τοὺς Πέρσας προσέθηκας καὶ ἔτη ὀλίγου δεῖν διακόσια. Ἀλλ' οὐκ ἐστὶ τοῦτο διδάσκειν, ἀλλ' αὐτοσχεδιάζειν καὶ τὸ ἐπελθὼν λέγειν καὶ ψεύδεσθαι. Ἀλλ' »εὐδὴλον εἶναι Φῆς τὸν Πλάτωνα ἐντεῦθεν εἰληφέναι πολλὰ ἦν γὰρ πολυμαθῆς.» Οἶψ τεκμηρίῳ χρῆ, ὧ βέλτις! Σὺ ὁ Περιπα-

τητικὸς καὶ οὐκ ὀλίγῃ τινὶ τοῦ Πλάτωνος πολυμαθέστερος ἂν ὄσα ἀγνοεῖς! Οὐδὲ τὰ περὶ τοῦ Φαληρέως Δημητρίου οἶσθα γνώριμα πᾶσιν ὄντα. Εἶτα ἐπάγεις: »καθὼς καὶ Πυθαγόρας πολλὰ τῶν παρ' ἡμῖν μετενέγκας εἰς τὴν ἑαυτοῦ δογματοποιίαν κατεχώρισεν.»¹⁾ Καὶ ὁ Πυθαγόρας ἄρα τὰ τοῦ Μωϋσέως κέκλοφεν; Κέκλοφεν, εἴ τι πειθόμεθα τῷ πανσόφῳ Ἀριστοβούλῳ. Σοὶ δὲ ταῦτ' ἴσως, ὦ Φίλτατε Κόντος, ὑπερφυᾶ καὶ παραδοξότατα φαίνεται εἶναι. Μήπω θαυμάσιος, ὦγαθέ, προσεξεύρηκε γάρ τι ὁ Ἀριστόβουλος ἔτι πολλῶν τούτων παραδοξότερον. Τί μὲν; Οὐ μόνον ὁ Πλάτων καὶ ὁ Πυθαγόρας πρότερον ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ ὁ Ὀμηρος αὐτὸς τὰ τοῦ Μωϋσέως κελόφασιν. Ἀπισεῖς; λαβὲ τὸ βιβλίον. Ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Εὐαγγ. Προπαρ. (ΙΓ. κεφ. ιβ. σελ. 667 D) ὁ Ἀριστόβουλος περὶ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας τῆς τοῦ σαββάτου τάδε γράφει κατὰ λέξιν: »Διασαφεῖ δὲ καὶ Ὀμηρος καὶ Ἡσίοδος μετελιηφότες ἐκ τῶν ἡμετέρων βιβλίων ἱερὰν εἶναι (τὴν ἐβδόμην ἡμέραν).» Ἀκούεις ὡς σαφῶς καὶ διαρρήδην λέγει: »μετελιηφότες ἐκ τῶν ἡμετέρων βιβλίων.» Πόθεν λαβύντες; Χαλεπὸν εἶδέναι, εἴ μὴ αὐτὸς ὁ Μωϋσῆς τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς οἶδεν ὁ Φίλων, ἐκδεδιδασκόμενος τὰ ἑαυτοῦ ἑλληνιστὶ διηρμήνευσεν. Ἀλλὰ τί ποτ' εἶπεν ὁ Ὀμηρος παρὰ τοῦ Μωϋσέως μετελιηφῶς; καὶ τοῦτο γὰρ ἄξιον εἰδέναι. Ἀλλὰ τέ τινα, ἃ παρὰ τίθεται ὁ Ἀριστοβούλος, καὶ δὴ καὶ τὸν σίχον τοῦτον.

Ἐβδομον ἡμαρ ἔην καὶ τῷ τετέλεσο ἅπαντα.

Ὁρᾷς; τοῦτο περιφανῶς ἐκ τοῦ τῆς Γενέσεως βιβλίου μετελιηπται. Ἀκηκῶς ὁ Ὀμηρος ὅτι ὁ Θεὸς ἐν ἑξ ἡμέραις ποιήσας τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἐβδόμῃ παύσαιτο τοῦ ἔργου, διὰ τοῦτο εἶπεν.

Ἐβδομον ἡμαρ ἔην καὶ τῷ τετέλεσο ἅπαντα.

Ἄλλ' ὁ ποιητὴς ἕτερόν τι εἶπεν (ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Ε. 262):

Τέτρατον ἡμαρ ἔην καὶ τῷ τετέλεσο ἅπαντα.

τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δία Καλυψά.

Φροῦδος ἡμῖν ὁ Μωϋσῆς, ἡ δὲ τοῦ Ἀριστοβούλου κικουργία καὶ σκευωρία ἐπ' αὐτοφάρῳ κατελιηπται. Καλὴν δίκην δέδωκεν ὁ πλάτωνος τῷ Βαλκεναρίῳ, ὅστις ἐν τῷ παγκάλῳ συγγράμματι Περί Ἀρι-

¹⁾ Ἀνθρώπινόν τι ἔπαθεν ὁ Βαλκεναρίος κατεχώρησεν κελύων γράφειν καὶ ὁ Γαῖσφορδὸς αὐτῷ πιεύσας. Γνώριμον τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ χωρίζω, ὡς οὐδὲν δεῖν μαρτύρων.

στοβούλου τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίου πρῶτος τὴν τάνδρὸς κικουργίαν καταφωράσας οὕτως ἐξήλεγξε Φανερώς ὡς κἂν τῶν σμικρὸν νοῦν κικημένων μηδένα ἀντειπεῖν ἔτι. Φανερόν γὰρ πᾶσι γέγονεν ὅτι ταῦτα πάντα πέπλασαι καὶ ἐσκευάσθηται ἐπὶ τῷ ἐν τοῦτο κατασκευάζειν, ὡς ἄρα ἡ τῶν Ἑβραίων σοφία πρὸς βεβεί τε καὶ πρωτεύει πάντων καὶ εἴ τι καλὸν καὶ γενναῖον τοῖς τῶν Ἑλλήνων Φιλοσόφοις ἐξεύρηται πάντα παρὰ τῶν Ἑβραίων κέλεπται. Ἐπὶ τούτῳ δὴ πάντα κάλων σείουσιν ἴν' ἀληθῆς ἂν Φανῆ ὁ χρησμός ἐν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος τῶν γοήτων τις κατεψεύσατο ἐν τῷ τοῦ Ἰουστίνου τοῦ Μάρτυρος Παρακινετικῷ (σελ. 15 F):

Μοῦνοι Χαλδαῖοι σοφίην λάχον ἢδ' ἄρ' Ἑβραῖοι.

Δουλεύοντες οὖν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ καίπερ ἀποπρωτάτῃ οὔσῃ πάντα ποιοῦσι πλαττόμενοι καὶ νόθα ὑποβάλλοντες καὶ ψευδῆ ψευδέσι προσεπισταρεύοντες. Τίς ἂν οὖν τῶν εὖ φρονούντων ἔτι πιεύσειεν ὅτι οὖν τοιούτοις μάρτυσι, τοῖς πολλὰκις ἤδη ψευδομαρτυρίων ἀλοῦσι καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα τὰ δὲ μηδέποτε γενόμενα ὡς γενόμενα διηγούμενοι καὶ διαβεβαιούμενοι; Ἐρέτω τοῖνυν ὁ πλάτων καὶ γόης καὶ τῶν ψευσμάτων δίκην δίδωτω ὁψὲ μὲν ἀλλ' αἰεὶ διαμενοῦσαν. Εἰσαεὶ γὰρ ἄτιμος ἔσω καὶ μηδὲ περὶ ἐνὸς ἔτι μαρτυρεῖν αὐτῷ ἐξέσω.

Περὶ δὲ τοῦ πρωταγωνιστοῦ τοῦ κατεψευσμένου τούτου δράματος οὕτω εἰρήκαμεν. Ἔθος ἐστὶ τοῖς περὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιολογίας πραγματευομένοις ἤτοι Ἀριστοῦ ἢ Ἀριστέου αὐτὸν καλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦνομα αὐτὸ κατέψευσαι. Ἐποδέδουκε γὰρ Ἰουδαῖος τις πλάτων ὑπὸ τὸ πρόσωπον ἀνδρὸς ἐνδόξου, εἴτε Ἀριστοῦ εἴτε Ἀριστέου καλουμένου, φίλου ὄντος ἐν τοῖς μάλις τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ καὶ μέγιστον παρὰ τῷ βασιλεῖ δυναμένου. Οὗτος οὖν ὁ ψευδολόγος καὶ ἀπατεὼν Ἰουδαῖος πάμπρωτος, ὡς ἔοικεν, αὔξειν καὶ σεμνύνειν τὰ τῶν Ἑβραίων συγγράμματα ἐβελήσας, τερατώδη τινα ἰσορίαν πέπλακεν, ὡς ἄρα ὁ Φιλαδέλφος πάσῃ σπουδῇ καὶ φιλοτιμίᾳ χρυσάμενος συσπουδάσαντος εἰς τὰ μάλις τοῦ Φαληρέως Δημητρίου τὰ παλαιὰ τῶν Ἰουδαίων βιβλία κτήσασαί τε καὶ διερμηνεύσειε. Παραχρῶμενος οὖν ὁ ἀνθρώπος προσώποις ἀνδρῶν ἐνδοξοτάτων οὔτε ἀληθοῦς οὔτε τοῦ πιθανοῦ οὔθ' ὅλως τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι οὐδὲν φροντίσας τὰ ἑαυτῷ δόξαντα τολμηρῶς καὶ ἀναισχύντως πέπλακε παρὰ τε τὴν ἰσορίαν καὶ τὴν τῶν τ' ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων φύσιν ψευδόμενος ὅτι οὖν. Ἐν δὲ τοῦτο εὐτύχησεν ὁ γόης, τὸ ἐπιτυχεῖν πλείων ἐπαινετῶν καὶ κριτῶν εὐξω-

πατήτων καὶ εὐθεσάτων καὶ τοῦ εὖ φρονεῖν παντελῶς ἀπηλλαγμέ-
νων, Ἰουδαίων τε ἅμα καὶ Χριστιανῶν. Τοσοῦτον γὰρ τότε σκότος
ἐπεπόλασεν, ὥστε τὰ μὲν ἀληθῆ παραπόλωλεν, ὁ δὲ πάντων μάλιστα
ψευδολόγος ὑπὸ πάντων πιστευόμενος, ἐγκωμιαζόμενος, θαυμαζόμε-
νος ἔτι καὶ νῦν γνωρίζεται παρὰ πᾶσιν Ἀριστοῦς ἢ Ἀριστεύς ψευ-
δανύμῳς καλούμενος, καὶ πάσαι μὲν ὁ ἀνὴρ ψευδόμενος ἐξελέγη-
κται, διατελοῦσι δ' αἰεὶ τινες νομίζοντες τοῖς ψευδέσιν ἴσως
ἀληθές τι παραμεμῆχθαι καὶ οὐδὲν παύονται τοῦ τε Σωτή-
ρος μεμνημένοι καὶ τοῦ Φιλαδέλφου καὶ τοῦ Δημητρίου ὡς τῶν τοῦ
Ψευδαριστοῦ ἐν γέ τι ἀληθές περιεχόντων. Ἐμοὶ δὲ ταῦτα οὐδ'
ὅτι οὖν ἀληθείας μετέχειν δοκεῖ ἀλλὰ πάντα ὁμοίως πεπλάσθαι τε
καὶ ἐσκευασθῆναι, ὁ δὲ τὰ ὑποβολιμαῖα ταῦτα αὐτοσχεδιάσας ἐνὸς
μόνου φαίνεται ἐσοχασμένος, τοῦ τοῖς ὁμοειδέσιν ἀμωσγέπως τῆ ἀληθῆ
καταχαρίζεσθαι. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τῶν περιφανῶς ἐψευ-
σμένων οὐκ ἔρῳ, ἐπίσκεψαι δέ μοι μόνον τὴν τῆς λέξεως μοχθηρίαν.
Τὰ τῶ Ἀθηναίῳ Δημητρίῳ εἰρημένα καὶ ἐπεσαλμένα (πέπλακε γὰρ
ὁ γόης καὶ ἐπιστολὴν τινὰ τοῦ Φαληρέως πρὸς τὸν Φιλάδελφον) οὐ
μόνον Ἀττικῆς χάριτος οὐδὲν ἀπόζει καὶ οὐδὲν ὄλως ἀττικὸν ἐμ-
φαίνει, ἀλλὰ καὶ ἰδιωτικῶς τὰ πάντα πέφρασαι καὶ ἡμιβαρβάρως,
οἷα ἂν ὁ τυχὼν ἐκ τοῦ Ἀλεξανδρέων σύρφακος αὐτοσχεδιάζων εἴποι.
Ὁ δὲ Ἐλεάζαρος ὁ Ἀρχιερεὺς πῶς δοκεῖς ἐπιστέλλει τε καὶ ἐρμη-
νεύει; Ἄκουε δὴ: »Εἰ αὐτός τε ἔρρωσαι καὶ ἡ βασιλίσσα
Ἄρσινὸν ἢ ἀδελφὴ καὶ τὰ τέκνα, καλῶς ἂν ἔχοι κτέ.»
Ἄλλ', ὃ βέλτιον ἀρχιερεῦ, παρὰ τῶν Ῥωμαίων τοῦτο μεμάνηκας,
οἷς ἔθος ἐν πᾶσιν αἰεὶ τοῖς ἐπιτελλομένοις προγράφειν SI VALES BENE
EST, μᾶλλον δὲ διὰ τὸ σύνηθες συντόμως S. V. B. E¹). Πόθεν
οὖν σοὶ ταῦτα τῶ κατὰ τὸν δεῦτερον Πτολεμαῖον γράφονται; Ἐτι
δὲ καὶ τὸ τῆς ἀδελφῆς ὄνομα οὐ καλῶς προσέερψας. Πῶς γὰρ
ιερεὺς ὢν οὐ βδελύττει τὸ μύσος; ἐβίνει ἀδελφός, ὠλεξίκακε,

¹) Ἐν καὶ δεῦτερον τούτου παράδειγμα ἐκ τῆς τοῦ Ἰωσήπου Ἀρ-
χαιολογίας ὑπογράψω. ΙΔ. 1. § β. Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ αὐτοκρά-
τωρ — εἰ ἔρρωσθε εὖ ἂν ἔχοι, καὶ γὰρ δὲ ἔρρωμαι σὺν τῶ στρατο-
πέδῳ. ΙΔ. 1β. § γ. Μάρκος Ἀντώνιος αὐτοκράτωρ — εἰ ἔρρωσθε
εὖ ἂν ἔχοι, ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ στρατεύματος. C. Iu-
lius Caesar (M. Antonius) Imperator — Si valetis bene est, ego
exercitusque valemus. Οὕτως οὖν οἱ Ῥωμαῖοι πάντες αἰεὶ πρὸς
πάντας ἐπιστέλλουσιν, Ἑλλήνων δὲ οὐδεὶς, οἶμαι δὲ οὐδὲ τῶν Ἰου-
δαίων, μήτι γε ἐπὶ τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου.

τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφὴν! Πόσω δὲ σοῦ κρείττων ὁ ποιήσας τὸ
περιβόητον·

εἰς οὐχ ὀσίην τρυμαλίην τὸ κέντρον ὤθεις.
ἀλλ' ἐῷμεν τὸν Ἰουδαῖον, ἵνα τοῦ Ἀθηναίου ἀκούωμεν. Ἀκροασά-
μενος ὁ βασιλεὺς τῶν τοῦ Μαυσέως νόμων καὶ ὑπερβαυμάσας τὸν
Δημήτριον ἐρωτᾷ πῶς δῆτα τῶν πανσόφων τούτων νόμων οὐδεὶς
πώποτε τῶν Ἑλλήνων ἐμνήσθη. Ἔδακνε δὲ τοῦτο σφόδρα, ὡς
ἔοικε, τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι Ἰουδαίους, διὸ οἱ μὲν ἀπίθανα αἰτιολο-
γοῦσιν, οἱ δὲ νόθα πανούργως ὑπέβαλον. Αὐτὸς ὁ Ψευδαριστοῦ ἐν
τοῖς ἄνω προφέρεται ἐπιστολῇ τοῦ Δημητρίου πρὸς τὸν βασιλέα, ἐν
ἣ μάρτυρα παράγει Ἀβδηρίτην τινὰ Ἐκαταῖον (οὔτε Ἀβδηρίτην
ὄντα οὔτε Ἐκαταῖον, ἀλλ' ἀπατεῶνα καὶ αὐτὸν Ἰουδαῖον ψευδάνυ-
μον) τὰδε λέγων: »Πόρρω γεγόνασιν οἱ τε συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ
καὶ τὸ τῶν ἱστορικῶν πλῆθος τῆς ἐπιμνήσεως τῶν προειρημένων βι-
βλίων — διὰ τὸ ἀγνήν τινὰ καὶ σεμνήν εἶναι τὴν ἐν αὐτοῖς θεω-
ρίαν, ὡς Φησιν Ἐκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης.» Οὐ πάνυ τι μανθάνω
ὅ, τι καὶ λέγει. Φησὶ γὰρ ὅτι διὰ τὸ ἀγνήν εἶναι τὴν θεωρίαν
ταύτην καὶ σεμνήν, διὰ τοῦτο οὐδεὶς αὐτῆς μὲμνηται. Οὐκ ἄρα,
ὦ Δημήτριε, μεμνήμεθα τῶν σεμνῶν καὶ ἀγνῶν εἶναι δοκούντων;
Ἔοικε δὲ οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ἐγνωκέναι τὸ ῥηθὲν, νῦν γὰρ πάλιν τὸ
αὐτὸ ἐρωτᾷ. ὁ δὲ Δημήτριος διὰ πλειόνων εὐμαθέστερον ἀποκρίνεται
διδάσκων ὅτι ἤδη τινὲς ἐπιχειρήσαντες τούτων μνημονεύειν καὶ εἰς
γνώσιν τοῖς Ἑλλησιν ἄγειν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπλήγησαν. »καὶ γὰρ
ἔφησεν ἀκηκοέναι Θεοπόμπου διότι μέλλων τινὰ τῶν προηρημευμέ-
νων ἐπισφαλέςτερον ἐκ τοῦ νόμου προσισορεῖν ταραχὴν λάβοι τῆς δι-
ανοίας πλεῖον ἡμερῶν τριάκοντα, — καὶ παρὰ Θεοδέκτου δὲ τοῦ
τῶν τραγωδιῶν ποιητοῦ μετέλαβον ἐγὼ διότι παραφέρειν μέλλοντος
(γρ. μέλλων) τι τῶν ἀναγεγραμμένων ἐν τῇ βίβλῳ πρὸς τι δρᾶμα
τὰς ὄψεις ἀπεγαυκώθη.» Ὁρᾷς ὅτι ἡλικιωτῶν καὶ Φίλων τινῶν
ἑαυτοῦ μνημονεύει, ὧν αὐτὸς Φησιν ἀκηκοέναι τὰ ἑαυτῶν πάθη
διηγουμένων »ἔφησεν ἀκηκοέναι Θεοπόμπου» καὶ »παρὰ Θεοδέκτου
δὲ μετέλαβον ἐγὼ.» Φέρεται μὲν καὶ ἕτερα γραφὴ »περὶ Θεο-
δέκτου», τὸ δὲ ἐγὼ προσκείμενον σαφῶς δείκνυσι τὸ παρὰ ὀρθῶς
ἔχον. »τοῦ Θεοδέκτου αὐτὸς (Φησὶν) ἤκουσα.» Ἀλλὰ μὴν οὔτε
τῶ Θεοπόμπῳ εἰκὸς τὸν Δημήτριον συγγενέσθαι· ὅτε μὲν γὰρ τῶ
Ἰσοκράτει ἐσχόλαζεν ὁ Θεοπόμπος ὁ Δημήτριος παῖς ἔτι ἦν, ὕστε-
ρον δὲ οὔτ' Ἀθήναζε ἀφίκετο ὁ μισαθῆναιος Θεοπόμπος καὶ εἰς Αἴ-
γυπτον ἐλθεῖν βουλόμενον ὁ πρῶτος Πτολεμαῖος οὐ προσέειτο. Ἄλλ'

οὐδὲ τὸν Θεοδέκτιν, οἶμαι, εἶδεν ὁ Δημήτριος, ἀπέθανε γὰρ ὁ ποιη-
τῆς νέος ὢν δικτῶ που ἔτεσι πρότερον ἢ τὸν Δημήτριον πρὸς τὰ
κοινὰ προσελθεῖν. Ἄλλ' ἔσω, ἐγένετο ἀμφοτέρων φίλος καὶ συνή-
θης, πόθεν δ' ἔλαβον ἐκεῖνοι τὰ τῶν Ἑβραίων νόμιμα καὶ δόγματα;
» Ἐκ τῶν προηρμηνευμένων » Φησὶν. Ἄλλὰ τίς καὶ τότε
καὶ πῶς ταῦτα προηρμηνευσεν; Ἐχρήσαντο ἴσως τῷ τοῦ Πλάτωνος
ἀντιγράφῳ, ὅθεν ὁ Φιλόσοφος οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ κέκλοφεν.
Εἶτα πῶς ποτὲ αὐτοῖς παρέστη ὅτι ὁ Θεὸς μνησίσει διὰ τὸ τὰ θεῖα
ἐκφέρεισθαι; Οὐ γὰρ ἦν ἀπόρητα ταῦτα καὶ μυστήρια, ἀ ἔξορχεῖ-
σθαι οὐ θέμις, ἀλλὰ Νόμιμα Βαρβαρικά πάλαι ἡρμηνευμένα καὶ
ἐν μέσῳ κείμενα πᾶσι τοῖς Φιλαναγνωστοῖσι. Κῆρα πῶς οὐ κατε-
πλάγη ὁ Πτολεμαῖος τὰ αὐτὰ τολμῶν ἐκείνοις, κίνδυνος γὰρ ἦν
καὶ δέος μὴ τὰ ἴσα ἀμαρτάνων ἦτοι τοῦ νοῦ ἐξεσταῖη καὶ μαυρῆ ὡς
ὁ Θεότομος, ἢ καθάπερ ὁ Θεοδέκτης ἀπογλαυκαθεῖη τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς καὶ τυφλὸς γένοιτο. Ὁ δὲ βασιλεὺς οὐδὲν τούτων φοβηθεῖς
» μεταλαβὼν περὶ τούτων τὰ περὶ (γρ. παρὰ) τοῦ Δημητρίου προσ-
κυνήσας ἐκέλευσε μεγάλην ἐπιμέλειαν ποιῆσθαι τῶν βιβλίων,»
κατὰ τὸν Ψευδαρισαῖον. Οἱ μὲν πάλαι Ἕλληνες μόνους τοὺς θεοὺς
προσεκύνουν, ὁ δὲ Φιλάδελφος καὶ τὰ τῶν Ἰουδαίων βιβλία προσ-
κυνεῖ! Ἄλλ' ἀποκρώντως ἔκ τε τῶν ἄλλων καὶ ἐκ τῆς ἀτόπου
προσκυνήσεως ταύτης πᾶς τις αἰσθήσεται ὅτι Ἰουδαῖοι τινες ὄλεθροι
προσωπεῖα Ἑλληνικὰ περικείμενοι δράμα Ἑλληνικὸν κακῶς ὑποκρι-
νόμενοι ἐπιτρίβουσι. Πάντα μὲν οὖν ἐκεῖνα νόθα καὶ ὑποβολιμαῖα,
πάντα μοχθηρά, οὐδὲν δὲ τῆς λέξεως ἢ χρῶνται οἱ γόητες μιαιώ-
τερον. Ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Δημήτριος, πάντες οἱ ἄλλοι οὐδὲν βέλ-
τιον ἑλληνίζουσιν ἢ οἱ ἐπιτυχόντες ἐκ τοῦ πολλοῦ συρφετοῦ τῶν
Ἀλεξανδρέων. Ἐξ ὧν ἐκάστοτε παρεθέμεθα ἰκανῶς ἤδη τὸ μοχθηρὸν
καὶ συρφετῶδες τῆς λέξεως Φανερόν σοι, οἶμαι, γέγονεν. Ὀλίγα
δ' ἄττα προσθεῖς τὸν περὶ τούτων λόγον καταπαύσω. Τοῦ πράγ-
ματος τέλος λαβόντος » παρανεγνώσθη τῷ βασιλεῖ πάντα καὶ
λίαν ἐξεθαύμασε τὴν τοῦ νομοθέτου διάνοιαν. » Τὸ παρανα-
γιγνώσκειν ὃ, τι ἐστὶν ὁ Ψευδαρισαῖος, ὡς ἔοικεν, ἀγνοεῖ· εἰ δὲ
μὴ, ὁ Πτολεμαῖος ἠκροάσατο πρῶτον μὲν τῶν Ἑβραίων γεγραμμέ-
νων, εἶτα δὲ τῶν αὐτῶν αὐθις Ἑλληνιστῶν μετηρμηνευμένων, τοῦτο
γὰρ δηλοῖ τὸ παραναγνωσθῆναι, οἷον ἀντιβληθῆναι, εἶτα
ταῦτα » λίαν ἐξεθαύμασε », τὸ δὲ λίαν ψέγοντός ἐστιν ὡς
πέρα τοῦ μετρίου θαυμάζοντα, ὁ δὲ καλὸς Ψευδαρισαῖος τὸν αὐτὸν
βούλεται, παρέλκει δὲ ἢ ἐξ ἐν τῷ ἐξεθαύμασε. Μετ' ὀλίγα

δὲ ὁ Δημήτριος Θεοπόμπου Φησὶν ἀκηκόεσθαι » διότι — ταραχὴν
λάβοι τῆς διανοίας. » Οἱ μεταγενέστεροι τῶν παλαιῶν τούτῳ μά-
λις διαφέρουσιν, ὅτι οἱ μὲν παλαιοὶ τῆ τῶν πραγμάτων φύσει
ἀκλόουθα λέγουσιν, οἱ δὲ τάναντία. Οἱ μὲν οὖν πάλαι Ἕλληνες
ἔλεγον: λαμβάνει με ὕπνος, φόβος, τρόμος, ὑποψία, ταραχὴ
καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια, οἱ δὲ ἀνοήτως: λαμβάνω ὕπνον,
φόβον, κτλ. καὶ » λαμβάνω ταραχὴν τῆς διανοίας. » Κἂν
ἐν τι τῶν τοιούτων παραχρήμα τοὺς μεταγενεστέρους ἐλέγχει. Ὀλί-
γον δὲ ὑποβάς γράφει ὧδε: » τὰ θεῖα βούλεται εἰς κοινούς ἀν-
θρώπους ἐκφέρειν. » Ἐχομέν σε, ὦ Ἰουδαῖε, σὺ μὲν γὰρ κοινούς
ἀποκαλεῖς τοὺς βεβήλους καὶ τῆς σῆς θρησκείας οὐ μετέχοντας
(οἷον μεμιασμένους καὶ ἀκαθάρτους λέγων, ἐπεὶ περὶ τὸ κοι-
νοῦν τιθεῖς ἐπὶ τοῦ μιαινεῖν), ὁ δ' Ἕλλην τὸν Φιλάνθρωπον καὶ
εὐπροσῆγορον καὶ εὐπρόσοδον κοινὸν ὀνομάζει. Γελοῖός ἐστιν ἄρα
ὁ Ἀθηναῖος τῆ Φωνῆ Ἑβραίων. Οὐχ Ἑβραῖζει δὲ ὁ Φαληρεὺς ἀλλὰ
ῤωμαΐζει ἐν τοῖς ἐξῆς οὕτω λέγων: » παρὰ Θεοδέκτου μετέλαβον
ἐγὼ διότι — ἀπεγλαυκώθη. » ῤωμαῖσὶ γὰρ λέγεται Ἄσπερι (με-
τέλαβον) ἀντὶ τοῦ ἐπυθόμην καὶ ἠκουσα. Ἄλλ' οὐδὲν ἔτι δεῖ
περὶ τούτων τὸν λόγον μηκύνειν, ἢ ταῦτα γὰρ εἰς τὸ ἐξελέγξαι
τοὺς ἀπατεῶνας ἰκανὰ ἢ οὐδὲν οὐδέποτε ἔσαι ἰκανόν.

Παύσομαι δὲ νῦν περὶ τούτων λέγων ἐν ἔτι ἐπειπῶν ἐκ τῶν τῷ
Αἰσχίνῃ εἰς Τίμαρχον εἰρημένων (σελ. 107): » οὕτως ἰσχυρόν
ἐστιν ἢ ἀλήθεια ὡς πάντων ἐπικρατεῖν τῶν ἀνθρωπί-
νων λογισμῶν. »

Ἐπάξω δὲ τούτοις ἔτι ἐν μόνον ἐκ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιο-
λογίας. Ὁ γνωσικὸς κατὰ τὸν Κλήμεντα (σελ. 869): » οὐ μόνον
τῶν ἐνταῦθα κολάσεων ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδέων ἀπάντων καταφρονεῖ.
Φασὶ γοῦν τὸν μακάριον Πέτρον θεασάμενον τὴν αὐτοῦ γυναῖκα
ἀγομένην τὴν ἐπὶ θάνατον ἡσθῆναι μὲν τῆς κλήσεως χάριν καὶ
τῆς εἰς οἶκον ἀνακομιδῆς, ἐπιφωνήσαι δὲ εὖ μάλα προτρεπτικῶς τε
καὶ παρακλητικῶς ἐξ ὀνόματος προσειπόντα· μεμνήσθω αὐτῆ
τοῦ Κυρίου. » Πότερον τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γυναῖκα τὴν ἐπὶ θάνατον
ἡσθῆναι νομίζεις; Τὸν ἄνδρα δῆλον ὅτι, τὸν Πέτρον αὐτὸν, τὸν
ἡσθῆντα τῆ κλήσει καὶ τῆ γυναικὶ τὰ βέλτερα εἰς τὸν λοιπὸν βίον
παραινοῦντα. Γραπτέον ἄρα ἀγόμενον ἀντὶ τοῦ ἀγομένην.
Ἄλλὰ τί ποτε τὴν ἐπὶ θάνατον ἀπαγόμενος ἐπεφώνησε τῆ γυναικὶ;
Ἄδιανόητον γὰρ τὸ » μεμνήσθω αὐτῆ τοῦ Κυρίου. » Διορθώσεις

δὲ Φαυλότατα καὶ ῥᾶφα ἐκ τῆς παλαιᾶς γραφῆς τῆς οὕτως ἐχούσης· ΜΕΜΝΗΣΘΩΤΑΤΗ, τὸ δὲ Ι οὐ προσγράφεται· ὡς μυριάκις ἐν ἄλλοις καὶ νῦν συνεχύθη τὸ Θ καὶ Ο, καὶ προσφωνῶν τῇ γυναικὶ ἀνεφθέγγετο ὁ Πέτρος· »Μέμνησο, ὦ αὐτῇ, τοῦ Κυρίου¹⁾.

Ἐν τοῖς παλαιότεροις τῶν βιβλίων ἐὰν μὴ τις τοῖς λεγομένοις σφῶδρα τὸν νοῦν προσέχη οὐκ ἂν μόνοις τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ Θ καὶ τὸ Ο διαγνοίη. Συγχεῖται οὖν συνεχῶς διὰ τὸ τοὺς μεταγράφωντας νυσάζειν ἐκάστοτε, καὶ πολλαχοῦ ἀδιανόητα καὶ γελοῖα ἢ σύγχυσις αὐτῇ τέτοκεν, οἶον θυσία — οὐσία, Πάροικος — Παρθικός, ἢ οἶκων — ἠθικῶν, οὐ με — θυμέ, οὐρά — θύρα, ἐπίουρον — ἐπίθυρον, καὶ ἕτερα μυρία. Παρὰ τῷ Ἀλκίφρονι που ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται· »γραμματεῖδια φοιτᾶ ἰδίουρα,» ὁ δὲ Ἐμπερούσιος εὐστοχώτατα φοιτᾶ δίθυρα μετέγραψεν. Ὅρᾳς ὅπως ἐγένετο τὸ πταῖσμα ἐκ τοῦ ΦΟΙΤΑΙΔΙΟΥΤΡΑ²⁾;

Ἄλλ' οὐ μόνοι οἱ παλαιοὶ τῶν ἀντιγραφέων τὰ τοιαῦτα πλημμελοῦσιν. Ἀνῶρξέ τις οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ Κύπρῳ σῆλην τιναῖ ἐχουσαν ἐπίγραμμα, οὗ τοὺς δύο εἰχους τοὺς τελευταίους μετέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις ἐν τῇ καλουμένῃ Ἀρχαιολογικῇ Ἐξετάσει (Revue Archéologique, 1866, p. 440) οὕτως ἔχοντας·

Οὐκ ἄκος ἔσαι δ' ἀσπάριοι, ξένε, χαῖρε προσεΐπας,
κοινὸς ἐπεὶ θνατοῖς ὁ πλόος εἰς Φθιμένους.

διώρθωσε δ' ἕτερός τις σελ. 443 ὡδε:

Οὐ κακὸς ἔσαι δ' ἀσπασμός, ξένε, χαῖρε προσεΐπαι.

Οὐκ ἔσι δὲ τοῦτο διορθοῦν, οἶμαι, ἀλλὰ παίζειν, μᾶλλον δὲ τῷ ποιητῇ ἐμπαίζειν. Ὁ εὐρὼν τὴν σῆλην τὸ μὲν ΟΥΚΑΚΟCECTAI-ΔΑC κακῶς ἀνέγνωκε, τὸ δὲ ΠΑΡΙΘΙΕΘΕC κακῶς μεταγέγραφε· δῆλος γὰρ ἔστιν ὁ ποιήσας τοῦπίγραμμα οὕτως εἰπῶν·

¹⁾ Ἐδείξα ταῦτα ἀρτίως φίλῳ τινὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιολογίαν ἐν τοῖς μάλιστα εἰδῶτι. Ὅρᾳς, ἔφη, ὅτι οὐδὲ ὁ Κλήμης τοῦνομα τῆς τοῦ Πέτρου γυναικὸς ἦδει. Χρῶνται γὰρ τῷ ὦ οὗτος, ὦ αὐτῇ, πρὸς τοὺς ὦν τοῦνομα ἀγνοοῦσιν, ὡς ἐν τοῖς Λίσωπειοις μύθοις ἐκάστοτε. Ὡσαύτως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Κλήμης (σελ. 185): »μὴ σπεύσης εἰς βλάβην, ὦ οὗτος.»

²⁾ Ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος Εὐθύδημῳ (σελ. 272 D) φέρεται ἐν πᾶσι: »καὶ σύ τί που συμφοῖτα ἴσως δέ» κτλ. ἀντὶ τοῦ: »καὶ σύ τί οὐ συμφοιτᾶς, ὡς δέ —». πεπλάνηκε τὸν ἀντιγράφεα καὶ νῦν ἡ ἀρχαία γραφὴ ΤΙΟΥCΤΜΦΟΙΤΑΙCΩCΔΕ. δοκῶν γὰρ ὄρᾳν τὸ ἴσως δέ τᾶλλα παρέφθειρεν.

Οὐ κακὸς ἔς' Αἴδας, πάριθι, ξένε, χαῖρε προσεΐπας
κοινὸς ἐπεὶ θνατοῖς ὁ πλόος εἰς Φθιμένους·

Τοῖς γε τοιούτοις οὐκ ἔξεσιν, οἶμαι, πικρῶς τοῖς παλαιοῖς ἀντιγραφεῦσι κἂν ὀτιοῦν ἀμάρτωσιν ἐπιτιμᾶν· αὐτοὶ γὰρ οὐδὲν βελτίους εἰσιν, ὡς ὄρᾳς. Προσθήσω δὲ τούτοις καὶ ἕτερον τι παράδειγμα, ἵνα σημειώσιν τινα τοῦ Ἀρισάρχου κάκιζα διεφθαρμένην καὶ παντελῶς ἄχρηστον γεγεννημένην διασῶσω. Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα (Σ. 114—116) οἱ μνηστῆρες τῷ Ὀδυσσεῖ τὸν Ἴρον νενικηκῶτι συγχάιροντες, πάντα τὰ γαθὰ σοὶ δοίη Ζεὺς, Φασίν,
ὃς τοῦτον τὸν ἀναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
ἐν δήμῳ· τάχα γὰρ μιν ἀνάξομεν ἠπειρόνδε
εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.

τούτων τῶν εἰχῶν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ ἐν τῇ Ἀρισαρχείῳ ἐκδόσει ὀβελοὶ παρέκειντο μετ' ἀσερίσκων, τῆς δὲ ἀθετήσεως ἐν τοῖς νῦν φερομένοις σχολίοις τοῖς ἐκ τῶν Ἀρισαρχείων ὑπομνημάτων ὀπωσοῦν μεταχρετευμένοις λόγος ἀποδίδεται διὰ τῶνδε· »οὗτοι οἱ δύο ἐκ τῶν ἀνωθεν μετῆχθησαν· ἐκεῖ μὲν γὰρ προτρέπων φοβεῖ, ἐνταῦθα δὲ ἀπάνθρωπον τελέως τὸ ἡμιονήπια τελεῖν, διὸ περιγράφονται» Πρῶτον μὲν ἀντὶ τοῦ μετῆχθησαν γράφε μοι μετηνέχθησαν, οὐ γὰρ μετὰγεται εἰχος, ὡς περ ἀνθρώπος τις, ἀλλὰ μεταφέρεται, ἔπειτα δὲ ἐν τοῖς τελέως ἀδιανοήτοις τούτοις »τὸ ἡμιονήπια τελεῖν» τί ποτε κέκρυπται ζῆτει. Δοκῶ δὲ μοι εὐρηκέναι τε τάληθες καὶ σέ γε ῥᾶδίως πείσειν· ἀναγνωσέον γὰρ »ἀπάνθρωπον τελέως τὸ ἡμιονήπια ἀπειλεῖν.» Οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ, ὦ κράτιστε Κόντος; Ὅρᾳς ὅπως ἐκ τοῦ ΗΜΙΘΝΗΤΙΑ ὑπονυφάζων τις καὶ οὐδὲν ἐνθυμούμενος ἐποίησε τὸ ἡμιονήπια, εἴτα τὸ λοιπὸν τὸ ΠΕΙΛΕΙΝ εἰς τὸ τελεῖν μετετέπωσεν.

Ἄλλ' ἐπαναδραμητέον ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον, ἀπὸ γὰρ τῆς τοῦ Πέτρου γυναικὸς »εἰς Ἐχέτον βασιλῆα» μακρὰν ὁδὸν ἀπεπλανήθημεν τὰ παλαιογραφικὰ ταῦτα ἀναλέγοντες. Ἐγὼ δ' αἰεί πως τοῦτο ποιῶν ἠδομαι τὴν ἐν τούτοις ἐνάργειαν καὶ πειθανάγκην περὶ πλείους ποιούμενος καὶ νομίζων ταῦτα μάλιστα τὰς τῶν νεωτέρων ψυχὰς ἀκούων καὶ τὸ διορατικὸν τῆς ψυχῆς ὄμμα τοῖς εὐφροσέροις τῶν νέων ἐκ τῆς τῶν πολλῶν ἀκρισίας τεθολωμένον λαμπρύνειν. Ὁ γὰρ φύσει τε συνετὸς καὶ εὐστοχος ἂν καὶ τὰ περὶ τὴν παλαιογραφίαν ἀκριβῶς εἰδὼς οὗτος μάλιστα κατὰ τὴν κριτικὴν τέχνην ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται κόρας.

Διὸ προσθῶμεν καὶ ἕτερον· ὁ Ἀρισόβουλος ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου

Εὐαγγ. Προπαρ. σελ. 665 Β. ἐκ τῶν τοῦ Ὁρφέως τὰδε παρατίθεται

σὺ δὲ κεν βέα πάντ' ἐσορήσῃς | αἶ κεν ἴδῃς αὐτόν.
πάντων βαρβαρώτατον ὄρῃς τὸ Ἐσορῆσαι, τί δὲ ἐν αὐτῷ κέ-
κρυπται; Ἀπόλαυεν ἐν γράμμα καὶ τὸ Θ εἰς τὸ Ο μεταπέπτωκε,
γραπτέον γάρ.

σὺ δὲ κεν βέα πάντ' ἐσαθρήσῃς.

Νῦν δὲ ἐπὶ τὸν Κλήμεντα παλινδρομητέον.

Ὁ Κλήμης γράφει σελ. 48: »Τὸν Μακεδόνα τὸν ἐκ Πέλλης τὸν Ἀμύντορος Φίλιππον ἐν Κυνοσάργει νομοθετοῦντες προσκυνεῖν, τὸν τὴν κλεῖν κατεαγότα καὶ τὸ σκέλος πεπηρωμένον, ὃς ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμόν.» Γνωρίζεις τὰ τοῦ ῥήτορος (ἐν τῷ περὶ τοῦ σεφά-νου σελ. 247) τὰ περίφημα ἐκεῖνα: »ἑώρων δ' αὐτὸν τὸν Φίλιππον, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγὼν, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν ὀφθαλμόν ἐκκεκομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος πεπηρωμένον» καὶ τὰ ἐξῆς, ἃ πάντες ἴσμεν ἀπὸ στόματος. Ὁμιμν δὲ τὸν Φίλιππον οὐχὶ Ἀμύντορος ἀλλ' Ἀμύντου υἱὸν εἶναι. Αἰσχρὸν δὲ τὰ τοιαῦτα πταίσματα ἀδιόρθωτα παραλιπεῖν καὶ ἴσως οὐδὲ μνήμης ἀξιὸν τισὶ δόξει τὸ πρᾶγμα. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἀλλὰ προφάσει χρᾶμαι ταύτῃ ἵνα τοῦ Αἰσχίνου ῥῆσιν τινα κακῶς ἔχουσαν διορθώσω. Ἐν τῷ περὶ Παραπρεσβείας § 53 ὁ ῥήτωρ διηγεῖται τοὺς λόγους οὓς τότε ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρὸς τὸν Φίλιππον ἐποίησατο διὰ τούτων: »ἄν δὲ Ἀμύντας ἀπέση ὁ Φίλιππου πατὴρ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων οὐ μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ψήφῳ, τούτων (ἔφη ἐγὼ) σὲ τὸν ἐξ ἐκείνου γεγεννημένον οὐκ ἐσι δίκαιον ἀντιποιεῖσθαι.» Ἐφθῆ δὲ εἰπὼν § 32: Ἀμύντας ὁ Φίλιππου πατὴρ — ἐψηφίσατο Ἀμφίπολιν τὴν Ἀθηναίων συνεξαίρειν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Ἀθηναίους.» Ἐν τῇ προτέρᾳ ῥήσει ἐξαλειπτέον ὡς τάχος τὸ »ὁ Φίλιππου πατὴρ» οὐ μόνον ὅτι ψυχρῶς καὶ ἀπειροκάλας ὁ νυνδὴ εἰπὼν »Ἀμύντας ὁ Φίλιππου πατὴρ» αὐτίκα μάλα ἐπιφέρει: »ἄν δὲ Ἀμύντας ὁ Φίλιππου πατὴρ ἀπέση» ἀλλὰ καὶ δι' ἕτερον τι μειζρον. Ὁ γὰρ πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον ταῦτα λέγων καὶ εὐθύς ἐρεῖν μέλλων »σὲ τὸν ἐξ ἐκείνου γεγεννημένον» οὐδαμῶς ἐδύνατο λέγειν οὐχ ὅτι »ὁ Φίλιππου πατὴρ» ἀλλ' οὐδὲ »ὁ σὸς πατήρ.» Καὶ τοῦτο μὲν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ βοᾷ καὶ πάντας ἂν οἶμαι τοῦτό γέ μοι ὁμολογήσῃ καὶ τοὺς εἰωθότας τοῖς παρ' ἡμῖν κριτικοῖς πολεμεῖν ὡς τὰ ἀκίνητα

κινουσι. Μέννημαι δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Κριτικῶν τινὸς ἄδὲ πως γράφοντος: »ὄρᾳν χρὴ μήποτε τὰ ζιζάνια συλλέγοντες ἐκριζώσωμεν ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον, ὃ δὴ Φαίνονται οἱ νεώτεροι τῶν Ὁλλανδῶν Φιλολόγων ποιοῦντες,» καὶ ἄλλοι πάνυ πολλοὶ ἐνέκραγον ἡμῖν οὐδὲν ἠδικημένοι. Πολλοῦ δέω, ὃ βέλτισε Κόντος, ὡς σὺ καλῶς οἶσθα, τούτοις καὶ τοῖς τοιοῦτοις ἀχθεσθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν Φιλικῶς καὶ ἐπιδεξίως ἀντιλέγοντας ἀσπάζομαί τε καὶ Φιλῶ, ὡς τὸν Πανταζίδην τὸν εἰρηκότα ἃ νυνδὴ ἔλεγον, τῶν δὲ σκαιῶς καὶ ἀπαιδεύτως, τὸ τοῦ λόγου, οὐ φροντίς Ἰπποκλείδῃ, καὶ εἴ τί μοι λογιζομένῳ νόθον καὶ παρεμβεβλημένον εἶναι δόξει ἀεὶ ποτε θαρρῶν ἐξαλείψω. Ἐπίδειξιν δὲ τούτου ἐν αὐτῷ τῷ Κλήμεντι αὐτίκα δὴ μάλα ποιήσομαι, βοηθείᾳ δὲ τοῖς ἀθετουμένοις ὁ βουλόμενος, ἐὰν ἄρα τις δύνηται. Ὁ Κλήμης (σελ. 239) τὴν τῶν γυναικῶν περὶ τὰς ἐσθῆτας τρυφὴν καὶ πολυτέλειαν σκληρῶς καὶ πικρῶς ἐξελέγχων οὕτω γράφει: »Δεῖ δὲ τὴν σκέπην οἶμαι αὐτὸ αὐτοῦ κρεῖττον ἀποφαίνειν τὸ σκεπόμενον, ὡς τὸ ἄγαλμα τοῦ νεῶ, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος, καὶ τῆς ἐσθῆτος τὸ σῶμα. νυνὶ δὲ πᾶν τούναντίον, τὸ μὲν σῶμα αὐταῖς εἰ πιπράσκοντο, οὐκ ἂν ποτε χιλίας εὐροὶ Ἀττικῶς, μίαν δὲ που ἐσθῆτα μυρίων ταλάντων ἀνούμεναι σφᾶς αὐτὰς ἀχρειοτέρας καὶ ἀτιμοτέρας τῶν ὑφασμάτων ἐλέγχουσιν.» Τούτων τὰ μὲν πρῶτα οὕτως ἀναγνωσέον: »δεῖ δὲ τὸ σκέπον (οὐχὶ τὴν σκέπην) οἶμαι αὐτὸ ἑαυτοῦ κρεῖττον ἀποφαίνειν τὸ σκεπόμενον», οὕτω γὰρ εἰώθασιν τὰ τοιαῦτα οἱ Ἕλληνες κομφῶς ἀντιτιθέναι, οἷον τὸ »τυφλοῦται τὸ Φιλοῦν περὶ τὸ Φιλούμενον.» Νῦν δὲ μοι τᾶλλα περισκόπει, μήτι ἀνόητον καὶ καταγέλαστον παρεισδεδυκὸς ἡμᾶς μέχρι νῦν διέλαθεν. Ἐχεις τι; Ἀγαμος δ' ἂν, ὃ φίλτατε, οὐδέποτε τῇ γυναικὶ ἐσθῆτα ἐπρίω, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμοὶ πισεύσεις οὐδεμίαν πω γυναικίκα οὔτε τῶν πάλαι οὔτε τῶν νῦν μυρίων ΤΑΛΑΝΤΩΝ μίαν ἐσθῆτα πρίασθαι. Τί οὖν; Ἐξαλείψομεν τὸ τάλαντων ἢ οὐ; Τὸ μὲν σῶμα (Φησὶν) οὐκ ἂν ποτε χιλίας εὐροὶ Ἀττικῶς, μίαν δὲ που ἐσθῆτα μυρίων ἀνούονται. Δραχμῶν δῆπου, τίς γὰρ καὶ τῶν μετρίως πεπαιδευμένων ἀγνοεῖ, ὅτι τοῖς Ἕλλησιν οὕτως ἔθος λέγειν: ἀνεῖσθαι τρισχιλίων, χιλίας ὀφλεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν τοῖς τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἀντιγράφοις πᾶσιν ἐν τῷ Χιλιαθέντα φέρεται Χίλια σοφᾶ ὄντα ἀντὶ τοῦ (ΧΙΛΙΑΣΟΦΛΟΝΤΑ) χιλίας ὀφλόντα. Ἰκανὸν οὖν οἶμαι ὑπερβαλλούσης πολυτελείας καὶ τρυφῆς τεκμήριον, τὸ εἰς μίαν ἐσθῆτα μυρίας δραχμῶς

Ἄττικας ἀπαναλίσκειν, καὶ σὺ, ἐὰν σωφρονῆς, οὐδέποτε τῆ γυναικὶ τῆ σῆ τοῦτο ποιεῖν ἐπιτρέψεις. Ὅρα δέ μοι τὸ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀταλαίπωρον καὶ ὀλίγων τῶν τε ἀπαιδευτῶν ἅμα καὶ τῶν πεπαιδευμένων. Πρὸς τὸ »χιλίας εὖροι Ἄττικάς», κομφῶς καὶ ἄττικῶς τῷ Κλήμεντι εἰρημένον, ὁ Συλβούργιος παρεσημειώσατο: »Ἰπακουστέον ἦτοι δραχμᾶς ἢ μινᾶς.» Ὀλίγον ἢ οὐδὲν αὐτῷ ταῦτα διαφέρειν ἐδόκει καίπερ πλειστάκις τὰ τοιαῦτα ἀνεγνωκότι, ἀλλ' οὐπω τότε προσεῖχον τούτοις τὸν νοῦν. Ἔτερος δέ τις Ἕλλην ἀναγνούς »μυρίων ἀνοῦνται» καὶ ἀποράσας »τίνων μυρίων»; προσέγραψεν ἀνοητότατα »ταλάντων.» Κᾶθ' ἡμεῖς ταῦτα πρῶς καὶ ἀνεξιμάκτως ἀναγνωσόμεθα; Μὴ γένοιτο οὐδ' ἔσαι.

Δοκῶ μοι ταῦν ὁδοῦ πάρεργον τοῦ τοιοῦτου τῶν ζιζανίων γένους ἐν τι καὶ δευτέρον παράδειγμα προσθήσειν. Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν σελ. 185 γεγραμμένων. Πολλὰ τὴν ἐγκράτειαν ἐπαινέσας ὁ Κλήμης καὶ τοῖς τοῖς ξενικοῦς οἶνους ἐπιζητοῦσιν ἐπιτιμῆσας τὰδε ἐπιφέρει: »Τί γὰρ οὐκ ἀπόχρη ὁ ἐπιχώριος ἀποπληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν; εἰ μὴ τι καὶ τὸ ὕδωρ ἐποίσονται, ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι. Χοάσπις ποταμὸς οὕτω λεγόμενος τῆς Ἰνδικῆς, οὗ κάλλισον ὕδωρ εἰς πόσιν τὸ Χοάσπιον, καθάπερ καὶ τοὺς Φίλους οὕτω δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενον.»

ταυτὶ δ' ὅ, τι ἐστὶν οὐδ' ἂν ἀπόλλων μάθοι, κατὰ τὸν Ἀντιφάνη. Γελάσει δ', εὖ οἶδα, ὃ βέλτισε, ὄρων τοὺς ἐξηγητὰς καὶ τοὺς ἐρμηνέας ταῦτα πάντα τρόπον σρεβλοῦντας καὶ διασρέφοντας, καὶ οὐδὲν πλέον ποιοῦντας. Οὐδὲν θαυμαστὸν, τὰ γὰρ ζιζάνια καθυλομανοῦντα τὸν σίτον ἀπέπνιξεν. Ἐκριζωτέον οὖν ταῦτα πρῶτον, κᾶτα οὐδεὶς πόνος τὰ γνήσια περιφανῶς διορθῶσαι. Ἐκτιλλε δὴ μοι ταῦτα: »(Χοάσπις ποταμὸς οὕτω λεγόμενος τῆς Ἰνδικῆς, οὗ κάλλισον ὕδωρ εἰς πόσιν τὸ Χοάσπιον.)» καὶ ἰδοὺ τὰ λοιπὰ αὐτόματα εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν ἀποκαθίσταται οὕτως: »εἰ μὴ τι καὶ τὸ ὕδωρ ἐποίσονται, ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι, καθάπερ καὶ τοὺς Φίλους, οὕτω δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι.» Περὶ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως τὸ οἶκοθεν ὕδωρ ἀπανταχόσε ἐπιφερομένου πολλοὶ ἰσοροῦσιν. Ἡρτηνται δὲ ἀπαξάπαντες ἐκ τοῦ Ἡροδότου ἐν τῇ πρώτῃ (κεφ. 188) οὕτω γράφοντος: »Βασιλεὺς ὁ μέγας — ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Χοάσπεω ποταμοῦ ἅμα ἄγεται τοῦ παρὰ Σοῦσα βέοντος, τοῦ μούνου πίνει βασιλεὺς καὶ ἄλλου οὐδενὸς ποταμοῦ· τούτου δὲ τοῦ Χοάσπεω τοῦ ὕδατος ἀπεψιμένου πολλὰ κάρτα ἅμαξαι τετρακυ-

κλοὶ ἡμίονοι κομίζουσαι ἐν ἀγγηίοισι ἀργυρέοισι ἔπονται ὅπη ἂν ἐλαύνῃ ἐκάστοτε.» Σχόλιόν τι, ὡς ὄρα, οἶα πολλὰ εἰς τὰ τοῦ Κλήμεντος ἔτι καὶ νῦν φέρεται, ἐκ τοῦ μεταπίου εἰς τὸ κείμενον εἰσήρρησε καὶ πάντα διέφθειρεν. Ἐγγεγραπτο γὰρ ἐν τῷ παλαιῷ ἀντιγράφῳ οὕτως·

ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι Χοάσπις ποταμὸς οὕτω λεγόμενος τῆς Ἰνδικῆς, οὗ κάλλισον ὕδωρ εἰς πόσιν τὸ Χοάσπιον. καθάπερ καὶ τοὺς Φίλους οὕτω δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι.

ὁ δὲ μεταγράφων γενόμενος ἐν τῷ οἱ ἀνόητοι τὰ ἐν τῷ μεταπίῳ γεγραμμένα ὡς τοῦ κειμένου ὄντα παρενέβαλεν. Ἐγραφον δὲ τὰ σχολάρια ταῦτα ἀνθρωπίσκι ὀλίγου ἄξιοι οὐδὲν καλῶς οὐδὲ ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι καὶ παρακουσμάτων γέμοντες. Ὁ παρὰ τὰ Σοῦσα βέων ποταμὸς ἐξαιφνης ἡμῖν »ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς» γέγονε, καὶ τὸ ὕδωρ »κάλλισον εἰς πόσιν» ἀκούει ἀντὶ τοῦ ἡδισον. Ἐπὶ πᾶσι θαυμάσας τις τὴν γραφὴν »τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι» διόρθωσε δὴθεν »ἐπαγόμενον.» Αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὰ μεθ' ἑαυτοῦ λέγεται ἐπιφέρεισθαι καὶ ἐπάγεσθαι. Ὁμοίωτον τούτοις ἐστὶ τὸ σελ. 191 γεγραμμένον: »Χλεύη δὲ καὶ γέλωσ πλατὺς οὐροδόχας (γρ. οὐροδόκας) ἀργυρᾶς καὶ ἀμίδας ὑέλᾶς ἐπιφέρεισθαι τοὺς ἄνδρας, καθάπερ ἐπάγονται τοὺς συμβούλους τοὺς ἑαυτῶν.» Δέον οὖν κατὰ τὸν ἀκριβέστατον λόγον οὕτω λέγειν: »οἱ τῶν βαρβάρων βασιλεῖς, ὥσπερ καὶ τοὺς Φίλους καὶ συμβούλους ἐπάγονται οἶκοθεν, οὕτω καὶ τὸ ὕδωρ ἐπιφέρονται» τῷ ζεύγματι καλουμένῳ χρησάμενος ὁ Κλήμης γλαφυρότερον οὕτως εἶπεν: »ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνόητοι καθάπερ καὶ τοὺς Φίλους οὕτω δὲ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι.»

Ὁμοίον τι τούτῳ παρέμβλημα διέλαθεν ἐν τούτοις (σελ. 184): »ἀκροσφαλῆς ἢ τοῦ οἴνου παρεῖσδυσις· οὕτω δ' ἂν καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπάρξαι καθαρὰ καὶ ξηρὰ καὶ φωτεινὴ, αἷη δὲ ψυχὴ, ξηρὰ, σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.» Ἡρακλείτειον τοῦτο, τὸ ὑπὸ πάντων ὑμνούμενον. Κεῖται δὲ ἐντελέστατα ἐν τῷ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίῳ (Ε. 120): »Ἀνὴρ ὀκίταν μεθυσθῆ ἄγεται ὑπὸ παιδὸς ἀνήθου σφαλλόμενος, οὐκ ἐπαῖων ὄκη βαίνει, ὑγρὴν τὴν ψυχὴν ἔχων, αἷη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.» Τὸ δὲ περιβόητον τοῦτο, ὃ κράτισε Κόντος, ὄψει ἀπανταχοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν ποικίλως πως παρεφθαρμένον, ὡς τάληθες τό: Αἷη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη, ὅσον ἐμέγε εἰδέναί, οὐδαμοῦ ἀθῶν διέφυ-

γε. Θαυμάσαντες γὰρ οἱ ἀμαθεῖς οὗτοι καὶ λίθου ἀναισθητότεροι ἀντιγραφεῖς τὸ ΑΤΗ ὅ, τι ποτ' ἐστὶ πάντα τρόπον μεταγράψουσι, καὶ οἱ μὲν πλείστοι ἀντὶ τοῦ ΑΤΗ αὐγὴ γράφουσι, οἱ δὲ αὐτὴ καὶ αὐ γῆ καὶ οὐ γῆ, ἄλλοι δὲ τὸ ΑΤΗ ἐξηγούμενοι προσγράψουσι »ξηρά'', εἴθ' ἕτεροι ἐπελθόντες τὸ ξηρά, οἱ δὲ τὸ ξηρή, ὡς τοῦ Ἡρακλείτου ὃν εἰς τὸ κείμενον παρεμβάλλουσι, καὶ γίγνεται τὸ πρᾶγμα γελοῖον, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος ὁρῶμεν. Τοῦ γὰρ Ἡρακλείτου εἰπόντος »Αὐτὴ δὲ ψυχὴ'' ἐξαίφνης παραφθέγγεται ἕτερός τις »ξηρά'', εἴθ' ὁ Φιλόσοφος ἐπάγει »σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.'' Εὐρήσεις δὲ πανταχοῦ, ὅπου ἂν τὸ τοῦ Ἡρακλείτου Φανῆ (πλείστοι δ' αὐτῶ ἐχρήσαντο) τὰ αὐτὰ ἀεὶ ὡσαύτως ἡμαρτημένα. Πρῶτον ἀπάντων τῶν Μουσώνιον παράγωμεν οὕτω λέγοντα (παρὰ τῷ Στοβαίῳ Ἄνθολ. ΙΖ. 43): »οὕτω δ' ἂν καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὑπάρχειν καθαρὰν τε καὶ ξηρὰν, ὅποια οὕσα ἀρίστη καὶ σοφωτάτη εἶη ἂν καθάπερ Ἡρακλείτῳ δοκεῖ λέγοντι οὕτως· Αὐτὴ ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.'' Εὐτυχεῖ ὁ Κλήμης ὅτι οὐδένα ἡμεῖς, καθάπερ ἐκεῖνος ἀεὶ, κλοπῆς ἀπάγομεν, ὁρᾷς γὰρ ὅτι τὰ τοῦ Μουσωνίου μεταγέγραφεν, ἔθος δὲ τι τοῦτ' ἔχει, ὡς δεῖξομεν ἐν ἄλλοις. Νῦν δὲ μοι τὰς τῶν ἀντιγράφων γραφὰς ἐπισκόπει· εὐρήσεις δὲ: αὐτὴ ξηρὴ καὶ αὐγὴ ξηρὴ καὶ αὐ γῆ ξηρὴ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ χωρίῳ (Ε. 120) αὐτὴ ξηρὴ καὶ αὐγὴ ξηρὴ, οἱ δὲ ἐκδῶται ἐπιμελῶς διώρθωσαν ἐγκρίναντες μὲν τὸ αὐτὴ, τὸ δὲ ξηρὴ διαγράψαντες. Οὐχ οὕτω δὲ οἱ τὰ τοῦ Πλουτάρχου ἐκδεδωκότες· γράφεται γὰρ ἐτι καὶ νῦν ἐν μὲν τῷ τοῦ Ῥωμύλου βίῳ (κεΦ. 28) »αὐτὴ γὰρ ψυχὴ ξηρὴ ἀρίστη κατὰ τὸν Ἡρακλείτον.'' ἐν δὲ τῷ περὶ Σαρκοφαγίας (σελ. 995 Ε) »αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη κατὰ τὸν Ἡρακλείτον''. ἐτι δὲ καὶ ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐκλελειπότην χρηστηρίων (σελ. 432 Ε): »αὐτὴ γὰρ ξηρὰ ψυχὴ καθ' Ἡρακλείτον.'' Πρὸς ταῦτα πάντα τῶν ψευδομαρτυρούντων ἀντιγραφέων καταφρονουμέν τε καὶ καταγελαῶμεν, ἴσμεν γὰρ σαφῶς τάλιθες καὶ οὐδὲν ἐτι αὐτῶν προσδεόμεθα, ὅπως δὲ μὴδ' ἐν ἑτέροις εὐθὺς καὶ ἀνοήτως τοῖς οὕτως ἀναισχύνητως ψευδομένοις πιεζύσομεν ὅταν ἔν τι τῶν ἀτόπων καὶ ἀδυνάτων μαρτυρῶσιν. Ὅχλον πολλὸν μαρτύρων ἀφανεσέρων τὸ τοῦ Ἡρακλείτου ὑμνούντων παρήγαγεν ὁ Βυττεμβάχιος ἐξηγούμενος τὸ τοῦ Πλουτάρχου βιβλίον Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδέως τιμωρουμένων (σελ. 566 Α) ἐγὼ δὲ τοὺς τοιοῦτους πάντας μακρὰ χαίρειν ἐάσας ἕνα ἐτι μόνον ἐκ τῶν ἐνδοξοτέρων παρέξομαι τὸν Φίλωνα τὸν Ἰουδαῖον, τὸν Πυθα-

γόρειον¹⁾, ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Εὐαγγελικῆ Προπαρρασκευῆ (Η. 14. σελ. 399 Β) λέγοντα οὕτως: »Διὸ καὶ Ἡρακλείτος οὐκ ἄπο σκοποῦ Φησίν· Αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.'' Ἐν δὲ τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται αὐγὴ ξηρὴ καὶ αὐγῆ ξηρὴ καὶ οὐ γῆ ξηρὴ. Ὁ δὲ Βυττεμβάχιος ἀνεπισκέπτως τὸ οὐ γῆ ξηρὴ, ψυχὴ σοφωτάτη ἀποδέχεται, ἕτερος δὲ τις ἐν τῇ τοῦ Γαισφόρδου ἐκδῶσει, ἢ χρῶμαι, τὸ Αὐγὴ ξηρὴ κτέ. ἐρμηνεύει: aër siccior, anima prudentior atque melior, εἴτ' ἐξηγεῖται διὰ τούτων: in sicco aëre nascuntur ingeniosi homines. Ἀπολώλαμεν ἄρα ἡμεῖς παρ' οἷς γε ὁ Ζεὺς ἄλλως τε καὶ τῆτες ὕων οὐκ ἀνίησι, καὶ κρεῖττον ἦν τὰ τῆς Λιβύης αἰοικητα οἰκεῖν καὶ διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ αἵματος ὡς εὐφυσάτους γίγνεσθαι. Πολλῶ δ' ἐτι τούτου κρεῖττον τὸ μὴ ὑπὸ τῶν ἡλιθίων ἀντιγραφέων ἐξαπαταῖσθαι μὴδὲ ψευδῆ καὶ ἄτοπα δοξάζειν. Διορθώσομεν ἄρα καὶ νῦν· Αὐτὴ ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη καὶ τῶν ὄμβρων ἕνεκα θαρρήσομεν.

Νομίσειεν ἂν τις ἴσως τὰ τοιαῦτα ζιζάνια χθές καὶ πρόην ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν βιβλίοις παραναβλαστῆν, ἐγὼ δὲ πολλὰν ἡσθόμην ὅτι τῶν τοιούτων ἐσιν ἂ πάλαι δὴ τοῖς βιβλίοις ἐνερρίζωται. Ἀναγιγνώσκων ποτὲ τὰ τοῦ Γαληνοῦ ῥῆσι τινὶ αὐτοῦ ἐντετύχηκα διαρρηθὴν περὶ τῶν τοιούτων μαρτυροῦντος, ἦν παραθέσθαι ἄξιον. Τὸ τρίτον τῶν Ἐπιδημιῶν ἐξηγούμενος (Τόμ. ΙΖ. σελ. 634) οὕτω γράφει κατὰ λέξιν: »Δῆλον ὅτι παρεγγέγραπται τούτο πρὸς τινος, οὐχ ὕφ' Ἰπποκράτους αὐτοῦ γέγραπται. Τάχα δὲ τις καὶ προσέγραψεν ἕνεκεν ἑαυτοῦ καθάπερ εἰώθαμεν ὑπόμνησιν (γρ. εἰς ὑπόμνησιν) ἐν τοῖς μετωπίοις τὰ τοιαῦτα προσγράψαι, εἴτ' αἱ τῶν μεταγραφόντων τὸ βιβλίον ὡς αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως ὃν εἰς τὸ ὕφος αὐτὸ μετέθηκεν,» καὶ ἀλλαχοῦ: »Γέγραπται μὲν οὖν ταῦτα κατὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων, ὁρθῶς δὲ ἐν τοῖς κατὰ Διοσκορίδην οὐ γέγραπται. Φαίνεται μὲν γὰρ ὡς ἐπ' ἐξηγήσει

¹⁾ Πυθαγόρειον τὸν Φίλωνα τῷ Κλήμεντι καλεῖν ἔθος, ὡς σελ. 560 καὶ 482. Οὐδὲν μᾶλλον δὲ Πυθαγόρειός ἐστιν ἢ Πλατωνικός ὁ ἀνὴρ, οἱ δὲ λέγοντες »ἢ Πλάτων Φιλωνίζει ἢ Φίλων πλατωνίζει'' οὐδὲν λέγουσιν. Οἱ γὰρ ἀμφοτέρους εἰδότες ὁμολογήσουσί μοι ὅτι πάντων τῶν περὶ Φιλοσοφίαν καὶ λόγους διατριψάντων οὐδεὶς ἐστὶ τῷ Πλάτῳ ἀνομοιότερος τοῦ Φίλωνος. Οἱ δὲ καὶ τὴν τοῦ Φίλωνος φράσιν ὡς τῇ τοῦ Πλάτωνος παρομοίαν θαυμάζοντες οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν τῶν τοιούτων περὶ ἐπαίοντες Φαίνονται.

προσγραφέντα αὖθις δὲ εἰς τοῦδαφος ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου μετατεθεῖσθαι." Ἡισθόμην δὲ τοιοῦτό τι πάλαι γενόμενον ἐν αὐτῷ τῷ αὖτος ἀντὶ τοῦ ξηρός, περὶ οὗ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος. Γέγραπται γὰρ ἐν τοῖς τοῦ Πλάτωνος Νόμοις (σελ. 761 C.): »ὕλην παρατιθέντας αὖτην καὶ ξηρὰν ἄφθονον." Ψυχρότατον καὶ τοῦ Πλάτωνος ἀνάξιον τὸ: αὖτην καὶ ξηρὰν." Οὐδὲν γὰρ διαφέρει καὶ τὸ αὖτος οὐκ ἔστι τῶν σπανίων ἀλλὰ τῶν πᾶσιν ἐν χρήσει καὶ συχρὸν παρὰ τοῖς κωμικοῖς. »'Αλλ' αὖτος εἰ μ' ἤδη τρέμων," Φησὶν ὁ γέρον ἐν τῇ Λυσιπράτῃ. Πλατωνικὸν οὖν εἶναι μοι δοκεῖ: »ὕλην παρατιθέντας αὖτην ἄφθονον." Ὁ δὲ Τιμαίος ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος λέξει τί Φησι (σελ. 55): »Αὖτην καὶ ξηρὰν, παραλλήλως εἶπεν. ἔστι δὲ ταυτόν." Ὁρᾷς ὅτι πάλαι δὴ τὸ κακὸν τοῖς τοῦ Πλάτωνος ἀντιγράφοις ἐνεσιρρῶται. Παλαιὸν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ παρεμβλημα, οὐδὲν δ' ἦττον φαίνεται παρεμβεβλημένον. Τὰ δ' ὑπὸ τοῦ Γαλινοῦ ἠθετημένα πολλῶ ἔτι οἶμαι ἢν τούτων παλαιότερα.

Τί δὲ ἐὰν ἀποδείξωμεν αὐτὸν τὸν Γαλινοῦ τὸν κριτικὸν τὸν ταῦτα εἶδῶτα καὶ φυλαττόμενον ὅμως ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἐξαπατηθέντα; Ἄκουε δὴ, ὦ βέλτισε Κόντος, εἴ τί σοι δόξω λέγειν. Ὁ Γαλινοῦς γὰρ (ἐν τῷ "Ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἦθη ταῖς τοῦ σώματος κρᾶσεσιν ἔπεται) διὰ πολλῶν τοῦτο κατασκευάζει ὅτι ὅσῳ περ ἂν ἢ κρᾶσις γίνηται ξηρότερα, τοσούτῳ καὶ ἡ ψυχὴ ξυνετώτερα ἀποτελεῖται. Τοῦτο δὲ ὑποθέμενος τάδε γράφει κατὰ λέξιν (Τόμ. Α. σελ. 346 ἐκδ. Βασ. — Τόμ. Δ. σελ. 786 Κ.). »'Αλλ' εἰ καὶ ξηρότητα μὴ ξυγχωρῆσαι ἐναντίαν (γρ. ξυγχωρῆσαιεν αἰτίαν) εἶναι συνέσεως, εἴ (οἶ) γε μὴν ὕφ' (ἀφ') Ἡρακλείτου. καὶ γὰρ οὗτος οὕτως εἶπεν Αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη, τὴν ξηρότητα πάλιν ἀξιῶν εἶναι συνέσεως αἰτίαν, τὸ γὰρ τῆς αὐγῆς ὄνομα τοῦτ' ἐνδείκνυται καὶ βελτιονὰ γε δόξαν ταύτην εἶναι νομισέον ἐνοήσαντας καὶ τοὺς ἀσέρας αὐγοειδεῖς τε ἅμα καὶ ξηροὺς ὄντας ἄκραν σύνεσιν ἔχειν." Ἐκ τούτων γίνεται φανερόν ὅτι ὁ γε Γαλινοῦς ὅσῳ τὸν Ἡρακλείτου εἰρηκέναι Αὐγὴ ψυχὴ σοφωτάτη, οὐχὶ Αὐγὴ ξηρὴ ψ. σ. »τὸ γὰρ τῆς αὐγῆς ὄνομα (Φησὶ) ξηρότητα ἐνδείκνυται," οὐκ ἂν, οἶμαι, οὕτως εἰπὼν εἰ τὸ ξηρὴ προσέκειτο. Εἰ γὰρ αὐγὴ τις ξηρὰ καλεῖται, ἀνάγκη καὶ ὕγραν τινα αὐγὴν εἶναι. Τὸ δὲ εὐθὺς ἐπαγόμενον: »τοὺς ἀσέρας αὐγοειδεῖς τε ἅμα καὶ ξηροὺς ὄντας" ἀναντιρρήτως δείκνυσιν ὅτι Αὐγὴ ἀντὶ τοῦ Αὖτη ὑπὸ τοῦ Γαλινοῦ ἀνέγνωσά τε καὶ γέγρα-

πται. Μηδεὶς δὲ τοῦτο θαυμάσῃ μὴδ' ὑπολάβῃ διὰ τὴν τοῦ Γαλινοῦ μαρτυρίαν τὴν ἀρχαίαν τε καὶ ἀληθῆ γραφὴν ἀμφίβολον γεγονέναι. Πολύλογος γὰρ μᾶλλον ἢ πολύνους ἂν ὁ Γαλινοῦς οὐκ ὀλιγάκις περὶ τὰ τοιαῦτα ἔπταισε καὶ κριτικώτατος εἶναι δοκῶν τοῖς οὐδέποτε αὐτοῦ τὰ βιβλία ἀνεγνωκόσιν οὐ πᾶν τι πιστεύεται ὑπὸ τῶν πολλῶ αὐτῷ ὀμιληκότων, ὡς αὐτοὶ τε ἐν ἄλλοις ἐδείξαμεν καὶ πάντων μάλιστα ὁ ἡμετέριος Ἑρμερίσιος ἐν τῇ τοῦ Ἰπποκράτους ἐκδόσει πολλάκις τὴν τοῦ Γαλινοῦ ἀκρισίαν ἐξελέγξας. Ἀκήκοας αὐτοῦ ἄρτι λέγοντος ὅτι Αὐγὴ ἐνδείκνυται ξηρότητα καὶ ὅτι οἱ ἀσέρες ἄκραν σύνεσιν ἔχουσιν, ἀλλ', οἶμαι, οὔτε τοῦτο σοι ἀληθὲς φαίνεται οὔτ' ἐκεῖνο. Τοιγαροῦν μὴδὲ περὶ τῆς γραφῆς αὐτὸν ἀληθεύειν νομίσῃ τις, τοῦτο δὲ μᾶλλον πεπεισθῶ ὅτι ἢ τοῦ Ἡρακλείτου βῆσις καὶ πρὸ τοῦ Γαλινοῦ οὕτω παρ' ἐνίοις παρέφθαρτο, ὡς νῦν παρὰ τοῖς πλείστοις ὁρῶμεν.

Ἐτερά τινα τοιαῦτα ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος παρεμβλήματα ὁ Βαλκενάριος πρῶτος καταφωράσας ἐξήλεγξεν ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἀριστοβούλου συγγράμματι σελ. 29 καὶ ἐξῆς. Ταῦτ' οὖν ὡς ἐν παρόδῳ δείξαντες ἄλλα τινα τούτοις παραπλήσια προσθήσομεν. Ὁρθότατα ὁ Βαλκενάριος περιέγραψε τάδε (σελ. 350): »οὗ μέμνηται ὁ ἀπόστολος Παῦλος" καὶ τὰ ἐξῆς μέχρι τοῦ »φθειροῦσιν ἦθη χρῆσθ' ὀμιλίαι κακαί." εἶτα τὰ σελ. 404, 12 — 405, 25 ἀκαίρως καὶ ἀνοήτως ἀμόθεν γέ ποθεν παρεισδεδυκότα: »Ἐφορος δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἰστορικῶν" μέχρι τοῦ »μαρτυρεῖ γοῦν τοὺς Φρύγας οὕτω καλοῦντας μικρὸν τι παρακλίνοντας." Ἐξ ἐτέρας τινὸς πραγματείας ταῦτα ἐν μετωπίῳ παρέγραψέ τις εἶτ' εἰς τοῦδαφος παρέληπται. Ὁρθότατα δὲ καὶ διέγραψεν ἐν σελ. 392 τάδε: »ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ταύτῃ γίνεται Αἰσθῆρ (Ἑσθῆρ) καὶ Μαρθοχαῖος, οὗ φέρεται βιβλίον ὡς καὶ τὸ τῶν Μακκαβαϊκῶν." Ὡς φρονίμως καὶ συνετῶς ταῦτα νόθα ὄντα ὁ Βαλκενάριος ἀπέδειξεν ἀνάγνωθί μοι ἐν αὐτῷ τῷ συγγράμματι. Θαυμάζω δὲ πῶς αὐτὸν διέλαθεν ἐμφανέσι τι παρεμβλημα (σελ. 372) ἐν τοῖσδε: »ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρηκασιν τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.

ἐξ ὧν δῆλον ὅτι καὶ ποιητικῶς χρώμενος παραδείγμασιν ἐκ τῶν Ἀράτου φαινομένων δοκιμάζει τὰ παρ' Ἑλληνισι καλῶς εἰρηκέναι." Χρῆται γὰρ τούτοις ἀνυπόπτως ὁ Βαλκενάριος σελ. 31. Σὺ δέ, ὦ βέλτισε, ἐπισκεψάμενος τὸ χωρίον ὁμολογήσεις μοι δεῖν γράφειν οὕτω:

τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ἐξ ὧν
 δῆλον ὅτι καὶ ποιητικοῖς χρώμενος ἐκ τῶν ἀράτου φαινομένων
 παραδείγμασιν

τὸ γὰρ »ἐκ τῶν Ἀράτου Φαινομένων» τῆ τῶν λεγομένων διανοίᾳ
 περιφανῶς μαχόμενον ἐκ τοῦ μετωπίου εἰσεφθάρη.

Τοῖς ὑπὸ τοῦ Βαλκεναρίου ἐξεληλεγμένοις ὀλίγ' ἄττα ὑποτάξω
 τὰ ὁμοίως τούτοις νόθα εἶναι ἐμοὶ δοκοῦντα. Γέγραπται σελ. 484:
 »οὐ γὰρ αἱ ἡγεμονίαι σωμάτων ποιότησιν ἀλλὰ διανοίας κρίσει
 κατορθοῦνται, βουλαῖς γὰρ ἀνδρῶν ὁσίῳν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
 εὖ δ' οἶκος.» Ἐξαλειπτέον τὸ »ὁσίῳν,» ὡς παρέγγραπτον καὶ
 νόθον. Πρόσεχε τὸν νοῦν τοῖς συμφραζομένοις καὶ μοι ἴσως ὁμολο-
 γήσεις. »Ἡ μὲν ψυχὴ ἄρχει (Φησὶ), τὸ δὲ σῶμα ἄρχεται,»
 γελοῖον δὲ ἐν τοῖς οὕτω γενικῶς λεγομένοις προσδιορισθῆναι ἢ τίνων
 ψυχὴ ἄρχει, πότερον ἢ τῶν ὁσίῳν ἢ ἢ τῶν ἀνοσίῳν. Πᾶσα γὰρ
 παντὸς ψυχὴ ὡς πρὸς τὸ σῶμα ἀρχικόν. Ἀμφιγνοεῖς ἔτι καὶ
 ὀκνεῖς μήπως τὸν σίτον ἐκριζώσης; Φέρε δὴ οὖν τὸν κολοφῶνα τῷ
 λόγῳ προσβιβάζσωμεν. Δεῦρο δὴ, ὦ Εὐριπίδη, ὅπως μοι ἀπίστου-
 μένῳ προσβοηθήσεις. Οὐ γὰρ σὺ εἴρηκας ἐν τῇ Ἀντιόπῃ που τάδε·

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
 εὖ δ' οἶκος, εἰς τ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα.
 σοφὸν γὰρ ἐν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας
 νικᾷ.

Τί ἔτ' ἐρεῖς πρὸς ταῦτα, ὦγαθέ; Ὁρᾷς; ὁ Κλήμης μάρτυρα πα-
 ρέχεται τὸν σοφὸν ποιητὴν ἴν' ἀποδείξῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γνώμην
 ἐν τοῖς τοιοῦτοις κρατοῦσαν, ἀλλ' οὐχὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν τοῦ σώ-
 ματος ἰσχύιν. Ἐπ' αὐτοφώρῳ οὖν ἐάλωκε τῶν ὁσίῳν τις, μᾶλλον
 δὲ ὑποκριτῶν, ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἑαυτοῦ θιασώταις τὸ κράτος τῶν τε
 πόλεων καὶ τῶν οἰκιῶν δι' ἀπάτης περιποιούμενος, ἀλλ' ὅπου ἂν ἦ
 κρίσις καὶ νοῦς ἐμφρων τὸ τοιοῦτον ἐκκαθαίρεται γένος.

Πλειστάκις μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Κλή-
 μεντος ὀνόματα κύρια ψυχρῶς καὶ παιδαριωδῶς εἰς τὸ κείμενον
 παρεισέδω, οἷον σελ. 150 »Ἀχιλλέως μὲν οὖν παιδαγωγὸν τὸν
 Φοίνικα Φασί γεγονέναι καὶ τῶν Κροίσου παιδῶν Ἀδρασον, Ἀλε-
 ξάνδρου δὲ Λεωνίδην καὶ Φιλίππου. Ναυσίθοον. ἀλλ' ὁ μὲν γυναι-
 κομανῆς [ὁ Φοίνιξ] ἦν, ὁ δὲ Φυγάς [Ἀδρασος], Λεωνίδης δὲ οὐ
 περιεῖλε τὸν τῦφον τοῦ Μακεδόνοσ οὐδὲ Ναυσίθοος μεθύοντα τὸν ἐκ
 Πέλλης ἰάσατο.» Τὰ περιγεγραμμένα οὐ μόνον ψυχρῶτάτά ἐσι,
 περὶ τούτου γὰρ ἄλλοι ἄλλως γιγνώσκουσι,

καὶ ὁ σὺ θαυμάζεις τοῦθ' ἐτέροισι γέλωσ,
 καὶ ἀνάπαλιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀνοικεῖους τόπους παρεισήλθεν. Ἐνίοτε
 δὲ καὶ σφάλονται οἱ τὰ ὀνόματα ταῦτα προσγράφοντες, καὶ τὸ
 τυχὸν ὄνομα παρὰ τὴν τοῦ συγγραφέως διάνοιαν παρενείρουσιν,
 ὡς γὰρ δεῖξομεν ἐν ἄλλοις παρεμβέβληται σελ. 20 »Ἀνάχαρ-
 σις» ἐν τούτοις: »πολλὰ κάγαθὰ γένοιτο τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ,
 ὅσις ποτὲ ἦν [Ἀνάχαρσις].

Ἐτι ὀλίγα τιὰ ζιζάνια ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος ἐκριζωτέον, καὶ
 πρῶτα μὲν τῶν ἐλαττόνων τιὰ κακῶς παρεμπεφυκότα ἐκτιλοῦμεν,
 εἴτ' ἐπὶ πᾶσι παγγέλοιόν τι παραβλάστημα οἰονεὶ Φῦμα ἐντεμόντες
 τὸν Κλήμεντα παραληρεῖν δοκοῦντα παύσομεν. Ἐσι δὲ τὰ ἐλάτ-
 τονα τάδε: σελ. 278 »τοὺς δὲ Εἰλωτας [οἰκέτας], οἰκετῶν ὄνομά
 ἐσιν οἱ Εἰλωτες, οἱ Λακεδαιμόνιοι μεθύειν ἀναγκάζοντες ἐδείκνυσον
 σφίσι αὐτοῖς τῆς μέθης τὰ ἔργα.» Τίς γὰρ οὕτως ἐστὶ σιδηροῦς,
 ὡς μὴ παραχρήμα συνιδεῖν τὸ »οἰκέτας» νόθον ὃν καὶ ὑπὸ κακο-
 σχόλου τινὸς ἡλιθίας προσκείμενον; καὶ τὰ ἐξῆς δὲ »οἰκετῶν ὄνομά
 ἐσιν οἱ Εἰλωτες» πάνυ σφόδρα ὑποπτά μοι μὴ καὶ αὐτὰ τοῦ πο-
 νηροῦ κόμματος ἢ καὶ παντὸς μᾶλλον ἢ τοῦ Κλήμεντος. Τίς γὰρ
 τῶν τότε ἡγνοεῖ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ οὐδὲ τῶν νῦν ἄγνοεῖ οὐδεὶς τῶν
 μὴ παντελῶς ἀπαιδευτῶν καὶ ἀναγῶγων, ὡς ψυχρὸν τελῶς καὶ
 ἀπειρόκαλον εἶναι περὶ τῶν οὐδὲν οὐδενὶ χρησίμων οὕτω μακρολο-
 γεῖν. Ὁρθῶς καὶ βραχέως εἶπε (σελ. 30): »πρὸς τῶν Εἰλωτῶν
 καλουμένων τῶν παρὰ Λακεδαιμονίους,» οὕτως οὖν καὶ νῦν ἀπέχρη
 λέγειν: »τοὺς δὲ Εἰλωτας οἱ Λακεδαιμόνιοι μεθύειν ἀναγκάζοντες
 κτῆ.»

Τῷ δακτύλῳ δεῖξαι ἴσως ἐξαρκέσει τὰ τοιαῦτα, οἷον ἐσι σελ. 12:
 »οὐ γὰρ με [ὁ Κύπριος] ὁ νησιώτης Κινύρας παραπέισαι ποτ' ἂν.»
 καὶ σελ. 16: »ἀλαμμένη γὰρ ἡ Διὸς κατὰ ζήτησιν [τῆς θυγατρὸς]
 τῆς Κόρης,» καὶ σελ. 31: »ἀλλὰ τότε μὲν [ἦν ὅτε] τοιοῦτος ἦν
 ὅτε δὴ ἄνθρωπος ἦν,» καὶ σελ. 50: »τῆς [ἀληθῶς] ὄντως οὐσίας
 συλήσαντες τὸ θεῖον.» καὶ σελ. 59: »ἐν τῷ βάθει τοῦ νοῦ [καὶ
 τοῦ νοῦς] αὐτοῦ καταυγάζεται τὸ ὄμμα.»

Τὸ παγγέλοιον ἤδη τούτοις προσθέντες παρεμβλήματος παρὰ-
 δεῖγμα ἐπὶ τὸν ἐξῆς τρεψόμεθα λόγον.

Πικρῶς τῆς τῶν πολλῶν ἠδυπαθείας καὶ τρυφῆς καθαψάμενος ὁ
 Κλήμης σελ. 217 τάδε ἐπάγει: »ἔτι γε μὴν οἱ ἀργυρόποδες σίμι-
 ποδες πολλῆς ἀλαζονείας εἰσὶ κατήγοροι, καὶ ὁ ἐν τοῖς κλινίδιοις
 ἐλέφας ἀπολελοιπότης ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγῆς ἀγίοις ἀνθρώποις

ἀναπαύσεως τέχνασμα βλακικόν." Μανθάνεις ὃ, τι λέγει; Οἶμαι, Φανερόν γάρ. Μανθάνεις δὲ καὶ τὸ ἐν τέλει προσκείμενον τὸ «βλακικόν» ὃ, τι νοεῖ; Ἄρα γε τὴν κλίνην τὴν ἐλεφαντόποδα ἀποκαλεῖ «οὐκ εὐαγὲς τέχνασμα βλακικόν;" Ἀλλὰ χωρὶς τοῦ ἀδιανόητον τοῦτο εἶναι τίς πώποτε τῶν Ἑλλήνων τοιαύτη τινὶ συνθέσει ἐχρήσατο; Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον, ὃ φίλτατε; Ἀπόπεμψόν μοι ὡς τάχιστα τὸ «βλακικόν» τοῦτο εἰς τὸ μετώπιον, ὅθεν κακῶς εἰς τὸ κείμενον εἰσεφθάρη. Ψυχρότατον, ὥσπερ καὶ ἔστιν, ἔδοξε τιμὴ τὸ τοῦ Κλήμεντος διανόημα, ὅτι ἄρα τὸ ἐλέφαντι χρῆσθαι τοῖς Χριστιανοῖς εὐαγὲς οὐκ εἶη, ἅτε δὴ ἀπολελοιπότης ψυχὴν σώματος ὄντι. Ἀγανακτήσας οὖν προσέγραψε «βλακικόν» ὀρθῶς γε κρίνων, ὅστις ποτ' ἔστιν. Βλακικόν γὰρ ὄντως καὶ τοῖς τότε ἐδδοκεῖ τὸ περὶ τῶν τοιούτων λήρων λεπτολογεῖσθαι καὶ ἄγος καὶ μίσγμα εἶναι φάσκων τὸ ἐπὶ κλίνης ἐλεφαντόποδος ἀναπαύεσθαι. Ἔγω γὰρ τοῦτο, εἴ τις σφόδρα βούλεται, τρυφερότερον καὶ μαλακώτερον, ἀλλ' οὖν ἀνσίον γε καὶ μυσαρὸν οὐδέποτε ἂν εἶη. Ὁ δὲ Κλήμης τᾶλλα φρόνιμος ὢν ἀνὴρ εἰς ταῦτα ἐξώλισθεν οὐκ ἐν καιρῷ ζηλώσας τὸ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν δωδεκάτῳ Νόμῳ εἰρημένον σελ. 936: «ἐλέφας δὲ ἀπολελοιπότης ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς (τοῖς θεοῖς) ἀνάθημα," τοῖς δὲ ἀνθρώποις, οἶμαι, τῷ ἐλέφαντι χρῆσθαι ἄσμενος ἂν ὁ Πλάτων ἐπέτρεψεν. Ὁ δὲ Κλήμης καλλιπεῖν ἐβελήσας παρὰ καιρὸν εἰς τὸ «βλακικόν» ἐπέπεσε κατὰ λέξιν εἰς τὰ ἴδια μετενεγκὼν τάδε: «ἐλέφας ἀπολελοιπότης ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀγίοις ἀνθρώποις ἀναπαύσεως τέχνασμα." Ἐν δὲ τοῖς νῦν τοῦ Πλάτωνος ἀντιγράφοις πᾶσιν ἑτέρα τις γραφὴ περιφέρεται τοιαύτη «οὐκ εὐχερὲς" ἀντὶ τοῦ «οὐκ εὐαγὲς." Ὁ δὲ Σταλβαύμιος ἐπιδοκιμάζει, ὥσπερ εἶπες, τὸ χεῖρον, φάσκων μέντοι ἐν τῷ «οὐκ εὐαγὲς" συμφωνεῖν τὸν τε Κλήμεντα καὶ τὸν Εὐσέβιον καὶ τὸν Θεοδώρητον. Οὐκ εἰσὶ δὲ τρεῖς οὗτοι μάρτυρες ἀλλ' εἰς μόνος, ὃ μὲν γὰρ Εὐσέβιος τὰ τοῦ Κλήμεντος μεταγράφει, ὃ δὲ Θεοδώρητος, ὡς ἔθος αὐτῷ, κέκλοφεν. Ὑπονοήσειεν ἂν τις ἴσως ὡς ἄρα ὁ Κλήμης ἀντίθετα θηράμενος «οὐκ εὐαγὲς ἀγίοις ἀνθρώποις" τὴν ἀρχαίαν γραφὴν μεταπλάσειεν. Οὐκ ἔχει δὲ οὕτω· τὸ τε γὰρ «οὐκ εὐχερὲς (τοῖς θεοῖς) ἀνάθημα" ἀδιανόητόν ἐστι καὶ τὴν αὐτὴν λέξιν αὐτὸς παραθέμενος ὁ Κλήμης διαρρήθην γράφει (σελ. 692): «ἐλέφας δὲ ἀπολελοιπότης ψυχὴν σώματος οὐκ εὐαγὲς ἀνάθημα." Διὸ καὶ εἰς τοὺς Νόμους τὴν γραφὴν ταύτην ἐγκριτέον.

«Εἰς ὅσον διελέλακεν ἀσελγείας ὁ Ζεὺς ἐκεῖνος." σελ. 28. Ἄρ' αἰσθάνει τοῦ πταισματος, ὧτ' ἂν; Τίς γὰρ εἶπε πώποτε τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν τοιούτων διελαύνειν; τὸ δὲ ἐλαύνειν, πόρρω ἐλαύνειν, εἰς τοσοῦτον, ἐπὶ τοσοῦτον ἐλαύνειν μυριόλεκτον. Ἀκούωμεν αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος (σελ. 261): «εἰς τοσοῦτον ἐλέλακεν ἢ χλιδῆ". καὶ (σελ. 264): «εἰς τοσοῦτον ἀκολασίας ἐλέλακεν ὁ βίος", καὶ οὕτω πάντες. Τί οὖν; Ἀνάγνωθι «εἰς ὅσον δὴ ἐλέλακεν." Οὐδὲν ὑπονοήσας κακὸν ὁ Ἐμπερούσιος τὰ τοῦ Κλήμεντος προσέγραψε τῷ τοῦ Στεφάνου Θησαυρῷ. Ἐγέλασα δὲ ὄρων ἐν τῷ Θησαυρῷ προσγεγραμμένα καὶ τάδε: «Ἰάμβλιχος ἐν τῷ τοῦ Πυθαγόρου βίῳ σελ. 62. Πυθαγόρας δὲ τὴν περὶ τῶν οὐρανίων ἐπισημν ταῖς ἀποδείξει ταῖς γεωμετρικαῖς διέλασεν, ὅπερ ὁ Κούσηρος ἐξηγεῖται διεμέτρησεν." Ὡ Ζεῦ καὶ θεοί, διέλασεν ἀντὶ τοῦ διήλασεν! τὸ δὲ διελαύνειν ἀντὶ τοῦ διαμετρεῖν, καὶ τὸ διαμετρεῖν οὐ κανόνισιν ἀλλ' ἀποδείξεισι! Χρημάτων ἄελλτον οὐδέν, κατὰ τὸν Ἀρχίλοχον. Ἀλλὰ θάρρει, εὖρηκα γὰρ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διατρίβων τὸ ἀρχαιότατον τοῦ Ἰαμβλίχου ἀντίγραφον, ἐξ οὗ τᾶλλα πάντα πάνυ ὀλιγῶρας μεταγέγραπται. Μεσθὸν δ' ἐστὶν ὅλον τὸ βιβλίον σημείων ταχυγραφικῶν καὶ πλοκῶν παντοδαπῶν, ὧν οὐδὲν ἐστὶν ἀμφίβολον οὐδὲ ἀπορίαν οὐδεμίαν παρέχει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐκ πολλῆς πείρας ἀκριβοῦσιν, οἱ δὲ ἀμαθέστεροι οὐδὲν τούτων εἰδότες πάντα ταραττοῦσι καὶ συγχέουσι. Γέγραπται δὲ ἐν τῷ βιβλίῳ ἀντιγράφῳ διέλλ, τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς σημειογράφοις δύναται διέλαβεν, καὶ λέλυται, ὀρθῶς, τὸ ἄπορον. Εἰς τοσοῦτα δὴ ἐληλάκασι τινες εὐηθείας καὶ ὀλιγωρίας, ὥστε καὶ τὰ σαφέστατα καὶ τὰ ἐν ποσὶ παρορᾶν.

Τὸ δὲ ΔΙ ἀντὶ τοῦ ΔΗ γεγραμμένου σφάλμα ἐστὶ τῶν συνηθεσάτων. Γράφεται σελ. 893: «καθάπερ τὰ πονηρὰ παιδία τὸν παιδαγωγὸν ἀποκλείει, οὕτως οὗτοι τὰς προφητείας εἰργουσιν ἑαυτῶν τῆς ἐκκλησίας ὑφοράμενοι δι' ἔλεγχον καὶ νοθεσίαν." γραπτέον δέ: «ὑφοράμενοι δὴ ἔλεγχον."

Πολλὰ μὲν καὶ μεγάλα ὁ Κλήμης περὶ τὴν τῶν καθαρῶς ἑλληνίζοντων συνηθειᾶν ἠμάρτηκεν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς ἀποδείξομεν, τοῦ δὲ μεγάλου σφάλματος τοῦ ἐν σελ. 54. ἀνατίθις ἐστὶ. Γράφεται νῦν: «οἱ Αἰγύπτιοι, ὧν νῦν δὴ (γράφει νυνδὴ = ἀρτίως, ὀλίγον ἔμπροσθεν) ἐμνήσθην, κατὰ τὰς θρησκείας τὰς σφῶν ΕΣΚΕΔΑΝΤΑΙ· σέβουσι δὲ αὐτῶν Συνηῖται φάγγρον [τὸν ἰχθύν], μαϊώτην δὲ

[ὅς ἄλλος οὗτος ἰχθύς] οἱ τὴν Ἐλεφαντίνην οἰκοῦντες, Ὁξυρυγχι-
ται δὲ τὸν Φεράνυμον τῆς χώρας αὐτῶν [ὁμοίως ἰχθύς], ἔτι γε μὴν
Ἡρακλεοπολίται ἰχνεύμονα, Σαῖται δὲ καὶ Θηβαῖοι πρόβατον,
Λυκοπολίται δὲ λύκον, Κυνοπολίται δὲ κύνα, τὸν Ἄπιν Μεμφίται,
Μενδήσιοι τὸν τράγον." Ὁ προσέχων τὸν νοῦν ἀκούσεται σχολα-
σικοῦ τινὸς ἡρέμα παραφθεγγομένου »τὸν ἰχθύς" καὶ »ἄλλος οὗ-
τος ἰχθύς" (οὕτω γὰρ γραπτέον) καὶ »ὁμοίως ἰχθύς" καὶ ταῦτα
πάντα εἰς τὸ μετώπιον ὅθεν παρῆσθαι ἀποσοβήσει. Περίεσι δὲ τὸ
μέγα σφάλμα τὸ »ἐσκέδανται." Τί καὶ πῶθεν τοῦτο τὸ
ἐσκέδανται; Οὕτωσι μὲν ἀκούειν ἐκ τοῦ σκεδάννυμι, τοῦτο
δὲ κατὰ πολλὰ ἀδύνατον. Οὐδεὶς γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖ, οὐδὲ
τῶν σφόδρα κακοδαιμόνων τὴν γλῶτταν, ὅτι ἐσκέδασμαι δεῖ
λέγειν καὶ διεσκέδασμαι καὶ κατεσκέδασμαι, ταῦτα δὲ
πάντα πολλάκις παρὰ πολλοῖς κεῖται καὶ οὐδένα πάποτε περὶ
ταῦτα ἀμαρτάνοντα ἐόρακα. Πρὸς δὲ τούτοις τὸ ἐσκέδασμαι
αἰεὶ ποτε κυρίως λέγεται περὶ τῶν διεσπαρμένων καὶ ἄλλων ἀλλα-
χοῦ πλανωμένων, περὶ δὲ τῶν διαφωνούντων καὶ ἄλλων ἄλλο τι
φρονούντων οὐδεὶς οὐδέποτε τῶ ἐσκέδασθαι ἐχρήσατο, τὸ δὲ
μέγιστον τὸ ἐσκέδανται ἀντὶ τοῦ ἐσκέδασμένοι εἰσὶ τελέως
ἐπὶ βάρβαρον. Οὐκοῦν οὐδὲ ὁ Κλήμης τῶ ἐσκέδανται ἐχρήσατο,
ἀλλὰ τί δῆτα ἔγραψεν ὁ ἀνὴρ; Τί κέρυπται ἐν τῶ ἐσκέδανται;
ἔβενον τι, οἶμαι, καὶ σπάνιον καὶ τοῖς μεταγράφουσιν ἀγνωστον,
δηλαδὴ τὸ ΕΣΧΙΔΑΤΑΙ. Σχίζεσθαι γὰρ καὶ ἐσχίσθαι ἔλε-
γον τοὺς ἄλλους ἄλλο τι γινώσκοντας καὶ δοξάζοντας, ἄλλως τε
καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν, ὅθεν τοῦνομα τὸ σχίσμα ἔτι καὶ νῦν
πᾶσι πανταχοῦ ἐν χρήσει. Οἱ Αἰγύπτιοι τοίνυν τὰ κατὰ τὰς
θρησκείας εἰς πλεῖστα μεμερισμένοι ἄριστ' ἂν λέγοιντο ἐσχίσθαι.
Τὸ δὲ ἐσχίδαται τὸ ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἰάδος μηδεὶς θαυμάσῃ παρὰ
τῶ Κλήμεντι κείμενον. "Ἔθος γὰρ τι τοῦτ' ἔχουσιν οἱ μεταγενέ-
στεροι τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι τοῖς πάνυ ἀρχαίοις. Πολλάκις ἐγέλασα
τὸν Δίωνα τὸν Κάσσιον ὁρῶν τὰ τοιαῦτα ἀρχαιοπινῶν ῥημάτων βάρη
κυλίνδοντα, οἷόν ἐστι τὸ κερωρίδαται καὶ τὸ ἐσολίδαται καὶ
πολλὰ ἕτερα, περὶ ὧν σὺ αὐτός, ὃ βέλτιστε Κόντος, ἀκριβῶς γέ-
γραφας. Ἐγὼ δὲ σοὶ τὰ τοῦ Κλήμεντος συνέλεξα, ἔστι δὲ τάδε:
σελ. 39. »καὶ τοῦ Κελεοῦ θυγατέρες οὐχὶ ἐν Ἐλευσίνι τετάφα-
ται;" σελ. 160 »καὶ δὴ δόξαι ἡμῖν αὐτοῖς ἀναγεγράφαται." σελ.
224 »τὰ γὰρ τῶν παλαιῶν συμπτώματα εἰς τὴν ἡμετέραν
ἀναγεγράφαται νουθεσίαν." σελ. 242 »ἐπὶ γὰρ τῶν λίθων

τῶν πολυτελῶν αἱ χροαὶ τετάχαται." σελ. 309 »μυρίαὶ δὲ ὄσαι
ὑποθῆκαι ἐγγεγράφαται ταῖς βίβλοις ταῖς ἀγίαις," καὶ σελ.
822 »ὧν ἐπίαις ἀποτετάχαται τινες." Σεμνὰ ταῦτα καὶ ὀγκηρὰ
τῶ Κλήμεντι ἐδόκει· τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ νῦν ἔγραψεν: »οἱ
Αἰγύπτιοι κατὰ τὰς θρησκείας τὰς σφῶν ἐσχίδαται."

» Φανοκλῆς δὲ (ἰσορεῖ) ἐν Ἐρωσιν ἢ Καλοῖς Ἀγαμέμνονα τὸν Ἐλ-
λήνων βασιλέα Ἀργύνου νεῶν Ἀφροδίτης ἴσασθαι ἐπ' Ἀργύνω
τῶ ἐρωμένω." σελ. 32. Αὐτίκα καταλήψει τὸ ἐν τούτοις ἐσφαλ-
μένον. Τίς γὰρ τῶν Ἑλλήνων εἶπε πάποτε ἴσασθαι νεῶν; Τρό-
παιον ἴσαται τις, καὶ περὶ ὅτου ἂν τις εἶποι ὅτι ἔσηκεν, τοῦτο
λέγοιτ' ἂν τις ἴσαναι, ἔσησαι ἢ ἴσασθαι, ἔσησθαι, ὡσπερ
καὶ κεῖσθαι ἔλεγον ὅ, τι ἂν τις λέγοιτο κυρίως ἢ τίθεναι ἢ
τίθεσθαι. Νόμον ἔθικέ τις; κεῖται ὁ νόμος. ἔσησέ τις τὴν
ναῦν; ἐρωτᾷ ἕτερος· ποῦ σοὶ ναῦς ἔσηκε; Χαρίς δὲ τούτου θαυ-
μάσει, ὡγαθέ, τὸν ἐνεσῶτα χρόνον ἢ, ἐὰν βούλη, τὸν παρατατι-
κόν: τὸν νεῶν ἴσατο ὁ Ἀγαμέμνων. Τί δῆτα ἔγραψεν ὁ Κλή-
μης; "Ακούε μοι τῶν μαρτύρων. Παρίτω ὁ Θεογονίς (σίχ. 11).

"Ἄρτεμι θηροφόνη, θύγατερ Διός, ἦν Ἀγαμέμνων

εἶσαθ' ὅτ' εἰς Τροίην ἔπλεε νηυσὶ θααῖς.

εἶθ' ὁ Καλλιμάχος (ἐν σχολίοις εἰς τοὺς Ἀριστοφάνους Ὀρνίθας σίχ. 823).

τὴν Ἀγαμέμνων, ὡς ὁ μῦθος, εἶσατο,

τῆ καὶ λίπουρα καὶ μόνωτα θύεται.

καὶ τῶν καταλογάδην γεγραφότων παρελθέτω τις. Ἡρόδοτος λέγει
ἐν τῇ πρώτῃ κεφ. 66: »τῶ δὲ Λυκούργω ἱρὸν εἰσάμενοι σέβονται
μεγάλως." "Ἐτι δὲ καὶ τῶν μεταγενεστέρων τινὰ παρεξόμμεθα. Ὁ
Πλούταρχος καὶ ἀλλαχοῦ ἐχρήσατο καὶ ἐν τῶ τοῦ Θεμιστοκλέους
βίβλ. 22 εἰπὼν· »τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰσάμενος." Φα-
νερὸν ἤδη ἐστίν, οἶμαι, ὅτι καὶ ὁ Κλήμης ἔγραψε· »νεῶν Ἀφροδίτης
εἶσασθαι." οὐ γάρ;

Οὐ προσέσχον τὸν νοῦν οἱ ἐκδόται σελ. 806. ὅπου γέγραπται·
»Οἱ τῶν παρ' Ἑλλήσι λογιώτατοι τῶ Ἐρμῆ, ὃν δὴ λόγον εἶναι
Φασι, καθιεροῦσι τῆς βοῆς τὸν καρπὸν."

Ἀνοήτως ὁ ταῦτα Ῥωμαῖσι μεταφράσας· Mercurio, quem dicunt
esse sermonem. Ἰδοῦ sermonem! ὡς ἡλιθίως ἐφθέγγετο!
Φρενώσειέ ποτε τοὺς τοιούτους αὐτὸς ὁ Ἐρμῆς ὁ Λόγιος.

Ἐπεμψεν ἡμῖν καὶ ἡ εὐαυδρὸς καὶ μεγάλῳφρων Ἀγγλία συμ-
βολὰς εἰς τὸν Ἑρμῆν. Ὁ Φιλολογώτατος ΒΑΔΑΜΟΣ ὁ πολλὰ περὶ
τοὺς τραγικούς καὶ τὸν Πλάτωνα Φιλοτεχνήσας τοῦ ΚΟΒΗΤΟΥ Φίλος
ὢν ἐν τοῖς μάλιστα ἤκουσε παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ συγ-
γράμματος τούτου καὶ τι καὶ παρεκλήθη νὰ συνεισενέγκῃ καὶ αὐ-
τὸς ἐκ τῶν ἑαυτοῦ. Ἐνθυμηθεῖς λοιπὸν ὅτι ὠκεῖται χάριτες
γλυκερώτεραι τάχιστα συνέγραψέ τι καὶ ἐχαρίσατο, ὅπερ
ἡμεῖς χαίροντες παραχρῆμα ἐκτυποῦμεν.

Κ. Σ. Κ.

Εἰς ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΝ.

Τῆς Θουκυδίδου πραγματείας τὰ σωζόμενα ἀπόγραφα ἅπαντα
ἐκ μιᾶς τινὸς βίβλου τὴν ἀρχὴν εἰληφέναι τῆ τ' ἄλλῃ τῶν ξυμ-
πάντων ὁμοίτητι τεκμαίρεσθαι πάρεσι καὶ ἐν ταύταις ταῖς ῥήσε-
σιν οὐχ ἤκιστα, ἐν αἷς Φανερόν ὅτι λείπει τι ἦτοι πρὸς τὴν τῆς
γνώμης ὀλοσχέριαν ἢ πρὸς τὴν τῆς συντάξεως ἀκρίβειαν. οὐ γὰρ
εἶδος εἰ μὴ κοινῇ ἠπατημένοι ἐτύγχανον ταῦτ' ἂν παραλιπεῖν ἅπαν-
τας. Ὅτι δὲ οὐκ ὀλίγα παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ εὐρίσκειται, ἐν οἷς ἡ
ἐρμηνεία παντάπασιν εἰς ἀπορίαν καθέστηκε διὰ τὸ τῶν ῥηθέντων
ἀναγκαῖόν τι μέρος ἐκπεσὸν ἀπολωλέναι, ἅτε ὑπ' ἀντιγραφῆώς δὴ
τινος παρημελημένον, οὐδένα τῶν περὶ ταῦτα τευταζόντων ἀγνοεῖν
οἴμαι. ὅμως δὲ οὐκ ἀνωφελὲς ἠγοῦμαι ὀλίγ' ἄττα προφέρειν παρα-
δείγματα, ἐξ ὧν δηλώσειν μοι δοκῶ οὐ μόνον ἐν τι ὄνομα ἀλλὰ καὶ
ὄλον σίχον ἔστιν ὅτε ἠφανισμένον τοῦτο δ' ἐὰν ἰκανῶς ἀποδειχθῆ,
ἐλπίς ἅμα διττὸν γένος τό τε τῶν πάντα ὅπωςδήποτε ἐρμηνεύειν
παρεσκευασμένων καὶ τὸ τῶν ἕκαστα διορθοῦν ἐπιχειρούντων σωφρο-
νέστερον πῶς καὶ αἰδημονέστερον ταῖς οἰκείαις τέχναις χρῆσθαι.
Ἄρξομαι δ' ἐκ τῆς τελευταίας ῥήσεως τῆς ἐν τῇ τετάρτῃ κεφ. οβ'.
Οὐ μέντοι ἐν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως οὐδέτεροι
τελευτήσαντες ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' οἱ μὲν Βοιωτοὶ πρὸς
τοὺς ἑαυτῶν, οἱ δ' ἐπὶ τὴν Νίσαιαν. Ἐνταῦθα οὐ βῆδιον
εἶπεῖν ὀπότερόν ἐστιν ἀτοπώτερον τὸ βεβαίως οὕτω πάσης προσω-
νυμίας ἢ ῥήματος μοναθὲν κείμενον ἢ τὸ τελευτήσαντες μηδενὸς
προρρηθέντος ὃ μέχρι τούτου ἐπράττετο. Δῆλον ἄρα ὅτι χασμῶδης
ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ὄλως ἀσιβῆς ἐὰν μὴ ξυμπληρωθῆ. Ὑπονοῶ μὲν
οὖν ἐν παλαιῷ τινὶ βιβλίῳ δύο τινὲ σίχῳ οὕτως εὐρησθαι γεγραμ-
μένῳ.

ΕΡΓΩΒΕΒΑΙΩΣΟΥΔΕ ΤΕΡΟΙΤΕΛΕΤΗΣΑΝ

μεταξὺ δὲ τούτων ἄλλον κείμενον

ΤΕΡΟΙΓΕΝΟΜΕΝΟΙΤΗΡ

τὸν γράφοντα ἐκφυγεῖν δοξάζοντα τὰς πρώτας ἐν τῷ τρίτῳ σίχῳ
συλλαβὰς τὴν τελευτὴν περιέχειν τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ἡμιτελοῦς ἀπο-
λειφθέντος ὀνόματος. ἄρ' οὐ πάνυ πιθανῶς τὴν τ' αἰτίαν τοῦ ἀμαρ-
τήματος καὶ ἅμα τὴν θεραπείαν μεμαντεύσθαι δόξομεν; Ταῦτόν δὲ
μοι δοκεῖ πεπονηῖναι ἢ μακρὰ ῥήσις ἢ ἐν μέσῳ τῷ ογ' κεφαλαίῳ
κείμενη, ἣν οὕτως ἰσως ἀναπληρωτέον: »Οἱ γὰρ Μεγαρήες, ὡς οἱ
Ἀθηναῖοι — κινδυνεύειν εἰκότως ἐθέλειν, οὐδὲν μᾶλλον ἐτόλ-
μων, χρόνον δ' ἐπισχύοντες — ἀλλ' ἀπήλθον κτέ.» Ἐτι δὲ καὶ
ἀντὶ τοῦ καὶ τῶν παρόντων ἀναγνωσέον ἐκ τῶν παρόντων.
Ἐν δὲ τῷ ρια' τῆς πέμπτης οἱ τελευταῖοι τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς
Μηλίους λόγοι, καθάπερ νυνὶ ἀναγιγνώσκονται, παντάπασιν ἀδιανό-
ητοὶ εἰσι. »Σκοπεῖτε οὖν καὶ μεταστάντων ἡμῶν καὶ ἐνθυμείσθε
πολλὰς ὅτι περὶ πατρίδος βουλευέσθε, ἢ μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν
βουλήν τυχοῦσάν τε καὶ μὴ, κατορθώσασαν ἔσαι.» Πρῶτον μὲν
τὸ πέρι διορθῶσαι οὐ χαλεπὸν ἐνθυμουμένοις ὅτι ἐν μόνον ἦν, οὐπερ
ἐνεδέχετο τὴν τῶν Μηλίων πατρίδα ἐν τῇ τούτων βουλῇ ἢ τυχεῖν
ἢ μὴ τυχεῖν, τοῦτο δ' ἦν ἡ γνώμη ἣτις αὐτὴν ἐμελλε σώσειν.
Εἶκος δ' ἔστι τὸ γνώμης ταχυγραφοῦμενον δόξει τῷ ἀντιγραφεῖ
τὸ τῆς περὶ σημείον εἶναι. Τοῖς δὲ τελευταίοις τί χρῆσάμεθα; ἢ
δῆλον ὅτι τοιαύτης τινὸς προσθήκης μόνον προσδεῖται ὥστε ὑγιᾶ τε
καὶ εὐξύνετα φαίνεσθαι: »ἢν μιᾶς γνώμης καὶ ἐς μίαν βουλήν
τυχοῦσάν τε καὶ μὴ, ἢ κατορθώσασαν ἔσαι ἰδεῖν ἢ ἀπολομένην.»

Τοιαύτας μὲν οὖν ῥήσεις οὐ μνηῦσαι μόνον ἀλλὰ καὶ τρόπον τινὰ
ἀκέσασθαι ἐκγένοιτ' ἂν ταῖς ἐμμελῶς ἀναγιγνώσκουσι, τὰ δ' ἐκ
τοῦ σγ' κεφ. τῆς δευτέρας ἀπολωλὸτα οὐδεμίαν μηχανὴν ἔστιν ἀνα-
σῶσαι. »Καὶ Φρουρίον ἐπ' αὐτοῦ ἦν καὶ νεῶν Φυλακὴ τοῦ μὴ ἐσ-
πλεῖν Μεγαρεῦσι μὴδ' ἐκπλεῖν μηδέν. τῷ τε Φρουρίῳ προσέβαλον
κτέ.» Ἐνταῦθα μὲν δὴ εἰ τις μετὰ τὸ μηδέν προσθεῖναι βού-
λοιο: »Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῷ τε Φρ.» κἀγὼ ἄσμενος
ἂν ξυγχαροίην· ἐπειδὴ δ' ἄπαξ ὁμολόγηται μέρος τι τῆς διηγῆ-
σεως παραλειφθῆναι πῶς εἰσόμεθα μὴ καὶ ἔτι πλείω ἐκπέπτωκε;
Περὶ μὲν οὖν τῶν μακροτέρων παραλείψεων τσαῦτα εἰρήσθω, νῦν δὲ
ἄλλας τινὰς διορθώσεις οὐδεμιᾶς ἐξηγήσεως δεομένης ὡς διὰ βρα-
χυτάτων προφέρειν πειράσομαι. Β. ρι' »οὐ παρήσαν» γρ. οἱ παρή-

σαν. — Γ. λή. Ξυμφοράς γρ. τιμωρίας. — ὡς οὐκ ἔγνωσαι. γρ. ὡς οὐκ εὔ ἔγνωσαι. — μ'. πισην. γρ. κτητήν. — μβ'. τῷ αὐτῷ χαριζόμενος. γρ. ἀντιχαριζόμενος. — μδ'. ἦν τε καὶ ἔχοντές τι Ξυγγνώμης εἶεν. γρ. ἦν τε καὶ ἔχοντάς τι Ξυγγνώμης ἐλεεῖν. — Δ. θ'. ἐπισπάσασθαι αὐτοὺς ἠγεῖτο προθυμήσεσθαι. γρ. ἐπισπάσασθαι ἢ αὐτοὺς ἠγεῖτο προθυμήσεσθαι. — ιη'. σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν οἵτινες τάγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο· καὶ ταῖς Ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσφέροιντο, τόν τε πόλεμον νομίωσι μὴ καθ' ὅσον ἂν τις αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζειν τούτῳ Ξυνεῖναι, ἀλλ' ὡς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἠγῆσωνται." γράφει: »ἐτ' ἀμφίβολα ὄντα — μεταχειρίζοιεν." Ἀθετητέον δὲ τὸ νομίωσι καὶ τὸ τούτῳ Ξυνεῖναι, ὅπερ ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ τῶν τοῦ Βεκκίρου βίβλων οὐχ εὔρισκεται. — ξγ'. διὰ τὸ ἤδη Φοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους. γρ. διὰ τὸ ἤδη Φοβερόν, τοὺς π. Ἀ. — ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμυνοῦμεθα. γρ. ἐξ ἴσου ἄντα μυνοῦμεθα. — πζ'. εὖνοι δ' ὄντες ἀξιόστετε μὴ κακούμενοι διαθεῖσθαι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον ἡμῖν φαίνεσθαι." γράφει: »εὖνοι δ' ὄντες ἀξιόστετε μὴ κακούμενοις ἡμῖν φαίνεσθαι, καὶ διαθεῖσθαι τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον οὔσαν." — ζη'. πρὸς τοῖς εἰωθόσι. γρ. προτοῦ εἰώθωσι. — Ε. ζς' οἱ ὑπήκοοι τὸ εἰκός. γρ. οἱ ὑπήκοοι παρὰ τὸ εἰκός. — Ζ. δ'. »καὶ ἐκ Μεγάρων τῆς μητροπόλεως οὔσης αὐτοῖς ἐπελθὼν Ξυγκατόκισεν. (ἐν δὲ τῇ ἀρχαιοτάτῃ ἐπελθόν.) γρ. πλῆθος ἐλθόν. οὕτω γὰρ καὶ μικρὸν ὕπερον γέγραπται· ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθόν κτέ. Ἔοικεν ὁ ἀντιγραφεὺς τὸ π (ὅπερ πλῆθος ἦν ἀναγνωστέον) τὴν ἐπί πρόθεσιν σημαίνειν ὑπειληθέναι. Ὁμοίως δ' ἡμάρτηται καὶ ἐν τῷ ἐπιγράμματι τῷ ὑπὸ Ῥουγκηίου εἰς τὸν Τιμαίον παρατεθέντι σελ. 1β'.

ἐν δὲ χθὼν ἱεραῖς τρεῖς καὶ δέχ' ἀμίλλαις.

ἀνθ' ὧν ἀναγνωστέον·

ἐν δὲ χοροῖσι θεῶν ἱεραῖς τρισκαίδεχ' ἀμίλλαις.

Βουλοίμην δ' ἂν σφάλμα διὰ μὲν τὴν αὐτὴν αἰτίαν γεγονός, ἔτι δὲ καὶ νῦν πάντας διαλαθὼν ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος Φαῖδρου μνηῦσαι, ἐκεῖ γὰρ τὸ ἔχει δέ εἰς τὸ ὡς δὴ μετήλλαται· ἀλλὰ γὰρ ἄρα ἤδη τοῦδε τοῦ πρώτου ἀγωνίσματος πεπαῦσθαι· τοῦ γὰρ ἑλληνιστὶ γράφειν τὸ μέγιστον καὶ ἀναγκαιότατον εἶναι νομίζω τὴν βραχυλογίαν.

